

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

VYHODNOCENÍ ZAHRANIČNÍ ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY V SEKTORU VZDĚLÁVÁNÍ, PROGRAMU VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH UČITELŮ DO ROZVOJOVÝCH ZEMÍ – PODPORA ZVYŠOVÁNÍ KVALITY VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V PARTNERSKÝCH ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH

Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na Mongolian University of Science and Technology – využití matematických simulací v elektrotechnice

- doba realizace: 10/2012–2013; 2014
- realizátor: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta elektrotechnická, Katedra elektrických pohonů a trakce
- čísla rozhodnutí projektů: 04/2012/09; 22/2013/04; 22/2014/04

Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži

- doba realizace: 10/2012–2013; 2014
- realizátor: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut tropů a subtropů
- čísla rozhodnutí projektů: 09/2012/04; 22/2013/02; 09/2014/06

Prosinec 2016

výzkumný tým nezávislých evaluátorů E4A

Hlavní evaluátorka: Anna Kunová, MSc

Experti: Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA

Veronika Štěpková, MSc

Mgr. Klára Kočková

PhDr. Martin Buchtík, PhD

Veronika Zikmundová, PhD

Identifikační formulář

Partnerská země (země realizace): 1 Mongolsko 2 Kambodža	Projektové lokality: 1 Ulánbátar, Mongolsko 2 Phnom Penh, Kambodža
Název projektu: 1 Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na Mongolian University of Science and Technology – využití matematických simulací v elektrotechnice (ČVUT–MUST) 2 Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži (ČZU–RUA)	Sektorové zaměření: Vysokoškolské vzdělávání
Gestor: Česká rozvojová agentura	Realizátor: 1 ČVUT v Praze, Fakulta elektrotechnická, Katedra elektrických pohonů a trakce 2 ČZU v Praze, Institut tropů a subtropů
Období realizace – měsíc/rok zahájení projektu: 1 (ČVUT–MUST) první projekt – říjen/2012 navazující období – leden/2013 navazující projekt – leden/2014 2 (ČZU–RUA) první realizační období – říjen/2012 navazující období – leden/2013 navazující projekt – leden/2014	Měsíc/rok ukončení projektu: 1 (ČVUT–MUST) první realizační období – prosinec/2012 navazující období – prosinec/2013 navazující projekt – prosinec/2014 2 (ČZU–RUA) první realizační období – prosinec/2012 navazující období – prosinec/2013 navazující projekt – prosinec/2014
Celkové čerpání v CZK ze ZRS ČR: 1 (ČVUT–MUST) 3 180 887 CZK v letech: (635 286 + 1604 158 + 941 443) 2 (ČZU–RUA) 2 333 876 CZK v letech: (211 250 + 1 122 625 + 1 000 000)	Celkové čerpání v CZK včetně spolufinancování: 1 (ČVUT–MUST) 3 376 444 CZK v letech: (674 328 + 1 703 339 + 998 777) 2 (ČZU–RUA) 2 487 718 CZK v letech: (224 000 + 1 192 625 + 1 071 093)
Další donoři podílející se na projektu: n/a	
Autoři evaluační zprávy: Anna Kunová, MSc (vedoucí evaluačního týmu) Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA (seniorní evaluátorka, expert na zemědělské vzdělávání) Veronika Štěpková, MSc (místní expertka – Kambodža) Mgr. Klára Kočková (místní expertka – Mongolsko) PhDr. Martin Buchtík, PhD (konzultant hodnocení vysokoškolského vzdělávání) Veronika Zikmundová, PhD (konzultantka pro Mongolsko)	
Datum: 15. 12. 2016	

SHRNUTÍ

ÚČEL EVALUACE

Předmětem evaluace jsou dva projekty realizované v rámci dotačního titulu *Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích*. Těmito projekty jsou *Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na Mongolian University of Science and Technology – využití matematických simulací v elektrotechnice*, který realizoval tým Českého vysokého učení technického (ČVUT) v Praze spolu s partnerskou univerzitou Mongolian University of Science and Technology (MUST) v Ulánbátaru v Mongolsku a *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži*, realizovaný týmem České zemědělské univerzity (ČZU) v Praze na partnerské univerzitě Royal University of Agriculture (RUA) v Phnompenhu v Kambodži.

Hlavním cílem této evaluace je u zmíněných projektů vyhodnotit míru naplnění evaluačních kritérií OECD/DAC (relevance, efektivita, efektivnost, dopady, udržitelnost) a dalších kritérií formulovaných v zadávací dokumentaci (doplňková evaluační kritéria, procesní doporučení). Doplňujícím cílem bylo na základě těchto dvou případů indikativně vyhodnotit dotační titul *Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích*.

VELMI STRUČNÝ POPIS HODNOCENÝCH INTERVENČÍ A KONTEXTU EVALUACE

Projekt *Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na MUST* byl realizován za účelem modernizace výuky dvou odborných předmětů, jejímž cílem bylo bezprostřední zvýšení odborných znalostí a dovedností studentů a pedagogů na MUST a dlouhodobé zkvalitnění výuky. Studenti a pedagogové Mongolské technické univerzity se měli seznámit s novými přístupy v oblasti pohonů a související problematikou s důrazem na aplikační uplatnění znalostí v průmyslové praxi. Systémovou změnou, ke které měl projekt přispět, je lepší uplatnění absolventů MUST na trhu práce, a to zejména v prostředí v Mongolsku působících zahraničních firem.

Projekt *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* byl realizován za účelem zvýšit kvalitu výuky, výzkumu a mezinárodní spolupráce na RUA, celkem plánoval provést 19 typů aktivit, z nichž některé se opakovaly v letech. Studenti a pedagogové RUA měli být v každém roce podpořeni blokovou výukou u vybraných odborných předmětů zajištěnou českými odborníky a dále jim byla nabídnuta řada různorodých aktivit – filmový festival, kariérní dny a zemědělský veletrh. Měla být zajištěna spolupráce při vedení diplomových prací a ve vědecko-výzkumné činnosti, včetně podání společného výzkumného projektu a seminářů pro zlepšení publikační činnosti pro studenty a pedagogy. Projekt měl poskytnout metodickou a technickou podporu revize stávajících studijních programů včetně zavedení systému hodnocení kvality výuky. Dále se zaměřil na podporu internacionalizace RUA organizací letní školy RUA – ČZU, podáním společných projektů pro posílení mobility studentů a pedagogů RUA a podpůrnými semináři.

Evaluace byla v obou případech provedena přibližně dva roky po ukončení aktivit projektu. V případě projektu ČVUT – MUST v období evaluace neprobíhal na partnerské univerzitě žádný navazující projekt; v případě projektu ČZU – RUA v daném období spolupráce škol probíhala (jak v rámci návazného projektu ČRA, tak na jiné platformě).

IDENTIFIKACE EVALUAČNÍHO TÝMU

Řešitelem evaluace je výzkumný tým nezávislých evaluátorů Evaluation4Action, který se skládal ze šesti členů:

- Anna Kunová, MSc, vedoucí evaluačního týmu
- Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA, seniorní evaluátorka, expertka na zemědělské vzdělávání
- Veronika Štěpková, MSc, místní expertka – Kambodža
- Mgr. Klára Kočková, místní expertka – Mongolsko
- PhDr. Martin Buchtík, PhD, konzultant hodnocení vysokoškolského vzdělávání
- Veronika Zikmundová, PhD, konzultantka pro Mongolsko

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ZJIŠTĚNÍ A ZÁVĚRY

Projektová logika a zaměření projektů

Původním **záměrem** projektu ČVUT-MUST bylo zvýšení odborných znalostí a dovedností studentů a pedagogů prostřednictvím dosažení **cíle** – modernizace obsahu dvou odborných předmětů. Logická stavba projektu *Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických na MUST* byla jednoduchá a přímočará. Očekávané výstupy a

výsledky byly realistické vzhledem k aktivitám, ze kterých vycházejí, i vzhledem k celkovému rozpočtu projektu (3,3 mil Kč). Pozitivně lze hodnotit zaměření projektu na specifickou, jasně vymezenou a adekvátně rozsáhlou oblast činnosti partnerské školy a také systémovost řešení – projekt z větší části cílil na zavedení dlouhodobé změny, nikoli na realizaci jednorázových aktivit.

Projekt ČZU-RUA byl schválen se **záměrem** „zlepšit úroveň zemědělského vysokoškolského vzdělávání v Kambodži“. Projektový návrh byl nerealistický z hlediska naplnění tohoto záměru vzhledem ke svému omezenému rozsahu (365 pracovních dnů expertů a manažera projektu v letech 2012–2014) a výši finančních prostředků (cca 2,5 mil Kč). Už z projektového návrhu mohlo být patrné, že projekt pravděpodobně nebude úspěšný v dosažení svého ambiciózního **cíle** „zvýšení kvality výuky, výzkumu a mezinárodní spolupráce na Royal University of Agriculture (RUA) prostřednictvím zapojení odborníků z České zemědělské univerzity v Praze“ a to proto, že aktivity projektu (19 typů aktivit) probíhaly formou jednotlivých podpor velmi omezeného rozsahu. Podpora nebyla koncentrována ani vůči konkrétní identifikovatelné cílové skupině, ani vůči určité odbornosti. Aktivity probíhaly jak pro úroveň celé univerzity, tak jednotlivě na čtyřech různých fakultách, aniž by bylo jasně definováno, jakých **výsledků** mají dosáhnout. Aktivity byly koncipovány jako jednorázové (některé byly opakovány v dalších letech). Předpoklad formulovaný realizátorem projektu, že komplexně pojaté aktivity samy o sobě přímo povedou k systémovým změnám na partnerské univerzitě, se během evaluace nepotvrdil.

Kritérium relevance

Oba hodnocené projekty byly relevantní ke strategickým dokumentům ČR (z hlediska zaměření ZRS) i partnerských zemí (z hlediska rozvoje sektorů vysokoškolského vzdělání a energetiky, resp. zemědělství). V případě projektu *Inovace výuky na MUST* bylo zaměření jednotlivých aktivit vyhodnoceno jako relevantní ke strategii a záměru (potřebám) fakulty Power Engineering School (PES); předměty byly vhodně zařazeny do kurikula oborů. V případě projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* bylo celkové zaměření vyhodnoceno jako vhodné, relevanci naplně jednotlivých aktivit – zejména výukových bloků – však nebylo možné zcela ověřit, protože projektová dokumentace ani realizátor projektu neposkytlí k evaluaci všechny požadované podklady.

Jako zásadní se pro vhodné konkrétní zaměření projektových aktivit ukazuje důkladná obeznámenost s potřebami partnerské školy. Oba realizátoři vycházeli z předchozí spolupráce s partnerskými univerzitami. Ve spolupráci ČZU-RUA nebyla dostatečně identifikována konkrétní potřeba univerzity, kterou by náplň jednotlivých aktivit měla řešit. Vstupní analýzy nejsou pro tuto identifikaci dostatečně detailní a zástupci partnerské univerzity spíše přijímají návrhy realizačního týmu. V rámci spolupráce ČVUT-MUST tvorba náplně jednotlivých aktivit vycházela jak z důkladné znalosti podmínek na MUST, tak z identifikace konkrétní potřeby následně řešené realizací projektu.

Relevance projektu *Inovace výuky na MUST* byla vyhodnocena jako **vysoká**; projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* jako **spíše vysoká**.

Kritérium efektivity/hospodárnosti/účinnosti

Hlavní část projektu *Inovace výuky na MUST* tvořily předměty, které byly expertním panelem vyhodnoceny jako koncepční a logicky provázané, odborně kvalitní a srozumitelné. Stejně tak byl vyhodnocen kurz MATLAB (Matrix Laboratory). Oslovení absolventi předmětu Electric Drive (MTD317) označují získané poznatky jako nové, srozumitelné a užitečné; oni i experti hodnotí předmět jako obtížný. Lze je tedy označit za plně účinné. Zástupci MUST získali veškeré potřebné znalosti pro převzetí výstupů a pokračování v aktivitách.

Neúčinnější aktivitou projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* byla Letní škola, která je jediným uceleným výukovým programem, který projekt univerzity RUA poskytuje a jehož rozsah by mohl mít pozitivní vliv na uplatnitelnost studentů. Jako účinná byla vyhodnocena podpora mezinárodní mobility. Příprava výukových materiálů a bloková výuka zajištěná českými pedagogy se neukázaly jako efektivní z důvodů nedostatečně detailní identifikace potřeb, zkrácení rozsahu výuky oproti projektové žádosti, nízké koncentrace podpory a centrální koordinace omezující vznik partnerství mezi odborníky. Část plánovaných aktivit pro podporu vědecko-výzkumné činnosti nebyla realizována, ačkoliv některé byly nahrazeny alternativním plněním. Aktivity určené pro rozvoj univerzity, např. metodická a technická podpora revize stávajících studijních programů včetně návrhu systému hodnocení kvality výuky, zpracování vstupních analýz, zpracování analýzy proveditelnosti pro joint degree¹, byly provedeny, ale jejich účinnost a udržitelnost je omezená.

¹ Schématem joint degree rozumíme integrované společné studium zajištěné dvěma či více univerzitami, na jehož konci student získá společný diplom, popřípadě dva nebo více diplomů partnerských univerzit.

Jako dobrou praxi lze označit zapojení projektu do strategie rozvoje partnerské univerzity, intenzivní komunikaci zástupců obou škol, včasnou koordinaci aktivit, systémový charakter zaváděné změny, výuku v angličtině s mongolskou asistencí (vše ČVUT–MUST) a přenos praktických postupů pro vytvoření sbírky ryb (ČZU–RUA). Jako špatná praxe byla označena tvorba analýz bez zpětné vazby partnerské školy, nedostatečná koordinace obsahu výukových bloků s konkrétním pedagogem v předstihu, málo intenzivní podpora různým fakultám a výuka v angličtině bez asistence (vše ČZU–RUA). Zástupci RUA získali potřebné výstupy částečně, protože z větší části nebyly připraveny k převzetí. Během evaluační mise bylo potvrzeno předání nakoupeného vybavení, ichtyologické sbírky a zaslání powerpointových prezentací z výuky českými pedagogy. Jen ve výjimečných případech však došlo k předání dalších ucelených materiálů k podpoře výuky místním pedagogem, k dispozici není ani odborná publikace pro pedagogické účely, která měla vzniknout z ichtyologického průzkumu.

Míra naplnění kritéria efektivity projektu *Inovace výuky na MUST* byla vyhodnocena jako **vysoká**; u projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání* byla vyhodnocena jako **spíše nízká**;

Kritérium efektivity / účelnosti

U projektu *Inovace výuky na MUST* došlo k naplnění obou výsledků – zvýšení znalostí studentů i zavedení výuky – v plánovaném rozsahu. Bezprostřední zvýšení zaměstnanosti se neprokázalo, k uplatnitelnosti studentů nicméně přispívá relevance získaných znalostí; o zájmu zahraničních firem svědčí stáž nabídnutá firmou Siemens. V návaznosti na projekt podalo vedení PES žádost o dlouhodobou akreditaci ASIIN (Accreditation Agency for Study Programs in Engineering, Informatics, Natural Sciences and Mathematics) a EUR-ACE Master (European Accredited Engineer) pro bakalářský i magisterský obor, kterou získalo. Dále byl ve spolupráci s ČVUT přijat kreditový systém ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System). V případě projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* bylo dosaženo výsledku v oblasti podpory internacionalizace; dalších tří výsledků z rekonstruované teorie změny (výuka s materiály vzniklými ve spolupráci odborníků v rámci projektu, zvýšení znalostí a uplatnitelnosti studentů RUA na trhu práce, zvýšená míra publikační aktivity studentů a pedagogů RUA) dosaženo spíše nebylo. Studenti RUA spíše nezískali podporu nebo kombinaci podpor, která by měla potenciál pozitivně ovlivnit jejich uplatnitelnost na trhu práce (výukové bloky byly krátké, podpora byla distribuována mezi různé ročníky a obory). Nepotvrdilo se, že by pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali v návaznosti na projektové aktivity (publikační činnost RUA je stále tažena partnery ze zahraničních projektů, a to i v případě projektu ČZU–RUA, kde vznikly dva vědecké články s kambodžským autorem na třetí pozici). Na RUA došlo k realizaci navazujícího projektu ČZU–RUA, který je podporován z dotačního titulu ČRA, a dále projektu pro podporu mobility ALFABET a projektu ASK Asia.

Míra naplnění kritéria efektivity/účelnosti projektu *Inovace výuky na MUST* byla vyhodnocena jako **spíše vysoká**; u projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* jako **spíše nízká**.

Kritérium dopadu

Příspěvek projektu *Inovace výuky na MUST* ke svým plánovaným dopadům, zvýšené kvalitě výuky a zvýšení zaměstnatelnosti, lze předpokládat na základě dosažení výsledků. Míru příspěvku k těmto dopadům však z důvodu nedostatečnosti dat není možné vyhodnotit. Nad rámec projektů byli podpořeni zejména absolventi MUST (obdržením technického slovníku) a studenti ČZU (díky možnosti sbírat unikátní data).

V dokumentaci projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* u některých aktivit není jasný jejich výstup a vazba na dosažení cíle, zcela chybí úroveň výsledků a v rámci rekonstrukce teorie změny musela být formulována i úroveň dopadů. Vzhledem k této skutečnosti a k dalším omezením vyplývajícím z nedostupnosti kontaktů na podpořené studenty, lze pouze konstatovat, že projekt spíše nedosáhl tří ze čtyř výsledků schválených v rekonstruované teorii změny ve Vstupní zprávě evaluace a prokazatelně dosáhl výsledku v podpoře oblasti internacionalizace; nicméně míru naplnění kritéria dopadu nelze vyhodnotit z důvodu nedostupnosti dat.

Míru naplnění kritéria dopadu projektu *Inovace výuky na MUST* ani projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* **nelze vyhodnotit**.

Kritérium udržitelnosti

V případě projektu *Inovace výuky na MUST* byly aktivity projektu koncipovány jako zavedení systémové změny, k čemuž došlo. Vlastnictví projektu příjemci bylo vyhodnoceno jako silné; vedení PES má zájem pokračovat v zavedených aktivitách; získané znalosti jsou předávány dalším ročníkům. Protože však konkrétní dopady nebylo možné prokázat, nelze uspokojivě vyhodnotit ani míru jejich udržitelnosti. Na zajištění dalšího využívání výstupů projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* nebyl kladen důraz, strategie odchodu

není považována za relevantní z důvodu navazující spolupráce. Vzhledem k nemožnosti vyhodnotit kritérium dopadu projektu nelze vyhodnotit kritérium udržitelnosti.

Míru naplnění kritéria udržitelnosti u projektů *Inovace výuky na MUST* ani *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* **nelze vyhodnotit.**

Hodnocení dotačního titulu Vysílání učitelů

Domníváme se, že se dotační titul *Vysílání učitelů* už ze své podstaty potýká se systémovým problémem, kterým je nízká relevance k zájmům českých univerzit – potenciálních realizátorů. Na rozdíl od nevládních organizací zapojených v obvyklých projektech ZRS nespočívá účel vysokých škol primárně v realizaci obdobných intervencí v rozvojových zemích, ale ve výuce a výzkumu. Aby byla účast v projektu pro školy výhodná, čerpají z ní vedlejší benefity – např. sběr primárních dat pro vlastní výzkum, podání jiného společného projektu či vytvoření příležitosti pro vlastní studenty. Zatímco v některých případech má snaha o dosažení benefitů pro obě strany synergický efekt se záměry projektu, v jiných může vést k situaci, kdy potenciál přínosu pro přijímající školu není maximálně využit. Řešením by mohlo být přiblížení dotačního titulu obvyklým schématům meziuniverzitních projektů ve smyslu podpory aktivit vedených na společné, symetrické či reciproční bázi. Podporované by byly jak aktivity, které je možné realizovat nyní, jako např. realizace společného výzkumného projektu či příprava společných, řádově větších iniciativ, tak nové typy aktivit – např. příprava a realizaci společně vedeného předmětu či kurzu nebo výměna pedagogů či doktorských studentů. Toto nastavení by mohlo zvýšit míru systémové motivace potenciálních realizátorů a stát se pro ně zajímavějším za současného zachování benefitů pro přijímající univerzitu. Nejsystémovějším krokem, který lze podle našeho názoru v dotačním titulu *Vysílání učitelů* učinit, je podpořit školy v budování dlouhodobé partnerské spolupráce, která by přesahovala dobu trvání projektu i rozsah jím podporovaných aktivit. Silné i slabé stránky vysokoškolského sektoru v Mongolsku i Kambodži jsou dlouhodobého, systémového rázu; takto jsou také reflektovány ve strategických dokumentech jednotlivých zemí. Lze tedy předpokládat, že míra relevance podpory terciárního vzdělávání bude i v následujících několika letech podobná jako v období realizace hodnocených projektů (2012-2014). V případě Mongolska je třeba zmínit jeho současný hospodářský vývoj a pozici mezi zeměmi se středním příjmem, což s sebou přináší snížení relevance a potřeby rozvojové spolupráce jako takové. Z pohledu celkové vhodnosti dotačního titulu *Vysílání učitelů* jeho pokračování doporučujeme.

DOPORUČENÍ

Doporučení na úrovni sektoru	Váha ²	PCM	Adresát
1. Podporovat realizaci systémových a intenzivních aktivit	1	ident/ form/ real	ČRA
2. Upozornit potenciální žadatele na riziko bagatelnosti podpory vůči podpořeným osobám	1	ident / form	ČRA
Systémová a procesní doporučení	Váha	PCM	Adresát
3. Provedení konkrétního online šetření mezi univerzitami	1	program/ ident	ORS/ ČRA
4. Doplnit text výběrového řízení o očekávání zadavatele a gestora od výsledků a dopadů dotačního titulu	2	program/ ident	ČRA
5. V projektových žádostech a závěrečných zprávách požadovat u relevantních aktivit informaci o intenzitě podpory	2	monitoring	ČRA
6. Zavést povinnost vést seznam intenzivně podpořených osob v projektech	3	monitoring	ČRA
7. Informovat o výběrovém řízení přímo potenciální realizátory	2	formulace	ČRA
8. V časovém plánu evaluací projektů z dotačního titulu <i>Vysílání učitelů</i> zohlednit jednotlivé fáze akademického roku	2	evaluace	ORS
Doporučení na úrovni projektu	Váha	PCM	Adresát
9. Provést detailní identifikaci potřeb partnerské školy	1	ident / form	realizátor
10. V návaznosti na identifikaci potřeb školy zaměřit projekt na omezené množství témat, které budou příjemcům poskytovat intenzivní podporu	1	ident / form	realizátor
11. Přizpůsobit pracovní jazyk(y) reálným znalostem podpořených osob	2	form / real	realizátor
12. Zajistit sdílení všech relevantních materiálů se zástupci partnerské školy	2	realizace	realizátor

² Pro označení váhy používáme 1 jako nejvyšší důležitost; 2 jako střední důležitost; 3 nízkou důležitost.

OBSAH

Shrnutí	iii
1. Úvod.....	2
1.1. Kontext evaluace.....	2
1.2. Účel evaluace	2
1.3. Informace o řešiteli evaluace	2
1.4. Informace o hodnocené intervenci – ČVUT-MUST	2
1.5. Informace o hodnocené intervenci – ČZU-RUA	4
2. Metodologie evaluace	6
2.1. Shrnutí použitých metod sběru dat a analýzy informací	6
2.2. Zaznamenané metodologické a další překážky; limity evaluace	7
2.3. Zhodnocení evaluačních postupů ve vztahu k dodržování etických principů	8
2.4. Krátká informace o kvalifikaci členů evaluačního týmu a rozdělení úkolů	8
3. Evaluační zjištění a závěry	8
3.1. Relevance	8
3.2. Efektivita (hospodárnost)	10
3.3. Efektivnost	15
3.4. Dopady	18
3.5. Udržitelnost	20
3.6. Zohlednění průřezových principů, kulturních a dalších etických aspektů	21
3.7. Doplnující evaluační otázky pro hodnocení programu	22
3.8. Doplnující evaluační otázky pro doporučení procesního typu	23
4. Doporučení.....	24

1. ÚVOD

1.1. KONTEXT EVALUACE

Předložená závěrečná zpráva evaluace je předkládána na základě veřejné zakázky malého rozsahu *Vyhodnocení zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) České republiky v sektoru vzdělávání, programu Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí (RZ) – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích*. Na základě zadání zpracovává hodnocení dvou dotačních projektů, kterými jsou *Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na Mongolian University of Science and Technology – využití matematických simulací v elektrotechnice*, který realizoval tým Českého vysokého učení technického (ČVUT) v Praze spolu s partnerskou univerzitou Mongolian University of Science and Technology (MUST) v Ulánbátaru v Mongolsku a *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži*, realizovaný týmem České zemědělské univerzity (ČZU) v Praze na partnerské univerzitě Royal University of Agriculture (RUA) v Phnompenhu v Kambodži. Zadavatelem evaluace je Ministerstvo zahraničních věcí ČR, jejím zpracovatelem pak tým nezávislých evaluátorů Evaluation4Action. Evaluace probíhala od dubna do listopadu 2016.

1.2. ÚČEL EVALUACE

Cílem této evaluace je pomocí zodpovězení evaluačních otázek formulovaných zadavatelem:

- u zmíněných projektů vyhodnotit míru naplnění evaluačních kritérií OECD/DAC (relevance, efektivita, efektivnost, dopady, udržitelnost) a dalších kritérií formulovaných v zadávací dokumentaci (doplňková evaluační kritéria, procesní doporučení);
- srovnat jednotlivé aspekty přípravy a realizace hodnocených projektů a určit vhodné implementační modalitativ projektů v daném programu;
- a na základě dvou případů indikativně vyhodnotit dotační titul *Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích*.

Účelem provádění evaluace je zejména:

- získat nezávislé, objektivně podložené a konzistentní závěry, zjištění a doporučení využitelná při rozhodování MZV ve spolupráci s ČRA o dalším zaměření a způsobu realizace ZRS ČR v sektoru vzdělávání;
- poskytnout relevantní podklad pro celkové vyhodnocení *Koncepce ZRS ČR* v letech 2010–2017;
- poskytnout zpětnou vazbu realizátorům projektů, kterou bude možné využít při jejich dalších aktivitách;
- poskytnout zástupcům cílových skupin, koncových příjemců a dalších stakeholderů informace o hodnocení projektu, jehož byli součástí;
- a v obecné rovině přispět ke kultuře odpovědnosti v rozvojovém sektoru.

1.3. INFORMACE O ŘEŠITELI EVALUACE

Řešitelem evaluace je výzkumný tým nezávislých evaluátorů Evaluation4Action, který se skládal ze šesti členů:

- Anna Kunová, MSc, vedoucí evaluačního týmu
- Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA seniorní evaluátorka, expertka na zemědělské vzdělávání
- Veronika Štěpková, MSc, místní expertka – Kambodža
- Mgr. Klára Kočková, místní expertka – Mongolsko
- PhDr. Martin Buchtík, PhD konzultant hodnocení vysokoškolského vzdělávání
- Veronika Zikmundová, PhD, konzultantka pro Mongolsko

1.4. INFORMACE O HODNOCENÉ INTERVENCI – INOVACE VÝUKY PRŮMYSLOVÉ AUTOMATIZACE A ELEKTRICKÝCH POHONŮ NA MUST

Řešený problém v širším kontextu

Projekt (dále jako *Inovace výuky na MUST*) byl realizován za účelem modernizace výuky dvou odborných předmětů, jejímž cílem bylo bezprostřední zvýšení odborných znalostí a dovedností studentů a pedagogů na MUST a dlouhodobé zkvalitnění výuky. Studenti a profesori Mongolské technické univerzity se měli seznámit s novými přístupy v oblasti pohonů a související problematikou s důrazem na aplikační uplatnění znalostí v průmyslové praxi. Systémovou změnou, ke které měl projekt přispět, je lepší uplatnění absolventů MUST na

trhu práce, a to zejména v prostředí v Mongolsku působících zahraničních firem. Na inovaci předmětů bylo dále navázáno blokovým kurzem, který se soustředil na výuku práce se softwarem MATLAB. Mezi lety 2005–2007 se již obě zmíněné univerzity podílely na projektu, který spočíval ve výměnných pobytech studentů a učitelů. Celkově bylo na projekt alokováno 3 376 444 CZK, z nichž 3 180 887 bylo poskytnuto z dotace ČRA.

Základní komentář k logické stavbě

Záměrem projektu bylo zvýšit odborné znalosti a dovednosti studentů a pedagogů v oblasti průmyslové automatizace, elektrických pohonů a související problematiky. Konkrétním cílem pak modernizace obsahu odborných dvou odborných předmětů – MTD317 Electric Drive v bakalářském stupni a MTD704 Technological Processing Automatic Control v magisterském stupni studia – a doplňková jednorázová výuka kurzu MATLAB. Přestože jsou uvedené prvky projektové logiky v dokumentaci srozumitelně popsány, mechanismus působení projektu je jasný pouze implicitně, neboť v dokumentaci chybí popis očekávaných (a dosažených) výsledků. V tomto ohledu tedy bylo nutné intervenční logiku doplnit (viz Příloha 2). Aktivitu směřující k zajištění udržitelnosti jsme také vyhodnotili jako průřezové, tj. netvořící samostatný výstup.³

V rekonstruované teorii změny, připravené do Vstupní zprávy a odsouhlasené realizačním týmem i zástupci MUST, byly výsledky byly definované následovně:

- Pedagogové vyučují inovované předměty dle poskytnutých materiálů
- Studenti a absolventi disponují zvýšenými znalostmi v oboru a tím i větší uplatnitelností na trhu práce

Logická stavba projektu je jednoduchá a přímočará. Očekávané výstupy a výsledky jsou realistické vzhledem k aktivitám, ze kterých vycházejí, i vzhledem k celkovému rozpočtu projektu (3,3 mil Kč). Projektová dokumentace je podrobná.

Klíčové předpoklady, kritické kontrolní body a chybné účinky

Na základě projektové logiky a počáteční rešerše primárních i sekundárních zdrojů byly ve Vstupní zprávě evaluace identifikovány předpoklady nezbytné pro naplnění výsledků projektu, které jsou zde uvedeny podle aktérů, k nimž se váží. Podkladové informace, ze kterých vyvozujeme na splnění či nesplnění předpokladů, jsou uvedeny v rámci kapitoly 3.

MUST

- **Zájem ze strany mongolských studentů:** V případě bakalářského předmětu se tento předpoklad ukázal jako předem naplněný, neboť kurz MTD317 byl zařazen do kurikula jako povinná část oboru *Electric Power Supply*. Volitelný magisterský předmět absolvovalo 12 studentů, což odpovídá rozmezí předpokládanému v projektovém dokumentu (10-30). Kurz MATLAB byl určen pedagogům; tři studenti jej však absolvovali dobrovolně nad rámec svých povinností. Předpoklad lze považovat za naplněný.
- **Zájem ze strany mongolských pedagogů:** Tento předpoklad byl naplněn; na základě vyjádření i jednání vedení fakulty Power Engineering School měli pedagogové o projektové aktivitě zájem. Účast na kurzu MATLAB cca dvojnásobně přesahovala původní odhady.
- **Dostatečné naplnění studijního oboru, do kterého je předmět zahrnut:** Podle dostupných informací se s nedostatkem studentů fakulta ani obor nepotýká. Na základě statistiky absolventů bakalářského oboru mezi lety 2013-2016 se počet absolventů pohybuje mezi 15 a 26 za semestr.
- **Dostatečný počet témat pro bakalářské práce z aplikační sféry:** Podle informací poskytnutých MUST není v tomto ohledu se zadáváním prací problém. V rámci hodnoceného projektu nicméně k vedení diplomových prací pedagogy ČVUT nedošlo – probíhaly pouze konzultace.
- **Vybavení pro realizaci názorných cvičení a laboratorních úloh:** Podle informací pedagogů MUST i ČVUT byly podmínky v laboratořích dostatečné – laboratorní cvičení byla navržena s ohledem na možnosti a limity pracoviště PES.
- **Dostatečná znalost anglického jazyka u mongolských studentů:** Tato podmínka splněna nebyla; anglické přednášky však byly vedeny s asistencí mongolské vyučující, a srozumitelnost byla (podle názoru od absolventů i vyučujících) dostačující.
- **Úspěšná interakce s českými VŠ pedagogy při přípravě a výuce předmětu:** Tato podmínka byla splněna; komunikace byla vyhodnocena jako dostatečná.

Spolupracující soukromé firmy

³ Rekonstruovaná teorie změny, odsouhlasená realizačním týmem i zástupci MUST, je součástí přílohy č. 2.

- **Zájem ze strany mongolských a českých průmyslových firem o absolventy s těmito znalostmi:** Podle statistiky MUST je o absolventy oboru zájem - 70 % absolventů z let 2013-2016 pracuje v oboru, který vystudovali; většina z nich ve firmách či státních podnicích.

Řešitelský tým

- **Důkladná analýza laboratorních možností na MUST:** ČVUT se mezi lety 2005 a 2007 na vybavení relevantních laboratoří přímo podílelo; vhodnost připravovaných cvičení k laboratorním podmínkám byla také jedním z témat identifikační cesty části projektového týmu na MUST v r. 2012. Znalost laboratorních podmínek byla dostatečná.
- **Konzistence kvalitního řešitelského týmu:** Podle všech dostupných informací byl řešitelský tým (a to jak realizátoři ČVUT, tak koordinátorka za MUST) konzistentní a kompetentní.
- **Úspěšná interakce s mongolským VŠ pedagogem při přípravě a výuce předmětu:** Tato podmínka byla splněna; spolupráce byla vyhodnocena jako dostatečná.

Hodnocený projekt naplnil definované kritické kontrolní body (analýza potřeb a podmínek školy; kompetentní řešitelský tým; spolupráce partnera ve všech fázích projektu). Žádné chybné účinky ani nežádoucí efekty (alternativní atribuce – chybné propojení výsledků s dopady, creaming-off efekt – zvýhodnění již předem lépe vybavené skupiny příjemců, drop-off efekt – slábnutí dopadů v čase, substitute – nahrazení jiných zdrojů projektem) nebyly identifikovány.

Krátká informace o realizátorech a partnerské instituci

Realizátorem projektu byla ČVUT v Praze. Řešitelský tým byl složen ze zaměstnanců katedry elektrických pohonů a trakce (FEL) a Ústavu konstruování a částí strojů (FS); byl veden doc. Ing. Pavel Pivoňkou, CSc. Partnerem projektu je MUST, univerzita zaměřená na technické obory (energetika, strojírenství, důlní inženýrství), za jejíž fakultu Power Engineering School (PES) projekt koordinovala prof. Sergelen Byambaa. Na obou univerzitách jsou do projektu zapojeny osoby s předchozí zkušeností s obdobnou činností.

1.5. INFORMACE O HODNOCENÉ INTERVENCI: ZVYŠOVÁNÍ KVALITY VYSOKÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO ŠKOLSTVÍ V KAMBODŽI

Řešený problém v širším kontextu

Projekt *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* byl realizován za účelem zvýšit kvalitu výuky, výzkumu a mezinárodní spolupráce na RUA prostřednictvím zapojení odborníků z ČZU v Praze. Spolupráce měla probíhat celouniverzitně a na čtyřech fakultách: Fisheries (FF); Agricultural Economics and Rural Development (FAERD); Agro-Industry (FA-I); Agricultural technology and management (FATAM/FAE⁴). Celkem 20 % studentů RUA (cca 1000 osob) a pedagogové RUA měli být podpořeni blokovou výukou v rozsahu týdne u vybraných předmětů zajištěnou českými odborníky a dále jim byla nabídnuta řada různorodých aktivit – filmový festival, kariérní dny a zemědělský veletrh. Celkem 10 % studentů a pedagogů RUA (cca 500 studentů a 12 pedagogů) se mělo zapojit do programu zkvalitnění vědecko-výzkumné práce. Měla být zajištěna spolupráce při vedení diplomových prací a ve vědecko-výzkumné činnosti, včetně podání společného výzkumného projektu a seminářů pro zlepšení publikační činnosti. Projekt měl provést metodickou a technickou podporu revize stávajících studijních programů včetně návrhu systému hodnocení kvality výuky. Dále se zaměřil na podporu internacionalizace RUA organizací letní školy RUA – ČZU, podáním společných projektů pro posílení mobility a podpůrnými semináři. Zajištěna měla být účast zástupce RUA na mezinárodní konferenci ITS. V úvodu projektu byly zpracovány analýzy aktuálního stavu studijních programů; vědecko-výzkumné činnosti; stavu a priorit v oblasti mezinárodních aktivit RUA, a dále během projektu bylo cílem zpracovat analýzu proveditelnosti pro Joint/Double Degree. Z rozpočtu projektu byla zajištěna vybavení. Probíhaly propagační aktivity. Celkově projekt pracoval s rozpočtem 2 487 718 CZK, prostředky ČRA tvořily 2 333 876 CZK.

Základní komentář k logické stavbě

Projektovou logiku bylo nutné na základě údajů zjištěných z rozhovorů a z rešerše všech projektových materiálů podstatně doplnit, protože „výstupy“ uvedené v projektové dokumentaci nepopisují výstupy ve smyslu logiky teorie změny a úroveň „výsledků“ zcela chybí. Žádoucí výstupy projektu byly pro teorii změny rekonstruovány především z popisu aktivit a jejich indikátorů. Žádoucí výsledky projektu po rekonstrukci teorie změny jsou:

- Pedagogové RUA učí podle výukových materiálů vzniklých během projektu

⁴ Fakulta Technology and Management se v roce 2014 vrátila k původnímu názvu z roku 1996 Faculty of Agricultural Engineering.

- Studenti RUA jsou lépe uplatnitelní na trhu práce
- Pedagogové a studenti více a lépe publikují
- Pedagogové a studenti využívají vytvořené zahraniční příležitosti⁵

Vzhledem ke svému omezenému rozsahu⁶ (365 pracovních dnů expertů a manažera projektu) a výši dotace – cca 2,5 mil Kč – byl projekt formulován ambiciózně. Projektový návrh tvoří 19 typů aktivit ve 4 odlišných oblastech (výuka, vědecko-výzkumná činnost, internacionalizace RUA, propagace projektu) pro 4 různé fakulty a univerzitu jako celek; zcela chybí úroveň výsledků, je uveden pouze záměr a cíl projektu. Z rekonstrukce teorie změny projektu, která byla schválena ve Vstupní zprávě evaluace, vyšlo zjištění, že logická stavba projektu je riziková v oblasti realističnosti, kdy dostupné zdroje neodpovídají komplexnosti aktivit a ambicím v oblasti cílů. Podpora partnerské univerzity byla designována především ve formě krátkodobých vstupů a není zřejmé, zda projekt primárně cílil na podporu pedagogů RUA a kvalitu výuky, nebo na zvýšení konkrétních znalostí přítomných studentů. Už z projektového návrhu tedy mohlo být patrné, že z hlediska svých plánovaných cílů projekt pravděpodobně nebude úspěšný. Projektová dokumentace je obsáhlá, ale často neobsahuje konkrétní údaje (seznamy účastníků, termíny misí českých pedagogů na RUA, rozsah výuky, hodnoty indikátorů, výukové materiály k některým předmětům). Informace uvedené v ročních zprávách o realizaci jsou v některých případech nadsazené či zavádějící.⁷

Klíčové předpoklady, kritické kontrolní body a chybné účinky

Klíčové předpoklady nutné pro naplnění různých prvků projektu byly již ve Vstupní zprávě evaluace rozděleny podle oblastí, kterých se týkají:

RUA

- **Zájem managementu RUA o spolupráci:** Tento předpoklad byl naplněn. RUA prostřednictvím hlavní koordinátorky projektu prof. Dr. Mom Seng má o projekt i jeho pokračování zájem.
- **Zájem studentů a pedagogů RUA aktivně se účastnit:** Předpoklad byl naplněn částečně, podle seznamů účastníků a rozhovorů s projektovými asistenty na RUA je zájem studentů o projektové aktivity značný. Méně potvrzený je zájem pedagogů. Pedagogové RUA musí na projektu spolupracovat nad rámec svých standardních povinností bez finančního příspěvku. Pedagogové, až na výjimky, během evaluačních rozhovorů uváděli, že se výuky českých odborníků plnohodnotně neúčastnili, neměli na to čas, vzhledem k dalším pracovním povinnostem.
- **Stabilní situace na RUA:** Prof. Dr. Mom Seng uvedla, že univerzita řeší problém s fluktuací zaměstnanců – část pedagogů své působení na RUA ukončila. Negativní vliv této situace se projevil v aktivitě zavádění evaluace výuky studenty, ostatní aktivity projektu nebyly výrazně dotčeny.

Kambodža celkově

- **Relativně stabilní politická, ekonomická a bezpečnostní situace v Kambodži:** Během evaluace nebyla zjištěna změna stavu, která by měla vliv na projektové aktivity.

Projektové výstupy

- **Výuka včetně výukových materiálů je srozumitelná:** Předpoklad spíše nebyl naplněn. Úroveň znalosti angličtiny studentů RUA je dle vyjádření jejich pedagogů všeobecně nízká. K výukovým blokům v angličtině nebyly připravené a předem zaslané podkladové materiály, které by si studenti mohli přeložit do khmerštiny. Podle informací od pedagogů RUA nebyly české výukové bloky přímo navázány na průběh standardní výuky, což mohlo jejich srozumitelnost pro studenty dále snižovat.

⁵ Teorie změny projektu je součástí přílohy č. 3.

⁶ Z předložené dokumentace není jasné, v jakém rozsahu proběhlo celkem devět jednotlivých misí českých expertů na RUA, ale podle finančních zpráv z let 2012, 2013 a 2014 bylo vyplaceno 282 osobo-dnů v dietách. Diety se ovšem vyplácejí nejen po dobu pracovních dnů na misi, ale i po dobu cesty tam a zpět – počet pracovních dní byl tedy o něco nižší.

⁷ Jako příklad lze uvést např. tvrzení ohledně systému evaluace výuky: „Hodnocení nyní probíhá na všech fakultách univerzity“ (RZ 2014). Podle informací prof. Dr. Mom Seng a ostatních zástupců fakult během evaluačních rozhovorů na RUA však hodnocení výuky ze strany studentů na žádné z fakult RUA v online formě neprobíhá, ani v minulosti neprobíhalo. Dalším příkladem je informace „Několik diplomových prací bylo zpracováno na české i kambodžské straně.“ (RZ 2014) – tvrzení je zavádějící, protože na „kambodžská témata“ bylo na ČZU zpracováno českými studenty nejméně pět prací k obhajobám titulů různé úrovně, ale pouze jedna práce byla zpracována kambodžským studentem, který navíc získal na ČZU rektorské stipendium a studoval v Praze. Více příkladů je uvedeno v Příloze č. 3.

- **Navržené postupy a metodiky v oblasti vědy a výzkumu jsou v kontextu se záměrem RUA a jsou jasné a pochopitelné:** Předpoklad byl naplněn částečně. V oblasti vědy a výzkumu bylo spolupracováno s fakultami FF a FA-I. Postupy a metodické listy pro práci s ichtyologickým materiálem byly převzaty a jsou využívány, praktické dovednosti z výuky (např. metodika preparace chromozomů) byla úspěšně předána, vč. nutného know-how i podpory vybavení, a její využití na RUA dál není závislé na externích expertech a může být využívána proškolenými pracovníky. Část přednášek (např. cytogenetika) bude muset být nadále zajišťována českým partnerem, protože je svojí specializací nad současnou znalostní úroveň fakulty. Při spolupráci s FA-I v oblasti solárního sušení byly předány podklady k využívání solárních sušáren, ale členové fakulty by ocenili detailnější nutné teoretické základy pro kalkulace a zpracování dat.

Řešitelský tým

- **Zajištění kvalitního řešitelského týmu:** Podle všech dostupných informací byl řešitelský tým (a to jak realizátoři z ČZU, tak koordinátorka za RUA) odborně kompetentní pro realizaci projektu v daném rozsahu.
- **Funkční interakce s kambodžskými VŠ pedagogy při přípravě a výuce bloků:** Předpoklad spíše nebyl naplněn. Projekt je centrálně koordinován přes prof. Dr. Mom Seng, což ovlivňuje přímou komunikaci mezi českými a zahraničními odborníky v jednotlivých oborech. Pedagogové RUA se nepodíleli na přípravě výukových materiálů českých kolegů, např. formou připomínek k obsahu nebo zajištěním jejich překladu do khmerštiny.

Hodnocený projekt nenaplnil některé definované kritické kontrolní body v procesu projektu od nápadu k výsledkům. Analýza stavu a potřeb partnerské univerzity byla provedena, nicméně v nedostatečné podrobnosti; jako problém se pak ukázal výběr příliš mnoha potřeb, na které se projekt zaměřoval – roztržitost aktivit vedoucí k bagatelní míře podpory konkrétním osobám a předmětům, se ukázala jako jeden z limitujících faktorů příspěvku k systémové změně. Řešitelský tým byl kompetentní; spolupráce pracovníků obou škol probíhala, na kambodžské straně však zejména prostřednictvím hlavní koordinátorky prof. Dr. Mom Seng a pouze v omezené míře mezi odborníky navzájem.

Projekt vykazuje příznaky, že by se v něm mohly vyskytnout některé chybné účinky a nežádoucí efekty, ačkoliv je nemožné je zhodnotit, vzhledem k tomu, že projekt nedosáhl výsledků, vůči kterým by měly být vztaženy. V teoretické rovině lze předpokládat vznik creaming-off efektu, tedy zvýhodnění již předem lépe vybavené skupiny podpořených osob – studentů s dobrou znalostí angličtiny. Pro dosažení vyšších výsledků by bylo třeba důkladně vyhodnotit možnost alternativní atribuce (možnosti, že výsledky nejsou kauzálně provázané s dopady) a pravděpodobně by se projevil drop-off efekt (slábnutí dopadů v čase). K substituci ani vytěsnění jiných finančních zdrojů (tzv. mrtvá váha) pravděpodobně nedošlo.

Krátká informace o realizátorech a partnerské instituci

Hlavním realizátorem projektu je ČZU v Praze, konkrétně Fakulta tropického zemědělství (FTZ). Projekt koordinuje proděkanka pro mezinárodní vztahy Ing. Petra Chaloupková, PhD, řešitelský tým je složen ze zaměstnanců FTZ a dále ze zaměstnanců Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů (FAPPZ). Partnerem projektu je RUA, páteřní instituce pro vzdělávání a výzkum v zemědělském sektoru v Kambodži, konkrétně její fakulty Agricultural Technology and Management (FATAM/FAE), Fisheries (FF) a Agricultural Economics and Rural Development (FAERD) a Agro-Industry (FA-I). Projekt koordinuje prorektorka pro mezinárodní vztahy RUA prof. Dr. Mom Seng. Na obou partnerských univerzitách jsou do projektu zapojeny osoby s předchozí zkušeností s obdobnou činností.

2. METODOLOGIE EVALUACE

2.1. SHRnutí POUŽITÝCH METOD SBĚRU DAT A ANALÝZY INFORMACÍ

Evaluace byla provedena jako jednorázový neexperimentální výzkum, jehož základním principem byla snaha o využití různých, vzájemně se doplňujících metod sběru a analýzy dat. Tím mělo být zajištěno nejenom komplexní

využití datových zdrojů, ale také ověření (triangulace) získaných informací. S ohledem na dostupnost jednotlivých zdrojů v evaluaci převažují kvalitativní metody sběru dat a jejich analýza.⁸

Polostrukturované rozhovory představovaly nejdůležitější metodu sběru dat – byly provedeny se členy obou realizačních týmů, představiteli partnerských škol, zástupců ZÚ, gestora a ORS. Vzhledem k nemožnosti získat kontakty nutné k provedení dotazníkového šetření mezi studenty byly rozhovory provedeny jen s několika z nich, kteří se účastnili projektem zaváděných aktivit.⁹

Pozorování bylo součástí evaluačních návštěv na partnerských univerzitách; hrálo zásadní roli v získávání informací ohledně viditelnosti, materiálních výstupů projektů (poskytnuté přístroje, výukové materiály atd.) a jejich využívání.

Rešerše primárních a sekundárních zdrojů byla důležitou součástí sběru dat ve všech fázích evaluace, sloužila k získání všech typů dat nutných k hodnocení.¹⁰

Expertní panel byl využit k odbornému posouzení inovovaných předmětů v projektu *Inovace výuky na MUST*. Byl složen ze čtyř expertů v oblasti elektrických pohonů a trakce – dvou zástupců Vysokého učení technického v Brně a dvou z Technické univerzity v Liberci.

K vyhodnocení získaných dat byly využity kvalitativní metody (zejm. obsahová analýza rozhovorů, komparativní analýza dokumentů) s využitím prvků kvantitativních metod (popisná statistika).

2.2. ZAZNAMENANÉ METODOLOGICKÉ A DALŠÍ PŘEKÁŽKY; LIMITY EVALUACE

Zásadní překážka výzkumu spočívala v nemožnosti kontaktovat účastníky jednotlivých aktivit z řad studentů a provést plánovaná dotazníková šetření, na nichž mělo spočívat především hodnocení dopadů a udržitelnosti (a v menší míře i efektivnosti a efektivity). V případě projektu *Inovace výuky na MUST* byly k dispozici seznamy studentů, ovšem bez kontaktů; v případě *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* seznamy účastníků částečně chyběly, a ty doložené ne vždy obsahovaly čitelné kontakty. Ani jedna z partnerských škol neviduje elektronické kontakty svých studentů, během evaluace se je nepodařilo doplnit a alternativní cesty elektronického oslovení (školní skupiny na Facebooku) se ukázaly jako neefektivní. Vzhledem k tomu, že mise v partnerských zemích podle harmonogramu evaluace probíhala na konci akademického roku – a téměř s dvouletým odstupem od konání hlavních projektových aktivit – nebylo možné studenty ani absolventy zastihnout v Ulánbátaru, resp. v Phnompenhu fyzicky a požádat je o vyplnění papírových dotazníků. V mongolském projektu nebylo online dotazníkové šetření spuštěno, v kambodžském ano, ovšem pouze mezi nereprezentativní částí podpořených studentů a s minimální návratností.

Perspektivu absolventů jsme se snažili zachytit v rámci rozhovorů s několika z nich; tyto rozhovory však poskytly spíše kvalitativní vhled do problematiky (např. subjektivní hodnocení předmětů a aktivit, zodpovězení hypotetických otázek) spíše než kvantitativní data (zejména ohledně uplatnitelnosti absolventů).¹¹ Z tohoto důvodu nebylo možné spolehlivě vyhodnotit dopad a udržitelnost hodnocených projektů. Žádný z respondentů neuváděl zásadní vliv projektu na své pracovní či akademické působení, k provedení případových studií jsme z tohoto důvodu nepřikročili.

Předpokládaná překážka průběhu evaluace v podobě jazykové bariéry byla vyřešena tlumočením a překladem; další neočekávaná omezení se nevyskytla. Na úrovni samotného hodnocení byl jistým způsobem limitující fakt, že v rámci hodnocených projektů nebyly stanoveny cílové hodnoty na úrovni výsledků.

Na úrovni hodnocení dotačního titulu byl jistým způsobem limitující rozsah dat, na kterých měla být evaluace založena – vycházela dle zadání ze dvou výše uvedených projektů a materiálů o dotačním titulu samotném. Vzhledem ke skutečnosti, že v rámci titulu byla realizována další řada projektů, jsou závěry ohledně programu (vyvozené jinak než ze samotné dokumentace, jako je např. logika dotačního titulu) omezené a spíše indikativní. Pro jejich ověření a doplnění by bylo třeba širšího šetření.

⁸ Scénáře rozhovorů tvoří přílohu č. 8.

⁹ Celkově byly provedeny rozhovory se čtyřmi členy projektového týmu ČVUT; pěti členy týmu ČZU; dvěma zástupci ZÚ Ulánbátar; zástupkyní ZÚ Phnompenh; koordinátorkou projektu na MUST; třemi doktorskými studenty – asistenty na MUST; dvěma absolventy předmětu Electric Drive na MUST; koordinátorkou projektu na RUA, sedmi vyučujícími na RUA, dvěma projektovými asistenty na RUA; třemi studenty – absolventy Letní školy na RUA; dvěma zástupci ČRA a zástupkyní ORS. Úplný jmenný seznam respondentů tvoří příloha č. 7.

¹⁰ Seznam prostudovaných zdrojů a literatury je uveden v příloze č. 6.

¹¹ Scénáře těchto rozhovorů jsou součástí přílohy č. 8.

2.3. ZHODNOCENÍ EVALUAČNÍCH POSTUPŮ VE VZTAHU K DODRŽOVÁNÍ ETICKÝCH PRINCIPŮ

Ve všech fázích evaluačního výzkumu jsme se drželi základních evaluačních etických principů.¹² Všichni respondenti byli seznámeni se základními náležitostmi výzkumu a poskytli souhlas se jmenovitým uvedením jejich vyjádření. I přes ohled na genderovou vyváženost jazyka zprávy se v souladu se zadávací dokumentací v zájmu srozumitelnosti držíme používání generického maskulina (tedy např. *studenti* místo *studenti a studentky*).

2.4. KRÁTKÁ INFORMACE O KVALIFIKACI ČLENŮ EVALUAČNÍHO TÝMU A ROZDĚLENÍ ÚKOLŮ

Evaluační tým se skládal z šesti odborníků:

- **Anna Kunová, MSc** – vedoucí týmu: koncepční, metodické a manažerské vedení evaluačního týmu; vytvoření evaluačního plánu, designu výzkumu a nástrojů sběru dat; analýza dat a formulace závěrů, příprava a prezentace evaluačních výstupů. Absolventka rozvojových studií na London School of Economics, čtyři roky zkušeností v oblasti evaluací jako nezávislá evaluátorka.
- **Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA** – seniorní evaluátorka, expertka na zemědělské vzdělávání: spolupráce na vytvoření evaluačního plánu, designu výzkumu a nástrojů sběru dat; analýza dat a formulace závěrů, příprava a prezentace evaluačních výstupů; odborná a metodická zodpovědnost za hodnocení projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži*. Absolventka doktorského studia zemědělské ekonomiky na Fakultě tropického zemědělství ČZU, působila ve výzkumném centru CIMMYT v Mexiku, na MPSV ČR jako vedoucí Oddělení evaluací a strategií, na MŠMT ČR jako metodický garant evaluací, nezávislá evaluátorka projektů. Devět let zkušeností v oboru evaluací.
- **PhDr. Martin Buchtík, PhD** – konzultant hodnocení vysokoškolského vzdělávání: odborná konzultace v metodice hodnocení kvality vysokoškolských kurzů a vědy; metodická podpora při přípravě výzkumného designu, dotazníků a scénářů rozhovorů. Absolvent Fakulty sociálních věd UK, působil jako vedoucí Centra pro výzkum veřejného mínění.
- **Veronika Zikmundová, PhD** – konzultantka pro Mongolsko: odborná konzultace v oblasti socioekonomického a kulturního kontextu projektu v Mongolsku; sběr a analýza sekundárních dat se zaměřením na hodnocení relevance a udržitelnosti. Absolventka Filosofické fakulty UK, působí jako pedagožka a výzkumnice tamtéž.
- **Mgr. Klára Kočková** – místní expertka Mongolsko: spolupráce při sběru primárních dat na evaluační misi, v případě potřeby tlumočení, překlady; účast na misi v Mongolsku a její organizační podpora. Absolventka Filosofické fakulty UK, působila na projektech ZRS v Mongolsku.
- **Veronika Štěpková, MSc** – místní expertka Kambodža: odborná konzultace v oblasti socioekonomického a kulturního kontextu projektu v Kambodži; sběr a analýza sekundárních dat se zaměřením na hodnocení relevance a udržitelnosti; organizační podpora zajištění evaluační mise v Kambodži. Absolventka School of Oriental and Africal Studies, působila v UN Woman v Kambodži.

Nad rámec tohoto týmu se na evaluačním výzkumu podíleli odborníci oslovení v rámci expertního panelu; prof. Ing. Petr Pivoňka, CSc a Ing. Radek Štohl, PhD z Vysokého učení technického v Brně a Ing. Petr Mrázek, PhD a Ing. Jan Koprnický, PhD z Technické univerzity v Liberci. Anglicko-khmerský a khmersko-anglický překlad v průběhu mise v Kambodži zajistil Lim Makara.

3. EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ A ZÁVĚRY

3.1. RELEVANCE

EO1.1¹³ Jak byly rozvojové aktivity hodnocených projektů provázané se strategickými dokumenty ZRS ČR a partnerských zemí?

Oba projekty jsou v souladu s prioritami a průřezovými principy zahraniční rozvojové spolupráce ČR, které jsou formulovány v *Koncepci zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2010–2017*; v některých bodech také reflektují doporučení vzešlá z jejího *Střednědobého vyhodnocení*¹⁴. Oba jsou také svým zaměřením (vzdělávání, energetika,

¹² Česká evaluační společnost: *Etický kodex evaluátora*, [online] dostupné na http://www.czecheval.cz/standardy_kodex/ces_eticky_kodex_.pdf

¹³ Pro lepší orientaci k otázkám přiřazujeme zkratku a pořadové číslo. EO značí evaluační otázku, první číslo pořadí hodnoceného kritéria, druhé číslo pořadí otázky v rámci daného kritéria. Zkratka EOD značí doplňující evaluační otázku.

¹⁴ Autoři *Vyhodnocení* doporučovali v obou zemích spíše úzce zaměřené, menší projekty, čemuž obě hodnocené intervence vyhovují. V sektorových doporučeních se vzdělávání ani u jedné země přímo neobjevilo, v Mongolsku bylo doporučeno podporovat přenos know-how.

těžba surovin v Mongolsku; vzdělávání v Kambodži) relevantní k prioritám ČR v daných zemích. Vysílání českých učitelů je svým záměrem komplementární ke *Strategii poskytování vládních stipendií pro studenty z rozvojových zemí na období 2013–2018*; konkrétní provázání však na úrovni ani jedné partnerské země neexistuje, viz EOD3 (Evaluací otázka doplňující).

Mongolské i kambodžské strategické dokumenty zmiňují podporu vysokoškolského vzdělávání jako součást svých strategických cílů. V Mongolsku se jedná o *National Development Strategy 2008-2021*, který tento cíl zmiňuje ve svém strategickém cíli „*Enhance all level educational standards and curricula to meet students' needs and social requirements*”¹⁵. Obdobné cíle uvádí i *Master Plan to Develop Education in Mongolia 2006–2015*, k jehož prioritám patří posílení technických oborů, modernizace obsahu výukových programů a pozvednutí VŠ standardů pomocí akreditací na mezinárodní úroveň.

V Kambodži projekt významně navazuje na prioritní oblasti vytyčené kambodžskou vládou v hlavní rozvojové strategii *Rectangular Strategy Phases II a III* a souvisejícím *Národním strategickém rozvojovém plánu (NSDP)*. Budování kapacit a rozvoj lidských zdrojů a zkvalitňování zemědělství představují dvě ze čtyř klíčových priorit těchto hlavních strategických dokumentů. Sektorové zaměření obou projektů je ke strategiím vlád partnerských zemí rovněž relevantní – u obou z nich se jedná o strategické sektory.

EO1.2 Do jaké míry odpovídají hodnocené projekty potřebám cílových skupin v sektoru vzdělávání?

Cílové skupiny byly v případě obou projektů tvořeny pedagogy a studenty partnerských univerzit; oba projekty také měly podpořit partnerské univerzity jako takové. Přestože vysokoškolský sektor je v Mongolsku a Kambodži na rozdílné úrovni, v obou zemích existuje potřeba zvýšení jeho kvality a modernizace výuky¹⁶, zaměření se na tento sektor lze tedy v obecné rovině označit za vhodné. Oba projekty byly také vyhodnoceny jako relevantní z hlediska potřeb jednotlivých škol.

V případě MUST lze hodnotit kladně jak celkové zaměření projektu, tak výběr konkrétních předmětů, které podle představitelů školy dosud v potřebné kvalitě chyběly. Vzhledem k projektu byl podstatný i cíl fakulty PES získat mezinárodních akreditací ASIIN a EUR-ACE Master pro bakalářský a magisterský obor *Electric Power Supply*. O její získání se vedení školy v posledních letech snažilo a v r. 2013 jí získalo podmíněčně. Dle vyjádření zástupců obou škol byl projekt koncipován v přímém vztahu k cíli dopomoci PES ke splnění kritérií pro dlouhodobou akreditaci, přičemž podle vyjádření prof. Byambaa bylo následné skutečné získání těchto akreditací realizací projektu reálně podpořeno. Z tohoto pohledu lze tedy relevanci projektu hodnotit velmi kladně.¹⁷ Odborníci oslovení v rámci expertního panelu se shodují, že oba předměty inovované na MUST jsou vhodně zasazeny do bakalářského, resp. magisterského studijního oboru.¹⁸ Na relevanci jednorázového kurz MATLAB, který do žádného studijního oboru začleněn nebyl, lze usuzovat z faktu, že jeho realizace byla iniciována mongolskou stranou, a z výpovědí absolventů, kteří uvedené znalosti využívají (viz EO 3.2).

Projekt *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* byl svým zaměřením také vyhodnocen jako relevantní k potřebám RUA. Dle prof. Dr. Mom Seng spočívají některé z nedostatků RUA ve slabší institucionální komunikaci, vnější prezentaci a v nízkém počtu publikujících odborníků. Na tuto potřebu projekt reagoval podporou přípravy vědeckých článků, aktivitou *Uspořádání odborného semináře – příklady „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti*. Jako relevantní k podpoře vědy, výzkumu a výuky byly vyhodnoceny i aktivity *Příprava výukových materiálů vybraných předmětů; Vysílání pedagogů ČZU v Praze; Identifikace a realizace společných výzkumných témat*; skupiny aktivit popsanych pod oblastí *Internacionalizace RUA*. Aktivita spočívající v návrhu systému hodnocení kvality výuky reagovala na potřebu RUA vzešlou ze závěrů inspekce z Ministerstva školství. Jako nedostatek je však potřeba zmínit nedoloženou relevanci témat výukových bloků k potřebám konkrétních studijních programů jednotlivých fakult RUA. Vstupní analýza stavu studijních programů není dostatečně detailní pro specifikaci konkrétních témat a sami zástupci RUA spíše očekávají návrhy témat od českých odborníků.

¹⁵ World Bank, 2005: *Economic Growth Support Poverty Reduction Strategy* a State Great Hural of Mongolia, 2008: *National Development Strategy 2008-2021*

¹⁶ Viz např. Asian Development Bank: *Mongolia: Education Sector*; Asian Development Bank: *Addressing Skills Gap*, 2015 a další

¹⁷ Vedlejším, nicméně přesto problematickým aspektem této skutečnosti je fakt, že ačkoli bylo toto navázání na strategii školy jedním z hlavních důvodů k realizaci projektu, nebylo jasně formulováno v projektové žádosti.

¹⁸ U předmětu MTD 317 zasazení považují dva experti za „zcela vhodné“, jeden za „z větší části vhodné“ a jeden otázku neumí posoudit; zasazení předmětu MTD704 považují tři experti za „zcela vhodné“ a jeden za „z větší části vhodné“.

V míře relevance obou hodnocených projektů hrál velkou roli způsob identifikace potřeb partnerských univerzit ze strany realizačních týmů. Tento proces lze výrazně lépe hodnotit v partnerství ČVUT-MUST: obsah projektu byl oběma stranami odsouhlasen na setkání, které proběhlo v létě 2012, tedy ještě před začátkem realizace projektu. Na začátku realizace byl pak připraven konkrétní rozvrh přednášek, jejich náplň pak byla průběžně zasílána pracovníkům MUST k úpravám a překladu. O procesu identifikace byly vedeny zápisy. V průběhu výuky byl obsah přednášek českými a mongolskými pedagogy konzultován na týdenní bázi. K takto intenzivní spolupráci přispěl i fakt, že obě univerzity spolu již v minulosti spolupracovaly; v letech 2005–2007 se ČVUT podílela na zařízení laboratoří MUST a probíhal také výměnný program studentů. Vzájemné vazby existují i na osobní úrovni; koordinátorka projektu za MUST, prof. Byambaa, je absolventkou ČVUT.

Na RUA probíhala spolupráce s ČZU již před zahájením projektu (od 2010), identifikace konkrétní náplně jednotlivých aktivit pak byla provedena zejména v první fázi projektu, a to prostřednictvím analýz. Tyto analýzy (Analýza současného stavu studijních programů, Analýza současného stavu vědecko-výzkumné činnosti na RUA, Analýza současného stavu a priorit v oblasti mezinárodních aktivit RUA) nejsou ale dostatečně detailní na to, aby bylo možné podle nich identifikovat konkrétní nedostatky a potřeby jednotlivých vzdělávacích programů. Texty těchto dokumentů, které jsou pouze v českém jazyce, nebyly sdíleny s pracovníky RUA. Mechanismus koordinace jednotlivých aktivit a jejich náplně pak probíhal především na základě návrhů realizačního týmu, které s nimi projednávala koordinátorka projektu prof. Dr. Mom Seng. Konkrétní odborní pedagogové RUA se nepodíleli na přípravě výukových materiálů českých kolegů.

Závěry – kritérium relevance

- Relevance projektu *Inovace výuky na MUST* byla vyhodnocena jako **vysoká** – projekt byl relevantní ke strategickým dokumentům ČR (z hlediska zaměření ZRS) i partnerských zemí (z hlediska rozvoje sektorů vysokoškolského vzdělání a energetiky), ke strategii a záměru (potřebám) fakulty PES; předměty byly vhodně zařazeny do kurikula oborů a tvorba náplně jednotlivých aktivit vycházela z důkladné znalosti podmínek na MUST.
- Relevance projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* byla vyhodnocena jako **spíše vysoká** – projekt byl relevantní ke strategickým dokumentům ČR (z hlediska zaměření ZRS) i partnerských zemí (z hlediska rozvoje sektorů vysokoškolského vzdělání a zemědělství); v úvodní fázi projektu nebyla dostatečně identifikována konkrétní potřeba na úrovni vzdělávacích programů. Relevanci náplně jednotlivých aktivit nebylo možné zcela ověřit vzhledem k chybějící dokumentaci.

3.2. EFEKTIVITA (HOSPODÁRNOST)

EO2.1 Které z aktivit byly z hlediska dosahování cílů projektů nejúčinnější? Lze na základě potvrzených potřeb a možností identifikovat vhodnější alternativní řešení pro posilování kapacit a zkušeností místních pedagogických pracovníků?

Hlavní část projektu *Inovace výuky na MUST* se skládala z aktivit, které na sebe přímo navazovaly; všechny byly vyhodnoceny jako nezbytné pro dosažení daných výstupů. Míra účinnosti aktivit projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* je různá.

Inovace výuky na MUST

Inovované předměty, jejichž příprava, výuka a předání byly hlavními aktivitami projektu, byly v rámci evaluace podrobeny hodnocení expertním panelem skládajícím se ze čtyř odborníků a konzultovány s absolventy. V rámci evaluace předpokládáme, že pokud je předmět hodnocený jako 1) koncepční a logicky provázaný; 2) kvalitní z hlediska odbornosti, 3) srozumitelný a 4) jej studenti označí jako přinášející nový obsah, lze předpokládat, že splnil svůj účel a vhodným způsobem zvýšil znalosti svých posluchačů. V případě, že je takto připravený kurz konzultován s pedagogy, kteří jeho výuku mají převzít, a jsou předány výukové materiály (viz EO2.3), lze usuzovat, že i tento výstup lze kauzálně propojit se zjištěným výsledkem převzetí a pokračování výuky (viz EO3.2).

Oba předměty, MTD317 i MTD 704, byly expertním panelem hodnoceny jako ucelené, koncepční a logicky provázané.¹⁹ Podklady obou kurzů jsou experty kladně hodnoceny i z hlediska odborné kvality.²⁰ Prezentace obou

¹⁹ Míru ucelenosti a koncepčnosti považují u předmětu MTD317 tři experti jako „zcela“ naplněnou, jeden expert jako „z větší části naplněnou“. V případě předmětu MTD704 uvádí jeden expert hodnocení „zcela“, tři experti „z větší části“.

²⁰ V obou případech dva experti udávají míru naplnění kritéria odborné kvality jako „zcela“, další dva jako „z větší části“.

předmětů je hodnocena jako srozumitelná.²¹ Celkově jsou oba kurzy hodnoceny velmi dobře, a to jak experty²², tak absolventy; s úrovní je velmi spokojena i prof. Sergelen Byambaa. Absolventi bakalářského kurzu Tsermaa Nyam a Todmagnai Galbarath tvrdí, že učivo pro ně bylo nové a díky předmětům získali znalosti, které by jinak bylo možné získat pouze obtížně. Někteří z expertů zmiňují vysokou náročnost obou předmětů, kterou v případě MTD317 potvrzují i samotní studenti. Bakalářský předmět MTD317 pod vedením českých pedagogů absolvovalo 30 studentů, magisterský předmět MTD704 12 studentů. Podle plánu uvedeného v projektové dokumentaci mělo bakalářský obor navštívit více studentů (70-100); v případě magisterského byl původní odhad naplněn (10-30). Vzhledem k tomu, že bakalářský předmět byl zařazen jako povinný do stálého kurikula oboru, počet jeho absolventů odpovídal množství studentů v příslušném semestru studia, lze se tedy domnívat, že nenaplnění plánu je spíše způsobeno prvotním chybným odhadem než problémem při realizaci. Vzhledem k výše uvedenému hodnocení lze předpokládat, že výstupy v podobě vytvořených a odučených kurzů byly efektivní v dosažení plánovaného výstupu zvýšení znalostí studentů oboru *Electric Power Supply*. Dle vyjádření prof. Byambaa, která zajišťuje výuku obou předmětů v současnosti, jí byly všechny materiály předány a následky relevantních doktorandů zajištěny tak, aby mohly oba kurzy pokračovat dál.

Poněkud stranou této hlavní části projektu stojí kurz MATLAB, který byl realizován jako doplněk v posledním roce realizace projektu. Vzhledem k tomu, že se jednalo o jednorázový kurz především pro pedagogy, nebylo hodnoceno jeho zasazení do studijního oboru, ale provázanost a ucelenost jako samostatného celku. V tomto ohledu byl velmi dobře hodnocen všemi experty.²³ Srozumitelnost kurzu je také hodnocena kladně²⁴, zmíněna je nicméně vysoká náročnost pro posluchače, kteří již na začátku kurzu musí disponovat určitými znalostmi. Celkově je kurz hodnocen výborně²⁵ - kromě expertů i oslovenými absolventy, kteří oceňují jeho využitelnost v akademické práci či aplikaci v praxi. I z tohoto hodnocení lze usuzovat, že kurz byl efektivní vzhledem k dosažení svého plánovaného výsledku, kterým v tomto případě bylo zvýšení znalostí pedagogů.

Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži

Za nejúčinnější aktivitu v oblastech podpory výuky na RUA lze považovat uspořádání Letní školy, kterou kladně hodnotí oslovení pedagogové i studenti. Letní škola je jediným uceleným výukovým programem²⁶, který projekt univerzity poskytuje, a k dosažení plánovaných výsledků ve formě zvýšení znalostí a uplatnitelnosti absolventů na trhu práce má tedy největší potenciál. Studenti na Letní škole oceňovali získání širšího rozhledu a příležitost ke spolupráci v angličtině, pedagogové zmiňovali možnost vyzkoušet si výuku integrující řadu oborů. Účinnost této aktivity z hlediska internacionalizace RUA je však snížena skutečností, že kromě místních studentů se Letní školy zúčastnili pouze studenti ČZU, nikoli studenti z jiných škol či zemí. Rozsah aktivity byl oproti původnímu plánu nižší – z plánovaných cca 50 studentů ročně se aktivity zúčastnilo jen 31 kambodžských a 17 českých studentů za oba roky.

Za účinnou vzhledem k dosaženým cílům lze považovat i aktivitu, v níž obě školy společně podaly projektové žádosti na posílení mobility. Obě školy se zapojily do projektu ASKAsia, financovaného v rámci Erasmus Mundus Action 3, a ALFABET, který byl podporován v programu Erasmus Mundus Action 2. Další účinnou aktivitu je možné vidět v poskytnutí sušáren pro podporu posklizňového zpracování zemědělské produkce, které byly zakoupeny v rámci zajištění vhodného vybavení na podporu rozvoje univerzity. Tyto sušárny jsou podle informací poskytnutých zástupci RUA využívány pedagogy FA-I při výuce a studenty FA-I pro seminární práce. Zástupci FA-I by uvítali větší metodologickou podporu při výpočtech nutných pro práci se zařízením. Cílem filmového festivalu bylo nabídnout studentům vzdělání formou sledování dokumentárních filmů a diskuze nad rámcem jejich oborového kurikula, míra přispění k naplnění výsledku – zkvalitnění studia na RUA – však není měřitelná. V rámci evaluačních rozhovorů se potvrdil mezi studenty velký a opakovaný zájem o účast i navazující diskusi.

Aktivity projektu zajišťující výuku odborných předmětů českými pedagogy (a přípravu výukových materiálů předmětů) Akvakultura, Zemědělské technologie a Zemědělská ekonomika nelze považovat za účinné. Výukové

²¹ Za „zcela“ srozumitelnou ji v případě předmětu MTD317 označili tři experti, přičemž čtvrtý ji posoudil jako „z větší části“ srozumitelnou, v případě MTD704 uvedli dva experti hodnocení „zcela“ a dva experti „z větší části.“

²² Oba předměty jsou třemi experty hodnoceny jako „výborné“, jedním expertem jako „spíše dobré“.

²³ Všichni čtyři experti uvedli, že kurz „zcela“ naplnil kritérium ucelenosti, provázanosti a koncepce.

²⁴ Naplnění tohoto kritéria označují tři experti jako „zcela“, jeden expert jako „z větší části“.

²⁵ Označení „výborný“ zvolili pro celkové hodnocení kurzu všichni experti.

²⁶ Na ČZU je aktivita převedena do předmětu IX109Z – *Letní škola rozvoje zemědělství v Kambodži*, je ukončován formou zápočtu a čeští studenti za jeho absolvování získávají 4 kredity.

bloky poskytované českými pedagogy na fakultách FF, FA-I, FAERD a FATAM(FAE) byly realizovány s výrazně sníženým časovým rozsahem i vůči výrazně menšímu počtu studentů RUA oproti původnímu plánu. Ten uváděl týdenní blokovou výuku s teoretickou i praktickou částí, ke které obvykle nedošlo – z pracovních misí českých expertů bylo vždy několik dnů věnováno jednáním s managementem univerzity, celouniverzitním aktivitám a přípravným, organizačním a reprezentačním pracím, výukové bloky pro studenty byly ve svém rozsahu omezeny (v krajním případě i na půl dne výuky).

Aktivity programu pro zkvalitnění vědecko-výzkumné spolupráce byly částečně účinné.

Aktivita *Analýza současného stavu vědecko-výzkumné činnosti na RUA* byla provedena pouze pro úroveň publikací zahrnutých do mezinárodních vědeckých databází. Hlubší analýza, která by zahrnovala i místní parametry hodnocení vědy a výzkumu, nebyla proveditelná s ohledem na časové a finanční kapacity projektu.

Aktivita *Identifikace a realizace společných výzkumných témat* předpokládající sendvičové vedení diplomových prací studentů neprobíhala, protože od společného vedení diplomových prací kambodžských studentů bylo ustoupeno už v roce 2013 z důvodu, že témata prací schvaluje Ministr zemědělství a jsou psány pouze v khmerštině. Aktivita *zajištění účasti zástupce RUA na mezinárodní vědecké konferenci FTZ* neproběhla, na tuto konferenci nebyl přijat žádný příspěvek z RUA. Aktivita *uspořádání odborného semináře – příklad „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti*, které se mělo zúčastnit cca 100 studentů a pedagogů RUA ročně, proběhla, ale vzhledem k absenci prezenčních listin v projektové dokumentaci nebylo možné její účinnost vyhodnotit. Z rozhovorů s pedagogy vyplývá, že ke zvýšení vědecké činnosti RUA (články, postery) v jejím důsledku zatím nedošlo. Zástupci RUA byli třetími autory publikovaných článků českých odborníků.²⁷ Přesto lze spoluautorství kambodžských pedagogů na dvou vědeckých článcích považovat za přínos pro RUA. Aktivita *Podání společného výzkumného projektu* proběhla formou konzultace. Čeští odborníci na RUA konzultovali přípravu projektu *Aquaponic Production of Red Tilapia* do grantového programu World Bank, který byl úspěšný, k podání společného výzkumného projektu ČZU a RUA nedošlo. Aktivita *Identifikace a zajištění vhodného vybavení na podporu rozvoje univerzity* proběhla, vybavení bylo pořízeno pro několik fakult.

Hlavní nedostatek výše uvedených aktivit spočíval zejména v jejich nedostatečném rozsahu vzhledem k výsledkům, které měly naplnit. Dalším problémem projektu jako celku byla jazyková bariéra: všechny aktivity probíhaly v angličtině, přičemž znalost tohoto jazyka je ze strany studentů (a do jisté míry i pedagogů) RUA je často omezená. Prof. Dr. Mom Seng považuje výuku v angličtině za přínosnou, protože studenti a pedagogové mají příležitost angličtinu využít; na druhou stranu to však limitovalo množství a kvalitu předávaných odborných informací. Výjimku tvořila Letní škola, na níž byli účastníci vybíráni až po splnění kritéria jazykových znalostí.

EO2.2 Lze identifikovat příklady dobré (nebo špatné) praxe u spolupráce realizátora s partnerskou institucí?

V rámci evaluačního výzkumu bylo identifikováno několik prvků, které lze označit za doporučeníhodnou dobrou praxi využitelnou v budoucích obdobných projektech; stejně tak se vyskytlo několik příkladů „špatné praxe“. Tyto prvky – ač vycházejí z konkrétní situace hodnoceného projektu – do velké míry potvrzují obecné principy kvality projektů rozvojové spolupráce.

Relevance projektu a identifikace potřeb partnerské školy

- **Dobrá praxe – Zapojení projektu do strategie rozvoje partnerské univerzity (ČVUT-MUST):** Hodnocený projekt byl začleněn do širšího strategického rámce rozvoje MUST; jeho výsledky tedy nebyly pouze cílem samy o sobě, ale tvořily prostředek k realizaci dalších plánů nezávislých na týmu ČVUT. Tato situace především znamená vysokou relevanci projektu; mimo to přispívá k pocitu vlastnictví projektu pracovníky partnerské univerzity a k jejich motivaci na projektu participovat. Pro další projekty v rámci programu *Vysílání učitelů* je vhodné, aby smysluplným způsobem zapadaly do stávajícího systému výuky a vědecké práce na škole a doplňovaly ji.²⁸

²⁷ Bohlen, Petrtýl, Borin, Chaloupková, 2016: *Schistura kampuchensis, a new species of loach (Cobitoidea: Nemacheilidae) from Cambodia*, dostupné online na http://www.pfeil-verlag.de/04biol/pdf/ief26_4_05.pdf a Hubáčková, Kučerová, Chrun, Chaloupková, Banout, 2014: *Development of Solar Drying Model for Selected Cambodian Fish Species*, dostupné online na <https://www.hindawi.com/journals/tswj/2014/439431/>

²⁸ Při snaze o replikaci této dobré praxe je však třeba mít na zřeteli na fakt, že v případě hodnoceného projektu spolu byly zájmy jednotlivých příjemců či jejich skupin (a jiných stakeholderů) v souladu: strategie rozvoje PES, osobní aspirace a motivace prof. Byambaa a projektového týmu ČVUT i zájmy studentů se v bodě inovace předmětů scházely. Lze si ale snadno představit situaci, kdy tomu takto není, a např. zájmy členů vedení školy či fakulty se neshodují se potřebami studentů či spolu navzájem. V těchto případech je potřeba provést důkladnější analýzu a koncepční rozvahu.

- **Špatná praxe – Tvorba analýz bez zpětné vazby partnerské školy (ČZU-RUA):** Vstupní analýzy projektu, které vznikly na úvodní misi českého týmu na RUA v roce 2012, nebyly po zpracování připomínkovány ze strany partnera a ani mu nebyly po finalizaci předány; existují pouze v češtině (viz EO1.2).

Komunikace zástupců škol a koordinace aktivit

- **Dobrá praxe – Intenzivní komunikace zástupců obou škol, včasná koordinace aktivit (ČVUT-MUST):** Nejenom identifikace potřeb školy v obecné rovině, ale i konkrétní návrhy projektových aktivit byly diskutovány ještě před začátkem projektu (viz EO1.2). Obě strany tak už při rozhodnutí o obdržení podpory věděly, co, kdy a jakým způsobem se v rámci projektu bude odehrávat. Anglické podklady k přednáškám a cvičením pro zimní semestr 2013/2014 byly mongolským pedagogům zaslány už na konci akademického roku 2012/2013, takže bylo možné je do začátku dalšího roku přeložit a upravit. V průběhu realizace byly s prof. Byambaa na týdenní bázi konzultovány i náplně jednotlivých přednášek a upravovány s ohledem na míru znalostí konkrétního studijního ročníku.
- **Špatná praxe – Nedostatečná koordinace obsahu výukových bloků s konkrétním pedagogem v předstihu (ČZU-RUA):** Projektové aktivity byly centrálně koordinovány přes prof. Dr. Mom Seng, konkrétní náplň jednotlivých aktivit měla být připravena ve spolupráci se zástupci jednotlivých fakult. Obsahy výukových bloků však nebyly připomínkovány ani schvalovány ze strany konkrétních pedagogů RUA a koordinovány s předstihem tak, aby je jednotliví pedagogové mohli připomínkovat či upravit. V důsledku toho nedošlo k přenosu pedagogických metod výuky, obsahově nebyla českými pedagogy prezentovaná témata zařazena do běžné výuky a pedagogové RUA spíše nevyužívají prezentace ani jinou případnou dokumentaci, která výuku provázela.

Design projektu a jeho aktivity

- **Dobrá praxe: Systémový charakter zaváděné změny (ČVUT-MUST):** Cílem hodnoceného projektu nebylo realizovat jednorázovou výuku českými pedagogy, ale zavést inovované předměty trvale tak, aby jejich výuku mohl dlouhodobě zajistit místní pedagogický sbor. S ohledem na tento cíl pak byly naplánovány a realizovány dané aktivity. V praxi tedy kromě vytvoření a realizace přednášek zahrnovaly diskuse s mongolskými pedagogy o podobě daných předmětů, naslechy doktorandů, kteří měli v budoucnu zajišťovat cvičení k přednáškám, a přípravu a poskytnutí veškerých materiálů nutných k vedení výuky (tedy nejenom powerpointových slidů k přednáškám, ale i skript, podkladů pro cvičení a technického slovníku).
- **Špatná praxe: Krátkodobá podpora mnoha různým subjektům (ČZU-RUA):** Aktivity projektu proběhly formou krátkodobých podpor čtyřem různým fakultám a univerzitě jako celku: za dva roky proběhlo celkem devět misí. Aktivity byly koncipované jako jednorázové (některé opakované v letech). Principem pro dosažení cílů projektu byla „spolupráce mezi odborníky“ ČZU a RUA, v rámci evaluačních rozhovorů se ale ukázalo, že tyto vazby mezi odborníky vznikly pouze ve výjimečných případech. V době evaluace měli např. jak někteří čeští, tak kambodžští odborníci problém uvést jméno spolupracujících kolegů z partnerské univerzity. Aktivity realizované mimo FF, tedy na FAERD, FA-I a FATAM/FAE, byly omezené. To bylo patrné do té míry, že oslovení odborníci z RUA vnímali projekt jako spolupráci ČZU s FF. Pedagogové RUA uvedení jako kontaktní osoby za dané fakulty např. v rozhovorech během evaluační mise opakovaně uváděli, že si nejsou za svoji fakultu vědomi realizovaného projektu s ČZU. Na výukové bloky si dotazovaní vzpomínali až po připomenutí.
- **Dobrá praxe – Přenos praktických postupů pro vytvoření sbírky ryb (ČZU-RUA):** Za příklad dobré praxe při spolupráci v oblasti výzkumu lze považovat průběh ichtyologického průzkumu v přírodní rezervaci Bokor. Kromě českých výzkumníků, děkana FF, jeho asistenta a několika studentů se výzkumu účastnil i Jörg Bohlen, specialista na ichtyologii Jihovýchodní Asie. Tímto přístupem byla zajištěna jak nutná metodická rigoróznost pro přijetí výsledku světovou vědeckou komunitou, tak přenos dobré praxe mezi pedagogy a studenty partnerské univerzity, jak v teoretické, tak v praktické a metodologické rovině. Byla založena sbírka sladkovodních ryb vyskytujících se v povodí Mekongu, využitelná pro další výuku na RUA. Navíc výsledky v podobě vědeckého článku a nalezení nového druhu (*Schistura kampuchensis*) jsou dobrým podkladem ke zvýšení visibility vědecké činnosti RUA.

Přizpůsobení se jazykovým znalostem studentů

- **Dobrá praxe – Výuka v angličtině s mongolskou asistencí (ČVUT-MUST):** Kombinace obou jazyků při výuce se podle slov pedagogů i studentů MUST jeví jako mimořádně výhodná. Studenti oceňují znalost odborných anglických termínů, která jim rozšiřuje pole možné akademické i profesní působnosti. Zároveň však kombinace s mongolštinou umožnila porozumět výuce i těm studentům, jejichž znalost angličtiny je omezená, což eliminovalo tzv. creaming-off efekt.
- **Špatná praxe – Výuka v angličtině bez asistence (ČZU-RUA):** Veškeré projektové aktivity včetně přímé blokové výuky českými pedagogy byly vedeny v angličtině; překlady materiálů či tlumočení nebylo zajištěno. Přestože prof. Dr. Mom Seng považuje výuku v angličtině za přínosnou, protože studenti mají příležitost cizí jazyk využít, vzhledem k omezené jazykové vybavenosti studentů, kterou v rozhovorech zdůrazňovali pedagogové RUA, tím mohla být limitována odborná stránka výuky a účinnost aktivit²⁹.

EO2.3 Získaly místní vzdělávací instituce v průběhu projektů potřebné znalosti pro převzetí a využití výstupů?

V projektu *Inovace výuky na MUST* byly výstupy ve formě sylabů inovovaných předmětů a studijních materiálů pracovníkům MUST předány v elektronické podobě. V případě modelové výuky a jejího vyhodnocení předmětů MTD317 Electric Drive a MTD704 Technological Processing Automatic Control toto „předání“ spočívalo v provedené výuce s následky a diskusích českých pedagogů zejména s prof. Byambaa. Ta uvádí, že uvedené aktivity byly dostatečné; oba kurzy jsou nadále vyučovány v podobě zavedené v rámci projektu a v této výuce jsou i nadále využívány sylaby, přednáškové slidy a materiály ke cvičením (učebnice, laboratorní protokoly). Od konce realizace projektu byly tyto podklady několikrát drobně upraveny. Kurz MATLAB byl připraven a proveden; výukové slidy (bez dalších doplňujících materiálů) byly předány pedagogům.

V případě projektu *Zvyšování vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* byly výstupy ve formě vstupních analýz zpracovány v českém jazyce a nebyly připraveny pro předání RUA. Na FF tvořila česká výuka separátní přednáškové bloky, které nebyly určeny k převzetí pedagogy RUA. Postupy a metodické listy pro práci s ichtyologickým materiálem byly převzaty a jsou využívány. Část přednášek (např. cytogenetika) bude muset být nadále zajišťována českým partnerem, protože je svojí specializací nad současnou znalostní úroveň fakulty. Odbornou publikaci pro pedagogické účely, která měla být vytvořena na základě dat z ichtyologického průzkumu, se během evaluace nepodařilo získat. Na ostatních fakultách (FA-I, FATAM/FAE, FAERD) byly z výukových bloků předány prezentace, které v současnosti nejsou uplatňovány při výuce pedagogy RUA. Výstup manuál evaluace kvality výuky byl pro převzetí a další využití připraven částečně, ve formě prezentace na dané téma a ukázkového dotazníku, jehož pilotní testování proběhlo na platformě www.qualtrics.com. Během evaluační mise bylo zjištěno, že IT oddělení RUA nemůže nástroj Qualtrics v podmínkách RUA využívat a přechází na Google. Převzetí struktury dotazníku a jeho hodnotících otázek je v gesci každé fakulty, jejichž zástupci v rozhovorech uvedli, že zatím nedošlo ke shodě na finálním znění.

Letní školy byly zajišťovány českým realizačním týmem, k postupnému předávání jejich organizace do rukou RUA dochází nyní, tedy v době realizace navazujícího projektu. Záměr společně podaného projektu v oblasti mobility studentů byl uskutečněn (projekt ALFABET). Zamýšlený výstup ve formě zadaných 10-15 společných diplomových či bakalářských prací kambodžských studentů byl v roce 2013 zrušen.

EO2.4 Jakým způsobem probíhala vzájemná koordinace a komunikace s dalšími českými iniciativami ZRS v partnerských zemích?

V Mongolsku podle dostupných informací žádná komunikace – a tedy ani vzájemná koordinace – mezi hodnoceným projektem a jinými aktivitami české ZRS neprobíhala. Potenciální prostor pro spolupráci byl nalezen u projektů podporujících průmyslovou výrobu a energetiku.

V Kambodži koordinace s jinými českými projekty probíhala v omezené míře, např. účastní Člověka v tísni na Kariérních dnech. Spolupráci umožnil především charakter některých aktivit, v jejichž rámci mohly školu navštívit zainteresované organizace; omezením bylo zaměření obou univerzit, protože v Kambodži v oblasti zemědělství nebyla Česká republika v hodnocených letech aktivní. ZÚ v Phompenhu uvádí propojení na projekt z vypořádání dluhu a Aid for Trade.

²⁹ S tímto zjištěním nesouhlasí realizátor projektu.

EO2.5 Existuje efektivní propojení projektů s aktivitami ostatních donorů v sektoru vysokoškolského vzdělávání?

V případě projektu *Inovace výuky na MUST* k žádnému propojení nedocházelo. MUST i sama PES spolupracuje s řadou zahraničních institucí, a to jak na projektech či iniciativách přímo na škole, tak i v rámci programů na výměnu studentů či vědeckých pracovníků, český projekt nicméně probíhal bez součinnosti s nimi.

V případě *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* nedošlo k propojení s probíhajícím projektem jiného realizátora, obě univerzity spolu nicméně v době realizace projektu ČRA spolupracovaly na projektech ASKAsia (2013–2015) a ALFABET (2014–2018) v rámci programu Erasmus+. Koordinátorem těchto projektů byla ČZU, konsorcium tvořilo celkem 20 partnerských univerzit z Evropy a Jihovýchodní Asie. Aktivity všech iniciativ spolu souvisely, v rámci projektu ČRA probíhalo např. informování o možnostech, které studentům skýtají projekty Erasmus+.

Závěry – kritérium efektivity

- Míra naplnění kritéria efektivity projektu *Inovace výuky na MUST* byla vyhodnocena jako **vysoká** – nově zaváděné předměty i kurz byly koncepční a logicky provázané, odborně kvalitní a srozumitelné, oslovení absolventi předmětu MTD317 označují získané poznatky jako nové, srozumitelné a užitečné. Zástupci MUST získali veškeré potřebné znalosti pro převzetí výstupů a pokračování v aktivitách. Několik prvků designu a implementace lze označit za dobrou praxi doporučitelnou realizátorům obdobných projektů.
- Míra naplnění kritéria efektivity projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* byla vyhodnocena jako **spíše nízká** – účinnost aktivit snižuje zmenšení plánovaného rozsahu (méně studentů letní školy, méně účastníků výukových bloků, kratší výukové bloky, méně typů výukových materiálů, omezení vstupních analýz, nezrealizovaná účast na konferenci, nezrealizované „sendvičové“ práce studentů, ad.), jazyková bariéra u CS, předání pouze části výstupů.

3.3. EFEKTIVNOST

EO3.1 Mají hodnocené projekty dostatečně propracovanou logickou stavbu, včetně realistických předpokladů? Nenaznačuje již návrh projektu možný neúspěch z hlediska stanovených cílů a dopadů?

Logická stavba projektu *Inovace výuky na MUST* je jednoduchá a přímočará. Aktivity a výstupy byly v projektových žádostech jasně popsány, cíle z nich plynoucí měly viditelnou návaznost a vzhledem k celé stavbě projektu byly realistické. Návrh projektu sám o sobě neobsahoval žádné problematické prvky a nelze usuzovat na zvýšené riziko neúspěchu či nezamýšleného působení projektu.

Logická stavba projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* projektu obsahovala několik nedostatků, z nichž nejzávažnějším byla nadměrná komplexnost a nekoncepčnost podpory spolu s vysokou ambiciózností jednotlivých prvků vzhledem k možnému rozsahu jednotlivých aktivit z hlediska dostupných osobních a finančních zdrojů. Z projektové dokumentace ani z rozhovorů se členy projektového týmu ČZU také není zřejmé, zda projekt primárně cílil na podporu pedagogů RUA a kvalitu výuky, nebo na zvýšení konkrétních znalostí přítomných studentů. Podpora projektu s rozpočtem 2,5 mil Kč o souhrnném rozsahu 365 pracovních osobodů směřovala na 19 typů aktivit, z nichž některé se v letech opakovaly, jak pro úroveň univerzity, tak prioritně pro čtyři fakulty. Už z projektového návrhu tedy mohlo být patrné, že z hlediska svých plánovaných cílů projekt pravděpodobně nebude úspěšný.

EO3.2 Kdo a jak využívá výsledky projektů?

Inovace výuky na MUST

Bezprostředním výsledkem projektu měly být zvýšené znalosti studentů inovovaných předmětů, které s sebou přinesou zvýšenou zaměstnanost³⁰. Druhým výsledkem pak měla být zavedená probíhající výuka v rámci kurikula oboru *Electric Power Supply*. Jak bylo uvedeno výše, všechny předpoklady nutné k naplnění výsledků projektu byly splněny: inovované předměty byly kvalitní a obsahově nové a jejich výuka byla zavedena. Lze tedy usuzovat, že k naplnění výsledků projektu došlo.

Z 30 absolventů inovovaného předmětu MTD317 vyučovaného českými pedagogy v zimním semestru 2013/2014 jsme získali informace o 21 z nich. V současnosti 16 absolventů pracuje v oboru, který vystudovali; mimo jednoho podnikatele jsou všichni zaměstnanci státních či soukromých podniků nebo státní správy. Vzhledem k závěrům expertního panelu, vyjádření realizátorů i prof. Byambaa o relevanci obsahu daných předmětů se lze

³⁰ Otázka zvýšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce v závislosti na projektu je zodpovězena samostatně, viz EO3.3.

domnívat, že získané znalosti mohou absolventi využít ve své odborné práci. Absolvent Todmagnai Galbarath, elektroinženýr ve firmě ElektroMon Set Mongolia v Ulánbátaru, získal podle svých slov znalosti, které využívá ve své práci na denní bázi. Kromě samotné znalosti elektrických pohonů užívá i anglickou terminologii, kterou se na kurzu naučil. Uvádí také, že uvedená kvalifikace mu pomohla v získání současné práce. Z 12 absolventů předmětu MTD704 byli v době realizace projektu všichni zaměstnaní (dle informací prof. Byambaa v oboru); o jejich současném postavení nemáme informace. Kurz MATLAB v roce 2014 absolvovalo celkem 50 vyučujících z různých fakult MUST – zhruba dvakrát více oproti původnímu předpokladu – a dva doktorandi a dva magisterští studenti. Všichni oslovení studenti a doktorandi, zmíněný Todmagnai Galbarath a jeho kolegové Renchindorj, Chimedsuren a Nyamdavaa uvádějí, že získané poznatky využívají ve své akademické práci – poslední jmenovaný např. jako první autor odborného článku³¹, Renjindorj jako spoluautor článku prof. Byambaa.

Druhá oblast výsledků projektu je představována zahrnutím nových předmětů do výuky. Předměty MTD317 i MTD704 jsou od svého zavedení pravidelně vyučovány s roční periodou. Za předpokladu stabilně naplněných ročníků tedy bakalářských kurzem dosud prošlo cca 90 studentů, magisterským cca 36. Přednášky v obou předmětech vede prof. Byambaa, na laboratorních cvičeních se podílí odborníci na juniornějších pozicích, zejména někteří ze 17 doktorandů, kteří první běh předmětů sami absolvovali formou náslechu. Výuka probíhá v anglickém jazyce, obtížné pasáže jsou doplněny o mongolské vysvětlení. V rámci této výuky jsou využívány materiály, které byly vytvořeny projektovým týmem – přednáškové slidy, skripta a podklady k laboratorním cvičením. Jsou zadávány závěrečné práce, které z vyučovaných předmětů vycházejí. Disertace jsou vedeny mongolskými pedagogy, nicméně někteří studenti uvádí, že mají stále možnost obrátit se na český projektový tým s případnými otázkami. Nad rámec plánovaných výsledků lze v rámci výuky zmínit fakt, že podle slov prof. Byambaa někteří ze studentů předávají získané znalosti (a to jak odborné, tak jazykové) dál pomocí neformálních kroužků.

Kurz MATLAB na naplnění tohoto výsledku nemířil. Určité předávání nabytých znalostí do jisté míry probíhá v rámci laboratorních cvičení souvisejících předmětů, které učí pedagogy a doktorandi, kteří se kurzu zúčastnili. Přednáškové slidy ke kurzu jsou pedagogům dostupné, systematicky však využívány nejsou; skripta ani žádné další materiály nebyly vytvořeny.

Za doplňující výsledek projektu lze považovat využívání dvojdílného, anglicko-mongolsko-ruského a mongolsko-anglicko-ruského slovníku odborných termínů a frází v elektrotechnice, který byl připraven jako doplňkový materiál k výuce MTD317 a MTD704. Tato publikace je využívána studenty a pedagogy školy, mimo to je distribuována prostřednictvím absolventů, kteří se scházejí na pravidelných schůzkách, na další univerzity a relevantní pracoviště. Šíření slovníku však není nijak systematicky organizováno. Dle předpokladu prof. Byambaa může být tento materiál využíván odbornými pracovníky ve všech ulánbátarských elektrárnách, ve firmách zajišťujících těžbu v Darchanu, Erdenetu, Sanishandu, Oyu Tolgoi a v distribučních elektrických sítích. Dle informací MUST byl dosavadní náklad slovníku minimálně 1000 ks.

Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži

Výsledky projektu schválené po rekonstrukci teorie změny měly být čtyři:

- zvýšení znalostí studentů a jejich lepší uplatnitelnost na trhu práce, k čemuž měly vést výukové bloky vedené českými pedagogy, uspořádání kariérních dní a filmového festivalu a ve svém důsledku také zavedení systému hodnocení výuky;
- výuka podle výukových materiálů připravených českými odborníky v oborech Akvakultura, Zemědělské technologie a Zemědělská ekonomika;
- zvýšení produkce odborných publikací na základě seminářů dobré publikační praxe a společného výzkumu;
- a vyšší míra využívání zahraničních příležitostí, která měla být dosažena zajištěním účasti pedagoga RUA na mezinárodní konferenci na ITS, organizací Letní školy a podáním projektu v oblasti mobility studentů.

V průběhu projektu byla realizována většina aktivit, jejich výstupy však k dosažení žádoucích výsledků. Vzhledem k časově omezenému rozsahu výukových bloků není pravděpodobné, že by se znalosti studentů zvýšily natolik, aby měly významný pozitivní vliv na jejich uplatnitelnost na trhu práce. Některých výstupů nebylo v uspokojivé míře dosaženo (zavedení evaluace výuky). O malém rozsahu blokové výuky do jisté míry svědčí i fakt, že většina zapojených pedagogů RUA si na ni v době evaluace nevzpomíná. Kariérní dny byly

³¹Jedná se o text *О.Нямдаваа, Г.Мөнхтулга*: ДАВТАМЖИЙН ХУВИРГУУРТАЙ АСИНХРОН ХӨДӨЛГҮҮРИЙН ЦАХИЛГААН ДАМЖЛАГЫН МАТЕМАТИК ЗАГВАРЧЛАЛ

vedením univerzity hodnoceny kladně, zejména proto, že vznikla viditelná událost zahrnující jednání mezi RUA a zemědělskými podniky. Pedagogové RUA považují tuto aktivitu za přínosnou pro studenty, kteří se díky ní mohou potkat s potenciálními zaměstnavateli, a této možnosti využívají. Organizace filmového festivalu je vedením a pedagogy RUA vnímána kladně a studenti o ni mají zájem; přínos ke zvýšení znalostí studentů nelze prokázat. Systém hodnocení kvality výuky pomocí strukturovaných online dotazníků dosud neprobíhá.

Míra dosažení druhého jmenovaného výsledku, podpory výuky, je obdobná. Ačkoliv očekávatelným postupem by bylo převzetí výukových materiálů pedagogy RUA a výuka podle nich, v rámci realizace tento cíl sledován nebyl. Pedagogové RUA se spíše nepodíleli na přípravě výukových materiálů; ty jsou navíc z větší části omezeny pouze na powerpointové prezentace. Zástupci partnerské univerzity se také většinou neúčastnili výuky, což převzetí materiálů ztěžuje. Odbornou publikaci pro pedagogické účely vytvořenou z podkladů získaných v rámci ichtyologického průzkumu, se nepodařilo v rámci evaluace získat; vstupní analýzy školy nebyly předány.

Odborné semináře ohledně dobré publikační praxe rovněž s největší pravděpodobností dosud nevedly k žádnému měřitelnému výstupu. Pro hodnocení dopadu v této oblasti by však byl potřebný větší časový odstup, protože od zisku primárních dat k vlastní publikaci často uplyne i několik let. Pozitivní dopad výzkumné činnosti je především na straně ČZU, jejíž studenti na různých datech z Kambodži staví své diplomové práce. Dva vědecké články, které díky výzkumu vznikly, mají autora z RUA na třetím místě; vytvořený poster nemá žádné spoluautorství členem RUA. Na úrovni jednotlivců (pedagoga FF a několika studentů) však pravděpodobně došlo ke zvýšení praktických dovedností spojených s terénním výzkumem, dochází také využití mikroskopů a sbírky ryb, které byly škole projektem poskytnuty.

Spíše kladně lze nicméně hodnotit dosažení výstupu v oblasti internacionalizace univerzity. Letní škola, jedna z nejintenzivnějších aktivit projektu, byla oslovenými pedagogy i zapojenými studenty vnímána jako příležitost získat větší rozhled, protože kombinovala témata obvykle vyučovaná na různých fakultách. Pro studenty se jednalo o kompaktní zkušenost většího než bagatelního rozsahu, zahrnující jak odborná témata, tak příležitost zlepšit jazykové dovednosti a soft skills. Oslovení absolventi Letní školy uvádí, že jim tato zkušenost dodala sebevědomí. V průběhu dvou ročníků se Letní školy zúčastnilo 15 studentů FA-I, 11 studentů FF, 8 studentů FAERD a 7 studentů FATAM (FAE), což je významně méně, než předpokládala projektová dokumentace (plánována byla účast 50 studentů ročně). Součástí aktivit podporujících mobilitu studentů bylo také informování o možnostech výjezdů v rámci projektů Erasmus+; podle informací byl o tyto informace (a o výjezdy) zájem. V průběhu projektu se studenti RUA začali objevovat mezi zájemci o účast v programu rozvojových stipendií. Univerzity podaly tři projekty mobility a byly úspěšně v programech ASKAsia a ALFABET.

Podporu podle jednotlivých fakult lze shrnout následovně:

- Na FF proběhly tři výukové bloky v oblasti Akvakultury a ichtyologický výzkum; fakulta dále obdržela vybavení v podobě mikroskopů a dalšího materiálu pro vytvoření sbírky ryb. Tyto nástroje a exempláře jsou podle zástupců fakulty používány při výuce, stejně jako související laboratorní protokoly. Prezentace z výukových bloků, které byly realizačním týmem předány, využívány nejsou.
- Na FAERD proběhly dva výukové bloky v oblasti Zemědělské ekonomiky, související prezentace nikdo ze zástupců fakulty nevyužívá.
- Na FATAM(FAE) neproběhla ani bloková výuka, ani výzkum podpořený českými odborníky. Využívaným výstupem projektu u této fakulty je nakoupené vybavení.
- Na FA-I proběhly dva výukové bloky v oblasti Zemědělských technologií a výzkum v oblasti posklizňového zpracování formou solárního sušení. Fakulta obdržela solární sušárny, které jsou využívány při výuce; dále byla předána meteorologická stanice.

EO3.3 Jaké změny se díky projektům projeví v chování či přístupech cílových skupin?

Na MUST došlo ke zvýšení znalostí absolventů inovovaných předmětů v oblasti elektrických pohonů; zlepšení bezprostřední uplatnitelnosti na trhu práce se nepodařilo prokázat. Pedagogové oba zavedené předměty dále vyučují, v relevantních oborech předávají dál znalosti získané na kurzu MATLAB.

Na RUA se evaluací nepodařilo potvrdit významné změny v chování nebo přístupech podpořených studentů ani pedagogů RUA. Někteří absolventi Letní školy uvádí vyšší míru sebejistoty na základě získání zkušenosti s prací v angličtině v mezinárodním týmu. Po absolvování seminářů pro podporu mobility si začalo více studentů podávat přihlášky a žádosti o účast v mezinárodních projektech.

EO3.4 Lze posoudit míru zlepšení uplatnitelnosti cílových skupin na trhu práce v rámci stanovených cílů projektů?

V případě *Inovace výuky na MUST* mělo zvýšení uplatnitelnosti nastat u absolventů inovovaných předmětů. Lze předpokládat, že ke zvýšení relevantních, v praxi využitelných znalostí mezi absolventy, a tím pádem i ke zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce, došlo – míra tohoto zlepšení však z důvodu nedostatku dat nelze prokázat. U projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* se jednalo o žádoucí výsledek aktivit vedoucích ke zvýšení kvality a rozsahu výuky na RUA. Projekt poskytoval různým studentům mnoho různých typů podpor, a protože neměl koncepci sledující, aby u konkrétních osob nebo skupin došlo ke koncentraci podpory, vzniká zde riziko nízké intenzity podpory (tzv. *bagatelní podpora vůči jednotlivcům*, která z důvodu své nízké intenzity nemůže vést k zamýšleným výsledkům). Míru zlepšení uplatnitelnost studentů RUA na trhu práce nelze vyhodnotit.

EO3.5 Jaké iniciativy navazující na projekty učinila partnerská instituce nebo další cílové skupiny?

Inovace výuky na MUST

Po zavedení inovovaných předmětů škola podala žádost o akreditace ASIIN a EUR-ACE Master, které v roce 2015 získala. Tato akreditace garantuje mezinárodní standard vyučovaných oborů, na úrovni jednotlivých studentů akreditace umožňuje uznání studia *Power Electric Supply* jako ekvivalentního s jinými obdobnými akreditovanými programy ve světě. Získání akreditace je prof. Byambaa chápáno jako nejdůležitější přínos projektu; tento standard škole zvyšuje prestiž a zásadně rozšiřuje možnosti spolupráce s jinými univerzitami v zahraničí, zejm. v Evropě, o což univerzita usiluje (v současné době probíhá program obdobný tzv. „double degree“ s čínskými univerzitami). Absolventům pak umožňuje hlásit se na (magisterské či doktorské) studium v daném oboru v zahraničí bez nutnosti opakovat studium absolvované na MUST, jak to bylo nutné před získáním akreditace. Kromě toho lze dle informací prof. Byambaa titulem z akreditovaného oboru lépe doložit potřebné znalosti v zahraničních firmách v Mongolsku i jinde.

Ve spolupráci s týmem ČVUT byl v průběhu realizace projektu na fakultě PES navržen a přijat systém ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System). Dosavadní způsob hodnocení vycházel ze systému používaného v USA, nicméně podle slov prof. Byambaa je ECTS výhodnější z hlediska akreditace a vzhledem k dosavadním zahraničním vztahům školy. V průběhu projektu probíhala spolupráce na menších, jednotlivých akcích (přednášky, workshopy).

Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži

V rámci realizace projektu spolu RUA a ČZU úspěšně podaly žádost o projekty pro podporu mobility v rámci Erasmus+ (ASKAsia – 2013-2015 a ALFABET – 2014-2018). V průběhu Letní školy a dalších aktivit určených studentům probíhal výběr vhodných kandidátů na studijní pobyty kambodžských studentů v ČR. Jeden z nich, Keo Socheat, obdržel stipendium rektora ČZU ke studiu na FTZ a absolvoval studijní pobyt v Praze. Za doplňující aktivitu lze považovat asistenci českých pedagogů pracovníkům FF při přípravě návrhu projektu "*Aquaponic Production of Red Tilapia*" do výzvy Světové banky.

Závěry – kritérium efektivity

- Míra naplnění kritéria efektivity/účelnosti projektu *Inovace výuky na MUST* byla vyhodnocena jako **spíše vysoká** – jeho logická stavba je jednoduchá a jasná, všechny kauzální vztahy jsou realistické; k naplnění obou výsledků došlo v plánovaném rozsahu. V návaznosti na projekt podalo vedení PES žádost o dlouhodobou akreditaci ASIIN a EUR-ACE Master pro bakalářský i magisterský obor, kterou obdrželo. Dále byl ve spolupráci s ČVUT přijat kreditový systém ECTS.
- Míra naplnění kritéria efektivity/účelnosti *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* byla vyhodnocena jako **spíše nízká** – logická stavba projektu je tvořena 19 typy aktivit, které měly být realizovány s rozpočtem 2,5 milionu Kč a kapacitou 365 pracovních dnů, přičemž podpora byla celouniverzitní a zároveň prioritně 4 fakultám a podle dokumentace směřovala na až 121 pedagogů a více než 1 500 studentů RUA. Příliš velké ambice vedly k nenaplnění části závazků a riziku bagatelnosti podpory vůči jednotlivcům.

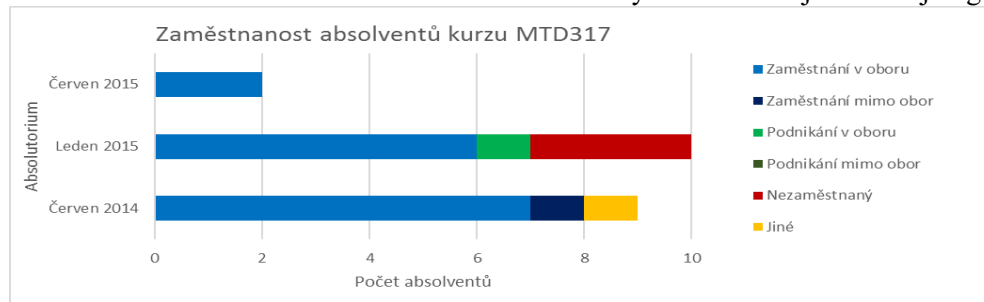
3.4. DOPADY

EO4.1 Jaké jsou objektivně ověřitelné dopady ve vztahu k zamýšleným dopadům projektů? Jaká je míra zlepšení kvality života cílových skupin projektů?

Výstupy i výsledky projektu *Inovace výuky na MUST* byly naplněny, lze tedy předpokládat, že přispěl i ke svým plánovaným dopadům na úrovni univerzity a země. Tento příspěvek však nelze objektivně doložit; v mezinárodních žebříčcích univerzit se MUST v žádném ze sledovaných let neobjevuje.³²

Inovace výuky na MUST

Postavení absolventů MTD317 v době evaluačního výzkumu ukazuje následující graf:

Zdroj: Kunová, A., na základě dat poskytnutých MUST, 2016

Tyto údaje odpovídají 81 % zaměstnaných či podnikajících,³³ 14 % nezaměstnaných a 5 % v jiné situaci, což je velmi podobné postavení absolventů z minulých let. Z absolventů z roku 2013 a z ledna 2014 - tedy těch, kteří neabsolvovali inovované předměty – jich 84 % pracuje či podniká, dalších 13 % je nezaměstnaných a 3 % se nachází v jiné životní situaci. Magisterští studenti byly podle dostupných informací zaměstnání všichni, přesnější informace však nebyly dostupné. Ostatní absolventi z června 2015, kteří již s největší pravděpodobností absolvovali inovovaný předmět pod mongolským vedením, vykazují podobná čísla; absolventi z ledna 2016 vykazují výrazně vyšší míru nezaměstnanosti způsobenou zřejmě krátkou dobou od absolutoria do termínu vedení průzkumu.

Bezprostřední zvýšení zaměstnanosti absolventů tedy nelze prokázat; přispění tomuto cíli nicméně naznačuje fakt, že v rámci projektu došlo ke zvýšení znalostí studentů, které jsou podle vyjádření expertů i pedagogů vysoce relevantní k praxi. Prof. Byambaa dále uvádí, že škola dostala v průběhu realizace nabídku umístit své studenty na stáž do mongolské pobočky firmy Siemens. Tato nabídka byla iniciována ze strany firmy a prof. Byambaa se domnívá, že se tak stalo v přímé souvislosti s článkem v odborném časopise *Erchim khuch & engineering* (Energie a inženýrství), který o projektu informoval. Nabídku využilo 7 studentů; v současné době však nikdo z dostupných absolventů česky vedeného MTD317 v dané firmě nepracuje. U magisterských studentů nebylo zvýšení zaměstnanosti relevantním cílem. V úvahu je však třeba vzít rozsah projektu – inovace na bakalářské úrovni se týkala pouze jednoho předmětu za 3 kredity z celku několika desítek předmětů v hodnotě 136 kreditů, které musí studenti v průběhu (nejčastěji) čtyřletého studia absolvovat.

Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži

V dokumentaci projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* u některých aktivit není jasný jejich výstup a jeho vazba na dosažení cíle, zcela chybí úroveň výsledků a v rámci rekonstrukce teorie změny musela být formulována i úroveň dopadů. Vzhledem k této skutečnosti a k dalším omezením vyplývajícím z nedostupnosti kontaktů na podpořené studenty, lze pouze konstatovat, že projekt spíše nedosáhl tří ze čtyř výsledků schválených v rekonstruované teorii změny ve Vstupní zprávě evaluace (tato situace je zapříčiněna především velkým množstvím málo intenzivních aktivit bez zaměření na určitou skupinu podpořených osob, a to v kombinaci s omezenou časovou a finanční dotací projektu) a prokazatelně dosáhl výsledku v podpoře oblasti internacionalizace; nicméně míru naplnění kritéria dopadu nelze vyhodnotit.

EO4.2 *Zasáhly aktivity či dopady projektů i předem nezamýšlené další cílové skupiny?*

V rámci distribuce výstupů projektu *Inovace výuky na MUST* došlo k rozšíření technického slovníku mezi absolventy školy, kteří netvořili cílovou skupinu projektu. Jak bylo popsáno v EO3.2, slovník je šířen prostřednictvím absolventských setkání mezi bývalé studenty, kteří jej mohou využívat na svých pracovištích.

V projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* byli jako významně podpořená cílová skupina explicitně neuváděná v projektové dokumentaci identifikováni studenti ČZU. Sedmáct z nich se

³² Seznam žebříčků, ve kterých byla rešerše provedena, je součástí přílohy č.6.

³³ Mezi nejvýrazněji zastoupenými zaměstnavateli figurují elektrárny (v Ulánbátaru i jiných sídlech), elektrické rozvodné sítě, soukromé i státní podniky; absolventi pracují i ve službě pro Ministerstvo energetiky či bytová družstva.

účastnilo Letní školy, na datech z Kambodži vznikly diplomové práce³⁴ a články. Za vedlejší neplánovaně podpořenou skupinu lze považovat zaměstnance zahraničního oddělení RUA, kteří získali zkušenosti s administrací grantových žádostí a přípravou odborných životopisů.

EO4.3 Jaké vnější vlivy pozitivně či negativně ovlivnily výsledky a dopady projektů?

V projektu *Inovace výuky na MUST* se díky výše uvedené důkladné identifikaci potřeb a vhodnému naplánování aktivit nevyskytl žádný externí faktor, který by realizaci projektu výrazněji zkomplikoval. Jedinou počáteční komplikací byla volba jazyka výuky, protože anglicky vyučované předměty byly vedením univerzity zpočátku omezeny; od tohoto omezení však bylo záhy upuštěno.

Realizační tým projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* se potýkal s několika negativními externími faktory. Podle prof. Dr. Mom Seng byl nejdůležitějším odchod části zaměstnanců RUA na jiná pracoviště. Neuspokojivé platové podmínky a fakt, že za účast v projektu nenáležela finanční odměna, mohly také omezovat zájem jednotlivých pedagogů o odborný rozvoj prostřednictvím projektových aktivit. Podobný efekt mohl mít i souběh s řádově většími nadnárodními iniciativami, které na RUA probíhaly: podle slov prof. Dr. Mom Seng je vedení RUA téměř „zahlceno“ administrací různých projektů mezinárodní spolupráce.

Závěry – kritérium dopadu

- Míru naplnění kritéria dopadu *Inovace výuky na MUST* projektu **nelze vyhodnotit** – příspěvi projektu k plánovaným dopadům, zvýšené kvalitě výuky a zvýšení zaměstnanosti, lze předpokládat na základě uspokojivého dosažení výsledků. Míru příspěvi k těmto cílům – tedy bezprostřední zvýšení zaměstnanosti absolventů – však nejde prokázat.
- Míru naplnění kritéria dopadu projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* **nelze vyhodnotit** – u některých aktivit není jasný jejich výstup a jeho vazba na dosažení cíle, zcela chybí úroveň výsledků a v rámci rekonstrukce teorie změny musela být formulována i úroveň dopadů. Vzhledem k této skutečnosti a k dalším omezením vyplývajícím z nedostupnosti kontaktů na podpořené studenty, lze pouze konstatovat, že projekt spíše nedosáhl tří ze čtyř výsledků schválených v rekonstruované teorii změny ve Vstupní zprávě evaluace a prokazatelně dosáhl výsledku v podpoře oblasti mezinárodní spolupráce; nicméně míru naplnění kritéria dopadu nelze vyhodnotit.

3.5. UDRŽITELNOST

EO5.1 Byla součástí projektů „strategie odchodu“ (tedy zajištění dalšího využívání výsledků projektu po jeho ukončení realizátorem)?

Projektové aktivity v rámci *Inovace výuky na MUST* byly samy o sobě koncipované jako zavedení systémové změny (mimo jednorázový kurz MATLAB); příprava na dobu po odchodu pracovníků ČVUT byla součástí realizace projektu. V současnosti na MUST probíhají aktivity v takovém rozsahu, který byl rámci projektu plánován.

Strategie odchodu projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* není pro projekt relevantní vzhledem k tomu, že navazující projekt z dotace ČRA realizovaný v současnosti v podstatě kopíruje strukturu hodnoceného projektu.

EO5.2 Jaká je udržitelnost projektu z hlediska vlastnictví příjemci?

Míra vlastnictví projektu příjemci i udržitelnost byla v případě projektu *Inovace výuky na MUST* vysoká. Aktivity a jejich náplň byly mongolskou stranou vnímány jako velmi relevantní. Zavedení inovovaných předmětů bylo provedeno v souladu se strategií PES a souznělo se zájmy vedení. Jednotlivé aktivity byly buď přímo iniciovány prof. Byambaa, nebo v přímé dohodě s ní. Projekt byl kladně přijat i ředitelem PES prof. Mangaljalavem

³⁴ Jedná se o tyto diplomové práce:

- Anna Kroutilová: „*Marketing Strategies of Small-Scale Rice Farmers in Takeo Province, Cambodia*”
- Petra Brtníková: „*ASK Asia: Agriculture, Skills, Knowledge in Asia: competences and employability of Erasmus Mundus Graduates in Agriculture on the Asian Professional Market*”
- Radek Vašíček: „*Marketing strategies of fish products in Cambodia*”
- Anna Patočková: „*Socio-economic Analysis of Small-scale Fishers in Cambodia*”
- Stanislav Flekáč: „*Market chain analyses of selected product in Cambodia*”

Jediným kambodžským studentem, který vypracoval diplomovou práci v souvislosti s projektem, byl Keo Soheat, stipendista na ČZU, viz Keo Soheat: „*Value chain of rice in Kampong Thom province, Cambodia*”

Chimedem a zapojenými doktorandy; komunikace mezi pedagogy obou škol probíhala i nad rámec projektu. Celkově lze tedy vlastnictví příjemci, z nichž rozhodující roli hraje prof. Byambaa, vyhodnotit jako vysokou, což spolu s dalšími faktory (vysoká relevance a systémovost projektu) přispělo k udržení všech plánovaných aktivit i výsledků. Jako jediný potenciálně problematický prvek se jeví fakt, že se z mongolské strany na projektu podílela z největší části jediná osoba spíše než celý pracovní tým; jejím případným odchodem by mohla být narušena kontinuita výuky (toto riziko je však spíše jen hypotetické vzhledem k tomu, že předměty jsou již zakotveny v kurikulu obou oborů a na laboratorních cvičeních se aktivně podílejí doktorandi).

Na projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* probíhalo plánování (a částečně i realizace) některých aktivit projektu bez přímého zapojení pedagogů RUA z konkrétních oborů; termíny a náležitosti českých návštěv byly centrálně koordinovány s prof. Dr. Mom Seng. Mimo FF neměli relevantní pracovníci o projektu ani dostatečné povědomí a často si již v době evaluace nebyli spolupráce s ČZU vědomi. Především kvůli omezené přímé spolupráci projektového týmu s pedagogy na RUA je třeba vlastnictví projektu označit za spíše nízké. Udržitelnost projektu negativně ovlivnila především skutečnost, že na zajištění dalšího využívání výstupů projektů nebyl kladen důraz. Zavedení nových předmětů nebylo účelem projektu a dle vyjádření projektového týmu se v některých případech nepočítalo ani s přímým využitím výukových slidů, které byly zástupcům RUA předány. Udržitelnost projektu nelze v současné chvíli vyhodnotit.

EO5.3 Byly hodnocené projekty dostatečně koordinované s aktivitami státních institucí partnerských zemí, které jsou zodpovědné za sektor vysokoškolského vzdělávání?

Projekt Inovace výuky na MUST nebyl s aktivitami státních institucí nijak koordinován; projekt *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství* byl koordinován dle potřeby. Na MUST tato koordinace nebyla třeba – zavedení nových předmětů či jejich inovace, stejně jako výuka jednorázového kurzu jsou zcela v kompetenci dané školy; aktivity státních institucí do stavby kurikul jednotlivých předmětů ani oborů přímo nezasahují. Na RUA bylo třeba zajistit povolení ke sběru dat na trzích, které bylo zařízeno pomocí pedagoga FAERD. Další spolupráce byla třeba k povolení témat bakalářských prací, které s ročním předstihem schvaluje Ministerstvo zemědělství. To se zajistit nepodařilo; tato aktivita byla zrušena.

Závěry – kritérium udržitelnosti

- Míru naplnění kritéria udržitelnosti u projektu *Inovace výuky na MUST* **nelze vyhodnotit** – aktivity projektu sice koncipovány jako zavedení systémové změny a vlastnictví projektu příjemci bylo vyhodnoceno jako silné, dopady – a tedy ani udržitelnost – na úrovni zapojených aktérů nelze určit.
- Míru naplnění kritéria udržitelnosti u projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži* **nelze vyhodnotit** – strategie odchodu není považována za relevantní vzhledem k navazující spolupráci; vzhledem k nemožnosti vyhodnotit dopady nelze vyhodnotit udržitelnost.

3.6. ZOHLEDNĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH PRINCIPŮ, KULTURNÍCH A DALŠÍCH ETICKÝCH ASPEKTŮ

Do jaké míry projekty naplňovaly „další evaluační kritéria dle ZD“ a průřezové principy? Jakým způsobem byly projekty prezentovány v partnerských zemích a v ČR?

Prezentaci obou hodnocených projektů jak v partnerských zemích, tak v ČR, lze označit jako adekvátní rozsahem i formou. Na MUST byli studenti informováni prostřednictvím informačních letáček rozmístěných ve škole a studentských klubech a upozorněním na webových stránkách MUST. Odborná veřejnost byla o projektu informována článkem v odborném časopise *Erchim khuch & engineering* (Energie a inženýrství). Na RUA byla viditelnost vyšší. Informování o projektu probíhalo prostřednictvím posterů, letáček a elektronických pozvánek rozesílaných emailem. Zemědělský veletrh a kariérní dny, Letní školy, seminář o mezinárodních projektech a filmové festivaly byly zviditelňovány zvláště obdobnými metodami. Logo České rozvojové spolupráce bylo v době evaluace možné v kampusu RUA vidět na vybavení i některých reprezentačních plochách. České univerzity o projektech informovaly na webových stránkách fakult, které je realizovaly (Fakulta tropického zemědělství ČZU a Fakulta elektrotechnická ČVUT); ČZU také v samostatné brožuře věnované rozvojovým projektům fakulty.

Do jaké míry způsob implementace projektu naplňoval a podporoval řádnou správu věcí veřejných?

Hodnocení nezjistilo v přípravě ani realizaci hodnocených projektů v tomto ohledu žádné problematické jednání. Veškerá jednání byla transparentní, nebylo zjištěno zneužití prostředků, klientelistické ani korupční jednání.

Do jaké míry byl projekt šetrný k životnímu prostředí a klimatu?

Projekty využívaly standardní formy dopravy, komunikace a výuky, které s sebou nesou adekvátní zátěž pro životní prostředí. Kladně lze hodnotit relativně dlouhé pobyty českých pedagogů na MUST, které minimalizovaly počet dlouhých letů. Spolupráce s RUA obsahovala větší množství kratších pobytů. Z hlediska životního prostředí v Kambodži potenciálně může být přínosem projektem podporovaný šetrný způsob solárního sušení jako formy zpracování posklizňové produkce; filmový festival pro studenty zařadil i filmy s tematikou životního prostředí.

Byla v rámci všech aktivit dodržována lidská práva včetně rovnost mužů a žen?

Podle indexu SIGI (Social Institutions and Gender Index) jsou Mongolsko i Kambodža zeměmi s relativně nízkou mírou genderové diskriminace ve srovnání se zbytkem regionu Východní a Střední Asie. Kladně lze hodnotit fakt, že hlavními řešitelkami projektů za obě partnerské univerzity byly ženy, české projektové týmy tvořili převážně muži (tým ČVUT se skládal pouze z mužů, v týmu ČZU tvořili muži většinu). Formálně byla účast ve všech aktivitách otevřená studentkám i studentům, ve faktické rovině nebyla objevena žádná překážka komplikující přístup jedné z těchto skupin k projektovým aktivitám nebo výsledkům. Projektová žádost ani monitorovací zprávy neobsahují žádné genderové indikátory – tyto údaje nejsou ČRA vyžadovány. V jiných ohledech nebylo zjištěno žádné porušení lidských práv.

3.7. DOPLŇUJÍCÍ EVALUAČNÍ OTÁZKY PRO HODNOCENÍ PROGRAMU³⁵

EOD1 Budou z pohledu střednědobých a dlouhodobých priorit (cca 3–5 let) v sektoru vzdělávání obou partnerských zemí témata řešená v rámci projektů stále relevantní? Je žádoucí, aby program ZRS tuto oblast i nadále podporoval?

Silné i slabé stránky vysokoškolského sektoru v Mongolsku i Kambodži jsou dlouhodobého, systémového rázu; takto jsou také reflektovány ve strategických dokumentech jednotlivých zemí (viz EO1.1 a EOK1.1). Lze tedy předpokládat, že míra relevance podpory terciárního vzdělávání bude i v následujících několika letech podobná jako v období realizace hodnocených projektů (2012–2014). V případě Mongolska je třeba zmínit jeho současný hospodářský vývoj a pozici mezi zeměmi se středním příjmem³⁶, což s sebou přináší snížení relevance a potřeby rozvojové spolupráce jako takové.³⁷ Z pohledu celkové vhodnosti dotačního titulu Vysílání učitelů jeho pokračování doporučujeme, zároveň však navrhneme systémovou úpravu jeho zaměření (viz níže).

EOD2 Vyplývají z výsledků evaluace nějaká systémová doporučení pro úpravu zaměření nebo pro zvýšení efektivity programu Vysílání učitelů? Jeví se jako vhodné rozšíření tohoto nástroje ZRS i do dalších rozvojových zemí?

Domníváme se, že se dotační titul *Vysílání učitelů* už ze své podstaty potýká se systémovým problémem, kterým je nízká relevance k zájmům českých univerzit – potenciálních realizátorů. Na rozdíl od nevládních organizací zapojených v obvyklých projektech ZRS nespočívá účel vysokých škol primárně v realizaci obdobných intervencí v rozvojových zemích, ale ve výuce a výzkumu. Ze samotného vyslání pedagogů na (fakticky i tabulkově) méně kvalitní univerzity v rozvojových zemích českým univerzitám neplyne žádný bezprostřední prospěch. Přináší naopak nevýhodu v podobě omezení kapacit jejich pracovníků, kteří podle vyjádření členů obou projektových týmů nejsou dostatečně motivováni ani finančně. Tuto situaci dále komplikuje fakt, že samotná příprava projektové žádosti (tedy projektem nehonoraná práce bez jistoty úspěchu) vyžaduje nejenom iniciativu školy v oslovování potenciálních partnerů a přípravě aktivit, ale i poměrně časově náročnou administrativní činnost. Aby byla účast v projektu pro školy výhodná, čerpají z ní vedlejší benefity – např. sběr primárních dat pro vlastní výzkum, podání jiného společného projektu či vytvoření příležitostí pro vlastní studenty. Zatímco v některých případech má snaha o dosažení benefitů pro obě strany synergický efekt se záměry projektu, v jiných může vést k situaci, kdy potenciál přínosu pro přijímající školu není maximálně využit.

Řešením by mohlo být přiblížení dotačního titulu obvyklým schématům meziuniverzitních projektů ve smyslu podpory aktivit vedených na společné, symetrické či reciproční bázi. Podporované by byly jak aktivity, které je

³⁵ Veškeré závěry a z nich vyplývající návrhy týkající se programu jako celku vycházejí z hodnocení dvou výše uvedených programů a dokumentů ohledně dotačního titulu. Ověření a případná konkretizace by vyžadovala samostatné širší šetření, které však nebylo předmětem této zakázky. V příloze č. 9 uvádíme teorii změny dotačního titulu.

³⁶ The World Bank Data [online], dostupné na <http://data.worldbank.org/country/mongolia>

³⁷ Na základě předpokladů sdělených pracovníky ORS bude tato situace reflektována v nové strategii ZRS v roce 2018.

možné realizovat nyní, jako např. realizace společného výzkumného projektu či příprava společných, řádově větších iniciativ, tak nové typy aktivit – např. příprava a realizaci společně vedeného předmětu či kurzu nebo výměna pedagogů či doktorských studentů. Toto nastavení by mohlo zvýšit míru systémové motivace potenciálních realizátorů a stát se pro ně zajímavějším za současného zachování benefitů pro přijímající univerzitu. Nejsystémovějším krokem, který lze podle našeho názoru v dotačním titulu *Vysílání učitelů* učinit, je podpořit školy v budování dlouhodobé partnerské spolupráce, která by přesahovala dobu trvání projektu i rozsah jím podporovaných aktivit. Tato výsledná spolupráce může mít formu strategického partnerství, v jehož rámci se uzavírají dílčí dohody (např. o výměně studentů a pedagogů, joint degree, cotutelle), nebo společného zapojení se do mnohostranného programu (např. Erasmus+). Dlouhodobá společná práce může vést k cílům, o jejichž dosažení program usiluje, tedy celkové zvýšení úrovně výuky na podpořených školách, a zároveň bude systémově propojena s činnostmi univerzit na obou stranách.

Dosavadní zaměření programu je vzhledem k malému objemu rozdělovaných prostředků poměrně široké. V obecné rovině lze podpořit spíše zacílení podpory do několika zemí spíše než další tříštění této spolupráce, na úrovni konkrétního dotačního titulu je vhodné zaměřit na mimoevropské země, kde je podpora spolupráce z jiných zdrojů omezená. Na druhou stranu je třeba uvážit, že omezení na úzký počet mimoevropských zemí by mohlo z hlediska dotačního titulu vyloučit možné příležitosti pro potenciální realizátory.

EOD3 Jaké jsou zjištěné či doporučené synergie s dalšími nástroji ZRS ČR (rozvojová stipendia, bilaterální projekty v sektoru vzdělávání, případně projekty ekonomické diplomacie, aj.)?

V rámci evaluace nebyly zjištěny žádné reálně probíhající synergie ani komplementarity hodnocených projektů s jinými nástroji ZRS. Žádná součinnost hodnocených projektů nebyla zjištěna ani vůči programu stipendií pro studenty z rozvojových zemí. Strategie vládních stipendií pro studenty z rozvojových zemí na roky 2013–2018 hovoří o programu *Vysílání učitelů* jako o nástroji, který bude mimo jiné sloužit k „vytipování nadaných studentů, kteří se mohou hlásit do programu vládních stipendií a navazovat na vysokoškolské studium v České republice“.³⁸ Podle členů pracovní skupiny pro tuto evaluaci mělo v rámci projektů probíhat i informování zahraničních studentů o možnosti studia v ČR. Instrukce k vedení projektů, které realizátoři obdrželi, však tento požadavek nezmiňovaly; podle vyjádření zástupců obou českých škol jim nebyl pracovníky ČRA sdělen ani v osobní komunikaci. Přímé „vytipování studentů“ pro program stipendií v rámci hodnocených projektů neprobíhalo, ale studenti RUA byli informováni o možnostech českých i evropských stipendií. V průběhu realizace projektu se také podle vyjádření příslušného ZÚ začali mezi uchazeči o česká stipendia objevovat studenti z RUA.

Podle vyjádření pracovnice ORS obsahuje stipendijní výběrové řízení předem daná kritéria a snaží se o transparentní jednání, k případnému „tipu“ českého učitele by tedy nemohlo být přihlíženo. Program stipendií rovněž netrpí nezájmem studentů – v letošním roce se ke studiu přihlásilo 66 mongolských a 119 kambodžských studentů na 3, resp. 6 míst. Tyto informace nasvědčují, že uvedená podpora stipendií ze strany dotačního titulu *Vysílání učitelů*, není potřebná. V případech obou hodnocených projektů měly zúčastněné univerzity zájem o další spolupráci, ke které v současnosti dochází (ČZU–RUA) či je připravována (ČVUT–MUST za asistence Člověka v tísní). Z hlediska budování vzájemných vztahů se tato návaznost jeví jako doporučeníhodná. Výjimku však mohou tvořit tak nastavené navazující projekty, které by pouze nahrazovaly udržitelnost původních.

3.8. DOPLŇUJÍCÍ EVALUAČNÍ OTÁZKY PRO DOPORUČENÍ PROCESNÍHO TYPU

EOD4 Vyplývají z výsledků evaluace nějaká procesní doporučení k danému typu projektů (dotace)? Jakým způsobem lze posílit kvalitu projektů, které jsou předkládány v rámci dotačních výběrových řízení?

Domníváme se, že zvýšení kvality projektů může nastat v důsledku systémové úpravy zaměření popsané výše. Bez ohledu na to, zda k dané úpravě dojde či nikoliv, navrhuje v rámci programu upozorňovat na riziko vzniku bagatelní podpory a v textu výběrového dotačního řízení blíže specifikovat logiku programu a preferované podporované aktivity (viz procesní doporučení).

EOD5 Jakým způsobem lze zvýšit zapojení dalších realizátorů do programu v zájmu větší konkurence a kvality?

³⁸ MZV, 2012: *Strategie poskytování vládních rozvojových stipendií 2013–2018* [online], dostupné na http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/dvoustranna_zrs_cr/stipendia/strategie_poskytovani_vladnich.html

Jak je uvedeno v EOD2, řešením by mohla být systémová motivace potenciálních realizátorů. Další podpůrné opatření by mohlo spočívat v přímějším informování vysokých škol o této možnosti. Dosavadním způsobem, který spočívá ve zveřejnění výběrového řízení na stránkách ČRA a upozornění Fóra pro rozvojovou spolupráci (FoRS), jehož členy je pouze pět univerzit³⁹, se informace nemusí dostat včas ke všem případným zájemcům. Doporučujeme tedy prostřednictvím např. České konfederace rektorů rozeslání informace o výběrovém řízení všem vysokým školám a v případě dostatečného počátečního zájmu uspořádání úvodního semináře (viz doporučení).

4. DOPORUČENÍ

Doporučení na úrovni sektoru		Váha ⁴⁰	PCM	Adresát
1.	Podporovat realizaci systémových a intenzivních aktivit	1	identifikace / formulace / realizace	ČRA
2.	Upozornit potenciální žadatele na riziko bagatelnosti podpory vůči podpořeným osobám	1	identifikace / formulace	ČRA
Systémová a procesní doporučení		Váha	PCM	Adresát
3.	Provedení konkrétního online šetření mezi univerzitami	1	programování, identifikace	ORS / ČRA
4.	Doplnit text výběrového řízení o očekávání zadavatele a gestora od výsledků a dopadů dotačního titulu	2	programování, identifikace	ČRA
5.	V projektových žádostech a závěrečných zprávách požadovat u relevantních aktivit informaci o intenzitě podpory	2	monitoring	ČRA
6.	Zavést povinnost vést seznam intenzivně podpořených osob v projektech	3	monitoring	ČRA
7.	Informovat o výběrovém řízení přímo potenciální realizátory	2	formulace	ČRA
8.	V časovém plánu evaluací projektů z dotačního titulu Vysílání učitelů zohlednit jednotlivé fáze akademického roku	2	evaluace	ORS
Doporučení na úrovni projektu		Váha	PCM	Adresát
9.	Provést detailní identifikaci potřeb partnerské školy	1	identifikace / formulace	realizátor
10.	V návaznosti na identifikaci potřeb školy zaměřit projekt na omezené množství témat/aktivit, které budou příjemcům poskytovat intenzivní podporu	1	identifikace / formulace	realizátor
11.	Přizpůsobit pracovní jazyk(y) reálným znalostem podpořených osob	2	formulace / realizace	realizátor
12.	Zajistit sdílení všech relevantních materiálů se zástupci partnerské školy	2	realizace	realizátor

Detaily k jednotlivým doporučením jsou uvedeny v Doplnění Závěrečné zprávy.

³⁹ Jedná se o Českou zemědělskou univerzitu – Fakultu tropického zemědělství, Univerzitu Palackého, Vysokou školu ekonomickou – Fakultu mezinárodních vztahů, CARITAS – vyšší odbornou školu sociální a Ekumenickou akademii Praha.

⁴⁰ Pro označení váhy používáme 1 jako nejvyšší důležitost; 2 jako střední důležitost; 3 nízkou důležitost.

DOPLNĚNÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY – PODROBNOSTI K DOPORUČENÍM

Doporučení na úrovni sektoru	Váha ¹	PCM	Adresát
1. Podporovat realizaci systémových a intenzivních aktivit	1	identifikace / formulace / realizace	ČRA
<p>Z evaluace vyplývá, že v současných podmínkách (finančně malé projekty realizované po 1-2 roky v oblasti podpory vzdělávání) dosahují vyšší účinnosti projekty nabízející úžeji zaměřenou intenzivní podporu konkrétní skupině osob. Doporučujeme koncentrovat podporu do méně aktivit pro ohraničený organizační celek (např. katedra), systémový prvek (např. konkrétní výukový program), nebo specifickou skupinu osob (např. pedagogové jednoho oboru, studenti jednoho ročníku). Důvodem pro toto doporučení je, že tato koncentrace umožní realizátorovi projektu koncepční práci vedoucí od současného stavu k měřitelné změně, protože i v malém projektu bude mít kapacitu detailně poznat situaci, připravit řešení na míru potřebám, sledovat vývoj a reagovat na změny. Z hlediska možné replikace dopadů se ukázalo jako vhodné cílit na zavedení systémové změny na partnerské univerzitě. Konkrétně lze jako příklady efektivních aktivit uvést tyto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavedení nového či inovovaného kurzu do standartního kurikula • Výuka uceleného kurzu či letní školy (v rozsahu jednosemestrálního předmětu či bloku) • Podpora získání mezinárodní akreditace či výzkumného grantu • Intenzivní výzkumná spolupráce <p>Jako málo efektivní se naopak ukázaly tyto aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednorázové semináře a přednášky pro studenty i pedagogy • Jednorázové aktivity pro studenty • Poskytování výukových materiálů či vybavení bez doplňující podpory <p>Gestorovi tedy doporučujeme chápat intenzitu a systémovost jako jedny z indikátorů účinnosti navrhovaných projektů a v návaznosti na to je preferovat při výběru projektových návrhů k podpoře. Z každého projektového záměru by mělo být zřejmé, k jaké behaviorální změně má dojít u jasně definované skupiny nejméně intenzivněji podpořených osob nebo organizačních celků. Ostatní aktivity širšího charakteru (např. celouniverzitní společenské akce) mohou tuto koncepční práci vhodně doplňovat.</p>			
2. Upozornit potenciální žadatele na riziko bagatelnosti podpory vůči podpořeným osobám	1	identifikace / formulace	ČRA
<p>V případě, kdy je podpora poskytnutá projektem příliš komplexní s ohledem k jeho kapacitě, vzniká nežádoucí riziko bagatelní podpory vůči podpořeným osobám. To znamená, že daná podpora je příliš nízká na to, aby bylo možné předpokládat vznik kauzální vazby k výsledku. Domníváme se, že by vyhlášvatel dotačního titulu měl žadatele upozornit na vznik rizika bagatelnosti podpory vůči jednotlivcům v příliš komplexních projektech s krátkou dobou realizace a nízkým rozpočtem, které pak znemožňuje změření dosaženého výsledku na podpořených osobách. Konkrétní hranice bagatelnosti podpory vůči jednotlivci je otázkou k diskusi a odvíjí se od typu poskytovaných aktivit (např. v OP Zaměstnanost Evropského sociálního fondu je bagatelnost podpory určena hranicí méně než 40 hodin přímé podpory, v případě školních projektů v OP Výzkum, vývoj, vzdělávání jako méně než 20 hodin). V projektových žádostech pak doporučujeme požadovat odhad počtu účastníků, kteří obdrží podporu vyššího než bagatelního rozsahu spíše než celkový počet všech jakkoli podpořených osob.</p>			
Systémová a procesní doporučení	Váha	PCM	Adresát
3. Provedení konkrétního online šetření mezi univerzitami	1	programování, identifikace	ORS / ČRA
<p>Má-li zadavatel zájem o identifikaci konkrétních důvodů nezájmu vysokých škol o dotační titul Vysílání učitelů, doporučujeme provedení online průzkumu, kterým by byly osloveny projektové kanceláře vysokých škol po vyhlášení výzvy k předkládání projektových návrhů.</p>			

¹ Pro označení váhy používáme 1 jako nejvyšší důležitost; 2 jako střední důležitost; 3 nízkou důležitost.

<p>Tato praxe se osvědčila na MŠMT, které tímto způsobem sbírá zpětnou vazbu od vysokých škol k vyhlášeným výzvám OP VVV, pokud se ukáže, že zájem o výzvu je nižší než její absorpční kapacita. Online dotazník obvykle obsahuje otázky ve 4 okruzích: povědomí o výzvě, zdůvodnění ne/zájmu, specifikace problematických administrativních a technických prvků výzvy, volná reflexe. Tímto způsobem může být také ověřen případný zájem univerzit o realizaci symetrických aktivit na partnerských školách, které dosud nejsou explicitně podporovány.</p>			
<p>4. Doplnit text výběrového řízení o očekávání zadavatele a gestora od výsledků a dopadů dotačního titulu</p>	2	programování, identifikace	ČRA
<p>Objasnění očekávání gestora od dotačního titulu je jedním ze způsobů, který může pomoci potenciálním zájemcům o realizaci předložit kvalitní projektový návrh. Specifikace oblastí, ve kterých je očekáváno dosažení výsledků může pomoci eliminovat projekty, jejichž logická stavba je zpracována nejasně a nedostatečně, ačkoli formálně odpovídá textu kapitoly „I. Předmět dotace“ v dokumentaci k výběrovému řízení. V tomto dotačním titulu je podrobnější popis žádoucí stavby projektu důležitý vzhledem ke skutečnosti, že jeho realizátory by mohly být i univerzity, které nemusí mít přímou zkušenost s projekty v gesci ČRA. Detailněji je návrh rozpracován v Příloze č. 9 Teorie změny dotačního titulu.</p>			
<p>5. V projektových žádostech a závěrečných zprávách požadovat u relevantních aktivit informací o intenzitě podpory</p>	2	monitoring	ČRA
<p>Aby bylo možné z hlediska gestora posoudit míru intenzity jednotlivých aktivit, doporučujeme v projektových žádostech požadovat specifikaci míry, v níž budou studenti či pedagogové partnerské univerzity podpořeni. U popisu relevantních aktivit doporučujeme požadovat i uvedení následujících informací:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Počet dnů činnosti českého pedagoga pro partnerskou organizaci Dny činnosti českého pedagoga pro partnerskou organizaci v sobě zahrnují „den“ jako jednotku 8 výukových hodin nebo 6 běžných hodin, věnovaných přímé výuce, přípravě výuky, konzultacím, laboratorní činnosti, psaní společných vědeckých článků, jednání s partnery apod. Jde o vyjádření počtu dní na misi primárně věnovaných účelné práci pro projekt, bez dní využitých pro cestu na misi a bez času využitého k soukromému programu. • Rozsah přímé výuky studentů a přímé podpory pedagogům Obvyklá délka <i>výukové hodiny</i> na VŠ je 45 min, <i>výukové bloky</i> mají obvyklou délku 4 výukové hodiny a reprezentují dopolední nebo odpolední půlden. <i>Výukový den</i> je obvykle tvořený dvěma výukovými bloky. Není důležité, kterou veličinou realizátor průběh přímé výuky vyjádří, ale musí být zřejmé, jaký byl rozsah přímé pedagogické interakce pedagoga s cílovou skupinou (ať jde o výuku studentů, nebo speciální semináře pro pedagogy). <p>Zároveň doporučujeme požadovat vykazování těchto údajů v závěrečných zprávách z projektů, což umožní gestorovi získat představu o skutečné intenzitě aktivit.</p>			
<p>6. Zavést povinnost vést seznam intenzivně podpořených osob v projektech</p>	3	monitoring	ČRA
<p>Povinnost vést seznam více než bagatelně podpořených účastníků aktivit umožní v případě evaluace oslovit hlavní cílové skupiny – což je v tomto programu důležité, zejména vzhledem k ambici ČRA zjišťovat postavení podpořených studentů na trhu práce. Přestože <u>sběr</u> těchto informací realizačním týmem doporučujeme zavést jako povinný, na úrovni účastníků by však uvedení osobních údajů (tedy účast v tomto sběru) mělo být dobrovolné. Závěrečné zprávy by měly obsahovat seznam účastníků jednotlivých aktivit, např. v tomto rozsahu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jméno a příjmení (v rozsahu dle místních zvyklostí) - označení pozice a fakulty: student /pedagog /ad. - email (Facebookový účet/Linked-in profil/ad.) - další volitelné informace dle uvážení projektu (např. gender, zapojení do synergické aktivity) 			
<p>7. Informovat o výběrovém řízení přímo potenciální realizátory</p>	2	formulace	ČRA
<p>Dosavadním způsobem informování, který spočívá ve zveřejnění výběrového řízení na stránkách ČRA a upozornění Fóra pro rozvojovou spolupráci (FoRS), jehož členy je pouze pět univerzit, se tato informace nemusí dostat včas ke všem případným zájemcům. Doporučujeme tedy prostřednictvím např. České konfederace rektorů rozeslání informace o výběrovém řízení všem vysokým školám.</p>			

8. V časovém plánu evaluací projektů z dotačního titulu Vysílání učitelů zohlednit jednotlivé fáze akademického roku	2	evaluace	ORS	
<p>Klíčové realizující i přijímající instituce jsou v tomto dotačním titulu tvořeny vysokými školami, které fungují v cyklu akademického roku. Během zkouškových období a zejména během prázdnin je přítomnost pedagogů a studentů ve škole – a často i v daném městě – velmi omezená, přičemž organizace akademického roku se v jednotlivých zemích liší. Sběr dat pomocí osobních rozhovorů, fokusních skupin či papírových dotazníkových šetření je tedy velmi limitovaný. V zájmu co nejvalidnějších evaluačních zjištění navrhuje umožnit realizaci evaluační mise tak, aby nespadala do prázdnin ani do zkouškových období.</p>				
Doporučení na úrovni projektu		Váha	PCM	Adresát
9. Provést detailní identifikaci potřeb partnerské školy	1	identifikace / formulace	realizátor	
<p>Aby bylo dosaženo co nejvyšší relevance a účinnosti aktivit, je třeba, aby úzce souvisely s potřebami studijních programů, pedagogů a studentů partnerské školy. K tomu je nutné zaměření projektu důkladně prodiskutovat se zástupci školy a pedagogy konkrétních oborů ve fázi přípravy projektového návrhu a plán příp. dále zpřesnit na začátku realizační fáze. Zaměření je potřeba upravit jak z hlediska celkové koncepce projektu, tak z hlediska konkrétní náplně jednotlivých aktivit (např. téma výukových bloků, jejich obtížnost, délka, začlenění do standardní výuky, následné využití).</p>				
10. V návaznosti na identifikaci potřeb školy zaměřit projekt na omezené množství témat/aktivit, které budou příjemcům poskytovat intenzivní podporu	1	identifikace / formulace	realizátor	
<p>Jedním z nejdůležitějších poznatků této evaluace je fakt, že úzce zaměřené, intenzivní a systematické aktivity dosahují nejvyšší účinnosti. I v případě, že jsou identifikované potřeby partnerské školy široké, doporučujeme realizátorům soustředit se pouze na některé z nich a v tomto rámci naplánovat a realizovat pouze několik aktivit, které bude možné v rámci projektu podpořit intenzivně. Příklad těchto aktivit je uveden v doporučení č. 1. Pokud je to pro partnerskou univerzitu relevantní, doporučujeme také zvážit zařazení takových aktivit, které zavádějí systémovou změnu – např. nový předmět, kurz, systém či program – což přináší potenciálně vyšší udržitelnost dopadů.</p>				
11. Přizpůsobit pracovní jazyk(y) reálným znalostem podpořených osob	2	formulace / realizace	realizátor	
<p>Neprobíhají-li aktivity v běžném jazyce výuky na dané škole, je třeba před zahájením aktivit zjistit reálnou úroveň znalostí jazyka, v němž má být projekt realizován. Této úrovni by měly být aktivity přizpůsobeny - např. simultánním překladem, pomocí titulků či dvojjazyčných nápisů, poskytnutí doplňujících materiálů s vysvětlivkami atd. Používání angličtiny v rámci projektů se jeví v obecné rovině jako vhodné, ale nemělo by snižovat účinnost předávání znalostí či z aktivit vylučovat studenty, jejichž jazykové znalosti jsou omezené.</p>				
12. Zajistit sdílení všech relevantních materiálů se zástupci partnerské školy	2	realizace	realizátor	
<p>Pokud se zástupci partnerské školy nepodílí na vytváření analytických materiálů či podkladů k výuce a výzkumu, měli by tyto materiály obdržet k připomínkování a následnému využití. Už při vytváření těchto materiálů je tedy třeba dbát na to, aby měly srozumitelnou formu (viz např. nejasnost jednoduché bodové osnovy v powerpointové prezentaci bez komentáře) a byly poskytnuty tak, aby je bylo možné co nejúčinněji využít či podle potřeby upravit.</p>				

ANNEX 1: SUMMARY

1.1. AIM OF THE EVALUATION

This evaluation assesses two projects: *Innovation of Electric Drives Education in Undergraduate and Graduate Studies at the Mongolian University of Science and Technology – Use of Mathematics Simulation in Electrical Engineering*, implemented by Czech Technical University (CTU) together with Mongolian University of Science and Technology (MUST) in Ulan Bator, Mongolia, and *Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia*, implemented by Czech University of Life Sciences (CULS) with Royal University of Agriculture (RUA) in Phnom Penh, Cambodia. Both these initiatives were implemented within the programme of *Placement of Czech Teachers to Developing Countries between 2012 and 2014*.

The aim of this evaluation is to assess their relevance, efficiency, effectiveness, impact and sustainability and additional criteria within the standard OECD/DAC criteria framework. The work also compares particular aspects of preparation and implementation of the two projects and suggests suitable implementation modalities. Based on these findings, the evaluation also issues indicative assessment of the programme as such.

1.2. SHORT DESCRIPTION OF THE EVALUATED INTERVENTIONS AND EVALUATION CONTEXT

The project of *Innovation of Electric Drives Education at MUST* was implemented in order to introduce two new courses into the undergraduate and graduate curricula of *Electric Power Supply* study programme. The immediate aim was to improve technical knowledge and skills of its students; at the longer-term level, it aimed to incorporate the new courses into standard curricula at School of Power Engineering (PES). As a result, MUST alumni were supposed to become more employable, especially in the area of international industrial companies in Mongolia.

The project of *Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia* aimed to improve quality of education, research and international cooperation at RUA. Targeted students and teachers were offered bloc lectures and a range of various extracurricular activities, such as Film festival, Career days and Agriculture fair. The project also included various forms of research support, most notably in the form of seminars for teachers. Moreover, the project also provided methodological and technical revision of study programmes and introduction of education evaluations. In the area of international cooperation, it included Summer school for Cambodian and Czech students and seminars informing about international opportunities.

The evaluation was carried out approximately two years after the end of implementation period of these projects. In the case of *Innovation of Electric Drives Education at MUST*, there was no following project implemented at the time of the evaluation research. In the case of *Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia*, the schools were cooperating on following interventions supported by CzDA as well as by other donors.

1.3. EVALUATION TEAM

The research was carried out by Evaluation4Action, a team of independent experts:

- Anna Kunová, MSc, evaluation team leader
- Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA, senior evaluator, agriculture education expert
- Veronika Štěpková, MSc, local expert Cambodia
- Mgr. Klára Kočková, local expert Mongolia
- PhDr. Martin Buchtík, PhD tertiary education assessment consultant
- Veronika Zikmundová, PhD, Mongolia consultant

1.4. KEY FINDINGS AND CONCLUSIONS

Design and focus of the projects

The design scheme of *Innovation of Electric Drives Education at MUST* was simple and clear. Designated activities were adequate in relation to their outputs and outcomes; as a whole, the project was suitably

designed to its scope and size (3.3 mil. CZK). The focus on specific, clearly defined part of the MUST's programmes was assessed as effective. The solution the project offered was systematic – it introduced a long-term change rather than carrying out one-off activities – which we see as favourable design aspect.

The project of *Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia* was designed as an extensive intervention out of proportions of its financial allocation (2.5 mil. CZK); the design of the activities and outputs was not adequate related to its desired outcomes. The support was fragmented into a wide range of loosely related activities offered to four different faculties and the university as a whole. During the two years of implementation, there were nine separate missions to RUA. The project aimed predominantly on one-off activities without intending to introduce sustainable systemic change. Thus, this design and focus suggest potential limited success of the project as such.

Relevance

On the sectoral level, both of the evaluated projects were assessed as relevant to the Czech development cooperation strategic documents as well as to strategic materials of countries they were implemented in. The CTU-MUST project's activities were relevant to the broader development strategy of the PES; they were also aptly incorporated into curricula of *Electric Power Supply* (both undergraduate and graduate levels). The CULS-RUA project was relevant by its broad focus, however, relevance of its particular activities' content to the school's and students' needs was impossible to determine. Relevance of *Innovation of Electric Drives Education at MUST* was assessed as **high**.

The evaluation shows that the main factor influencing relevance in this respect is the level of implementer's knowledge of their partners' conditions and particular needs. In the case of *Innovation of Electric Drives Education at MUST*, such knowledge was based on needs identification carried out before the implementation period and also on pre-existent experience of cooperation. Within the project of *Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia*, the needs identification on the university level was based mainly on suggestions provided by the project team members. Relevance of *Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia* was evaluated as **rather high**.

Efficiency

Both innovated subjects and the MATLAB software course in the CTU-MUST project were assessed as conceptual, consistent and understandable by the expert panel. Alumni of the undergraduate course indicated they have obtained new useful knowledge; both of these groups describe the course as difficult. MUST teachers obtained relevant materials (textbooks, presentation slides, seminar protocols) and know-how (by participating at Czech lectures) necessary to continue in teaching the courses. Thus, we can conclude the outputs led to their intended outcomes. The efficiency of the project can be seen as **high**.

The most efficient activity of *Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia* was the Summer School as it presented the only comprehensive educational activity. Applying for a joint project (in the Erasmus Mundus scheme), as well as seminars on international opportunities, were assessed as efficient as well. On the other hand, this criterion was not fulfilled by bloc lectures, study material preparation and joint research initiatives. The reasons lie mainly in low intensity of these activities and vague connection of the content to particular needs of the school. In the case of research support, the main beneficent was the CULS. General activities supporting the university as a whole were implemented in a way that did not lead to efficient and sustainable results. Overall, we determine the efficiency of the project as **rather low**.

The best practice examples can be seen as:

- Inclusion of the project into the broader development strategy of the university (CTU-MUST)
- Intensive communication between project team and partner university representatives (CTU-MUST)
- Timely coordination of activities (CTU-MUST)
- Introduction of long term systematic change (CTU-MUST)
- Using both English and the local language (CTU-MUST)
- Practical process of fish collection (CULS-RUA)

Examples of bad practice were identified as:

- Carrying out school performance analyses without consulting the partner university staff (CULS-RUA)
- Vague coordination of scope and content of bloc lectures (CULS-RUA)

- Fragmentation of the support into many brief activities across several faculties (CULS-RUA)
- Using English without assistance provided in local language (CULS-RUA)

Effectiveness

In case of *Innovation of Electric Drives Education at MUST*, the intended outcomes were reached in adequate manner. The provided knowledge was highly relevant to industrial practice which can be illustrated by an internship offer by Ulaanbaatar Siemens branch to the alumni. However, direct immediate rise in employability could not be proven. After the changes introduced by the project, the PES obtained ASIIN (Accreditation Agency for Study Programs in Engineering, Informatics, Natural Sciences and Mathematics) and European Accredited Engineer (EUR-ACE) Master accreditations and also adopted European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS). The overall effectiveness was assessed as **rather high**.

In case of *Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia*, the project reached its intended result in the area of international mobility; other three outcomes were not met. Thus, the objective of employability increase was not met. The schools are now cooperating on another project funded by the Czech Development Agency (CzDA) and another multilateral project in the Erasmus Mundus scheme. The overall effectiveness is considered as **rather low**.

Impact

As the project of *Innovation of Electric Drives Education at MUST* reached its targets in terms of outcomes - and its design was realistic – we can assume that it contributed to its goal. However, the extent of this contribution **could not be determined**.

Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia did not reach three out of four of its outcomes; its only successful part in this regard involved enhancing international cooperation, its contribution to its designated goals is thus very limited at best. Due to inaccessibility of data necessary to prove this, we conclude that the impact **could not be determined**.

Both of the project somehow supported groups that originally were not mentioned in the project documentation – MUST alumni (by distributing technical dictionary among them) and CULS students (by providing them with opportunity to gather exclusive data).

Sustainability

Activities of *Innovation of Electric Drives Education at MUST* were designed to introduce a long-term systematic change which would sustain it after the end of the implementation period. The sense of ownership among the MUST staff can be seen as strong; the PES representatives are keen to continue in introduced courses. However, the sustainability of *Innovation of Electric Drives Education at MUST* was assessed **could not be determined** as it was impossible to measure the level of its impact.

In the case of *Improving Quality of Higher Agricultural Education in Cambodia*, the sustainability was not seen as an important concern as the project was immediately followed by another one consisting of very similar content. It thus **could not be determined**.

Assessment of Placement of Czech Teachers to Developing Countries¹

We believe the programme as such faces a systematic problem lying in the low level of relevance to the interests of its potential implementers. The purpose of universities – unlike development oriented non-governmental organizations (NGOs) – does not consist of implementing projects in developing countries, but in providing education and leading research. The only tangible benefits implementing schools can gain out of the project are non-systematic or non-inherent in the programme, such as gathering primary data for own research, opportunity to build cooperation within another framework or a chance to offer interesting international activities for their own students. While some of these benefits enhance the planned impact for the benefactor, other may cause a situation where the implementer's capacities are not fully used. One of the potential solutions may lie in adjusting the programme to the form more common within the university cooperation schemes. This would mean supporting symmetrical, partner or joint activities, such as

preparation and implementation of a joint course or students exchanges. This may increase the motivation of potential implementers in a way that does not limit the benefits for the partner university. Ideally, the programme should support the universities in building long-term partner cooperation that would go beyond this programme – both in scope and content. Such cooperation may take the form of so called “strategic partnership” (common framework for inter-university cooperation of Czech schools) and incorporate various agendas.

Strengths and weaknesses of tertiary educational practice in Mongolia and Cambodia are of long term and structural; we can thus assume that the level of relevance at the general level will remain stable in the upcoming years. In case of Mongolia, we would like to point at its position among the middle-income countries, which brings decrease of necessity of development cooperation in general. Overall, we recommend to proceed with the programme – in the broadened form suggested above.

1.5. RECOMMENDATIONS

Sectoral level	Importance²	PCM	Addressee
1. Support implementation of systematic and intensive project activities	1	identification / formulation / implementation	CzDA
2. Inform potential implementers on the risk of negligible support in their projects	1	identification / formulation	CzDA
Systematic and procedural level	Importance	PCM	Addressee
3. Carry out an online survey among universities	1	programming/ identification	MFA / CzDA
4. Include a description of desirable outcomes and impacts of submitted project proposals	2	programming/ identification	CzDA
5. Require indication of intensity of suggested activities in project proposals and final reports	2	monitoring	CzDA
6. Formulate a set of required information regarding supported individuals in final reports	3	monitoring	CzDA
7. Directly inform appropriate potential implementers (universities) about the call for proposals	2	formulation	CzDA
8. Take academic year phases into account when planning evaluations	2	evaluation	ORS
Project level	Importance	PCM	Addressee
9. Carry out a profound identification of the partner school's (and other stakeholders') needs	1	identification / formulation	implementer
10. Focus the project on limited number of topics and activities that would provide intensive support	1	identification / formulation	implementer
11. Adjust the working languages(s) of the project to actual knowledge of targeted students and teachers	2	formulation / implementation	implementer
12. Share all relevant materials with the partner university representatives	2	implementation	implementer

² We use 1 as a sign of high importance, 2 medium importance, 3 low importance.

PŘÍLOHA 2: VÝSLEDKY EVALUACE PROJEKTU

INOVACE VÝUKY PRŮMYSLOVÉ AUTOMATIZACE A ELEKTRICKÝCH POHONŮ NA MUST, 2012–2014

Evaluation4Action

Identifikační formulář

Partnerská země (země realizace): Mongolsko	Projektová lokalita: Ulánbátar, Mongolsko
Název projektu: Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na Mongolian University of Science and Technology – využití matematických simulací v elektrotechnice	Sektorové zaměření: Vysokoškolské vzdělávání
Gestor: Česká rozvojová agentura	Realizátor: ČVUT v Praze, Fakulta elektrotechnická, Katedra elektrických pohonů a trakce
Období realizace – měsíc/rok zahájení projektu: první projekt – říjen 2012 navazující období – leden 2013 navazující projekt – leden 2014	Měsíc/rok ukončení projektu: první projekt – prosinec 2012 navazující období – prosinec 2013 navazující projekt – prosinec 2014
Celkové čerpání v CZK ze ZRS ČR: 3 180 887 CZK v letech: (635 286 + 1604 158 + 941 443)	Celkové čerpání v CZK včetně spolufinancování: 3 376 444 CZK v letech: (674 328 + 1 703 339 + 998 777)
Další donoři podílející se na projektu: n/a	
Autoři evaluační zprávy: Anna Kunová, MSc (vedoucí evaluačního týmu) Ing. Jiřina Svitáková, PhD (seniorní evaluátorka, expert na zemědělské vzdělávání) Mgr. Klára Kočková (místní expertka – Mongolsko) PhDr. Martin Buchtík (konzultant hodnocení vysokoškolského vzdělávání) Veronika Zikmundová, PhD (konzultantka pro Mongolsko)	
Datum: 15. 12. 2016	

OBSAH

1. ÚVOD.....	4
1.1. STRUČNÝ POPIS INTERVENCE A JEJÍHO KONTEXTU	4
1.2. LOGICKÁ STAVBA PROJEKTU.....	4
1.3. KOMENTÁŘ K LOGICKÉ STAVBĚ PROJEKTU A K JEHO DOKUMENTACI	5
1.4. KLÍČOVÉ PŘEDPOKLADY K NAPLNĚNÍ PROJEKTU.....	5
1.5. REALIZÁTOR A PARTNER PROJEKTU	7
2. METODOLOGIE EVALUAČNÍHO VÝZKUMU	7
3. EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ K PROJEKTU ČVUT – MUST 2012-2014	9
3.1. KRITÉRIUM RELEVANCE	9
3.2. KRITÉRIUM EFEKTIVITY/HOSPODÁRNOSTI/ÚČINNOSTI	11
3.3. KRITÉRIUM EFEKTIVNOSTI/ÚČELNOSTI.....	14
3.4. KRITÉRIUM DOPADU.....	16
3.5. KRITÉRIUM UDRŽITELNOSTI.....	18
3.6. DALŠÍ EVALUAČNÍ KRITÉRIA.....	19
4. EVALUAČNÍ ZÁVĚRY K PROJEKTU ČVUT – MUST 2012-2014	19
5. DOPORUČENÍ.....	21
6. MATICE LOGICKÉHO RÁMCE – PROJEKT INOVACE VÝUKY ELEKTRICKÝCH POHONŮ V BAKALÁŘSKÉ ETAPĚ STUDIA NA MONGOLIAN UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY.....	25
7. MATICE LOGICKÉHO RÁMCE – PROJEKT INOVACE VÝUKY PRŮMYSLOVÉ AUTOMATIZACE A ELEKTRICKÝCH POHONŮ V MAGISTERSKÉ ETAPĚ STUDIA NA MONGOLIAN UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY.....	29

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

OBRÁZEK 1 REKONSTRUOVANÁ TEORIE ZMĚNY PROJEKTU ČVUT-MUST.....	5
OBRÁZEK 2: SCHÉMA METODOLOGIE EVALUACE PROJEKTU ČVUT-MUST V RÁMCI CELKOVÉHO HODNOCENÍ.....	8
GRAF 1: ZAMĚŠTNANOST ABSOLVENTŮ KURZU MTD317.....	17

1. ÚVOD

1.1. STRUČNÝ POPIS INTERVENČE A JEJÍHO KONTEXTU

Projekt byl realizován za účelem modernizace výuky dvou odborných předmětů, jejímž cílem bylo bezprostřední zvýšení odborných znalostí a dovedností studentů a pedagogů na MUST a dlouhodobé zkvalitnění výuky. Studenti a profesori Mongolské technické univerzity se měli seznámit s novými přístupy v oblasti elektrických pohonů a související problematiky, které měly být stranou realizátora vybrány s důrazem na aplikační uplatnění znalostí v průmyslové praxi. Systémovou změnou, ke které měl projekt přispět, je lepší uplatnitelnost absolventů MUST na trhu práce, a to zejména v prostředí v Mongolsku působících zahraničních firem. Na inovaci předmětů bylo dále navázáno blokovým kurzem, který se soustředil na výuku práce se softwarem MATLAB. Součástí projektu mělo být i zadávání magisterských prací z oblasti aplikace získaných znalostí v praxi.

Projekt navazoval na dlouhodobou spolupráci mezi pedagogy ČVUT a MUST, která je podložena memorandem o spolupráci a opírá se mj. o neformální osobní vazby. Mezi lety 2005 a 2007 se již obě zmíněné univerzity podílely na projektu, který spočíval ve výměnných pobytech studentů a učitelů. Čeští pedagogové se na MUST také podíleli na přípravě výuky v laboratoři pro průmyslovou automatizaci a na jejím uvádění do provozu.

Konkrétní zaměření projektu bylo dle projektové dokumentace specifikováno na základě workshopu s pedagogy MUST a ČVUT, který proběhl 16.7.2012 v Praze zejména ve spolupráci s prof. Sergelen Byambaa. Výuka obou předmětů, bakalářského i magisterského, byla upravena s ohledem na bezprostřední aplikační využití v praxi; jedná zejména o oblasti záložního napájení, těžby nerostných surovin a průmyslové automatizace. Svým zaměřením projekt navazuje na zájmy firem spolupracujících s univerzitou a soukromého sektoru obecně, což mělo vést – kromě bezprostřední podpory těchto subjektů – i ke snazšímu zaměstnání absolventů MUST.

Celkově bylo na projekt alokováno 3 376 444 CZK, z nichž 3 180 887 bylo z dotace ČRA.

1.2. LOGICKÁ STAVBA PROJEKTU

Záměrem projektu bylo zvýšit odborné znalosti a dovednosti studentů a pedagogů v oblasti průmyslové automatizace, elektrických pohonů a související problematiky. Konkrétním cílem pak modernizace obsahu odborných dvou odborných předmětů – MTD317 Electric Drive v bakalářském stupni a MTD704 Technological Processing Automatic Control v magisterském stupni studia – a doplňková jednorázová výuka kurzu MATLAB. Aktivita projektu měly směřovat k těmto výstupům:

- Vytvořený syllabus a metodika výuky
- Vytvořené studijní materiály – prezentace, návody
- Pobyt českého pedagoga na MUST
- Intenzivní spolupráce s mongolským pedagogem na výuce
- Podpora a vyhodnocení výuky

Aktivita směřující k zajištění udržitelnosti jsme vyhodnotili jako průřezové, tj. netvořící samostatný výstup.

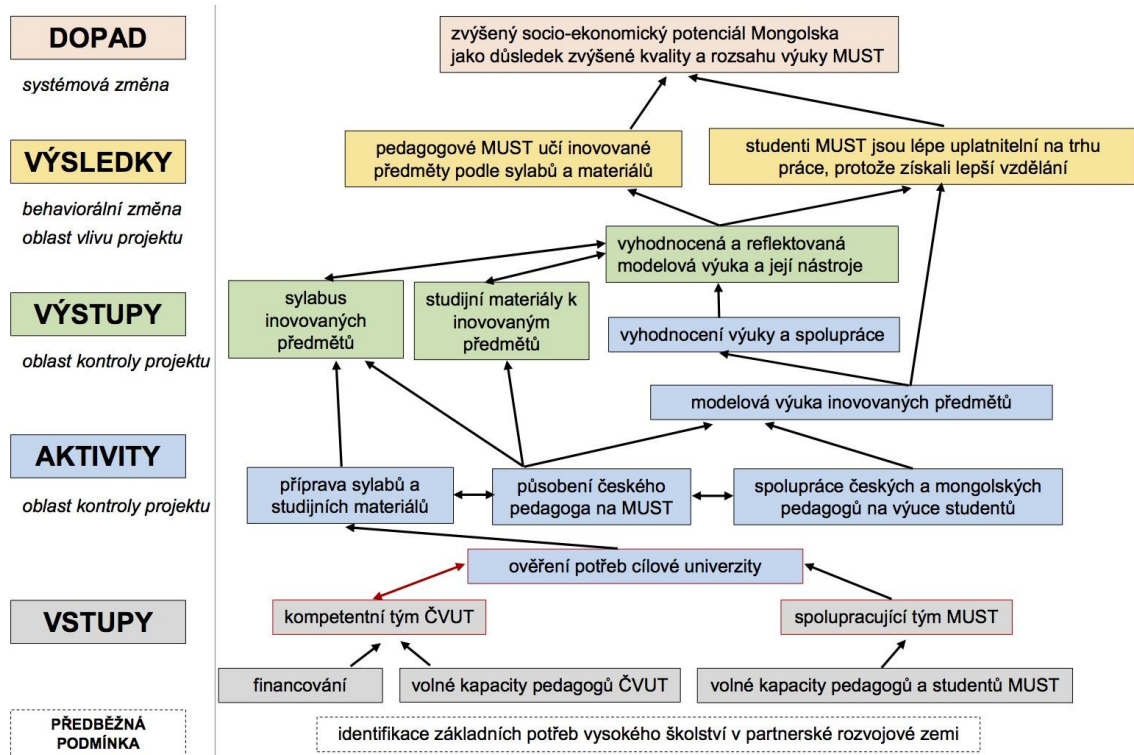
Přestože jsou aktivity, výstupy a cíle projektu v dokumentaci srozumitelně popsány, mechanismus působení projektu je jasný pouze implicitně, neboť chybí popis výsledků. V tomto ohledu tedy bylo nutné intervenční logiku doplnit. V rekonstruované teorii změny, odsouhlasené realizačním týmem i zástupci MUST, byly výsledky byly definované následovně:

- Pedagogové vyučují inovované předměty dle poskytnutých materiálů
- Studenti a absolventi disponují zvýšenými znalostmi v oboru, který se promítne do vyšší uplatnitelnosti na trhu práce

1.3. KOMENTÁŘ K LOGICKÉ STAVBĚ PROJEKTU A K JEHO DOKUMENTACI

Logická stavba projektu je jednoduchá a přímočará. Očekávané výstupy a výsledky jsou realistické vzhledem k aktivitám, ze kterých vycházejí, i vzhledem k celkovému rozpočtu projektu (3,3 mil Kč). Projektová dokumentace je podrobná, v případě předmětu MTD317 obsahuje seznam absolventů kurzu. Ačkoli teorie změny nebyla zpracována, bylo možné jí podle dostupných pokladů rekonstruovat. Takto vytvořené schéma bylo odsouhlaseno všemi relevantními stakeholdery.

Obrázek 1 Rekonstruovaná teorie změny projektu *Inovace výuky na MUST*

Zdroj: Kunová, A., Svitáková, J., 2016

1.4. KLÍČOVÉ PŘEDPOKLADY K NAPLNĚNÍ PROJEKTU

Na základě projektové logiky a počáteční rešerše primárních i sekundárních zdrojů byly ve Vstupní zprávě evaluace identifikovány předpoklady nezbytné pro naplnění výsledků projektu, které jsou zde uvedeny podle aktérů, k nimž se váží. Podkladové informace, ze kterých vyvozujeme na splnění či nesplnění předpokladů, jsou uvedeny v rámci kapitoly týkající se evaluačních zjištění.

MUST

- **Zájem ze strany mongolských studentů:** V případě bakalářského předmětu se tento předpoklad ukázal jako nerelevantní, neboť kurz MTD317 byl zařazen do kurikula jako povinná část oboru *Electric Power Supply*. Volitelný magisterský předmět absolvovalo 12 studentů, což odpovídá rozmezí předpokládanému v projektovém dokumentu (10-30). Kurz MATLAB byl určen pedagogům; tři studenti jej však absolvovali dobrovolně nad rámec svých povinností. Předpoklad lze považovat za naplněný.
- **Zájem ze strany mongolských pedagogů:** Tento předpoklad byl naplněn; na základě vyjádření i jednání vedení fakulty Power Engineering School (PES) měli pedagogové o projektové aktivity zájem – a to jak o zavedení inovovaných předmětů, tak o účast na kurzu MATLAB, jehož naplněnost cca dvojnásobně přesáhla původní plán. Zájem pedagogů vycházel z vysoké míry relevance projektu pro potřeby PES i jednotlivé pracovníky.

- **Dostatečné naplnění studijního oboru, do kterého je předmět zahrnut:** Podle dostupných informací se s nedostatkem studentů fakulta ani obor nepotýká. Na základě statistiky absolventů bakalářského oboru mezi lety 2013 a 2016 se počet absolventů pohybuje mezi 15 a 26 za semestr. V letech 2015 a zimním semestru 2016 byl počet absolventů o několik jednotek nižší než počet za předcházející semestry, z čehož však ohledně dlouhodobé naplněnosti oboru nelze nic vyvodit.
- **Dostatečný počet témat pro bakalářské práce z aplikační sféry:** Podle informací poskytnutých MUST není v tomto ohledu se zadáváním prací problém. V rámci hodnoceného projektu nicméně k vedení diplomových prací pedagogy ČVUT nedošlo – probíhaly pouze konzultace.
- **Vybavení pro realizaci názorných cvičení a laboratorních úloh:** Podle informací pedagogů MUST i ČVUT byly podmínky v laboratořích dostatečné – laboratorní cvičení byla navržena s ohledem na možnosti a limity pracoviště PES.
- **Dostatečná znalost anglického jazyka u mongolských studentů:** Tato podmínka splněna nebyla; anglické přednášky však byly vedeny s asistencí mongolské vyučující, a srozumitelnost byla (podle názoru od absolventů i vyučujících) dostačující.
- **Úspěšná interakce s českými VŠ pedagogy při přípravě a výuce předmětu:** Tato podmínka byla splněna; komunikace byla vyhodnocena jako dostatečná.

Soukromé firmy a další zaměstnavatelé

- **Zájem ze strany mongolských a českých průmyslových firem o absolventy s těmito znalostmi:** Podle statistiky MUST je o absolventy oboru zájem - 70 % absolventů z let 2013-2016 pracuje v oboru, který vystudovali; většina z nich v soukromých firmách či státních podnicích.

Řešitelský tým

- **Důkladná analýza laboratorních možností na MUST:** ČVUT se mezi lety 2005 a 2007 na vybavení relevantních laboratoří přímo podílelo; vhodnost připravovaných cvičení k laboratorním podmínkám byla také jedním z témat identifikační cesty části projektového týmu na MUST v r. 2012. Znalost laboratorních podmínek byla dostatečná.
- **Konzistence kvalitního řešitelského týmu:** Podle všech dostupných informací byl řešitelský tým (a to jak realizátoři ČVUT, tak koordinátorka za MUST) konzistentní a kompetentní.
- **Úspěšná interakce s mongolským VŠ pedagogem při přípravě a výuce předmětu:** Tato podmínka byla splněna; spolupráce byla vyhodnocena jako dostatečná.

Hodnocený projekt naplnil všechny předem definované kritické kontrolní body:

- **Analýza potřeb a podmínek školy:** Důkladná identifikace byla provedena v dostatečném předstihu i kvalitě.
- **Konzistentní a kompetentní řešitelský tým:** Tým byl po celou dobu konzistentní a kompetentní k realizaci projektu.
- **Spolupráce partnera ve všech fázích projektu:** Partnerská univerzita na projektu spolupracovala zejména prostřednictvím hlavní koordinátorky prof. Byambaa; na dílčích úkolech se podíleli i další pedagogové a doktorandi. Spolupráce byla vyhodnocena jako adekvátní a dostatečná.

Žádné chybné účinky ani nežádoucí efekty (alternativní atribuce – chybné propojení výsledků s dopady, creaming-off efekt – zvýhodnění již předem lépe vybavené skupiny příjemců, drop-off efekt – slábnutí dopadů v čase, substituce – nahrazení jiných zdrojů projektem) nebyly identifikovány.

1.5. REALIZÁTOR A PARTNER PROJEKTU

Realizátorem projektu byla ČVUT v Praze. Řešitelský tým byl složen ze zaměstnanců katedry elektrických pohonů a trakce (FEL) a Ústavu konstruování a částí strojů (FS); byl veden doc. Ing. Pavel Pivoňkou, CSc. Partnerem projektu je MUST, univerzita zaměřená na technické obory (energetika, strojírenství, důlní inženýrství), za jejíž fakultu Power Engineering School (PES) projekt koordinovala prof. Sergelen Byambaa. Na obou univerzitách jsou do projektu zapojeny osoby s předchozí zkušeností s obdobnou činností.

2. METODOLOGIE EVALUAČNÍHO VÝZKUMU

2.1. METODY SBĚRU A ANALÝZY DAT

Evaluace byla provedena jako jednorázový neexperimentální výzkum, jehož základním principem byla snaha o využití různých, vzájemně se doplňujících metod sběru a analýzy dat. Tím mělo být zajištěno nejenom komplexní využití datových zdrojů, ale také ověření (triangulace) získaných informací. S ohledem na dostupnost jednotlivých zdrojů v evaluaci převažují kvalitativní metody sběru dat a jejich analýza.¹

Polostrukturované rozhovory představovaly nejdůležitější metodu sběru dat – byly provedeny se členy obou realizačního týmu, představiteli MUST, zástupci ZÚ, gestora a Odboru rozvojové spolupráce (ORS) Ministerstva zahraničních věcí. Vzhledem k nemožnosti získat kontakty nutné k provedení dotazníkového šetření mezi studenty byly rozhovory provedeny i s několika z nich, kteří se účastnili projekty zaváděných aktivit.²

Pozorování bylo součástí evaluační návštěvy na MUST; hrálo zásadní roli v získávání informací ohledně viditelnosti, materiálních výstupů projektů (poskytnuté přístroje, výukové materiály atd.) a jejich využívání.

Rešerše (desk-search) primárních a sekundárních zdrojů byla důležitou součástí sběru dat ve všech fázích evaluace, sloužila k získání všech typů dat nutných k hodnocení.³

Expertní panel byl využit k odbornému posouzení inovovaných předmětů. Skládal se ze čtyř expertů v oblasti elektrických pohonů a trakce – dvou zástupců Vysokého učení technického v Brně a dvou z Technické univerzity v Liberci.⁴

K vyhodnocení získaných dat byly využity kvalitativní metody (zejm. obsahová analýza rozhovorů, komparativní analýza dokumentů) s využitím prvků kvantitativních metod (popisná statistika). Využité byly i specificky evaluační nástroje – teorie změny, analýza vlivů a stakeholderů. Obrázek 2 ukazuje využití jednotlivých metod a nástrojů pro zodpovězení hlavních evaluačních otázek a zasazení evaluace hodnoceného projektu do výzkumu jakožto celku.

2.2. PŘEKÁŽKY A LIMITY VÝZKUMU

Zásadní překážka výzkumu spočívala v nemožnosti kontaktovat účastníky jednotlivých aktivit z řad studentů a provést plánovaná dotazníková šetření, na nichž mělo spočívat především hodnocení dopadů a udržitelnosti (a v menší míře i efektivnosti a efektivity). Seznamy studentů byly k dispozici, ovšem bez elektronických kontaktů; během evaluace se je nepodařilo doplnit a alternativní cesty oslovování (školní skupiny na Facebooku) se ukázaly jako neefektivní. Vzhledem k tomu, že mise v Mongolsku podle harmonogramu evaluace probíhala na konci akademického roku – a téměř s dvouletým odstupem od konání hlavních projektových aktivit – nebylo možné studenty ani absolventy zastihnout v Ulánbátaru fyzicky a požádat je o vyplnění papírových dotazníků. Elektronické ani papírové dotazníkové šetření tedy nebylo spuštěno.

¹ Scénáře rozhovorů jsou součástí přílohy č. 8.

² Úplný seznam respondentů tvoří příloha č. 7.

³ Seznam prostudovaných zdrojů a literatury je uveden v příloze č. 6.

⁴ Metodologie expertního panelu tvoří přílohu č. 5.

Perspektivu absolventů jsme se snažili zachytit v rámci rozhovorů s několika z nich; tyto rozhovory však poskytly spíše kvalitativní vhled do problematiky (např. subjektivní hodnocení předmětů a aktivit, zodpovězení hypotetických otázek) spíše než kvantitativní data (zejména ohledně uplatnitelnosti absolventů).⁵ Z tohoto důvodu nebylo možné spolehlivě vyhodnotit dopad a udržitelnost hodnocených projektů. Žádný z respondentů neuváděl zásadní vliv projektu na své pracovní či akademické působení, k provedení případových studií jsme z tohoto důvodu nepřikročili.

Předpokládaná překážka průběhu evaluace v podobě jazykové bariéry byla vyřešena tlumočením a překladem; další neočekávaná omezení se nevyskytla. Na úrovni samotného hodnocení byl jistým způsobem limitující fakt, že v rámci hodnocených projektů nebyly stanoveny cílové hodnoty na úrovni výsledků.

Obrázek 2: Schéma metodologie evaluace projektu *Inovace výuky na MUST* v rámci celkového hodnocení

Schéma metodologie evaluace projektu ČVUT-MUST						
Evaluační kritéria	Relevance	Efektivita	Efektivnost	Dopady	Udržitelnost	Otázky k programu
Metody sběru dat	Desk research dokumentace					
	Desk reseach sekundárních zdrojů			Desk reseach sekundárních zdrojů		Desk reseach sekundárních zdrojů
	Expertní panel					
	Rozhovory s projektovým týmem ČVUT					
	Rozhovory se zástupkyní MUST					
	Rozhovory s doktorandy a absolventy MUST					
	Rozhovory ZÚ, ČRA, ORS		Rozhovory ZÚ, ČRA, ORS		Rozhovory ZÚ, ČRA, ORS	
					Pozorování	
Evaluační nástroje a koncepty	Teorie změny projektu ČVUT-MUST					ToC programu
	Identifikace možného výskytu chybných a nežádoucích efektů					
	Komparace výuky					
				Analýza stakeholderů		
	Závěrečný neformální debriefing					
	Syntéza zjištění za projekt ČVU-MUST					

Zdroj: Svitáková J., Kunová A., 2016

2.3. DODRŽOVÁNÍ ETICKÝCH PRINCIPŮ

Ve všech fázích evaluačního výzkumu jsme se drželi základních evaluačních etických principů.⁶ I přes ohled na genderovou vyváženost jazyka zprávy se v souladu se zadávací dokumentací v zájmu srozumitelnosti držíme používání generického maskulina (tedy např. *studenti* místo *studenti a studentky*).

2.4. EVALUAČNÍ TÝM

Evaluační tým se pro tuto část evaluace skládal z pěti odborníků:

- **Anna Kunová, MSc** – vedoucí týmu: koncepční, metodické a manažerské vedení evaluačního týmu; vytvoření evaluačního plánu, designu výzkumu a nástrojů sběru dat; analýza dat a formulace závěrů, příprava a prezentace evaluačních výstupů

⁵ Scénáře těchto rozhovorů jsou součástí přílohy č. 8.

⁶ Česká evaluační společnost: *Etický kodex evaluátora*, [online] dostupné na http://www.czecheval.cz/standardy_kodex/ces_eticky_kodex__.pdf

- **Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA** – seniorní evaluátorka, expertka na zemědělské vzdělávání: spolupráce na vytvoření evaluačního plánu, designu výzkumu a nástrojů sběru dat
- **PhDr. Martin Buchtík, PhD** – konzultant hodnocení vysokoškolského vzdělávání: odborná konzultace v metodice hodnocení kvality vysokoškolských kurzů a vědy; metodická podpora při přípravě výzkumného designu, dotazníků a scénářů rozhovorů
- **Veronika Zikmundová, PhD** – konzultantka pro Mongolsko: odborná konzultace v oblasti socioekonomického a kulturního kontextu projektu v Mongolsku; sběr a analýza sekundárních dat se zaměřením na hodnocení relevance a udržitelnosti
- **Mgr. Klára Kočková** – místní expertka Mongolsko: spolupráce při sběru primárních dat na evaluační misi, v případě potřeby tlumočení, překlady; účast na misi v Mongolsku a její organizační podpora

Nad rámec tohoto týmu se na evaluačním výzkumu podíleli odborníci oslovení v rámci expertního panelu; prof. Ing. Petr Pivoňka, CSc a Ing. Radek Štohl, PhD z Vysokého učení technického v Brně a Ing. Petr Mrázek, PhD a Ing. Jan Koprnický, PhD z Technické univerzity v Liberci.

3. EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ

3.1. KRITÉRIUM RELEVANCE

EOMI.1 Jak byly rozvojové aktivity projektu Inovace výuky na MUST provázané se strategickými dokumenty ZRS ČR a Mongolska?

Projekt je svým zaměřením (vzdělávání, energetika, těžba surovin) v souladu s dlouhodobým programem ZRS ČR v Mongolsku. Sektorově je také relevantní ke *Koncepci zahraniční rozvojové spolupráce 2010-2017* a reflektuje doporučení vzešlá z jejího *Střednědobého vyhodnocení*.⁷ Vysílání českých učitelů je svým záměrem komplementární ke *Strategii poskytování vládních stipendií pro studenty z rozvojových zemí na období 2013–2018*; konkrétní provázání v rámci Mongolska však neexistuje.

Podpora sektoru vysokoškolského vzdělávání je vysoce relevantní vzhledem k dokumentům Mongolska; zejména k *National Development Strategy 2008-2021*, který jej zmiňuje ve svém strategickém cíli „*Enhance all level educational standards and curricula to meet students' needs and social requirements*“.⁸ Tyto dokumenty jsou založené na obecných, nicméně ambiciózních cílech současné vlády a reflektují problémy současného vysokého školství (odchod pedagogů do jiných sektorů s lepšími platovými podmínkami, korupce a obchod s diplomy). Zdůrazňují důležitost podpory a investic v oblasti vzdělání, vědy a technologií, intelektuálního rozvoje a lidských zdrojů a zmiňují nezbytnost reformy výuky na všech úrovních vzdělávacího systému. Obdobné cíle uvádí i *Master Plan to Develop Education in Mongolia 2006–2015*, k jehož prioritám patří posílení technických oborů, modernizace obsahu výukových programů a pozvednutí VŠ standardů pomocí akreditací na mezinárodní úroveň.

Sektory průmyslu a energetiky, které byly až do roku 1990 strategicky i personálně závislé na Sovětském svazu, se na začátku devadesátých let zhroutily; jejich podpora tedy také patří k dlouhodobým záměrům mongolských vlád, což zmiňuje jak strategie Světové Banky *Economic Growth Support Poverty Reduction Strategy*,⁹ tak *National Development Strategy 2008-2021* v jedné ze svých šesti prioritních oblastí rozvoje „*Intensively develop export-oriented, private sector-led, high technology-driven manufacturing and services, with particular focus on information, communication development, promoting bio and nanotechnology, transit transportation, logistics, financial mediation services, deeper processing of agricultural products,*

⁷ Autoři *Vyhodnocení* doporučovali spíše úzce zaměřené, menší projekty, čemuž hodnocený projekt vyhovuje. V rámci Mongolska bylo doporučeno podporovat přenos know-how.

⁸ State Great Hural of Mongolia, 2008: *National Development Strategy 2008-2021*

⁹ World Bank, 2005: *Economic Growth Support Poverty Reduction Strategy*

and create a sustainable, knowledge-based economy¹⁰.“ Zejména západní regiony země jsou částečně závislé na přísunu energie ze zahraničí a v současnosti probíhá masová migrace do východních částí a postupné vyliďňování západních oblastí. V souvislosti s tím oba materiály zmiňují nutnost podpory soběstačnosti výroby a technologií včetně energetiky, výchovu vlastních odborníků a rozvoj regionů.

Celkově je tedy projekt relevantní jak k české strategii rozvojové spolupráce s Mongolskem, tak k široce daným strategiím partnerské země.

EOM1.2 Do jaké míry odpovídá projekt Inovace výuky na MUST potřebám cílových skupin v sektoru vzdělávání?

Cílové skupiny v projektu byly tvořeny především studenty oboru *Electric Power Supply* a pedagogy MUST, zejm. její fakulty Power Engineering School (PES). Za koncové příjemce projektu lze považovat studenty zmíněného oboru, přičemž v širším pohledu měl projekt přispět k rozvoji celé univerzity a také průmyslu, v němž se kvalifikovaní absolventi uplatní. Toto zaměření lze považovat za vhodné: za jeden z hlavních problémů mongolského školství se označuje nemožnost zaměstnávat vysoce kvalifikované odborníky a modernizovat výuku. Učitelé jsou kvalifikovaní nedostatečně, chybí důraz na moderní metodologické přístupy a standardy pro vysoké školy jsou vágní a nejednotné.¹¹

Výběr předmětů byl vyhodnocen jako relevantní – na MUST dosud chyběly kvalitní kurzy v oblasti elektrických pohonů a mechaniky. K těmto tématům byla dostupná pouze zastaralá, ruskojazyčná literatura; adekvátní studijní materiály prakticky neexistovaly. Rozvoj oboru komplikuje mj. neustálená odborná mongolská terminologie. Na úrovni směřování MUST, resp. PES, byl vzhledem k projektu podstatný cíl fakulty získat mezinárodních akreditací ASIIN a EUR-ACE Master pro bakalářský a magisterský obor *Electric Power Supply*. Udělení těchto akreditací umožňuje instituci prokázat kvalitu své výuky v daných oborech a snáze navazovat partnerství s jinými institucemi zejména v oblasti výměny studentů a pedagogů (viz EOM3.5). V roce 2013, kdy byly škole akreditace uděleny podmíněně na omezenou dobu, byl nedostatek oborů specifikován mj. jako nedostatečná a nedostatečně kvalitní výuka v angličtině. Dle vyjádření zástupců obou škol byl projekt koncipován a realizován v přímém vztahu k cíli dopomoci PES ke splnění kritérií pro dlouhodobou akreditaci, přičemž podle vyjádření prof. Sergelen Byambaa bylo následné skutečné získání těchto akreditací realizací projektem reálně podpořeno. Z tohoto pohledu lze tedy relevanci projektu hodnotit velmi kladně.¹²

Odborníci oslovení v rámci expertního panelu se shodují, že oba předměty jsou vhodně zasazeny do bakalářského, resp. magisterského studijního oboru.¹³ Ing. Radek Štohl, PhD z Vysokého učení technického v Brně uvádí, že „kurz MTD 317 by měl patřit k základním kamenům uvedeného oboru“. U obou předmětů je hodnoceno kladně zejména jeho zařazení ke konci programu, které formuluje mj. Ing. Petr Mrázek, PhD z Technické univerzity v Liberci: „Kurz MTD317 *Electric Drive* je vhodně situován do závěrečné doby studia bakalářského oboru *Electrical Power Supply*, kdy jsou studenti dostatečně vybaveni znalostmi z matematiky, fyziky a elektrotechniky.“ K předmětu MTD704 uvádí prof. Ing. Petr Pivoňka, CSc z Vysokého učení technického v Brně: „Předmět MTD317 je vhodně zařazený z hlediska koncepce až ke konci magisterského studia, využívá a podstatně rozšiřuje získané poznatky z předchozích kurzů. Kurz považuji za zřejmě nejnáročnější kurz, velmi obsažný pro posluchače oboru *Electrical Power Supply*.“ Kurz pro software MATLAB, který byl jednorázově připraven zejména pro pedagogy školy, do žádného studijního oboru začleněn nebyl; na jeho relevanci lze usuzovat z faktu, že jeho realizace byla iniciována mongolskou stranou, a z výpovědí absolventů, kteří uvedené znalosti využívají (viz EOM 3.2).

Vztah inovovaných předmětů k praxi byl vyhodnocen jako silný; možnost uplatnění získaných poznatků z obou předmětů i odborného kurzu zmiňovala jak prof. Byambaa, tak expertní panel (např. Ing. Štohl, PhD). Dle dostupných údajů jsou diplomové práce (zejm. magisterské a doktorské úrovně) přímo propojeny

¹⁰ State Great Hural of Mongolia, 2008: *National Development Strategy 2008-2021*

¹¹ Asian Development Bank 2008: *Mongolia: Education Sector*

¹² Podružným, nicméně přesto problematickým aspektem této skutečnosti je fakt, že ačkoli bylo toto navázání na strategii školy jedním z hlavních důvodů k realizaci projektu, nebyl jasně formulován v projektové žádosti.

¹³ U předmětu MTD 317 zasazení považují dva experti za „zcela vhodné“, jeden za „z větší části vhodné“ a jeden otázku neumí posoudit; zasazení předmětu MTD704 považují tři experti za „zcela vhodné“ a jeden za „z větší části vhodné.“

s praxí a řeší konkrétní, reálné problémy, například rozvodné elektrické sítě či problémy Erdenet Mining Company.

Vysoká míra relevance je důsledkem zejména důkladně provedené identifikace potřeb partnerské univerzity a na ní navázaného návrhu projektových aktivit. Obsah projektu byl oběma stranami odsouhlasen na setkání, které proběhlo v létě 2012, tedy ještě před začátkem realizace projektu. Na začátku realizace byl pak připraven konkrétní rozvrh přednášek, jejich náplň pak byla průběžně zasílána pracovníkům MUST k případným úpravám a překladu. O identifikaci byly vedeny přesné zápisy. V průběhu výuky byl obsah přednášek na týdenní bázi českými pedagogy konzultován s jejich mongolskými protějšky.

Dalším faktorem, který přispěl k vhodnému zaměření projektu je fakt, že obě univerzity spolu již v minulosti spolupracovaly; v letech 2005–2007 se ČVUT podílela na zařízení laboratoří MUST a probíhal také výměnný program studentů. Vzájemné vazby existují i na osobní úrovni; koordinátorka projektu za MUST, prof. Byambaa, je absolventkou ČVUT. Kvalitní identifikace potřeb MUST vycházela také z pracovních vztahů vyučujících na ČVUT a MUST, který lze na základě rozhovorů s oběma stranami popsat spíše jako partnerskou spolupráci spíše než postoj dárce-příjemce.

3.2. KRITÉRIUM EFEKTIVITY/HOSPODÁRNOSTI/ÚČINNOSTI

EOM2.1 Které z aktivit byly z hlediska dosahování cílů projektu nejúčinnější? Lze na základě potvrzených potřeb a možností identifikovat vhodnější alternativní řešení pro posilování kapacit a zkušeností místních pedagogických pracovníků?

Inovované předměty, jejichž příprava, výuka a předání byly hlavními aktivitami projektu, byly v rámci evaluace podrobeny hodnocení expertním panelem skládajícím se ze čtyř odborníků a konzultovány s absolventy. V rámci evaluace předpokládáme, že pokud je předmět hodnocený jako 1) koncepční a logicky provázaný; 2) kvalitní z hlediska odbornosti, 3) srozumitelný a 4) jej studenti označí jako přinášející nový obsah, lze předpokládat, že splnil svůj účel a vhodným způsobem zvýšil znalosti svých posluchačů. V případě, že je takto připravený kurz konzultován s pedagogy, kteří jeho výuku mají převzít, a jsou předány výukové materiály (viz EO2.3), lze usuzovat, že i tento výstup lze kauzálně propojit se zjištěným výsledkem převzetí a pokračování výuky (viz EO3.2).

Oba předměty, MTD317 i MTD 704, byly expertním panelem hodnoceny jako ucelené, koncepční a logicky provázané.¹⁴ Prof. Ing. Pivoňka, CSc uvádí: „Kurz MTD317 představuje ucelený pohled na problematiku elektrických motorů, koncepčně i logicky provázanou. Podrobně se zabývá všemi aspekty použití elektrických pohonů, jejich rozdělením, principy, komponenty, řízením, jejich výběrem a vybranými aplikacemi. Rozsah kurzu je přiměřený a adekvátní danému typu studia“. Tsermaa Nyam, absolventka tohoto předmětu, uvádí: „Všechno učivo bylo nové, ale předmětu předcházely jiné kurzy, v nichž se probíraly základy. Předmět byl dobře propojený s ostatními – souvisel s nimi, ale nepřekrýval je.“

O magisterském kurzu uvádí prof. Pivoňka, CSc: „(...) Snaha autora prezentace byla postihnout pokud možno úplný přehled technologií a jejich automatizaci. Rozsah kurzu je přiměřený a adekvátní danému typu studia.“ Ing. Radek Štohl, PhD a již zmíněný Ing. Koprnický, PhD doplňují názor, že zařazení a návaznost některých jednotlivých přednášek (ze samotných slidů) není zcela jasné.

Podklady obou kurzů jsou experty kladně hodnoceny i z hlediska odborné kvality.¹⁵ Jedinou drobnou výtkou k předmětu MTD317 je značná délka jednotlivých prezentací (Ing. Koprnický, PhD); kurzu MTD704 je vytýkána chyba v jedné z uvedených rovnic (prof. Ing. Pivoňka, CSc) a přílišná – nebo naopak nedostatečná – hloubka pasáže ohledně automatického řízení (Ing. Koprnický, PhD, resp. Ing. Petr Mrázek, PhD z Technické Univerzity v Liberci). Expertní znalosti českých přednášejících byly zmíněny i prof. Sergelen Byambaa.

¹⁴ Míru ucelenosti a koncepčnosti považují u předmětu MTD317 tři experti jako „zcela“ naplněnou, jeden expert jako „z větší části naplněnou“. V případě předmětu MTD704 uvádí jeden expert hodnocení „zcela“, tři experti „z větší části“.

¹⁵ V obou případech dva experti udávají míru naplnění kritéria odborné kvality jako „zcela“, další dva jako „z větší části“.

Prezentace obou předmětů je hodnocena jako srozumitelná.¹⁶ Prof. Ing. Pivoňka, CSc uvádí u hodnocení obou předmětů: „(...) požadované znalosti jsou přístupným způsobem zopakovány a srozumitelným způsobem rozšířeny. Předložené prezentace jsou navíc pro posluchače realizovány zajímavým způsobem!“ Další hodnotitelé přidávají doplňující tipy: přidání didaktických pravidel, kontrolních otázek a souhrnů informací (Ing. Štohl, PhD), Ing. Koprnický, PhD upozorňuje na zřejmě nedopatřením zapomenuté české popisky některých obrázků v prezentacích předmětu MTD317. Absolvent předmětu Todmagnai Galbarath uvádí, že srozumitelnost přednášek zvýšilo zejména mongolské vysvětlení, které následovalo po anglickém výkladu.

Celkově jsou oba kurzy hodnoceny velmi dobře, a to jak experty¹⁷, tak absolventy; s úrovní je velmi spokojena i prof. Sergelen Byambaa. U kurzu MTD317 experti vyzdvihují zejména komplexnost a zajímavé zpracování (Ing. Koprnický, PhD), pečlivost provedení (Ing. Mrázek, PhD), rozložení učiva od základního ke složitějšímu a relevanci k praxi (Ing. Štohl, PhD). Kurz MTD704 je chválen zejména za zdařilé a zajímavé provedení (prof. Ing. Pivoňka, CSc) a poskytnutí vhodných nástrojů pro řešení magisterské práce (Ing. Koprnický, PhD).

Oba oslovení respondenti Tsermaa Nyam i Todmagnai Galbarath tvrdí, že učivo pro ně bylo nové a díky předmětům získali znalosti, které by jinak bylo možné získat pouze obtížně. Někteří z expertů (zejm. prof. Ing. Pivoňka, CSc) zmiňují vysokou náročnost obou předmětů, kterou v případě MTD317 potvrzují i samotní studenti. Tsermaa Nyam uvádí: „(...) Předmět byl velmi těžký; intenzivní domácí příprava byla nezbytná. Museli jsme se připravovat více než na jiné předměty. (...) Pro studenty bylo velmi těžké zvládnout výuku v angličtině, všichni si nosili slovníky a překládali podklady, a to jak doma, tak v hodinách. Na začátku byli všichni hodně nervózní.“

Bakalářský předmět MTD317 pod vedením českých pedagogů absolvovalo 30 studentů, magisterský předmět MTD704 12 studentů. Podle plánu uvedeného v projektové dokumentaci mělo bakalářský obor navštívit více studentů (70-100); v případě magisterského byl původní odhad naplněn (10-30). Vzhledem k tomu, že bakalářský předmět byl zařazen jako povinný do stálého kurikula oboru, počet jeho absolventů odpovídal množství studentů v příslušném semestru studia, lze se tedy domnívat, že nenaplnění plánu je spíše způsobeno prvotním chybným odhadem než problémem při realizaci. Vzhledem k výše uvedenému hodnocení lze předpokládat, že výstupy v podobě vytvořených a odučených kurzů byly efektivní v dosažení plánovaného výstupu zvýšení znalostí studentů oboru *Electric Power Supply*. Dle vyjádření prof. Byambaa, která zajišťuje výuku obou předmětů v současnosti, jí byly všechny materiály předány a náslechy relevantních doktorandů zajištěny tak, aby mohly oba kurzy pokračovat dál.

Kurz MATLAB byl podroben expertnímu hodnocení podobně jako zaváděné předměty; vzhledem k tomu, že se jednalo o jednorázový kurz především pro pedagogy, nebylo hodnoceno jeho zasazení do studijního oboru, ale provázanost a ucelenost jako samostatného celku. V tomto ohledu byl výborně hodnocen všemi experty¹⁸, za které uvádí Ing, Štohl, PhD: „Jednotlivé části kurzu na sebe navazují. Posluchači se nejprve naučí používat nástroj MATLAB, budou jej umět používat a nakonec dokáží simulovat a vytvářet matematické modely pohonů a jejich řízení.“

Nejvyššími známkami je hodnocena i odborná kvalita materiálů,¹⁹ k níž uvádí Ing. Mrázek, PhD: „Podklady kurzu MATLAB hodnotím po odborné stránce jako kvalitní, obsahují základní operace s maticemi a daty včetně vizualizace a tvorby simulačních schémat a zobrazení regulačních pochodů doplněné návrhem regulátorů používaných v pohonných jednotkách. Jsou použity základní i specifické toolboxy (Simulink, SimPowerSystem atd.).“ Jediným drobným nedostatkem jsou na několika místech zachované české popisky (Ing. Štohl, PhD, Ing. Koprnický, PhD).

Srozumitelnost kurzu je také hodnocena kladně,²⁰ zmíněna je nicméně vysoká náročnost pro posluchače, kteří již na začátku kurzu musí disponovat určitými znalostmi (prof. Ing. Pivoňka, CSc). Celkově je kurz

¹⁶ Za „zcela“ srozumitelnou ji v případě předmětu MTD317 označili tři experti, přičemž čtvrtý ji posoudil jako „z větší části“ srozumitelnou, v případě MTD704 uvedli dva experti hodnocení „zcela“ a dva experti „z větší části.“

¹⁷ Oba předměty jsou třemi experty hodnoceny jako „výborné“, jedním expertem jako „spíše dobré“.

¹⁸ Všichni čtyři experti uvedli, že kurz „zcela“ naplnil kritérium ucelenosti, provázanosti a koncepce.

¹⁹ I zde všichni experti hodnotí kritérium odborné kvality materiálů jako „zcela“ naplněné.

²⁰ Naplnění tohoto kritéria označují tři experti jako „zcela“, jeden expert jako „z větší části“.

hodnocen výborně²¹; příkladem může být komentář Ing. Koprnického, PhD: „*Výborně strukturovaný kurz. Srozumitelnou formou je posluchač seznámen s komplexním systémem Matlab (prostředí, řešiče, programování, Simulink, simulace, vizualizace atd.)*.“ Oslovení absolventi kurzu jej hodnotí velmi kladně, zejména díky vysoké využitelnosti v akademické práci či aplikaci v praxi (viz níže). I z tohoto hodnocení lze usuzovat, že kurz byl efektivní vzhledem k dosažení svého plánovaného výsledku, kterým v tomto případě bylo zvýšení znalostí pedagogů.

EOM2.2 Lze identifikovat příklady dobré (nebo špatné) praxe u spolupráce realizátora (ČVUT) s partnerskou institucí (MUST)?

V rámci evaluačního výzkumu bylo identifikováno několik prvků, které lze označit za doporučeníhodnou dobrou praxi využitelnou v budoucích obdobných projektech. Tyto prvky – ač vycházejí z konkrétní situace hodnoceného projektu – do velké míry potvrzují obecné principy kvality projektů rozvojové spolupráce.

Začlenění projektu do rozvojové strategie partnerské univerzity

Projekt byl začleněn jako součást širšího strategického rámce rozvoje MUST; jeho výsledky tedy nebyly pouze cílem samy o sobě, ale tvořily prostředek k realizaci dalších plánů nezávislých na týmu ČVUT. Tato situace především znamená vysokou relevanci projektu; mimo to přispívá k pocitu vlastnictví projektu pracovníky partnerské univerzity a k jejich motivaci na projektu participovat. Pro další projekty v rámci programu Vysílání učitelů je vhodné, aby smysluplným způsobem zapadaly do stávajícího systému výuky a vědecké práce na škole a doplňovaly ji.

Při snaze o replikaci této dobré praxe je však třeba mít na zřeteli fakt, že v případě hodnoceného projektu spolu byly zájmy jednotlivých příjemců či jejich skupin (a jiných stakeholderů) v souladu: strategie rozvoje PES, osobní aspirace a motivace prof. Byambaa a projektového týmu ČVUT i zájmy studentů se v bodě inovace předmětů scházely. Lze si ale snadno představit situaci, kdy tomu takto není, a např. zájmy členů vedení školy či fakulty se neshodávají se potřebami studentů či spolu navzájem. V těchto případech je potřeba provést důkladnější analýzu a koncepční rozvahu.

Systémový charakter zaváděné změny; důraz na udržení výsledků

Důležitým faktorem kvality hodnoceného projektu byla systémovost řešení, které bylo zaváděno – cílem projektu nebylo realizovat jednorázovou výuku českými pedagogy, ale zavést inovované předměty trvale tak, aby jejich výuku mohl dlouhodobě zajistit místní pedagogický sbor. S ohledem na tento cíl pak byly naplánovány a realizovány dané aktivity. V praxi tedy kromě vytvoření a realizace přednášek zahrnovaly diskuse s mongolskými pedagogy o podobě daných předmětů, náslechy doktorandů, kteří měli v budoucnu zajišťovat cvičení k přednáškám, a přípravu a poskytnutí veškerých materiálů nutných k vedení výuky (tedy nejenom powerpointových slidů k přednáškám, ale i skript, podkladů pro cvičení a technického slovníku).

Intenzivní komunikace zástupců obou škol a včasná koordinace jednotlivých aktivit

Nejenom identifikace potřeb školy v obecné rovině, ale i konkrétní návrhy projektových aktivit byly diskutovány ještě před začátkem projektu (viz EOM1.2). Obě strany tak už při rozhodnutí o obdržení podpory věděly, co, kdy a jakým způsobem se v rámci projektu bude odehrávat.

Anglické podklady k přednáškám a cvičením (pro zimní semestr 2013/2014 byly mongolským pedagogům zaslány už na konci akademického roku 2012/2013, takže bylo možné je přes prázdniny přeložit a upravit. V průběhu realizace byly s prof. Byambaa na týdenní bázi konzultovány i náplně jednotlivých přednášek a upravovány s ohledem na míru znalostí konkrétního studijního ročníku.

Výuka v angličtině s mongolskou asistencí

Kombinace obou jazyků při výuce se podle slov pedagogů i studentů MUST jeví jako mimořádně výhodná. Studenti oceňují znalost odborných anglických termínů, která jim rozšiřuje pole možné akademické i profesní působnosti. Zároveň však kombinace s mongolštinou umožnila porozumět výuce i těm studentům, jejichž znalost angličtiny je omezená. To eliminovalo „creaming-off“ efekt, v němž z projektu benefituje pouze určitým způsobem schopnější část příjemců podpory. Na úrovni školy angličtina jako oficiální jazyk výuky umožnila úspěšnou žádost o mezinárodní akreditace oborů *Electric Power Supply* (viz níže).

²¹ Označení „výborný“ zvolili pro celkové hodnocení kurzu všichni experti.

EOM2.3 Získala místní vzdělávací instituce (MUST) v průběhu projektů potřebné znalosti pro převzetí a využití výstupů?

Na základě všech dostupných informací lze říci, že pracovníci MUST výstupy převzali a využívají je. V případě předmětů MTD317 Electric Drive a MTD704 Technological Processing Automatic Control toto „předání“ spočívalo v provedené modelové výuce s následnými diskusími českých pedagogů zejména s prof. Byambaa a fyzické předání podkladů. Prof. Byambaa uvádí, že uvedené aktivity byly dostatečné; oba kurzy jsou nadále vyučovány v podobě zavedené v rámci projektu a v této výuce jsou i nadále využívány sylaby, přednáškové slidy a materiály ke cvičením. Od konce realizace projektu byly tyto podklady několikrát drobně upraveny.

Jak bylo zmíněno výše, kurz MATLAB nebyl určen k převzetí do kurikula oboru, ale pouze k jednorázovému zvýšení odborných znalostí pedagogů MUST. Byl tedy pouze připraven a proveden; výukové slidy (bez dalších doplňujících materiálů) byly předány zájemcům.

EOM2.4 Jakým způsobem probíhala vzájemná koordinace a komunikace s dalšími českými iniciativami ZRS v Mongolsku?

Podle dostupných informací žádná komunikace – a tedy ani vzájemná koordinace – mezi tímto projektem a jinými aktivitami české ZRS v Mongolsku neprobíhala. Vzhledem k úzkému zaměření projektu a specifickému využití jeho výstupů se však nedomníváme, že by měl tento fakt vliv na chod projektu či dosažení jeho výsledků. Potenciální prostor pro spolupráci byl nalezen u projektů podporujících průmyslovou výrobu a energetiku; tato vazba je však jen vágní a nezdá se, že by komunikace realizátorů mohla ovlivnit konkrétní aktivity hodnoceného projektu, např. zaměření přednášek.

EOM2.5 Existuje efektivní propojení projektu s aktivitami ostatních donorů v sektoru vysokoškolského vzdělávání (v Mongolsku)?

Jak MUST jako celek, tak PES spolupracuje s řadou zahraničních institucí, a to jak na projektech či iniciativách přímo na škole, tak i v rámci programů na výměnu studentů či vědeckých pracovníků. Podle získaných informací hodnocený projekt s žádnou z těchto aktivit propojen nebyl. Získání akreditací, ke kterému zavedení MTD317 a MTD704 v rámci projektu přispělo, podle vyjádření prof. Byambaa i prof. Mangaljalava Chimed, ředitele PES, zvyšuje možnosti fakulty v oblasti mezinárodní spolupráce.

3.3. KRITÉRIUM EFEKTIVNOSTI/ÚČELNOSTI

EOM3.1 Má hodnocený projekt dostatečně propracovanou logickou stavbu, včetně realistických předpokladů? Nenaznačuje již návrh projektu možný neúspěch z hlediska stanovených cílů a dopadů?

Logická stavba projektu *Inovace výuky na MUST* je jednoduchá a přímočará. Aktivity a výstupy byly v projektových žádostech jasně popsány, cíle z nich plynoucí měly viditelnou návaznost a vzhledem k celé stavbě projektu byly realistické. Návrh projektu sám o sobě neobsahoval žádné problematické prvky a nelze usuzovat na zvýšené riziko neúspěchu či nezamýšleného působení projektu. Rekonstruovaná teorie změny je plně v souladu s pojetím hlavního řešitele projektu, doc. Ing. Pavla Pivoňky, CSc., prof. Sergelen Byambaa i dalších zainteresovaných osob. V rámci evaluační mise a následné analýzy bylo ověřeno, že takto naplánovaný a popsaný mechanismus působení projektu odpovídá skutečnosti.

EOM3.2 Kdo a jak využívá výsledky projektů?

Bezprostředním výsledkem projektu měly být zvýšené znalosti studentů inovovaných předmětů, které s sebou přinesou zvýšenou zaměstnatelnost.²² Druhým výsledkem pak měla být zavedená probíhající výuka v rámci kurikula oboru *Electric Power Supply*. Jak bylo uvedeno výše, všechny předpoklady nutné k naplnění výsledků projektu byly splněny: inovované předměty byly kvalitní a obsahově nové a jejich výuka byla zavedena. Lze tedy usuzovat, že k naplnění výsledků projektu došlo.

Oba předměty byly prvně uvedeny českými pedagogy v zimním semestru 2013/2014; následně byly začleněny do stálého kurikula bakalářského, resp. magisterského předmětu *Electric Power Supply*.

²² Otázka zvýšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce v závislosti na projektu je zodpovězena samostatně jakožto EOM3.3, otázka faktické zaměstnatelnosti je řešena na úrovni dopadů.

Bakalářský předmět MTD317 pod vedením českých pedagogů absolvovalo 30 studentů, magisterský předmět MTD704 12 studentů.

Z 21 absolventů předmětu MTD317, o kterých máme dostupné údaje, jich v současnosti 16 pracuje v oboru, který vystudovali; mimo jednoho podnikatele jsou všichni zaměstnanci státních či soukromých podniků nebo státní správy. Jeden z nich, Todmagnai Galbarath, elektroinženýr ve firmě *ElektroMon Set Mongolia* v Ulánbátaru, získal podle svých slov znalosti, které na denní bázi využívá ve své práci. Kromě samotné znalosti elektrických pohonů užívá i anglickou terminologii, kterou se na kurzu naučil. Uvádí také, že uvedená kvalifikace mu pomohla v získání současné práce. Jeho bývalá spolužačka Tsermaa Nyam, v současnosti asistentka ředitele *Ulaanbaatar Electricity Distribution Network*, je z ročníku jediná, která nepracuje v oboru. Uvádí, že díky předmětu získala lepší orientaci v dané oblasti; tyto znalosti však ve své současné práci nevyužívá, neboť je její současná pozice asistentky nevyžaduje. Odhaduje však, že ostatní absolventi na odborných pozicích znalosti využívají. V následujícím akademickém roce by se ráda přihlásila k inženýrskému studiu v Kanadě, což jí usnadňuje akreditace bakalářského kurzu. Tsermaa Nyam uvádí, že v tomto ohledu pro ni byla také výhodná výuka v angličtině.

Z 12 absolventů předmětu MTD704 byli v době realizace projektu všichni zaměstnáni (dle informací prof. Byambaa v oboru); o jejich současném postavení nemáme informace.

Kurz MATLAB v roce 2014 absolvovalo celkem 50 vyučujících z různých fakult MUST, což je zhruba dvakrát více, než s kolika původně počítal projektový tým. Mimo ně kurz navštívili i dva doktorandi, kteří se nepodíli na výuce, a dva inženýrští studenti. Oba tito studenti uvádí, že znalost MATLAB uplatnili ve své diplomové práci; jeden z nich navíc v odborném článku jakožto první autor.²³ Další oslovení absolventi také sdělili, že znalosti získané v rámci předmětu využívají ve své akademické či výzkumné činnosti. Jedna doktorandka používá MATLAB ve své doktorské práci v oblasti rozvodu tepla a elektrické energie, v níž modeluje rozdělení zátěže mezi jednotlivými turbínami. Její kolega využívá MATLAB ve své současné výzkumné práci na programu, který z MATLAB vychází, a který je bezprostředně využitelný ve firmách. Ve spolupráci s prof. Sergelen Byambaa také publikoval článek, jehož obsah je na MATLAB založen.

Druhá oblast výsledků projektu je představována zahrnutím nových předmětů do výuky. Předměty MTD317 i MTD704 jsou od svého zavedení v zimním semestru 2013/2014 pravidelně vyučovány s roční periodou. Za předpokladu stabilně naplněných ročníků tedy bakalářských kurzem dosud prošlo cca 90 studentů, magisterským cca 36. Přednášky v obou předmětech vede prof. Sergelen Byambaa, na laboratorních cvičeních se podílí odborníci na juniornějších pozicích, zejména někteří ze 17 doktorandů, kteří první běh předmětů sami absolvovali formou náslechu. Výuka probíhá v anglickém jazyce, obtížné pasáže jsou doplněny o mongolské vysvětlení. V rámci této výuky jsou využívány materiály, které byly vytvořeny projektovým týmem – přednáškové slidy, skripta a podklady k laboratorním cvičením. Jsou zadávány závěrečné práce, které z vyučovaných předmětů vycházejí (například mapování rozvodných sítí v celém Mongolsku). Disertace jsou vedeny mongolskými pedagogy, nicméně někteří studenti uvádí, že mají stále možnost obrátit se na český projektový tým s případnými otázkami.

Kurz MATLAB k zařazení do výuky nebyl určen. Určité předávání nabytých znalostí do jisté míry probíhá v rámci laboratorních cvičení souvisejících předmětů, které učí pedagogové a doktorandi, kteří se kurzu zúčastnili – jedna doktorandka se např. podílí na výuce předmětu týkajícího se turbín, v němž se daný program využívá. Přednáškové slidy ke kurzu jsou pedagogům dostupné, systematicky však využívané nejsou; skripta ani žádné další materiály nebyly vytvořeny.

Nad rámec plánovaných výsledků lze v rámci výuky zmínit fakt, že podle slov prof. Sergelen Byambaa někteří ze studentů předávají získané znalosti (a to jak odborné, tak jazykové) dál pomocí neformálních kroužků.

Za doplňující výsledek projektu lze považovat využívání dvojdílného, anglicko-mongolsko-ruského a mongolsko-anglicko-ruského slovníku odborných termínů a frází v elektrotechnice, který byl připraven jako doplňkový materiál k výuce MTD317 a MTD704. Tato publikace je využívána studenty a pedagogy školy, mimo to je distribuována prostřednictvím absolventů, kteří se scházejí na pravidelných schůzkách, na další

²³ Jedná se o text *О.Нямдаваа, Г.Мөнхтулга*: ДАВТАМЖИЙН ХУВИРГУУРТАЙ АСИНХРОН ХӨДӨЛГҮҮРИЙН ЦАХИЛГААН ДАМЖЛАГЫН МАТЕМАТИК ЗАГВАРЧЛАЛ

univerzity a relevantní pracoviště. Šíření slovníku však není nijak systematicky organizováno. Dle předpokladu prof. Byambaa může být tento materiál využíván odbornými pracovníky ve všech ulánbátarských elektrárnách, ve firmách zajišťujících těžbu v Darchanu, Erdenetu, Sanishandu, Oyu Tolgoi a v distribučních elektrických sítích. Dle informací MUST byl dosavadní náklad slovníku minimálně 1000 ks.

EOM3.3 Jaké změny se díky projektům projeví v chování či přístupech cílových skupin?

Na základě zjištěných informací lze předpokládat, že na MUST došlo ke zvýšení znalostí absolventů inovovaných předmětů v oblasti elektrických pohonů. K tomuto závěru poukazují skutečnosti, že předměty byly podle expertního hodnocení relevantní, kvalitní, ucelené a vhodně připravené; oslovení studenti uváděli, že přinášely nové informace. Míru zvýšení znalostí – a v návaznosti na to míru zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce – se nepodařilo kvantitativně prozkoumat z důvodu nemožnosti provést dotazníkové šetření mezi studenty a absolventy. Pedagogové oba zavedené předměty dále vyučují, v relevantních oborech předávají dál znalosti získané na kurzu MATLAB.

EOM3.4 Lze posoudit míru zlepšení uplatnitelnosti cílových skupin na trhu práce v rámci stanovených cílů projektů?

Na základě vyjádření zástupců ORS a příslušného ZÚ bylo zvýšení uplatnitelnosti absolventů *Electric Power Supply* jedním z nejdůležitějších žádoucích výsledků projektu. Z pohledu prof. Byambaa je zaměstnatelnost absolventů školy obecně vysoká z důvodu vysoké relevance vyučovaných předmětů k reálnému provozu. Míru zvýšení znalostí – a v návaznosti na to míru zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce – se však nepodařilo kvantitativně prozkoumat z důvodu nemožnosti provést dotazníkové šetření mezi studenty a absolventy. Vzhledem k tomu, že pro tento výsledek byly splněny všechny předpoklady, je pravděpodobné, že k jistému zvýšení dojít mohlo. Zkoumání změny bezprostřední zaměstnanosti uvádíme v oblasti dopadů.

EOM3.5 Jaké iniciativy, navazující na projekt, učinila partnerská instituce (MUST) nebo další cílové skupiny?

Jak bylo uvedeno v předchozích kapitolách, jedním z cílů projektu, který byl vnímán zejm. zástupci MUST jako důležitý, bylo přispění ke snaze získat dlouhodobou akreditaci ASIIN a EUR-ACE Master pro bakalářský i magisterský obor. K žádosti o akreditaci bylo po zavedení inovovaných předmětů přikročeno a v roce 2015 její škola získala. Tato akreditace garantuje mezinárodní standard vyučovaných oborů, což škole zvyšuje prestiž a zásadně rozšiřuje možnosti spolupráce s jinými univerzitami v zahraničí, zejm. v Evropě (v současné době probíhá program obdobný tzv. „double degree“ s čínskými univerzitami). O intenzivnější zahraniční spolupráci PES usiluje. Na úrovni jednotlivých studentů akreditace umožňuje uznání studia *Power Electric Supply* jako ekvivalentního s jinými obdobnými akreditovanými programy ve světě, což absolventům umožňuje hlásit se na (magisterské či doktorské) studium v daném oboru v zahraničí bez nutnosti opakovat studium absolvované na MUST, jak to bylo nutné dosud. Kromě toho lze dle informací prof. Byambaa titulem z akreditovaného oboru lépe doložit potřebné znalosti v zahraničních firmách v Mongolsku i jinde.

Ve spolupráci s týmem ČVUT byl v průběhu realizace projektu na fakultě PES navržen a přijat systém ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System). Dosavadní způsob hodnocení vycházel ze systému používaného v USA, nicméně podle slov prof. Byambaa je ECTS výhodnější z hlediska akreditace a vzhledem k dosavadním zahraničním vztahům školy.

V průběhu projektu probíhala spolupráce na menších, jednotlivých akcích; jako příklad lze uvést přednášku Ing. Jana Bauera s názvem *Direct Frequency Converter Drive with Modified Direct Torque Control*, která proběhla v rámci přípravné návštěvy MUST v prvním roce realizace projektu. Následující rok proběhl workshop se zástupci MUST v Praze, kde byla diskutována dobrá praxe výuky na ČVUT a možná další spolupráce obou škol.

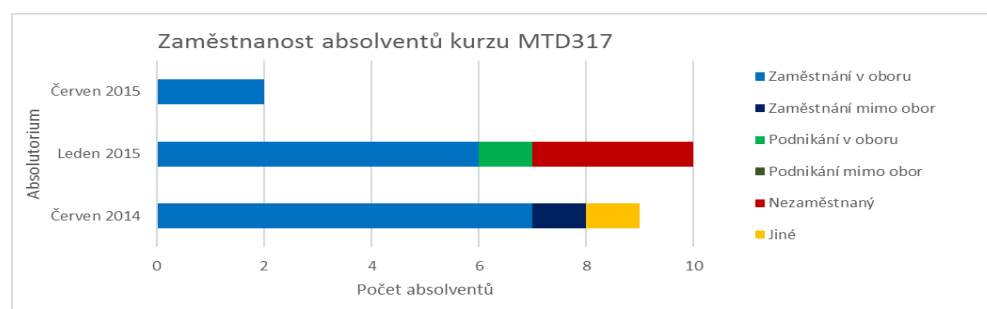
3.4. KRITÉRIUM DOPADU

EOM4.1 Jaké jsou objektivně ověřitelné dopady ve vztahu k zamýšleným dopadům projektu? Jaká je míra zlepšení kvality života cílových skupin projektu?

Na úrovni dopadů měl hodnocený projekt přispět ke zvýšení kvality technického vzdělávání v Mongolsku. Vzhledem k tomu, že byl projekt k tomuto cíli relevantní a jeho výstupy i výsledky byly naplněny, lze předpokládat, že k tomuto záměru přispěl. Toto přispění je třeba nicméně chápat v proporcích časově i finančně velmi omezeného projektu: inovace se týkala jen malé části studia oboru *Electric Power Supply*, konkrétně jednoho bakalářského a jednoho magisterského předmětu po třech ECTS kreditech. V jeho bakalářském cyklu oboru je přitom vyučováno 43 předmětů v celkové hodnotě 136 kreditů, v magisterském jde o 14 předmětů za 36 kreditů. Tento příspěvek však nelze jasně prokázat; v mezinárodních žebříčcích univerzit se však MUST v žádném ze sledovaných let neobjevuje.²⁴

Šířeji lze dopad chápat i v oblasti aktuální zaměstnanosti absolventů. Jak bylo uvedeno výše, z 30 absolventů MTD317 máme informace o současném postavení na trhu práce u 21 z nich. Jejich postavení na trhu práce ukazuje následující graf:

Graf 1: Zaměstnanost absolventů kurzu MTD317

Zdroj: Kunová, A., na základě dat poskytnutých MUST, 2016

Znamená to tedy 81 % zaměstnaných či podnikajících, 14 % nezaměstnaných a 5 % v jiné situaci (vojenská služba, denní navazující studium bez zaměstnání²⁵, péče o dítě) což je velmi podobné postavení absolventů z minulých let.²⁶ Z absolventů z roku 2013 a z ledna 2014 - tedy těch, kteří neabsolvovali inovované předměty - jich 84 % pracuje či podniká, dalších 13 % je nezaměstnaných a 3 % se nacházejí v jiné životní situaci. Magisterští studenti byly podle dostupných informací zaměstnání všichni, přesnější informace však nebyly dostupné.²⁷ Ostatní absolventi z června 2015, kteří již s největší pravděpodobností absolvovali inovovaný předmět pod mongolským vedením, vykazují podobná čísla; absolventi z ledna 2016 vykazují výrazně vyšší míru nezaměstnanosti způsobenou zřejmě krátkou dobou od absolutoria do termínu vedení průzkumu. Mezi nejvýrazněji zastoupenými zaměstnavateli absolventů figurují elektrárny (v Ulánbátaru i jinde), elektrické rozvodné sítě, soukromé i státní podniky; absolventi pracují i ve službě pro Ministerstvo energetiky či bytová družstva.

Bezprostřední zvýšení zaměstnanosti absolventů nelze prokázat. Prof. Byambaa dále uvádí, že škola dostala v průběhu realizace nabídku umístit své studenty na stáž do mongolské pobočky firmy Siemens. Tato nabídka byla iniciována ze strany firmy a prof. Byambaa se domnívá, že se tak stalo v přímé souvislosti s článkem v odborném časopise *Erchim khuch & engineering* (Energie a inženýrství), který o projektu informoval. Nabídku využilo 7 studentů; v současné době však nikdo z dostupných absolventů česky vedeného MTD317 v dané firmě nepracuje. U magisterských studentů nebylo zvýšení zaměstnanosti relevantním cílem. V úvahu je však třeba vzít rozsah projektu – inovace na bakalářské úrovni se týkala pouze jednoho předmětu za 3 kredity z celku několika desítek předmětů v hodnotě 136 kreditů, které musí studenti v průběhu (nejčastěji) čtyřletého studia absolvovat.

²⁴ Seznam žebříčků, ve kterých byla rešerše provedena, je součástí přílohy č. 6.

²⁵ Rozšířenou praxí je absolvovat magisterské stadium souběžně se zaměstnáním.

²⁶ Těchto absolventů je celkem 74, přičemž 21 z nich se nepodařilo kontaktovat. Statistika tedy vychází z údajů MUST o 53 absolventech, kteří ukončili bakalářské studium v lednu či červnu 2013 nebo v lednu 2014.

²⁷ Rozšířenou praxí je absolvovat magisterské stadium souběžně se zaměstnáním.

EOM4.2 Zásahly aktivity či dopady projektů i předem nezamýšlené další cílové skupiny?

Projektové aktivity byly velmi jasně a realisticky naplánovány a úzce specifikovány; v průběhu realizace projektu nedocházelo k výrazným změnám. Z těchto důvodů projekt zasáhl ty cílové skupiny, na které původně mířil, a neměl zásadní vliv na ostatní.

Za jedinou výjimku v tomto ohledu lze považovat rozšíření technického slovníku mezi absolventy školy, kteří netvořili cílovou skupinu projektu. Jak bylo popsáno v EOM 3.2, slovník je šířen prostřednictvím absolventských setkání mezi bývalé studenty, kteří jej mohou využívat na svých pracovištích.

EOM4.3 Jaké vnější vlivy pozitivně či negativně ovlivnily výsledky a dopady projektu?

Vzhledem k výše uvedené důkladné identifikaci potřeb a vhodnému naplánování aktivit se nevyskytl žádný externí faktor, který by realizaci projektu výrazněji zkomplikoval. Jedinou počáteční komplikací byla volba jazyka výuky, protože anglicky vyučované předměty byly vedením školy zpočátku omezeny; od tohoto omezení však bylo záhy upuštěno.

3.5. KRITÉRIUM UDRŽITELNOSTI

EOM5.1 Byla součástí projektu „strategie odchodu“ (tedy zajištění dalšího využívání výsledků projektu po jeho ukončení realizátorem)?

Projektové aktivity byly samy o sobě koncipované jako zavedení systémové změny; příprava na dobu po odchodu pracovníků ČVUT byla součástí realizace projektu. Z tohoto důvodu byly prof. Byambaa a jejím kolegům předány výukové materiály k oběma předmětům a doktorští studenti, kteří v budoucnu měli zajišťovat cvičení, byli na modelových hodinách přítomni na náslechy (viz EOM2.1). Tato opatření, společně s vysokou mírou relevance projektu (viz EOM1.2), hrály klíčovou roli k replikaci aktivit a udržení výsledků projektu po skončení realizace projektu. Výjimku v tomto ohledu tvoří kurz MATLAB, který nadále vyučován není, oslovení absolventi však se získanými poznatky nadále pracují v rámci školních praktik a při vlastní akademické práci. Jako jediný potenciálně problematický prvek se jeví fakt, že se z mongolské strany na projektu podílela z největší části jediná osoba spíše než celý pracovní tým; jejím případným odchodem by mohla být narušena kontinuita výuky (toto riziko je však spíše jen hypotetické vzhledem k tomu, že předměty jsou již zakotveny v kurikulu obou oborů a na laboratorních cvičeních se aktivně podílejí doktorandi).

EOM5.2 Jaká je udržitelnost projektu z hlediska vlastnictví příjemci?

Míra vlastnictví projektu příjemci i udržitelnost byla v případě projektu *Inovace výuky na MUST* vysoká. Aktivity a jejich náplň byly mongolskou stranou vnímány jako velmi relevantní. Zavedení inovovaných předmětů bylo provedeno v souladu se strategií PES a souznělo se zájmy vedení. Jednotlivé aktivity byly buď přímo iniciovány prof. Byambaa, nebo v přímé dohodě s ní. Projekt byl kladně přijat i ředitelem PES prof. Mangaljalavem Chimedem a zapojenými doktorandy; komunikace mezi pedagogy obou škol probíhala i nad rámec projektu. Celkově lze tedy vlastnictví příjemci, z nichž rozhodující roli hraje prof. Byambaa, vyhodnotit jako vysokou, což spolu s dalšími faktory (vysoká relevance a systémovost projektu) přispělo k udržení všech plánovaných aktivit i výsledků.

Udržitelnost výsledků kurzu MATLAB je v porovnání s danými předměty nižší. Pedagogové a doktorští studenti MUST udávají, že z kurzu získali užitečné znalosti, které nadále využívají ve své akademické práci i jinde; v rámci vedení prací či laboratorních cvičení jsou dílčí znalosti kurzu MATLAB předávány dál. Kurz jako takový však vyučován není a připravené výukové materiály nejsou využívány.

EOM5.3 Byly hodnocené projekty dostatečně koordinované s aktivitami státních institucí partnerských zemí, které jsou zodpovědné za sektor vysokoškolského vzdělávání?

Podle dostupných informací hodnocený projekt nebyl s aktivitami státních institucí nijak koordinován, stejně jako drtivá většina ostatních projektů v oblasti vysokoškolského vzdělávání na MUST. Zavedení nových předmětů či jejich inovace, stejně jako výuka jednorázového kurzu jsou zcela v kompetenci dané školy; aktivity státních institucí do stavby kurikul jednotlivých předmětů ani oborů přímo nezasahují. Z tohoto důvodu nebyla identifikována ze strany vládních institucí žádná činnost, s níž by bylo třeba projektové

aktivity koordinovat či sladovat. V úvahu tak bylo třeba brát pouze relevanci k širším vládním záměrům; v tomto ohledu projekt zcela odpovídá vládním strategiím v oblasti vzdělávání – viz EOM 1.1.

3.6. DALŠÍ EVALUAČNÍ KRITÉRIA

EODEK Do jaké míry projekt naplňoval „další evaluační kritéria dle ZD“ a průřezové principy?

Jakým způsobem byl projekt prezentován v Mongolsku a v ČR?

Studenti MUST byli osloveni prostřednictvím informačních letáčků rozmístěných ve škole a studentských klubech a upozorněním na webových stránkách MUST. Odborná veřejnost byla o projektu informována článkem v odborném časopise *Erchim khuch & engineering* (Energie a inženýrství). Prof. Byambaa odhaduje, že tento článek mohl být cestou, kterou se o projektu dozvěděli zástupci firmy Siemens.

Veřejnost v ČR se o projektu mohla dozvědět z webových stránek ČVUT, kde je umístěn na stránkách Katedry elektrických pohonů a trakce FEL.

Do jaké míry způsob implementace projektu naplňoval a podporoval řádnou správu věcí veřejných?

Hodnocení nezjistilo v přípravě ani realizaci projektu v tomto ohledu žádné problematické jednání. Veškerá jednání byla transparentní, nebylo zjištěno zneužití prostředků, klientelistické ani korupční jednání. Podle dostupných informací projekt pozitivně ani negativně neovlivnil správu partnerské univerzity.

Do jaké míry byl projekt šetrný k životnímu prostředí a klimatu?

Projekt využíval standardní formy dopravy, komunikace a výuky, které s sebou nesou adekvátní zátěž pro životní prostředí. Pozitivně lze hodnotit relativně dlouhé pobyty českých pedagogů, které minimalizovaly počet dlouhých letů. Tematicky nebyla ochrana životního prostředí v přednáškách obsažena.

Zda byla v rámci všech aktivit dodržována lidská práva včetně rovnost mužů a žen?

Podle indexu SIGI (Social Institutions and Gender Index) je Mongolsko jednou ze zemí s nejnižší mírou genderové diskriminace ve Východní a Střední Asii. Kladně lze hodnotit fakt, že hlavní řešitelkou projektu za MUST byla žena, což je však spíše shoda okolností než záměr projektového týmu (tým ČVUT se skládal pouze z mužů). Formálně byla účast na inovovaných předmětech a kurzu otevřená studentkám i studentům, ve faktické rovině nebyla objevena žádná překážka komplikující přístup jedné z těchto skupin k projektovým aktivitám. Projektová žádost ani monitorovací zprávy neobsahují žádné genderové indikátory – tyto údaje nejsou ČRA vyžadovány.

V jiných ohledech nebylo zjištěno žádné porušení lidských práv.

4. EVALUAČNÍ ZÁVĚRY

4.1. KRITÉRIUM RELEVANCE

- Projekt je relevantní ke strategickým dokumentům ČR (z hlediska zaměření ZRS) i Mongolska (z hlediska rozvoje sektorů vysokoškolského vzdělání a energetiky).
- Inovace předmětů v oboru Electric Power Supply byla také vyhodnocena jako relevantní ke strategii a záměru (potřebám) fakulty PES; předměty byly vhodně zařazeny do kurikula oborů.
- Obsah nových předmětů je využitelný v praxi a pro studenty nový.
- Zásadními faktory ovlivňujícími relevanci byla ze strany realizačního týmu důsledná znalost podmínek na MUST, která vycházela jak z dostatečné identifikace před realizací projektu a po jeho začátku, tak z předchozí spolupráce obou univerzit.

Relevance projektu byla vyhodnocena jako **vysoká**.

4.2. KRITÉRIUM EFEKTIVITY/HOSPODÁRNOSTI/ÚČINNOSTI

- Hlavní část projektu (mimo kurz MATLAB) tvořily aktivity, které na sebe přímo navazovaly a směřovaly k jednomu cíli, všechny byly vyhodnoceny jako nezbytné.
- Oba předměty byly expertním panelem vyhodnoceny jako koncepční a logicky provázané, odborně kvalitní a srozumitelné. Stejně tak byl vyhodnocen kurz MATLAB.
- Přípomínky expertního panelu k obsahu předmětů se týkaly především drobných nedostatků (např. délka některých prezentací, ojedinělá chyba v rovnici, české popisky u několika obrázků).
- Oslovení absolventi předmětu MTD317 označují získané poznatky jako nové, srozumitelné a užitečné; oni i experti hodnotí předmět jako náročný.
- K dosažení cílů projektu evaluátor nenavrhuje žádné alternativní řešení.
- Jako dobrou praxi lze u projektu označit jeho zapojení do strategie rozvoje partnerské univerzity, systémový charakter zaváděné změny, intenzivní komunikaci zástupců obou škol a výuku v angličtině s mongolskou asistencí.
- Zástupci MUST získali veškeré potřebné znalosti pro převzetí výstupů a pokračování v aktivitách.
- Projekt nebyl nijak propojen ani koordinován s jinými českými intervencemi, ani s intervencemi jiných organizací v sektoru vysokoškolského vzdělávání.

Míra naplnění kritéria efektivity byla vyhodnocena jako **vysoká**.

4.3. KRITÉRIUM EFEKTIVNOSTI/ÚČELNOSTI

- Logická stavba projektu je jednoduchá a jasná, všechny kauzální vztahy jsou realistické.
- O výsledku v oblasti bezprostředně zvýšených znalostí u studentů lze uvažovat u 30 absolventů MTD317, z nichž v současné době 16 pracuje na odborné pozici ve svém oboru, kde se dá předpokládat využití (5 pracuje jinde či nepracuje, o 9 nemáme informace); oslovený absolvent využívání znalostí v oboru potvrzuje. Původní projektová dokumentace plánovala práci s 50-100 bakalářskými studenty. Tuto možnost však nebylo možné ověřit pomocí dotazníkového šetření mezi studenty.
- 12 absolventů MTD704 bylo zaměstnáno na odborných pozicích v době studia, kde je možné znalosti využít. Původní projektová dokumentace počítala s 10-30 studenty.
- 50 pedagogů, kteří absolvovali kurz MATLAB, v době účasti na kurzu působili na MUST, kde mohli znalosti využít a předat dál. Podle slov absolventů se tak skutečně děje, poznatky účastníci využívají ve výuce i vlastní akademické práci. Původně bylo počítáno s polovičním množstvím účastníků.
- V návaznosti na projekt podalo vedení PES žádost o dlouhodobou akreditaci ASIIN a EUR-ACE Master pro bakalářský i magisterský obor, kterou obdrželo. Dále byl ve spolupráci s ČVUT přijat kreditový systém ECTS.

Míra naplnění kritéria efektivity byla vyhodnocena jako **spíše vysoká**.

4.4. KRITÉRIUM DOPADU

- Přispění projektu k plánovaným dopadům lze předpokládat na základě dosažení výsledků. Míru přispění k těmto cílům však není možné vyhodnotit z důvodu nedostupnosti dat.
- Nad rámec cílových skupin uvedených v projektové dokumentaci byli podpořeni zejména absolventi MUST (obdržením technického slovníku) a studenti ČZU (díky možnosti sbírat unikátní data).
- Projekt výrazně neovlivnily žádné vnější vlivy.

Míru naplnění kritéria dopadu **nelze objektivně vyhodnotit.**

4.5. KRITÉRIUM UDRŽITELNOSTI

- Projektové aktivity byly koncipovány jako zavedení dlouhodobé změny, což se zdařilo.
- Vlastnictví projektu příjemci bylo vyhodnoceno jako silné; vedení PES má zájem pokračovat v zavedených aktivitách; získané znalosti jsou předávány dál.
- Projekt nebyl koordinován s žádnými aktivitami státních institucí.
- Vzhledem k nemožnosti objektivního vyhodnocení dopadů není možné objektivně hodnotit jejich trvání v čase.

Míru naplnění kritéria udržitelnosti lze **nelze vyhodnotit.**

4.6. DALŠÍ EVALUAČNÍ KRITÉRIA

- Projekt byl mongolskou stranou prezentován v odborném časopise *Erchim khuch & engineering* (Energie a inženýrství) a dále na webu ČVUT.
- Projekt využíval běžné formy dopravy, komunikace a výuky s využitím relativně dlouhých pobytů pedagogů; jeho šetrnost k životnímu prostředí byla standardní.
- Evaluace nezjistila žádné problematické jednání v oblasti správy věcí veřejných.
- V rámci genderové rovnosti nebyla zjištěna žádná známka institucionalizované ani faktické diskriminace; stejně tak nebylo zaznamenáno žádné porušení lidských práv.

5. DOPORUČENÍ

<i>Doporučení na úrovni sektoru</i>	Váha ²⁸	PCM	Adresát
1. Podporovat realizaci systémových a intenzivních aktivit	1	identifikace / formulace / realizace	ČRA
<p>Z evaluace vyplývá, že v současných podmínkách (finančně malé projekty realizované po 1-2 roky v oblasti podpory vzdělávání) dosahují vyšší účinnosti projekty nabízející úžeji zaměřenou intenzivní podporu konkrétní skupině osob. Doporučujeme koncentrovat podporu do méně aktivit pro ohraničený organizační celek (např. katedra), systémový prvek (např. konkrétní výukový program), nebo specifickou skupinu osob (např. pedagogové jednoho oboru, studenti jednoho ročníku). Důvodem pro toto doporučení je, že tato koncentrace umožní realizátorovi projektu koncepční práci vedoucí od současného stavu k měřitelné změně, protože i v malém projektu bude mít kapacitu detailně poznat situaci, připravit řešení na míru potřebám, sledovat vývoj a reagovat na změny. Z hlediska možné replikace dopadů se ukázalo jako vhodné cílit na zavedení systémové změny na partnerské univerzitě. Konkrétně lze jako příklady efektivních aktivit uvést tyto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavedení nového či inovovaného kurzu do standardního kurikula • Výuka uceleného kurzu či letní školy (v rozsahu jednosemestrálního předmětu či bloku) • Podpora získání mezinárodní akreditace či výzkumného grantu • Intenzivní výzkumná spolupráce <p>Jako málo efektivní se naopak ukázaly tyto aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednorázové semináře a přednášky pro studenty i pedagogy • Jednorázové aktivity pro studenty 			

²⁸ Pro označení váhy používáme 1 jako nejvyšší důležitost; 2 jako střední důležitost; 3 nízkou důležitost.

<ul style="list-style-type: none"> Poskytování výukových materiálů či vybavení bez doplňující podpory <p>Gestorovi tedy doporučujeme chápat intenzitu a systémovost jako jedny z indikátorů účinnosti navrhovaných projektů a v návaznosti na to je preferovat při výběru projektových návrhů k podpoře. Z každého projektového záměru by mělo být zřejmé, k jaké behaviorální změně má dojít u jasně definované skupiny nejintenzivněji podpořených osob nebo organizačních celků. Ostatní aktivity širšího charakteru (např. celouniverzitní společenské akce) mohou tuto koncepční práci vhodně doplňovat.</p>			
2. Upozornit potenciální žadatele na riziko bagatelnosti podpory vůči podpořeným osobám	1	identifikace / formulace	ČRA
<p>V případě, kdy je podpora poskytnutá projektem příliš komplexní s ohledem k jeho kapacitě, vzniká nežádoucí riziko bagatelní podpory vůči podpořeným osobám. To znamená, že daná podpora je příliš nízká na to, aby bylo možné předpokládat vznik kauzální vazby k výsledku. Domníváme se, že by vyhlášovatel dotačního titulu měl žadatele upozornit na vznik rizika bagatelnosti podpory vůči jednotlivcům v příliš komplexních projektech s krátkou dobou realizace a nízkým rozpočtem, které pak znemožňuje změření dosaženého výsledku na podpořených osobách. Konkrétní hranice bagatelnosti podpory vůči jednotlivci je otázkou k diskuzi a odvíjí se od typu poskytovaných aktivit (např. v OP Zaměstnanost Evropského sociálního fondu je bagatelnost podpory určena hranicí méně než 40 hodin přímé podpory, v případě školních projektů v OP Výzkum, vývoj, vzdělávání jako méně než 20 hodin). V projektových žádostech pak doporučujeme požadovat odhad počtu účastníků, kteří obdrží podporu vyššího než bagatelního rozsahu spíše než celkový počet všech jakkoli podpořených osob.</p>			
<i>Systemová a procesní doporučení</i>	Váha	PCM	Adresát
3. Provedení konkrétního online šetření mezi univerzitami	1	programování, identifikace	ORS / ČRA
<p>Má-li zadavatel zájem o identifikaci konkrétních důvodů nezájmu vysokých škol o dotační titul Vysílání učitelů, doporučujeme provedení online průzkumu, kterým by byly osloveny projektové kanceláře vysokých škol po vyhlášení výzvy k předkládání projektových návrhů.</p> <p>Tato praxe se osvědčila na MŠMT, které tímto způsobem sbírá zpětnou vazbu od vysokých škol k vyhlášeným výzvám OP VVV, pokud se ukáže, že zájem o výzvu je nižší než její absorpční kapacita. Online dotazník obvykle obsahuje otázky ve 4 okruzích: povědomí o výzvě, zdůvodnění ne/zájmu, specifikace problematických administrativních a technických prvků výzvy, volná reflexe. Tímto způsobem může být také ověřen případný zájem univerzit o realizaci symetrických aktivit na partnerských školách, které dosud nejsou explicitně podporovány.</p>			
4. Doplnit text výběrového řízení o očekávání zadavatele a gestora od výsledků a dopadů dotačního titulu	2	programování, identifikace	ČRA
<p>Objasnění očekávání gestora od dotačního titulu je jedním ze způsobů, který může pomoci potenciálním zájemcům o realizaci předložit kvalitní projektový návrh. Specifikace oblastí, ve kterých je očekáváno dosažení výsledků může pomoci eliminovat projekty, jejichž logická stavba je zpracována nejasně a nedostatečně, ačkoli formálně odpovídá textu kapitoly „I. Předmět dotace“ v dokumentaci k výběrovému řízení.</p> <p>V tomto dotačním titulu je podrobnější popis žádoucí stavby projektu důležitý vzhledem ke skutečnosti, že jeho realizátory by mohly být i univerzity, které nemusí mít přímou zkušenost s projekty v gesci ČRA. Detailněji je návrh rozpracován v Příloze č. 9 Teorie změny dotačního titulu.</p>			
5. V projektových žádostech a závěrečných zprávách požadovat u relevantních aktivit informaci o intenzitě podpory	2	monitoring	ČRA
<p>Aby bylo možné z hlediska gestora posoudit míru intenzity jednotlivých aktivit, doporučujeme v projektových žádostech požadovat specifikaci míry, v níž budou studenti či pedagogové partnerské univerzity podpořeni. U popisu relevantních aktivit doporučujeme požadovat i uvedení následujících informací:</p> <ul style="list-style-type: none"> Počet dnů činnosti českého pedagoga pro partnerskou organizaci Dny činnosti českého pedagoga pro partnerskou organizaci v sobě zahrnují „den“ jako jednotku 8 výukových hodin nebo 6 běžných hodin, věnovaných přímé výuce, přípravě výuky, konzultacím, 			

laboratorní činnosti, psaní společných vědeckých článků, jednání s partnery apod. Jde o vyjádření počtu dní na misi primárně věnovaných účelné práci pro projekt, bez dní využitých pro cestu na misi a bez času využitého k soukromému programu.				
<ul style="list-style-type: none"> Rozsah přímé výuky studentů a přímé podpory pedagogům Obvyklá délka <i>výukové hodiny</i> na VŠ je 45 min, <i>výukové bloky</i> mají obvyklou délku 4 výukové hodiny a reprezentují dopolední nebo odpolední půlden. <i>Výukový den</i> je obvykle tvořený dvěma výukovými bloky. Není důležité, kterou veličinou realizátor průběh přímé výuky vyjádří, ale musí být zřejmé, jaký byl rozsah přímé pedagogické interakce pedagoga s cílovou skupinou (ať jde o výuku studentů, nebo speciální semináře pro pedagogy). Zároveň doporučujeme požadovat vykazování těchto údajů v závěrečných zprávách z projektů, což umožní gestorovi získat představu o skutečné intenzitě aktivit.				
6. Zavést povinnost vést seznam intenzivně podpořených osob v projektech	3	monitoring	ČRA	
Povinnost vést seznam více než bagatelně podpořených účastníků aktivit umožní v případě evaluace oslovit hlavní cílové skupiny – což je v tomto programu důležité, zejména vzhledem k ambici ČRA zjišťovat postavení podpořených studentů na trhu práce. Přestože sběr těchto informací realizačním týmem doporučujeme zavést jako povinný, na úrovni účastníků by však uvedení osobních údajů (tedy účast v tomto sběru) mělo být dobrovolné. Závěrečné zprávy by měly obsahovat seznam účastníků jednotlivých aktivit, např. v tomto rozsahu: <ul style="list-style-type: none"> - jméno a příjmení (v rozsahu dle místních zvyklostí) - označení pozice a fakulty: student /pedagog /ad. - email (Facebookový účet/Linked-in profil/ad.) - další volitelné informace dle uvážení projektu (např. gender, zapojení do synergické aktivity) 				
7. Informovat o výběrovém řízení přímo potenciální realizátory	2	formulace	ČRA	
Dosavadním způsobem informování, který spočívá ve zveřejnění výběrového řízení na stránkách ČRA a upozornění Fóra pro rozvojovou spolupráci (FoRS), jehož členy je pouze pět univerzit, se tato informace nemusí dostat včas ke všem případným zájemcům. Doporučujeme tedy prostřednictvím např. České konfederace rektorů rozeslání informace o výběrovém řízení všem vysokým školám.				
8. V časovém plánu evaluací projektů z dotačního titulu Vysílání učitelů zohlednit jednotlivé fáze akademického roku	2	evaluace	ORS	
Klíčové realizující i přijímající instituce jsou v tomto dotačním titulu tvořeny vysokými školami, které fungují v cyklu akademického roku. Během zkouškových období a zejména během prázdnin je přítomnost pedagogů a studentů ve škole – a často i v daném městě – velmi omezená, přičemž organizace akademického roku se v jednotlivých zemích liší. Sběr dat pomocí osobních rozhovorů, fokusních skupin či papírových dotazníkových šetření je tedy velmi limitovaný. V zájmu co nejvalidnějších evaluačních zjištění navrhujeme umožnit realizaci evaluační mise tak, aby nespádala do prázdnin ani do zkouškových období.				
<i>Doporučení na úrovni projektu</i>		Váha	PCM	Adresát
9. Provést detailní identifikaci potřeb partnerské školy	1	identifikace / formulace	realizátor	
Aby bylo dosaženo co nejvyšší relevance a účinnosti aktivit, je třeba, aby úzce souvisely s potřebami studijních programů, pedagogů a studentů partnerské školy. K tomu je nutné zaměření projektu důkladně prodiskutovat se zástupci školy a pedagogy konkrétních oborů ve fázi přípravy projektového návrhu a plán příp. dále zpřesnit na začátku realizační fáze. Zaměření je potřeba uzpůsobit jak z hlediska celkové koncepce projektu, tak z hlediska konkrétní náplně jednotlivých aktivit (např. téma výukových bloků, jejich obtížnost, délka, začlenění do standardní výuky, následné využití).				
10. V návaznosti na identifikaci potřeb školy zaměřit projekt na omezené množství témat/aktivit, které budou příjemcům poskytovat intenzivní podporu	1	identifikace / formulace	realizátor	

<p>Jedním z nejdůležitějších poznatků této evaluace je fakt, že úzce zaměřené, intenzivní a systematické aktivity dosahují nejvyšší účinnosti. I v případě, že jsou identifikované potřeby partnerské školy široké, doporučujeme realizátorům soustředit se pouze na některé z nich a v tomto rámci naplánovat a realizovat pouze několik aktivit, které bude možné v rámci projektu podpořit intenzivně. Příklad těchto aktivit je uveden v doporučení č. 1. Pokud je to pro partnerskou univerzitu relevantní, doporučujeme také zvážit zařazení takových aktivit, které zavádějí systémovou změnu – např. nový předmět, kurz, systém či program – což přináší potenciálně vyšší udržitelnost dopadů.</p>			
11. Přizpůsobit pracovní jazyk(y) reálným znalostem podpořených osob	2	formulace / realizace	realizátor
<p>Neprobíhají-li aktivity v běžném jazyce výuky na dané škole, je třeba před zahájením aktivit zjistit reálnou úroveň znalostí jazyka, v němž má být projekt realizován. Této úrovni by měly být aktivity přizpůsobeny - např. simultánním překladem, pomocí titulků či dvojjazyčných nápisů, poskytnutí doplňujících materiálů s vysvětlivkami atd. Používání angličtiny v rámci projektů se jeví v obecné rovině jako vhodné, ale nemělo by snižovat účinnost předávání znalostí či z aktivit vylučovat studenty, jejichž jazykové znalosti jsou omezené.</p>			
12. Zajistit sdílení všech relevantních materiálů se zástupci partnerské školy	2	realizace	realizátor
<p>Pokud se zástupci partnerské školy nepodílí na vytváření analytických materiálů či podkladů k výuce a výzkumu, měli by tyto materiály obdržet k připomínkování a následnému využití. Už při vytváření těchto materiálů je tedy třeba dbát na to, aby měly srozumitelnou formu (viz např. nejasnost jednoduché bodové osnovy v powerpointové prezentaci bez komentáře) a byly poskytnuty tak, aby je bylo možné co nejúčinněji využít či podle potřeby upravit.</p>			

6. MATICE LOGICKÉHO RÁMCE – PROJEKT INOVACE VÝUKY ELEKTRICKÝCH POHONŮ V BAKALÁŘSKÉ ETAPĚ STUDIA NA MONGOLIAN UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

	Popis projektu (intervenční logika)	Objektivně ověřitelné ukazatele (indikátory)	Zdroje ověření ukazatelů	Předpoklady a rizika (klíčové externí faktory ovlivňující průběh a úspěšnost projektu)
Záměr	Zvýšení odborných znalostí a dovedností studentů a pedagogů na „The Mongolian University of Science and Technology“ v Ulánbátaru v oblasti elektrických pohonů a problematiky související, s důrazem na aplikační uplatnění znalostí v praxi.	Počet studentů MUST seznámených s modernizovanou problematikou předmětu. Zájem studentů o bakalářské práce s touto problematikou Počet mongolských učitelů seznámených s modernizovaným předmětem.	Seznamy zapsaných studentů. (2/2012 - MUST). Seznam zapsaných bakalářských prací s problematikou tohoto předmětu. (2012 - MUST). Seznamy mongolských učitelů seznámených s předmětem (10/2012 - MUST). Zápis z koordinační schůzky s mongolskými pedagogy (10/2012 - ČVUT).	
Cíle	Modernizovat odborný předmět M.TD317. Electric drive v bakalářské etapě studia. Seznámit studenty a pedagogy s moderními trendy v oblasti elektrických pohonů, výkonové elektroniky, řídicích systémů, atd. Velký důraz bude kladen na aplikační uplatnění znalostí v praxi např. oblast těžby nerostných surovin, záložní napájení, atd.	Statisticky zpracované vyhodnocení zainteresovaných studentů a učitelů. Anketa mezi studenty po skončení výuky. Ověření znalostí absolventů předmětu. Počet mongolských učitelů zapojených do výuky předmětu Workshop s mongolskými pedagogy po skončení výuky.	Prezenční seznamy z průběhu výuky. Výsledky hodnocení průběhu studia (9/2013 - ČVUT). Dotazníky z ankety mezi studenty po skončení výuky (6/2013 - ČVUT). Seznam mongolských pedagogů, kteří se zúčastní výuky a budou zajišťovat udržitelnost výuku (6/2013 - MUST). Zápis z workshopu s mongolskými pedagogy (9/ 2013).	Zájem ze strany mongolských a českých průmyslových firem o absolventy s těmito znalostmi. Dostatečný počet témat pro bakalářské práce z aplikační sféry. Zájem ze strany mongolských pedagogů o moderní technologie. Dostatečné naplnění studijního oboru, do kterého je předmět zahrnut.
Výstupy	- sylabus a metodika výuky, - studijní materiály - prezentace pro přednášky a cvičení, návody, atd.	- Sylabus, metodika výuky a studijní materiály (prezentace pro přednášky, cvičení, atd.).	- Existence sylabu a metodiky výuky (10/2012). - Existence prezentací a studijní materiály pro přednášky a cvičení (od 12/2012 -	- Vybavení pro realizaci názorných cvičení a laboratorních úloh. - Předpokladem je zájem ze strany

	<ul style="list-style-type: none"> - pobyt českého pedagoga na MUST, - intenzivní spolupráce při výuce s mongolským pedagogem, - podpora a vyhodnocení výuky, - zajištění udržitelnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Realizace výuky českými pedagogy. - Spolupráce s mongolským pedagogem při výuce předmětu. 	<p>průběžně).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pobyt českých VŠ pedagogů na MUST v Mongolsku (od 2/2013 - průběžně). 	<p>mongolských studentů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dostatečná znalost anglického jazyka u mongolských studentů.
Aktivity	<p>Vytvoření a koordinace osnov předmětu.</p> <p>Vytvoření studijních materiálů.</p> <p>Pobyt českého pedagoga na MUST.</p> <p>Společná výuka předmětu českým a mongolským VŠ pedagogem.</p> <p>Podpora mongolských učitelů v rámci transferu výuky předmětu.</p> <p>Vyhodnocení výuky a spolupráce.</p>	<p>Prostředky</p> <p>Kvalitní řešitelský tým.</p> <p>Zájem o spolupráci ze strany MUST.</p> <p>Prostředky na přípravu a vytvoření studijních materiálů pro předmět, na cestovní výdaje (pobyt pedagogů v Mongolsku), na prezentaci projektu, služby a drobný hmotný majetek.</p>	<p>Rozpočet</p> <p>Pro zajištění vstupů je nutné zajistit finanční prostředky ve výši:</p> <p>2012 – 493 497,- Kč</p> <p>2013 – 997 058,- Kč</p>	<p>Důsledná analýza laboratorních možností na MUST.</p> <p>Konzistence kvalitního řešitelského týmu.</p> <p>Úspěšná a silná interakce mezi českým a mongolským VŠ pedagogem při přípravě a výuce předmětu.</p>
				<p>Výchozí podmínky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt bude finančně podpořen od ČRA v požadované výši. - Zájem o spolupráci ze strany MUST.

Komentář k jednotlivým sloupcům matice logického rámce:

1. sloupec – **Popis projektu** (intervenční logika)

Z prvního sloupce lze vyčíst **základní strategii projektu s předpokládanými kauzálními vztahy**: aktivity budou realizovány za předpokladu, že jsou zajištěny dostatečné zdroje; výstupy budou vyprodukovány za předpokladu, že jsou realizovány aktivity; cíle mohou být dosaženy za předpokladu, že jsou vyprodukovány výstupy. Je-li dosaženo cílů, tyto cíle by měly přispět k pozitivnímu dlouhodobému dopadu (záměru) projektu.

Tato logika ovšem předpokládá současné splnění předpokladů, definovaných ve čtvrtém sloupci matice, na příslušné úrovni podle vertikální logiky projektu.

2. sloupec – **Objektivně ověřitelné ukazatele**

Objektivně měřitelné ukazatele jsou indikátory, pomocí kterých ověřujeme, zda došlo k dosažení výstupů, cílů a záměru projektu. Indikátory musí být „**SMART**“ – *Specific* (specifické, pro každou měřenou úroveň), *Measurable* (měřitelné), *Achievable* (dostupné s přijatelnými náklady), *Relevant* (relevantní) a *Time-bound* (platné v konkrétním čase).

3. sloupec – **Zdroje ověření ukazatelů**

Zdroje ověření se vztahují **k jednotlivým indikátorům** a specifikují, z jakých zdrojů bude příslušná informace získána, kým bude poskytnuta a také kdy nebo jak často.

4. sloupec – **Předpoklady a rizika**

Předpokladem se rozumí **externí faktor**, nezbytný pro realizaci či úspěch projektu, avšak neovlivnitelný managementem projektu. Předpoklady jsou součástí vertikální logiky projektu: pokud budou splněny vstupní podmínky a zajištěny vstupy, pak budou realizovány aktivity. Pokud budou realizovány aktivity a splněny předpoklady na úrovni aktivit, pak budou vyprodukovány výstupy. Budou-li vyprodukovány výstupy a zároveň budou splněny předpoklady na úrovni výstupů, pak mohou být dosaženy cíle projektu. Budou-li dosaženy cíle a splněny předpoklady na úrovni cílů, pak projekt přispěje k dlouhodobému pozitivnímu dopadu.

Předpoklady jsou zpravidla identifikovány v analytické fázi přípravy projektu – provedené analýzy odhalí řadu faktorů, které mohou mít vliv na prostředí projektu, ale které nelze řídit. Dále je nutné analyzovat pravděpodobnost, s jakou je možné s daným faktorem počítat, jako součást hodnocení proveditelnosti projektu.

Rizikem je pak **negativní externí faktor**, který může nezávisle na vůli managementu ovlivnit průběh či úspěch projektu. Manager projektu musí zhodnotit reálná rizika a při přípravě projektu uvažovat opatření, která mohou tato rizika zmírnit či eliminovat.

7. MATICE LOGICKÉHO RÁMCE – PROJEKT INOVACE VÝUKY PRŮMYSLOVÉ AUTOMATIZACE A ELEKTRICKÝCH POHONŮ V MAGISTERSKÉ ETAPĚ STUDIA NA MONGOLIAN UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

	Popis projektu (intervenční logika)	Objektivně ověřitelné ukazatele (indikátory)	Zdroje ověření ukazatelů	Předpoklady a rizika (klíčové externí faktory ovlivňující průběh a úspěšnost projektu)
Záměr	Zvýšení odborných znalostí a dovedností studentů a pedagogů na „The Mongolian University of Science and Technology“ v Ulánbátaru v oblasti průmyslové automatizace, elektrických pohonů a problematiky související, s důrazem na aplikační uplatnění znalostí v praxi.	Počet studentů MUST seznámených s modernizovanou problematikou předmětu. Zájem studentů o diplomové práce s touto problematikou Počet mongolských učitelů seznámených s modernizovaným předmětem.	Seznamy zapsaných studentů. (9/2012 - MUST). Seznam zapsaných bakalářských prací s problematikou tohoto předmětu. (2012 - MUST). Seznamy mongolských učitelů seznámených s předmětem (10/2012 - MUST). Zápis z koordinační schůzky s mongolskými pedagogy (10/2012 - ČVUT).	
Cíle	Modernizovat odborný předmět M.TD704 Technological processing automatic control v magisterské etapě studia. Seznámit studenty a pedagogy s moderními trendy v oblasti průmyslové automatizace, elektrických pohonů, výkonové elektroniky, řídicích systémů, atd. Velký důraz bude kladen na aplikační uplatnění znalostí v praxi např. oblast těžby nerostných surovin, záložní napájení, atd.	Statisticky zpracované vyhodnocení zainteresovaných studentů a učitelů. Anketa mezi studenty během výuky. Ověření znalostí absolventů předmětu. Počet mongolských učitelů zapojených do výuky předmětu Workshop s mongolskými pedagogy v průběhu výuky.	Prezenční seznamy z průběhu výuky. Výsledky hodnocení průběhu studia (9/2013 - ČVUT). Dotazníky z ankety mezi studenty po skončení výuky (12/2013 - ČVUT). Seznam mongolských pedagogů, kteří se zúčastní výuky a budou zajišťovat udržitelnost výuku (12/2013 - MUST). Zápis z workshopu s mongolskými pedagogy (9/ 2013).	Zájem ze strany mongolských a českých průmyslových firem o absolventy s těmito znalostmi. Dostatečný počet témat pro diplomové práce z aplikační sféry. Zájem ze strany mongolských pedagogů o moderní technologie. Dostatečné naplnění studijního oboru, do kterého je předmět zahrnut.
Výstupy	- sylabus a metodika výuky, - studijní materiály - prezentace pro	- Sylabus, metodika výuky a studijní materiály (prezentace pro přednášky,	- Existence sylabu a metodiky výuky (10/2012).	- Vybavení pro realizaci názorných cvičení a laboratorních úloh.

	<p>přednášky a cvičení, návody, atd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pobyt českého pedagoga na MUST, - intenzivní spolupráce při výuce s mongolským pedagogem, - podpora a vyhodnocení výuky, - zajištění udržitelnosti. 	<p>cvičení, atd.).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizace výuky českými pedagogy. - Spolupráce s mongolským pedagogem při výuce předmětu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Existence prezentací a studijní materiály pro přednášky a cvičení (od 12/2012 - průběžně). - Pobyt českých VŠ pedagogů na MUST v Mongolsku (od 8/2013 - průběžně). 	<ul style="list-style-type: none"> - Předpokladem je zájem ze strany mongolských studentů - Dostatečná znalost anglického jazyka u mongolských studentů.
Aktivity	<p>Vytvoření a koordinace osnov předmětu.</p> <p>Vytvoření studijních materiálů.</p> <p>Pobyt českého pedagoga na MUST.</p> <p>Společná výuka předmětu českým a mongolským VŠ pedagogem.</p> <p>Podpora mongolských učitelů v rámci transferu výuky předmětu.</p> <p>Vyhodnocení výuky a spolupráce.</p>	<p>Prostředky</p> <p>Kvalitní řešitelský tým.</p> <p>Zájem o spolupráci ze strany MUST.</p> <p>Prostředky na přípravu a vytvoření studijních materiálů pro předmět, na cestovní výdaje (pobyt pedagogů v Mongolsku), na prezentaci projektu, služby a drobný hmotný majetek.</p>	<p>Rozpočet</p> <p>Pro zajištění vstupů je nutné zajistit finanční prostředky ve výši:</p> <p>2012 – 493 497,- Kč</p> <p>2013 – 997 058,- Kč</p>	<p>Důsledná analýza laboratorních možností na MUST.</p> <p>Konzistence kvalitního řešitelského týmu.</p> <p>Úspěšná a silná interakce mezi českým a mongolským VŠ pedagogem při přípravě a výuce předmětu.</p>
				<p>Výchozí podmínky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt bude finančně podpořen od ČRA v požadované výši. - Zájem o spolupráci ze strany MUST.

Komentář k jednotlivým sloupcům matice logického rámce:

1. sloupec – **Popis projektu** (intervenční logika)

Z prvního sloupce lze vyčíst **základní strategii projektu s předpokládanými kauzálními vztahy**: aktivity budou realizovány za předpokladu, že jsou zajištěny dostatečné zdroje; výstupy budou vyprodukovány za předpokladu, že jsou realizovány aktivity; cíle mohou být dosaženy za předpokladu, že jsou vyprodukovány výstupy. Je-li dosaženo cílů, tyto cíle by měly přispět k pozitivnímu dlouhodobému dopadu (záměru) projektu.

Tato logika ovšem předpokládá současné splnění předpokladů, definovaných ve čtvrtém sloupci matice, na příslušné úrovni podle vertikální logiky projektu.

2. sloupec – **Objektivně ověřitelné ukazatele**

Objektivně měřitelné ukazatele jsou indikátory, pomocí kterých ověřujeme, zda došlo k dosažení výstupů, cílů a záměru projektu. Indikátory musí být „**SMART**“ – *Specific* (specifické, pro každou měřenou úroveň), *Measurable* (měřitelné), *Achievable* (dostupné s přijatelnými náklady), *Relevant* (relevantní) a *Time-bound* (platné v konkrétním čase).

3. sloupec – **Zdroje ověření ukazatelů**

Zdroje ověření se vztahují **k jednotlivým indikátorům** a specifikují, z jakých zdrojů bude příslušná informace získána, kým bude poskytnuta a také kdy nebo jak často.

4. sloupec – **Předpoklady a rizika**

Předpokladem se rozumí **externí faktor**, nezbytný pro realizaci či úspěch projektu, avšak neovlivnitelný managementem projektu. Předpoklady jsou součástí vertikální logiky projektu: pokud budou splněny vstupní podmínky a zajištěny vstupy, pak budou realizovány aktivity. Pokud budou realizovány aktivity a splněny předpoklady na úrovni aktivit, pak budou vyprodukovány výstupy. Budou-li vyprodukovány výstupy a zároveň budou splněny předpoklady na úrovni výstupů, pak mohou být dosaženy cíle projektu. Budou-li dosaženy cíle a splněny předpoklady na úrovni cílů, pak projekt přispěje k dlouhodobému pozitivnímu dopadu.

Předpoklady jsou zpravidla identifikovány v analytické fázi přípravy projektu – provedené analýzy odkryjí řadu faktorů, které mohou mít vliv na prostředí projektu, ale které nelze řídit. Dále je nutné analyzovat pravděpodobnost, s jakou je možné s daným faktorem počítat, jako součást hodnocení proveditelnosti projektu.

Rizikem je pak **negativní externí faktor**, který může nezávisle na vůli managementu ovlivnit průběh či úspěch projektu. Manager projektu musí zhodnotit reálná rizika a při přípravě projektu uvažovat opatření, která mohou tato rizika zmírnit či eliminovat.

PŘÍLOHA 3: VÝSLEDKY EVALUACE PROJEKTU

***ZVYŠOVÁNÍ KVALITY VYSOKÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO
ŠKOLSTVÍ V KAMBODŽI, 2012–2014***

Identifikační formulář

Partnerská země: Kambodža	Projektové lokality: Phnom Penh, Kambodža
Název projektu: Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži	Sektorové zaměření: Vysokoškolské vzdělávání
Gestor: Česká rozvojová agentura	Realizátor: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut tropů a subtropů (resp. Fakulta tropického zemědělství)
Období realizace – měsíc/rok zahájení projektu: první realizační období – říjen/2012 navazující období – leden/2013 navazující projekt – leden/2014	Měsíc/rok ukončení projektu: první realizační období – prosinec/2012 navazující období – prosinec/2013 navazující projekt – prosinec/2014
Celkové čerpání v CZK ze ZRS ČR: 2 333 876 CZK v letech: (211 250 + 1 122 625 + 1 000 000)	Celkové čerpání v CZK včetně spolufinancování: 2 487 718 CZK v letech: (224 000 + 1 192 625 + 1 071 093)
Další donoři podílející se na projektu: není relevantní	
Autoři Přílohy 3 evaluační zprávy: Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA - seniorní evaluátorka, expertka na zemědělské vzdělávání Veronika Štěpková, MSc - místní expertka Kambodža PhDr. Martin Buchtík, PhD - konzultant hodnocení vysokoškolského vzdělávání Anna Kunová, MSc - vedoucí evaluačního týmu	
Datum: 13. 12. 2016	

OBSAH

OBSAH	3
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	3
1. ÚVOD	4
1.1. STRUČNÝ POPIS INTERVENCE A JEJÍHO KONTEXTU.....	4
1.2. LOGICKÁ STAVBA PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014.....	6
1.3. KOMENTÁŘ K LOGICKÉ STAVBĚ PROJEKTU A JEHO DOKUMENTACI	7
1.4. KLÍČOVÉ PŘEDPOKLADY K NAPLNĚNÍ PROJEKTU	11
1.5. INFORMACE O REALIZÁTORECH PROJEKTU	14
2. METODOLOGIE EVALUACE	15
3. PŘEHLED NAPLNĚNÍ ZÁVAZKŮ PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014	17
4. EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ K PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014	21
4.1. KRITÉRIUM RELEVANCE	21
4.2. KRITÉRIUM EFEKTIVITY / HOSPODÁRNOSTI / ÚČINNOSTI	23
4.3. KRITÉRIUM EFEKTIVNOSTI / ÚČELNOSTI	28
4.4. KRITÉRIUM DOPADU	33
4.5. KRITÉRIUM UDRŽITELNOSTI	36
4.6. ZHODNOCENÍ DALŠÍCH EVALUAČNÍCH KRITÉRIÍ A PRŮŘEZOVÝCH PRINCIPŮ	37
5. EVALUAČNÍ ZÁVĚRY K PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014	40
6. DOPORUČENÍ Z EVALUACE	44
7. MATICE LOGICKÉHO RÁMCE PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014	48

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1 Rekonstruovaná teorie změny projektu Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži	8
Obrázek 2 Vizualizace struktury podpory v projektu Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži v letech 2012-2014.....	9
Obrázek 3 Vizualizace kritických kontrolních bodů v procesu realizace projektu Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži	12
Obrázek 4 Schéma metodologie evaluace projektu ČZU-RUA 2012-2014.....	15
Tabulka 1 Shrnutí naplnění závazků jednotlivých aktivit projektu ČZU-RUA, 2012-2014	17
Tabulka 2 Přehled naplnění závazků projektu ČZU-RUA, 2012-2014.....	17

1. ÚVOD

1.1. STRUČNÝ POPIS INTERVENCE A JEJÍHO KONTEXTU

Projekt byl realizován v rámci dotačního titulu „Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích.“ Byl navržen za široce definovaným **účelem** „zlepšit úroveň zemědělského vysokoškolského vzdělávání v Kambodži prostřednictvím spolupráce mezi odborníky z České zemědělské univerzity v Praze (ČZU) a Royal University of Agriculture (RUA)“. Jeho **záměrem** bylo „zlepšit úroveň zemědělského vysokoškolského vzdělávání v Kambodži,“. Ve zprávách z realizace je také možné najít definici **cíle**, kdy „hlavním cílem projektu je zvýšení kvality výuky, výzkumu a mezinárodní spolupráce na RUA prostřednictvím zapojení odborníků z ČZU v Praze (ZZ 2012)“. Spolupráce měla probíhat na úrovni univerzity a prioritně také na čtyřech fakultách RUA, a to: Fisheries (FF); Agricultural Economics and Rural Development (FAERD); Agro-Industry (FA-I); Agricultural Technology and Management (FATAM/FAE¹).

Celkem 20 % studentů RUA (cca 1000 osob) a pedagogové RUA měli být podpořeni **blokovou výukou v rozsahu týdne u vybraných předmětů** zajištěnou českými odborníky a dále jim byla nabídnuta řada různorodých aktivit – **filmový festival, kariérní dny a zemědělský veletrh**. Celkem 10 % studentů a pedagogů RUA (cca 500 studentů a 12 pedagogů) se mělo zapojit do programu zkvalitnění vědecko-výzkumné práce. Měla být zajištěna spolupráce při **vedení diplomových prací** a ve **vědecko-výzkumné činnosti**, včetně podání **společného výzkumného projektu** a **seminářů pro zlepšení publikační činnosti** pro studenty a pedagogy. Projekt měl provést **metodickou a technickou podporu revize stávajících studijních programů** včetně návrhu **systemu hodnocení kvality výuky**. Dále se zaměřil na podporu internacionalizace RUA organizací **letní školy RUA – ČZU**, podáním společných **projektů pro posílení mobilit** studentů a pedagogů RUA a podpůrnými **semináři**. Zajištěna měla být **účast zástupce RUA na mezinárodní konferenci ITS**. V úvodu projektu byly zpracovány **analýzy aktuálního stavu** v oblasti současného stavu studijních programů; vědecko-výzkumné činnosti; stavu a priorit v oblasti mezinárodních aktivit RUA, a dále během projektu bylo cílem zpracovat **analýzu proveditelnosti** pro Joint/Double Degree. Z rozpočtu projektu byla **zajištěno vybavení** pro podporu rozvoje univerzity. Probíhaly propagační aktivity. Projekt celkem plánoval provést **19 typů aktivit, z nichž některé se opakovaly v letech** (detail viz Tabulka 2)².

Projekt navazoval na předchozí spolupráci obou univerzit v rámci evropského projektu Erasmus Mundus EURASIA 2, který Fakulta tropického zemědělství (FTZ) za ČZU koordinuje. Na hodnocení projekt navázala další spolupráce, jednak jeho pokračování z podpory ČRA, a také další projekt financovaný z programu Erasmus+.

Základní identifikace potřeb a podmínek na RUA proběhla ve fázi přípravy projektové žádosti. V prvním roce realizace byly zpracovány tři analýzy popisující stav studijních programů, vědecko-výzkumné činnosti a mezinárodních aktivit RUA.

Celkově projekt pracoval s rozpočtem 2 487 718 CZK, prostředky ČRA tvořily 2 333 876 CZK.

¹ Fakulta Technology and Management se v roce 2014 vrátila k původnímu názvu z roku 1996 Faculty of Agricultural Engineering. Kontaktní osoba z projektové dokumentace, paní děkanka Kang Kroesna byla v době průběhu evaluace děkankou Veterinární fakulty.

² Přesné znění shrnutí projektu dle dokumentace je následující: Hlavní výstupy předkládaného projektu zahrnují podporu rozvoje v oblasti vědy a výzkumu, pedagogiky a internacionalizace RUA. Cíle projektu bude dosaženo realizací následujících aktivit. Nejprve bude provedena podrobná analýza úrovně RUA v oblasti pedagogiky, zahraničních vztahů, vědy a výzkumu. V rámci zkvalitnění výuky odborných předmětů budou zajištěny přednášky od českých odborníků, připraveny výukové materiály, zaveden systém evaluace výuky, uspořádány Kariérní dny a Filmový festival pro studenty. V oblasti vědy a výzkumu bude kladen důraz na vytipování a realizaci společných výzkumných témat, zvýšení kvality vlastní vědecké činnosti RUA a podporu talentovaných studentů a jejich výzkumných projektů. V oblasti zahraničních vztahů bude pozornost orientována zejména na zhodnocení potenciálu akreditace společného mezinárodního „joint/double degree“ studijního programu mezi RUA a ČZU a podání společného projektu zaměřeného na mobilitu studentů. Součástí projektu bude i zajištění potřebného materiálního vybavení univerzity a propagace aktivit projektu.

Komentář evaluátora ke shrnutí projektového plánu

Projekt je v dokumentaci realizátorem formulován ambiciózně, za svůj cíl si klade „*zvýšení kvality výuky, výzkumu a mezinárodní spolupráce na RUA*“³, ke kterému chce přispět prostřednictvím 19 typů aktivit⁴ za rozpočet cca **1 mil Kč/ročně** a s personální kapacitou pro jeho realizaci průměrně **160 pracovních dnů ročně**. (Za roky 2012–2014 dokumentace uvádí celkem 365 pracovních dnů expertů a manažera z ČZU, bez podpůrného personálu⁵ a celkové oprávněné náklady na realizaci projektu ve výši cca 2,5 milionu Kč). Ačkoliv dokumentace splňuje požadavky donora, není ze zpráv o realizaci jasné, v jakém rozsahu proběhlo celkem **devět jednotlivých misí** českých expertů na RUA, ale je evidováno, že bylo vyplaceno **282 osobodnů**⁶ v dietách⁷.

Dostupná dokumentace k projektu, zejména roční zprávy o realizaci (za roky 2012, 2013, 2014), byla připravena s evidentní zkušeností ve využívání vhodných formulací, které však v některých případech vedou k dojmu o realizaci aktivit projektu ve větším rozsahu, než ve skutečnosti proběhly – příklady:

- Prvním příkladem může být např.: „*spolupráce probíhá především na 4 vybraných fakultách*“ (RZ 2014), přičemž ale podpora dvou z nich (FA-I a FATAM/FAE) v oblasti pedagogiky reálně probíhala jedním společným „výukovým blokem“ v rozsahu jednoho dopoledne na téma posklizňového zpracování v solárních sušárnách, kdy navíc pro studenty FATAM/FAE není toto téma relevantní⁸.
- Druhým příkladem může být informace, že „*byl zaveden i jeden ze základních komponentů systému hodnocení kvality výuky – evaluace výuky ze strany studentů*“ (RZ 2014), „*Hodnocení nyní probíhá na všech fakultách univerzity*“ (RZ 2014). Podle informací prof. Dr. Mom Seng a ostatních zástupců fakult během evaluačních rozhovorů na RUA však hodnocení výuky ze strany studentů na žádné z fakult RUA v online formě neprobíhá. Projekt se tématu evaluace kvality výuky věnoval, proběhlo vytvoření dotazníku a jeho prezentace vedení univerzity, nicméně formulace, že „*evaluace výuky byla zavedena*“ je více než nadsazená.
- Třetím příkladem je oblast podpory výzkumu, ve které získala ČZU jako nositel projektu více benefitů než RUA, vzhledem k využití možnosti sbírat v rámci projektu primární data pro diplomové práce a vědecké výstupy českých studentů a pedagogů. V dokumentaci je uvedena formulace, že „*probíhal sběr dat pro diplomové a disertační práce českých studentů a pro společné odborné publikace*“ (RZ 2014), reálně šlo však o celkem dva společné vědecké články⁹, kde zástupce RUA figuruje až na pozici třetího autora, přičemž jeden z nich při rozhovoru výslovně uvedl, že se na přípravě článku nepodílel¹⁰. Dále je uvedena formulace: „*Několik diplomových prací bylo zpracováno na české i kambodžské straně.*“ (RZ 2014), která vyvolává očekávání, že došlo k podpoře kambodžských studentů ve větší míře, než ve skutečnosti. Na „*kambodžská témata*“ bylo na ČZU zpracováno českými studenty nejméně pět prací k obhajobám titulů různé úrovně, ale pouze jedna práce byla zpracována kambodžským studentem, který získal na ČZU rektorské stipendium a studoval v Praze¹¹.

³ Citováno z Tabulky výstupů a aktivit projektu v rámci dotačního titulu (Příloha I projektové žádosti).

⁴ Bez aktivit směřujících do oblasti propagace projektu, je celkem projektových aktivit 16.

⁵ Počet pracovních dnů byl sečten z Finančních zpráv projektu v letech 2012, 2013 a 2014.

⁶ Počet osobodnů byl sečten z Finančních zpráv projektu v letech 2012, 2013 a 2014.

⁷ Diety jsou ovšem vypláceny i po dobu cesty, počet dnů strávených na RUA byl tím pravděpodobně nižší.

⁸ Vyjádřila se tak v evaluačním rozhovoru prof. Dr. Kang Kroesna – kontaktní osoba projektu pro FATAM/FAE.

⁹ Vědecké články publikované v návaznosti na projektové aktivity:

- „*Schistura kampuchensis, a new species of loach (Cobitoidea: Nemacheilidae) from Cambodia*“ (Bohlen, Petrtyl, Borin, Chaloupková)
- „*Development of Solar Drying Model for Selected Cambodian Fish Species*“ (Hubáčková, Kučerová, Chrun, Chaloupková, Banout)

¹⁰ Dle vyjádření realizátora jde o běžně zavedenou praxi používanou ve společné publikační činnosti.

¹¹ Diplomové práce zpracované v souvislosti s projektem:

- Anna Kroutilová: „*Marketing Strategies of Small-Scale Rice Farmers in Takeo Province, Cambodia*“
- Petra Brtníková: „*ASK Asia: Agriculture, Skills, Knowledge in Asia: competences and employability of Erasmus Mundus Graduates in Agriculture on the Asian Professional Market*“
- Keo Socheat: „*Value chain of rice in Kampong Thom province, Cambodia*“ (ČZU, rektorské stipendium)
- Radek Vašíček: „*Marketing strategies of fish products in Cambodia*“

- Čtvrtým příkladem může být formulace uvádějící, že „*Českými pedagogy byly připraveny materiály pro výuku v anglickém jazyce. Jedná se o powerpointové prezentace, textové podklady a další multimediální materiály, které slouží ke zvýšení kvality výuky vybraných předmětů.*“ (RZ 2014), která vyvolává očekávání, že čeští pedagogové předali kambodžským partnerům ucelené balíčky kvalitních výukových materiálů navazující na výukové bloky, které obsahují více než jen powerpointovou prezentaci¹². Kromě FF, kde byly předány nad rámec prezentací také metodické protokoly, však žádná z fakult (FA-I, FATAM/FAE, FAERD) slovy své kontaktní osoby nepotvrdila, že by materiály nad rámec výukové prezentace od českých pedagogů dostala. Ze sedmi podpořených studentů, kteří v dotazníku odpověděli na otázku, zda získali výukové materiály k přednáškám českých pedagogů, odpověděli tři respondenti, že mají pouze své poznámky, dva respondenti, že získali pouze prezentaci a dva, že mají prezentaci a další materiály. Jeden z těchto studentů uvedl, že kvalita výukových materiálů, které dostal, byla špatná, a žádný z nich je neohodnotil jako výborné.

Jak je ilustrováno v uvedených příkladech, jsou texty zpráv o realizaci psány tak, aby projekt působil jako připravenější, detailněji propracovaný a realizovaný více do hloubky, než jak jeho realizaci potvrdila na evaluační misi partnerská strana.

1.2. LOGICKÁ STAVBA PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014

Orientaci v projektové logice hodnoceného projektu ztěžuje několik faktorů. Přestože prvky uvedené v projektové dokumentaci naznačují směřování projektových aktivit¹³, nejedná se v pravém slova smyslu o výstupy a není možné je jako výstupy hodnotit¹⁴. U některých aktivit (zejm. např. filmový festival, zemědělský veletrh, kariérní dny) není zcela jasný zamýšlený výstup ani vazba na dosažení cíle; u jiných aktivit (zejm. organizace Letní školy) se liší zamýšlený výstup uvedený v projektové dokumentaci od výstupu uváděného hlavní řešitelkou projektu Ing. Petrou Chaloupkovou, PhD. V projektové dokumentaci také zcela chybí úroveň výsledků, kterou lze, vzhledem k výše uvedenému, rekonstruovat pouze s obtížemi.

Projektovou logiku bylo nutné na základě údajů zjištěných z rozhovorů a z rešerše všech projektových materiálů doplnit a upravit. Při formulaci výstupů do teorie změny bylo vycházeno především z popisu aktivit a indikátorů. Aktivity směřující k propagaci projektu byly hodnoceny pouze jako průřezové, tj. netvořící samostatný výstup. Logickou stavbu projektu formulovanou pro potřeby evaluace, znázorňuje rekonstruovaná teorie změny (ToC) schválená ve Vstupní zprávě evaluace (viz Obrázek 1).

Žádoucí výsledky projektu po rekonstrukci ToC jsou:

- Pedagogové RUA učí podle výukových materiálů vzniklých během projektu
- Studenti RUA jsou lépe uplatnitelní na trhu práce
- Pedagogové a studenti více a lépe publikují
- Pedagogové a studenti využívají vytvořené zahraniční příležitosti

-
- Anna Patočková: „Socio-economic Analysis of Small-scale Fishers in Cambodia“
 - Stanislav Flekáč: „Market chain analyses of selected product in Cambodia“

¹² Realizátor projektu v připomínkovém řízení k evaluační zprávě specifikoval, že „*Ppt prezentace jsou běžně používaným výukovým materiálem. Většinou zahrnují i odkazy na odborné články či publikace, které byly během výuky prezentovány. Využívají se i odkazy na youtube atp.*“ Z dostupné dokumentace nelze tuto skutečnost zhodnotit.

¹³ Projektový návrh tvoří 19 samostatných aktivit ve 4 odlišných oblastech (výuka, vědecko-výzkumná činnost, internacionalizace RUA, propagace projektu) pro 4 různé fakulty a univerzitu jako celek.

¹⁴ Dle textu projektové dokumentace je záměrem projektu zlepšit úroveň zemědělského vysokoškolského vzdělávání v Kambodži. Hlavním cílem je pak zvýšení kvality výuky, výzkumu a mezinárodní spolupráce na RUA prostřednictvím zapojení odborníků z ČZU. Cíle projektu mělo dosaženo pomocí následujících „výstupů“:

1. Kvalitnější výuka odborných předmětů;
2. Zlepšení vědecko-výzkumné činnosti na RUA;
3. Internacionalizace RUA;
4. Propagace projektu

Projektová dokumentace obsahuje Matici logického rámce projektu¹⁵, která je uvedena v [Kapitole 7](#), kde je záměrem projektu:

- *Na konci projektu má 10 % vysokoškolských studentů kvalitnější znalosti v oboru zemědělství a ve vědecko-výzkumné praxi.*
(studentů RUA je celkem cca 5000, tj. cíl pro úspěšnou podporu je cca 500 studentů)
- *Na konci projektu má 20 % vysokoškolských pedagogů v oboru zemědělství více znalostí o zásadách vědecko-výzkumné činnosti a možnostech zapojení do mezinárodních vzdělávacích programů“*
(pedagogů RUA je celkem 121, tj. cíl pro úspěšnou podporu je cca 24 pedagogů)

Cílem projektu podle Matice logického rámce je:

- *20 % studentů RUA absolvovalo odborné kurzy vedené v rámci projektu.*
(studentů RUA je celkem cca 5000, tj. cíl účasti ve výukových blocích je cca 1 000 studentů)
- *10 % studentů a pedagogů RUA se zapojilo do programu zkvalitnění vědecko-výzkumné práce (realizace diplomových prací, formulace výzkumných projektů, zásady publikování vědeckých prací).*
(Cíl pro účast na vědecko-výzkumných aktivitách je 500 studentů a 12 pedagogů RUA)
- *25 % studentů a pedagogů RUA má představu o možnosti zapojení se do mezinárodních výzkumných a studijních projektů.*
(Cíl pro oblast internacionalizace RUA je 1 250 studentů a 30 pedagogů RUA).

Matici nelze pro vyhodnocení projektu použít jednak vzhledem k logickým chybám (viz poznámka pod čarou č. 15) a za druhé vzhledem ke kombinaci neslučitelných údajů – indikátory uvádějí cílové hodnoty sloučeně jak pro cílové skupiny (studenti a pedagogové), tak pro tematické oblasti odlišných forem podpory (např. kvalitnější znalosti a zároveň povědomí o mobilitě).

1.3. KOMENTÁŘ K LOGICKÉ STAVBĚ PROJEKTU A JEHO DOKUMENTACI

Projektová logika rekonstruovaná při zahájení evaluace do teorie změny (viz Obrázek 1) vizualizuje silné i slabší vlivy jednotlivých aktivit projektu na očekávané výsledky projektu. Na základě zhodnocení dostupných dat z dokumentace a evaluační mise je evaluátor přesvědčen o tom, že vzhledem k malým dostupným finančním a personálním zdrojům vedly **příliš vysoké ambice při formulaci cílů projektu a velké množství na sobě nezávislých projektových aktivit** (viz Obrázek 2 a kapitola 3) **k nenaplnění očekávatelných výsledků projektu** (detailnější zhodnocení viz kapitola 3 [naplnění závazků](#) a kapitola 4 zpracování [evaluačních zjištění](#)).

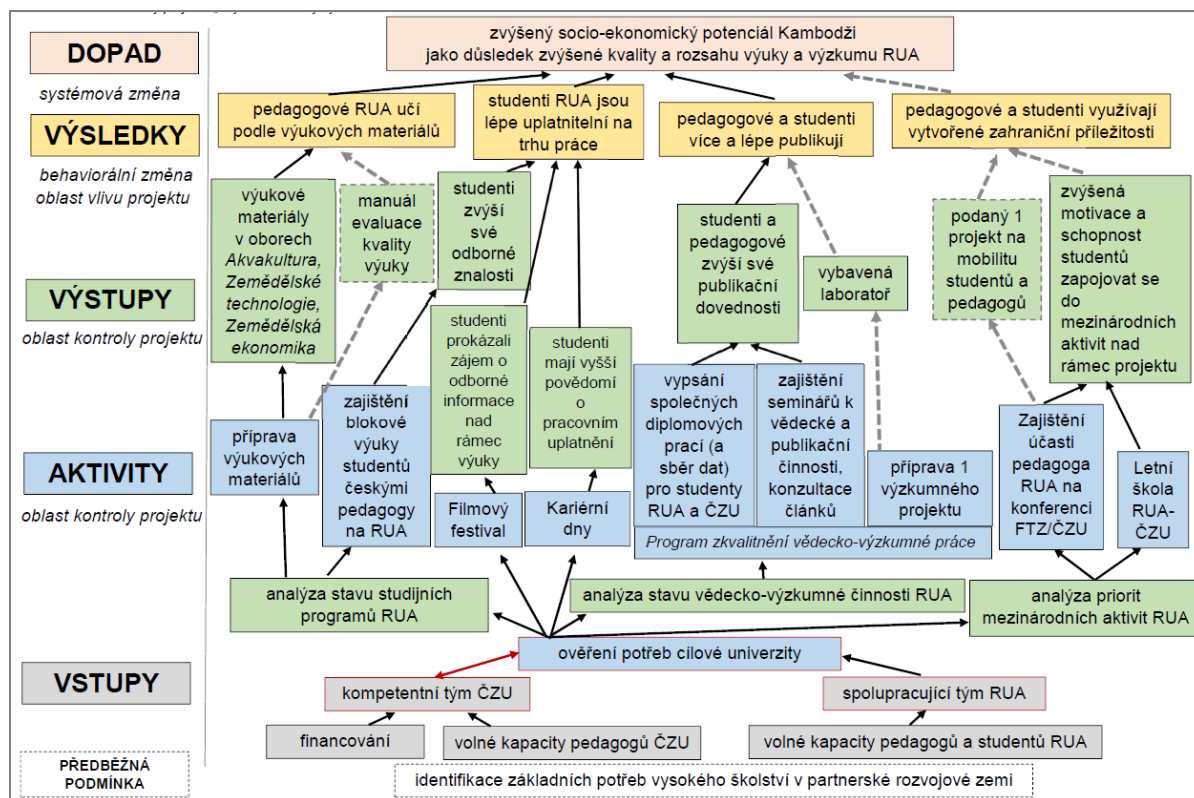
Předpoklad formulovaný realizátorem projektu, že komplexně pojaté aktivity samy o sobě přímo povedou k systémovým změnám na partnerské univerzitě, se během evaluace nepotvrdil.

Projektová dokumentace je obsáhlá, ale často **neobsahuje konkrétní údaje**, jako seznamy účastníků, termíny misí českých pedagogů na RUA, rozsah výuky, dosažené hodnoty indikátorů, výukové materiály k některým předmětům, přesto, dle vyjádření koordinátorky projektu za ČZU, odpovídá požadavkům ČRA. Z hlediska evaluace s tímto tvrzením nelze zcela souhlasit, vzhledem k názvu povinné kapitoly závěrečné zprávy *2.1 Celkové zhodnocení aktivit a výstupů ve vztahu k plánu aktivit a indikátorům pro výstupy*.

¹⁵ Matice logického rámce projektu obsahuje logické chyby. Například záměr, aby na konci projektu bylo 24 pedagogů RUA (20 %), kteří budou mít více znalostí o zásadách vědecko-výzkumné činnosti a více znalostí o zapojení do mezinárodních vzdělávacích programů, neodpovídá hodnotě podřazeného cíle, který plánuje pouze 12 pedagogů RUA (10 %) zapojených do programu zkvalitnění vědecko-výzkumné práce.

Dalším příkladem může být srovnání plánovaných hodnot indikátorů týkajících se podpory studentů. Cíl pro účast na vědecko-výzkumných aktivitách je 500 studentů RUA (10 %), zatímco indikátory pro vědecko-výzkumnou činnost uvádějí, že bude „Vypsáno 10-15 společných diplomových či bakalářských témat, 100 účastníků odborného semináře vědecké a publikační činnosti“, takže i v maximální variantě má být cíl podpory studentů vědecko-výzkumnou činností 150 osob, bez ohledu na to, že do účastníků spadají i pedagogové, pro které byly semináře ve skutečnosti cíleny primárně.

Obrázek 1 Rekonstruovaná teorie změny projektu Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži

Zdroj: autoři, Svitáková J. a Kunová A., 2016

Pozn.: Teorie změny byla prodiskutována s koordinátorkou projektu Ing. Petrou Chaloupkovou, Ph.D. a schválena Referenční skupinou v rámci Vstupní zprávy evaluace.

Z hlediska evaluace považuje evaluátor za důležité v oblasti logické stavby projektu ČZU-RUA upozornit na skutečnost, kdy **přestože logika projektu není jasná, tak její zpracování odpovídá logice a požadavkům dokumentace k dotačnímu titulu.**

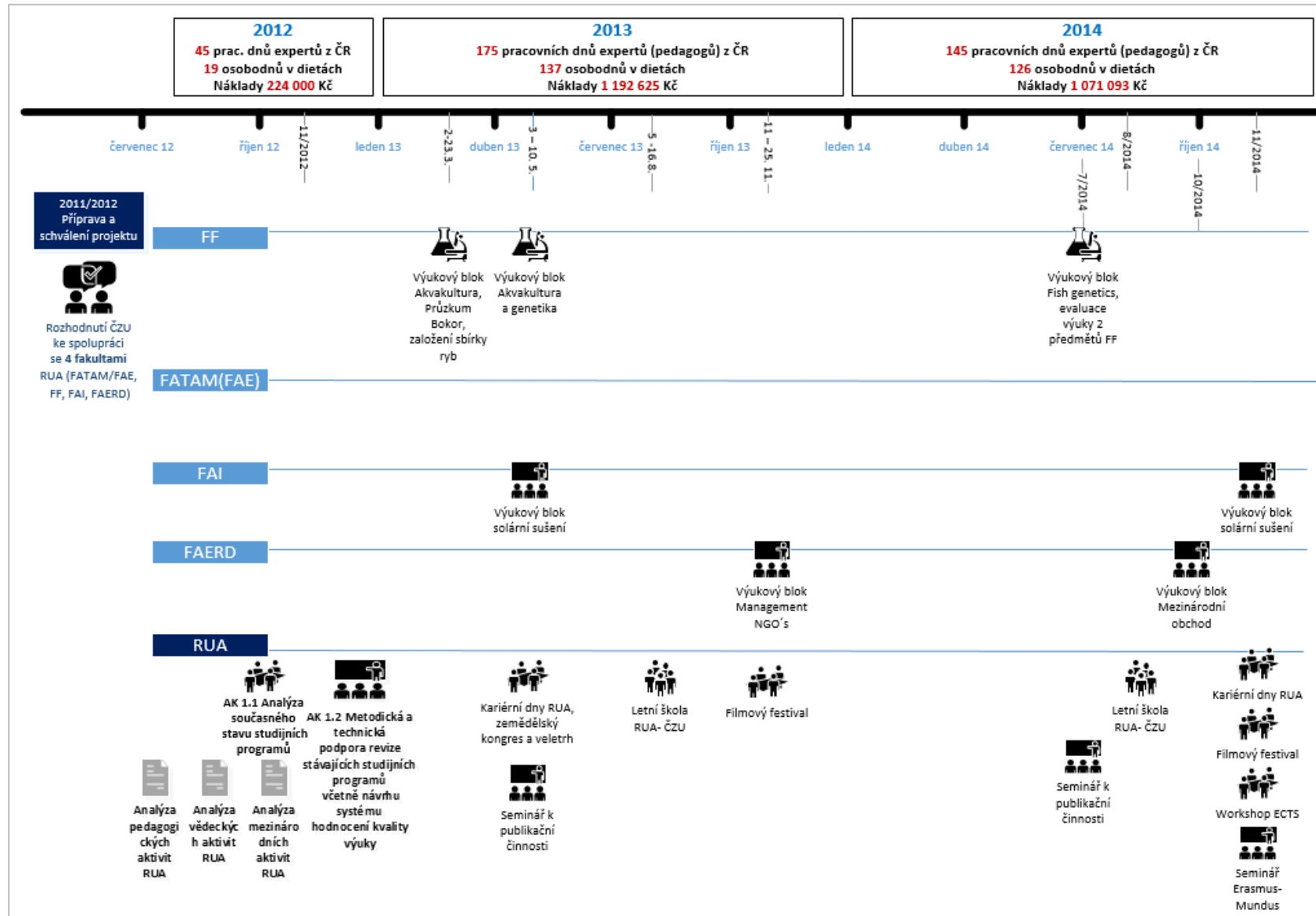
Realizátor při návrhu projektu evidentně vycházel z textu kapitoly I. PŘEDMĚT DOTACE dokumentu „Výběrové dotační řízení v rámci dotačního titulu...“, který sám není z hlediska formulace očekávání obsahově vyčerpávající ani logicky přehledný¹⁶. Je vidět, že předkladatelé projektových záměrů nemají předepsány v podstatě žádné limity pro konstrukci svého projektu, ani stanoveny minimální hranice podpory. Není ani výslovně uveden žádoucí vliv na zlepšení uplatnění studentů na trhu práce, který tak lze pouze předpokládat jako logický důsledek zlepšení kvality vysokoškolské výuky.

Pro vyšší přehlednost o průběhu a struktuře projektových aktivit v projektu ČZU-RUA v letech 2012 - 2014 byla zpracována vizualizace struktury podpory poskytované projektem. (viz Obrázek 2).

Cílem vizualizace je **ukázat na časové ose průběh projektových aktivit vůči jednotlivým fakultám a partnerské univerzitě.** Na schématu je vidět jak časové rozložení devíti českých misí v průběhu let, tak jejich tematické zaměření.

¹⁶ Teorie změny dotačního titulu je detailněji rozpracována v Příloze 9 evaluační zprávy.

Obrázek 2 Vizualizace struktury podpory v projektu Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži v letech 2012-2014

Legenda k Obrázku 2 - vizualizaci struktury projektu ČZU-RUA: využité ikony jsou ilustrativního charakteru

-
časová osa s vyznačením mise / působení českého týmu na RUA
-
symbol pro výukový blok s laboratorním cvičením
-
symbol pro výukový blok
-
shrnutí personálních a finančních dat za určitý rok
-
symbol pro závaznou dohodu
-
symbol pro hromadnou aktivitu
-
symbol pro letní školu jako kombinovanou aktivitu pro kambodžské a české studenty
-
symbol pro zapojenou organizační složku RUA

Zdroj: autor, Svitáková J., 2016

1.4. KLÍČOVÉ PŘEDPOKLADY K NAPLNĚNÍ PROJEKTU

1.4.1 Hodnocení klíčových předpokladů

Klíčové předpoklady nutné pro naplnění různých prvků projektu podle oblastí, kterých se týkají:

RUA

- **Zájem managementu RUA o spolupráci**
Předpoklad byl naplněn. RUA prostřednictvím hlavní koordinátorky projektu prof. Dr. Mom Seng má o projekt i jeho pokračování zájem. Jako obtížná se jeví konkretizace potřeb RUA, které by měl projekt v ideálním případě reflektovat, protože kambodžská strana spíše očekává návrhy na spolupráci od českého týmu, než že by formulovala vlastní témata.
- **Zájem studentů a pedagogů RUA aktivně se účastnit**
Předpoklad byl naplněn částečně, podle seznamů účastníků a rozhovorů s projektovými asistenty na RUA je zájem studentů o projektové aktivity značný (např. u filmového festivalu bývá větší zájem, než je kapacita sálu; stejně tak pro účast na Letní škole probíhají výběrová řízení; přednáškové bloky měly velkou účast, ačkoliv nebyly standardní součástí harmonogramu výuky).
Méně potvrzený je zájem pedagogů. Pedagogové RUA musí na projektu spolupracovat nad rámec svých standardních povinností bez finančního příspěvku. Pedagogové během evaluačních rozhovorů uváděli, že se výuky českých odborníků plnohodnotně neúčastnili, neměli na to čas, vzhledem k dalším pracovním povinnostem. Klíčový předpoklad úspěchu projektu založený na zájmu pedagogů tak nebyl naplněn.
- **Stabilní situace na RUA**
Prof. Dr. Mom Seng uvedla, že univerzita řeší problém s fluktuací zaměstnanců, kdy část pedagogů ukončila své působení na RUA. Negativní vliv této situace se projevil v aktivitě zavádění evaluace výuky studenty, ostatní aktivity projektu nebyly výrazně dotčeny.

Kambodža celkově

- **Relativně stabilní politická, ekonomická a bezpečnostní situace v Kambodži**
Během evaluace nebyla zjištěna změna stavu, která by měla vliv na projektové aktivity.

Projektové výstupy

- **Výuka včetně výukových materiálů je srozumitelná**
Předpoklad spíše nebyl naplněn. Úroveň znalosti angličtiny studentů RUA je všeobecně nízká¹⁷ a výukové bloky v angličtině, které čeští pedagogové pro studenty připravili, neměly připravené a předem zaslané podkladové materiály, které by si studenti mohli přeložit do khmerštiny. Podle informací od pedagogů RUA nebyly české výukové bloky přímo navázány na průběh standardní výuky, což mohlo jejich srozumitelnost pro studenty dále snižovat.
assoc. Prof. Chhouk Borin se vyjádřil: „*Students don't understand technical terms, they need to improve vocabulary first to understand. My colleague who teach aquaculture doesn't speak English. Students have to use materials in English, but the spoken language is Khmer. We don't have time to translate.*”
Mr. Chrun Rithy se vyjádřil: „*Students attend Film festival just if they speak English, because the subtitles are very quick and if you read you cannot watch.*”
prof. Dr. Kang Kroesna se vyjádřila: „*There are difficulties with English, it is difficult to translate the technical words. For films the subtitles are good, but sometimes very quick, for students it should be better in spoken Khmer.*”
- **Navržené postupy a metodiky v oblasti vědy a výzkumu jsou v kontextu se záměrem RUA a jsou jasné a pochopitelné**
Předpoklad byl naplněn částečně. V oblasti vědy a výzkumu bylo spolupracováno s fakultami FF a FA-I. Postupy a metodické listy pro práci s ichtyologickým materiálem byly převzaty

¹⁷ Jako „nízkou“ uvedli znalost angličtiny studentů pedagogové RUA, realizátoři projektu považují úroveň angličtiny studentů RUA za dostatečnou.

a jsou využívány, praktické dovednosti z výuky (např. metodika preparace chromozomů) byla úspěšně předána, vč. nutného know-how i podpory vybavení, a její využití na RUA dál není závislé na externích expertech a může být využívána proškolenými pracovníky. Část přednášek (např. cytogenetika) bude muset být nadále zajišťována českým partnerem, protože je svojí specializací nad současnou znalostní úrovní fakulty. Při spolupráci s FA-I byly předány podklady k využívání solárních sušáren, školení pro jejich využití probíhala i během Letní školy. Členové fakulty FA-I by ocenili detailnější výuku teorie pro kalkulace a zpracování dat.

Řešitelský tým

- **Zajištění kvalitního řešitelského týmu**

Předpoklad byl naplněn. Podle všech dostupných informací byl řešitelský tým (a to jak realizátoři z ČZU, tak koordinátorka za RUA) odborně kompetentní pro realizaci projektu v daném rozsahu.

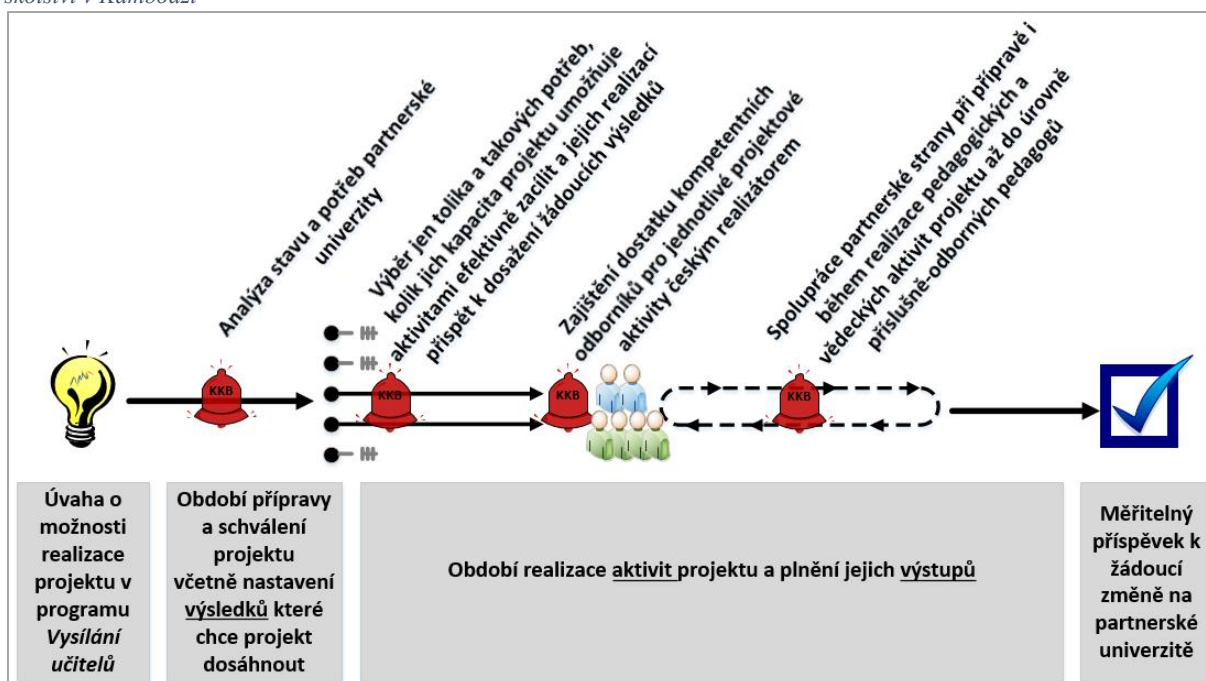
- **Funkční interakce s kambodžskými VŠ pedagogy při přípravě a výuce bloků**

Předpoklad spíše nebyl naplněn. Projekt je centrálně koordinován přes prorektorku prof. Dr. Mom Seng, což odpovídá komunikačním pravidlům dle hierarchie na RUA. Přímá komunikace mezi českými a zahraničními odborníky v jednotlivých oborech je omezená. Limitovaný zájem konkrétních pracovníků může být kromě jiného ovlivněn i skutečností, že pedagogové nepobírají finanční odměnu ani za spolupráci na projektu, ani za výzkumné výsledky v podobě publikací. Pedagogové RUA se nepodíleli na přípravě výukových materiálů českých kolegů, např. formou připomínek k obsahu nebo zajištěním jejich překladu do khmerštiny.

1.4.2 Hodnocení kritických kontrolních bodů v procesu projektu

Hodnocený projekt nenaplnil některé definované **kritické kontrolní body (KKB)** v procesu projektu od nápadu k výsledkům. Ukázalo se také, že ke třem KKB již navrženým v Nabídce na evaluaci, je nutné přidat čtvrtý, kterým je „výběr jen tolika a takových potřeb, kolik jich kapacita projektu umožňuje efektivně zacílit a jejich realizací přispět k dosažení žádoucích výsledků“. Shrnutí a vizualizace KKB vůči procesu projektu ČZU-RUA je uvedena v Obrázku 3.

Obrázek 3 Vizualizace kritických kontrolních bodů v procesu realizace projektu Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži

Zdroj: autor, Svitáková J., 2016

1. analýza stavu a potřeb partnerské univerzity

Analýzy, které byly v rámci projektu zpracovány v roce 2012, jsou základem spolupráce, ale nejsou dostatečně detailní, aby na jejich zjištěních bylo možné identifikovat konkrétní potřeby jednotlivých oborů a výukových programů školy, zacílit se na vybrané oblasti a konkrétně přispět k jejich systémovému zlepšení.

2. výběr potřeb k řešení na základě kapacit projektu a očekávaných výsledků

Jako kritický bod se v případě projektu ČZU-RUA ukázal výběr potřeb. Aby projekt mohl dosáhnout výsledků, které by měly být definovány v projektové žádosti, měl by si vybrat pro intervenci jen tolik a takových potřeb partnerské univerzity, kolik jich kapacita projektu umožňuje aktivitami efektivně zacílit a jejich řešením přispět k dosažení žádoucích výsledků. V průběhu evaluace se přílišná komplexnost aktivit společně s chybějící formulací očekávaných výsledků ukázala jako zcela limitující pro měřitelný příspěvek k systémové změně (dopadu).

3. kompetentní řešitelský tým

KKB byl naplněn, projekt využil české odborníky na konkrétní témata a přizval si i zahraničního experta pro krátkodobou spolupráci.

4. spolupráce partnerské strany při přípravě i během realizace projektu

Partner prostřednictvím osoby koordinátorky projektu spolupracoval s českým týmem ve všech fázích projektu. Omezená byla spolupráce mezi českými a kambodžskými odborníky navzájem, což se ukázalo jako limitující faktor pro dosažení výsledků.

Hodnocení chybných účinků a nežádoucích efektů

Projekt vykazuje příznaky, že se v něm mohly vyskytnout některé chybné účinky a nežádoucí efekty, ačkoliv je celkově nemožné je zhodnotit, vzhledem k tomu, že projekt nedosáhl výsledků, vůči kterým by měly být vztaženy. Jejich vyhodnocení tím lze provést pouze v teoretické rovině:

- **alternativní atribuce**

Vzhledem k tomu, že podpora z projektu byla roztržena do jednotlivých podpor bagatelního rozsahu¹⁸ pro studenty různých oborů a různých ročníků, tak i v případě, že by se podařilo prokázat lepší uplatnitelnost studentů RUA na trhu práce, nebylo by možné tento výsledek kauzálně provázat s podporou projektem. Důvody lepší uplatnitelnosti studentů na trhu práce by bylo nutné hledat také v alternativních příčinách.

- **mrtvá váha**

K vytěsnění jiných finančních zdrojů podporou z tohoto dotačního titulu pravděpodobně nedošlo.

- **creaming-off efekt**

Pokud by bylo možné změřit dopady projektu na studenty RUA, pravděpodobně by bylo zjištěno, že byli prioritně podpořeni a lepších výsledků dosáhli ti studenti, kteří již před zahájením projektových aktivit měli vyšší znalost angličtiny. Projektové aktivity nejsou přizpůsobeny aktuální průměrné znalosti angličtiny studentů RUA, není zajištěn simultánní překlad výukových bloků do khmerštiny, ani překlad výukových materiálů¹⁹. Znalost angličtiny je výběrovým kritériem pro účast na Letní škole. Projekt tím přímo cílí na studenty s lepší perspektivou projektové aktivity úspěšně absolvovat.

Obdobná situace by se pravděpodobně projevila i u pedagogů, protože podle vyjádření svých kolegů, ne všichni pedagogové RUA mají adekvátní znalost angličtiny, čímž jsou oni a jimi zajišťované předměty automaticky vyřazeny z možné spolupráce na projektu.

¹⁸ Vysvětlení principu bagatelní podpory viz kapitola Doporučení.

¹⁹ Na základě připomínkového řízení k evaluační zprávě realizátor projektu zdůraznil, že: „simultánní překlad z angličtiny do místního jazyka naopak může vést ke zkrácení, přílišnému zjednodušení předávaných informací a narušení plynulosti výukových bloků. Prezentace v angličtině byly vždy následně předány k možnému dalšímu samostudiu. Použití angličtiny ve výuce je jedním z faktorů, které napomáhají požadované internacionalizaci a uplatnění studentů v praxi.“

- **drop-off efekt**

Výrazné slábnutí dopadů projektu s časovým odstupem od ukončení podpory, pokud by bylo možné dopady změřit, by se pravděpodobně projevilo po ukončení studia podpořených studentů. Vzhledem k tomu, že předané výukové materiály a postupy nebyly českými odborníky připraveny jako přenositelné a spíše nebyly převzaty místními pedagogy a tedy ani zařazeny do jejich výuky, nebylo by možné sledovat jejich potenciální vliv na další generace studentů RUA.

- **substituce**

Nežádoucí efekt substituce i vzhledem k nízkému rozpočtu projektu pravděpodobně nenastal. Není příliš pravděpodobné, že by spolupráce na projektu natolik zvýhodnila určité fakulty RUA, že by tím současně znevýhodnila fakulty nepodpořené. Obzvláště v situaci, kdy na univerzitě působí více zahraničních donorů a je současně realizováno značné množství projektů, není pravděpodobné, že by český projekt spolupráce s konkrétními fakultami způsobil tento nežádoucí efekt.

Ani na úrovni podpory studentů a pedagogů RUA nelze vzhledem k typu projektových aktivit předpokládat, že neúčast na nich vyvolá významné znevýhodnění oproti účasti.

1.5. INFORMACE O REALIZÁTORECH PROJEKTU

Hlavním realizátorem projektu je ČZU v Praze, Fakulta tropického zemědělství (FTZ)²⁰. Projekt koordinuje proděkanka pro mezinárodní vztahy Ing. Petra Chaloupková, Ph.D., řešitelský tým je složen ze zaměstnanců FTZ a dále ze zaměstnanců FAPPZ (Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů).

Partnerem projektu je RUA, páteřní instituce pro vzdělávání a výzkum v zemědělském sektoru v Kambodži, konkrétně její fakulty (i) Agricultural Technology and Management²¹, (ii) Fisheries a (iii) Agricultural Economics and Rural Development a (iv) Agro-Industry. Projekt koordinuje prorektorka RUA pro mezinárodní vztahy prof. Dr. Mom Seng.

Na obou partnerských univerzitách jsou do projektu zapojeny osoby s předchozí zkušeností s obdobnou činností.

²⁰ První rok projektu pod starším názvem Institut tropů a subtropů (ITS).

²¹ Fakulta Technology and Management se v roce 2014 vrátila k původnímu názvu z roku 1996 Faculty of Agricultural Engineering. Kontaktní osoba z projektové dokumentace, paní děkanka Kang Kroesna byla v době průběhu evaluace děkankou Veterinární fakulty.

2. METODOLOGIE EVALUACE

Pro zpracování Přílohy 3: Výsledky evaluace projektu „Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži“ v období 2012–2014 byl využit metodický postup představený v Nabídce (viz schéma v Obrázku 4. Evaluace byla provedena jako jednorázový neexperimentální výzkum, jehož základním principem byla snaha o využití různých, vzájemně se doplňujících metod sběru a analýzy dat. Tím mělo být zajištěno nejenom komplexní využití datových zdrojů, ale také ověření (triangulace) získaných informací. S ohledem na dostupnost jednotlivých zdrojů v evaluaci převažují kvalitativní metody sběru dat a jejich analýza.

Polostrukturované rozhovory představovaly nejdůležitější metodu sběru dat – byly provedeny se členy obou realizačních týmů, představiteli partnerských škol, zástupců ZÚ, gestora a ORS. Vzhledem k nemožnosti získat kontakty nutné k provedení dotazníkového šetření mezi studenty byly rozhovory provedeny s několika z nich, kteří se účastnili projektem zaváděných aktivit.

Pozorování bylo součástí evaluačních návštěv na partnerských univerzitách; hrálo zásadní roli v získávání informací ohledně viditelnosti, materiálních výstupů projektů (poskytnuté přístroje, výukové materiály atd.) a jejich využívání.

Rešerše primárních a sekundárních zdrojů byla důležitou součástí sběru dat ve všech fázích evaluace, sloužila k získání všech typů dat nutných k hodnocení.

Obrázek 4 Schéma metodologie evaluace projektu ČZU-RUA 2012-2014

Schéma metodologie evaluace projektu ČZU-RUA						
Evaluační kritéria	Relevance	Efektivita	Efektivnost	Dopady	Udržitelnost	Otázky k programu
Metody sběru dat	Desk research dokumentace					
	Desk reseach sekundárních zdrojů			Desk reseach sekundárních zdrojů		Desk reseach sekundárních zdrojů
	Rozhovory s projektovým týmem ČZU					
	Rozhovory se zástupci RUA					
	Rozhovory se studenty RUA a on-line dotazník					
	Rozhovory ZÚ, ČRA, ORS		Rozhovory ZÚ, ČRA, ORS			Rozhovory ZÚ, ČRA, ORS
				Pozorování		
Evaluační nástroje a koncepty	Teorie změny projektu					ToC programu
	Bagatelní podpora					
	Identifikace možného výskytu chybných a nežádoucích efektů					
	Identifikace a kontrola kritických kontrolních bodů					
					Analýza stakeholderů	
	Závěrečný debriefing					
Syntéza zjištění za projekt ČZU-RUA						

Zdroj: autor, Svitáková J., 2016

- Podářilo se zorganizovat strukturované rozhovory se všemi zapojenými osobami, jak na straně RUA, tak ČZU i ostatních zainteresovaných stran. Byl proveden i závěrečný de-briefing nad předběžnými zjištěními s koordinátorkou projektu prof. Dr. Mom Seng, kde byly ujasněny i odpovědi na doplňující otázky. Rozhovory proběhly za dodržení etických principů, na straně respondentů ani evaluátora nebyly zaznamenány v tomto směru, ani v ochotě podílet se na evaluaci, žádné stížnosti.

- Z metodických postupů uvedených v Nabídce nebyly v očekávaném rozsahu získány využitelné výstupy z dotazníkového šetření mezi studenty RUA (viz detail v příloze 11 evaluace Dotazníkové šetření). Šetření bylo provedeno, ale vzhledem k tomu, že projekty nemají povinnost evidovat kontakty na podpořené osoby, neodpovídala struktura respondentů s emailovými adresami, které se podařilo získat, struktuře podpořených studentů dle dokumentace k projektu. Vzhledem k tomu a k nízké návratnosti dotazníků, nebyly výsledky šetření využity jinak, než pro okrajové doplnění zjištění z jiných zdrojů. Pro zjištění o studentech jsme využili rozhovory s projektovými asistenty, mladšími pedagogy a několika současnými studenty, kteří se účastnili poslední Letní školy ČZU-RUA. Možnost zpracovat místo dotazníkového šetření na studentech více případových studií, kterou jsme navrhli ve Vstupní zprávě na základě zpětné vazby k Nabídce, nebylo možné uvést do praxe. V průběhu evaluačních rozhovorů pedagogové RUA při žádosti o kontakty na studenty z let 2012–2014, kteří se projektových aktivit účastnili, uvedli, že není možné se s nimi sejít. Mezi dostupnými osobami se nepodařilo objevit žádnou, která by ve své profesní kariéře přímo využívala kompetence získané projektem.
- V rámci evaluace nebylo možné provést komparaci výuky vzhledem k tomu, že výukové bloky českých pedagogů nebyly převzaty do výuky pedagogů RUA a ani neprobíhá evaluace kvality výuky studenty na podpořených fakultách.

Členové evaluačního týmu podílející se na evaluaci projektu ČZU-RUA 2012–2014

Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA (*Seniorní evaluátorka, expertka na zemědělské vzdělávání*)

- 9 let zkušeností v oboru evaluací, absolvovala doktorské studium na Fakultě tropického zemědělství ČZU s disertační prací zaměřenou na využití kvalitativní komparativní analýzy (QCA) v oblasti zaměstnanosti absolventů. Hodnotila mezinárodní výukový program zemědělského výzkumného centra CIMMYT v Mexiku (2008). Působila jako koordinátor evaluací a vedoucí týmu pro tvorbu monitorovacích indikátorů (2010-2012), následně jako vedoucí samostatného Oddělení evaluací a strategií MPSV ČR (2013-2015). Vyhodnocovala pilotní program MBA Newton College (2016). Dlouhodobě působí jako metodický garant evaluací OP VVV na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.
- Zodpovědnost za odbornou a metodickou adekvátnost hodnocení projektu ČZU-RUA, sběr a analýza primárních a sekundárních dat, formulace zjištění, závěrů a doporučení.

Veronika Štěpková, MSc (*Místní expertka – Kambodža*)

- Absolvovala rozvojová studia na School of Oriental and African Studies ve Velké Británii, pracovala jako communications officer v agentuře UN Women v Kambodži (2014-2015).
- Odborné konzultace v oblasti socioekonomického a kulturního kontextu projektu na RUA.

PhDr. Martin Buchtík, Ph.D. (*Konzultant hodnocení vysokoškolského vzdělávání*)

- Ředitel a šéfanalytik Centra pro výzkum veřejného mínění (2013-2015), vypracoval metody analýzy hodnocení vysokých škol pro projekt Fakulta roku (2016).
- Odborná konzultace v metodice hodnocení kvality vysokoškolských kurzů a vědy.

Anna Kunová, MSc (*evaluátorka projektu ČVUT-MUST, vedoucí týmu*)

- 4 roky zkušeností v oboru evaluace, prováděla evaluační výzkumy lidskoprávních aktivit na Kubě (Člověk v tísni, 2015) a vzdělávacích projektů v Keni (Člověk v ohrožení, 2012, 2013).
- Koordinace expertů, účast na evaluační misi, připomínky k evaluační zprávě.

3. PŘEHLED NAPLNĚNÍ ZÁVAZKŮ PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014

Vzhledem ke komplexnosti projektu a rozsahu jeho aktivit byl pro udržení přehlednosti zpracován monitorovací list reflektující na čtyřbodové škále s komentářem **míru naplnění jednotlivých závazků aktivit projektu, uváděných v dokumentaci ve formě indikátorů nebo popisů v textu**²². Je nutné zdůraznit, že nejde o zhodnocení naplnění „výsledků“ ale pouze o přehled stavu hodnot, ke kterým se zavázal projektový dokument.

V Tabulce 1 je uvedeno shrnutí zjištění z následující detailní Tabulky 2, ze kterého je patrné, že projekt „zcela“ a „spíše“ naplnil přibližně dvě třetiny v projektovém návrhu deklarovaných aktivit, zatímco třetinu jich „spíše“ nebo „vůbec“ nenaplnil.

Tabulka 1 Shrnutí naplnění závazků jednotlivých aktivit projektu ČZU-RUA, 2012-2014

Naplnění závazku	Počet všech aktivit projektu (oblasti I-IV)		Počet aktivit projektu <u>bez</u> oblasti „ IV. Propagace“ (oblasti I-III)	
ANO / ZCELA	7 aktivit	36,8 %	5 aktivit	31,3 %
SPÍŠE ANO	6 aktivit	31,6 %	5 aktivit	31,3 %
SPÍŠE NE	3 aktivity	15,8 %	3 aktivity	18,7 %
NE / VŮBEC	3 aktivity	15,8 %	3 aktivity	18,7 %
Celkem:	19 aktivit	100 %	16 aktivit	100 %

Tabulka 2 Přehled naplnění závazků projektu ČZU-RUA, 2012-2014

MONITORING PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014: PŘEHLED NAPLNĚNÍ ZÁVAZKŮ			
	Přehled aktivit dle projektové žádosti <i>citace z projektové dokumentace</i>	Závazek / hodnota indikátoru <i>citace z projektové dokumentace</i>	Škála naplnění závazku ANO / ZCELA SPÍŠE ANO SPÍŠE NE NE / VŮBEC
I. Kvalitnější výuka odborných předmětů			
1	Aktivita 1.1.1 - Analýza současného stavu studijních programů	Zpráva z analýzy studijních programů	SPÍŠE ANO + byla provedena analýza současného stavu studijních programů na 4 fakultách RUA - analýza není detailní pro identifikaci nedostatků ve studijních programech.
2	Aktivita 1.1.2 - Metodická a technická podpora revize stávajících studijních programů včetně návrhu systému hodnocení kvality výuky	- bude proveden návrh na zlepšení struktury studijních programů dle evropských standardů včetně návrhu ECTS kreditů - hodnocení současného stavu kvality výuky proběhne na základě dotazníkového šetření mezi studenty a pedagogy RUA. - vypracován manuál evaluace kvality výuky - (2014) hodnocení probíhá na všech fakultách univerzity	SPÍŠE NE - návrh struktury studijních programů včetně ECTS nebyl během evaluace u partnera k dispozici, není součástí dokumentace + proběhlo dotazníkové šetření aktuálního stavu - nebyl vypracován manuál evaluace výuky, pouze prezentace - provedeno pilotní vyhodnocení přes Qualtrics, který RUA již nefunguje - hodnocení neprobíhá

²² Roční zprávy o realizaci projektu neobsahují tabulku shrnující naplnění indikátorů/závazků projektu.

3	Aktivita 1.1.3 - Příprava výukových materiálů vybraných předmětů	Jedná se o powerpointové prezentace, textové podklady a další materiály , které pomohou zvýšit kvalitu daných předmětů. - a další multimediální materiály - Připraveny výukové materiály pro výuku vybraných předmětů v oborech Akvakultura, Zemědělské technologie, Zemědělská ekonomika	SPÍŠE NE - pedagogové RUA získali pouze powerpointové prezentace, které pro výuku dále nevyužívají + materiály nad rámec prezentací získali pouze pedagogové F.Fisheries <i>Pro evaluaci nebyly k dispozici všechny výukové materiály, nebyly získány ani od pedagogů RUA, ani od realizátora projektu.</i>
4	Aktivita 1.1.4 - Vysílání pedagogů ČZU v Praze – výuka odborných předmětů pro studenty RUA	Jedná se o intenzivní výuku daného předmětu během 3 týdenních seminářů , ve kterém budou probíhat jak přednášky, tak praktická cvičení. - Zajištění výuky českými odborníky ve 3 oborech (Akvakultura, Zemědělské technologie, Zemědělská ekonomika) pro celkem 1000 studentů Cíl projektu dle matice logického rámce je 20 % studentů RUA (1000) absolvovalo odborné kurzy vedené v rámci projektu.	SPÍŠE ANO + proběhlo 7 výukových bloků - výukové bloky byly různé délky, nikoliv týdenní, nejkratší trval pouze půl dne (<i>rozsah podpory formou výuky dokumentace nijak nespecifikuje</i>) - počet podpořených studentů 1000 pro podporu výukou pravděpodobně nebyl dosažen - počet podpořených studentů ve výukových blocích byl podle dostupných prezenčních listin cca 380 studentů RUA. Tento cíl projektu dle matice logického rámce byl naplněn z cca 38 %, protože bylo podpořeno celkem cca 7,6 % studentů RUA. <i>Přesná evidence počtu podpořených studentů není k dispozici.</i>
5	Aktivita 1.1.5 - Uspořádání Kariérních dní – workshop s vládními, nevládními a komerčními organizacemi	- Na organizaci této aktivity se kromě ČZU a RUA budou podílet mezinárodní organizace Agrinatura a Searca. - 300 účastníků Kariérních dní	ANO / ZCELA - v dokumentaci není popsán průběh podpory z Agrinatura a Searca + 348 studentů (v 2013)
6	Aktivita 1.1.6 - Organizace filmového festivalu se zemědělskou tematikou a panelová diskuze na RUA	- Očekává se účast zhruba 500 studentů RUA (2013)	ANO / ZCELA + 4 dny s průměrnou účastí 50 – 70 studentů (2013) + 698 studentů (2014)
II. Zlepšení vědecko-výzkumné činnosti na RUA			
7	Aktivita 1.2.1 - Analýza současného stavu vědecko-výzkumné činnosti na RUA	Zpráva z analýzy vědecko-výzkumné činnosti	SPÍŠE ANO + byla provedena analýza - hodnoceny pouze publikace zahrnuté do mezinárodních vědeckých databází, protože „ <i>Hlubší analýza, která by zahrnovala i místní parametry hodnocení vědy a výzkumu, není proveditelná s ohledem na časové a finanční kapacity projektu.</i> “
8	Aktivita 1.2.2 - Identifikace a realizace společných výzkumných témat	- systém tzv. sendvičového vedení diplomových prací. Jedná se společně vedení diplomové práce odborníky z ČZU a RUA. - Vypsáno 10-15 společných diplomových či bakalářských témat - nutné studenty podpořit lokálním cestovním grantem.	NE / VŮBEC (<i>Studenti RUA píšou bakalářské práce v khmerštině a navíc jsou jednotlivá témata navrhována s ročním předstihem a odsouhlasena Ministrem zemědělství.</i>)
9	Aktivita 1.2.3 – Zajištění účasti zástupce	- Vybranému kandidátu bude zajištěna cesta a týdenní pobyt	NE / VŮBEC - 2012/2013 neproběhlo

	RUA na mezinárodní vědecké konferenci ITS	s účastí na této konferenci, kde bude prezentovat výsledky svého výzkumu a zároveň se bude podílet na spoluorganizaci této konference. Cílem bude zvýšení jak jeho odborných znalostí, tak i získání zkušeností s organizací mezinárodní konference.	- 2014 byla podpořena účast zástupce RUA na workshopu k Erasmus Mundus, což nenaplnuje deklarovaný cíl aktivity - 2014 účast 3 pedagogů FTZ na The Joint Workshop on Academic Recognition and Credit Transfer v Siem Reap, což nenaplnuje cíl aktivity.
10	Aktivita 1.2.4 – Identifikace a zajištění vhodného vybavení na podporu rozvoje univerzity (např. přístup do vědeckých databází, vybavení laboratoří, IT)	<i>bez specifikace</i>	ANO / ZCELA - problém s nefunkční meteorologickou stanicí
11	Aktivita 1.2.5 – Uspořádání odborného semináře – příklad „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti	- Semináře se zúčastní zhruba 100 studentů a pedagogů RUA (2013) - 100 účastníků odborného semináře vědecké a publikační činnosti	SPÍŠE ANO - 2013 i 2014 seminář proběhl, počet ani struktura účastníků není v dokumentaci uvedena.
12	Aktivita 1.2.6 - Podání společného výzkumného projektu	Podání společného výzkumného projektu do vybraných agentur podporujících vědeckou aktivitu v rozvojových zemích. - připravený výzkumný projekt	SPÍŠE NE - společný výzkumný projekt nebyl připraven - byly konzultovány projekty RUA pro výzvu World Bank
III. Internacionalizace RUA			
13	Aktivita 1.3.1 – Analýza současného stavu a priorit v oblasti mezinárodních aktivit RUA	Zpráva z analýzy	ANO / ZCELA
14	Aktivita 1.3.2 Příprava a organizace Letní školy RUA - ČZU 2013	- Letní škola, která bude 2 týdenní - Plánuje se účast cca 50 studentů (2013, text) - 50 účastníků Letní školy (2013, indikátor) - Mezi lektory budou zastoupeni odborníci z ČZU a RUA. Dále pak zahraniční pedagogové z mezinárodní asociace AGRINATURA	SPÍŠE ANO - LŠ proběhla, ale s významně nižší účastí - 2013 (38 účastníků celkem, z toho 3 pracovníci ČZU, 8 studentů FTZ, 10 pracovníků RUA a 17 studentů RUA) - 2014 (33 účastníků celkem, z toho 10 studentů FTZ a 14 studentů RUA) - Se zahraničními partnery byla konzultována náplň letní školy. Z finančních důvodů nebylo možné zajistit přítomnost zahraničních pedagogů.
15	Aktivita 1.3.3 - Podání společných projektů pro posílení mobility studentů a pedagogů RUA (např. ERASMUS MUNDUS) / (2014) Posílení mezinárodních mobility studentů a pedagogů RUA	- Podaný 1 projekt pro mobilitu studentů a pedagogů	ANO / ZCELA - podán a přijat projekt ASK Asia - podán ale nepřijat projekt Erasmus Mundus Agroskills - podán a přijat projekt ALFABET

16	Aktivita 1.3.4 - Analýza proveditelnosti pro Joint/Double Degree	V rámci této aktivity bude navržen nový studijní obor a připraven plán jeho zavedení do výuky na RUA a ITS/ČZU . Předpokládá se studijní obor na magisterské úrovni, který bude vyučován na obou univerzitách v anglickém jazyce. - Analýza proveditelnosti pro Joint/Double Degree	NE / VŮBEC - byl navržen pouze bakalářský studijní obor pro FTZ nikoliv pro RUA
IV Propagace projektu			
17	Aktivita 1.4.1 – Příprava podkladů pro propagaci projektu, Letní školy, spolupráce mezi ČR a Kambodžou	<i>bez specifikace</i>	ANO / ZCELA
18	Aktivita 1.4.2 - Propagace na webových stránkách ČZU, RUA, mezinárodních organizacích (např. AGRINATURA)	<i>bez specifikace</i>	ANO / ZCELA
19	Aktivita 1.4.3 - Propagace v médiích v ČR a Kambodži	- Připravené propagační materiály, propagace projektu na webových stránkách ČZU, RUA a AGRINATURA - Budou publikovány alespoň 3 populární články o projektu a jeho aktivitách během jeho realizace.	SPÍŠE ANO 1 - článek v časopisu FARMÁŘ 2 - článek v časopisu NÁŠ CHOV 3 <i>neveden</i> Webové stránky - ano
DALŠÍ ZÁVAZKY NEUVEDENÉ V AKTIVITÁCH PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI			
Cílovou skupinou jsou pedagogové Royal University of Agriculture v Kambodži, kteří budou zapojeni do vzdělávacích i výzkumných aktivit uvedených v tabulce výstupů níže. Aktuální počet plně zaměstnaných pedagogů je 121 .		Ačkoliv je projekt postaven na vzniku spolupráce mezi odborníky ČZU a RUA, nikde v dokumentaci nespecifikuje, kolik a kterých odborníků RUA do realizace zapojil a jakým způsobem spolupracují. Zapojených expertů za RUA bylo 12 , včetně rektora RUA a koordinátorky projektu, bez specifikace jejich podílu na realizaci projektu.	
Cílovou skupinou, která bude ovlivněna výstupy projektu, jsou studenti RUA. Celkový aktuální počet studentů je zhruba 5000 . Přednášky, odborné semináře i výzkumné aktivity budou určeny především pro studenty tří fakult. Jedná se celkem o 1500 studentů.		Závazek nelze plně vyhodnotit, protože některé projektové aktivity nemají k dispozici seznamy zúčastněných studentů. Z projektové dokumentace nelze identifikovat, zda a u kterých studentů došlo ke koncentraci podpor z různých aktivit projektu.	
- Z dat získaných při odlovu ryb vznikne i odborná publikace pro pedagogické účely.		NE - publikace nebyla v době evaluace k dispozici	
- Příprava vědeckých článků		ANO - 2 vědecké články (impakt)	
- Spolupráce na tvorbě diplomových prací studentů FTZ		ANO (2014) 6 zadaných a vypracovaných studentských prací studentů FTZ	
- Proběhla evaluace přednášek na Fakultě rybářství		ANO - zhodnoceny 2 přednášky	
- seminář zaměřený na možnosti podání přihlášek do mezinárodních projektů Erasmus Mundus (2014)		ANO - zúčastnilo se více než 100 studentů	

Zdroj: projektová dokumentace, Svitáková J., 2016

4. EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ K PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014

Tam, kde je to vhodné, předkládá evaluátor zpracování evaluačních otázek samostatně za tři klíčové oblasti podpory projektu:

- Kvalitnější výuka odborných předmětů
- Zlepšení vědecko-výzkumné činnosti na RUA
- Internacionalizace / mobilita RUA

4.1. KRITÉRIUM RELEVANCE

EOK 1.1 Jak byly rozvojové aktivity hodnoceného projektu provázané se strategickými dokumenty ZRS ČR a dotčených partnerských zemí?

Aktivity projektu jsou v souladu s prioritami a průřezovými principy zahraniční rozvojové spolupráce ČR, které jsou formulovány v *Koncepci zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2010 – 2017*. Pro Kambodžu, která je z hlediska Koncepce prioritní zemí bez programu spolupráce, odpovídá zaměření projektu plánované podpoře vzdělávání. Akademická spolupráce navržená jako součást projektu podporuje Globální partnerství pro rozvoj a posiluje spolupráci s místními partnery doporučené ve *Střednědobém vyhodnocení Koncepce ZRS 2010 – 2017*. Prostřednictvím vysílání českých učitelů na VŠ v rozvojových zemích mohou aktivity projektu celkově působit komplementárně k realizaci *Strategie poskytování vládních stipendií pro studenty z rozvojových zemí na období 2013 – 2018*; konkrétní provázání však nebylo evaluací potvrzeno.

Projekt významně navazuje na prioritní oblasti vytyčené kambodžskou vládou v hlavní rozvojové strategii *Rectangular Strategy Phases II a III* a souvisejícím *Národním strategickém rozvojovém plánu (NSDP)*. Budování kapacit a rozvoj lidských zdrojů a zkvalitňování zemědělství představují dvě ze čtyř klíčových priorit těchto hlavních strategických dokumentů. Aktivity *Metodická a technická podpora revize stávajících studijních programů včetně návrhu na hodnocení kvality výuky, Příprava výukových materiálů a aktivita Výuka odborných předmětů* přímo odpovídají klíčovým principům zkvalitňování výuky a internacionalizaci zdůrazněných v kambodžském Strategickém plánu pro vzdělávání 2009 – 2013 a 2014 – 2018 (*Education Strategic Plan 2009 – 2013 a 2014 – 2018*). Tyto plány současně významně podporují návaznost institucionálního vzdělávání na praktickou využitelnost pro zaměstnavatele a kontakt mezi zaměstnavateli a studenty. Projektovou aktivitu *Uspořádání kariérních dní* lze tedy považovat za reflektující priority kambodžského Ministerstva školství včetně politiky pro vysoké vzdělávání (*Policy on Higher Education Vision 2030*).

Díky přímému zaměření na zkvalitnění vzdělávání v praktickém oboru v sektoru, který představuje významnou složku kambodžského HDP, jsou aktivity projektu provázané s prioritami Evropského společenství (*Multiannual Indicative Programme 2011 – 2013 a 2014 – 2020*). Projekt současně navazuje i na priority OSN v Kambodže (*United Nations Development Assistance Framework 2011 – 2015 a 2016 – 2018*).

EOK 1.2 Do jaké míry odpovídá hodnocený projekt potřebám cílových skupin v sektoru vzdělávání?

Relevance k potřebám studentů

Z hlediska studentů je jedním z hlavních problémů kambodžského vzdělávání nedostatečná připravenost pro budoucí zaměstnání. To se týká technických schopností, měkkých dovedností (Asian Development Bank: *Addressing Skills Gap*, 2015) i relevance studijních oborů. Podle dat Světové banky z roku 2010 převyšuje počet studentů zemědělství nabídku pracovních pozic o 3500, tedy 68 %. Data pro konkrétní obor nebyla aktualizována, ale řada novějších zpráv dokládá, že podobný trend můžeme sledovat i během následujících pěti let (Vicheth, S., CDRI, 2015 a Soveacha, R. A Vicheth, S., CDRI, 2015). Bližší analýza nenaznačuje, že by se vzdělávání v oblasti zemědělství mělo omezit, je nicméně důležité, aby zkvalitňování výuky probíhalo v těsné spolupráci s komerčním a popř. nevládním sektorem (Ibid.). Toto

doporučení je významné právě kvůli tomu, že většina absolventů nenajde práci z důvodu neadekvátních schopností nebo nedostatku prostředků k samostatnému podnikání. Hodnocený projekt na tuto situaci reaguje zejména v rámci aktivity *Uspořádání kariérních dní*. Vzhledem k tomu, že nedostatek schopností vhodných pro zaměstnání představuje jednu z hlavních rozvojových výzev Kambodži (UNDAF, 2016 – 2018, Rectangular Strategy Phase ii a iii), tak by ke zvýšení relevance projektu výrazně přispěl ještě intenzivnější kontakt s budoucími zaměstnavateli a větší zaměření na zaměstnatelnost.

Při studiu vysoké školy je z hlediska studenta zásadní, aby obor, který studuje, měl jasnou koncepci; aby pedagogové, kteří ho vyučují, byli kompetentní; a aby instituce měla k dispozici nutné vybavení pro výuku. Projekt svými aktivitami vůči studentům podpořil tyto základní oblasti zejména v poskytnutí vybavení (solární sušárny, mikroskopy, sbírka ryb, atd.), které umožňují kvalitnější výuku některých předmětů. Relevantní pro koncepční práci měla být aktivita *Metodická a technická podpora revize stávajících studijních programů*, u které ale evaluace nezískala žádný ucelený výstup.

Po naplnění základních potřeb by vysokoškolské vzdělání mělo studentům poskytovat možnost získat zkušenosti v mezinárodním prostředí (projekty mobility a zahraniční návštěvy), jazykovou vybavenost (zejm. využití anglického jazyka pro pracovní prostředí) a rozvoj soft-skills (samostatnost při práci, zodpovědnost, schopnost rozhodovat se, atd.). K naplnění těchto potřeb relevantně přispívaly aktivity typu *Letní škola*, *Filmový festival*, *Seminář k mobilitě v programu Erasmus-Mundus*, atd.

Jako problematické se z hlediska relevance projektu vůči studentům jeví nikoliv zaměření, ale zásah aktivit projektu, kdy byli nesystematicky podporováni různí pedagogové a studenti z různých oborů a ročníků, bez ucelené koncepce, kam by se působením projektu měly konkrétní osoby, nebo skupiny osob, kvalitativně posunout.

Relevance k potřebám RUA a jejich pedagogů

Během evaluačních rozhovorů byla relevance témat projektu k potřebám univerzity potvrzena. Aktivity svým všeobecným zaměřením odpovídají potřebám RUA, nedostatečný je jejich rozsah pro naplnění výsledků. Projekt projevil snahu zahájit svoje působení diskuzí nad potřebami partnera a v roce 2012 provedl aktivity *Analýza současného stavu studijních programů*, *Analýza současného stavu vědecko-výzkumné činnosti na RUA*, *Analýza současného stavu a priorit v oblasti mezinárodních aktivit RUA*. nicméně tyto analýzy nejsou natolik detailní, aby podle nich bylo možné identifikovat konkrétní nedostatky v jednotlivých studijních programech, nebo výzkumných oblastech, které by mohli jednotliví čeští odborníci pomoci řešit. Měla být provedena aktivita *Metodická a technická podpora revize stávajících studijních programů včetně návrhu systému hodnocení kvality výuky*, ale zaměřila se na zavádění online hodnocení výuky studenty. Evaluační rozhovory s koordinátorem projektu a pedagogy RUA poukázaly na mechanismus, kdy pedagogové z ČZU nabízejí koordinátorovi na RUA svoji odbornost v určitých tématech a RUA s tím vyjadřuje souhlas. Je však nutné poukázat na fakt, že komunikace s RUA je obtížná a hlavní koordinátor i zástupci jednotlivých fakult spíše nemají jasnou představu o tom, co od českých odborníků potřebují, čekají na to, co jim český partner nabídne a neprojevují vlastní aktivitu ve specifikaci svých potřeb. Pro českého partnera je za této situace nejefektivnější spolupracovat s RUA na tématech, která jsou pro konkrétní pedagogy současně relevantní i v jejich dalších aktivitách, např. v jiných rozvojových projektech ČZU. Témata výukových bloků, které byly tímto způsobem realizovány, nelze označit za nevhodná či neúčinná, pouze za nezdůvodněná vůči potřebám konkrétních studijních programů na jednotlivých fakultách RUA.

Řada učitelů RUA není plně kvalifikována pro výuku na univerzitě a jen nízké procento dokončilo doktorské studium (např. Vicheth, S., Soveacha, R., 2015). Aktivity projektu *Příprava výukových materiálů vybraných předmětů*; *Vysílání pedagogů ČZU v Praze*; *Identifikace a realizace společných výzkumných témat*; *Zajištění účasti zástupce RUA na mezinárodní vědecké konferenci ITS*, skupiny aktivit popsanych pod oblastí *Internacionalizace RUA* a obecně podpora vědy a výzkumu, jsou v tomto kontextu vysoce relevantní.

Dle prof. Dr. Mom Seng je RUA slabší v institucionální komunikaci a vědecké viditelnosti (ve smyslu externí prezentace a dohledatelnosti výzkumného zaměření a úspěchů zaměstnanců RUA). Projekt začal reagovat na tuto potřebu podporou přípravy vědeckých článků, aktivitou *Uspořádání odborného*

semináře – příklady „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti, kterou v dalších letech pokračujícího projektu rozvíjí (např. tvorba vědeckého webu univerzity v letech 2015-2016).

Projekt svojí aktivitou zaměřenou na *návrh systému hodnocení kvality výuky* reagoval na potřebu RUA vzešlou po ukončení inspekce z Ministerstva školství. Povinnost zavedení systému vnitřního řízení kvality vyšla z jeho nálezů a zavedení efektivní formy online evaluace výuky studenty je pro RUA vysoce relevantní.

4.2. KRITÉRIUM EFEKTIVITY / HOSPODÁRNOSTI / ÚČINNOSTI

EOK 2.1 Které z aktivit byly z hlediska dosahování cílů projektu nejúčinnější?

Lze na základě potvrzených potřeb a možností identifikovat vhodnější alternativní řešení pro posilování kapacit a zkušeností místních pedagogických pracovníků?

Za nejúčinnější aktivitu v oblastech podpory výuky na RUA a uplatnitelnosti absolventů považují pedagogové, studenti, zástupce ZÚ i evaluátor **Letní školy** (aktivita *Příprava a organizace Letní školy RUA – ČZU*).

Pozitivní na organizaci Letní školy je pro pedagogy možnost vyzkoušet si výuku integrující řadu oborů, pro studenty z jednotlivých fakult je přínosem získání širšího rozhledu a příležitost ke spolupráci v angličtině v týmu s českými studenty. Letní škola je jediným uceleným výukovým programem²³, který projekt univerzity poskytuje a jehož rozsah by mohl mít pozitivní vliv na uplatnitelnost studentů. Tito v rozhovorech uváděli, že pro ně bylo objevené získat základy i z jiných oborů, především marketingu. Z hlediska RUA snižuje účinnost Letní školy, která je v projektu vedena jako podpora v oblasti internacionalizace RUA, zahraniční účast pouze českých studentů. Tato situace je benefitem pro ČZU, jejíž studenti získávají zahraniční zkušenosti a někteří i témata svých diplomových prací a je to varianta jednodušší pro organizaci. Z hlediska podpory mezinárodních aktivit / internacionalizace RUA by však bylo účinnější nabídnout účast na Letní škole i studentům z jiných zemí.

K účinnosti aktivity Letní školy je také nutné zmínit **snížení plánovaného rozsahu**. Oproti projektové dokumentaci, která uvádí, že se *plánuje účast cca 50 studentů* v jednom cyklu (PD 2012), se účastnilo pouze 18 studentů RUA a 8 studentů ČZU (RZ2013) a 13 studentů RUA a 8 studentů ČZU (RZ 2014). Letních škol se dále účastnili i pedagogové, zaměstnanci a dobrovolníci z RUA a ČZU, i v celkovém součtu se však účastnilo méně než plánovaný počet osob, 38 osob v roce 2013 (z toho 27 osob z RUA), 37 osob v roce 2014 (z toho 25 osob z RUA).

ZÚ považuje za účinnou i podporu FA-I ve formě **nákupu a užívání solárních sušáren** (aktivita *Identifikace a zajištění vhodného vybavení na podporu rozvoje univerzity*). ZÚ zvažuje hodnotu tohoto projektového vstupu v kontextu celkového problému v hospodářství Kambodže, kdy nedochází ke zpracování produktů. Jako příklad bylo uvedeno pěstování rýže, která v Kambodži vyroste a je sklizena, nicméně pak je odvezena do Vietnamu, kde zajistí její zabalení, a následně prodej do kambodžských i zahraničních obchodů. ZÚ tedy považuje jakoukoliv aktivitu podporující uvažování Kambodžanů o posílení posklizňového zpracování a prodeje za užitečnou. Evaluační mise potvrdila pokračující využívání těchto sušáren pedagogy RUA při výuce a studenty RUA pro seminární práce. Efektivitu aktivity snižuje vyjádření pedagogů FA-I, že by potřebovali větší metodickou podporu pro výpočty nutné ke správnému využití zařízení.

Vzhledem k naplnění svého cíle lze považovat za účinnou aktivitu *Organizace filmového festivalu se zemědělskou tematikou a panelová diskuze na RUA*. Cílem aktivity bylo nabídnout studentům vzdělání formou sledování dokumentárních filmů a diskuze nad rámcem jejich oborového kurikula. V rámci evaluačních rozhovorů se potvrdil mezi studenty velký a opakovaný zájem o účast i navazující diskusi. Účinek této aktivity ve smyslu jejího příspěvku k lepšímu uplatnění studentů na trhu práce je neměřitelný, nicméně byla zorganizována dobře a obdobný přístup k doplňující výuce odpovídá současným trendům ve vyspělém vysokém školství. Pro zvýšení potenciální účinnosti aktivity pro RUA

²³ Na ČZU je aktivita převedena do předmětu *IX109Z - Letní škola rozvoje zemědělství v Kambodži*, je ukončován formou zápočtu a čeští studenti za jeho absolvování získávají 4 kredity.

navrhovali někteří pedagogové RUA, aby k jednotlivým filmům byly kromě titulků v khmerštině připraveny jednostránkové abstrakty o tom, do jakého oboru film svým tématem směřuje (pro potřeby jeho opakovaného využití ve standardní výuce) a jakou předkládá zásadní informaci²⁴. Byl také projeven zájem o zařazení odborných filmů s tematikou reflektující stav v Kambodži.

Základní aktivity projektu vzhledem k tématu dotačního titulu, *Příprava výukových materiálů vybraných předmětů a Vysílání pedagogů ČZU v Praze – výuka odborných předmětů pro studenty RUA*, nelze považovat za účinné.

Výukové bloky poskytované českými pedagogy v rámci běžné výuky na fakultách FA-I, FAERD a FATAM (FAE) nebyly jako účinné zmíněny žádným z respondentů. Lépe byly reflektovány výukové bloky na FF, ale i zde zástupci uvedli jako neúčinnější aktivitu Letní školu. Z hlediska účinnosti přípravy výukových materiálů a zajištění blokové výuky je nutné poukázat na fakt, že časový rozsah výuky byl při realizaci **významně zkrácen oproti plánu**, kdy projektový záměr uvádí, že se bude jednat o *intenzivní výuku daného předmětu během 3 týdenních seminářů, ve kterém budou probíhat jak přednášky, tak praktická cvičení* (PD 2012 pro rok 2013). Ačkoliv to roční zprávy o realizaci projektu neuvádí, tak v průběhu evaluace bylo zjištěno, že intenzivní výuka tímto způsobem neprobíhala, pracovní mise českých expertů byly krátkodobé a z každé bylo několik dnů věnováno jednáním s managementem univerzity, přípravným, organizačním a reprezentačním pracím, zatímco „výukový blok“ pro studenty byl rozsahem omezen v krajním případě i pouze na půl dne.

Faktorem na straně RUA negativně ovlivňujícím realizaci výuky v rámci projektu je **jazyková bariéra**. Schopnost studentů a pedagogů RUA komunikovat v odborné angličtině je natolik omezená, až evaluátor považuje za nutnou otázku, zda aktivita *výuka odborných předmětů* v rámci projektu bez využití khmerštiny neztrácí smysl. Zástupkyně RUA, prof. Dr. Mom Seng však považuje výuku v angličtině na přínosnou, protože studenti tím mají příležitost cizí jazyk využít. Pokud je však cílem kromě lekce angličtiny předat i odbornou informaci, měl by být zvážen postup, kdy by čeští pedagogové předali studijní materiály studentům v předstihu, aby se mohli na výukový blok připravit a materiály si přeložit. (Jiná je situace v případě Letní školy, kam jsou účastníci vybíráni až po splnění kritéria znalosti angličtiny).

Aktivity programu pro zkvalitnění vědecko-výzkumné spolupráce spíše byly **částečně účinné**. Aktivita *Analýza současného stavu vědecko-výzkumné činnosti na RUA* byla provedena pouze pro úroveň publikací zahrnutých do mezinárodních vědeckých databází. Hlubší analýza, která by zahrnovala i místní parametry hodnocení vědy a výzkumu, nebyla proveditelná s ohledem na časové a finanční kapacity projektu. Aktivita *Identifikace a realizace společných výzkumných témat* předpokládající sendvičové vedení diplomových prací studentů plně neprobíhala, protože od společného vedení diplomových prací kambodžských studentů bylo ustoupeno už v roce 2013 z důvodu, že témata prací schvaluje sám Ministr zemědělství a jsou psány pouze v khmerštině. Aktivita *zajištění účasti zástupce RUA na mezinárodní vědecké konferenci FTZ* neproběhla, na tuto konferenci nebyl přijat žádný příspěvek z RUA²⁵. Aktivita *uspořádání odborného semináře – příklad „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti*, které se mělo zúčastnit cca 100 studentů a pedagogů RUA ročně, proběhla, ale vzhledem k absenci prezenčních listin v projektové dokumentaci nebylo možné její účinnost vyhodnotit. Z rozhovorů s pedagogy vyplývá, že ke zvýšení samostatné vědecké činnosti RUA (články, poster) však v jejím důsledku zatím nedošlo. Zástupci RUA byli třetími autory publikovaných článků českých odborníků.²⁶ Přesto lze spoluautorství kambodžských pedagogů na dvou vědeckých člancích považovat za přínos pro RUA. Aktivita *Podání společného výzkumného projektu* proběhla formou konzultace. Čeští odborníci na RUA konzultovali přípravu projektu *Aquaponic Production of Red Tilapia* do

²⁴ Dle vyjádření realizátora byly k filmům připraveny anotace v angličtině a přeloženy do khmerštiny. Filmy jsou k dispozici v knihovně RUA.

²⁵ Jako náhradní plnění aktivity se v době 6.-8. 10. 2014 pan THENG Kouch z RUA zúčastnil 3 denního zahajovacího workshopu tzv. Kick off meeting pořádaného v Praze v rámci nově získaného projektu Erasmus Mundus Action 2 s názvem ALFABET.

²⁶ Bohlen, Petrtýl, Borin, Chaloupková, 2016: *Schistura kampuchensis, a new species of loach (Cobitoidea: Nemacheilidae) from Cambodia*, dostupné online na http://www.pfeil-verlag.de/04biol/pdf/ief26_4_05.pdf a Hubáčková, Kučerová, Chrun, Chaloupková, Banout, 2014: *Development of Solar Drying Model for Selected Cambodian Fish Species*, dostupné online na <https://www.hindawi.com/journals/tswj/2014/439431/>

grantového programu World Bank, který byl úspěšný, k podání společného výzkumného projektu ČZU a RUA nicméně nedošlo. Aktivita *Identifikace a zajištění vhodného vybavení na podporu rozvoje univerzity* proběhla, vybavení bylo pořízeno pro několik fakult. Omezená účinnost vědecko-výzkumné spolupráce v letech 2012 - 2014 je dána omezeným rozsahem jednotlivých aktivit, které ji měly zajistit, nikoliv jejich nevhodným zaměřením.

Aktivitu „Podání společných projektů pro posílení mobility studentů a pedagogů RUA (např. ERASMUS MUNDUS) lze považovat za **účinnou**. Obě školy se zapojily do projektu ASKAsia, financovaného v rámci Erasmus Mundus Action 3, a ALFABET, který byl podporován v programu Erasmus Mundus Action 2.

EOK 2.2 Lze identifikovat příklady dobré (nebo špatné) praxe u spolupráce realizátorů s partnerskou institucí?

Pedagogika

Špatná praxe „nedostatek koordinace obsahu výukových bloků s konkrétním pedagogem v předstihu k termínu výuky“: Pedagogové RUA, uvedení mezi kontaktními osobami projektu v projektové dokumentaci pro fakulty FAERD, FA-I a FATAM, v rozhovorech během evaluační mise opakovaně uvedli, že si nejsou za svoji fakultu vědomi probíhajícího projektu s ČZU na jejich fakultě, **obecně je mezi pedagogy projekt vnímán jako spolupráce ČZU s fakultou Fisheries (FF)**. Po bližším dotazování tito pedagogové upřesňovali, že si vzpomínají na to, že zástupce ČZU vedl na jejich fakultě nějaký výukový blok pro studenty, ale obvykle se tohoto semináře neúčastnili, nebo pouze krátce v úvodu. **Obsahy výukových bloků nebyly koordinovány s předstihem, připomínkovány ani schvalovány ze strany konkrétních pedagogů RUA**. Důsledkem je, že nedošlo k přenosu pedagogických metod výuky, obsahově nebyla českými pedagogy prezentovaná témata zařazena do běžné výuky a pedagogové RUA spíše nevyužívají prezentace ani jinou případnou dokumentaci, která výuku provázela.

Projektové aktivity jsou na jednu stranu centrálně koordinovány přes prof. Dr. Mom Seng, což je výhodné pro usnadnění organizační komunikace, na druhou stranu jsou jeho aktivity roztrženy do formy velmi krátkodobých podpor čtyřem různým fakultám a univerzitě jako celku (viz Obrázek 2). Deklarovaným principem pro dosažení cílů projektu byla „**spolupráce mezi odborníky**“ ČZU a RUA, v rámci evaluačních rozhovorů se ale potvrdilo, že tyto vazby mezi odborníky vznikly pouze ve výjimečných případech. Někteří čeští odborníci byli schopni při evaluačním rozhovoru uvést jméno spolupracujícího kolegy z RUA, jiní ne. Stejně tak na RUA bylo nutné většinou pedagogů, uvedených jako spolupracující v projektové dokumentaci, připomenout jméno a téma českého experta, se kterým měli spolupracovat.

Jako příklad lze popsat situaci, kdy Mr. Ek Sopheap jako spolupracující expert za FA-I odmítl první pozvání na evaluační rozhovor s odůvodněním „*I am aware about the Czech project, but I did not participated in its implementation. I do not want to answer any questions.*”

Výzkum

Dobrá praxe „v přenosu praktických postupů pro vytvoření sbírky ryb“: za příklad dobré praxe při spolupráci v oblasti výzkumu lze považovat průběh ichtyologického průzkumu v přírodní rezervaci Bokor. Kromě českých výzkumníků byla zajištěna i účast specialisty na ichtyologii JV Asie²⁷, za RUA se zúčastnili děkan FF, jeho asistent a několik studentů. **Tímto přístupem byla zajištěna jak nutná metodická rigoróznost pro přijetí výsledku světovou vědeckou komunitou, tak přenos dobré praxe mezi pedagogy a studenty partnerské univerzity**. Došlo k přenosu dobré praxe jak v teoretické, tak v praktické a metodologické rovině, a byla založena sbírka sladkovodních ryb vyskytujících se v povodí Mekongu, využitelná pro další výuku na RUA. Navíc výsledky v podobě vědeckého článku a nalezení nového druhu (*Schistura kampucheensis*) jsou dobrým podkladem ke zvýšení visibility vědecké činnosti RUA.

²⁷ Jörg Bohlen, biologist with specialisation on ichthyology and freshwater ecology, osobní web: (<http://www.joerg-bohlen.de/>)

Další zlepšení z pohledu RUA by mohlo nastat v podpoře přípravy vědeckých článků s prvním autorstvím výzkumníka z RUA. Prof. Dr. Mom Seng v tomto směru uvedla, že je si vědoma situace, kdy sběr dat je pouze aktivita, zatímco dominantní část výzkumu a zajištění publikování v současné době provádí čeští výzkumníci.

Obecně

Špatná praxe „nezajištění relevance údajů analýz a vlastnictví výsledku partnerem“: s univerzitou příjemce nebyly sdíleny výsledky vstupních analýz projektu, které vznikly jako závěry z úvodní mise českého týmu na RUA v roce 2012. Nebyly tedy ze strany RUA připomínkovány, ani nemohly být partnerskou univerzitou k ničemu využity a některé v nich uváděné informace nesouhlasí s informacemi v propagačních materiálech RUA, které jsou k dispozici na rektorátu RUA. Realizátor projektu uvádí, že analýzy sloužily pouze pro potřeby ČZU a ČRA a nebyly pro RUA určeny.

Příklad: Podle analýzy pedagogických aktivit (RZ 2012) na fakultě FAERD celkem studuje 500 studentů. Informační brožura RUA uvádí pro akademický rok 2013-2014 pro fakultu FAERD 1044 studentů (a z toho 339 studentek). Pro fakultu FA-I uvádí projektová vstupní analýza 200 studentů, zatímco informační brožura jich uvádí 480, atd. Pod analýzou pedagogických aktivit je podepsán zpracovatel, který se ale v roce 2012 mise v Kambodži neúčastnil a nejsou uvedeny osoby, které se významně podílely na sběru dat, ani seznam využitých sekundárních zdrojů, na které se analýza odkazuje, což snižuje kredibilitu uvedených informací.

EOK 2.3 Získala místní vzdělávací instituce (RUA) v průběhu projektu potřebné znalosti pro převzetí a využití výstupů?

Otázku zodpovídáme podle výstupů uvedených v Teorii změny, protože projektová dokumentace výstupy v pravém slova smyslu neuvádí.

Výstup „**Připraveny výukové materiály pro výuku vybraných předmětů v oborech Akvakultura, Zemědělské technologie, Zemědělská ekonomika**“ byl pro převzetí a jeho další využití připraven částečně.

Zástupci FF, kde byla podpora z projektu ČZU nejrozsáhlejší a nejsystematičtější, v rozhovorech uvedli, že obsahy bloků vyučovaných českými lektory byly připraveny v souladu s jejich potřebami, nicméně ani zde čeští pedagogové nepředpokládali, že by jimi vyučovaná témata někdo plně dál vyučoval. Výuka tvořila separátní přednáškové bloky, nebyla uceleným předmětem k výuce, některá témata byla odborně velmi obtížná (např. cytogenetika). Předat potřebné znalosti se podařilo v praktické části, kde byly předávány správné „řemeslné“ postupy práce s materiálem, od odchytu ryby, přes její identifikaci až po dokumentaci. Odbornou publikaci pro pedagogické účely²⁸, která měla být vytvořena na základě ichtyologického průzkumu, se během evaluace nepodařilo získat ani od zástupců RUA ani od českého projektového týmu.

Na ostatních fakultách (FA-I, FATAM/FAE, FAERD) byla reakce na otázky týkající se podpory pedagogických aktivit a převzetí znalostí pro využití výukových materiálů velmi omezená, prezentace (jiné výukové materiály nebyly předány) nejsou uplatňovány při výuce pedagogů RUA.

Výstupy „**Zpráva z analýzy studijních programů, Zpráva z analýzy vědecko-výzkumné činnosti, Zpráva z analýzy současného stavu a priorit v oblasti mezinárodních aktivit RUA**“ byly zpracovány v českém jazyce a nebyly připraveny pro převzetí a využití na RUA.

Výstup „**Vypracován manuál evaluace kvality výuky**“ byl pro převzetí a jeho další využití připraven částečně. V rámci evaluace nebyl vypracován „manuál“, ale součástí dokumentace je prezentace na dané téma. Byly také připraveny ukázkové dotazníky, jejichž pilotní testování proběhlo na platformě www.qualtrics.com. Managementu RUA byla tato možnost online hodnocení výuky představena. Po ukončení podpory bylo zjištěno, že IT oddělení RUA nemůže nástroj Qualtrics v podmínkách RUA využívat a přechází na Google. Převzetí struktury dotazníku a jeho hodnotících otázek je v gesci každé fakulty, jejichž zástupci v rozhovorech uvedli, že zatím nedošlo ke shodě na finálním znění.

²⁸ Viz RZ2014, aktivita 1.2.5, str. 8

Výstup „**Vypsáno 10-15 společných diplomových či bakalářských témat**“ byl v roce 2013 zrušen z důvodu, že témata schvaluje Ministr zemědělství v khmerštině.

Výstup „**Podaný projekt na mobilitu studentů a pedagogů**“ byl naplněn a spolupráce dále probíhá.

Postupně dochází k předávání organizace **Letní školy**, kdy ty první převážně zajišťoval realizační tým z ČZU. Nyní (2016) je dle prof. Dr. Mom Seng i českých realizátorů Letní škola podstatně více zajišťována místními pedagogy a organizována místními asistenty tak, aby si ji RUA mohla v případě zájmu zajistit zcela samostatně.

EOK 2.4 Jakým způsobem probíhala vzájemná koordinace a komunikace s dalšími českými iniciativami ZRS v dané partnerské zemi?

Vzájemná koordinace a komunikace mezi českými iniciativami ZRS spíše neprobíhala. Projekty jsou řešeny každý zvlášť a k propojení dochází pouze výjimečně (např. účast ČvT na Kariérních dnech RUA). Nicméně pro vzájemnou koordinaci a komunikaci neměl projekt velký prostor, protože v Kambodži v oblasti zemědělství nebyla v hodnocených letech Česká republika aktivní, ani zde neměla velvyslanectví. Nyní ZÚ v Phnompenhu uvádí, že v Kambodži fungují všechny nástroje české rozvojové spolupráce a pro projekt ČZU-RUA existuje komplementarita s projekty z vypořádání dluhu²⁹ a Aid for Trade (kambodžský student z ČZU projektovým asistentem na projektu z dluhu, profesori z RUA zapojeni do projektu z dluhu, Aid for Trade 2016 zaměřen na podporu agribusinessu). Během evaluace nevyplynulo, že by docházelo ke koordinaci s dalšími projekty (např. projekt Diakonie v rámci programu EU Aid Volunteers zaměřeném na Disaster Risk Reduction, nebo trilaterální projekt CHALD - Community Based Social Harmonization and Livelihood Development 2014 – 2016), protože hodnocené projekty neměly k obdobné kooperaci potřebu.

V obecné rovině zde lze doplnit názor ZÚ v Phnompenhu, který vidí nedostatky ve spolupráci a networkingu mezi jednotlivými iniciativami a dárci implementujícími projekty v Kambodži. Nedochází k tomu, že by se projekty domlouvaly na společné realizaci aktivit, ačkoliv některé k tomu svých charakterem mohou vybízet (např. kariérní dny, filmový festival). ZÚ vnímá podporu v zemědělství celkově a uvítal by spolupráci s iniciativami podporujícími odborné střední zemědělské školství v Kambodži, vzhledem k tomu, že část jeho absolventů následně pokračuje na RUA. Bylo by vhodné zvážit koordinaci podpory vysokého zemědělského školství s podporou středního odborného zemědělského školství, nebo s projekty v oblasti „*industrial development policy*“ v tématu zpracování produktů zemědělské výroby, které ale byly zahájeny až od roku 2015.

EOK 2.5 Existuje efektivní propojení projektu s aktivitami ostatních donorů v sektoru vysokoškolského vzdělávání?

Realizace projektu ČZU-RUA přímo podporuje spolupráci RUA na projektech ASKAsia (2013 – 2015) a ALFABET (2014-2018), jehož koordinátorem je ČZU a konsorcium tvoří celkem 20 partnerských univerzit z Evropy a JV Asie. Častější přítomnost českých expertů v Kambodži během projektu ČZU-RUA, umožnila lepší participaci RUA na těchto projektech a prostor pro hlubší diskuzi. V rámci aktivit projektu ČZU-RUA byly uspořádány semináře pro studenty RUA, kde byli seznámeni s projekty Erasmus+ a byli připravováni na pohovory a výběrová řízení podobných mezinárodních projektů.

Prof. Dr. Mom Seng během evaluačního rozhovoru uvedla, že v rámci jiného projektu vzniká na RUA odborný khmersko-anglický slovník, což je aktivita, která ke spolupráci přímo vybízí, ale zatím spolupráce neprobíhá.

²⁹ V těchto projektech jsou podporovány oblasti zdravotnictví, vzdělávání, energetiky a životního prostředí.

4.3. KRITÉRIUM EFEKTIVNOSTI / ÚČELNOSTI

EOK 3.1 Má hodnocený projekt dostatečně propracovanou logickou stavbu, včetně realistických předpokladů? Nenaznačuje již návrh projektu možný neúspěch z hlediska stanovených cílů a dopadů?

Logická stavba projektu *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* obsahovala několik nedostatků, z nichž nejzávažnějším byla nadměrná komplexnost a nekoncepčnost podpory spolu s vysokou ambiciózností jednotlivých prvků vzhledem k možnému rozsahu jednotlivých aktivit z hlediska dostupných osobních a finančních zdrojů.

Podpora z finančně malého projektu (cca 2,5 mil Kč) o souhrnném rozsahu max. 365 pracovních dnů expertů a manažera projektu, byla roztržena do 19 typů aktivit (za období 2012 – 2014 jde o tři analýzy, sedm samostatných výukových bloků odlišného rozsahu pro čtyři fakulty, dvoje kariérní dny a zemědělský veletrh, dva filmové festivaly, dvě letní školy, nákup vybavení laboratoří, vytvoření sbírky ryb, semináře pro podporu mobility studentů, konzultace k výzkumnému projektu, dva semináře k psaní vědeckých článků, systém evaluace výuky, podpora zavádění ECTS, příprava projektu mobility, ad. viz Obrázek 2 a Tabulka 2), **kdy některé aktivity vzhledem ke svému omezenému rozsahu nedosáhly žádoucích výsledků** (více viz [Kritérium dopadu](#)). Z projektové dokumentace ani z rozhovorů se členy projektového týmu ČZU také není zřejmé, zda projekt primárně cílil na podporu pedagogů RUA a kvalitu výuky, nebo na zvýšení konkrétních znalostí přítomných studentů. Spolupráce s FF byla více zaměřena na práci s pedagogy, kde přítomnost studentů byla jejich benefitem, zatímco při podpoře dalších dvou fakult (FA-I a FAERD) se projekt zaměřil na předání obsahu výukového bloku přítomných studentům, a pro FATAM(FAE) neprobíhala bloková výuka vůbec. **Značnou částí projektových aktivit tím byli nesystematicky podporováni různí pedagogové a různí studenti, bez ucelené koncepce, kam by se působením projektu měly konkrétní osoby kvalitativně posunout.**

Jako příklad výše uvedeného tvrzení lze uvést podporu fakult FA-I a FATAM(FAE) deklarovanou projektem ČZU-RUA³⁰. Tato podpora proběhla nákupem technického vybavení, a dále měla probíhat v oblasti pedagogiky blokovou výukou v oblasti využití solárních sušáren v posklizňovém zpracování. Během rozhovorů s představiteli fakult, uvedenými jako spolupracující v projektové dokumentaci, bylo evaluátorům sděleno, že pro pedagogy a studenty fakulty FATAM(FAE) není technologie solárního sušení tematicky relevantní a z výuky neměli pedagogové ani studenti žádný přínos. Kontaktní osoba za fakultu FA-I, kde solární sušení relevantní je, Mr. Ek Sopheap, se na první výzvy odmítl účastnit evaluačního rozhovoru s odůvodněním, že se na implementaci žádného projektu s českými pedagogy nepodílel. Když se nakonec evaluační setkání na FA-I podařilo zorganizovat, vypověděl svoji zkušenost do projektu zapojený pedagog Mr. Chrun Rithy, za přítomnosti kontaktní osoby projektu. Vyjádřil zájem o další spolupráci, protože dosud poskytnutá podpora byla časově i obsahově omezená (citace):

„Dr. B. was here and did presentation about solar dryers. But it was only one day, so it was very quick. We are very interested in more technical details to do more measurements. I contacted him by email, but it did not work. The presentation is very short and not detailed. I have the basics on drying, but for the calculation I need more explanation. I asked him about how to calculate efficiency, but explanation was not enough, we need him to come again, he is a great expert. About materials, we received just the PP presentation and papers for how to use the dryer. I also cooperated with miss A.H. from Czech, she was here just for two weeks, so I did for her thesis some measurements.“

Předpokladem, který se během evaluace ukázal jako zásadní pro úspěšnou realizaci takto organizačně členitého projektu, je zajištění dostatečné **podpůrné personální kapacity** u projektového partnera.

³⁰ RZ2013 na str. 6 uvádí: „Dále probíhala výuka a výzkum v oblasti využití alternativních technologií při posklizňovém zpracování zemědělských produktů (využití solárních sušáren) ve spolupráci mezi FTZ a Faculty of Agro-Industry a Faculty of Agricultural Technology and Management.“

Prof. Dr. Mom Seng uvedla, že je neefektivně nastavena podpora projektu asistentem na RUA, který je z projektu placen po velmi krátkou dobu. Koordinaci tak zajišťuje sama prof. Dr. Mom Seng přes několik svých asistentů, ale domnívá se, že **pokud by měl projekt vlastního asistenta-koordinátora, probíhal by efektivněji**. Asistenti usnadňují spolupráci se všemi fakultami i podporují celouniverzitní aktivity. Během let 2012 – 2014 se podíleli na zajištění devíti misí českých pedagogů, jejichž aktivity bylo nutné zařadit do harmonogramu univerzitní výuky, domluvit koordinaci s místními pedagogy, komunikovat se studenty Letní školy, zajistit spolupráci podniků pro externí výjezdy se studenty, zajistit ubytování, případně odvoz, atd., což generuje nutnou „pre“ a „post“ podporu asistentem, který je ale z projektu honorován jen v průběhu hlavní aktivity.

Dalším předpokladem pro úspěšnou realizaci projektu, na který poukázali zástupci českého projektového týmu, je **včasná dostupnost finančních prostředků**. Pro organizaci realizátora je obtížné realizovat projekt za stávající situace, kdy přiznanou finanční podporu projekt získává se značným zpožděním vůči potřebě realizace – dle informací z ČRA je technicky možné, aby podpora byla vyplacena nejdříve v období duben-květen v příslušném roce, ve kterém musí být využita, což je ale v podstatě konec jarního semestru. Víceleté dotační financování státní rozpočet neumožňuje. Realizátorem tak mohou být pouze silné organizace nezávislé na cash-flow, protože až po obdržení finanční podpory by nebylo možné projekt z důvodu nedostatku času realizovat. Realizátor velikosti ČZU je schopen tuto situaci řešit, nicméně i u něj způsobuje tato situace komplikace a je zjevná kumulace projektových aktivit do druhé poloviny roku (viz Obrázek č. 2).

Předpokladem pro úspěšnou realizaci projektu, na který poukázali odborníci z českého projektového týmu, je nutnost zajistit **motivační prostředí pro práci expertů na projektu**. Současná finanční odměna, kterou experti dostávají, není v takové výši, aby působila motivačně. Motivace odborníků k účasti na projektu musí být vedena ještě dalšími důvody než finančním ohodnocením, např. možností získat unikátní data pro vědecký článek, zájmem podívat se do konkrétní země, osobním zájmem získat zkušenost, atd. Projekt musí být na tuto situaci připraven již v okamžiku formulace své logické stavby.

EOK 3.2 Kdo a jak využívá výsledky projektů?

V projektové dokumentaci zcela chybí úroveň výsledků (viz kapitola 1.2 Logická stavba projektu). Na základě schválené rekonstrukce Teorie změny měla být výsledkem projektu žádoucí behaviorální změna v jednotlivých oblastech podpory, k jejímuž vzniku měly přispět aktivity projektu a jejich výstupy. Rekonstruovaná teorie změny projektu uvádí čtyři žádoucí behaviorální změny/výsledky projektu:

- Pedagogové RUA učí podle výukových materiálů
- Studenti RUA jsou lépe uplatnitelní na trhu práce
- Pedagogové a studenti RUA více a lépe publikují
- Pedagogové a studenti RUA využívají vytvořené zahraniční příležitosti

Souhrnně lze konstatovat, že tři ze čtyř výsledků spíše nebylo dosaženo. Pedagogové RUA spíše nevyučují podle prezentací, které jim čeští pedagogové předali, jiné výukové materiály spíše nedostali, nebo si nepamatují, že by je dostali (s výjimkou protokolů pro FF a materiálů pro obsluhu sušárny na FA-I). Studenti RUA spíše nezískali podporu nebo kombinaci podpor, která by měla potenciál pozitivně ovlivnit jejich uplatnitelnost na trhu práce (výukové bloky byly krátké, podpora byla distribuována mezi různé ročníky a obory). Nepotvrdilo se, že by pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali v návaznosti na projektové aktivity (publikační činnost RUA je stále tažena partnery ze zahraničních projektů, a to i v případě projektu ČZU-RUA, kde čeští odborníci publikovali dva impaktové články s kambodžským pedagogem)³¹. Jako úspěšná se jeví podpora mobility, kdy pedagogové a studenti RUA využívají vytvořené zahraniční příležitosti.

³¹ Realizátor projektu v rámci připomínkového řízení doplnil, že pro měřitelnost dopadu v této oblasti by byl potřebný větší časový odstup, neboť od zisku primárních dat k vlastní vyšlé publikaci uplyne i v publikačně aktivních institucích i několik let.

Na otázky lze detailněji odpovědět za jednotlivé podpořené fakulty a průřezově za univerzitu. Vizualizace rozsahu aktivit na jednotlivých fakultách v čase je důležitá pro celkové pochopení potenciálu a reálu dopadů projektu a je znázorněna v Obrázku 2 v úvodu této přílohy.

FATAM(FAE) – na fakultě neprobíhala výuka ani výzkum podpořený českými odborníky, nelze tedy využívat jejich výsledky
 – využívaným výsledkem projektu u této fakulty je pouze nakoupené vybavení, které je využíváno pedagogy při výuce
 – sedm studentů získalo kompaktní zkušenosti³² účastí na Letní škole (2013 a 2014)

FF – na fakultě proběhly tři výukové bloky v oboru Akvakultura a výzkum zaměřený do oboru ichtyologie
 – výsledkem projektu je vybavení v podobě mikroskopů a dalšího materiálu pro vytvoření sbírky ryb, které jsou využívány ve výuce. Čeští pedagogové předali fakultě k využití výukové prezentace, nepotvrdilo se však jejich další využívání. Dále byly předány protokoly s postupy pro práci v laboratoři, které využívány jsou.
 – 11 studentů získalo kompaktní zkušenosti účastí na Letní škole (2013 a 2014)

FA-I – na fakultě proběhly dva výukové bloky v oboru Zemědělské technologie a výzkum zaměřený do oblasti posklizňového zpracování formou solárního sušení
 – pedagogové i studenti využívají solární sušárny z českého projektu pro výuku a zpracování vlastních prací; vzhledem k problémům se software není využívána meteorologická stanice, která byla velkým úspěchem během Letní školy 2013, ale po měsíci přestala fungovat
 – 15 studentů získalo kompaktní zkušenosti účastí na Letní škole (2013 a 2014).

FAERD – na fakultě proběhly dva výukové bloky v oboru Zemědělská ekonomika (výzkum neprobíhal, nebylo nakoupeno vybavení)
 – výsledky projektu ve formě výukových prezentací fakulta nevyužívá
 – osm studentů získalo kompaktní zkušenosti účastí na Letní škole (2013 a 2014)

RUA průřezové aktivity

– systém **hodnocení kvality výuky byl managementu RUA představen**, ale nefunguje přes vytvořený strukturovaný on-line dotazník (www.qualtrics.com), který měl být dle RZ2014 vždy na konci semestru rozeslán studentům, aby měli možnost poskytovat pravidelnou zpětnou vazbu na jednotlivé pedagogy a jejich předměty. Ačkoliv podle RZ2014 bylo zavedení systému na konci semestru schváleno děkany fakult během jednání na vedení univerzity a fakulty si pouze vyžádaly čas na doplnění a úpravu otázek dotazníku, neprobíhá k červnu 2016 on-line evaluace na žádné z podpořených fakult (v rozporu s tvrzením z kapitoly Shrnutí RZ2014, kde je uvedeno: „*Hodnocení nyní probíhá na všech fakultách univerzity.*“). Otázkou také zůstává dostatečná dostupnost internetu na půdě školy nutná pro provádění on-line hodnocení, protože někteří pedagogové v rozhovoru uvedli, že studenti nemají ve škole přístup na internet.

Shrnutí uvedené k této problematice prof. Dr. Mom Seng při evaluačním rozhovoru (citace):

„In evaluation we had a pilot trial, but it was not emplaced properly. Involved colleagues left for other university. Actually we have two faculties, which try to learn how to use Google forms. We cannot access Qualtrics anymore, because our system maintenance could not use it, so they changed the tool to Google. Nowadays two faculties independently design the questionnaire. It is a responsibility of each faculty and we have considered the bottom-up approach as the best one. Our Czech colleagues showed us how to use different cost-free tools for on-line evaluation. It is time-consuming to do it on paper and we are looking forward to do it electronically. “

³² „kompaktní zkušenosti“ evaluace myslí podporu ve větším než bagatelním rozsahu (min. 20 hodin), která má navíc další aspekty, kdy kromě odborných témat dochází k rozvoji soft-skills (např. využití anglického jazyka, diskuze, schopnost sebe prezentace, atd.)

assoc. Prof. Chhouk Borin se vyjádřil následovně: „*In our evaluation system, students fill in a paper questionnaire. It is our internal affair, not related to the project.*”

prof. Dr. Kang Kroesna k evaluaci výuky uvedla: „*It is not in function. We have to study the system, how to create the question on our needs. Due to the project they gave us sight how to make it easy online, because before we did it on paper.*”

Důvodem, proč evaluace výuky na fakultách RUA dosud neprobíhá, může být kromě nezájmu, obav z citlivých otázek a technických problémů, také určité zklidnění situace na RUA, které následovalo po ukončení inspekce z Ministerstva školství. Povinnost zavedení systému vnitřního řízení kvality vyšla z nálezů, nicméně inspekční kontroly neprobíhají pravidelně, a čím delší doba od inspekce proběhne, tím méně urgentní se řešení nálezů může jevit.

– Uspořádání odborných **seminářů** *Příklad „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti* nemají v dokumentaci projektu seznamy účastníků a nebylo tedy možné tyto účastníky na evaluační misi přímo oslovit, žádný z respondentů v pozici kontaktních osob projektu, kteří osloveni byli, si na tyto semináře nevzpomíná. Nepodařilo se prokázat jejich vliv na zvýšení publikační činnosti pedagogů a studentů RUA, nicméně mezi účastí na semináři, napsáním článku a jeho přijetím do časopisu může proběhnout i několik let. Problematickým je omezený rozsah této aktivity, který se po rozhovoru s českými zástupci projektového týmu jeví spíše jako „úvod do vědecké publikační činnosti“, kdy byly pedagogům RUA představeny základní principy, jako možnosti a typy vědeckých časopisů, spíše než konkrétní řešení nedostatků článků z jejich výzkumných témat, které by na tento úvod měly pro dosažení výsledku dále navázat.

– Uspořádání **kariérních dnů** je z pohledu vedení univerzity užitečnou aktivitou. Ačkoliv jednání mezi univerzitou a zemědělskými podniky probíhají dlouhodobě, považuje RUA za přínosné, že z nich ve formě kariérních dnů vznikla viditelná událost.

Univerzita si žádným způsobem neměří vliv kariérních dnů na uplatnění absolventů, ale považuje je za dobrou příležitost pro studenty potkat se se zástupci firem, které by jinak museli navštívit jednotlivě. Během kariérních dnů je možné firmám předávat životopisy a bylo potvrzeno pedagogy i studenty, že studenti této možnosti využívají. Pedagogové také uvedli, že kariérních dnů se přijeli zúčastnit i bývalí absolventi univerzity.

Z devíti odpovědí v dotazníku mezi podpořenými studenty na otázku, zda slyšeli o kariérních dnech zorganizovaných na RUA v letech 2013 a 2014, odpověděli 4 respondenti, že o nich neslyšeli, 4 respondenti, že o kariérních dnech slyšeli, ale neví o tom žádné detailní informace, a 1 student se zúčastnil.

– Organizace **filmového festivalu** se zemědělskou tematikou a panelová diskuze na RUA, je vedením a pedagogy RUA vnímána jako pro studenty přínosná aktivita, studenti o ni mají zájem, nicméně po skončení projektu pravděpodobně nebude dále univerzitou podporována vzhledem k finančním nákladům (překlady titulků do khmerštiny a licenční politika některých filmů).

Tři ze čtyř podpořených studentů v dotazníku uvedli, že by účast na filmovém festivalu doporučili svým přátelům a odbornou úroveň festivalu považují za velmi dobrou.

– Příprava a organizace **Letní školy RUA – ČZU** je mezi pedagogy i studenty RUA považována za dobrou praxi vzhledem k tomu, že dokáže zkombinovat témata vyučovaná samostatně na několika fakultách do jednoho celku a studenti tím získávají širší rozhled. Dále byla jako pozitivní reflektována příležitost pro studenty RUA spolupracovat s evropskými studenty a nutnost využít anglický jazyk k aktivní komunikaci.

– Organizace semináře pro studenty RUA, kde byli seznámeni s projekty **Erasmus+** a dalšími možnostmi v oblasti stipendií, se jeví jako úspěšná. Vedoucí ZÚ uvedla, že díky projektu ČZU-RUA se začali na česká stipendia hlásit i uchazeči z RUA. Koordinátorka evropských projektů mobilit také potvrdila velký zájem studentů v návaznosti na zorganizované semináře.

EOK 3.3 Jaké změny se díky projektu projeví v chování či přístupech cílových skupin?

Pedagogové RUA

Z větší části se pedagogové RUA spolupracující na projektu neúčastnili výukových hodin vedených českými pedagogy, nepodíleli se na vzniku výukových materiálů, které následně nepřevzali do své výuky. V rámci projektu se nezvýšila jejich publikační aktivita, dosud žádný není prvním autorem nově vzniklého vědeckého článku v návaznosti na spolupráci s projektem, vznikla dvě spoluautorství na impaktových člancích s ČZU pedagogy. Na základě těchto zjištění lze konstatovat, že participací na projektu zatím nedošlo k významnému zvýšení kompetencí spolupracujících pedagogů nebo výrazným změnám v jejich profesním jednání.

Je nutné uvést, že absence prvoautorských článků může být logickým důsledkem postupného rozvoje publikačních aktivit a zkušeností na RUA. Při podpoře nových výzkumných kolektivů je v prvním kroku běžné spoluautorství zapojených pracovníků. Během tvorby společné publikace teprve dochází k přenosu „publikačního“ know-how na stranu pedagogů RUA, kteří se tak až v následných publikacích mohou dostat na přední místa v autorském kolektivu³³.

Studenti RUA

V evaluaci se přímo nepodařilo potvrdit významné změny v chování nebo přístupech studentů RUA, protože studenti podpoření v letech 2012 – 2014 již nebyli na univerzitě k dispozici, projektová dokumentace na většinu z nich neeviduje kontakty a návratnost on-line dotazníkového šetření byla nízká. Nicméně, nepřímé zdroje (rozhovory s pedagogy, evaluace Letní školy, rozhovory s asistenty projektu a několika současnými studenty) indikují možné změny v chování v podobě větší sebejistoty na základě absolvování Letní školy, která byla pro mnohé první zkušeností s prací v angličtině v mezinárodním týmu. A také změnu v přístupu k možnostem studia v zahraničí, kdy po absolvování seminářů pro podporu mobility začalo více studentů podávat přihlášky a žádosti³⁴.

Mr. Hin Lyhour k průběhu Letní školy uvedl: *“Czech students usually travel abroad, Cambodian students usually do not travel, because it is too expensive. For Cambodian students it is a good opportunity to work with European students. At first the Cambodian students usually are shy to speak with Czechs. Not many Cambodians have opportunity to speak English, so, now they have to speak. Benefits also are that they got some knowledge about physical of the fish and processing.”*

EOK 3.4 Lze posoudit míru zlepšení uplatnitelnosti cílových skupin na trhu práce v rámci stanovených cílů projektu?

Pedagogové RUA

Pedagogové nedosáhli změny v chování a přístupu k pedagogickým aktivitám či výzkumu, nezvýšila se tedy v návaznosti na projekt ani jejich hodnota na trhu práce. K tomuto mohlo dojít u několika jednotlivců, kdy např. assoc. prof. Chhouk Borin a Mr. Chrun Rithy jsou nyní spoluautory vědeckých publikací českých odborníků.

Studenti RUA

Přílišná komplexnost projektových aktivit vůči studentům RUA způsobila, že projekt cílil svými aktivitami na 1500 přímo ovlivněných studentů (dle str. 16 žádosti o dotaci) a nebo na 20 % všech studentů RUA - cca 1000 studentů (dle matice logického rámce a objektivně ověřitelných indikátorů). Neexistuje způsob, jak přesný počet podpořených studentů zjistit, projektová dokumentace nemá kompletní listy účastníků, pouze uvádí např. 689 účastníků filmového festivalu v roce 2014 a 250 studentů zapojených do výuky (viz kapitola č. 3), **nelze poznat, kolik podpor a v jaké formě který student obdržel**. Účast studenta pouze na jednom výukovém bloku (který mohl mít rozsah jen 0,5 dne

³³ Dle vyjádření realizátora v připomínkovém řízení k evaluační zprávě se tato situace projevila už v letošním roce (2016), kdy studenti i pedagogové publikují své výzkumy za podpory malých výzkumných grantů zavedených v následujícím projektu.

³⁴ V následujících letech (2015) se přihlásilo do projektu v ALFABET 41 studentů z RUA, z toho 6 bylo podpořeno na studium v EU (3 studenti přímo na ČZU). V roce 2016 se přihlásilo 67 studentů z RUA, 8 bylo celkem podpořeno (z toho 5 na ČZU).

výuky), nebo pouze na kariérních dnech, nebo pouze na filmovém festivalu, nebo pouze na semináři k mezinárodním stipendiím, atd., je bagatelním typem podpory, který ze své podstaty nemůže mít vliv na zlepšení uplatnitelnosti studentů na trhu práce.

EOK 3.5 Jaké iniciativy, navazující na projekt, učinily partnerské instituce nebo další cílové skupiny?

Projekt ČZU-RUA byl realizován na základě předchozí spolupráce v oblasti mobility studentů (2010 – 2014 Erasmus), během Letní školy a dalších projektových aktivit probíhal výběr vhodných kandidátů na studijní pobyty kambodžských studentů v ČR. **V současné době je realizován navazující projekt ČZU-RUA podporovaný z dotačního titulu ČRA**, stejně jako byl získán další projekt pro podporu mobility (**ALFABET** - v červenci 2014 byl přijat k financování, jeho koordinátorem je ČZU a konsorcium tvoří celkem 20 partnerských univerzit z Evropy a JV Asie).

Univerzity spolupracovaly na projektu Erasmus+ **ASKAsia**. Tento projekt byl přijat v červenci 2013 a jeho realizace probíhala až do konce roku 2015.

Na základě spolupráce mezi univerzitami ČZU a RUA byl vybrán student Keo Socheat, který byl podporován stipendiem rektora ČZU ke studiu na FTZ. Vedoucí ZÚ uvedla, že díky projektu ČZU-RUA se začali na česká stipendia hlásit i uchazeči z RUA.

FF připravila za spolupráce českých odborníků podání grantového projektu "*Aquaponic Production of Red Tilapia*" do grantových výzev Světové banky.

Vzhledem k tomu, že je v realizaci navazující projekt, neprováděla RUA dle prof. Mom Seng navazující aktivity, které by nebyly obsaženy v tomto navazujícím projektu.

4.4. KRITÉRIUM DOPADU

EOK 4.1 Jaké jsou objektivně ověřitelné dopady ve vztahu k zamýšleným dopadům projektu? Jaká je míra zlepšení kvality života cílových skupin projektu?

Dopadem projektu podle jeho názvu a rekonstruované teorie změny by měl být příspěvek k systémové změně „*Zvýšený socio-ekonomický potenciál Kambodži jako důsledek zvýšené kvality a rozsahu výuky a výzkumu Royal University of Agriculture.*“ Ke vzniku této systémové změny měly přispět čtyři změny behaviorální, které jsou výsledky v oblasti vlivu projektu:

- *pedagogové RUA učí podle výukových materiálů vytvořených v rámci projektu*
- *studenti RUA jsou po absolvování projektových aktivit lépe uplatnitelní na trhu práce*
- *pedagogové a studenti RUA více a lépe publikují*
- *pedagogové a studenti RUA využívají vytvořené zahraniční příležitosti.*

Koordinátorka projektu za ČZU v evaluačním rozhovoru uvedla, že „*projekt má malý rozpočet a nelze od něj očekávat rozsáhlé dopady*“.

V dokumentaci projektu Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži u některých aktivit není jasný jejich výstup a jeho vazba na dosažení cíle, zcela chybí úroveň výsledků a v rámci rekonstrukce teorie změny musela být formulována i úroveň dopadů. Vzhledem k této skutečnosti a k dalším omezením vyplývajícím z nedostupnosti kontaktů na podpořené studenty, lze pouze konstatovat, že projekt spíše nedosáhl tří ze čtyř výsledků schválených v rekonstruované teorii změny ve Vstupní zprávě evaluace (tato situace je zapříčiněna především velkým množstvím málo intenzivních aktivit bez zaměření na určitou skupinu podpořených osob, a to v kombinaci s omezenou časovou a finanční dotací projektu) a prokazatelně dosáhl výsledku v podpoře oblasti internacionalizace; nicméně míru naplnění kritéria dopadu **nelze vyhodnotit**.

Podpora **pedagogických aktivit**, kdy čeští učitelé měli připravit výukové materiály v oborech Akvakultura, Zemědělské technologie a Zemědělská ekonomika, zajistit blokovou výuku, připravit

systém zpětné vazby studentů a navrhnout zlepšení struktury studijních programů, včetně návrhu ECTS nedosáhla plného úspěchu, a to proto, že:

- Pedagogové RUA nevyužívají výukové materiály českých pedagogů, nepodíleli se na jejich přípravě, a navíc jsou (s výjimkou podpory FF) tyto materiály omezeny pouze na powerpointové prezentace, jejichž významným omezením v dalším využití je heslovitost typická pro tuto formu prezentace. Pedagogové RUA se české výuky často ani osobně neúčastnili. Během evaluační mise se nepotvrdilo, že by v důsledku české podpory na RUA došlo ke zlepšení struktury studijních programů či návrhu ECTS, nefunguje také sběr zpětné vazby studentů v online formě, kterou projekt pedagogům představil. V RZ2013 projekt uvádí, že z podkladů získaných v rámci ichtyologického průzkumu vznikne odborná publikace pro pedagogické účely, kterou se ale nepodařilo v rámci evaluace získat.

Celkově lze shrnout, že **projekt nedosáhl výsledku „pedagogové RUA učí podle výukových materiálů vytvořených v souvislosti s projektem“.**

- Z hlediska blokové výuky pro studenty lze konstatovat, že proběhla, pro méně studentů, než bylo plánováno (cca 380 z cílové hodnoty 1000). Experti ČZU se v letech 2012 - 2014 celkem devětkrát vypravili do Kambodže, aby realizovali projektové aktivity, které obvykle spočívaly v zajištění blokové výuky (případně Letní školy), a k tomu přidružené realizaci dalších aktivit (kariérní dny, filmový festival, semináře vědeckého psaní, konzultace, atd.). Pozitivní nebo negativní dopady blokové výuky se nepodařilo v rámci evaluace prokázat, protože část zapojených expertů RUA si na výuku nevzpomíná. Z hlediska studentů byl časový rozsah blokové výuky poskytované tímto projektem nižší, než předpokládaný (cca 1 – 5 přednášek na jedné fakultě, místo „týdenního semináře, ve kterém budou probíhat jak přednášky, tak praktická cvičení“.) Někteří studenti se dále účastnili filmového festivalu nebo kariérních dnů a během jejich výuky mohlo být pedagogem využito vybavení zajištěné projektem. V dotazníkovém šetření mezi studenty uvedli dva ze čtyř absolventů Letní školy, že si její absolvování uvedli do životopisu.

Během evaluace se **neprokázalo, že by došlo k systémovému zvýšení kvality výuky na RUA a tím k lepší uplatnitelnosti zapojených studentů na trhu práce.**

- Podpora vědy a výzkumu RUA měla vést k lepší publikační činnosti pedagogů a studentů RUA, ale nepotvrdilo se naplnění žádoucího výsledku v této oblasti. Pozitivní dopad výzkumné činnosti je především na straně ČZU, jejíž studenti na různých datech z Kambodži staví své diplomové práce a pedagogů, kteří publikují (postery, články). Podpora studentských prací RUA studentů byla plánována, ale nebyla provedena. Účast zástupce RUA na mezinárodní konferenci FTZ neproběhla. Společný výzkumný projekt nebyl podán, český odborný tým poskytl konzultace k projektu RUA předloženému do výzvy World Bank. Semináře pro podporu dobré praxe v publikační činnosti proběhly, nebylo však možné kontaktovat jejich účastníky vzhledem k chybějícím prezenčním listinám. Ačkoliv se k tomuto typu výstupu projektový návrh nezavázal, byly během projektu publikovány dva vědecké články, které mají na třetím místě uvedeného spoluautora z RUA, což zvyšuje vědeckou činnost univerzity. V Matici logického rámce se projekt zavázal, že *na konci projektu bude mít 20 % vysokoškolských pedagogů v oboru zemědělství více znalostí o zásadách vědecko-výzkumné činnosti, a také že 10 % studentů a pedagogů RUA se zapojilo do programu zkvalitnění vědecko-výzkumné práce (realizace diplomových prací, formulace výzkumných projektů, zásady publikování vědeckých prací)*. Počet 24 pedagogů a 500 studentů s více znalostmi v oblasti vědecko-výzkumné práce nelze projektovou dokumentací doložit.

Celkově nedošlo k podpoře rozvoje vědecko-výzkumné činnosti RUA v takovém rozsahu, aby bylo v možné prokázat, že v návaznosti na podporu z projektu ČZU-RUA 2012-2014 **„studenti a pedagogové RUA více a lépe publikují“**³⁵.

- Z hlediska využití zahraničních příležitostí pedagogy a studenty RUA lze konstatovat **pozitivní vazbu mezi tímto projektem a evropskými projekty pro podporu mobility** (Erasmus+,

³⁵ RUA není vedena v žebříčcích srovnávajících kvalitu vysokých škol (viz Dodatek k EOK 4.1 v příloze).

ASKAsia³⁶, ALFABET). Projekt ČZU-RUA umožnil přípravu jejich návrhu a po schválení také umožnil předložit jejich požadavky studentům a pedagogům RUA s individuální péčí za přítomnosti jejich koordinátora, čímž zvýšil míru informovanosti a zájmu o účast v těchto projektech.

Dosažený výsledek, že pedagogové a studenti využívají vytvořené zahraniční příležitosti, přispívá k systémové změně zvýšení socio-ekonomického potenciálu Kambodži³⁷.

Na základě výše uvedených zjištění k nenaplnění výsledků projektu se evaluátor domnívá, že **nedošlo ke zlepšení kvality života cílových skupin** projektu, mohlo však dojít **ke zlepšení kvality života jednotlivců**, kteří se na RUA do projektu sami aktivně a opakovaně zapojovali. Příkladem může být pan Soth Vithun z FF, který se během evaluačního rozhovoru vyjádřil následovně (citace):

“I have participated at fish data collection at Bokor Mountain, at Summer school and Fish genetics-polyploid lectures and now I am working with Miloslav. I am not a teacher, I work for the Ministry of Agriculture. My master degree is in topic of Fish products and biodiversity. I have improved my capacity and knowledge during the cooperation, because I did not do these scientific things during my studies. I think this project is very good, because it improves capacity in agriculture. When I first met Miloslav and Lukas, they asked me, how many fish species do I know. And I knew one, Tilapia. But with them, now I know 100 % of fish. Related to chromosome, I have never seen a chromosome, but they taught me things I have never known before. It is good to know biodiversity, aquaculture is important for the food security in Cambodia.”

EOK 4.2 Zasáhly aktivity či dopady projektů i předem nezamýšlené další cílové skupiny?

Výsledkem analýzy stakeholderů pro oblast cílových skupin je, že mezi cílové skupiny explicitně neuváděné v projektové dokumentaci patří také projektem „**podpoření studentů ČZU**“ a „zaměstnanci zahraničního oddělení RUA“. Studenty ČZU od projektu získávají věcnou podporu projektovými aktivitami (*Letní škola*), další díky účasti na misích sbírali unikátní primární data pro své diplomové práce, ze kterých následně, společně s pedagogy ČZU, publikují vědecké články, připravují postery, apod., čímž zlepšují tím index výzkumné činnosti ČZU.

Za sekundární neidentifikovanou cílovou skupinu lze považovat **zaměstnance zahraničního oddělení RUA**, kteří spolupracovali s českým týmem v oblasti mobility a internacionalizace. Jedním z výsledků projektu dle jeho realizátora je zvýšení schopností správně administrovat a připravovat životopisy a žádosti o podporu v mezinárodních stipendijních programech (např. Erasmus+).

Za nepřímou podpořenou cílovou skupinu lze považovat **zaměstnavatele**, zemědělské podniky, které se účastní *Kariérních dnů RUA*. Studenti i pedagogové RUA během evaluačních rozhovorů uvedli, že během kariérních dnů dochází k avizování volných pracovních pozic ve firmách a k předávání životopisů studentů firmám.

EOK 4.3 Jaké vnější vlivy pozitivně či negativně ovlivnily výsledky a dopady projektu?

Podle vyjádření prof. Dr. Mom Seng je nejvýznamnějším externím faktorem brzdícím účinky všech běžících projektů, včetně projektu ČZU-RUA, **odchod zaměstnanců RUA** na jiné university nebo do komerční sféry. Platové podmínky na univerzitě nejsou dobré, většina pedagogů je nucena mít ještě vedlejší příjem a přitom jejich spolupráce na projektu není nijak honorována. Zájem jednotlivých pedagogů spolupracovat na řešení projektů nad rámec svých pracovních povinností je tímto omezen. Motivační nejsou ani aktivity pro jejich vědecký rozvoj, např. předávání dobré praxe pro přípravu

³⁶ ASKAsia je spíše výzkumný projekt, věnuje vyhodnocení výsledků projektu mobility na vzorku 27 kambodžských studentů.

³⁷ O výhodách a pozici na trhu práce studentů se zkušeností v projektech mezinárodní mobility za Kambodžu pojednává samostatný report, jež je výsledkem projektu ASK Asia (Country study – Cambodia, Chaloupkova P. (Coordinator), et al. 2015. *Ask Asia: Erasmus Mundus Alumni Employability Study in the Field of Agriculture and Related Life Sciences*, Report to EACEA, Czech University of Life Sciences Prague, 300 p.

vědeckých článků, protože **pedagogové jsou placeni fixní měsíční částkou** a jejich vědecká činnost nebo nečinnost nemá na výši jejich platu žádný vliv.

Externím vlivem výrazně ovlivňujícím průběh projektu ČZU-RUA je **současný průběh řady velkých nadnárodních projektů**, které jsou na RUA realizovány. ČZU spolupracovala s RUA na dalších dvou velkých evropských projektech v oblasti mobility studentů ASKAsia a ALFABET, o kterých lze říct, že pro RUA byly schváleny díky podpoře jejich přípravy tímto českým projektem. RUA je podle rozhovoru s prof. Dr. Mom Seng až zahlcena projekty různé velikosti od různých donorů a spoluprací se zahraničními a mezinárodními organizacemi. Z hlediska podpory výuky např. působí v dvouletých cyklech na RUA senior pedagogové z Japonska.

Externím vlivem, kterého si projekt vzhledem ke spolupráci obou univerzit již od roku 2010 byl vědom, je **vliv místních podmínek** (kulturní, tradiční, sociální vlivy) na realizaci projektu. Místní podmínky se vůči projektu projevovaly zejména striktní hierarchizací ovlivňující způsob komunikace a pasivitou pedagogů i studentů. Realizátor projektu v roční zprávě za rok 2014 výslovně uvádí, že „Vzhledem k tomu, že projekt řeší problematiku terciálního vzdělání nelze tyto kulturní rozdíly považovat za problematické. Sociální faktory rovněž zásadně neovlivňují hladký průběh řešení aktivit projektu.“

Mezi externí vlivy s potenciálem negativně ovlivnit budoucí výsledky navazujících projektů v Kambodži (u tohoto projektu nebyl vliv potvrzen) je aktuální situace, kdy **kambodžská vláda vytvořila tlak na své úředníky, aby si doplnili vzdělání**, resp. zajistili tituly, chtějí-li zůstat na své pracovní pozici. Z těchto úředníků jsou často studenti, kteří nemají zájem se nic naučit, jen potřebují titul, aby neztratili práci. Vzhledem k faktu, že v Kambodži je vysoké školství placené, jde v tomto ohledu spíše o byznys, než o vzdělávání. V případě studentů podobného typu nelze nastavit funkční odbornou spolupráci.

4.5. KRITÉRIUM UDRŽITELNOSTI

EOK 5.1 Byla součástí projektu „strategie odchodu“ (tedy zajištění dalšího využívání výsledků projektu po jeho ukončení realizátorem)?

Strategie odchodu projektu ČZU-RUA není v současné chvíli relevantní vzhledem k tomu, že navazující projekt z dotace ČRA v podstatě kopíruje strukturu realizovaných aktivit a je v realizaci.

EOK 5.2 Jaká je udržitelnost projektu z hlediska vlastnictví příjemci?

Obecně lze říct, že **na zajištění dalšího využívání výstupů projektů nebyl kladen důraz**. Evaluační rozhovory se členy českého realizačního týmu ukázaly, že se jednotliví pedagogové spíše nezajímají o další využití výukových prezentací, které projekt RUA předal, nevědí, zda a kým jsou využívány. Vybavení (solární sušárna, meteo-stanice, mikroskopy, ad.) bylo z projektu nakoupeno na základě potřeb identifikovaných pedagogy jednotlivých fakult.

Čeští experti spolupracující s FF, kde byla spolupráce nejintenzivnější a nejrozsáhlejší, při evaluačním rozhovoru konkrétně uvedli (citace):

„Připravili jsme separátní přednáškové bloky, ne předmět od A do Z. Nikdy se nečekalo, že se to vezme a bude se to dál učit. U těch nejnovějších seminářů [2016] už to snad lze. Některé semináře byly navíc odborně velmi těžké, např. cytogenetika, a ty nebudou replikovatelné, dokud se na RUA nenajde konkrétní člověk s hlubokým zájmem o tuto konkrétní práci. Museli jsme navíc semináře připravovat velmi flexibilně a interaktivně, protože jsme vždy na začátku museli znovu zjistit background studijní skupiny – RUA neví, co studenti umí, nemají studijní osnovy našeho typu. Někdy jsme museli mluvit o naprostých základech, jako co jsou to chromozomy, ale jiná témata jsme museli vynechat, protože třeba o tilápiích oni vědí všechno.“

Vlastnictví projektu na straně jednotlivých fakult, s výjimkou FF, není udržitelné, protože pedagogové tří ze čtyř podporovaných fakult vnímají projekt pouze jako spolupráci mezi FF a ČZU.

Pro posílení kapacit a zkušeností místních pedagogických pracovníků by především bylo vhodné **posílit mechanismus přímé spolupráce** mezi českým pedagogem a konkrétními pedagogy RUA, kteří vyučují stejný obor a měli by být během projektu vzájemně partnery. Projekt byl na straně RUA silně centrálně koordinován přes prof. Dr. Mom Seng, která rozhodovala jak o termínech, tak i zaměření českých návštěv. U pedagogů RUA (vyjma FF) se tímto přístupem nevytvořilo vlastnictví projektu obsahující aktivní participaci – výuku českých pedagogů na svých fakultách umožnili, ale nijak významně nezasahovali do jejího průběhu a obsahu, a tedy ani nepřipravili její udržitelnost. Do projektu zapojený pedagog za fakultu FAERD, Mr. Seng Veyanet, například během evaluačního rozhovoru uvedl (citace):

„At our faculty [FAERD] we actually do not have a project with Czech university. But they should work with our faculty also. We have a lack of funds and we cannot teach them [our students] to experiment, to survey, etc. experience in the field side. It would be better to work outside... Trainings done by Czech teachers? Something like that had happened. They gave us some materials, presentations. I don't know if there is somebody to teach it. I participated about 2-3 times, because I was busy doing my teaching. I participated at the film festival as a facilitator, supporting the discussion. It pointed some students about what they could do. But they need to see it more times to understand and put it into consequences. If you want to be sustainable, you should provide some article accompanying the film to say “why we should see this movie” and it should be used later in the class with this subject.”

EOK 5.3 Byl hodnocený projekt dostatečně koordinovaný s aktivitami státních institucí partnerské země, které jsou zodpovědné za sektor vysokoškolského vzdělávání?

Spolupráce se státními institucemi je pro projekt potřebná v několika praktických ohledech a zajišťují ji pedagogové RUA. Jde například o zajištění povolení ke sběru dat na trzích, které pro projekt zajišťoval Mr. Veyanet z FAERD.

Pro další spolupráci na avizované podpoře bakalářských prací studentů RUA, která neprobíhá, bude potřeba počítat se situací, kdy jejich témata s ročním předstihem schvaluje Ministerstvo zemědělství, a jsou zpracovávány v khmerštině. Projekt tuto situaci vyřešil tak, že podporu bakalářských prací studentů RUA zrušil.

4.6. ZHODNOCENÍ DALŠÍCH EVALUAČNÍCH KRITÉRIÍ A PRŮŘEZOVÝCH PRINCIPŮ

Do jaké míry projekt naplňoval „další evaluační kritéria dle ZD“ a průřezové principy?

Jakým způsobem byl projekt prezentován v Kambodži a v ČR?

Všeobecná prezentace projektu se evaluátorovi jeví jako adekvátní jeho zaměření a rozsahu. Propagace projektu a jeho aktivit probíhala formou posterů, letáků, elektronických pozvánek rozesílaných emailem. Projekt byl uveden na webových stránkách FTZ, v brožuře projektů FTZ realizovaných v rozvojových zemích a na webových stránkách RUA. Samostatně byl propagován zemědělský veletrh a kariérní dny, letní škola, seminář o mezinárodních projektech a filmový festival formou plakátů, přes webové stránky, kontaktování zainteresovaných partnerů či přímo studentů.

Logo České rozvojové spolupráce je nyní (2016) možné v kampusu RUA vidět na vybavení i některých reprezentačních plochách. Vzhledem k rozpočtu a aktivitám projektu se jeho užití evaluátorovi jeví jako adekvátní. K propagaci a zviditelnění donora (chybějící nebo špatně umístěné označení pořízeného vybavení logem ZRS ČR) mířila jediná výhrada monitorovací mise za rok 2014.

vlevo - Pozvánka na filmový festival zapomenutá na nástěnce FF RUA

vpravo - Fotografie z průběhu Kariérních dnů na reprezentační ploše budovy rektorátu RUA

vpravo

Fotografie z průběhu Kariérních dnů na billboardu v kampusu RUA

Označení vybavení zakoupeného projektem, mikroskopy, meteo-stanice, solární sušárna.

Do jaké míry způsob implementace projektu naplňoval a podporoval řádnou správu věcí veřejných?

Hodnocení nezjistilo v přípravě ani realizaci projektu žádné problematické jednání. Veškerá jednání byla transparentní, nebylo zjištěno zneužití prostředků, klientelistické ani korupční jednání.

Jako pozitivní lze na úrovni RUA zmínit transparentnost výběru účastníků Letní školy, a také snahu zavést hodnotící systém pro posílení kvality řízení výuky.

Do jaké míry byl projekt šetrný k životnímu prostředí a klimatu?

S ohledem na orientaci a náplň projektu nedocházelo k žádným negativním dopadům na životní prostředí v cílové oblasti. Projekt využíval standardní formy dopravy, komunikace a výuky, které s sebou nesou adekvátní zátěž pro životní prostředí. Negativně z hlediska ochrany životního prostředí lze hodnotit vysoký počet přeletů mezi ČR a Kambodžou za účelem krátkodobých misí.

Z hlediska životního prostředí v Kambodži potenciálně může být přínosem projektem podporovaný šetrný způsob solárního sušení jako formy zpracování posklizňové produkce; filmový festival pro studenty zařadil i filmy s tematikou životního prostředí.

Konkrétní uvedení tematiky ochrany životního prostředí jako součásti odborných přednášek či materiálů nelze vyhodnotit, protože evaluátor nemá k dispozici všechny výukové materiály. V těch, které k dispozici má³⁸, tato tematika zmíněna není.

Byla v rámci všech aktivit dodržována lidská práva včetně rovnost mužů a žen?

Podle indexu SIGI (Social Institutions and Gender Index) dosahuje Kambodža nízkou míru genderové diskriminace. S hodnotou indexu 0,0477 za rok 2014 je hned za Mongolskem druhou nejkladněji hodnocenou zemí ve Východní a Střední Asii. Pozitivně lze hodnotit fakt, že hlavní řešitelkou projektu za RUA i za ČZU byla žena, jinak se tým ČZU skládal převážně z mužů. Formálně byla účast na blokové výuce, Letní škole, Filmovém festivalu i dalších aktivitách otevřená studentkám i studentům, ve faktické rovině nebyla objevena žádná překážka komplikující přístup jedné z těchto skupin k projektovým aktivitám. Projektová žádost ani monitorovací zprávy neobsahují žádné genderové indikátory – tyto údaje nejsou ČRA vyžadovány.

V jiných ohledech nebylo zjištěno žádné porušení lidských práv.

³⁸ Jedná se o 4 powerpointové prezentace: 2 z oblasti ichtyologie, 1 z oblasti solárního sušení, 1 z oblasti evaluace výuky.

5. EVALUAČNÍ ZÁVĚRY K PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014

Program ZRS „Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí“ je ze své podstaty volnou soutěží námětů, která předpokládá již existující vazbu mezi českou a partnerskou stranou. Předkladatelé projektových záměrů nemají dle informací z ČRA předepsány žádné limity pro konstrukci svého projektu ani stanoveny minimální hranice podpory. Logika dotačního titulu není v dokumentaci zdůrazněna. Hlavním nositelem projektu je česká univerzita a jejím partnerem je kambodžská univerzita. Projekty mají jednoleté financování, ačkoliv lze očekávat opakované přiznání podpory. Toto celkové nastavení programu staví nositele projektu, českou univerzitu, do dominantní pozice vlastníka projektu, protože **zahraniční partner nijak nesdílí zodpovědnost za dobré nastavení a úspěšnou realizaci projektu.**

Kritérium relevance

Míra naplnění kritéria relevance byla vyhodnocena jako **spíše vysoká**.

- **Zaměření projektu je vysoce relevantní** ke strategickým dokumentům Kambodže (z hlediska rozvoje sektorů VŠ vzdělání v oboru zemědělství) i ČR (z hlediska zaměření ZRS).
- Omezení relevance z hlediska realizace spočívá v nedostatečně naplněné předběžné podmínce „identifikace potřeb RUA (resp. vysokého zemědělského školství) v Kambodži“. Projekt projevil snahu zahájit svoje působení diskuzí nad potřebami partnera a zpracováním analýzy pedagogických, výzkumných a mezinárodních aktivit, nicméně jeho realizace vykazuje vznik uměle vyvolané poptávky, kdy pedagogové z ČZU nabízejí koordinátorovi na RUA svoji odbornost v určitých tématech a RUA s tím vyjadřuje souhlas. Analýzy zpracované v roce 2012 nejsou dostatečně detailní pro identifikaci konkrétních nedostatků v jednotlivých studijních programech, které by mohli jednotliví čeští odborníci pomoci zkvalitnit. Je však nutné poukázat také na fakt, že **komunikace s RUA je obtížná a hlavní koordinátorka i zástupci jednotlivých fakult spíše nemají jasnou představu o tom, co od českých odborníků potřebují.** Z evaluačních rozhovorů vyplynulo, že koordinátorka i pedagogové RUA čekají na to, co jim český partner nabídne a neprojevují vlastní aktivitu ve specifikaci svých potřeb.
- Relevanci naplně některých jednotlivých aktivit, zejména některých výukových bloků, nebylo možné zcela ověřit vzhledem k nedostupnosti výukových materiálů.

Kritérium efektivity / hospodárnosti / účinnosti

Míra naplnění kritéria efektivity/hospodárnosti/účinnosti byla vyhodnocena jako **spíše nízká**.

- Neúčinnější aktivitou je **Letní škola ČZU-RUA**, která je jediným uceleným výukovým programem, který projekt univerzitě poskytuje a jehož rozsah by mohl mít pozitivní vliv na uplatnitelnost absolventů. Studenti získávají zkušenosti s prací v mezinárodním týmu v angličtině na uceleném projektu, pedagogové se inspirovali některými přístupy a metodami výuky. Její účinnost snižuje menší počet studentů oproti plánu.
- Z hlediska efektivity spolupráce a průběhu aktivit *Příprava výukových materiálů vybraných předmětů; Vysílání pedagogů ČZU v Praze – výuka odborných předmětů pro studenty RUA, Identifikace a realizace společných výzkumných témat*, se negativně projevila jednak nedostatečně detailní identifikace potřeb, za druhé nepřiměřená centrální koordinace a za třetí zkrácení výuky oproti projektové žádosti. Projekt byl na jednu stranu striktně centrálně koordinován přes prof. Dr. Mom Seng, na druhou stranu byly jeho aktivity roztrženy do formy velmi krátkodobých podpor čtyřem různým fakultám a univerzitě jako celku. Základním principem pro dosažení cílů projektu uváděným v projektové žádosti je „**spolupráce mezi odborníky**“ ČZU a RUA, v rámci evaluačních rozhovorů se ale ukázalo, že tyto vazby mezi odborníky vznikly pouze ve výjimečných případech. Pedagogové na české i kambodžské straně uváděli způsob koordinace za omezující pro přímou spolupráci. Vliv měla **také nízká koncentrace a intenzita spolupráce mezi odborníky v čase**, kdy český expert obvykle působí na konkrétní fakultě RUA pouze několik dní za akademický rok a svoji pozornost dělí mezi aktivity pro fakultu a aktivity pro univerzitu (podpora významnějšího rozsahu probíhala vůči FF RUA). Časový rozsah výuky byl při realizaci **významně zkrácen oproti plánu**, kdy

projektový záměr uvádí, že se bude jednat o *intenzivní výuku daného předmětu během týdenních seminářů, ve kterém budou probíhat jak přednášky, tak praktická cvičení* (PD 2012), ale v krajním případě proběhl celý výukový blok během půl dne.

- **Cíle projektu formulované v matici logického rámce projektu ve formě % podpořených studentů a pedagogů pravděpodobně nebyly dosaženy** (přesný počet osob a jim poskytnutá podpora ale není evidována).
- Z hlediska rozvoje vědecké a výzkumné činnosti nebyl změněn stav, který konstatovala vstupní analýza vědeckých aktivit z roku 2012, kde je uvedeno, že publikační činnost na RUA je tažena především zahraničními spolupracujícími organizacemi. Tyto organizace společně s autory z RUA publikují výsledky společných projektů. Těto praxi odpovídala i praxe v projektu ČZU-RUA, kde se podařilo dosáhnout výstupů na FF a FA-I RUA ve smyslu **publikace vědeckých článků na témata související s projektem**, kdy jsou ale na pozicích prvních dvou autorů článku vždy zástupci ČZU.
- „Sendvičové“ vedení diplomových prací kambodžských studentů neproběhlo.
- Kambodžský pedagog se neúčastnil mezinárodní konference FTZ.
- Společný výzkumný projekt nebyl podán, probíhaly konzultace k projektu RUA do výzvy World Bank.
- Z hlediska aktivit určených pro rozvoj univerzity jako celku lze konstatovat, že se český tým zapojil do velmi mnoha různorodých činností. Tyto aktivity vykazují často úspěšné provedení, ale velmi omezenou efektivitu a udržitelnost:
 - *On-line evaluace výuky* byla představena vedení RUA, ale v rozporu s tvrzeními v RZ2014 na žádné z fakult RUA neprobíhá.
 - *Podpora RUA při zavádění ECTS* ve formě účasti českých pedagogů na semináři v Siem Reap nemá žádný jasný výstup. ECTS je na RUA zvažován v souvislosti s evropskými projekty mobility.
 - Organizace *kariérních dnů* je ze strany RUA reflektována jako přínosná, protože ačkoliv ke spolupráci a jednáním s podniky docházelo již dříve, tak organizace setkání ve formě speciální události navíc zvyšuje visibilitu univerzity.
 - *Semináře k dobré praxi v publikační činnosti* byly v letech 2012 – 2014 provedeny spíše jako pilotní pro FF RUA a v omezeném časovém rozsahu, v dokumentaci nejsou k dispozici seznamy účastníků.
 - *Semináře podporující účast studentů a pedagogů na evropských projektech mobility* proběhly a dokázaly zvýšit zájem a schopnost podat přihlášku.
- Aktivitu „*Podání společných projektů pro posílení mobility studentů a pedagogů RUA (např. ERASMUS MUNDUS)*“ lze považovat za účinnou, podařilo se zapojit RUA do projektů „ASKAsia“ a „ALFABET“.
- Příkladem **dobré praxe** je „správně provedený přenos praktických postupů pro vytvoření sbírky ryb“.
- Příkladem **špatné praxe** je „nedostatek koordinace obsahu výukových bloků s konkrétním pedagogem v předstihu k termínu výuky“ a „nezajištění relevance údajů analýz a vlastnictví výsledku partnerem“.
- Výstupy projektu (dle teorie změny, protože výstupy v pravém slova smyslu projektová dokumentace neuvádí a není možné je jako výstupy hodnotit) spíše **nebyly připraveny** k převzetí a využití partnerem. Během evaluační mise bylo potvrzeno předání nakoupeného vybavení, ichtyologické sbírky a zaslání powerpointových prezentací z výuky českými pedagogy. Jen ve výjimečných případech však došlo k předání textových podkladů nebo dalších ucelených materiálů k podpoře výuky místním pedagogem.
- Vzájemná koordinace a komunikace mezi českými iniciativami ZRS **částečně probíhala** – realizátor projektu (ČvT) na střední škole se účastnil Kariérních dnů.
- Realizace projektu ČZU-RUA **přímo podporuje** spolupráci RUA s dalšími donory na projektech ASKAsia (2013 – 2015) a ALFABET (2014-2016), jehož koordinátorem je ČZU.

Kritérium efektivnosti / účelnosti

Míra naplnění kritéria efektivnosti/účelnosti byla vyhodnocena jako **spíše nízká**.

- Logická stavba projektu trpí několika nedostatky: u některých aktivit **nejsou jasné výstupy**, zcela **chybí úroveň výsledků**, podpora je rozdělena mezi 19 aktivit různého typu, kdy vůči jednotlivcům vzniká riziko vzniku bagatelní podpory. Z realizační stránky je hlavním problémem logické stavby vysoká ambicióznost jednotlivých prvků vzhledem k možnému rozsahu jednotlivých aktivit z hlediska dostupných osobních a finančních zdrojů. To se týká jak oblasti podpory vědy/výzkumu, tak podpory pedagogických aktivit. Značnou částí projektových aktivit tak byli nesystematicky podporováni různí pedagogové a různí studenti, bez ucelené koncepce, kam by se působením projektu měli kvalitativně posunout.
- Z hlediska naplnění indikátorů roční zprávy projektu nereflektují míru naplnění závazku, který si v indikátorech žadatel stanovil v projektové žádosti. Z dostupných hodnot lze konstatovat, že předpokládané hodnoty spíše nebyly naplněny. V dokumentaci buď zcela chybí seznamy účastníků, nebo je v součtu podpořených osob méně, než bylo plánováno.
- Nebylo dosaženo tří ze čtyř výsledků (dle rekonstruované ToC, protože projektová dokumentace úroveň výsledků neuvádí). Pedagogové RUA nevyučují podle prezentací, které jim čeští pedagogové předali, jiné výukové materiály spíše nedostali (s výjimkou metodik a protokolů pro FF). Studenti RUA spíše nezískali podporu nebo kombinaci podpor, která by měla potenciál pozitivně ovlivnit jejich uplatnitelnost na trhu práce (výukové bloky byly krátké, podpora byla distribuována nesystematicky mezi různé ročníky a obory). Nepotvrdilo se, že by pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali v návaznosti na projektové aktivity, dva impaktové články byly publikovány českými odborníky společně s pedagogem RUA. Jako úspěšná se jeví podpora mobility/internacionalizace RUA, kdy pedagogové a studenti RUA využívají vytvořené zahraniční příležitosti.
- Participací na projektu nedošlo u pedagogů RUA k výrazným změnám v jejich profesním jednání.
- V evaluaci se přímo nepodařilo potvrdit významné změny v chování nebo přístupech studentů RUA, ale lze odůvodněně předpokládat, že ti kteří absolvovali Letní školu, byli pozitivně ovlivněni, a také bylo z několika zdrojů uvedeno, že se zvýšil zájem studentů RUA o projekty mobility.
- Zlepšení uplatnitelnosti studentů a pedagogů RUA na trhu práce v důsledku projektu není pravděpodobné vzhledem k bagatelnosti rozsahu podpory vůči jednotlivcům, která ze své podstaty nemůže mít dostatečný vliv na změnu.
- Iniciativy navazující na projekt spočívají v probíhajícím navazujícím projektu ČZU-RUA, který je podporován z dotačního titulu ČRA, a dále v projektu pro podporu mobility ALFABET.

Kritérium dopadu

Míru naplnění kritéria dopadu **nelze vyhodnotit**.

V dokumentaci projektu Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži u některých aktivit není jasný jejich výstup a jeho vazba na dosažení cíle, zcela chybí úroveň výsledků a v rámci rekonstrukce teorie změny musela být formulována i úroveň dopadů. Vzhledem k této skutečnosti a k dalším omezením vyplývajícím z nedostupnosti kontaktů na podpořené studenty, lze pouze konstatovat, že projekt spíše nedosáhl tří ze čtyř výsledků schválených v rekonstruované teorii změny ve Vstupní zprávě evaluace (tato situace je zapříčiněna především velkým množstvím málo intenzivních aktivit bez zaměření na určitou skupinu podpořených osob, a to v kombinaci s omezenou časovou a finanční dotací projektu) a prokazatelně dosáhl výsledku v podpoře oblasti internacionalizace; nicméně míru naplnění kritéria dopadu nelze vyhodnotit.

Kritérium udržitelnosti

Míru naplnění kritéria udržitelnosti **nelze vyhodnotit** vzhledem k faktu, že na hodnocený projekt (2012 - 2014) bez přerušení navazuje další projekt mezi ČZU-RUA z dotačního titulu ČRA (2015 – 2016),

který v současné chvíli probíhá v téměř **identické struktuře projektových aktivit**, které byly pouze rozšířeny.

- Strategie odchodu projektu není v současné chvíli relevantní.
- Na zajištění dalšího využívání výstupů projektu nebyl českým týmem kladen důraz.
- Z hlediska koordinace s aktivitami státních institucí projekt v roce 2013 zrušil aktivitu spočívající ve společném vedení bakalářských prací studentů RUA, protože témata s ročním předstihem schvaluje Ministr zemědělství a jsou zpracovávány v khmerštině.

Další evaluační kritéria

- Všeobecná prezentace projektu se evaluátorovi jeví jako adekvátní jeho zaměření a rozsahu.
- Z hlediska životního prostředí projekt využíval běžné formy dopravy, komunikace a výuky. Pobyty českých pedagogů v Kambodži byly krátkodobé a opakované. Pozitivně lze hodnotit podporu ekologického solárního sušení posklizňové produkce a tematicky zaměřené filmy na festivalu.
- Evaluace nezjistila žádné problematické jednání ani nové postupy v oblasti správy věcí veřejných. Na úrovni univerzity lze pozitivně hodnotit snahu o zavedení evaluace výuky.
- V rámci genderové rovnosti nebyla zjištěna žádná známka institucionalizované ani faktické diskriminace; stejně tak nebylo zaznamenáno žádné porušení lidských práv.

6. DOPORUČENÍ Z EVALUACE

Doporučení na úrovni sektoru	Váha ³⁹	PCM	Adresát
<p>1. Podporovat realizaci systémových a intenzivních aktivit</p> <p>Z evaluace vyplývá, že v současných podmínkách (finančně malé projekty realizované po 1-2 roky v oblasti podpory vzdělávání) dosahují vyšší účinnosti projekty nabízející úžeji zaměřenou intenzivní podporu konkrétní skupině osob. Doporučujeme koncentrovat podporu do méně aktivit pro ohraničený organizační celek (např. katedra), systémový prvek (např. konkrétní výukový program), nebo specifickou skupinu osob (např. pedagogové jednoho oboru, studenti jednoho ročníku). Důvodem pro toto doporučení je, že tato koncentrace umožní realizátorovi projektu koncepční práci vedoucí od současného stavu k měřitelné změně, protože i v malém projektu bude mít kapacitu detailně poznat situaci, připravit řešení na míru potřebám, sledovat vývoj a reagovat na změny. Z hlediska možné replikace dopadů se ukázalo jako vhodné cílit na zavedení systémové změny na partnerské univerzitě. Konkrétně lze jako příklady efektivních aktivit uvést tyto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavedení nového či inovovaného kurzu do standartního kurikula • Výuka uceleného kurzu či letní školy (v rozsahu jednosemestrálního předmětu či bloku) • Podpora získání mezinárodní akreditace či výzkumného grantu • Intenzivní výzkumná spolupráce <p>Jako málo efektivní se naopak ukázaly tyto aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednorázové semináře a přednášky pro studenty i pedagogy • Jednorázové aktivity pro studenty • Poskytování výukových materiálů či vybavení bez doplňující podpory <p>Gestorovi tedy doporučujeme chápat intenzitu a systémovost jako jedny z indikátorů účinnosti navrhovaných projektů a v návaznosti na to je preferovat při výběru projektových návrhů k podpoře. Z každého projektového záměru by mělo být zřejmé, k jaké behaviorální změně má dojít u jasně definované skupiny nejintenzivněji podpořených osob nebo organizačních celků. Ostatní aktivity širšího charakteru (např. celouniverzitní společenské akce) mohou tuto koncepční práci vhodně doplňovat.</p>	1	Ident/form/ real	ČRA
<p>2. Upozornit potenciální žadatele na riziko bagatelnosti podpory vůči podpořeným osobám</p> <p>V případě, kdy je podpora projektem příliš komplexní s ohledem k jeho kapacitě, vzniká nežádoucí riziko bagatelní podpory vůči podpořeným osobám. To znamená, že daná podpora je příliš nízká na to, aby bylo možné předpokládat vznik kauzální vazby k výsledku. Domníváme se, že by vyhledávatel dotačního titulu měl žadatele upozornit na vznik rizika bagatelnosti podpory vůči jednotlivcům v příliš komplexních projektech s krátkou dobou realizace a nízkým rozpočtem, které pak znemožňuje změření dosaženého výsledku na podpořených osobách. Konkrétní hranice bagatelnosti podpory vůči jednotlivci je otázkou k diskusi a odvíjí se od typu poskytovaných aktivit (např. v OP Zaměstnanost Evropského sociálního fondu je bagatelnost podpory určena hranicí méně než 40 hodin přímé podpory, v případě školních projektů v OP Výzkum, vývoj, vzdělávání jako méně než 20 hodin). V projektových žádostech pak doporučujeme požadovat odhad počtu účastníků, kteří obdrží podporu vyššího než bagatelního rozsahu spíše, než celkový počet všech jakkoli podpořených osob.</p>	1	Identifikace / formulace	ČRA
Systémová a procesní doporučení	Váha	PCM	Adresát
<p>3. Provedení konkrétního online šetření mezi univerzitami</p>	1	Programování , identifikace	ORS / ČRA

³⁹ Pro označení váhy používáme 1 jako nejvyšší důležitost; 2 jako střední důležitost; 3 nízkou důležitost.

<p>Má-li zadavatel zájem o identifikaci konkrétních důvodů nezájmu vysokých škol o dotační titul Vysílání učitelů, doporučujeme provedení on-line průzkumu, kterým by byly osloveny projektové kanceláře vysokých škol po vyhlášení výzvy k předkládání projektových návrhů.</p> <p>Tato praxe se osvědčila na MŠMT, které tímto způsobem sbírá zpětnou vazbu od vysokých škol k vyhlášeným výzvám OP VVV, pokud se ukáže, že zájem o výzvu je nižší, než její absorpční kapacita. On-line dotazník obvykle obsahuje otázky ve 4 okruzích: povědomí o výzvě, zdůvodnění ne/zájmu, specifikace problematických administrativních a technických prvků výzvy, volná reflexe. Tímto způsobem může být také ověřen případný zájem univerzit o realizaci symetrických aktivit na partnerských školách, které dosud nejsou explicitně podporovány.</p>			
<p>4. Doplnit text výběrového řízení o očekávání zadavatele a gestora od výsledků a dopadů dotačního titulu</p>	2	Programování, identifikace	ČRA
<p>Objasnění očekávání gestora od dotačního titulu je jedním ze způsobů, který může pomoci potenciálním zájemcům o realizaci předložit kvalitní projektový návrh. Specifikace oblastí, ve kterých je očekáváno dosažení výsledků může pomoci eliminovat projekty, jejichž logická stavba je zpracována nejasně a nedostatečně, ale formálně odpovídá textu kapitoly „I. Předmět dotace“ v dokumentaci k výběrovému řízení.</p> <p>V tomto dotačním titulu je podrobnější popis žádoucí stavby projektu důležitý vzhledem ke skutečnosti, že jeho realizátory by mohly být i univerzity, které nemusí mít přímou zkušenost s projekty v gesci ČRA. Detailněji je návrh rozpracován v Příloze č. 9 Teorie změny dotačního titulu.</p>			
<p>5. V projektových žádostech a závěrečných zprávách požadovat u relevantních aktivit informaci o intenzitě podpory</p>	2	monitoring	ČRA
<p>Aby bylo možné z hlediska gestora posoudit míru intenzity jednotlivých aktivit, doporučujeme v projektových žádostech požadovat specifikaci míry, v níž budou studenti či pedagogové partnerské univerzity podpořeni. U popisu relevantních aktivit doporučujeme požadovat i uvedení následujících informací:</p> <ul style="list-style-type: none"> <p>Počet dnů činnosti českého pedagoga pro partnerskou organizaci</p> <p>Dny činnosti českého pedagoga pro partnerskou organizaci v sobě zahrnují „den“ jako jednotku 8 výukových hodin nebo 6 běžných hodin, věnovaných přímé výuce, přípravě výuky, konzultacím, laboratorní činnosti, psaní společných vědeckých článků, jednání s partnery apod. Jde o vyjádření počtu dní na misi primárně věnovaných účelné práci pro projekt, bez dní využitých pro cestu na misi a bez času využitého k soukromému programu.</p> <p>Rozsah přímé výuky studentů a přímé podpory pedagogům</p> <p>Obvyklá délka <i>výukové hodiny</i> na VŠ je 45 min, <i>výukové bloky</i> mají obvyklou délku 4 výukové hodiny a reprezentují dopolední nebo odpolední půlden. <i>Výukový den</i> je obvykle tvořený dvěma výukovými bloky. Není důležité, kterou veličinou realizátor průběh přímé výuky vyjádří, ale musí být zřejmé, jaký byl rozsah přímé pedagogické interakce pedagoga s cílovou skupinou (ať jde o výuku studentů, nebo speciální semináře pro pedagogy).</p> <p>Zároveň doporučujeme požadovat vykazování těchto údajů v závěrečných zprávách z projektů, což umožní gestorovi získat představu o skutečné intenzitě aktivit.</p> 			
<p>6. Zavést povinnost vést seznam intenzivně podpořených osob v projektech</p>	3	monitoring	ČRA
<p>Povinnost vést seznam více než bagatelně podpořených účastníků aktivit umožní v případě evaluace oslovit hlavní cílové skupiny – což je v tomto programu důležité, zejména vzhledem k ambici ČRA zjišťovat postavení podpořených studentů na trhu práce. Přestože <u>sběr</u> těchto informací realizačním týmem doporučujeme zavést jako povinný, na úrovni účastníků by však uvedení osobních údajů (tedy účast v tomto sběru) mělo být dobrovolné.</p> <p>Závěrečné zprávy by měly obsahovat seznam účastníků jednotlivých aktivit, např. v tomto rozsahu:</p>			

<ul style="list-style-type: none"> - jméno a příjmení (v rozsahu dle místních zvyklostí) - označení pozice a fakulty: student /pedagog /ad. - email (Facebookový účet/Linked-in profil/ad.) - další volitelné informace dle uvážení projektu (např. gender, zapojení do synergické aktivity) 			
7. Informovat o výběrovém řízení přímo potenciální realizátory	2	formulace	ČRA
<p>Dosavadním způsobem informování, který spočívá ve zveřejnění výběrového řízení na stránkách ČRA a upozornění Fóra pro rozvojovou spolupráci (FoRS), jehož členy je pouze pět univerzit, se tato informace nemusí dostat včas ke všem případným zájemcům. Doporučujeme tedy prostřednictvím např. České konfederace rektorů rozeslání informace o výběrovém řízení všem vysokým školám.</p>			
8. V časovém plánu evaluací projektů z dotačního titulu Vysílání učitelů zohlednit jednotlivé fáze akademického roku	2	evaluace	ORS / ČRA
<p>Klíčové realizující i přijímající instituce jsou v tomto dotačním titulu tvořeny vysokými školami, které fungují v cyklu akademického roku. Během zkouškových období a zejména během prázdnin je přítomnost pedagogů a studentů ve škole – a často i v daném městě – velmi omezená, přičemž organizace akademického roku se v jednotlivých zemích liší. Sběr dat pomocí osobních rozhovorů, fokusních skupin či papírových dotazníkových šetření je tedy velmi limitovaný. V zájmu co nejvalidnějších evaluačních zjištění navrhujeme umožnit realizaci evaluační mise tak, aby nespádala do prázdnin ani do zkouškových období.</p>			
Doporučení na úrovni projektu	Váha	PCM	Adresát
9. Provést detailní identifikaci potřeb partnerské školy	1	identifikace / formulace	realizátor
<p>Aby bylo dosaženo co nejvyšší relevance a účinnosti aktivit, je třeba, aby úzce souvisely s potřebami studijních programů, pedagogů a studentů partnerské školy. K tomu je nutné zaměření projektu důkladně prodiskutovat se zástupci školy a pedagogy konkrétních oborů ve fázi přípravy projektového návrhu a plán příp. dále zpřesnit na začátku realizační fáze. Zaměření je potřeba upřesnit jak z hlediska celkové koncepce projektu, tak z hlediska konkrétní náplně jednotlivých aktivit (např. téma výukových bloků, jejich obtížnost, délka, začlenění do standardní výuky, následné využití).</p>			
10. V návaznosti na identifikaci potřeb školy zaměřit projekt na omezené množství témat/aktivit, které budou příjemcům poskytovat intenzivní podporu	1	identifikace / formulace	realizátor
<p>Jedním z nejdůležitějších poznatků této evaluace je fakt, že úzce zaměřené, intenzivní a systematické aktivity dosahují nejvyšší účinnosti. I v případě, že jsou identifikované potřeby partnerské školy široké, doporučujeme realizátorům soustředit se pouze na některé z nich a v tomto rámci naplánovat a realizovat pouze několik aktivit, které bude možné v rámci projektu podpořit intenzivně. Příklad těchto aktivit je uveden v doporučení č. 1.</p> <p>Pokud je to pro partnerskou univerzitu relevantní, doporučujeme také zvážit zařazení takových aktivit, které zavádějí systémovou změnu – např. nový předmět, kurz, systém či program – což přináší potenciálně vyšší udržitelnost dopadů.</p>			
11. Přizpůsobit pracovní jazyk(y) reálným znalostem podpořených osob	2	formulace / realizace	realizátor
<p>Neprobíhají-li aktivity v běžném jazyce výuky na dané škole, je třeba před zahájením aktivit zjistit reálnou úroveň znalostí jazyka, v němž má být projekt realizován. Této úrovni by měly být aktivity přizpůsobeny - např. simultánním překladem, pomocí titulků či dvojjazyčných nápisů, poskytnutí doplňujících materiálů s vysvětlivkami atd. Používání angličtiny v rámci projektů se jeví v obecné</p>			

rovině jako vhodné, ale nemělo by snižovat účinnost předávání znalostí či z aktivit vylučovat studenty, jejichž jazykové znalosti jsou omezené.

12. Zajistit sdílení všech relevantních materiálů se zástupci partnerské školy	2	realizace	realizátor
Pokud se zástupci partnerské školy nepodílí na vytváření analytických materiálů či podkladů k výuce a výzkumu, měli by tyto materiály obdržet k připomínkování a následnému využití. Už při vytváření těchto materiálů je tedy třeba dbát na to, aby měly srozumitelnou formu (viz např. nejasnost jednoduché bodové osnovy v powerpointové prezentaci bez komentáře) a byly poskytnuty tak, aby je bylo možné co nejúčinněji využít či podle potřeby upravit.			

7. MATICE LOGICKÉHO RÁMCE PROJEKTU ČZU-RUA 2012-2014

Následující tabulka je převzata z projektové dokumentace, kde tvoří Přílohu č. 6 projektové žádosti.

	Popis projektu (intervenční logika)	Objektivně ověřitelné ukazatele (indikátory)	Zdroje ověření ukazatelů	Předpoklady a rizika (klíčové externí faktory ovlivňující průběh a úspěšnost projektu)
Záměr	Zlepšit úroveň zemědělského vysokoškolského vzdělávání v Kambodži.	Na konci projektu má 10 % vysokoškolských studentů kvalitnější znalosti v oboru zemědělství a ve vědecko-výzkumné praxi. Na konci projektu má 20 % vysokoškolských pedagogů v oboru zemědělství více znalostí o zásadách vědecko-výzkumné činnosti a možnostech zapojení do mezinárodních vzdělávacích programů.	Statistiky a podklady z RUA, Ministerstva školství v Kambodži a dalších vládních a regionálních úřadů.	
Cíle	Zvýšení kvality výuky, výzkumu a mezinárodní spolupráce na Royal University of Agriculture (RUA)	20 % studentů RUA absolvovalo odborné kurzy vedené v rámci projektu. 10 % studentů a pedagogů RUA se zapojilo do programu zkvalitnění vědecko-výzkumné práce (realizace diplomových prací, formulace výzkumných projektů, zásady publikování vědeckých prací). 25 % studentů a pedagogů RUA má představu o možnosti zapojení se do mezinárodních výzkumných a studijních projektů.	Výroční zpráva RUA, podkladové materiály pro místní ministerstvo školství, Monitorovací a evaluační zprávy ČRA, nebo zastupitelského úřadu, Monitorovací a evaluační zprávy realizátora projektu.	Zájem RUA na spolupráci, stabilní situace na RUA (žádné dlouhodobější stávky či nepokoje s přímým vlivem na průběh výuky).
Výstupy	Výstup 1.1 Kvalitnější výuka odborných předmětů Časový rámeček pro dosažení výstupu: Říjen 2012 – Prosinec 2013	Zajištění výuky českými odborníky ve 3 oborech (Akvakultura, Zemědělské technologie, Zemědělská ekonomika) pro celkem 1000 studentů včetně připravených výukových materiálů. Vypracován manuál evaluace kvality výuky, 300 účastníků Kariérních dní,	Záznamy z výuky předmětů, listy účastníků jednotlivých seminářů. Zpráva z evaluace kvality výuky, list účastníků	Zájem představitelů RUA na spolupráci, stabilní situace na RUA (žádné dlouhodobější stávky či nepokoje s přímým vlivem na průběh výuky).

	<p>Výstup 1.2 – Zlepšení vědecko-výzkumné činnosti na RUA Časový rámec pro dosažení výstupu: Září 2012 – Prosinec 2013</p> <p>Výstup 1.3 Internacionalizace RUA Časový rámec pro dosažení výstupu: Září 2012 – Prosinec 2013</p> <p>Výstup 1.4 Propagace projektu Časový rámec pro dosažení výstupu: Září 2012 – Prosinec 2013</p>	<p>500 účastníků Filmového festivalu se zemědělskou tematikou.</p> <p>Vypsáno 10-15 společných diplomových či bakalářských témat, 100 účastníků odborného semináře vědecké a publikační činnosti, příprava 1 výzkumného projektu, pořízené laboratorní vybavení.</p> <p>Podaný 1 projekt na mobilitu studentů a pedagogů.</p> <p>50 účastníků Letní školy.</p> <p>Připravené propagační materiály, propagace projektu na webových stránkách ČZU, RUA a AGRINATURA. 3 vydané populární články o projektu.</p>	<p>Kariérních dní a Filmového festivalu.</p> <p>Seznam společně realizovaných diplomových či bakalářských prací, seznam vydaných/připravených vědeckých publikací. Předávací protokoly se seznamem pořízených položek.</p> <p>Program Letní školy a seznam účastníků.</p> <p>Připravené propagační materiály, webové stránky.</p>	<p>Zájem studentů a pedagogů RUA.</p>
Aktivity	<p>Aktivita 1.1.1 - Analýza současného stavu studijních programů</p> <p>Aktivita 1.1.2 - Metodická a technická podpora revize stávajících studijních programů včetně návrhu systému hodnocení kvality výuky</p> <p>Aktivita 1.1.3 - Příprava výukových materiálů vybraných předmětů</p> <p>Aktivita 1.1.4 - Vysílání pedagogů ČZU v Praze –výuka odborných předmětů pro studenty RUA</p> <p>Aktivita 1.1.5 - Uspořádání Kariérních dní – workshop s vládními, nevládními a komerčními organizacemi</p> <p>Aktivita 1.1.6 - Organizace filmového festivalu se zemědělskou tematikou a panelová diskuze na RUA</p>	<p>Prostředky</p> <p>Osobní náklady</p> <p>Cestovní náklady</p> <p>Vybavení a dodávky zboží</p> <p>Přímé náklady</p> <p>Subdodávky</p> <p>Přímá podpora cílovým skupinám</p> <p>Ostatní náklady</p> <p>Administrativní náklady</p> <p>Celkem</p>	<p>Rozpočet</p> <p>280 000 Kč</p> <p>387 250 Kč</p> <p>222 000 Kč</p> <p>20 000 Kč</p> <p>211 000 Kč</p> <p>170 000 Kč</p> <p>5 750 Kč</p> <p>84 000 Kč</p> <p>1 380 000 Kč</p>	<p>Relativně stabilní politická, ekonomická a bezpečnostní situace v Kambodži.</p> <p>Zájem RUA na spolupráci, stabilní situace na RUA. Zájem ze strany pedagogů a studentů RUA. Navržené postupy a metodiky v oblasti vědy a výzkumu jsou v kontextu se záměrem RUA a jsou jasné a pochopitelné.</p> <p>Výuka včetně výukových materiálů jsou pro místní srozumitelné.</p>
	<p>Aktivita 1.2.1 - Analýza současného stavu vědecko-výzkumné činnosti na RUA</p>			

	<p>Aktivita 1.2.2 - Identifikace a realizace společných výzkumných témat Aktivita 1.2.3 – Zajištění účasti zástupce RUA na mezinárodní vědecké konferenci ITS Aktivita 1.2.4 – Identifikace a zajištění vhodného vybavení na podporu rozvoje univerzity (např. přístup do vědeckých databází, vybavení laboratoří, IT) Aktivita 1.2.5 – Uspořádání odborného semináře – příklad „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti Aktivita 1.2.6 - Podání společného výzkumného projektu</p>			
	<p>Aktivita 1.3.1 – Analýza současného stavu a priorit v oblasti mezinárodních aktivit RUA Aktivita 1.3.2 Organizace Letní školy RUA - ČZU 2013 Aktivita 1.3.3 - Podání společných projektů pro posílení mobility studentů a pedagogů RUA (např. ERASMUS MUNDUS) Aktivita 1.3.4 - Analýza proveditelnosti pro Joint/Double Degree</p>			
	<p>Aktivita 1.4.1 – Příprava podkladů pro propagaci projektu, Letní školy, spolupráce mezi ČR a Kambodžou Aktivita 1.4.2 - Propagace na webových stránkách ČZU, RUA, mezinárodních organizací (např. AGRINATURA) Aktivita 1.4.3 - Propagace v médiích v ČR a Kambodži</p>			<p>Výchozí podmínky (vstupní předpoklady) Ochota zainteresovaných stran spolupracovat. Stabilní politická situace v zemi, podpora terciárního vzdělávání na vládní úrovni.</p>

PŘÍLOHA 4: SEZNAM ZKRATEK

ASIIN	Accreditation Agency for Study Programs in Engineering, Informatics, Natural Sciences and Mathematics
CS	cílová skupina
CULS	Czech University of Life Sciences in Prague
CTU	Czech Technical University
CzDA	Czech Development Agency
ČRA	Česká rozvojová agentura
ČvT	Člověk v tísni, o.p.s.
ČVUT	České vysoké učení technické v Praze
ČZU	Česká zemědělská univerzita v Praze
E4A	výzkumný tým nezávislých evaluátorů Evaluation4Action
ECTS	European Credit Transfer and Accumulation System
EOK	evaluační otázka (pro projekt Kambodža)
EOM	evaluační otázka (pro projekt Mongolsko)
EODEK	evaluační otázka dalších evaluačních kritérií a průřezových principů
EU	Evropská unie
EUR-ACE	European Accredited Engineer
FAERD	Fakulta <i>Agricultural Economics and Rural Development</i> RUA
FA-I	Fakulta <i>Agro-Industry</i> RUA
FAPPZ	Fakulta Agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU
FATAM/FAE	Fakulta <i>Agricultural Technology and Management</i> RUA
FF	Fakulta <i>Fisheries</i> RUA
FTZ	Fakulta tropického zemědělství
HDP	hrubý domácí produkt
ITS	Institut tropů a subtropů
KKB	kritické kontrolní body
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MUST	Mongolian University of Science and Technology
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
NGO	Non-governmental (non-profit) organization
NSDP	Národním strategický rozvojový plán
OECD/DAC	Organisation for Economic Co-operation and Development, Development Assistance Committee
OP VVV	Operační program výzkum, vývoj, vzdělávání
ORS	Odbor rozvojové spolupráce, Ministerstvo zahraničních věcí
OSN (UN)	Organizace spojených národů
PD	projektová dokumentace
PES	Power Engineering School
QCA	kvalitativní komparativní analýza (Qualitative comparative analysis)

RUA	Royal University of Agriculture
RZ	rozvojové země (nebo roční zpráva)
RZ2014	roční zpráva o realizaci za rok 2014
SIGI	Social Institutions and Gender Index
SŠ	střední škola
ToC	theory of change / teorie změny
UNDAF	United Nations Development Assistance Framework
VŠ	vysoká škola
ZD	zadávací dokumentace veřejné zakázky
ZRS ČR	zahraniční rozvojová spolupráce České republiky
ZÚ	zastupitelský úřad

PŘÍLOHA 5: HODNOCENÍ EXPERTNÍM PANELEM

Expertní panel byl využit k odbornému posouzení inovovaných předmětů v projektu *Inovace výuky na MUST*. Představoval speciálně vytvořenou pracovní skupinu složenou ze čtyř nezávislých expertů v oblasti elektrických pohonů a trakce. Tito odborníci na základě poskytnutých materiálů – powerpointových prezentací k přednáškám MTD317, MTD704 a MATLAB a kurikul bakalářského a magisterského oboru *Electric Power Supply* – hodnotili uvedené předměty podle předem daných kritérií. Tato práce probíhala samostatně. Vzhledem k tomu, že se všichni odborníci ve svém posouzení shodli, nebylo nutné za účelem vydání společného stanoviska svolávat prezenční diskusi. Expertní panel se skládal z těchto odborníků:

prof. Ing. Petr Pivoňka, CSc.

Po ukončení studia oboru Technická kybernetika na VUT FE v Brně byl zaměstnán v Organizaci pro racionalizaci energetických závodů ORGREZ Brno, kde seřizoval regulační systémy energetických bloků, vytvářel rozsáhlé modely a navrhoval nové regulační struktury pro nově vznikající elektrárny. Po nástupu na VUT FEEC ÚAMT následovala široká publikační činnost s řadou mezinárodních ohlasů a mezinárodními přednáškovými pobyty. Vedl řadu tuzemských grantů, profesně se zabývá klasickými a moderními klasickými metodami řízení systémů a jejich komparací s principy umělé inteligence.

Ing. Jan Koprnický, PhD

Od roku 2002 působí na Fakultě mechatroniky, informatiky a mezioborových studií Technické univerzity v Liberci (FM TUL), od roku 2006 na pozici odborného asistenta. V rámci své práce se podílel jako spoluřešitel na realizaci několika ESF projektů zaměřených na zkvalitňování výuky technických předmětů na FM. Společně s touto činností se také podílel na zajištění podpory mezinárodního studia.

Ing. Petr Mrázek, PhD

Absolvoval studium na Fakultě mechatroniky a mezioborových studií Technické univerzity v Liberci. Od roku 2000 působil jako vysokoškolský pedagog na Katedře řídicí techniky a od roku 2007 na Ústavu mechatroniky a technické informatiky Fakulty mechatroniky, informatiky a mezioborových studií. Je garantem některých předmětů na bakalářském i magisterském stupni studia. Každoročně vede řadu bakalářských a diplomových prací s tématy zaměřenými na teorii automatického řízení. Ve výzkumu se zabývá průmyslovou automatizací a automatickým řízením lineárních a nelineárních systémů.

Ing. Radek Štohl, PhD

Vystudoval obor Kybernetika na VUT FE v Brně, kde v současnosti působí jako pedagog. Na Ústavu automatizace a měřicí techniky vede předměty v oblasti prostředků průmyslové automatizace, měření v elektrotechnice a funkční bezpečnosti v průmyslové automatizaci, garantuje také předmět týkající se programovatelných automatů. Podílel se na řadě výzkumných projektů financovaných zejména VUT a MŠMT.

Jméno expertního hodnotitele:

Instituce:

	Hodnotící otázky k předmětu MTD317 Electric Drive	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
A1	Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive vhodně zasazený do celkové koncepce bakalářského oboru Electrical Power Supply? Zdůvodnění, poznámky:					
A2	Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě? Zdůvodnění, poznámky:					
A3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive kvalitní a vyvážený po odborné stránce? Zdůvodnění, poznámky:					
A4	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive srozumitelné? Zdůvodnění, poznámky:					
A5	Vaše celkové hodnocení kurzu MTD317 Electric Drive:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
	Zdůvodnění, poznámky:					

	Hodnotící otázky k předmětu MTD704 Technological Processing Automatic Control	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
B1	Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control vhodně zasazený do celkové koncepce magisterského oboru Electrical Power Supply? Zdůvodnění, poznámky:					
B2	Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě? Zdůvodnění, poznámky:					
B3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control kvalitní a vyvážené po odborné stránce? Zdůvodnění, poznámky:					
B4	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control srozumitelné? Zdůvodnění, poznámky:					
B5	Vaše celkové hodnocení kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control: Zdůvodnění, poznámky:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit

	Hodnotící otázky ke kurzu MATLAB	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
C1	Do jaké míry je kurz MATLAB ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?					
	Zdůvodnění, poznámky:					
C2	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB kvalitní a vyvážený po odborné stránce?					
	Zdůvodnění, poznámky:					
C3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB srozumitelné?					
	Zdůvodnění, poznámky:					
C4	Vaše celkové hodnocení kurzu MATLAB:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
	Zdůvodnění, poznámky:					

PŘÍLOHA 6: ZDROJE A LITERATURA

KONCEPČNÍ A STRATEGICKÉ DOKUMENTY ČR:

- *Koncepce ZRS ČR 2010-2017*. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. http://www.mzv.cz/public/5b/5c/67/501254_391744_Koncepce_ZRS.doc
- *Střednědobé vyhodnocení Koncepce ZRS 2010-2017*. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. http://www.mzv.cz/file/1220785/01_StrednedobeVyhodnoceniKoncepce.pdf
- *Přehled projektů ZRS ČR v Kambodži*. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. http://www.mzv.cz/file/1585256/Kambodza_2006_2015.xls
- *Program rozvojové spolupráce s Mongolskem*. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. http://www.mzv.cz/file/738367/program_ZRS_2011_2017_Mongolsko.ces.pdf
- *Přehled projektů ZRS ČR v Mongolsku*. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. http://www.mzv.cz/file/1626672/Mongolsko_1998_2015.xls
- *Strategie poskytování vládních rozvojových stipendií 2013 – 2018*. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. http://www.mzv.cz/file/823499/III.VLADA_strategie_vl.stipendia_2013_2018.doc

KONCEPČNÍ A STRATEGICKÉ DOKUMENTY PARTNERSKÝCH ZEMÍ:

- “*Rectangular Strategy*” for Growth, Employment, Equity and Efficiency Phase III. (2013). Royal Government of Cambodia. http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---sro-bangkok/documents/genericdocument/wcms_237910.pdf
- *Education Strategic Plan 2009-2013*. (2010). Kingdom of Cambodia: Ministry of Education, Youth and Sport. http://planipolis.iiep.unesco.org/upload/Cambodia/Cambodia_Education_Strategic_Plan_2009-2013.pdf
- *Education Strategic Plan 2014-2018*. (2014). Kingdom of Cambodia: Ministry of Education, Youth and Sport. <http://www.globalpartnership.org/content/education-sector-plan-cambodia>
- *Policy on Higher Education Vision 2030*. (2014). Kingdom of Cambodia: Ministry of Education, Youth and Sport. http://planipolis.iiep.unesco.org/upload/Cambodia/Cambodia_Policy_Higher_Education_2030.pdf
- *Master Plan to Develop Education of Mongolia in 2006-2015*. (2006). Government of Mongolia. <http://planipolis.iiep.unesco.org/upload/Mongolia/Mongolia%20Education%20Master%20Plan%202006-2015.pdf>
- *Mongolia’s National Report “Managing the Transition from the Millenium Development Goals to the Sustainable Development Goals”*. (2015). State Great Hural of Mongolia, 2008: National Development Strategy 2008-2021 http://www.un.org/en/ecosoc/newfunct/pdf15/nvp_mongolia_report.pdf

RELEVANTNÍ EVALUAČNÍ ZPRÁVY:

- Ondřej Horký, Tereza Němečková, Petra Krylová, Jiří Hejkrlík, Klementina Jílková. (2011). *Vyhodnocení programu vládních stipendií pro studující z rozvojových zemí*. Ústav mezinárodních vztahů v.v.i. Studie pro Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. http://www.mzv.cz/file/860240/Vyhodnoceni_programu_vladnich_stipendii.pdf

- Ivica Petříková. (2014). Zpráva z komplexního vyhodnocení evaluačních zpráv projektů ZRS ČR v letech 2012–2013. Studie pro Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. http://www.mzv.cz/file/1305205/evaluacni_zprava_metaevaluace_2014.pdf
- Petra Chaloupková, et al. (2015). *Ask Asia: Erasmus Mundus Alumni Employability Study in the Field of Agriculture and Related Life Sciences*. Report to EACEA: Czech University of Life Sciences Prague. http://askasia.culs-prague.eu/documents/studies_and_reports/ask_asia_joint_study.pdf

PODKLADOVÉ STUDIE, STRATEGIE JINÝCH AKTÉRŮ:

- Moses Oketch, Tristan McCowan, Rebecca Schendel. (2014) *The Impact of Tertiary Education on Development*. Institute of Education, University of London
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/327901/Tertiary-education-2014-Oketch2.pdf
- Katharina Michaelowa, Anke Weber. (2007). *Aid effectiveness in Primary, Secondary and tertiary education*. University of Zurich
<http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001555/155559e.pdf>
- *Economic Growth Support Poverty Reduction Strategy*. (2004). Government of Mongolia.
[http://siteresources.worldbank.org/INTPRS1/Resources/Mongolia_prsp\(Nov-2005\).pdf](http://siteresources.worldbank.org/INTPRS1/Resources/Mongolia_prsp(Nov-2005).pdf)
- *Mongolia: Education Sector*. (2008). Asian Development Bank
<http://www.oecd.org/countries/mongolia/42227981.pdf>
- *Evaluation of the United Nations Development Assistance Framework for Mongolia, UNDAF 2012–2016*. (2015). Government of Mongolia.
<http://www.un-mongolia.mn/new/wp-content/uploads/2016/01/Final-Evaluation-Report-30June.pdf>
- *Tertiary education in Mongolia: meeting the challenges of the global economy*. (2010). World Bank: Human Development Sector Unit.
<http://documents.worldbank.org/curated/en/638841468053410606/pdf/529250SR0WHITE0737B0Mongolia0policy.pdf>
- *Studie zaměstnanosti absolventů*, Ministerstvo práce Mongolska: 2013 (v mongolštině)
- Vicheth Sen. (2013). *Cambodia's Higher Education Structure and the Implications of the 2015 ASEAN Economic Community*. CDRI/Annual Development Review 2012-2013.
https://www.academia.edu/attachments/30613757/download_file?st=MTQ3ODE3NTE5MiwzNy40OC4yLjMyLDM0NjE4NzEx&s=swp-toolbar
- Adam Fforde. Karin Seidel. (2010). *Donor Playground Cambodia? What a look at aid and development in Cambodia confirms and what it may imply*. Heinrich Boll Stiftung.
https://kh.boell.org/sites/default/files/donor_playground_cambodia_study.pdf
- *Cambodia: Addressing Skills Gap*. (2015). Asian Development Bank.
<https://www.adb.org/sites/default/files/publication/176283/cambodia-addressing-skills-gap.pdf>
- Khieng Sothy, Srinavasa Madhur, Chnem Rethy. (2015). *Cambodia: Education and Empowerment*. Cambodian Development Research Institute.
<http://www.cdri.org.kh/webdata/download/sr/edu2015.pdf>
- *United Nations Development Assistance Framework (UNDAF) 2016-2018*. (2015). ILO Cambodia. http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---sro-bangkok/documents/genericdocument/wcms_378165.pdf
- *Labour market transitions of young women and men in Cambodia*. (2013). International Labour Office. http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_221599.pdf.

MATERIÁLY PARTNERSKÝCH UNIVERZIT, VÝSTUPY PROJEKTŮ:

- *Návrh reorganizace MUST.* (2014). MUST. (v mongolštině)
<http://www.must.edu.mn/mn/pdf/8943%D0%A8%D0%A3%D0%A2%D0%98%D0%A1,%20%D0%B1%D2%AF%D1%82%D1%8D%D1%86.%20WEB-d.pdf>
- MUST Power Engineering School: *Bachelor's Electrical Power Supply* – kurikulum bakalářského oboru
- MUST Power Engineering School: *Master's Electrical Power Supply* – kurikulum magisterského oboru
- Kolektiv autorů ČVUT. (2013). *MTD317 Electric Drive* – výukové slidy k přednáškám
- Kolektiv autorů ČVUT. (2013). *MTD704 Technological Processing Automatic Control* – výukové slidy k přednáškám
- Kolektiv autorů ČVUT. (2014). *The Use of Mathematic Simulations in Electrical Engineering* – výukové slidy k přednáškám
- Hejkrlik, J. (2013). *Přednášky výukového bloku: International development cooperation through civil society organizations and NGOs.*
- Kalous L., Banout J. (2013). Zpráva z pracovní cesty – Kambodža RUA 29. 4. – 11. 5. 2013
- Kalous L., Petrtyl M. (2013). *Aquaculture and Genetics*, powerpointová prezentace pro studenty fakulty Fisheries RUA
- Kalous L., Petrtyl M. (2013). Zpráva z pracovní cesty - Kambodža RUA 8. 7. – 20. 7. 2014
- Kalous L., Petrtyl M. (2014). *How to prepare chromosome*, metodologický materiál pro studenty fakulty Fisheries RUA
- Kalous L., Petrtyl M. (2014). *Workshop on Fish genetics*, powerpointová prezentace pro studenty fakulty Fisheries RUA.
- Náprstek, M. (2013). *Monitorovací zprávy k projektu ČZU / RUA 2013–2014, za monitorovací mise v termínech březen 2013, říjen 2013, srpen 2014.*
- Petrtyl M. (2013). Zpráva z pracovní cesty - Kambodža RUA 2. 3. – 23. 3. 2013
- Petrtyl M. (2013). Zpráva z pracovní cesty - Kambodža RUA 29. 7. – 18. 8. 2013
- *General Information, The Leading Agricultural University in Cambodia*, (2014). RUA - propagační materiál.
- Vithunm Soth et al. (2013). *Fish Diversity Study at Bokor National Park. Collaboration between RUA and CZU* (poster).

PROSTUDOVANÉ ŽEBŘÍČKY ŠKOL

- The Center for World University Rankings
<http://cwur.org/2016.php>
- The Times Higher Education Asia University Rankings
https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2016/regional-ranking#!/page/0/length/-1/sort%20by/rank_label/sort_order/asc/cols/scores
- Top universities
<http://www.topuniversities.com/universities/>
- The Academic Ranking of World Universities (ARWU)
<http://www.shanghairanking.com/>

PŘÍLOHA 7: SEZNAM ROZHovorŮ

Datum	Specifikace rozhovoru	Respondent
Před misí, v ČR		
4. 5. 2016	Rozhovor s vedoucím projektového týmu ČVUT	doc. Ing. Pavel Pivoňka, CSc
5. 5. 2016	Rozhovor s vedoucí projektového týmu ČZU	Ing. Petra Chaloupková, PhD
Uskutečněné rozhovory v průběhu evaluační mise		
25. 5. 2016	Skupinový rozhovor se zástupci ZÚ ČR Ulánbátar	PhDr. Ivana Grollová, Ing. Oldřich Zajíček
25. 5. 2016	Rozhovor se zástupkyní ČRA	Mgr. Lucie Chudá
26. 5. 2016	Rozhovor s koordinátorkou projektu za MUST	Prof. Sergelen Byambaa
26. 5. 2016	Rozhovor s doktorandkou podílející se na výuce, MUST	Ms. D. Chimedsuren
27. 5. 2016	Rozhovor s doktorandem podílejícím se na výuce, MUST	Mr. O. Nyamdavaa
27. 5. 2016	Rozhovor s doktorandem podílejícím se na výuce, MUST	Mr. Ch. Rechindorj
31. 5. 2016	Rozhovor s koordinátorkou projektu za MUST	prof. Sergelen Byambaa
2. 6. 2016	Setkání s ředitelem PES – de-briefing	prof. Chimedsuren Mangaljalav prof. Sergelen Byambaa
3. 6. 2016	Rozhovor s absolventkou MTD317, MUST	Ms. Tsermaa Nyam
3. 6. 2016	Rozhovor s absolventem MTD317, MUST	Mr. Todmagnai Galbarath
6. 6. 2016	Rozhovor se zástupkyní ZÚ ČR v Phnompenh	Mgr. Jana Gašparíková
7. 6. 2016	Rozhovor s koordinátorkou projektu na RUA	prof. Dr. Mom Seng
8. 6. 2016	Rozhovor se zástupcem FAERD RUA	Mr. Seng Veyanet
8. 6. 2016	Rozhovor se zástupcem FF RUA	assoc. Prof. Chhouk Borin
9. 6. 2016	Rozhovor se zástupcem FATAM RUA	prof. Dr. Kang Kroesna
10. 6. 2016	Skupinový rozhovor se zástupci FA-I RUA	Mr. Ek Sopheap, Mr. Chrun Rithy
10. 6. 2016	Skupinový rozhovor se studenty FA-I RUA	Sophorlkun Yim, Sotheany Thun, Rathana Nai
13. 6. 2016	Skupinový rozhovor se zástupci FF RUA	Mr. Hok Sensamphea, Mr. Soth Vithun
13. 6. 2016	Skupinový rozhovor s asistenty projektu	Ms. Hor Rathna, Mr. Hin Lyhour
17. 6. 2016	De-briefing na RUA	prof. Dr. Mom Seng
Po misí, v ČR		
13. 7. 2016	Skupinový rozhovor s českými experty spolupracujícími s FF RUA	doc. Ing. Lukáš Kalous, PhD Ing. Miloslav Petrtýl, PhD
22. 7. 2016	Rozhovor s českým expertem spolupracujícím s FA-I a FATAM/FAE RUA	doc. Ing. Jan Banout, PhD
2. 6. 2016	Skupinový rozhovor s projektovým týmem na ČVUT	Ing. Pavel Malý, PhD Ing. Jan Bradna, PhD Ing. Jan Bauer, PhD
26. 7. 2016	Rozhovor se zástupcem ČRA	Mgr. Martin Náprstek
30. 8. 2016	Rozhovor s českým expertem spolupracujícím s FAERD RUA	Ing. Jiří Hejkrlík, PhD
10.10. 2016	Rozhovor se zástupkyní ORS – agenda rozvojových stipendií	Mgr. Olga Hajflerová

PŘÍLOHA 8: OKRUHY POKLÁDANÝCH OTÁZEK

Uvedené otázky jsou zaznamenány v jazyce, v jakém byly pokládány evaluátory. Otázky pro doktorandy a studenty MUST byly tlumočeny do mongolštiny.

OTÁZKY PRO ČLENY REALIZAČNÍCH TÝMŮ:

Respondenti:

- **doc. Ing. Pavel Pivoňka, CSc.**, Praha, 4.5.2016, (Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na MUST)
- **Ing. Pavel Malý, PhD**, Praha, 19.7.2016, (Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na MUST)
- **Ing. Jan Bradna, PhD**; Praha, 19.7.2016, (Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na MUST)
- **Ing. Jan Bauer, PhD**, Praha, 19.7.2016, (Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na MUST)
- **Ing. Petra Chaloupková, PhD**, Praha, 5.5.2016 (Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži)
- **doc. Ing. Lukáš Kalous, PhD; Ing. Miloslav Petrtýl, PhD**, Praha, 13.7.2016 (Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži, spolupráce s FF RUA)
- **doc. Ing. Jan Banout, PhD, Praha, 22.7.2016** (Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži, spolupráce s FA-I a FATAM/FAE RUA)
- **Ing. Jiří Hejkrlik, PhD**, Praha, 30.8.2016 (Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži, spolupráce s FAERD RUA)

Úvodní otázky

1. Jak vznikla potřeba realizovat projekt? *(otázka pouze pro hlavní koordinátory)*
2. Jaká je vaše role/pozice v projektu? (Za jakých okolností jste vstoupil do realizace projektu? Jaký je váš vliv na projekt z hlediska realizovaných aktivit?) *(otázky pouze pro členy projektového týmu)*
3. Z jakého důvodu jste se rozhodli pro realizaci projektu v této tematické oblasti, s tímto partnerem?
4. V čem spatřujete hlavní cíle projektu?

Komunikace, identifikace, koordinace

5. Se zástupci partnerské univerzity jste dle projektové dokumentace v minulosti již spolupracovali. Jak probíhala tato spolupráce?
6. Jakým způsobem probíhala identifikace jednotlivých aktivit?
7. Jakým způsobem probíhala komunikace se zástupci partnerské univerzity před začátkem projektu a v jeho průběhu?
8. Jakým způsobem byla prováděna a realizována příprava jednotlivých aktivit, jejich provedení a následné předávání výsledků?
9. Co považujete za nejslabší místo projektu?
10. Na jakých datech byly v prvním roce projektu zpracovány vstupní analýzy? *(otázka pouze pro Kamb.)*

Aktivity, výstupy, výsledky, cíle

11. Za jakým účelem byla realizována aktivita? Jak byla propojena se zájmy školy?
12. Jak probíhala spolupráce s partnerem během aktivity...?
13. Dosáhly podle Vás aktivity svých výstupů? Které ano, které ne, jakým způsobem a proč?
14. Jaké aktivity byly podle Vašeho názoru nejužitečnější? Proč?

15. Jaké aktivity byly podle Vašeho názoru nejméně užitečné? Z jakého důvodu? Jak by mohly být užitečnější?
16. Jaký byl rozsah Vašich výukových bloků pro studenty? *(otázka pouze pro Kamb.)*
17. Byl proveden výzkum pro zpracování společného vědeckého článku? *(otázka pouze pro Kamb.)*
18. Myslíte si, že výstupy z Vámi realizovaných aktivit partnerské univerzity dopomohly k plánovanému cíli? Jak a do jaké míry?
19. Ovlivnil podle Vašeho názoru projekt i osoby či instituce, se kterými se původně nepočítalo?
20. Vyskytl se v průběhu realizace nějaký zásadní problém (způsobený vnějšími okolnostmi nebo interně)? Jaký, co ho způsobilo, jak jste ho řešili?
21. Jak se v průběhu let systémově proměnily projektové aktivity, jestli nějak?

Motivace

22. Jaká byla Vaše osobní motivace podílet se na projektu?
23. Co pro Vás naopak bylo obtížné či nevýhodné?
24. Co účastí na projektu získala Vaše univerzita či fakulta?
25. Jaké přínosy projektu vidíte? Pro...
 - studenty a pedagogy partnerské univerzity
 - partnerskou univerzitu jako organizaci
 - zemi
26. Jaké přínosy má projekt pro...
 - domácí univerzitu / fakultu
 - členy projektového týmu?
27. Co pro Vaši školu či univerzitu bylo naopak obtížné či nevýhodné?

Koordinace s jinými iniciativami

28. Víte o jiných českých iniciativách, které probíhaly v Mongolsku/Kambodži současně s vaším projektem? Pokud ano, koordinovali jste s nimi svůj projekt? Jak, co bylo výsledkem této spolupráce?
29. Víte o iniciativách zahraničních donorů, které nějakým způsobem souvisely s vaším projektem? Pokud ano, koordinovali jste s nimi svůj projekt? Jak, co bylo výsledkem této spolupráce?

Udržitelnost

30. Jak byla plánována udržitelnosti jednotlivých aktivit a jejich výstupů?
31. Víte o tom, jak se aktivity a výstupy projektu daří na partnerské univerzitě udržet? Jakým způsobem?
32. Jste v kontaktu se zástupci partnerské univerzity i po skončení projektu, a pokud ano, jak?

Doplňující otázky

33. Doporučili byste realizovat projekt v tomto dotačním titulu i dalším fakultám/univerzitám a proč?
34. Projekt nadále probíhá, proměnily se nějak jeho aktivity a proč? *(otázka pouze pro Kamb.)*

Praktické otázky

35. Jakým způsobem by podle Vaší zkušenosti s partnerskou univerzitou bylo nejlepší zorganizovat dotazníkové šetření mezi studenty (elektronicky/papírově, anglicky/mongolsky, resp. khmersky)?
36. Můžeme dostat k dispozici seznamy studentů a pedagogů zapojených do aktivit Vašeho projektu a kontakty na ně? Můžeme dostat k dispozici další materiály relevantní k projektu (výukové materiály, zpracované analýzy atd.)
37. Můžeme dostat k dispozici výukové materiály (prezentace, pedagogické publikace či jiné texty), které jste předali partnerovi během vaší výuky pro další využití?

PRO KOORDINÁTOŘY PROJEKTŮ U PARTNERSKÝCH ORGANIZACÍ

Respondenti:

- **prof. Sergelen Byambaa**, Ulánbátar, 25.5.2016 (Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na MUST)
- **prof. Dr. Mom Seng**, Phnompenh, 7.6.2016 (Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži)

Introduction and overview

1. Please describe your personal involvement in the project during the period 2012-2014.
2. Please describe the process of formulating particular project activities. Who was involved and how?
3. What do you consider as the main goal of the project?
4. What are the main challenges RUA/MUST faces? Has the project addressed them?
5. In your opinion, what are the main challenges of tertiary education in Cambodia/Mongolia?
 - generally
 - for students
 - for teachers
6. Who benefited the most and how?
 - Out of the students from RUA/MUST
 - Out of teaching staff from RUA/MUST
7. Which of the supported activities do you consider as:
 - the most effective?
 - recommendable?
 - not so helpful
 - omittable

Otázky pouze pro prof. Sergelen Byambaa

8. Please tell us how were all necessary study materials for MTD317 and MTD704 prepared and shared.
9. How were the project lectures organized? How did you practically coordinated lectures, seminars and preparatory works?
10. How did you plan, prepare and organize the MATLAB course?
11. Please tell us about introduction of the ECTS system by PES. How was the project team involved?
12. Please describe the process of preparing the technical vocabulary. By whom, where and how is it used now?
13. How many students participated at the project lectures?
14. In your opinion, can students and alumni use their knowledge gained through the project? If so, where and how?
15. Do you think the project influenced the employability of PES alumni? If so, how?

Otázky pouze pro prof. Dr. Mom Seng

16. Did you obtain and use the initial analysis of the current situation? If so, how apt it was? How do you use it now?
17. The lectures from Czech teachers for Cambodian students...
 - Were the lectures prepared by the Czech teachers only or was it a participatory work of RUA and CULS teachers?
 - How were the topics selected? If existing, how these topics were taught before? What is the difference?
 - Are the lectures and depending materials used by RUA teachers these days?

- Do you see any possible effect of the project activities on employability of students?
18. Tell us about your experience with the implemented system of quality evaluation. Is it useful? How widely is it used?
- How effective do you consider the Career days? Did they meet your expectations? Is there any statistical data about the impact on graduates' employment?
 - Can you provide us any contact on graduates' employers?
19. How effective do you consider the Film festival?
20. Let's talk about the support of scientific activities of RUA...
- How many joint research topics among Czech and Cambodian scientists are worked on?
 - How many joint scientific articles were published? Can we get a list?
 - Is the provided equipment still in use?
 - Do you see any change in scientific results or behavior of RUA teachers caused by this project?

Context questions

21. Were the project activities somehow coordinated with activities of state institutions responsible for higher agricultural education?
22. Were the project activities somehow connected or coordinated with other donors' activities?
23. Are you aware about any initiatives related to the project?
24. Are you aware about any positive or negative external factors influencing the project results?

Additional questions

25. Do you see this type of project activities as relevant in next 3-5 years?
26. Imagine the project was not implemented. What would be different?
27. Do you have any recommendation for effectivity increase in future projects?

OTÁZKY PRO PEDAGOGY RUA SPOLUPRACUJÍCÍ NA PROJEKTU RUA-ČZU

Respondenti:

- **Mr. Seng Veyanet**, FAERD RUA, Phnompenh, 8. 6. 2016
- **assoc. prof. Chhouk Borin**, FF RUA, Phnompenh, 8. 6. 2016
- **prof. Dr. Kang Kroesna**, FATAM RUA, Phnompenh, 9. 6. 2016
- **Mr. Ek Sopheap, Mr. Chrun Rithy**, FA-I RUA, Phnompenh, 10. 6. 2016
- **Mr. Hok Sensampeha, Mr. Soth Vithun**, FF RUA, Phnompenh, 13. 6. 2016

Introduction and overview

1. Please describe your personal involvement in the project during the period 2012-2014.
2. Please describe the process of formulating particular project activities. Who was involved and how?
3. What do you consider as the main goal of the project for your faculty?
4. What are the main challenges RUA faces in the field of...? Has the project addressed them?
5. What are the main challenges of tertiary education in Cambodia?
6. Who benefited the most and how?
 - Out of the students from RUA
 - Out of teaching staff from RUA
7. Did you obtain and use the initial analysis of the current situation? If so, how apt it was? How do you use it now?
8. The lectures from Czech teachers for Cambodian students...

- Were the lectures prepared by the Czech teachers only or was it a participatory work of RUA and CULS teachers?
 - How were the topics selected? If existing, how were these topics taught before? What is the difference?
 - Are the lectures and depending materials used by RUA teachers these days?
 - Do you see any possible effect of the project activities on employability of students?
9. Tell us about your experience with the implemented system of quality evaluation. Is it useful? How widely is it used?
10. Let's talk about the support of scientific activities of RUA...
- How many joint research topics among Czech and RUA scientists are worked on?
 - How many joint scientific articles were published? Can we get a list?
11. Questions for activities:
- Were you somehow involved in Summer school CZU-RUA (2013, 2014), Film festival, Career days, ...? (if not – who was?)
 - Please describe what happened
 - What were your expectations? Were they met?
 - What resulted from these activities?
 - Who benefited and how?
12. Which of the supported activities do you consider as:
- the most effective?
 - recommendable? – good practice?
 - not so helpful
 - omittable

Context questions

13. Were the project activities somehow connected or coordinated with other donors activities?
14. Are you aware about any initiatives related to the project?
15. Are you aware about any positive or negative external factors influencing the project results?

Additional questions

16. Do you see this type of project activities as relevant in next 3-5 years?
17. Imagine the project was not implemented. What would be different?
18. Do you have any recommendation for effectivity increase in future projects?

OTÁZKY PRO ASISTENTY PROJEKTU NA RUA

Respondenti:

- **Ms. Hor Rathna, Mr. Hin Lyhour**, RUA, Phnompenh, 13. 6. 2016

Introduction

1. Please describe your personal involvement in the project during the period 2012-2014.
2. Were you somehow involved in the selection of topics?
(How were the topics selected? Were it innovated existing lectures or new ones?)
3. How the length and the dates (schedule) of individual Czech lectures were set up?
(Do you have a list of provided lectures with their length in academic hours and date?)
4. How were the students and teachers invited to participate?
(Was it obligatory as a part of standard classes, or something extra on a voluntary basis?)
- Did students receive any credits or points as a result of participation?

- Do you have a list of supported people?

5. What do you consider as the main goal of the project?
6. What are the main challenges RUA faces? Has the project addressed them?
7. Who benefited the most and how?
 - Out of the students from RUA
 - Out of teaching staff from RUA

Context questions

8. Were the project activities somehow coordinated with activities of state institutions responsible for higher agricultural education?
9. Were the project activities somehow connected or coordinated with other donors activities?
10. Are you aware about any initiatives related to the project?
11. Are you aware about any positive or negative external factors influencing the project results?

Additional questions

12. Imagine the project was not implemented. What would be different?
13. Do you have any recommendation for effectivity increase in future projects?
14. How much time did you as a project assistant spend on work for project? Was it adequately honored?
(2013 – 30 dní á 400Kč, celkem 12.000 Kč = 600 dolarů, 20 dolarů na den)
(2014 – 25 dní á 500Kč, celkem 12.500 Kč = 625 dolarů, 25 dolarů na den)
15. Are you aware about any (former) student or teacher with higher involvement in project activities, who continues to do something directly related to project activities?
(life-changing experience for a case study)

OTÁZKY PRO DOKTORANDY MUST

Respondenti:

- **D. Chimedsuren, O. Nyamdavaa, Ch. Rechindorj, 26.5.2016, Ulánbátar**
 1. Prosíme, povězte nám stručně o svém působení na MUST a své odborné práci.
 2. Z jakých důvodů jste absolvovali kurz MATLAB?
 3. Do jaké míry pro Vás byla výuka srozumitelná?
 4. Do jaké míry jste v rámci předmětu získal/a nové znalosti?
 5. Myslíte si, že by pro Vás bylo možné získat dané znalosti jinak a jinde? Pokud ano, jak a kde?
 6. Využili jste nějak poznatky získané v rámci studia daných předmětů? Pokud ano, jak a kde?
 7. Předáváte nějakým způsobem získané znalosti svým studentům v rámci seminářů?
 8. Uplatňujete získané znalosti ve své akademické práci? Pokud ano, jak konkrétně?
 9. Co jste na výuce nejvíce ocenil/a?
 10. Co se Vám na výuce nelíbilo? Co byste v rámci dané výuky navrhol udělat jinak?
 11. Pokud byste danou výuku neabsolvovali, odrazilo by se to nějak ve Vaší současné práci?

OTÁZKY PRO STUDENTY MUST

Respondenti:

- **Tserma Nyam, Todmagnai Galbadrah, 2.6.2016 Ulánbátar**
 12. Který předmět jste absolvovali a z jakých důvodů?
 13. Do jaké míry pro Vás byla výuka srozumitelná?
 14. Do jaké míry jste v rámci předmětu získal/a nové znalosti?

15. Myslíte si, že by pro Vás bylo možné získat dané znalosti jinak a jinde? Pokud ano, jak a kde?
16. Co jste na výuce nejvíce ocenil/a?
17. Co se Vám na výuce nelíbilo? Co byste v rámci dané výuky navrhol udělat jinak?
18. Využili jste nějak poznatky získané v rámci studia daných předmětů? Pokud ano, jak a kde?
19. Pokud jste zaměstnán/a, kde pracujete a na jaké pozici?
20. Naučili jste se v rámci výuky něco, co jste následně využili při získávání práce či při jejím vykonávání?
21. Pokud byste danou výuku neabsolvovali, odrazilo by se to nějak ve Vaší současné práci?
22. Působíte v současnosti v akademickém sektoru? Pokud ano, kde a na jaké pozici?
23. Dozvěděli jste se prostřednictvím českých pedagogů o možnosti studijních stipendií v ČR?

OTÁZKY PRO STUDENTY RUA

Respondenti:

- **Sophorlkun Yim, Sotheany Thun, Rathana Nai, RUA, 10. 6. 2016**
 1. How long have you been studying at RUA and what is your specialization?
 2. Please describe your personal involvement in the following project activities during the period 2012 – 2014 (awareness and participation):
 - Czech teachers' lectures
 - Summer School
 - Career days
 - Film festival
 3. Would you recommend participating at...activity to your friends? Why?
 4. How would you assess professional level of *activity*?
 5. Have you obtained any study materials from Czech teachers?
 6. Have you used some of the knowledge gained through ... *activity*? If so, tell us how, please.
 7. Have you heard about Czech teachers' consulting undergraduate and graduate theses?
 8. In case you would not participate at any of these activities, what would be different now?
 9. Did you volunteer during the project activities? If so, what did you do?
 10. Are you employed at the moment?
 11. For which kind of organization would you like to work the most?

OTÁZKY PRO ZÁSTUPCE ZU

Respondenti:

- **PhDr. Ivana Grollová, Ing. Oldřich Zajíček, Ulánbátar, 25.5.2016**
- **Mgr. Jana Gašparíková, Phnompenh, 6. 6. 2016**

Úvodní otázky

1. Máte povědomí o tom, za jakých okolností vznikla potřeba připravit a realizovat tento projekt?
2. Byli jste nějakým způsobem zapojeni do identifikace či formulace projektu?
3. Jak prakticky probíhá koordinace jednotlivých iniciativ ZRS v Kambodži/Mongolsku?
4. S jakými problémy a negativními vnějšími vlivy se rozvojová spolupráce v Kambodži/Mongolsku potýká?
5. Je podpora vzdělávání v Kambodži/Mongolsku nadále relevantní? Jaká je v Kambodži/Mongolsku situace v oblasti zemědělského/technického vysokého školství, s čím se nejvíce potýkají studenti a s čím pedagogové?

6. Cílil dle Vašeho názoru projekt na oblast, ve které je podobná intervence potřeba?
7. Máte informace o tom, že probíhala součinnost hodnoceného projektu s jinými? Doplnuje podle Vás projekt nějakým způsobem program rozvojových stipendií?
8. Máte informace o tom, zda a příp. jak probíhala koordinace projektu s aktivitami kambodžských/mongolských státních institucí, které jsou zodpovědné za sektor vzdělávání?
9. Máte zájem o účast na závěrečném setkání k prvním zjištěním evaluace? Kde jej uspořádat?

OTÁZKY PRO ZÁSTUPCE ČRA

- **Mgr. Lucie Chudá**, Ulánbatar, 25. 5 2016
- **Mgr. Martin Náprstek**, Praha, 26. 7. 2016

Kontextové otázky

1. Jaká jsou očekávání ČRA od výsledků dotačního titulu Vysílání českých učitelů do RZ?
2. Na základě jakých kritérií jsou vybírány projekty do tohoto dotačního titulu?
3. Do jaké míry a jakým způsobem mají být projekty v hodnoceném titulu komplementární s programem rozvojových stipendií?
4. V rámci strategie odcházení z Mongolska, bude nadále podporována spolupráce formou podpory vzdělávání. Proč ČRA rozhodla, že je podpora vzdělávání v Mongolsku nadále relevantní?
5. S jakými problémy a negativními vnějšími vlivy se rozvojová spolupráce v Mongolsku/ Kambodži potýká?
6. Dostávají ze strany ČRA realizátoři nějaký přehled o probíhajících projektech v dané zemi, jsou organizována jejich společná setkání?

Otázky k projektům

7. Pamatujete si, proč byly vybrány právě tyto dva projekty k podpoře?
8. Do jaké míry je projekt provázaný s dalšími nástroji ZRS ČR (bilaterální projekty v sektoru vzdělávání, případně projekty ekonomické diplomacie, aj.)?
9. Co ČRA považuje za „využitelný výsledek“ tohoto typu projektů? Kdo a jak výsledky projektů podle Vás využívá? (ToC dotačního titulu) *Během rozhovorů ze zástupci příjemce, partnera, ČRA i MZV musí před vyhodnocením otázky dojít k vyjasnění, kdo co a kdy za „výsledky“ považuje. Výsledky nejsou v projektu pevně dány – projít ToC.*
10. Jakým způsobem probíhala vzájemná koordinace a komunikace s dalšími českými iniciativami ZRS v Mongolsku/ Kambodži?

Doplňkové otázky při znalosti projektu

11. Máte povědomí o tom, za jakých okolností vznikla potřeba připravit a realizovat tyto projekty?
12. Cílil dle Vašeho názoru projekt na oblast, ve které je podobná intervence potřeba?
13. Lze na základě potvrzených potřeb a možností identifikovat vhodnější alternativní řešení pro posilování kapacit a zkušeností místních pedagogických pracovníků?

Doplňkové otázky

14. Proč byly pro evaluaci vybrány zrovna tyto dva projekty z titulu? (MUST a RUA)
15. Jaký je obvyklý průběh monitorovacích misí? Na co se zaměřují a kdy probíhají vůči projektovým aktivitám?

OTÁZKY PRO ZÁSTUPKYNĚ ORS

Respondentka:

- **Mgr. Olga Hajflerová**, Praha, 10.10.2016

1. Existuje celková (nepřisaná) strategie podpory vysokoškolského vzdělávání, kterou by měly reflektovat jak program vysílání učitelů, tak strategie poskytování stipendií?
2. Strategie rozdělování stipendií formuluje jako potenciálně partnerské země všechny „rozvojové země“ dle definice OECD s přihlédnutím k prioritám ČR. Na které země je program v současnosti zaměřen? Jakým způsobem jsou rozdělovány kvóty jednotlivým zemím?
3. Jak jsou v současnosti obsazována stipendia pro Kambodžu a Mongolsko?
4. Dle Strategie měla být stipendia doplněna o vysílání učitelů, kteří by vytipovávali nadějně studenty. V hodnocených projektech se tak nedělo. Máte informace o tom, že by se to někde dělo?
5. Měla nastat ještě nějaká synergie, jaká? Nastala?
6. S čím se v současnosti program stipendií jako takový potýká? Existuje způsob, jak by mohla být stipendia podpořena programem Vysílání učitelů?
7. V jakých obrysech se s podporou vysokoškolského vzdělávání a s programem stipendií počítá v připravované nové koncepci?

PŘÍLOHA 9: TEORIE ZMĚNY DOTAČNÍHO TITULU

VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH UČITELŮ DO ROZVOJOVÝCH ZEMÍ – PODPORA ZVYŠOVÁNÍ KVALITY VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V PARTNERSKÝCH ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH.“

Tato příloha slouží jako podklad pro doporučení vyzývající k doplnění textu výběrového řízení programu Vysílání učitelů o očekávání zadavatele a gestora od výsledků a dopadů dotačního titulu.

Objasnění očekávání zadavatele a gestora od dotačního titulu je jedním ze způsobů, který může pomoci potenciálním zájemcům o realizaci předložit kvalitní projektový návrh. Specifikace oblastí, ve kterých je očekáváno dosažení výsledků může pomoci eliminovat projekty, jejichž logická stavba je zpracována nejasně a nedostatečně, ale formálně odpovídá požadavkům.

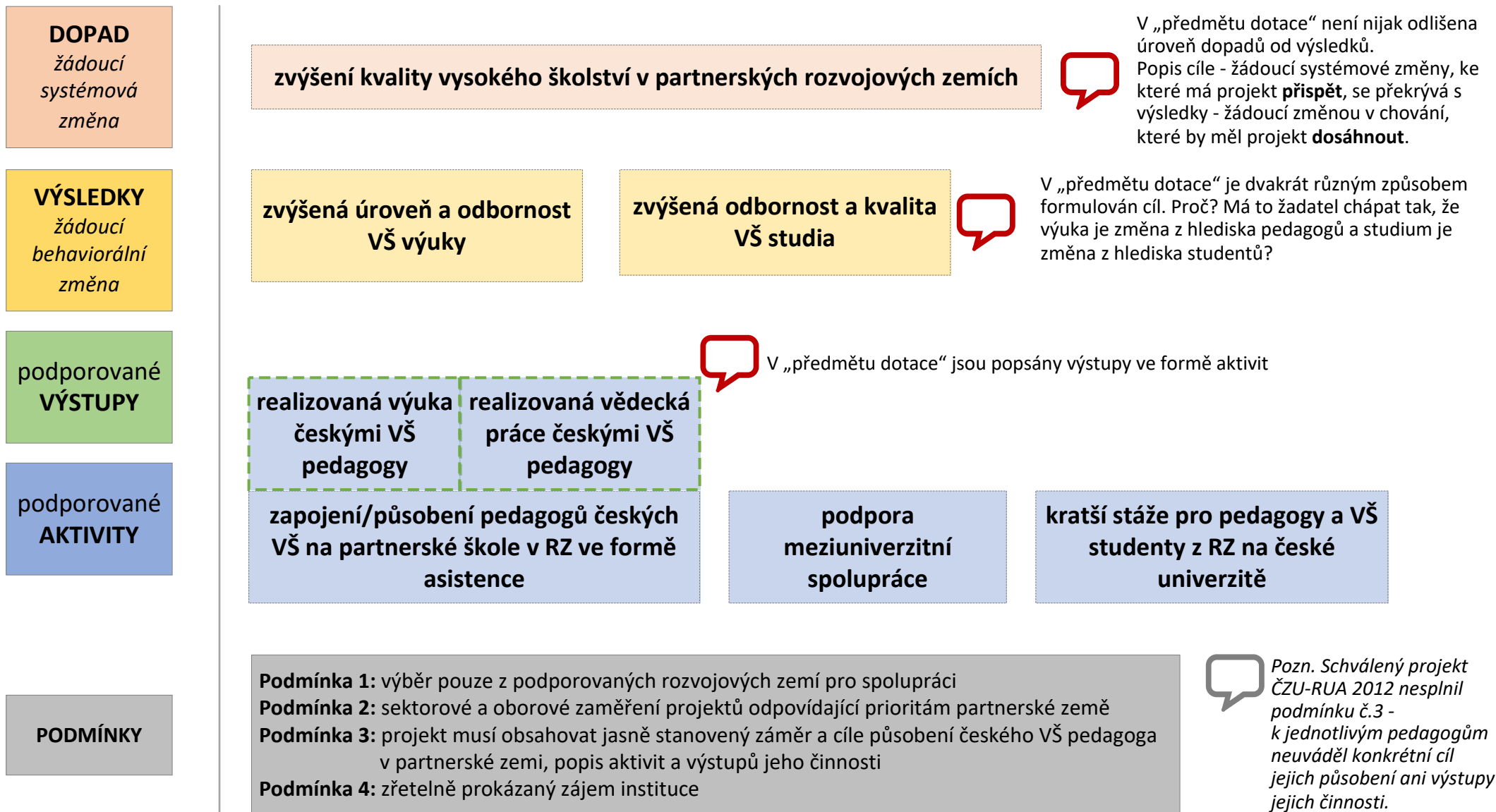
V tomto dotačním titulu je podrobnější popis stavby projektu žádoucí vzhledem ke skutečnosti, že jeho realizátory by mohly být i univerzity, které nemají přímou zkušenost s projekty v gesci ČRA.

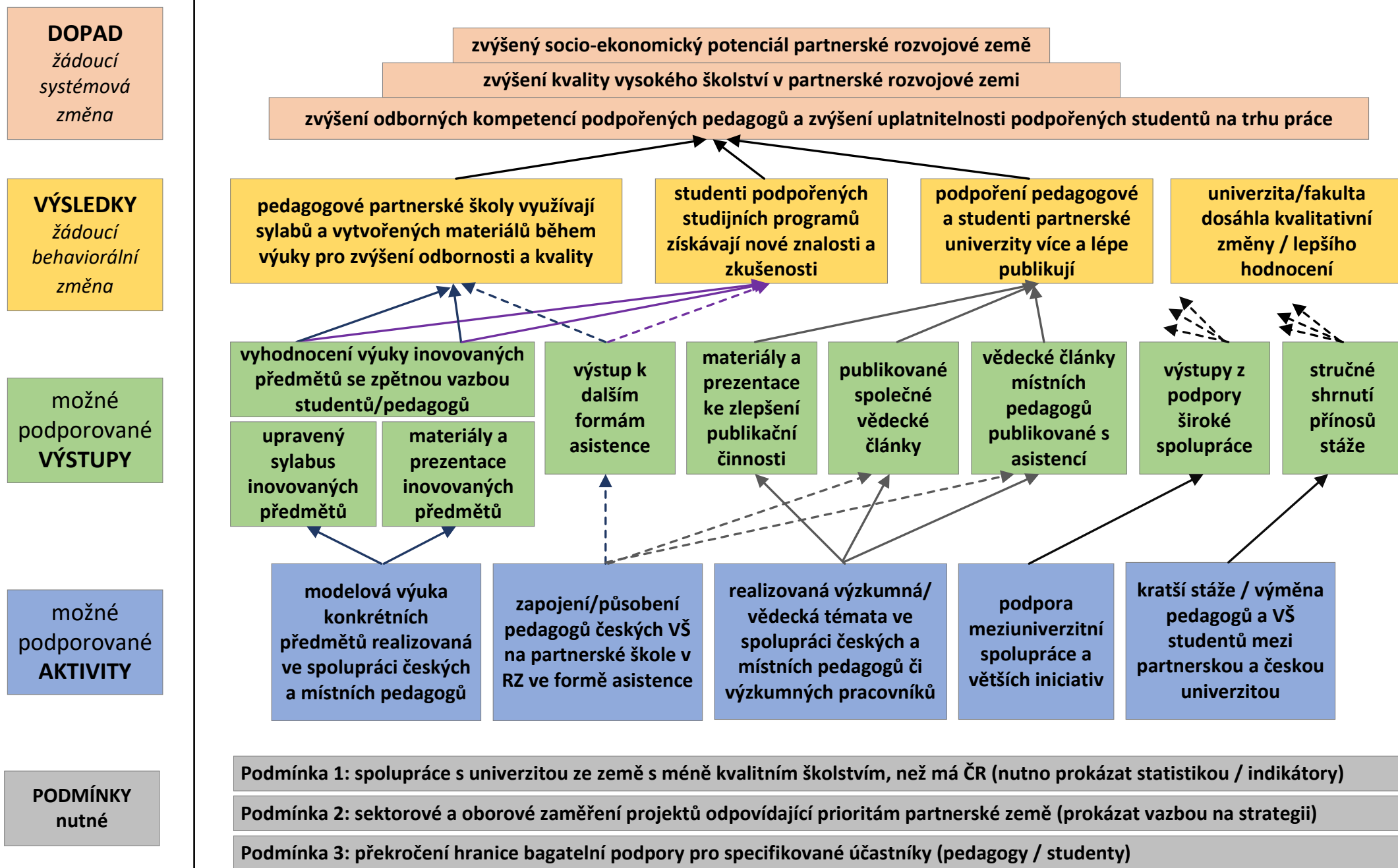
Následující první schéma je vizualizací informací z kapitoly I. PŘEDMĚT DOTACE dokumentu VÝBĚROVÉ DOTAČNÍ ŘÍZENÍ a jeho cílem je ukázat, jaké informace k předmětu dotace získali zájemci o účast v tomto dotačním titulu od zadavatele pro zpracování své projektové žádosti. Formou komentářů je vyjádřen názor evaluátora na oblasti vyžadující úpravu.

Druhé schéma obsahuje návrh upravené teorie změny dotačního titulu „Vysílání českých učitelů do RZ“ zpracovaný na základě evaluace (2016).

Vizualizace informací z kapitoly I. **PŘEDMĚT DOTACE** dokumentu VÝBĚROVÉ DOTAČNÍ ŘÍZENÍ V RÁMCI DOTAČNÍHO TITULU „VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH UČITELŮ DO ROZVOJOVÝCH ZEMÍ – PODPORA ZVYŠOVÁNÍ KVALITY VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V PARTNERSKÝCH ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH“ NA PODPORU PROJEKTŮ V OBLASTI ZAHRANIČNÍ ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE PŘEDLOŽENÝCH NESTÁTNÍMI NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI A DALŠÍMI OPRÁVNĚNÝMI SUBJEKTY PRO ROK 2014 (vyhlášeno 10.7.2014) (aktualizace po připomínkách podle ZD pro rok 2016)

Cílem převedení textu výzvy do struktury ToC je vizualizovat, jaké informace k předmětu dotace získali zájemci o účast v tomto dotačním titulu od zadavatele pro zpracování své projektové žádosti.

PŘÍLOHA 10: PODKLAD PRO DE-BRIEFING NA RUA K 17. 6. 2016

Následující text tvoří podkladový materiál obsahující první zjištění z přípravné fáze evaluace a z průběhu evaluační mise na RUA tak, jak byly představeny na závěrečném de-briefingu (17. 6. 2016).

Závěrečné setkání s představiteli MUST mělo charakter krátké schůzky a následného pracovního oběda; předání informací neprobíhalo formou prezentace a odehrálo se spíše neformálně, zápis tedy nepřikládáme.

1.1.SUMMARY OF PRELIMINARY FINDINGS

General information about the proceedings of the evaluation mission to Cambodia

- Name of the evaluated project: **Support of the improvement of quality of agricultural higher education in Cambodia through cooperation between experts from Czech University of Life Sciences Prague (CULS) and Royal University of Agriculture (RUA)**
- Implementation period evaluated: 2012 – 2014
- RUA faculties involved:
 - (i) Faculty of Agricultural Technologies and Management = Agricultural Engineering (FAE)
 - (ii) Faculty of Fisheries (FF)
 - (iii) Faculty of Agricultural Economics and Rural Development (FAERD)
 - (iv) Faculty of Agro-Industry (FAI)
- Main expected outputs of the project present support of the university's development in following areas: (I) **research**, (II) **teaching**; and (III) **international activities**.
- Evaluation team hired by the donor, Czech Ministry of Foreign Affairs: Anna Kunova, MSc. and Jirina Svitakova, Ph.D.
- Duration of the evaluation mission: 8 full days from 6. 6. - 20. 6. 2016
- **List of interviewees:**
 - Czech Embassy: Mgr. Jana Gašparíková
 - RUA Vice-Rector for International Cooperation: prof. Dr. Seng Mom
 - FAED: Mr. Seng Veyanet
 - FF: assoc. prof. Chhouk Borin, Mr. Hok Sen Samphea, Mr. Soth Vithun
 - FAE: prof. Dr. Kang Kroesna
 - FAI: Mr. Ek Sopheap, Mr. Chrun Rithy
 - Project assistants: Mr. Hin Lyhour, Ms. Hor Rathna
 - Students: Sophorlkun Yim, Sotheany Thun, Rathana Nai

1.2.PRELIMINARY RESULTS – CULS SUPPORT OF RUA RESEARCH ACTIVITIES

This summary of preliminary results outlines key information provided in project documentation (project proposal and annual reports 2012, 2013 and 2014); and information provided by the RUA staff during interviews.

1) Creation and use of the initial **evaluation report on RUA research activities (DEC 2012)**

- None of the interviewed teachers owns (and uses) the initial evaluation report on RUA research activities. It is possible that the findings of this report were not presented to RUA staff.
- This report also includes the finding that publishing activities of the RUA in 2012 were mainly connected to foreign partner organizations which publish papers together with RUA researchers. So far,

we have not registered any positive change of this situation in relation to the evaluated project. Published articles linked to the project have Czech researchers as first authors and RUA researchers as second or third.

2) Good practice in research-writing and publication seminars (2013, 2014)

- These seminars lead by Dr. Kalous are not well remembered by the interviewed RUA staff. Nevertheless, assoc. prof. Chhouk Borin mentioned attendance of several students from higher grades.
- Project documentation does not include lists of participants.

3) Joint research topics (2013, 2014)

- The FF and FAI managed to transfer field research activities into scientific results and published following articles.

Papers:

- „*Schistura kampuchensis*, a new species of loach (Cobitoidea: Nemacheilidae) from Cambodia” (Jörg Bohlen, Miloslav Petrtýl, **Chhouk Borin** and Petra Chaloupková)
- Poster (CULS): „Solar drying of fresh water fish in Cambodia“ (Hubáčková, Banout, **Chrun**, Petrtýl, Kalous, Chaloupková)
- Paper: „Development of Solar Drying Model for Selected Cambodian Fish Species” (Hubáčková, Kučerová, **Chrun**, Chaloupková, Banout)
- Poster (Tropentag): „Using a Hybrid Solar Drier for Fish Processing” (Anna Hubáčková, Jan Banout, Iva Kučerová, **Rithy Chrun**, Miloslav Petrtýl, Lukáš Kalous, Petra Chaloupková)
- Poster: „Marketing challenges of inland fisheries in Cambodia” (Petra Chaloupková, Radek Vašíček, Miloslav Petrtýl, Lukáš Kalous)

- Several MSc theses related to the project were written or proposed, mainly by Czech students. So far we found only one Cambodian student on a scholarship from the CULS who would elaborate on the project in his thesis. As a follow up, we will prepare an on-line questionnaire for students (RUA and CULS) to find out if RUA students received any further support in this field, for example thorough consultations of research topics of their theses.

- Anna Kroutilová: „Marketing Strategies of Small-Scale Rice Farmers in Takeo Province, Cambodia”
- Petra Brtníková: „ASK Asia: Agriculture, Skills, Knowledge in Asia: competences and employability of Erasmus Mundus Graduates in Agriculture on the Asian Professional Market“
- **Keo Socheat**: „Value chain of rice in Kampong Thom province, Cambodia“ (link to this project will be verified at CULS)
- Radek Vašíček: „Marketing strategies of fish products in Cambodia”
- Anna Patočková: „Socio-economic Analysis of Small-scale Fishers in Cambodia“
- Stanislav Flekáč: „Market chain analyses of selected product in Cambodia“

- “Joint” project recognized by the RUA staff is "Aquaponic Production of Red Tilapia“ (2014). This research was prepared for the World Bank by assoc. Prof. Chhouk Borin with support of Dr. Kalous and Dr. Petrtýl (to be verified at CULS).

4) **Provided equipment**

- Equipment suitable to support pedagogical and research activities was provided to the FF, FAI and the Faculty of Veterinary medicine (to be verified). All RUA representatives claim that the equipment was selected according to real needs and it is still in use. The equipment, such as microscopes and solar dryers, were also used during Summer schools organized within the project.
- An issue to be discussed with the Czech team is the meteorological station provided without a valid software license for the FAI. So far, the station cannot be used to provide data for further research (to be verified at CULS).

5) **Preliminary conclusions “support of research”**

- The cooperation of CULS with the FF RUA appears highly valuable. Some of the substantial results include discovering of a new fish species and creating of a fish collection. The cooperation is running continuously and the research was successfully concluded by a joint article accepted for a publication in an impact journal.
- The cooperation of CULS with FAI has also results in publishing. The part of the project focusing on pedagogical support should be improved, especially due to limited time (see the “pedagogical” section).
- Improvement of research activities at supported faculties FAERD and FAE is not confirmed.
- Increase of publishing activities of the RUA staff in relation to the project is not confirmed.
- Support to research of Cambodian students is not confirmed. This finding could alter based on the upcoming online questionnaire among RUA students.
- At the CULS side, the benefits of the RUA-CULS cooperation appear substantial. Examples of positive outcomes include scientific papers, conference posters, topics for bachelor, masters and doctoral theses, etc.). It will be further evaluated in the third phase of the evaluation process (after the mission).

1.3. PRELIMINARY RESULTS – CULS SUPPORT OF RUA PEDAGOGICAL ACTIVITIES

6) **Creation and use of the initial evaluation report on RUA pedagogical activities (DEC 2012)**

- None of the interviewed teachers owns (and uses) the initial evaluation report on RUA pedagogical activities. It appears that the findings were not presented to the RUA staff.

7) **ECTS (European Credit Transfer System) and internal evaluation of lectures**

- Project documentation informs about CULS supporting the ECTS implementation at RUA as a part of methodical and technical support for a revision of study programs and their internal evaluation. This was not confirmed by interviews. So far it appears that RUA does not use ECTS as well as the Qualtrix software to run internal evaluations.
- The only information found about ECTS is attendance of the CULS and RUA staff at “The Joint Workshop on Academic Recognition and Credit Transfer in Siem Reap (2014). Benefits of this workshop for the project must be further verified.
- For internal evaluation, FF uses a “paper-and-pencil” form of questionnaires (unrelated to the project).
- FAERD is considering electronic version of evaluation forms even though students have no access to the Internet at the University.

- FAE staff claim that the project gave them insights into making of a simple online internal evaluation. But they also claim that it is necessary for them to further study the system and create questions according to their own needs.

8) Pedagogical support at the FF

3 block-lectures were provided by Dr. Kalous and Dr. Petrtyl (CULS):

- 2. – 23. 3. 2013 lecture of Dr. Petrtyl (65 attending students, list of participants do not include emails)
 - „Aquaculture”
 - **Field ichthyologic research „Fishes of Bokor Mountains“ with „fish collection“.**
- 3. – 10. 5. 2013 lecture of Dr. Kalous (18 students, 5 teachers, handwritten list of participants without emails)
 - **„Aquaculture and Genetics: insight to genetic methods used in aquaculture“**
- July 2014 lecture of Dr. Kalous and Dr. Petrtyl (15 students, 4 teachers, no list of participants)
 - **„Fish genetics: ploidy level determination“**

- All 3 interviewed FF RUA teachers consider Czech lecturers both helpful and valuable experts in their fields.

- Good practices in ichthyology, fish identification and aquaculture were presented.

- Fish collection was created and it is in full use.

- Two new microscopes are of a good quality and can be used during lectures for students.

- Lectures were prepared according to FF needs. There was a discussion about the selection of topics, but no feedback/comments were provided to lecturers before their presentations.

- Presentations and protocols from lectures were available for staff after the lecture. They were not translated into Khmer language. This might be problematic as Cambodian students often have low proficiency in English.

- There are no signs of direct (repeated) use of presentations of Czech lecturers at the FF. It is expected, but not confirmed, that these materials were used to upgrade standard teaching materials.

- External factors:

- The FF participates simultaneously in several international projects (including Czech projects organized during the same time period). In addition to that, the evaluated project had a very low budget in comparison to other projects.

- There is a human resources issue concerning the age-structure at the FF, because all young staff left abroad.

9) Pedagogical support at the FAERD

2 block-lectures were provided by Dr. Hejkrlik (CULS):

- 11. - 25.11.2013 lecture (24 students, list of participants is available)
 - **International development cooperation trough civil society organizations and NGO ´s**
- OCT 2014 lecture (22 students, list of participants is available)
 - **International trade**

- Interviewees at the faculty remember that the trainings have happened.

- Some presentations and documents were delivered, but there is no sign of their further use.

- The FAERD does not consider itself as a partner of the project.

10) Pedagogical support at the FAI

2 block-lectures were provided by Dr. Banout (CULS):

- MAY 2013 (lecture x? days) (116 students, handwritten list of participants with emails)
 - **“Using solar dryers for food processing”**
- NOVEMBER 2014 (lecture x? days) block lectures (95 students)
 - **“Using solar dryers for processing of agriculture products”**

- With his extensive experience, Dr. Banout is respected as a valuable expert in solar drying.
- The lecture was very brief (only 1 day = to be verified at CULS). The presentation was very short and rather general.
- The FAI staff are interested in closer cooperation. They perceive that topics such as “calculation of efficiency” need more in-depth explanation to be used in individual research.
- Presentation and documentation about use of the solar dryer were send after the lecture.
- A research activity on solar dryers was implemented in cooperation with Anna Hubáčková (CULS) (to be verified at the CULS)
- The project provided a budget to construct solar dryers (to be verified at CULS).

11) Pedagogical support at FAE (FATAM)

- Current situation: There was not a specific block-lecture provided to the FAE. The project documentation declares that the FAE staff and students are interested in “solar drying block-lectures”. This interest was not confirmed in interviews.
- Benefits of the pedagogical support include provision of mechanical equipment and machinery for teachers to use in lectures.

12) Film festival (2013, 2014)

- The FF was fully organized by the CULS staff. Otherwise YouTube was used for analogic purposes.
- The main benefit of the festival lies in inspiring and informing of students. It provided valuable learning about political, societal or technical aspects of various topics related to nature and agriculture. Moreover, the students were able to develop their listening skills (in case the film was in English). It could also inspire some students in pursuing their career goals.
- The possible challenge is that some films are copyrighted and expensive which limits their further use in lectures.
- An opinion was expressed that students need to see the movie several times to fully understand it and to put it in use.
- Subtitles of screened films are generally accepted as suitable, but sometimes they are too fast to read and simultaneously watch the film. It is also often complicated to translate technical vocabulary.
- The Film festival is popular among students who even have to buy a cheap ticket to attend.
- Several recommendations were expressed to increase effectiveness of the event:
 - accompany each film with a summary linked to a relevant field of study
 - get more licenses for films (to be played more than once and especially during standard lectures)
 - include films from Cambodia

13) Preliminary conclusions “support of pedagogical activities”

- It is necessary to clarify together with the CULS staff how many academic hours of pedagogical support the RUA faculties received and what exactly a “block-lecture” means.
- The impact on pedagogical improvement was not confirmed because during the lectures organized by Czech lecturers RUA teachers were usually busy with regular pedagogic activities.
- Interviewed RUA teachers received presentations from block-lectures (and sometimes also other documentation), but there is no sign of their further use.
- The most significant support to pedagogical activities was provided to the FF where block-lectures were the longest and the topics were logically ordered.
- Neither teachers nor project assistants remember how exactly were students invited to join the lectures.
- The project documentation appears too positive about the implementation of the online system for internal evaluation of subjects at the RUA. Such system is now under development and each faculty makes its own progress regardless project support.
- The Film festival is popular among students, but its sustainability is questionable due to limiting license policy.

1.4. PRELIMINARY RESULTS – CULS SUPPORT OF RUA INTERNATIONAL ACTIVITIES

14) Creation and use of the initial **evaluation report on RUA international activities** (DEC 2012)

- It appears that the report was not presented to RUA staff.

15) Summer school „From net to spoon“ (2013, 2014)

- Summer schools are generally perceived as an interesting activity, mainly due to the combination of topics. This includes fish identification, consumption, processing, cooking and marketing. Teachers and students appreciate the opportunity to see the whole process regardless their own specialization.
- It is also considered as a good opportunity for students (RUA and Czech) to integrate internationally and gain a broader view.
- It requires a lot of cooperation from the RUA staff and volunteers. RUA has to for example organize a government permission to gather data on the fish market, field visits at fish farms must be coordinated, etc.
- An opinion about possible change of topic (agriculture does not mean only “fish”) was expressed.
- It seems very beneficial for Czech students, but the activities are also valued by RUA students (to be verified by an on-line questionnaire).
- In all interviews, Summer Schools were perceived as the best activity.

16) Other cooperation projects

- Related projects support “mobility” and the evaluated project appears to provide them a communication and support platform:
 - 2010-2014 Erasmus Mundus
 - ASK ASIA
 - ALFABET

17) Preliminary conclusions “support of international activities”

- The issue of international activities should be evaluated more in detail in cooperation CULS representatives.

1.5. PRELIMINARY RESULTS – CULS SUPPORT OF RUA OTHER ACTIVITIES

18) Career days (2013, 2014)

- RUA has organized career-oriented activities for a long time. In contrast to them, CDs are more focused. This helps to increase visibility of the event.
- It also serves as a useful platform for a discussion between the agricultural industry and RUA about skills of graduate students.
- No evaluation of the impact on students/graduates is available. However, the event is widely perceived as a good opportunity to get in touch with agricultural companies, farmers and manufacturers without organizing one-to-one meetings. Some companies collected CVs during the event or came with information about available jobs.

PŘÍLOHA 11: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ – STUDENTI RUA

Dotazníková šetření byla v rámci evaluace připravena, jejich využití však bylo velmi omezené (*Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži*), resp. žádné (*Inovace výuky na MUST*). V případě projektu *Inovace výuky na MUST* byly k dispozici seznamy studentů, ovšem bez kontaktů; v případě *Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži* některé seznamy účastníků chyběly, příp. se jednalo pouze o podpisy a kontakty také neobsahovaly. **Ani jména podpořených osob, ani kontakty na ně nejsou realizátoři projektů povinni evidovat.** Elektronické kontakty se během evaluace nepodařilo doplnit (ani jedna z partnerských škol je neviduje); oslovení přes školní skupiny na Facebooku se ukázalo jako neefektivní. Vzhledem k téměř dvouletému odstupu od konání hlavních projektových aktivit a k fázi akademického roku nebylo možné v průběhu mise zastihnout relevantní studenty ve větším počtu a provést dotazníkové řešení papírově.

Oslovena byla tedy pouze část studentů RUA, jejich rozložení reflektovalo dostupnost kontaktů:

- I. Block, March 2013 Aquaculture – seznam studentů v RZ 2013, str.24, tištěné písmo, bez emailů
- II. Block, May 2013 Aquaculture and Genetics – seznam studentů v RZ 2013, str.26, ručně psané, bez emailů (dle assoc. Prof. Chhouk Borina nelze nyní studenty již kontaktovat)
- III. Block, May 2013 Solar dryers – food processing – seznam studentů v RZ 2013, str.28-31, ručně psané, s emaily (osloveno 72 studentů)
- IV. Block, November 2013 Management NGOs – seznam studentů v RZ 2013, str.33-35, tištěné písmo/ručně, s emaily (osloveno 17 studentů)
- V. Block, July 2014 Fish Genetics – bez seznamu studentů – nemají ho ani na vyžádání, odkázali na fotky z akce (dle assoc. Prof. Chhouk Borina nelze nyní studenty již kontaktovat)
- VI. Block October 2014, International trade – seznam studentů v RZ 2014, str.23, tištěné písmo, s emaily (osloveno 18 studentů)
- VII. Block, November 2014 Solar dryers – agriculture products – seznam studentů (measurement techniques) na str.27 RZ2014, ručně, bez emailů + (drying) v Annex 4, ručně, bez emailů (dle Mr. Ek Sopheapa studenty nelze nyní osobně kontaktovat)
- Letní škola 2013 – seznam studentů v RZ 2013, str. 69, tištěné písmo, emaily od koordinátora (osloveno 22 studentů)
- Letní škola 2014 – seznam studentů z excelu od prof. Dr. Mom Seng, s emaily, (osloveno 11 studentů)

Dotazník byl v období září 2016 po zahájení semestru na RUA dvakrát rozeslán na všech 140 dostupných emailových adres studentů RUA. Část adres nebyla funkční, celkem bylo tedy osloveno 117 studentů RUA k vyplnění dotazníku. Vrátilo se 12 dotazníků, z toho platně vyplněných dotazníků bylo pouze 9 (8 %). Vzhledem k nereprezentativnosti tohoto vzorku, do kterého navíc nemohli být zahrnuti bývalí studenti z fakulty FF RUA a část studentů z FA-I (viz výše), **NELZE DOTAZNÍK VYHODNOTIT.** Výpovědi studentů z dotazníku byly pro evaluační zjištění využity jen velmi okrajově jako drobná doplnění informací z jiných zdrojů.

Nízká návratnost dotazníku je pravděpodobně způsobena kombinací obtížné dostupnosti internetu a nezvyku obdobné dotazníky vyplňovat (on-line hodnocení výuky na RUA zatím není zavedeno).

Pouze pro úplnost podkladů a na základě připomínkového řízení k evaluační zprávě, přikládáme za znění dotazníku (I. Část) také vyhodnocení jeho výsledků, ačkoliv byly využity jen velmi okrajově (v souhrnné zprávě není uvedeno vůbec nic, pouze drobnosti v Příloze 3). Proto byla pro přílohu zpracování „výsledků“ (II. Část) k příloze evaluační zprávy zvolena administrativně nejjednodušší varianta – vložení zpracování přímo z GoogleForms¹.

¹ Evaluátor si je vědom zkráceného znění některých dlouhých odpovědí, v případě zájmu lze jejich znění vyhledat v první části.

I. ZADÁNÍ DOTAZNÍKU – OTÁZKY A MOŽNOSTI ODPOVĚDÍ

Form for RUA students - evaluation of Czech activities at RUA

សូមជួយ! នីស្សិក និងអតិថិជននិស្សិកនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម,

សូមម្នាក់ទាំងអស់គ្នាជួយខ្ញុំដើម្បីវាយតម្លៃការសហប្រតិបត្តិរវាង សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម និង Czech University of Life Sciences (CULS) នៅ Prague ដោយការបំពេញប្រ័តិបត្តិការនេះ។ ប្រ័តិបត្តិការនេះ គឺទាក់ទងទៅនឹង សកម្មភាពផ្សេងៗដែលម្នាក់ធ្លាប់បានចូលរួមនៅក្នុង ឆ្នាំ២០១៣ និង ២០១៤។ យើងនឹងគោរពសំណើគ្រប់ប្រភេទ ដោយយើងទទួលយកចំណុចវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន។ រាល់ចម្លើយរបស់ម្នាក់នឹងត្រូវរក្សាជាការសម្ងាត់។ បំពេញប្រ័តិបត្តិការនេះគឺមិនឱ្យលើសពីរយៈពេល ១០នាទី។ បើម្នាក់មានចម្ងល់ទាក់ទងនឹងប្រ័តិបត្តិការនេះ សូមទំនាក់ទំនងមកផ្ញើតាមរយៈអ៊ីមែល svitakova@evaluation4action.cz សូមអរគុណ!

Dear students and alumni of RUA,

please help me to evaluate the cooperation between RUA and Czech University of Life Sciences in Prague (CULS) by filling in this questionnaire.

It consists of questions regarding various activities you may have participated at in 2013 or 2014. We would appreciate your frankness – we value both positive as well as negative answers. All your answers are completely anonymous.

Filling in the whole questionnaire will not exceed 10 minutes. If you have any questions regarding the survey, please do ask me at my email svitakova@evaluation4action.cz.

Thank you!

Jirina Svitakova, evaluator

Summer school (2013, 2014) question 1	Summer school (2013, 2014) question 2
<p>តើអ្នកធ្លាប់បានឮពី Summer School ដែលបានរៀបចំនៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យរបស់អ្នក នៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ និង២០១៤ ដែររឺទេ? (Have you heard about the Summer school that was organized in your school in 2013 and 2014?)</p> <p>☐ ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានឮពីវាទេ (No, I have not heard about it.)</p> <p>☐ ខ្ញុំធ្លាប់បានឮពីវា តែខ្ញុំមិនបានដឹងពីរឿងលម្អិតទេ (I have heard about it but I do not know any details.)</p> <p>☐ ខ្ញុំធ្លាប់បានចូលរួម កម្មវិធីមួយនៃ Summer School (I have participated at one of the Summer schools.)</p>	<p>តើអ្នកនឹងណែនាំមិត្តភក្តិប្រាប់អ្នកអោយចូលរួមកម្មវិធី Summer School? (Would you recommend participating at the Summer School to your friends?)</p> <p>☐ បាទ ប្រាកដណាស់ (Definitely yes)</p> <p>☐ បាទ ប្រហែលដែរ (Probably yes)</p> <p>☐ ប្រហែល (Maybe)</p> <p>☐ ប្រហែលជាអត់ទេ (Probably not)</p> <p>☐ ប្រាកដជាអត់ (Definitely not)</p>

Summer school (2013, 2014) question 3	Summer school (2013, 2014) question 4
<p>តើអ្នកវាយតម្លៃកម្រិតជំនាញ នៃ Summer School យ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the Summer school?)</p> <p>☐ ល្អប្រសើរ (Excellent)</p> <p>☐ ល្អណាស់ (Very good)</p> <p>☐ ពេញចិត្ត (Satisfactory)</p> <p>☐ មិនល្អ (Bad)</p>	<p>តើអ្នកធ្លាប់បានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈកម្មវិធី Summer School ដែរឬទេ? បើធ្លាប់, សូមប្រាប់យើង, អ្នកអាចប្រើវាបានដូចម្តេច? (Have you used some of the knowledge gained through the Summer School? If so, tell us how:)</p> <p>☐ នៅក្នុងការសិក្សា (In my studies)</p> <p>☐ នៅក្នុងជីវិតការងារ (In my professional/work life)</p> <p>☐ ពេលស្វែងរកការងារ (When searching for a job)</p> <p>☐ នៅក្នុងការរៀនខ្លួនឯងដែលមិនទាក់ទងនឹងជំនាញរបស់ខ្ញុំ (In my self-study not related to my degree)</p> <p>☐ នៅក្នុងការងារបណ្តុះបណ្តាល (ដូចជា ការសរសេរអត្ថបទ, ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ) (In my academic work (such as article writing, international cooperation)</p> <p>☐ ខ្ញុំមិនទាន់បានប្រើ (I have not used it.)</p>

<p>Summer school (2013, 2014) question 4a</p> <p>តើអ្នកប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបាននោះញឹកញាប់ដែររឺទេ? (How often do you use the gained knowledge?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ខ្ញុំប្រើញឹកញាប់ដែរ (I use the gained knowledge often) ☐ ខ្ញុំប្រើម្តងម្កាល (I have used the gained knowledge once or twice) ☐ ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ តែខ្ញុំនឹងប្រើនាពេលអនាគត (I have not used the gained knowledge yet, but I will in the future) ☐ ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ ហើយប្រហែលជាមិនប្រើនាពេលខាងមុខដែរ (I have not used the gained knowledge and probably will not in the future) 	<p>Summer school (2013, 2014) question 5</p> <p>តើអ្នកវាយតម្លៃ Summer School យ៉ាងដូចម្តេច បើប្រៀបធៀបនឹងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃ ការសិក្សារបស់អ្នក? (How would you assess the Summer School in comparison to other parts of your studies?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ វាជាផ្នែកដែលមានប្រយោជន៍បំផុតក្នុងការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was the single most useful part of my studies) ☐ វាមានប្រយោជន៍ជាងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was more useful than the rest of my studies) ☐ វាមានប្រយោជន៍ខ្លះៗនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was somehow useful, but not more than the rest of my studies) ☐ វាមានប្រយោជន៍តិចជាងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was less useful than the rest of my studies) ☐ វាមានអត្ថប្រយោជន៍ទេ (It was not useful at all)
<p>Summer school (2013, 2014) question 5a</p> <p>អ្នកបានបញ្ជាក់ថាអ្នកបានវាយតម្លៃថា Summer school មានប្រយោជន៍។ តើអ្នក បានដាក់ការចូលរួមរបស់អ្នកនៅក្នុងប្រវត្តិរូបការងាររបស់អ្នកដែររឺទេ? (You stated you assess the Summer School as useful. Do you mention your participation there in your CV?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ បាទ ខ្ញុំដាក់វាដោយពណ៌នាយ៉ាងលម្អិត (Yes, I mention it with details) ☐ បាទ (Yes, but marginally) ☐ ទេ (No) 	
<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 1</p> <p>តើអ្នកធ្លាប់បានស្តាប់បទបង្ហាញរបស់គ្រូជនជាតិឆេក ដែលបានរៀបនៅមហាវិទ្យាល័យរបស់អ្នកក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ និង ២០១៤ ដែររឺទេ? (Have you heard about the Czech teachers' lectures that were organized at your faculty in 2013 and 2014?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានឮពីវាទេ (No, I have not heard about it) ☐ ខ្ញុំបានឮពីវាតែមិនដឹងពីលម្អិត (I have heard about it but I do not know any details) ☐ ខ្ញុំបានចូលរួមម្តងក្នុងចំណោមបទបង្ហាញជាច្រើន (I have participated at one of the lecture or course) 	<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 1a</p> <p>តើបទបង្ហាញរបស់គ្រូជនជាតិឆេកមួយណាដែលបានចូលរួម? (អ្នកអាចជ្រើសរើសចម្លើយច្រើនជាងមួយ) (Which of these Czech teachers' lectures have you participated at? (You can choose one or more answers))</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ វារីប្យូកម្ម(និង) វារីប្យូកម្មនិងសេនេទិច (Aquaculture (and) Aquaculture and Genetics) (Dr. Miloslav Petřtl and Dr.Lukáš Kalous, March (and) May 2013) ☐ សេនេទិចត្រី: កំណត់កំរិត Ploidy (Fish genetics: ploidy level determination)(Dr. Miloslav Petřtl and Dr.Lukáš Kalous, July 2014) ☐ ការទូរសម្ភាសស្តីសំរាប់កែច្នៃអាហារ (Using of solar dryers for food processing) (Dr. Jan Banout, May 2013) ☐ ការទូរសម្ភាសស្តីសំរាប់កែច្នៃផលិតផលកសិកម្ម (Using solar dryers for processing of agriculture products) (Dr. Jan Banout, November 2014) ☐ ជំនួញអន្តរជាតិដោយផ្តោតលើសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ និងការនាំចូលស្ករនិងខ្នុរ (International trade with focus on supply chains and import of sugar and palm oil) (Dr. Jiří Hejkrlik, October 2014) ☐ Other: _____
<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 2</p> <p>តើអ្នកនឹងណែនាំការចូលរួមបទបង្ហាញរបស់គ្រូជនជាតិឆេកដល់មិត្តភក្តិអ្នកដែររឺទេ? (Would you recommend participating at the Czech teachers' lectures to your friends?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ បាទ ប្រាកដណាស់ (Definitely yes) ☐ បាទ ប្រហែលដែរ (Probably yes) ☐ ប្រហែល (Maybe) ☐ ប្រហែលជាអត់ទេ (Probably not) ☐ ប្រាកដជាអត់ (Definitely not) 	<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 3</p> <p>តើអ្នកនឹងវាយតម្លៃកំរិតអាទិពនៃបទបង្ហាញគ្រូជនជាតិឆេកនៅមហាវិទ្យាល័យអ្នកយ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the Czech teachers' lectures at your faculty?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ល្អប្រសើរ (Excellent) ☐ ល្អណាស់ (Very good) ☐ ល្អ (Good) ☐ ពេញចិត្ត (Satisfactory) ☐ មិនល្អ (Bad)

<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 4</p> <p>តើអ្នកធ្លាប់បានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈបទបង្ហាញគ្រូ ជនជាតិឆេកដែរឬទេ? បើប្រាកដ, សូមប្រាប់យើង: (Have you used some of the knowledge gained through the Czech teachers' lectures? If so, tell us how. You can choose one or more answers:)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ នៅក្នុងការសិក្សា (In my studies) ☐ នៅក្នុងជីវិតការងារ (In my professional/work life) ☐ ពេលស្វែងរកការងារ (When searching for a job) ☐ នៅក្នុងការរៀនខ្លួនឯងដែលមិនទាក់ទងនឹងជំនាញរបស់ខ្ញុំ (In my self-study not related to my degree) ☐ នៅក្នុងការងារបែបអ្វីក្រៅ (ដូចជា ការសរសេរអត្ថបទ, ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ) (In my academic work (such as article writing, international cooperation)) ☐ ខ្ញុំមិនទាន់បានប្រើទេ (I have not used it) 	<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 4a</p> <p>តើអ្នកប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបាននោះញឹកញាប់ដែររឺទេ? (How often do you use the gained knowledge?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ខ្ញុំប្រើញឹកញាប់ដែរ (I use the gained knowledge often) ☐ ខ្ញុំប្រើម្តងម្កាល (I have used the gained knowledge once or twice) ☐ ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ តែខ្ញុំនឹងប្រើនាពេលអនាគត (I have not used the gained knowledge yet, but I will in the future) ☐ ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ ហើយប្រហែលជាមិនប្រើនាពេលខាងមុខដែល (I have not used the gained knowledge and probably will not in the future)
<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 5</p> <p>តើអ្នកវាយតម្លៃបទបង្ហាញគ្រូជនជាតិឆេក យ៉ាងដូចម្តេច បើប្រៀបធៀបនឹងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់អ្នក? (How would you assess the Czech teachers' lectures in comparison to other parts of your studies?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ វាជាផ្នែកដែលមានប្រយោជន៍បំផុតតែមួយគត់នៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was the single most useful part of my studies) ☐ វាមានប្រយោជន៍ជាងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was more useful than the rest of my studies) ☐ វាមានប្រយោជន៍ខ្លះៗទាក់ទងនឹងការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was somehow useful, but not more than the rest of my studies) ☐ វាមានប្រយោជន៍តិចជាងទាក់ទងនឹងការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was less useful than the rest of my studies) ☐ វាមានអត្ថប្រយោជន៍ទេ (It was not useful at all) 	<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 5a</p> <p>អ្នកបានបញ្ជាក់ថាអ្នកបានវាយតម្លៃបទបង្ហាញគ្រូជនជាតិឆេក មានប្រយោជន៍។ តើអ្នកបានដាក់ការចូលរួមរបស់អ្នកនៅក្នុងប្រវត្តិរូបការងាររបស់អ្នកដែរឬទេ? (You stated you assess the Czech teachers' lectures as useful. Do you mention your participation there in your CV?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ បាទ ខ្ញុំដាក់វាដោយព្រមព្រៀងយ៉ាងលម្អិត (Yes, I mention it with details) ☐ បាទ (Yes, but marginally) ☐ ទេ (No)
<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 6</p> <p>តើអ្នកបានទទួលសំភារៈសិក្សាចំពោះបទបង្ហាញគ្រូជនជាតិឆេក? (Have you obtained study materials for the Czech teachers' lectures?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ បាទ, ខ្ញុំមានឯកសារ Powerpoint (Yes, I have a powerpoint presentation) ☐ បាទ, ខ្ញុំមានឯកសារ Powerpoint និងសំភារៈសិក្សាផ្សេងទៀត (Yes, I have a powerpoint presentation and other materials) ☐ ទេ, ខ្ញុំមានតែកំនត់ត្រារបស់ខ្ញុំតែប៉ុណ្ណោះ (No, but I have only my own notes) ☐ ទេ, ខ្ញុំមិនមានអ្វីទាំងអស់ (No, I do not have anything) 	<p>Czech teachers' lectures (2013, 2014) question 6a</p> <p>តើអ្នកនឹងវាយតម្លៃកម្រិតអាជីពនៃសំភារៈសិក្សាដែលបានផ្តល់អោយសំរាប់បទបង្ហាញទាំងនេះយ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the materials provided for these lectures?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ល្អប្រសើរ (Excellent) ☐ ល្អណាស់ (Very good) ☐ ល្អ (Good) ☐ ពេញចិត្ត (Satisfactory) ☐ មិនល្អ (Bad)
<p>Carrer days - question 1</p> <p>តើអ្នកធ្លាប់បានឮអំពីទិវាការងារដែលបានរៀបចំនៅមហាវិទ្យាល័យរបស់អ្នកក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ និង ២០១៤? (Have you heard about the Career days that were organized at your faculty in 2013 and 2014?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានឮពីវាទេ (No, I have not heard about it.) ☐ ខ្ញុំបានឮពីវាតែមិនដឹងថាមានលម្អិតអ្វីទេ (I have heard about it but I do not know any details) ☐ ខ្ញុំបានចូលរួមម្តងក្នុងចំណោមកម្មវិធីជាច្រើន (I have participated at one of the events) 	<p>Carrer days - question 2</p> <p>តើអ្នកនឹងណែនាំការចូលរួមទិវាការងារដល់មិត្តភក្តិអ្នកដែរឬទេ? (Would you recommend participating at the Career days to your friends?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ បាទ ប្រាកដណាស់ (Definitely yes) ☐ បាទ ប្រហែលដែរ (Probably yes) ☐ ប្រហែល (Maybe) ☐ ប្រហែលជាអត់ទេ (Probably not) ☐ ប្រាកដជាអត់ (Definitely not)

<p>Carrer days - question 3</p> <p>តើអ្នកបានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈទិវាការងារក្នុងការស្វែងរកការងាររបស់អ្នកហើយរឺនៅ? (Have you used some of the knowledge gained through the Career days in your job search?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ខ្ញុំប្រើវាក្រើម្បីជាញឹកញាប់ (I use the gained knowledge often) ☐ ខ្ញុំប្រើវាម្តងម្កាល (I have used the gained knowledge once or twice) ☐ ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ តែខ្ញុំនឹងប្រើនាពេលអនាគត (I have not used the gained knowledge yet, but I will in the future) ☐ ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ ហើយប្រហែលជាមិនប្រើនាពេលខាងមុខដែរ (I have not used the gained knowledge and probably will not in the future) 	<p>Academic Writing - question 1</p> <p>តើអ្នកបានឮអំពីបទបង្ហាញផ្នែកនៃការសរសេរនិងស្រាវជ្រាវដែលបានរៀបចំនៅមហាវិទ្យាល័យរបស់អ្នក នៅឆ្នាំ ២០១៣ និង២០១៤? (Have you heard about the Lecture on best practices in academic research and writing skills that were organized at your faculty in 2013 and 2014?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានឮពីវាទេ (No, I have not heard about it) ☐ បានឮពីវាតែមិនខ្លះៗបានដឹងពីវាច្បាស់ទេ (I have heard about it but I do not know any details) ☐ ខ្ញុំបានចូលរួមបទបង្ហាញនោះ (I have participated at the lecture)
<p>Academic Writing - question 2</p> <p>តើអ្នកនឹងណែនាំការចូលរួមបទបង្ហាញផ្នែកនៃការសរសេរនិងស្រាវជ្រាវនេះដល់មិត្តភក្តិអ្នកដែលឬទេ? (Would you recommend Lecture on best practices in academic research and writing skills to your friends?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ បាទ ប្រាកដណាស់ (Definitely yes) ☐ បាទ ប្រហែលដែរ (Probably yes) ☐ ប្រហែល (Maybe) ☐ ប្រហែលជាអត់ទេ (Probably not) ☐ ប្រាកដជាអត់ (Definitely not) 	<p>Academic Writing - question 3</p> <p>តើអ្នកវាយតម្លៃបទបង្ហាញផ្នែកនៃការសរសេរនិងស្រាវជ្រាវយ៉ាងដូចម្តេច បើប្រៀបធៀបនឹងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់អ្នក? (How would you asses professional level of the Lecture on best practices in academic research and writing skills in comparison to other parts of your studies?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ល្អប្រសើរ (Excellent) ☐ ល្អណាស់ (Very good) ☐ ល្អ (Good) ☐ ពេញចិត្ត (Satisfactory) ☐ មិនល្អ (Bad)
<p>Academic Writing - question 4</p> <p>តើអ្នកធ្លាប់បានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈបទបង្ហាញផ្នែកនៃការសរសេរនិងស្រាវជ្រាវ ដែរឬទេ? បើធ្លាប់, សូមប្រាប់យើងអ្នកអាចប្រើវាដើម្បីអ្វីបាន? (Have you used some of the knowledge gained through the Lecture on best practices in academic research and writing skills? If so, tell us how. You can choose one or more answers.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ នៅក្នុងការសិក្សា (In my studies) ☐ នៅក្នុងជីវិតការងារ (In my professional/work life) ☐ ពេលស្វែងរកការងារ (When searching for a job) ☐ នៅក្នុងការរៀនខ្លួនឯងដែលមិនទាក់ទងនឹងជំនាញរបស់ខ្ញុំ (In my self-study not related to my degree) ☐ នៅក្នុងការងារបែបស្រាវជ្រាវ (ដូចជា ការសរសេរអត្ថបទ, ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ) (In my academic work (such as article writing, international cooperation)) ☐ ខ្ញុំមិនទាន់បានប្រើទេ (I have not used it) 	<p>Academic Writing - question 5</p> <p>តើអ្នកវាយតម្លៃបទបង្ហាញផ្នែកនៃការសរសេរនិងស្រាវជ្រាវ យ៉ាងដូចម្តេច បើប្រៀបធៀបនឹងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់អ្នក? (How would you assess the Lecture on best practices in academic research and writing skills in comparison to other parts of your studies?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ វាជាផ្នែកដែលមានប្រយោជន៍បំផុតនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was the single most useful part of my studies) ☐ វាមានប្រយោជន៍ជាងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was more useful than the rest of my studies) ☐ វាមានប្រយោជន៍ខ្លះៗនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was somehow useful, but not more than the rest of my studies) ☐ វាមានប្រយោជន៍តិចជាងការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was less useful than the rest of my studies) ☐ វាមានអត្ថប្រយោជន៍ទេ (It was not useful at all)
<p>Film festival - question 1</p> <p>តើអ្នកធ្លាប់បានឮពី Film festival ដែលបានរៀបចំនៅមហាវិទ្យាល័យរបស់អ្នកក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ និង២០១៤? (Have you heard about the Film festival that were organized at your faculty in 2013 and 2014?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានឮពីវាទេ (No, I have not heard about it) ☐ ខ្ញុំបានឮពីវាតែមិនខ្លះៗបានដឹងពីវាច្បាស់ទេ (I have heard about it but I do not know any details) ☐ ខ្ញុំបានចូលរួមម្តងនៃ កម្មវិធី Film festivals (I have participated at one of the Film festivals) 	<p>Film festival - question 2</p> <p>តើអ្នកនឹងណែនាំការចូលរួមកម្មវិធី Film festivals នេះដល់មិត្តភក្តិអ្នកដែលឬទេ? (Would you recommend participating at the Film festival to your friends?)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ បាទ ប្រាកដណាស់ (Definitely yes) ☐ បាទ ប្រហែលដែរ (Probably yes) ☐ ប្រហែល (Maybe) ☐ ប្រហែលជាអត់ទេ (Probably not) ☐ ប្រាកដជាអត់ (Definitely not)

Film festival - question 3	Film festival - question 4
<p>តើអ្នកនឹងវាយតម្លៃកម្រិតអាជីពនៃកម្មវិធី Film festival នេះ យ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the Film festival?)</p> <p> ☐ ល្អប្រសើរ (Excellent) ☐ ល្អណាស់ (Very good) ☐ ល្អ (Good) ☐ ពេញចិត្ត (Satisfactory) ☐ មិនល្អ (Bad) </p>	<p>តើអ្នកធ្លាប់បានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈកម្មវិធី Film festival ដែរឬទេ? (Have you used some of the knowledge gained through the Film festival?)</p> <p> ☐ នៅក្នុងការសិក្សា (In my studies) ☐ នៅក្នុងជីវិតការងារ (In my professional/work life) ☐ ពេលស្វែងរកការងារ (When searching for a job) ☐ នៅក្នុងការរៀនខ្លួនឯងដែលមិនទាក់ទងនឹងជំនាញរបស់ខ្ញុំ (In my self-study not related to my degree) ☐ នៅក្នុងការងារបែបផ្លូវការ (ដូចជា ការសរសេរអត្ថបទ, ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ) (In my academic work (such as article writing, international cooperation) ☐ ខ្ញុំមិនទាន់បានប្រើវាទេ (I have not used it) </p>
Consultations - question 1	Consultations - question 2
<p>តើអ្នកធ្លាប់បានឮពី ការពិភាក្សាយោបល់របស់គ្រូជនជាតិឆេកពីការសរសេរសារណាបទថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ និងថ្នាក់អនុបណ្ឌិតដែរឬទេ? (Have you heard about Czech teachers' consulting undergraduate and graduate theses?)</p> <p> ☐ ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានឮពីវាទេ (No, I have not heard about it) ☐ ខ្ញុំបានឮពីវាតែមិនដឹងពីលម្អិតទេ (I have heard about it but I do not know any details) ☐ ខ្ញុំបានពិភាក្សាពីសារណាបទរបស់ខ្ញុំជាមួយគ្រូជនជាតិឆេក (I have consulted my thesis with a Czech teacher) </p>	<p>តើអ្នកនឹងណែនាំការពិភាក្សាពីសារណាបទជាមួយគ្រូជនជាតិឆេកនេះដល់មិត្តភក្តិអ្នកដែរឬទេ? (Would you recommend consulting thesis with a Czech teacher to your friends?)</p> <p> ☐ បាទ ប្រាកដណាស់ (Definitely yes) ☐ បាទ ប្រហែលដែរ (Probably yes) ☐ ប្រហែល (Maybe) ☐ ប្រហែលជាអត់ទេ (Probably not) ☐ ប្រាកដជាអត់ (Definitely not) </p>
Consultations - question 3	
<p>តើអ្នកនឹងវាយតម្លៃកម្រិតអាជីពនៃការពិភាក្សាជាមួយគ្រូជនជាតិឆេកនេះ យ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the Czech teachers' consultancy?)</p> <p> ☐ ល្អប្រសើរ (Excellent) ☐ ល្អណាស់ (Very good) ☐ ល្អ (Good) ☐ ពេញចិត្ត (Satisfactory) ☐ មិនល្អ (Bad) </p>	
General questions	
<p>សូមជ្រើសរើសភេទរបស់អ្នក. (Please, select your gender.)</p> <p> ☐ កេរ្តិ៍ប្រុស (Male) ☐ កេរ្តិ៍ស្រី (Female) </p> <p>តើអ្នករៀននៅមហាវិទ្យាល័យមួយណា? (At which faculty you have studied?)</p> <p> ☐ មហាវិទ្យាល័យជលផល (Faculty of Fisheries) ☐ មហាវិទ្យាល័យសេដ្ឋកិច្ចកសិកម្មនិងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (Faculty of Agricultural Economics and Rural Development) ☐ មហាវិទ្យាល័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម (Faculty of Agro-Industry) ☐ មហាវិទ្យាល័យវិស្វកម្មកសិកម្ម (បច្ចេកវិទ្យា និងការគ្រប់គ្រង) (Faculty of Agricultural Engineering (Technology and Management)) ☐ ផ្សេងៗ (Other) </p>	<p>តើអ្នកកំពុងតែរៀននៅ សាកលវិទ្យាល័យនេះរយៈពេលប៉ុន្មានហើយ? (How long have you been studying at RUA?)</p> <p> ☐ 1 year ☐ 2 years ☐ 3 years ☐ 4 years ☐ 5 years and more </p>

តើអ្នកមានអាយុប៉ុន្មាន? (How old are you?)

- less than 14 years
- 15 - 16 years
- 17 - 18 years
- 19 - 20 years
- 20 - 21 years
- 22 years and more

តើអ្នកធ្វើការនៅឯណាឥឡូវនេះ? (Where are you employed at the moment?)

- ខ្ញុំមិនទាន់មានការងារទេ (Actually I am not employed)
- សហគ្រាសទាត់តូចខាងផ្នែកកសិកម្ម និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធ (Small scale enterprise in agriculture and related fields)
- សហគ្រាសទាត់តូចដែលមានការងារផ្សេងពីការងារបែបកសិកម្ម (Small scale enterprise with other than agricultural occupation)
- សហគ្រាសទាត់មធ្យម និងទាត់ធំខាងផ្នែកកសិកម្ម និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធ (Medium or large scale enterprise in agriculture and related fields)
- សហគ្រាសទាត់មធ្យម និងទាត់ធំដែលមានការងារផ្សេងពីការងារបែបកសិកម្ម (Medium or large scale enterprise with other than agricultural occupation)
- អង្គការក្នុងស្រុក (Local NGO)
- អង្គការអន្តរជាតិ (International NGO)
- អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានខាងកសិកម្ម (State or local authority related to agriculture)
- សាកលវិទ្យាល័យក្នុងកសិកម្ម វិសាលវិទ្យាល័យផ្សេងទៀត វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ (RUA or other university or research institute)
- ផ្សេងៗ (other)

ស្ថាប័នបែបណាដែលអ្នកចង់ទៅធ្វើការជាទីបំផុតនោះ? (For which kind of organization would you like to work the most?)

- សហគ្រាសទាត់តូចខាងផ្នែកកសិកម្ម និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធ (Small scale enterprise in agriculture and related fields)
- សហគ្រាសទាត់តូចដែលមានការងារផ្សេងពីការងារបែបកសិកម្ម (Small scale enterprise with other than agricultural occupation)
- សហគ្រាសទាត់មធ្យម និងទាត់ធំខាងផ្នែកកសិកម្ម និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធ (Medium or large scale enterprise in agriculture and related fields)
- សហគ្រាសទាត់មធ្យម និងទាត់ធំដែលមានការងារផ្សេងពីការងារបែបកសិកម្ម (Medium or large scale enterprise with other than agricultural occupation)
- អង្គការក្នុងស្រុក (Local NGO)
- អង្គការអន្តរជាតិ (International NGO)
- អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានខាងកសិកម្ម (State or local authority related to agriculture)
- សាកលវិទ្យាល័យក្នុងកសិកម្ម វិសាលវិទ្យាល័យផ្សេងទៀត វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ (RUA or other university or research institute)
- ផ្សេងៗ (Other)

ក្នុងករណីអ្នកមិនបានចូលរួមសកម្មភាពណាមួយសោះ តើនឹងខុសគ្នាពីឥឡូវយ៉ាងម៉េចខ្លះ? (In case you would not participate at any of these activities, what would be different now?)

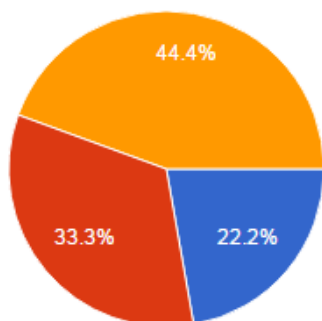
- ខ្ញុំមិនដឹងដែរ (I do not know)
- នឹងមិនមានអ្វីផ្លាស់ប្តូរទេក្នុងស្ថានភាពខ្ញុំឥឡូវនេះ (There would be no change in my current situation)
- វាក៏ល្អដែរសោះស្នេហាមួយ- ខ្ញុំរីករាយនឹងសកម្មភាពទាំងនោះ (It would be a pity – I enjoyed the activities)
- ខ្ញុំនឹងមិនបានរៀនអ្វីថ្មីទេ (I would miss new knowledge)
- នឹងខកខានការបំផុសគំនិតសំរាប់អាជីពរបស់ខ្ញុំ (I would miss inspiration for my professional life)

II. VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU

Summer school (2013, 2014)

តើអ្នកធ្លាប់បានដឹងពី Summer School ដែលបានរៀបចំនៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យរបស់អ្នក នៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ និង២០១៤ ដែររឺទេ? (Have you heard about the Summer school that was organized in your school in 2013 and 2014?)

(9 responses)

- ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានដឹងពីវាទេ (No, I have not heard about it.)
- ខ្ញុំធ្លាប់បានដឹងពីវា តែខ្ញុំមិនបានដឹងពីឿងរ៉ាវអីទេ (I have heard about it but I do not know any details.)
- ខ្ញុំធ្លាប់បានចូលរួម កម្មវិធីមួយនៃ Summer School (I have participated at one of the Summer schools.)

តើអ្នកនឹងណែនាំមិត្តភក្តិរបស់អ្នកអោយចូលរួមកម្មវិធី Summer School? (Would you recommend participating at the Summer School to your friends?)

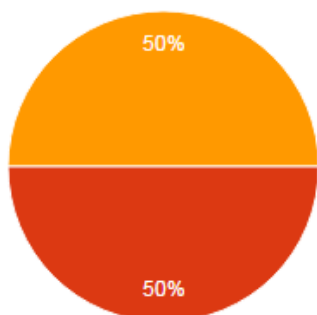
(4 responses)

- បាទ ប្រាកដណាស់ (Definitely yes)
- បាទ ប្រហែលដែរ (Probably yes)
- ប្រហែល (Maybe)
- ប្រហែលជាអត់ទេ (Probably not)
- ប្រាកដជាអត់ (Definitely not)

តើអ្នកវាយតម្លៃកម្រិតជំនាញ នៃ Summer School យ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the Summer school?)

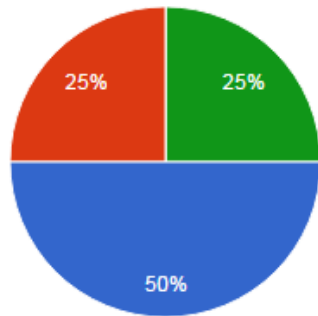
(4 responses)

- ល្អប្រសើរ (Excellent)
- ល្អណាស់ (Very good)
- មោឃៈចិត្ត (Satisfactory)
- មិនល្អ (Bad)

តើអ្នកធ្លាប់បានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈ កម្មវិធី Summer School ដែរឬទេ? បើធ្លាប់, សូមប្រាប់យើង. អ្នកអាចជ្រើសរើសចម្លើយច្រើនជាងមួយ: (Have you used some of the knowledge gained through the Summer School? If so, tell us how:)

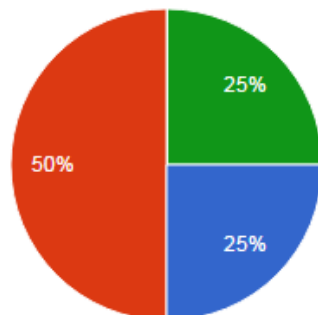
(4 responses)

- នៅក្នុងការសិក្សា (In my studies)
- នៅក្នុងជីវិតការងារ (In my professional/work life)
- ពេលស្វែងរកការងារ (When searching for a job)
- នៅក្នុងការរៀនខ្លួនឯងដែលមិនទាក់ទងនឹងជំនាញរបស់ខ្លួន (In my self-improvement)
- នៅក្នុងការងារបំប្លែងការសិក្សា (ដូចជាការសរសេរអត្ថបទ, ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ...)
- ខ្ញុំមិនទាន់បានប្រើ (I have not used it.)

តើអ្នកប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបាននោះញឹកញាប់ដែររឺទេ? (How often do you use the gained knowledge?)

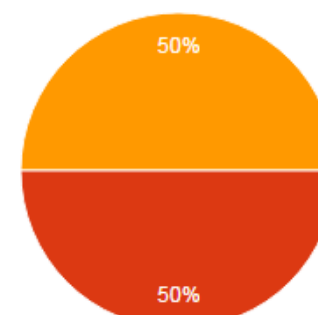
(4 responses)

- ខ្ញុំប្រើញឹកញាប់ (I use the gained knowledge often)
- ខ្ញុំប្រើម្តងម្កាល (I have used the gained knowledge once or twice)
- ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ តែខ្ញុំនឹងប្រើជាពេលអនាគត (I have not used the gained knowledge yet...)
- ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ ហើយប្រហែលជាមិនប្រើជាពេលខាងមុខដែរ (I have not used the gained kn...)

តើអ្នកវាយតម្លៃ Summer School យ៉ាងដូចម្តេច បើប្រៀបធៀបនឹងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃ ការសិក្សារបស់អ្នក? (How would you assess the Summer School in comparison to other parts of your studies?)

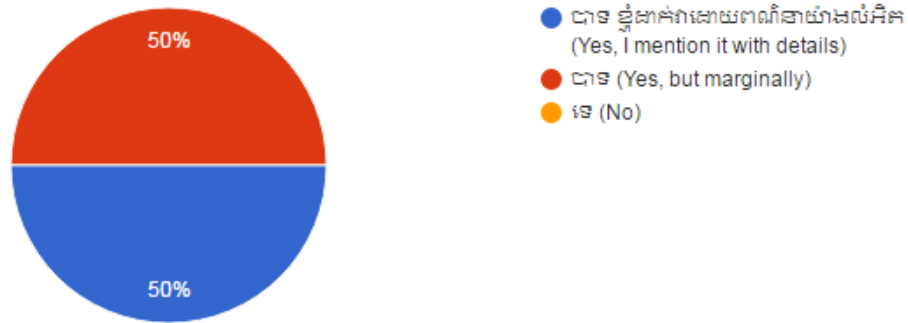
(4 responses)

- វាជាផ្នែកដែលមានប្រយោជន៍បំផុត តែមួយគត់នៃការសិក្សារបស់ខ្លួន (It was... more useful...)
- វាមានប្រយោជន៍ជាងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់ខ្លួន (It was more useful...)
- វាមានប្រយោជន៍ខ្លះៗដែរទាក់ទងនឹងការសិក្សារបស់ខ្លួន (It was somehow useful...)
- វាមានប្រយោជន៍តិចជាងទាក់ទងនឹងការសិក្សារបស់ខ្លួន (It was less useful t...)
- វាមិនអីមានប្រយោជន៍ទេ (It was not useful at all)

អ្នកបានបញ្ជាក់ថាអ្នកបានវាយតម្លៃថា Summer school មានប្រយោជន៍។ តើអ្នកបានដាក់ការចូលរួមរបស់អ្នកនៅក្នុងប្រវត្តិរូបការងាររបស់អ្នកដែរឬទេ? (You stated you assess the Summer School as useful. Do you mention your participation there in your CV?)

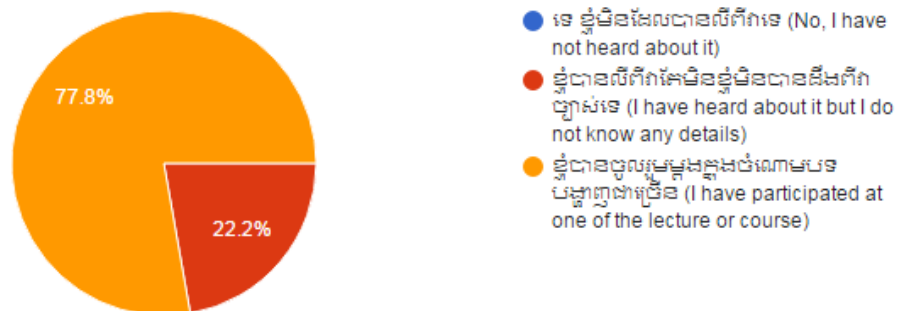
(2 responses)

Czech teachers' lectures (2013, 2014)

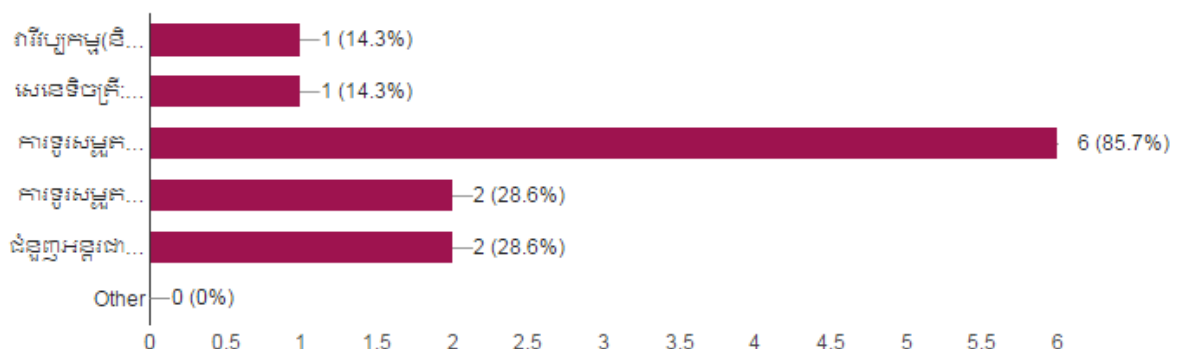
តើអ្នកធ្លាប់បានស្តាប់បទបង្ហាញរបស់គ្រូជនជាតិឆេក ដែលបានរៀបនៅមហាវិទ្យាល័យរបស់អ្នកក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ និង ២០១៤ ដែរឬទេ? (Have you heard about the Czech teachers' lectures that were organized at your faculty in 2013 and 2014?)

(9 responses)

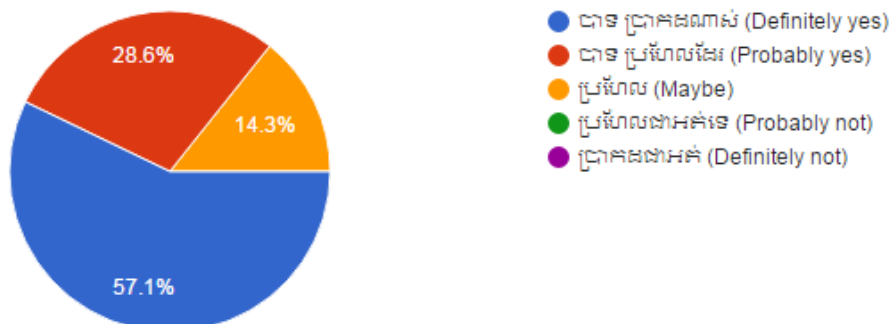
តើបទបង្ហាញរបស់គ្រូជនជាតិឆេកមួយណាដែលបានចូលរួម? (អ្នកអាចជ្រើសរើសចម្លើយច្រើនជាងមួយ) (Which of these Czech teachers' lectures have you participated at? (You can choose one or more answers))

(7 responses)

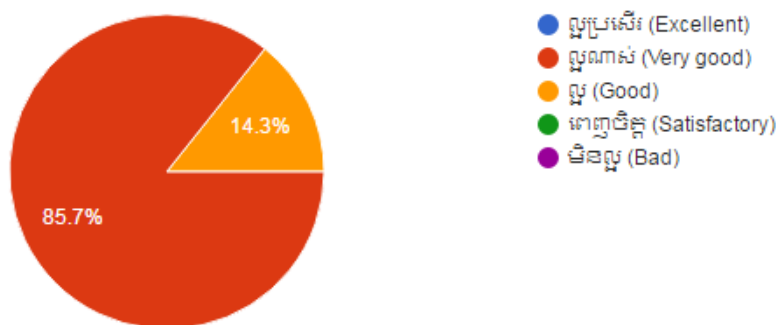
តើអ្នកនឹងណែនាំការចូលរួមបទបង្ហាញរបស់គ្រូជនជាតិឆេកដល់មិត្តភក្តិអ្នក
 ដែលឬទេ? (Would you recommend participating at the Czech teachers'
 lectures to your friends?)

(7 responses)

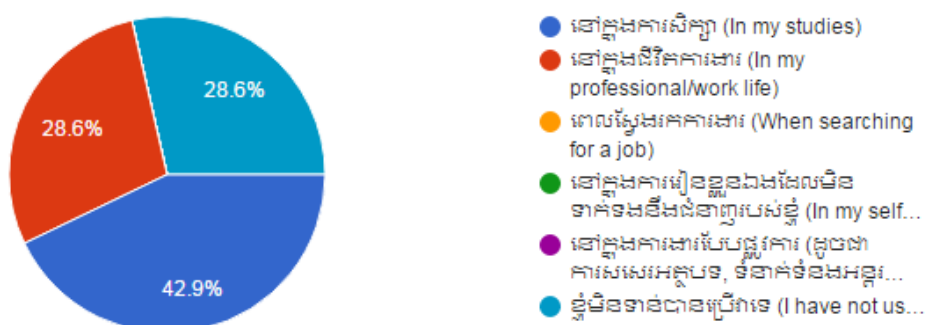
តើអ្នកនឹងវាយតម្លៃកំរិតអាជីពនៃបទបង្ហាញគ្រូជនជាតិឆេកនៅមហាវិទ្យាល័យ
 អ្នកយ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the Czech
 teachers' lectures at your faculty?)

(7 responses)

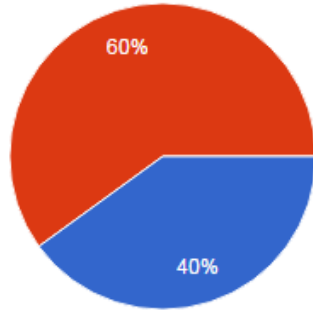
តើអ្នកធ្លាប់បានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈបទបង្ហាញគ្រូជនជាតិឆេក
 ដែរឬទេ? បើធ្លាប់, សូមប្រាប់យើង: (Have you used some of the knowledge
 gained through the Czech teachers' lectures? If so, tell us how. You can
 choose one or more answers:)

(7 responses)

តើអ្នកប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបាននោះញឹកញាប់ដែររឺទេ? (How often do you use the gained knowledge?)

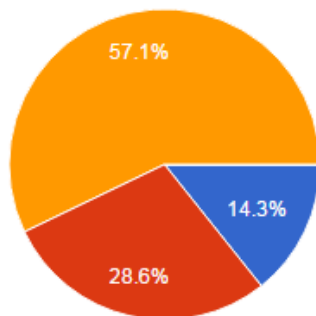
(5 responses)

- ខ្ញុំប្រើញឹកញាប់ដែរ (I use the gained knowledge often)
- ខ្ញុំប្រើម្តងម្កាល (I have used the gained knowledge once or twice)
- ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ តែខ្ញុំនឹងប្រើនាពេលអនាគត (I have not used the gained knowledge yet...)
- ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ ហើយប្រហែលជាមិនប្រើនាពេលខាងមុខដែរ (I have not used the gained kn...)

តើអ្នកវាយតម្លៃបទបង្ហាញគ្រូជនជាតិឆេក យ៉ាងដូចម្តេច បើប្រៀបធៀបនឹងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់អ្នក? (How would you assess the Czech teachers' lectures in comparison to other parts of your studies?)

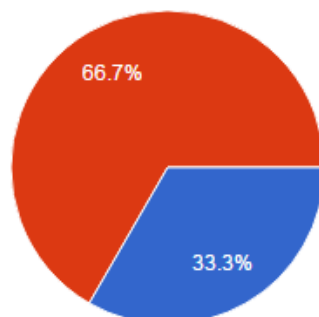
(7 responses)

- វាជាផ្នែកដែលមានប្រយោជន៍បំផុត តែមួយគត់នៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was...)
- វាមានប្រយោជន៍ជាងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was more useful...)
- វាមានប្រយោជន៍ខ្លះៗដែរទាក់ទងនឹងការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was somehow usefu...)
- វាមានប្រយោជន៍តិចជាងទាក់ទងនឹងការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was less useful t...)
- វាមានអត្ថប្រយោជន៍ទេ (It was not useful at all)

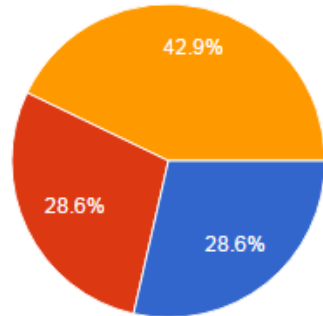
អ្នកបានបញ្ជាក់ថាអ្នកបានវាយតម្លៃបទបង្ហាញគ្រូជនជាតិឆេក មានប្រយោជន៍។ តើអ្នកបានដាក់ការចូលរួមរបស់អ្នកនៅក្នុងប្រវត្តិរូបការងាររបស់អ្នកដែរឬទេ? (You stated you assess the Czech teachers' lectures as useful. Do you mention your participation there in your CV?)

(3 responses)

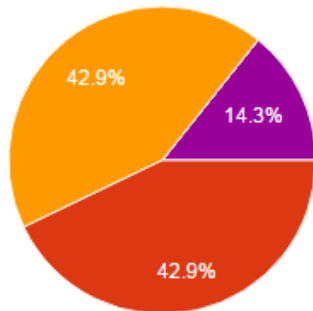
- បាទ ខ្ញុំដាក់វាដោយពណ៌នាយ៉ាងលម្អិត (Yes, I mention it with details)
- បាទ (Yes, but marginally)
- ទេ (No)

តើអ្នកបានទទួលសំភារៈសិក្សាចំពោះបទបង្ហាញគ្រូជនជាតិឆេក? (Have you obtained study materials for the Czech teachers' lectures?)
(7 responses)

- បាន, ខ្ញុំមានឯកសារ Powerpoint (Yes, I have a powerpoint presentation)
- បាន, ខ្ញុំមានឯកសារ Powerpoint និងសំភារៈសិក្សាផ្សេងទៀត (Yes, I have a powerpoint presentation and other materials)
- ទេ, ខ្ញុំមានតែកំនត់ត្រារបស់ខ្ញុំតែប៉ុណ្ណោះ (No, but I have only my own notes)
- ទេ, ខ្ញុំមិនមានអ្វីទាំងអស់ (No, I do not have anything)

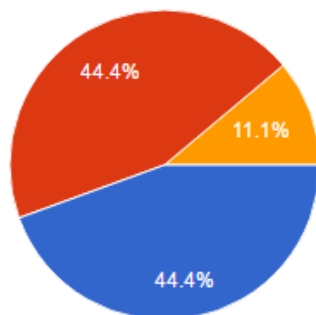
តើអ្នកនឹងវាយតម្លៃកំរិតអាជីពនៃសំភារៈសិក្សាដែលបានផ្តល់អោយសំរាប់បទបង្ហាញទាំងនេះយ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the materials provided for these lectures?)
(7 responses)

- ល្អប្រសើរ (Excellent)
- ល្អណាស់ (Very good)
- ល្អ (Good)
- ពេញចិត្ត (Satisfactory)
- មិនល្អ (Bad)

Carrer days

តើអ្នកធ្លាប់បានលឺអំពីទិវាការងារដែលបានរៀបចំនៅមហាវិទ្យាល័យរបស់អ្នកក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ និង ២០១៤? (Have you heard about the Career days that were organized at your faculty in 2013 and 2014?)
(9 responses)

- ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានលឺពីវាទេ (No, I have not heard about it.)
- ខ្ញុំបានលឺពីវាតែមិនដឹងអំពីលម្អិត (I have heard about it but I do not know any details)
- ខ្ញុំបានចូលរួមក្នុងចំណោមកម្មវិធីទាំងនោះ (I have participated at one of the events)

តើអ្នកនឹងណែនាំការចូលរួមទិវាការងារដល់មិត្តភក្តិអ្នកដែលឬទេ? (Would you recommend participating at the Career days to your friends?)

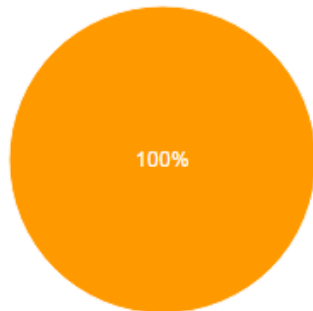
(1 response)

- បាទ ប្រាកដណាស់ (Definitely yes)
- បាទ ប្រហែលដែរ (Probably yes)
- ប្រហែល (Maybe)
- ប្រហែលជាអត់ទេ (Probably not)
- ប្រាកដជាអត់ (Definitely not)

តើអ្នកបានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈទិវាការងារក្នុងការស្វែងរកការងាររបស់អ្នកហើយរឺទេ? (Have you used some of the knowledge gained through the Career days in your job search?)

(1 response)

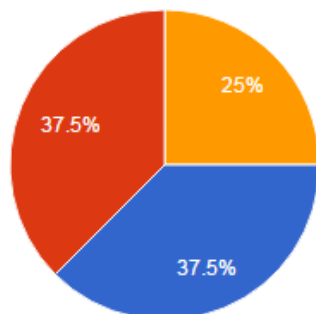

- ខ្ញុំប្រើវាក្លឹកញាប់ដែរ (I use the gained knowledge often)
- ខ្ញុំប្រើវាម្តងម្កាល (I have used the gained knowledge once or twice)
- ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ តែខ្ញុំនឹងប្រើនាពេលអនាគត (I have not used the gained knowledge yet...)
- ខ្ញុំមិនទាន់ប្រើចំនេះដឹងនោះនៅឡើយទេ ហើយប្រហែលជាមិនប្រើនាពេលខាងមុខដែរ (I have not used the gained kn...)

Academic Writing

តើអ្នកបានលឺអំពីបទបង្ហាញជំនាញនៃការសរសេរនិងស្រាវជ្រាវដែលបានរៀបចំនៅមហាវិទ្យាល័យរបស់អ្នក នៅឆ្នាំ ២០១៣ និង២០១៤? (Have you heard about the Lecture on best practices in academic research and writing skills that were organized at your faculty in 2013 and 2014?)

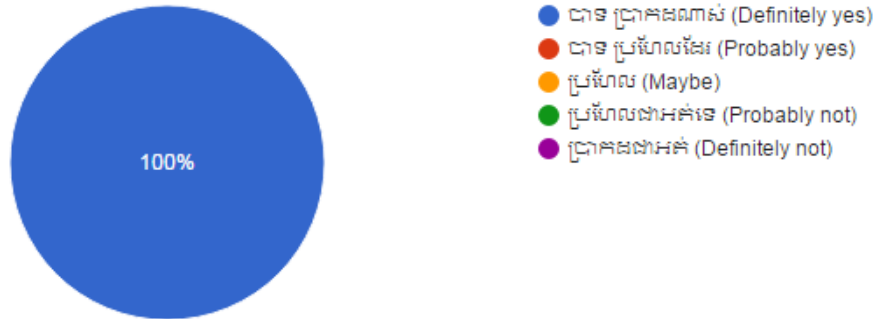
(8 responses)

- ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានលឺពីវាទេ (No, I have not heard about it)
- បានលឺពីវាតែមិនខ្លឹមសារដឹងអ្វី (I have heard about it but I do not know any details)
- ខ្ញុំបានចូលរួមបទបង្ហាញនោះ (I have participated at the lecture)

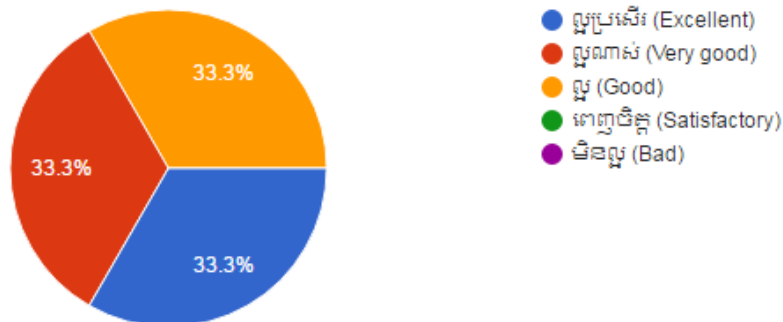
តើអ្នកនឹងណែនាំការចូលរួមបទបង្ហាញស្តីពីជំនាញសរសេរនិងស្រាវជ្រាវនេះដល់មិត្តភក្តិអ្នកដែលឬទេ? (Would you recommend Lecture on best practices in academic research and writing skills to your friends?)

(3 responses)

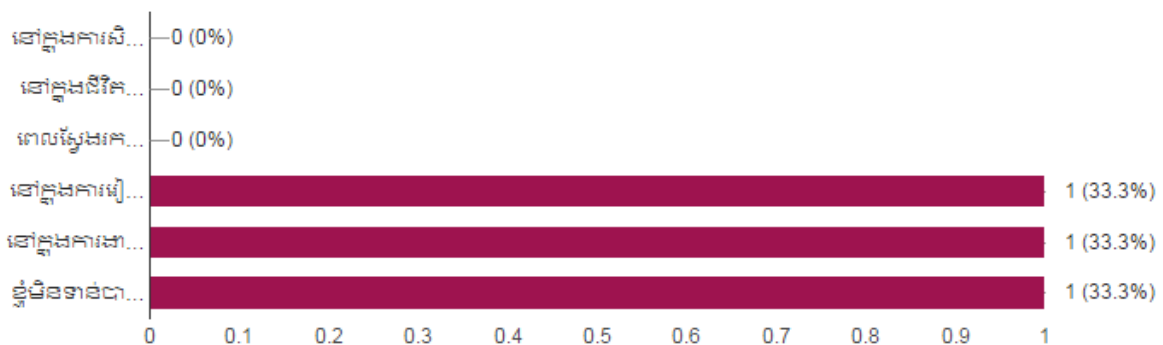
តើអ្នកវាយតម្លៃបទបង្ហាញស្តីពីជំនាញសរសេរនិងស្រាវជ្រាវយ៉ាងដូចម្តេច បើប្រៀបធៀបនឹងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់អ្នក? (How would you assess professional level of the Lecture on best practices in academic research and writing skills in comparison to other parts of your studies?)

(3 responses)

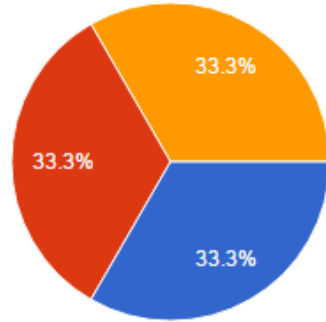
តើអ្នកធ្លាប់បានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈបទបង្ហាញស្តីពីជំនាញសរសេរនិងស្រាវជ្រាវ ដែរឬទេ? បើធ្លាប់, សូមប្រាប់យើង។ អ្នកអាចជ្រើសចម្លើយច្រើនជាងមួយ។ (Have you used some of the knowledge gained through the Lecture on best practices in academic research and writing skills? If so, tell us how. You can choose one or more answers.)

(3 responses)

តើអ្នកវាយតម្លៃបទបង្ហាញស្តីពីជំនាញសរសេរនិងស្រាវជ្រាវ យ៉ាងដូចម្តេច បើប្រៀបធៀបនឹងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់អ្នក? (How would you assess the Lecture on best practices in academic research and writing skills in comparison to other parts of your studies?)

(3 responses)

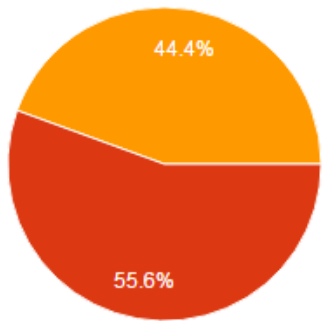

- វាជាផ្នែកដែលមានប្រយោជន៍បំផុត តែមួយគត់នៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was...)
- វាមានប្រយោជន៍ជាងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was more useful...)
- វាមានប្រយោជន៍ខ្លះៗដែរទាក់ទងនឹងការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was somehow usefu...)
- វាមានប្រយោជន៍តិចជាងទាក់ទងនឹងការសិក្សារបស់ខ្ញុំ (It was less useful t...)
- វាមានអត្ថប្រយោជន៍ទេ (It was not useful at all)

Film festival

តើអ្នកធ្លាប់បានលឺពី Film festival ដែលបានរៀបចំនៅមហាវិទ្យាល័យរបស់អ្នកក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ និង២០១៤? (Have you heard about the Film festival that were organized at your faculty in 2013 and 2014?)

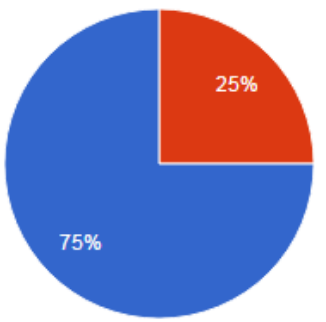
(9 responses)

- ទេ ខ្ញុំមិនដែលបានលឺពីវាទេ (No, I have not heard about it)
- ខ្ញុំបានលឺពីវាតែមិនខ្លះៗទេ (I have heard about it but I do not know any details)
- ខ្ញុំបានចូលរួមម្តងនៃ កម្មវិធី Film festivals (I have participated at one of the Film festivals)

តើអ្នកនឹងណែនាំការចូលរួមកម្មវិធី Film festivals នេះដល់មិត្តភក្តិអ្នកដែលឬទេ? (Would you recommend participating at the Film festival to your friends?)

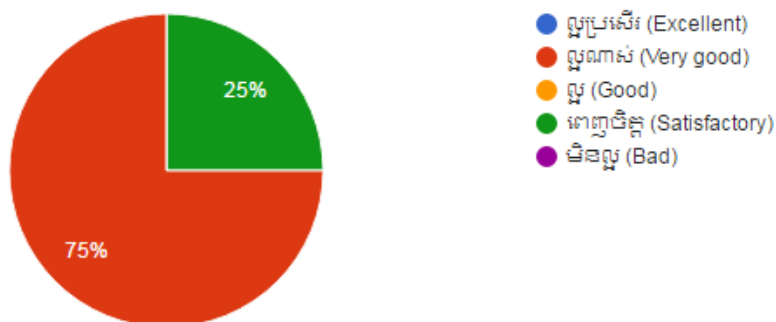
(4 responses)

- បាទ ប្រាកដណាស់ (Definitely yes)
- បាទ ប្រហែលដែរ (Probably yes)
- ប្រហែល (Maybe)
- ប្រហែលជាអត់ទេ (Probably not)
- ប្រាកដជាអត់ (Definitely not)

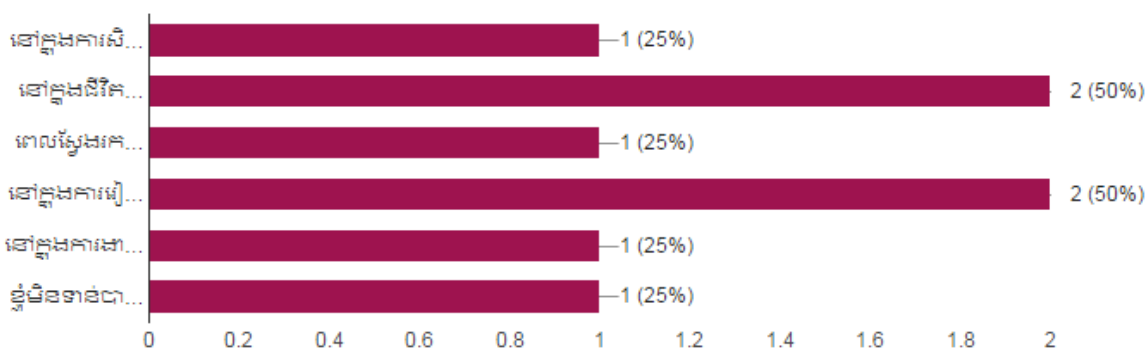
តើអ្នកនឹងវាយតម្លៃកំរិតអាជីពនៃកម្មវិធី Film festivalនេះ យ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the Film festival?)

(4 responses)

តើអ្នកធ្លាប់បានប្រើចំនេះដឹងដែលទទួលបានតាមរយៈកម្មវិធី Film festival ដែរឬទេ? (Have you used some of the knowledge gained through the Film festival?)

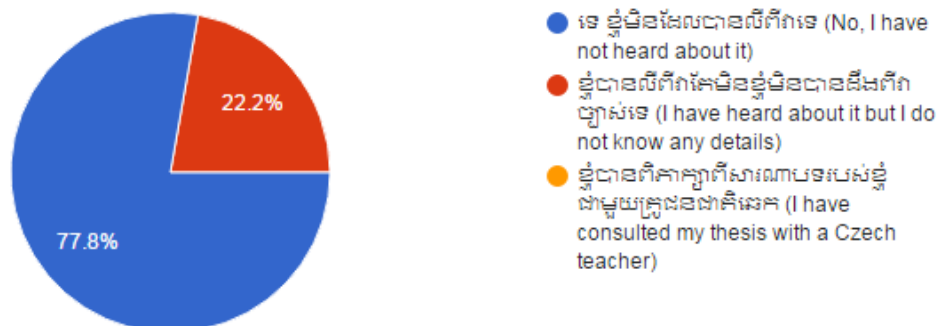
(4 responses)

Consultations

តើអ្នកធ្លាប់បានលឺពី ការប្រឹក្សាយោបល់របស់គ្រូជនជាតិឆេកពីការសរសេរសារណាបទថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រ និងថ្នាក់អនុបណ្ឌិតដែរឬទេ? (Have you heard about Czech teachers' consulting undergraduate and graduate theses?)

(9 responses)

តើអ្នកនឹងណែនាំការពិភាក្សាពីសារណាបទជាមួយគ្រូជនជាតិឆេកនេះដល់មិត្តភក្តិអ្នកដែលឮទេ? (Would you recommend consulting thesis with a Czech teacher to your friends?)

(0 responses)

No responses yet for this question.

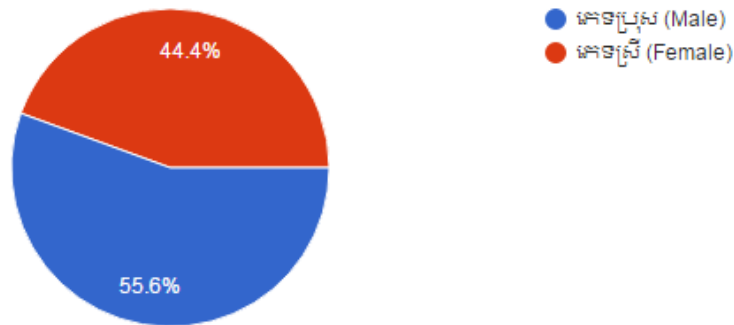
តើអ្នកនឹងវាយតម្លៃកំរិតអាជីពនៃការពិភាក្សាជាមួយគ្រូជនជាតិឆេកនេះ យ៉ាងដូចម្តេច? (How would you assess professional level of the Czech teachers' consultancy?)

(0 responses)

No responses yet for this question.

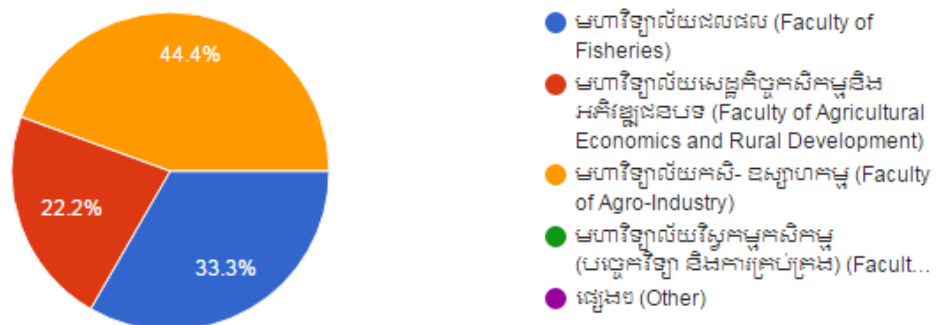
General questions

សូមជ្រើសរើសភេទរបស់អ្នក. (Please, select your gender.) (9 responses)

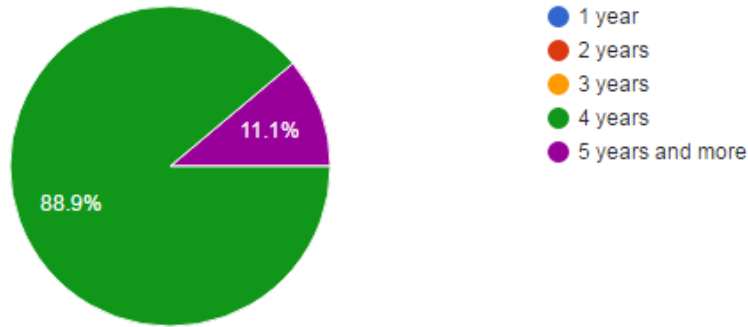
តើអ្នករៀននៅមហាវិទ្យាល័យមួយណា? (At which faculty you have studied?)

(9 responses)

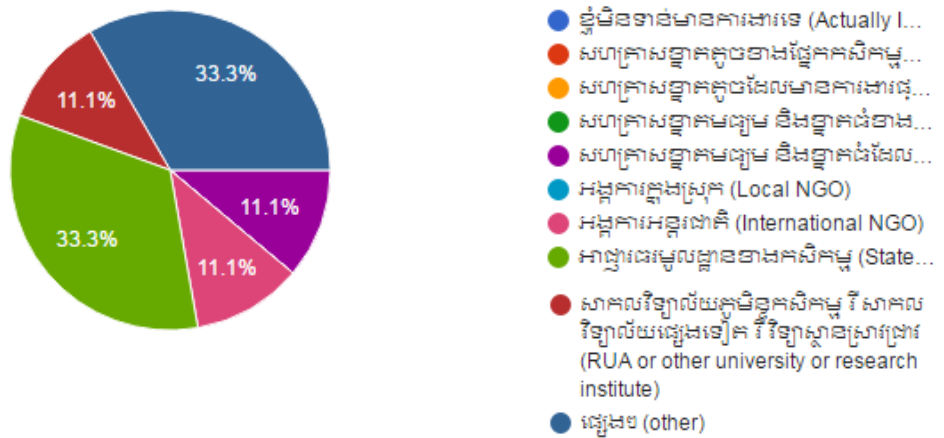
តើអ្នកកំពុងតែរៀននៅ សាកលវិទ្យាល័យនេះរយៈពេលប៉ុន្មានហើយ? (How long have you been studying at RUA?)

(9 responses)

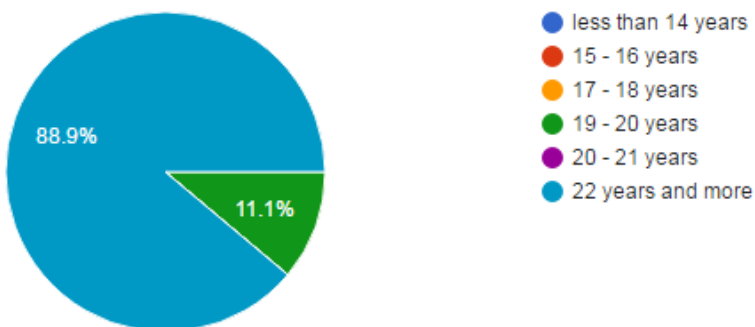

តើអ្នកធ្វើការនៅឯណាឥឡូវនេះ? (Where are you employed at the moment?)

(9 responses)

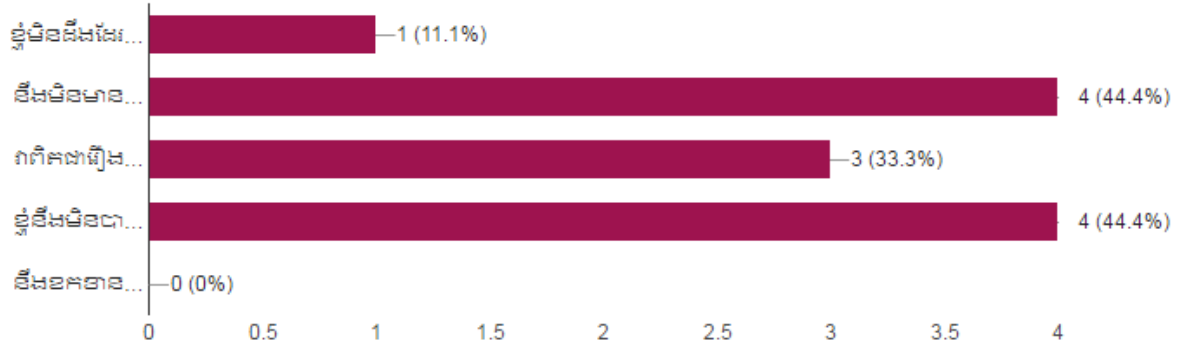

តើអ្នកមានអាយុប៉ុន្មាន? (How old are you?) (9 responses)

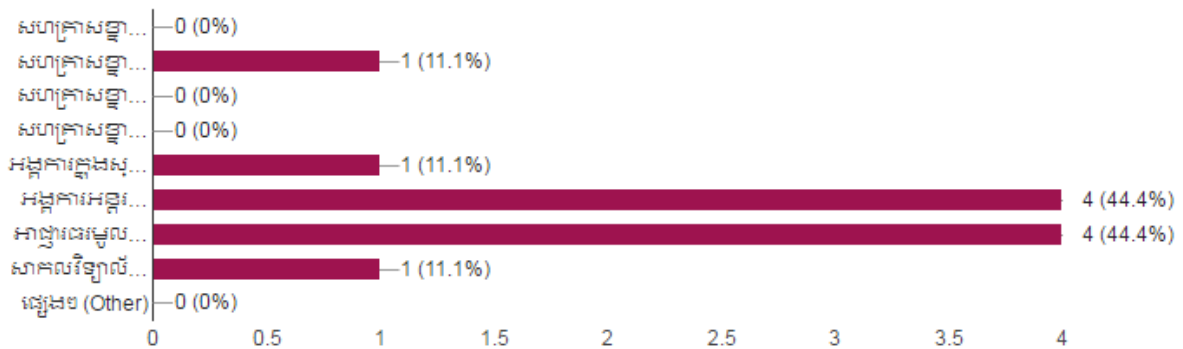
ក្នុងករណីអ្នកមិនបានចូលរួមសកម្មភាពណាមួយសោះ តើនឹងខុសគ្នាពីពេលវេលាដែលយើង ម៉ែចង្អុះ? (In case you would not participate at any of these activities, what would be different now?)

(9 responses)

ស្ថាប័នបែបណាដែលអ្នកចង់ទៅធ្វើការជាទីបំផុតនោះ? (For which kind of organization would you like to work the most?)

(9 responses)

PŘÍLOHA 12 – FOTODOKUMENTACE EVALUAČNÍ MISE

MONGOLSKO, INOVACE VÝUKY PRŮMYSLOVÉ AUTOMATIZACE A ELEKTRICKÝCH POHONŮ NA MUST

Rozhovory se studenty MUST, prof. Sergelen Byambaa.

Závěrečný de-briefing, akreditační certifikáty.

KAMBODŽA, ZVYŠOVÁNÍ KVALITY VYSOKÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO ŠKOLSTVÍ V KAMBODŽI

Evaluační rozhovor s Mgr. Janou Gašparíkovou na ZÚ, Phnompenh.

Evaluační rozhovor a ukázka sušáren - Mr. Ek Sopheap, Mr. Chrun Rithy, RUA

Evaluační rozhovor - assoc. Prof. Chhouk Borin, Faculty of Fisheries, RUA.

Rybí sbírka na FF RUA vytvořená v aktivitách projektu ČZU-RUA.

Evaluační rozhovor - Ms. Hor Rathna a studentky RUA

Evaluační rozhovor - prof. Dr. Kang Kroesna a spolupracovníci, RUA

PŘÍLOHA 13: PŘIPOMÍNKOVÝ LIST

Připomínky ORS MZV – 1. kolo připomínkového řízení			
Str.	Kontext	Připomínka	Vypořádání
-	Zasláno jako připomínka k celku	S odkazem na zadávací podmínky této evaluační zakázky, zejména povinnou přílohu - osnovu závěrečné evaluační zprávy, s cílem zvýšení přehlednosti a jednodušší orientace čtenáře v textu doporučujeme dodržovat jednotnou předepsanou strukturu zprávy i příloh, terminologii a řazení jednotlivých bodů v kapitolách, řazení projektů dle ToR (Kambodža – Mongolsko), terminologii názvů kapitol (např. Kap. 5 Závěry evaluace), škálu míry naplnění evaluačních kritérií, atd.	<i>Akceptováno částečně.</i> Výstupy z evaluace v maximální možné míře reflektují předepsanou strukturu, při řazení projektů v souhrnném textu hlavní zprávy jsme však dali přednost uspořádání, které je dle našeho názoru srozumitelnější a uchopitelnější pro čtenáře zprávy. Při psaní odborných textů je obvyklé postupovat od informací jednodušších ke komplexním, od dobré praxe ke špatné praxi. To v našem řazení reflektujeme, a proto jsme - vzhledem ke komplexnosti projektu ČZU-RUA a jednoduchosti projektu ČVUT-MUST zvolili pro závěrečnou zprávu takové řazení projektů, které umožní snadněji pochopit argumentaci a logiku zjištění k zadaným evaluačním otázkám. Toto řazení bylo sjednoceno ve všech částech zprávy.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Za účelem maximální korektnosti a využitelnosti obdržených doporučení i vzhledem k potřebě jejich následného vypořádání doporučujeme maximálně konkrétní formulace a adresace dle gesce daného adresáta – zejména omezit sdílené adresace (např. ČRA/realizátor) – viz navržený přehled doporučení v povinné osnově závěrečné zprávy. Pokud jde o stejné doporučení pro více adresátů, doporučujeme jej dále specifikovat dle gescí a rolí jednotlivých adresátů. Doporučení by celkově měla být konkrétní a realistická, těsně provázaná se zjištěními a závěry vyhodnocení. Doporučujeme zvážit rovněž doporučení týkající se obecně evaluací, resp. předpokladů pro evaluace projektů a programů tohoto typu.	<i>Akceptováno.</i> Doporučení z evaluace byla přepracována dle požadavků.
-	Zasláno jako připomínka k celku	V hlavní zprávě, včetně obsažených závěrů a doporučení, doporučujeme posílit důraz na vyhodnocení programu (mj. na základě důkladné znalosti hodnoceného dotačního titulu), které je těžištěm evaluace je dle ToR; hodnocené projekty by měly být východiskem pro zobecnění zjištění, závěrů a doporučení zejména na úrovni systémové a procesní, popř. na úrovni sektoru. Zjištění, závěry a doporučení týkající se jednotlivých projektů a jejich	<i>Neakceptováno.</i> V evaluačním výzkumu i při tvorbě Závěrečné zprávy jsme postupovali podle ToR, která požaduje vyhodnocení na základě dat ze dvou projektů, přičemž kromě těchto projektů měl být hodnocen i dotační titul. Charakter dat, ze kterých jsme měli vycházet, určoval těžiště evaluace – tato data umožňovala (i přes svá omezení) vyhodnocení projektů, ale na charakter dotačního titulu bylo možné jen indikativně usuzovat, nikoli je prokázat. Vyhodnotit celý dotační titul, v němž dosud bylo realizováno různých 13 projektů z více než dvacítky projektových návrhů, by na

		realizátorů by měla být obsažena v příslušných projektových přílohách.	<p>základě informací o dvou projektech nesplňovalo základní nároky validity. Možnosti zobecnění zjištění ohledně programu, získané z předem určeného vzorku dvou projektů, jsou z hlediska evaluace omezené, protože i pro méně náročné metody z hlediska rozsahu (např. kvalitativní komparativní analýza) je nutný vzorek větší. Pokud mělo být těžištěm vyhodnocení programu, měla evaluace spočívat na datech z průřezového šetření na (všech) projektech podpořených a nepodpořených (jako srovnávací skupina) v tomto programu, přičemž hloubková hodnocení dvou projektů by byla využita jako případové studie.</p> <p>Požadavku vyhodnotit především konkrétní projekty a jako doplněk dotační titul nasvědčuje i rozdělení evaluačních otázek v ToR, které obsahuje seznam 21 základních evaluačních otázek společných pro hodnocení obou projektů, které hlavní zpráva musí reflektovat; a 3 doplňující evaluační otázky pro hodnocení programu; a 2 doplňující evaluační otázky pro doporučení procesního typu; a požadavek na vyhodnocení dalších evaluačních kritérií.</p> <p>V tomto rámci jsme se snažili o zodpovězení všech systémových a procesních otázek, které se týkají dotačního titulu a sektoru.</p>
-	Zasláno jako připomínka k celku	S odkazem na Formální standardy prováděných evaluací schválené Českou evaluační společností doporučujeme zvážit výsledky hodnocení na principech přesnosti a korektnosti. Hodnocené projekty by neměly být vzájemně srovnávány (rozdílný přístup k realizaci), tím méně stavěny do opozice (v rozporu s ToR). V případě kritického přístupu je nutno posílit argumentaci v oblasti zjištění a závěrů s přihlédnutím ke specifickým ZRS ČR. Pokud evaluátor nezískal z objektivních důvodů dostatečné podklady pro vyhodnocení (krátká doba a načasování mise, neobdržení vyžádaných podkladů a kontaktů od gestora, realizátora v ČR či v partnerské zemi), nebo zjistil, že některé aspekty nelze vyhodnotit vzhledem k rozsahu a trvání hodnocených projektů, mělo by to být reflektováno v kapitole k překážkám v metodologii evaluace a v závěrech hodnocení konstatována nehodnotitelnost. Pokud evaluátor zaznamenal překážky v realizaci jednotlivých	<p><i>Akceptováno.</i></p> <p>Evaluační zjištění byla na základě připomínek referenční skupiny zvážena a byla provedena úprava ve stanovení míry naplnění kritérií dopadu a udržitelnosti ve smyslu, že tato kritéria nelze vyhodnotit.</p> <p>Evaluace bere v úvahu specifika ZRS ČR, stejně jako širší standardy rozvojové spolupráce, zejména doporučení pro dobrou praxi v rozvojové spolupráci od OECD, Světové Banky, ad.</p> <p>Kapitola reflektující překážky ve zpracování vůči navržené metodologii evaluace byla doplněna a rozšířena.</p> <p>Překážky v realizaci z objektivních příčin jsou reflektovány v kapitole ke klíčovým předpokladům, objektivní příčiny jsou také výslovně uváděny u zjištění k jednotlivým evaluačním otázkám v přílohách věnovaných vyhodnocení projektů.</p>

		projektů z objektivních příčin (od realizátora, gestora či z evaluační mise), měly by být reflektovány v kapitole ke klíčovým předpokladům k naplnění projektů a dostatečně zohledněny v hlavní evaluační zprávě i v závěrech hodnocení (např. celkový kontext realizace ZRS v dané zemi, mentalita, atd.).	
-	Zasláno jako připomínka k celku	V doporučeních týkajících se programu, ale i jednotlivých projektů, doporučujeme průběžně vycházet z kontextu ZRS ČR, tj. se stálým zřetelem na potřeby partnerských zemí/konkrétních příjemců a k základním principům rozvojového partnerství (vzájemná odpovědnost, transparentnost, podpora místních kapacit a systémů).	<i>Akceptováno.</i> Doporučení z evaluace jsou formulována se zřetelem na potřeby partnerských zemí, příjemců i principy rozvojového partnerství.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Doporučujeme zvážit obecnější formulaci a úroveň prvního systémového doporučení („Definovat bagatelní podporu v programu...“) – stávající formulaci a termín bagatelní podpory doporučujeme přesunout do zdůvodnění daného doporučení.	<i>Akceptováno.</i> Doporučení bylo přepracováno, odborný ustálený termín „bagatelní podpora“, který se vztahuje vůči jednotlivcům, byl podrobněji vysvětlen.

Připomínky ORS MZV – 2. kolo připomínkového řízení			
Str.	Kontext	Připomínka	Vypořádání
-	S odkazem na zadávací podmínky této evaluační zakázky, zejména povinnou přílohu - osnovu závěrečné evaluační zprávy, s cílem zvýšení přehlednosti a jednodušší orientace čtenáře v textu doporučujeme dodržovat jednotnou předepsanou strukturu zprávy i příloh, terminologii a řazení jednotlivých bodů v kapitolách, terminologii názvů kapitol (např. Kap. 5 Závěry evaluace), škálu míry naplnění evaluačních kritérií, atd.	<p>Zadavatel akceptuje odůvodnění k principu řazení hodnocených projektů od jednoduchého ke komplexnímu a od dobré praxe ke špatné praxi (upozorňujeme ale že v kapitole „Shrnutí/Kritérium efektivity je řazení s uvedeným principem v rozporu).</p> <p>Zadavatel nadále trvá na doporučení ke struktuře Zprávy dle povinné Osnovy závěrečné zprávy, konkrétně: do kap. Shrnutí/Doporučení doporučuje doplnit adresáta a stupeň závažnosti doporučení, event. i krátký shrnující komentář; kap. 2 je sloučením dle Osnovy oddělených kapitol 2 a 3, čímž převažují informace k evaluaci samotné ale je hůře dohledatelná např. informace o klíčových předpokladech a rizicích hodnocených projektů, informace o realizátorech, atd. Zpráva by měla obsahovat všechny povinné přílohy, vč. např.</p>	<i>Akceptováno.</i> Zpráva byla upravena dle povinné Osnovy, příloha obsahující shrnutí rozhovorů, dotazníkového šetření a expertního panelu byla doplněna.

		analýzy výsledků průzkumů, dotazníkových šetření, shrnutí zásadních výsledků rozhovorů a fokusních skupin s klíčovými respondenty, atd.	
	V hlavní zprávě, včetně obsažených závěrů a doporučení, doporučujeme posílit důraz na vyhodnocení programu (mj. na základě důkladné znalosti hodnoceného dotačního titulu), které je těžištěm evaluace je dle ToR; hodnocené projekty by měly být východiskem pro zobecnění zjištění, závěrů a doporučení zejména na úrovni systémové a procesní, popř. na úrovni sektoru. Zjištění, závěry a doporučení týkající se jednotlivých projektů a jejich realizátorů by měla být obsažena v příslušných projektových přílohách.	Zájem zadavatele i gestora (ČRA) na vyhodnocení nejen obou projektů ale zejména celého programu plyne jak z názvu, tak textu ToR a projednán byl v rámci jednání zadavatele s evaluačním týmem, referenční skupiny i přípravy vstupní zprávy za předpokladu důkladného osvojení znalosti dotačního titulu na základě informací od ČRA jako jeho gestora. Neakceptuje se argumentace celkovým počtem evaluačních otázek, pokud je u těchto jasně vymezeno, zda se týkají úrovně projektové, procesní či hodnocení programu.	<i>Neakceptováno.</i> Vyhodnocení programu bylo provedeno v míře, kterou dovolovala získaná data o dvou projektech a dotačním titulu, jak bylo zadáno v ToR. Soustředili jsme se zejména na vyhodnocení logiky dotačního titulu (viz příloha 9). Celého programu se mimo doplňujících otázek týká i většina doporučení. Závěry ohledně programu vyvozené jinak než ze samotné dokumentace (logika dotačního titulu) jsou omezené a pouze indikativní. To je způsobeno skutečností, že jsme na základě požadavku ToR hodnotili pouze dva projekty z celkových 11 dosud realizovaných projektů v daném dotačním titulu.

Připomínky Mgr. J. Gašparíková – 1. kolo připomínkového řízení			
Str.	Kontext	Připomínka	Vypořádání
-	Zasláno jako připomínka k celku	Partnerství univerzity se v programu vysílání učitelů sice nenabízí jako benefit, ale univerzity by jej měly používat jako nástroj k naplnění jeho cíle, kterým je zvýšení kvality vysokého školství. Dle mého názoru, založeného na zkušenosti s realizací projektu, ČZU tento nástroj účinně používala a doposud používá;	<i>Vzato na vědomí.</i> S uvedenými tvrzeními souhlasíme.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Synergie – není uvedeno propojení na projekt z vypořádání dluhu a Aid for Trade (kambodžský student z ČZU projektovým asistentem na projektu z dluhu, profesori z RUA zapojeni do projektu z dluhu, Aid for Trade 2016 zaměřen na podporu agribusinessu)	<i>Akceptováno.</i> Informace byla doplněna, ačkoliv je nutné vzít na vědomí, že evaluace se vyjadřuje k období 2012 – 2014.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Nikde není zmíněn vliv místních podmínek (kulturní, tradiční, sociální vlivy) na realizaci	<i>Akceptováno částečně.</i>

		projektů – absence přímé komunikace s pedagogy, komunikace přes prof. Mom Seng kvůli striktní hierarchizaci; pasivita pedagogů a ještě stále i studentů díky systému školství	Vliv místních podmínek byl doplněn do Přílohy č. 3 k detailu EO 4.3.: Externím vlivem, kterého si projekt vzhledem ke spolupráci obou univerzit již od roku 2010 musel být vědom, je vliv místních podmínek (kulturní, tradiční, sociální vlivy) na realizaci projektu. Místní podmínky se vůči projektu projevovaly zejména striktní hierarchizací ovlivňující způsob komunikace a pasivitou pedagogů i studentů. -Realizátor projektu v roční zprávě za rok 2014 výslovně uvádí, že: „Vzhledem k tomu, že projekt řeší problematiku terciálního vzdělání nelze tyto kulturní rozdíly považovat za problematické. Sociální faktory rovněž zásadně neovlivňují hladký průběh řešení aktivit projektu.“
-	Zasláno jako připomínka k celku	Program sice nenabízí přímé benefity, ale určité příležitosti - např. vytvořit si vazby na univerzity v zemích, které mohou být v budoucnu zdrojem studentů-samoplátců.	Vzato na vědomí. Souhlasíme.

Připomínky ČRA – 1. kolo připomínkového řízení			
Str.	Kontext	Připomínka	Vypořádání
-	Zasláno jako připomínka k celku	Evaluační zpráva k projektu ČZU-RUA je nevyvážená z důvodu příliš spekulativních závěrů (malý objem vstupních dat – např. rozhovorů – a na druhé straně poměrně striktní hodnocení.	<i>Neakceptováno</i> – zdůvodnění: Evaluační zpráva je zpracována s odbornou péčí, nezávislým a odborně kompetentním evaluačním týmem, plně v souladu s mezinárodními standardy pro evaluace, včetně Formálních standardů pro provádění evaluací České evaluační společnosti z prosince 2013. Při hodnocení projektu „Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži“ byly evaluátorem zhodnoceny veškeré dostupné materiály poskytnuté zadavatelem evaluace MZV ČR, ČRA, realizátorem projektu ČZU i partnerskou univerzitou RUA. Evaluátor v průběhu hodnocení požadoval po stakeholderech i materiály nad rámec základní dokumentace (např. zprávy z pracovních cest, prezentace z výukových bloků, kontakty na studenty, ad.) a byla provedena obsáhlá rešerše sekundárních zdrojů a odborné literatury. Z hlediska sběru primárních dat proběhl výzkum v maximálním možném rozsahu, kdy byly provedeny polostrukturované rozhovory se všemi relevantními osobami, a to jak na české straně (s koordinátorem projektu na FTZ-ČZU, všemi zapojenými odborníky z ČZU, zástupci MZV i ČRA), tak se všemi relevantními osobami na straně partnerské univerzity (s koordinátorem projektu na RUA, se zástupci všech čtyř do projektu zapojených fakult identifikovaných podle projektové dokumentace, s asistenty projektu) viz Příloha 7 Závěrečné zprávy. Studenti RUA podpoření projektem byli osloveni v maximální dosažitelné míře, vzhledem k faktu, že na ně realizátor projektu neviduje

			<p>kontakty, a to rozhovorem na FA-I a dotazníkovým šetřením viz Příloha 11 a 7 Závěrečné zprávy.</p> <p>Ačkoliv dokumentace k projektu neobsahuje všechna očekávatelná data (např. seznamy účastníků některých výukových bloků) a nebylo možné získat ideální dataset informací od studentů RUA, považuje evaluační tým tento projekt na základě dostupných dat za evaluovatelný, omezení obdobného charakteru, jako ta uvedená v metodologické části závěrečné zprávy, provázejí většinu evaluačních výzkumů. Celková evaluace projektu, včetně formulace závěrů, byla provedena v souladu s běžnou praxí v evaluačním výzkumu.</p>
-	Zasláno jako připomínka k celku	Zpráva se možná příliš soustředí na efekt „meziuniverzitní spolupráce“ (a benefitu pro české univerzity), která je ale jen druhotnou přidanou hodnotou projektů v rámci programu „vysílání učitelů“.	<p><i>Připomínka vzata na vědomí.</i></p> <p>Meziuniverzitní spolupráce přinášející benefit oběma školám byla zmiňována zejména v rámci doplňujících evaluačních otázek k hodnocení programu. Meziuniverzitní spolupráci nechápeme jako „efekt“, ale jako jeden z možných nástrojů motivace potenciálních realizátorů.</p> <p>V případě projektu ČZU-RUA je oblast meziuniverzitní spolupráce zdůrazňována z důvodu úspěchu v cílené podpoře internacionalizace/mobility RUA.</p>
-	Zasláno jako připomínka k celku	Zpráva by měla obsahovat jasné doporučení (v rovině systémové) k možnosti financovat přímo subjekty v cílových zemích (tzn. aby univerzity z partnerských zemí mohly přímo žádat o podporu ze ZRS ČR). Dále jsou obecně doporučení příliš stručná a málo konkrétní – nejen v souhrnné tabulce, ale i v jejich rozšířené podobě v sekci „Doporučení“ – text popisu doporučení navíc občas nekoresponduje s heslovitým „názvem“ příslušného doporučení – např. u doporučení směřujícího k „definování bagatelní podpory“ by se mnohem více s ohledem na charakter doporučení hodilo např. „Systematická a intenzivní podpora v jasně definovaných oblastech“ – týká se ale i dalších doporučení	<p><i>Akceptováno částečně.</i></p> <p>Vzhledem k tomu, že prozkoumání možnosti financovat přímo subjekty v cílových zemích nebylo zmíněno ani v zadávací dokumentaci, ani v žádném setkání či rozhovoru před sběrem dat na misi, nebyla tato otázka systematicky zkoumána. Tento posun lze v obecné rovině doporučit, nicméně na úrovni konkrétních realizátorů nemáme dostatečná data k posouzení.</p> <p>Doporučení byla upravena a rozšířena.</p> <p>Doporučení obsahující ustálený termín „<i>bagatelní podpora</i>“, který se vztahuje k intenzitě podpory jednotlivců, nikoliv oblastí, byl detailněji vysvětlen.</p>

Připomínky evaluačního experta Mgr. D. Svobody – 1. kolo připomínkového řízení			
Str.	Kontext	Připomínka	Vypořádání
-	Zasláno jako připomínka k celku	Pozitivně hodnotím využívání teorie změny pro hodnocení projektové logiky a dosažených, resp. možných výsledků. K návrhům teorie změny mám	<p><i>Akceptováno.</i></p> <p>Příloha 9 se věnuje logice programu a obsahuje dvě Teorie změny programu <i>Vysílání učitelů do RZ</i>. Jejím cílem je srovnání současné,</p>

		nicméně komentáře ke stanovení výsledků – k dopadům, cílům na úrovni změny chování a výstupům – viz Příloha 9.	existující logiky programu pohledem čtenáře „předmětu dotace“ a dále návrh, jak by tato logika programu měla vypadat podle evaluačního týmu. Přípomínky byly uvedeny k současné logice a jejím formulacím, a proto byla doplněna o vysvětlení.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Kladně hodnotím citaci stanovisek expertů či dalších respondentů v textu.	<i>Vzato na vědomí.</i> Do textu Přílohy 3 věnované detailnímu vyhodnocení projektu ČZU-RUA byly doplněny další citace z polostrukturovaných rozhovorů s respondenty.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Evaluační design lze nicméně považovat za poměrně slabý – výsledky jsou založeny hlavně na rešerši a rozhovorech, doplněných v případě MUST pozorováním a panelem expertů. Z objektivních důvodů nemohly být dostatečně využity dotazníky a případové studie (studie byly částečně nahrazeny citacemi v textu). Doporučuji sjednotit schéma metodického postupu evaluace (podle reality) v obou dílčích zprávách.	<i>Akceptováno.</i> Do Závěrečné zprávy byl doplněn text o překážkách, které nám znemožnily provést dotazníky a případové studie. Schéma metodického postupu bylo upraveno v obou dílčích zprávách.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Jedním z důvodů malé návratnosti dotazníků mohl být příliš velký počet otázek (nicméně daný také množstvím samostatných aktivit projektu RUA).	<i>Neakceptováno – zdůvodnění:</i> On-line dotazník byl pilotně testován a jeho vyplnění netrvalo více než 10 minut, což bylo respondentům v úvodu sděleno. Dotazník byl rozdělen na samostatné sekce podle projektových aktivit, které byly uvedeny filtrovací otázkou „Have you heard about...“ která přesměrovala jednotlivé respondenty na pouze pro ně relevantní otázky.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Obdobně se zdá, že příliš velký byl i rozsah otázek pro jednotlivé rozhovory (na velkou část těchto otázek nejsou ve zprávě uvedeny žádné odpovědi). V přílohách chybí vyhodnocení odpovědí a uváděná konstatování v textu zprávy tedy nelze ověřit. Pro lepší posouzení reprezentativnosti průzkumu by bylo vhodné v kapitole 2 uvést celkové počty respondentů v jednotlivých kategoriích (byť je lze odvodit z Přílohy 7).	<i>Akceptováno.</i> Počty respondentů rozhovorů v jednotlivých kategoriích byly doplněny. Uvedené otázky tvořily sumu informací, které jsme od respondentů potřebovali zjistit. Vzhledem k tomu, že rozhovory byly polostrukturované a respondenti popisovali kontext určitých odpovědí, často tím zodpověděli i ještě nepoložené dotazy. Takové otázky jsme pak nepokládali, protože by respondent musel odpověď opakovat, v seznamu se však objevují.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Vítám uvádění evaluačních otázek v kapitolách týkajících se evaluačních zjištění.	<i>Vzato na vědomí.</i>
-	Zasláno jako připomínka k celku	U projektu MUST za dopad nepovažují zvýšení kvality výuky, dopadem by mělo být až uplatnění absolventů. Přestože nelze ověřit situaci všech absolventů a prokázat kauzální souvislosti, poměrně vysoká míra zaměstnanosti v oboru byla zjištěna a	<i>Akceptováno.</i> Závěrečná zpráva i příloha byly upraveny v tomto smyslu.

		bylo by tedy možné konstatovat, že projekt má v tomto ohledu spíše vysoké (byť nepřímé) dopady.	
-	Zasláno jako připomínka k celku	Doporučuji zvážit uvedení doporučení také v dílčích zprávách obou hodnocených projektů.	<i>Akceptováno.</i> Doporučení doplněna do obou příloh hodnotících jednotlivé projekty.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Vzhledem k tomu, že se jedná o dotační titul, je třeba v doporučeních lépe rozlišit roli ČRA (programování, část identifikace, požadavky na formulaci, monitoring) a realizátorů (identifikace, formulace, realizace a monitoring).	<i>Akceptováno.</i> Text doporučení byl v tomto smyslu upraven.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Nezतोžňuji se s doporučením uvádět logickou stavbu ve vyhlášení dotačních titulů, protože znalost prostředí musí prokázat žadatel a ten by měl být také plně odpovědný za zvolenou strategii. Měly by však být lépe specifikovány cíle (a zejména u programových zemích také indikátory na úrovni programů, pokud má program „vysílání učitelů“ přispívat k jejich naplnění).	<i>Akceptováno s vysvětlením.</i> Cílem doporučení je, aby zadavatel/vyhlašovatel dotačního titulu objasnil potenciálním realizátorům svoje očekávání. Při čtení dotačního titulu by mělo být zřejmé, k jakým žádoucím behaviorálním změnám (výsledky) a systémovým změnám (dopady) mají projekty přispět svými aktivitami (odpovídajícími specifikům prostředí dle znalosti realizátora). Doporučení bylo v tomto smyslu upraveno.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Ze stejného důvodu (nutná znalost prostředí a konkrétních problémů) nepovažuji za zcela přínosné přímé oslovení potenciálních realizátorů pro jednotlivé výzvy – toto doporučení navíc není podloženo konkrétními zjištěními týkajícími se zájmu, nezájmu, či podmínek jednotlivých vysokých škol. Informovat rektory o programu nicméně neodmítám.	<i>Vzato na vědomí.</i>
-	Zasláno jako připomínka k celku	Skutečně partnerské projekty (s hlavním cílem posílit místní vzdělávací kapacity) podporuji, ale „dělení“ dotace nepovažuji za vhodnou (a legislativně/administrativně možnou) metodu.	<i>Akceptováno.</i> Zmínky o partnerských projektech byly upraveny.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Řazení textu a příloh neodpovídá titulnímu listu a identifikačnímu formuláři, které začínají projektem v Kambodži. Současně jsou v titulním listu použity zkratky KAM a MON, které jsou ale dále v textu nahrazeny zkratkami RUA a MUST (případně ČZU-RUA a ČVUT-MUST). Doporučuji sjednotit.	<i>Akceptováno.</i> Upraveno.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Doporučuji doplnit místo realizace (sídlo partnerských univerzit - Ulaanbaatar a Phnom Penh), případně doplnit do příloh schématickou mapu země s vyznačením sídla.	<i>Akceptováno.</i> Sídla partnerských univerzit byla doplněna do textu Závěrečné zprávy.

-	Zasláno jako připomínka k celku	V celém textu je potřeba vysvětlit zkratky při jejich prvním použití (a pokud možno omezit jejich používání) a je potřebné aktualizovat seznam zkratek v Příloze 4. Některé zkratky, resp. odkazy na evaluační otázky (EODPH, EODPT) nejsou vysvětleny.	<i>Akceptováno.</i> Zkratky vysvětleny.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Doporučuji zvážit doplnění referencí evaluačního týmu (z dílčí zprávy RUA) do souhrnné zprávy.	<i>Akceptováno částečně.</i> Reference byly doplněny do dílčí zprávy za projekt ČVUT-MUST – z důvodu omezeného rozsahu jsme do shrnutí Závěrečné zprávy upřednostnili text týkající se zjištění a doporučení.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Doporučuji anonymizovat respondenty, zejména z řad absolventů, protože není jasné, zda souhlasili se zveřejněním svých jmen a formulací souvisejícího textu.	<i>Neakceptováno.</i> Všichni respondenti byli v rozhovorech informováni o účelu a způsobu využití jimi poskytnutých informací včetně jména a souhlasili s nimi, proto je uvádíme.
-	Zasláno jako připomínka k celku	U projektu ČZU-RUA je třeba lépe zformátovat legendu k obrázku 2.	<i>Akceptováno.</i> Legenda byla vložena ve formě obrázku, aby nedocházelo ke změnám formátů.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Před odevzdáním zprávy by měla být ještě provedena konečná jazyková editace, případně sjednoceno formátování.	<i>Akceptováno.</i> Jazyková editace i formátování byly provedeny.
iv	V případě projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži</i> bylo celkové zaměření vyhodnoceno jako spíše vhodné, relevanci naplně jednotlivých aktivit – zejména výukových bloků – však nebylo možné zcela ověřit.	Doplňte, <u>proč</u> v případě projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži</i> nebylo možné zcela ověřit relevanci naplně jednotlivých aktivit – zejména výukových bloků. (str.4 ZZ)	<i>Akceptováno.</i> Do textu hlavní zprávy bylo doplněno zdůvodnění: protože projektová dokumentace ani realizátor projektu neposkytlí pro potřeby evaluace všechny požadované podklady. Do textu přílohy č. 3 byla doplněna kapitola č.3 Přehled naplnění závazků.
13	Spolupráci umožnil především charakter některých aktivit, v jejichž rámci mohly školu navštívit zainteresované organizace; omezením bylo zaměření obou univerzit, protože v Kambodži v oblasti zemědělství nebyla Česká republika aktivní.	Některé zemědělské projekty probíhají (např. Diakonie) a pracovníci RUA jsou pro ně využíváni.	<i>Akceptováno částečně.</i> Formulaci o neaktivitě České republiky v oblasti zemědělství v Kambodži jsme převzali od pracovníků ČRA a z koncepčních dokumentů, informovali jsme se také na ZÚ a u realizátora projektu. O projektu Diakonie v rámci programu EU Aid Volunteers. zaměřeném na Disaster Risk Reduction jsme se nedozvěděli, asi proto, že je projekt primárně financován z Commission's European Community Humanitarian Office. Z hlediska EO <i>Jakým způsobem probíhala vzájemná koordinace a komunikace s dalšími českými iniciativami ZRS v partnerských zemích?</i> se detailněji vyjadřujeme v Příloze č. 3.
15	Hlavní plánované výsledky projektu měly být čtyři:	V předchozím textu (např. strana 4) je uvedeno, že výsledky/cíle stanoveny nebyly. Mělo by tedy být	<i>Akceptováno.</i> Text byl zpřesněn.

		vyjasněno, že/zda se jedná o rekonstruovanou logiku.	
19	Mimo FF neměli relevantní pracovníci o projektu ani dostatečné povědomí a často si již v době evaluace nebyli spolupráce s ČZU vědomi.	Bylo by dobré vztáhnout tuto informaci i k pokračujícím projektům – z tohoto pohledu je zvláštní, že o spolupráci s ČZU nevědí.	<i>Akceptováno s vysvětlením.</i> Vztažení informace k budoucím projektům by bylo spekulativní. V textu z Přílohy č. 3 k tomuto faktu upřesňujeme, že: pedagogové RUA, uvedení mezi kontaktními osobami projektu v projektové dokumentaci pro fakulty FAERD, FA-I a FATAM, v rozhovorech během evaluační mise opakovaně uvedli, že si nejsou za svoji fakultu vědomi probíhajícího projektu s ČZU na jejich fakultě, obecně je mezi pedagogy projekt vnímán jako spolupráce ČZU s fakultou Fisheries (FF) . Po bližším dotazování tito pedagogové upřesňovali, že si vzpomínají na to, že zástupce ČZU vedl na jejich fakultě nějaký výukový blok pro studenty, ale obvykle se tohoto semináře neúčastnili, nebo pouze krátce v úvodu.
20	Kladně lze hodnotit relativně dlouhé pobyty českých pedagogů na MUST, které minimalizovaly počet dlouhých letů. Spolupráce s RUA obsahovala větší množství kratších pobytů.	Zde je hodnocení vztaženo prakticky pouze k cestám realizátorů. Bylo by dobré zmínit, zda aktivity zahrnovaly ochranu životního prostředí resp. udržitelný rozvoj ve svém odborném obsahu.	<i>Akceptováno</i> Text byl upraven. Z hlediska životního prostředí v Kambodži potenciálně může být přínosem projektem podporovaný šetrný způsob solárního sušení jako formy zpracování posklizňové produkce.
21	Vyplynávají z výsledků evaluace nějaká systémová doporučení pro úpravu zaměření nebo pro zvýšení efektivity programu Vysílání učitelů?	Zde se zdá, že doporučení vyplynávají z názoru evaluátora nikoliv z výsledků evaluace. Zájem o navrhované řešení by měl být podložen zjištěními průzkumu.	<i>Akceptováno.</i> Podle požadavků zadávací dokumentace byl program vyhodnocen na základě evaluace dvou projektů realizovaných v jeho rámci. Jsme si vědomi toho, že hodnocení je tedy pouze indikativní a pro komplexní evaluaci by bylo třeba provést širší šetření, které by pracovalo s daty z více projektů i s průřezovými informacemi o programu. Upozornění v tomto smyslu bylo připojeno do textu Závěrečné zprávy.
21	V optimálním případě by pak jako příjemci dotace vystupovaly obě školy, ne pouze český partner; realizační tým by toto rozložení reflektoval.	Stále existuje jistá legislativní bariéra pro udělování dotací do zahraničí; dělení dotace (na konkrétní projekt) nepovažují za systémové řešení – projekt musí být konzistentním celkem s jasnou rolí partnerů, dva dílčí projekty se samostatnými dotacemi by patrně tuto konzistenci nepřinesly.	<i>Akceptováno.</i> Návrh byl vypuštěn.

Připomínky evaluačního experta Mgr. D. Svobody – 2. kolo připomínkového řízení			
Str.	Kontext	Připomínka	Vypořádání
	Pozitivně hodnotím využívání teorie změny pro hodnocení projektové logiky a dosažených, resp. možných výsledků.	Příloha byla upravena a doplněna o podrobnější vysvětlení. Za částečně zavádějící považují používání termínu „výsledky“ jako alternativy termínu „cíl“ – rozvojová terminologie rozlišuje	<i>Akceptováno.</i> Příloha č. 6 projektové dokumentace Matice logického rámce, byla vložena jako poslední kapitola a je na ni odkazováno v textu Přílohy 3 evaluační zprávy, např. na str.4; 7; 18; 34; 41.

	<p>K návrhům teorie změny mám nicméně komentáře ke stanovení výsledků – k dopadům, cílům na úrovni změny chování a výstupům – viz Příloha 9.</p>	<p>výsledky na úrovni dopadů (benefity po cílové skupiny), cílů (změna chování, postupů či situace) a výstupů. Z vysvětlení v příloze 9 je nicméně zjevné, že intervenční logika dotačního titulu byla chybně formulována. Uvítal bych v přílohách také uvedení původních matic logického rámce, aby byly jasnější slovně popisované nedostatky (resp. klady) projektové logiky.</p>	<p>Problémem pro využití této matice pro evaluaci jsou logické chyby. Příklad: Je uveden <u>cíl</u>, že „10 % studentů a pedagogů RUA se zapojilo do programu zkvalitnění vědecko-výzkumné práce (realizace diplomových prací, formulace výzkumných projektů, zásady publikování vědeckých prací)“, což znamená přibližně 500 studentů a 12 pedagogů. Jenže logicky výše postavený <u>záměr</u> uvádí, že „Na konci projektu má 20 % vysokoškolských pedagogů v oboru zemědělství více znalostí o zásadách vědecko-výzkumné činnosti a možnostech zapojení do mezinárodních vzdělávacích programů.“, což znamená 24 pedagogů z těch 12 zapojených (nonsense). Pro studenty <u>záměr</u> uvádí, že „Na konci projektu má 10 % vysokoškolských studentů kvalitnější znalosti v oboru zemědělství a ve vědecko-výzkumné praxi.“ Což znamená, že 500 studentů mělo získat jak podporu výukou (polovina z cílových 20 % / 1000), tak podporu vědecko-výzkumnými aktivitami (realizace diplomových prací, formulace výzkumných projektů, zásady publikování vědeckých prací) a takto projektové aktivity reálně nebyly nastaveny, protože indikátory pro vědecko-výzkumnou činnost uvádějí, že bude „Vypsáno 10-15 společných diplomových či bakalářských témat, 100 účastníků odborného semináře vědecké a publikační činnosti“, takže i v maximální variantě má být cíl podpory studentů vědecko-výzkumnou činností 150 osob, bez ohledu na to, že do účastníků spadají i pedagogové, pro které byly semináře cíleny primárně. (Nehledě na velmi nevhodně zvolený popis cílové skupiny, který je odlišný pro cíl a pro záměr.)</p> <p>Za druhé, kromě logických chyby, nelze matici pro evaluaci využít vzhledem ke kombinaci neslučitelných údajů – indikátory uvádějí cílové hodnoty sloučeně jak pro cílové skupiny (studenti a pedagogové), tak pro tematické oblasti odlišných forem podpory (např. kvalitnější znalosti a zároveň povědomí o mobilitě), což odporuje základním požadavkům na tvorbu monitorovacích indikátorů.</p> <p>Terminologie byla zachována, aby odpovídala termínům využívaným ve formulaci evaluačních otázek.</p>
	<p>Evaluační design lze nicméně považovat za poměrně slabý – výsledky jsou založeny hlavně na rešerši a rozhovorech, doplněných v případě MUST</p>	<p>Byla doplněna informace o překážkách. Nadále nicméně považuji design evaluace za slabší – dáno i relativně nízkým počtem respondentů mj. vzhledem k načasování evaluace (viz i doporučení č. 8). Z tohoto pohledu mohou některé závěry působit</p>	<p><i>Vzato na vědomí.</i> Bagatelní podporu lze definovat u podpořených osob; jedná se o situaci, kdy je daná podpora tak málo intenzivní, že nevede k zamýšleným cílům. V případě, že bylo určitými aktivitami podpořen nízký počet osob vzhledem k celkové alokaci (avšak dostatečně intenzivně), nejedná se o</p>

	<p>pozorováním a panelem expertů. Z objektivních důvodů nemohly být dostatečně využity dotazníky a případové studie (studie byly částečně nahrazeny citacemi v textu). Doporučuji sjednotit schéma metodického postupu evaluace (podle reality) v obou dílčích zprávách.</p>	<p>jako nedostatečně podložené. Poměrně velký rozdíl je i v přístupu k hodnocení jednotlivých projektů. U projektu MUST může (mj. ve vztahu k celkovému rozpočtu) jako bagatelní působit podpora pouhých dvou odborných předmětů s relativně nízkým počtem absolventů. Obdobné výsledky s potenciálem formalizovaného zapojení do výuky má v některých oblastech (ichtyologický výzkum a sbírka ryb, Letní škola případně Filmový festival, rozšiřující se mezinárodní spolupráce včetně spolupráce mezi oběma univerzitami) také projekt RUA, ale jeho hodnocení je podstatně horší. Přestože jsou dobře identifikovány dílčí klady a nedostatky, celkové hodnocení nepůsobí vyváženě.</p>	<p>bagatelní podporu, ale o nízkou hospodárnost. Domníváme se nicméně, že v případě projektu ČVUT-MUST byl dostatečně intenzivním způsobem podpořen počet osob, který byl adekvátní výši alokovaných prostředků.</p> <p>Evaluace uznává, že některé z aktivit realizovaných na RUA týmem ČZU mají potenciál být zařazené do výuky, jedná se nicméně stále o jinou situaci než na MUST, kde k zařazení do výuky reálně došlo v rámci projektu a tato výuka stále trvá.</p>
	<p>Ze stejného důvodu (nutná znalost prostředí a konkrétních problémů) nepovažuji za zcela přínosné přímé oslovování potenciálních realizátorů pro jednotlivé výzvy – toto doporučení navíc není podloženo konkrétními zjištěními týkajícími se zájmu, nezájmu, či podmínek jednotlivých vysokých škol. Informovat rektory o programu nicméně neodmítám.</p>	<p>Text upraven. Šetření mezi univerzitami (doporučení 3) a priori neodmítám, ale doporučení není podloženo žádnými zjištěními týkajícími se aktuální absorpční kapacity programu.</p>	<p><i>Vzato na vědomí.</i> Šetření mezi univerzitami by mohlo poskytnout údaje o absorpční kapacitě programu.</p>
	<p>U projektu MUST doporučuji do závěrů doplnit využívání získaných podkladů, znalostí a dovedností ze strany pedagogů.</p>	<p>Nebylo doplněno, přestože patřilo mezi cíle.</p>	<p><i>Akceptováno.</i> Závěry tuto informaci obsahují, jako podpořené osoby jsou nicméně uvedeni „absolventi kurzu MATLAB“, přičemž výše v textu je zmíněno, že se jedná o pedagogy. Formulace byla nicméně upravena tak, aby byl obsah co nejjasnější.</p>
	<p>Doporučení č. 5: V projektových žádostech požadovat informaci o intenzitě konkrétní podpory</p>	<p>Doporučení 5 je sporné – uváděná kritéria zůstávají na úrovni aktivit a nemají přímý vztah k výsledkům na jakékoliv úrovni (ani k nebagatelní podpoře – viz doporučení 2). Indikátory by měly být sledovány od úrovně výstupů (v daném případě na úrovni absolventů/proškolených osob). Sporné je i zařazení pod fázi monitoringu vzhledem k tomu, že mají být</p>	<p><i>Akceptováno částečně.</i> Text doporučení byl zpřesněn. Domníváme se, že specifikace plánované intenzity podpory pomůže hodnotitelům snáze určit rozsah navrhovaných aktivit. V současném nastavení je např. možné navrhnout „výukový blok“ bez specifikace, zda se jedná o dvouhodinovou či celotýdenní aktivitu.</p>

		tyto údaje podle evaluátora uváděny v projektových žádostech (kdy lze potřebný časový rozsah většinou pouze odhadovat). Doporučuji vyřadit nebo přeformulovat.	
	Doporučení č. 6: Vytvořit sadu údajů, které budou realizátoři vykazovat v závěrečných zprávách	Doporučení 6 je duplicitní. Navrhované údaje lze monitorovat a reportovat/nebo archivovat (s respektováním ochrany osobních údajů), ale jsou de facto nepodstatné vzhledem k původnímu záměru prokázat nebagatelní podporu (tu nelze prokázat na základě odpracovaných dnů ze strany realizátora). Pokud jde o to získat kontakty pro možné budoucí evaluace, bylo by vhodnější nastavit systém průběžného monitoringu resp. evaluace (time series). Doporučuji přeformulovat.	<i>Akceptováno částečně.</i> Doporučení č. 6 bylo upraveno. Sběr osobních údajů není navrhován z důvodu prokázání nebagatelní podpory (k tomu slouží vykazování reálně poskytnuté podpory v jednotkách času), ale k umožnění kontaktu s podpořenými osobami v případě potřeby (typicky při evaluaci).
	Doporučení č. 7: Informovat o výběrovém řízení přímo potenciální realizátory	Doporučení 7 doporučuji vyřadit, pokud o toto oslovení neprojeví školy zájem v rámci průzkumu v rámci doporučení 3. V otevřených soutěžích nelze identifikovat a oslovit všechny potenciální realizátory (mj. viz i různé projektové týmy na různých fakultách jednotlivých univerzit).	<i>Neakceptováno.</i> Vzhledem k tomu, že ToR přímo obsahuje otázku na možnosti zvýšení zájmu potenciálních realizátorů, toto doporučení zařazujeme jako jednu z relevantních možností (zejm. vzhledem k tomu, že toto informování nepředstavuje výraznou technickou ani časovou zátěž pro ORS). Souhlasíme, že všechny potenciální realizátory (ve smyslu projektových týmů) oslovit nelze – rozšíření informace mezi vysoké školy však stále považujeme za potenciálně užitečné.
	Zasláno jako připomínka k celku.	Nebylo však zodpovězeno, zda byla tematika ochrany životního prostředí součástí odborných přednášek či materiálů (kromě filmového festivalu).	<i>Akceptováno</i> Do textu byla doplněna informace: Konkrétní uvedení tematiky ochrany životního prostředí jako součástí odborných přednášek či materiálů nelze vyhodnotit, protože evaluátor nemá k dispozici všechny výukové materiály. V těch, které k dispozici má (seznam v pozn. pod čarou), tato tematika zmíněna není.
	Zasláno jako připomínka k celku.	Pokud jde o české projekty v sektoru zemědělství, měl jsem na mysli zejména trilaterální projekt CHALD - Community Based Social Harmonization and Livelihood Development 2014 – 2016, přestože začal až v posledním roce realizace projektu RUA.	<i>Akceptováno</i> Do textu byla doplněna informace: Během evaluace nevyplývalo, že by docházelo ke koordinaci s dalšími projekty (např. projekt Diakonie v rámci programu EU Aid Volunteers zaměřeném na Disaster Risk Reduction, nebo trilaterální projekt CHALD - Community Based Social Harmonization and Livelihood Development 2014 – 2016), protože hodnocené projekty neměly k obdobné kooperaci potřebu.

Připomínky ČVUT			
Str.	Kontext	Připomínka	Vypořádání
-	Zasláno jako připomínka k celku	Snaha angažovat zahraniční partnery už v přípravné fázi, tj. v podání žádosti, je zdravá myšlenka. ČRA by měla striktně vyžadovat, aby formulace cílů byla schválená a potvrzená písemně přijímající stranou.	<i>Vzato na vědomí.</i> Angažmá zahraničních partnerů v přípravné fázi podporujeme a v tomto smyslu se v doporučeních vyjadřujeme.
-	Zasláno jako připomínka k celku	Hodnocení výsledků projektu by mělo být měřeno stupněm splnění cílů. Udržitelnost by měla být posuzována jako udržitelnost (dalšího využívání) výsledků. Jestliže OECD vyžaduje hodnocení udržitelnost vzhledem k dopadům, pak dopad musí být formulován jako měřitelný výsledek již při žádosti – identifikační fázi (např. ČZU naučí protistranu systematickému sběru dat; ČVUT předá protistraně předmět, zařazený do řádné výuky ...) Důležité je i doporučení k větší podpoře následných kontaktů, ale lze pochopit, že ani ČRA, ani MZV nemohou dávat v rámci svých současných aktivit takovou podporu. Pokud dojde k nějaké užší spolupráci s ministerstvem školství, bylo by možná dobré zabývat se myšlenkou následné podpory ze strany MŠMT pro projekty doporučené ČRA a MZV.	<i>Vzato na vědomí.</i> Ano, hodnocení výsledků i dopadů je měřeno v ideálním případě k jejich indikátorům stanoveným v projektové dokumentaci. V případě, kdy nejsou definovány jednotlivé prvky teorie změny, ani tyto indikátory, je obtížné projekt posuzovat. Standardním řešením je v tomto případě rekonstrukce teorie změny a hodnocení podle ní.

Připomínky ČZU – 1. kolo připomínkového řízení			
Str.	Kontext	Připomínka	Vypořádání
iii	Manažerské shrnutí – Popis hodnocených intervencí	Přesné znění projektu je následující: Hlavní výstupy předkládaného projektu zahrnují podporu rozvoje v oblasti vědy a výzkumu, pedagogiky a internacionalizace RUA. Cíle projektu bude dosaženo realizací následujících aktivit. Nejprve bude provedena podrobná analýza úrovně RUA v oblasti pedagogiky, zahraničních vztahů, vědy a výzkumu. V rámci zkvalitnění výuky odborných předmětů budou zajištěny přednášky od českých odborníků, připraveny výukové materiály, zaveden systém evaluace výuky, uspořádány Kariérní dny a Filmový festival pro studenty. V oblasti vědy a výzkumu bude kladen důraz na vytipování a	<i>Vzato na vědomí.</i> Shrnutí obsahuje stručný popis hodnocených intervencí, jeho cílem není citovat texty z projektové dokumentace. Citace přesného znění projektu je uvedena v Příloze č. 3. Do této detailní přílohy reflektující projekt ČZU-RUA byl také doplněn monitorovací list uvádějící přesně seznam aktivit z projektové dokumentace, jejich závazky ve formě hodnot indikátorů a míru naplnění závazků na čtyřstupňové škále.

		realizaci společných výzkumných témat, zvýšení kvality vlastní vědecké činnosti RUA a podporu talentovaných studentů a jejich výzkumných projektů. V oblasti zahraničních vztahů bude pozornost orientována zejména na zhodnocení potenciálu akreditace společného mezinárodního „joint/double degree“ studijního programu mezi RUA a ČZU a podání společného projektu zaměřeného na mobilitu studentů. Součástí projektu bude i zajištění potřebného materiálního vybavení univerzity a propagace aktivit projektu.	
iii	Projekt <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži</i> byl vzhledem ke svému rozsahu a výši dotace (2,5 mil Kč) formulován příliš ambiciózně samotný projektový návrh byl nerealistický vzhledem k očekávaným výsledkům.“	Nepodložené subjektivní tvrzení, které není založené na objektivních výstupech projektu.	<i>Neakceptováno.</i> Zdůvodnění, proč evaluátor hodnotí projekt ČZU-RUA za příliš ambiciózní obsahuje kromě ZZ i Příloha č. 3.
iii	Aktivity projektu byly roztrženy do velmi krátkodobých podpor čtyřem různým fakultám a univerzitě jako celku: za dva roky proběhlo celkem devět různých misí.	Dle projektového dokumentu je to napsáno takto: Spolupráce probíhala na úrovni celé univerzity, jako prioritní oblasti rozvoje byly vybrány tyto fakulty: (i) Zemědělských technologií a Managementu ii) Rybářství a (iii) Zemědělské ekonomiky a Rozvoje venkova. Cílovou skupinou jsou především studenti a pedagogové z RUA.	<i>Akceptováno částečně.</i> Text byl přeformulován a doplněn: Aktivity projektu probíhaly formou jednotlivých podpor omezeného rozsahu, jak na úrovni celé univerzity, tak prioritně na čtyřech různých fakultách: v letech 2012-2014 proběhlo celkem devět krátkodobých návštěv českých odborníků na RUA. Přesný rozsah podpory není v projektové dokumentaci uveden a bylo v tomto smyslu vůči dotačnímu titulu naformulováno doporučení.
iii	Aktivity byly koncipované jako jednorázové (či opakované) bez ambice na zavedení systémové změny.	Aktivity projektu byly pojaty komplexně, právě aby mohly vést k systémovým změnám na univerzitě.	<i>Neakceptováno.</i> Samotná velká šíře záběru aktivit a jejich různorodost neznámá, že jde o zavádění systémové změny (např. zavedení nového předmětu, postupu, procesu). Text shrnutí byl doplněn: „Předpoklad formulovaný realizátorem projektu, že komplexně pojaté aktivity samy o sobě přímo povedou k systémovým změnám na partnerské univerzitě, se během evaluace nepotvrdil.“
iv	Už z projektového návrhu tedy mohlo být patrné, že z hlediska svých plánovaných cílů projekt	Nepodložené subjektivní tvrzení, které není založené na objektivních výstupech projektu.	<i>Akceptováno částečně.</i> Text Shrnutí byl upraven, aby bylo zřejmé, že se v této části vyjadřuje k projektové logice a zaměření projektu, nikoliv k výstupům projektu.

	pravděpodobně nebude úspěšný.		
iv	Relevance projektu ČZU-RUA je spíše vysoká .	Není jasné, proč by relevance projektu nebyla vysoká , když to je potvrzeno jak ze strategických dokumentů v Kambodži, tak se strany univerzity, že mezi prioritní oblasti patří posílení vědy a výzkumu, mezinárodních aktivit i kvality výuky.	<i>Neakceptováno.</i> Největší detail ke zdůvodnění využití určitého stupně škály naplnění kritéria je uveden v Příloze č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry. Vzhledem ke kvalitativnímu popisu škály naplnění kritéria využívané na MZV odpovídá zjištění k projektu ČZU-RUA hodnotě „spíše vysoká“, tj. „v konkrétním kontextu projekt naplnil maximum požadavků, existují však omezení na úrovni externích faktorů nebo drobné nedostatky týkající se realizace.“
iv	Ve spolupráci ČZU-RUA nebyla prvotní identifikace náplně jednotlivých aktivit dostatečně provedena a zejm. v případě přímé výuky vycházela spíše z návrhů realizačního týmu.	S RUA jsme spolupracovali již od roku 2010 v rámci projektu ERASMUS MUNDUS EURASIA 2. V roce 2011 proběhla první návštěva Ing. Petry Chaloupkové, Ph.D. (proděkanka FTZ pro zahraniční vztahy) a Ing. Olgy Leuner, Ph.D. (proděkanka FTZ pro vědu a výzkum), kde byla diskutována možná spolupráce mezi RUA a ČZU. Dále pak v létě 2012 Ing. Miloslav Petrtýl, Ph.D. spolu se třemi studenty z FTZ se podílel na sběru dat přímo v Kambodži za spolupráce s místními studenty. Během těchto návštěv právě již byly identifikovány oblasti pro možnou spolupráci mezi univerzitami na základě rozhovorů se zástupci univerzity, spolupráce se studenty a dále i pak díky analýze místního prostředí. Na základě těchto zkušeností byl předložen evaluovaný projekt.	<i>Akceptováno částečně.</i> Formulace byla upravena, aby lépe vyjadřovala, že ve spolupráci ČZU-RUA nebyla dostatečně identifikována konkrétní potřeba univerzity, kterou by náplň jednotlivých aktivit měla řešit. Vstupní analýzy nejsou pro tuto identifikaci dostatečně detailní a zástupci partnerské univerzity spíše přijímají návrhy realizačního týmu.
iv	Příprava výukových materiálů, bloková výuka českými pedagogy a realizace společných výzkumných témat se neukázaly jako efektivní z důvodů nedostatečné identifikace potřeb, nízké koncentrace podpory, nepřiměřené centrální koordinace a zkrácení výuky oproti projektové žádosti.	Koordinace probíhá právě na nejvyšší možné úrovni, jedná se o zahraniční projekt, tudíž je vedena přes prorektorku pro zahraničí. Není tak jasné, proč by měla být nepřiměřená. Tento způsob komunikace je naprosto nutný v Kambodži a navíc standardní v univerzitním prostředí.	<i>Neakceptováno.</i> Zdůvodnění formulací ve Shrnutí obsahuje detailně Příloha č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry. Základním principem pro dosažení cílů projektu uváděným v projektové žádosti je „spolupráce mezi odborníky“ ČZU a RUA, v rámci evaluačních rozhovorů se ale potvrdilo, že tyto vazby mezi odborníky vznikly pouze ve výjimečných případech. Pedagogové na české i kambodžské straně uváděli způsob koordinace projektu za omezující pro přímou spolupráci.

iv	Pozitivní dopad projektu z hlediska výzkumu byl primárně dosažen na straně ČZU.	Nepodložené subjektivní tvrzení, které není založené na objektivních výstupech projektu.	<p><i>Neakceptováno.</i></p> <p>Zdůvodnění formulací ve Shrnutí obsahuje detailně Příloha č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry. Text byl zpřesněn formulací, že z hlediska výzkumu dosáhla ČZU vyšších přínosů než RUA.</p> <p>Z hlediska rozvoje vědecké a výzkumné činnosti nebyl změněn stav, který konstatovala vstupní analýza vědeckých aktivit z roku 2012, kde je uvedeno, že publikační činnost na RUA je tažena především zahraničními spolupracujícími organizacemi. Tyto organizace společně s autory z RUA publikují výsledky společných projektů. Těto praxi odpovídá i současná praxe v projektu ČZU-RUA, kde se podařilo dosáhnout výstupů na FF a FA-I RUA ve smyslu publikace vědeckých článků na témata související s projektem, kdy jsou ale na pozicích prvních dvou autorů článku vždy zástupci ČZU.</p>
iv	Aktivity určené pro rozvoj univerzity vykazují často úspěšné provedení, ale velmi omezenou efektivitu a udržitelnost.	Vzhledem k tomu, že v návaznosti na evaluaovaný projekt byly získány další 3 mezinárodní projekty a 1 navazující český projekt, 1 výzkumný projekt s naší podporou, publikovány 2 impaktované články ve vědeckých časopisech, není zřejmé, proč projekt není efektivní ani udržitelný.	<p><i>Akceptováno částečně.</i></p> <p>Zdůvodnění formulací ve Shrnutí obsahuje detailně Příloha č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry. Text Shrnutí byl zpřesněn formulací, že z hlediska výzkumu dosáhla ČZU vyšších přínosů než RUA. Aktivity určené pro rozvoj univerzity, např. metodická a technická podpora revize stávajících studijních programů včetně návrhu systému hodnocení kvality výuky, zpracování vstupních analýz, zpracování analýzy proveditelnosti pro Joint/Double Degree, byly provedeny, ale jejich účinnost a udržitelnost je omezená.</p>
iv	Jako špatná praxe byla označena tvorba analýz bez zpětné vazby partnerské školy, nedostatečná koordinace obsahu výukových bloků s konkrétním pedagogem v předstihu, roztržitá a málo intenzivní podpora různým fakultám a výuka v angličtině bez asistence (vše ČZU-RUA).	<p>Prvotní analýzy měly sloužit pro potřeby ČZU a CRA, aby doplnily informace o systému vzdělávání na RUA. Jedná se o informace poskytnuté z RUA a podložené případně dalším hodnocením (viz. v oblasti z vědy a výzkumu), tudíž jsme nepovažovali za nutné to předkládat na RUA.</p> <p>Koordinace probíhá přes prorektorku pro zahraničí, která to dále komunikuje s pedagogy. Jednotlivá témata jsou předem domlouvána dle požadavků RUA.</p> <p>Výuka na RUA často probíhá v AJ, samotní pedagogové mají materiály v AJ a přednáší v khmérštině. Při výuce jsou přítomni zástupci z univerzity, kteří mohou velmi dobře překládat v případě potřeby. Studenti se ptají v angličtině, tudíž jsme nezaznamenali nejmenší problém</p>	<p><i>Neakceptováno.</i></p> <p>Zdůvodnění formulací ve Shrnutí obsahuje detailně Příloha č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry. Dobrou praxí v zahraniční rozvojové spolupráci je sdílet s partnerem všechny výstupy projektu, ze kterých by potenciálně mohl mít užitek, a proto je vznik dokumentů analyzujících z různých ohledů stav partnerské univerzity, bez jejich sdílení s tímto partnerem, špatná praxe.</p> <p>Někteří odborníci ČZU i RUA během rozhovorů uvedli, že centrální koordinace omezila jejich možnost přímo navázat partnerství a spolupráce na přípravě výukových bloků neprobíhala ideálně. Vzhledem k tomu, že jde o základní princip, na kterém měl projekt dosáhnout svého cíle, uvádíme toto zjištění.</p> <p>Pedagogové RUA uvedení jako spolupracující na projektu za jednotlivé fakulty uváděli, že spíše neměli čas se výuky účastnit. Uváděli také skutečnost, že schopnost studentů a pedagogů RUA komunikovat v angličtině je omezená. Tato zjištění uvádíme ve zprávě.</p>

		s výukou v AJ. Zájem ze strany RUA o výuku v AJ Vám potvrdila i prorektorka pro zahraničí.	
v	Jen ve výjimečných případech však došlo k předání textových podkladů nebo dalších ucelených materiálů k podpoře výuky místním pedagogem.	Reformulace: Jen ve výjimečných případech však došlo k předání textových podkladů nebo dalších ucelených materiálů k podpoře výuky místním pedagogem. Ppt prezentace jsou běžnou součástí výukových materiálů tj. standardně slouží i jako výukový podklad pro místní pedagogy.	<i>Neakceptováno.</i> Zdůvodnění formulací ve Shrnutí obsahuje detailně Příloha č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry. Projektová dokumentace uvádí, že <i>českými odborníky budou připraveny materiály pro výuku v anglickém jazyce. Jedná se o <u>powerpointové prezentace, textové podklady a další materiály, které pomohou zvýšit kvalitu daných předmětů.</u></i> Roční zpráva projektu za rok 2014 uvádí, že <i>Českými pedagogy byly připraveny materiály pro výuku v anglickém jazyce. Jedná se o <u>powerpointové prezentace, textové podklady a další multimediální materiály, které slouží ke zvýšení kvality výuky vybraných předmětů.</u></i> Roční zpráva projektu za rok 2013 uvádí, že z <i>ichtyologických dat získaných během odlovu ryb, vznikne <u>odborná publikace pro pedagogické účely.</u></i> Odborníci RUA byli během rozhovorů dotazováni, zda mají k dispozici výše uvedené materiály tak, jak je specifikovala projektová dokumentace. Zjištění z rozhovorů je, že jen ve výjimečných případech došlo k předání textových podkladů nebo dalších ucelených materiálů k podpoře výuky místním pedagogem nad rámec powerpointové prezentace.
v	Míra naplnění kritéria efektivity projektu <i>Inovace výuky na MUST</i> byla vyhodnocena jako vysoká ; projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání</i> spíše nízká .	Vzhledem k výše uvedených komentářům není zřejmé, na jakých objektivních důvodech byla efektivita hodnocena jako spíše nízká.	<i>Neakceptováno.</i> Viz vypořádání předchozích komentářů a Příloha č. 3, která u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry obsahuje detailní zdůvodnění formulací ve Shrnutí. Vzhledem ke kvalitativnímu popisu škály naplnění kritéria využívané na MZV odpovídá zjištění k projektu ČZU-RUA hodnotě „spíše nízká“, tj. <i>významnější nedostatky v rámci projektového cyklu nebo v aplikovaných postupech a/nebo závažné problémy na úrovni externích faktorů.</i>
v	V případě projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> bylo dosaženo výsledku v oblasti podpory mobility; dalších tří výsledků (výuka s českými materiály, zvýšení znalostí a uplatnitelnosti, zvýšená míra publikace) dosaženo nebylo.	Reformulace: V případě projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> bylo dosaženo výsledku v oblasti podpory mobility; dalších tří výsledků (výuka s českými materiály, zvýšení znalostí a uplatnitelnosti, zvýšená míra publikace) dosaženo ne bylo. Výuka probíhala v angličtině. Ve zprávě dále je uvedeno, že např. během Letní školy či Filmového festivalu ke zvýšení znalostí došlo.	<i>Akceptováno částečně.</i> Zdůvodnění formulací ve Shrnutí obsahuje detailně Příloha č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry. Text Shrnutí byl upraven. V případě projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> bylo dosaženo výsledku v oblasti podpory mobility; dalších tří výsledků (výuka s materiály vzniklými ve spolupráci odborníků v rámci projektu, zvýšení znalostí a uplatnitelnosti studentů RUA na trhu práce, zvýšená míra publikace studenty a pedagogy RUA) dosaženo spíše nebylo. Studenti RUA spíše nezískali podporu nebo kombinaci podpor, která by měla potenciál pozitivně ovlivnit jejich uplatnitelnost na trhu práce (výukové bloky byly krátké, podpora byla

			distribuuována mezi různé ročníky a obory). Nepotvrdilo se, že by pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali v návaznosti na projektové aktivity (publikační činnost RUA je stále tažena partnery ze zahraničních projektů, a to i v případě projektu ČZU-RUA, kde vznikly dva vědecké články s kambodžským autorem na třetí pozici). Na RUA došlo k realizaci navazujícího projektu ČZU-RUA, který je podporován z dotačního titulu ČRA, a dále projektu pro podporu mobility ALFABET a projektu ASKAsia.
v	Na RUA došlo k realizaci navazujícího projektu ČZU-RUA, který je podporován z dotačního titulu ČRA, a dále v projektu pro podporu mobility ALFABET.	Doplnění: Na RUA došlo k realizaci navazujícího projektu ČZU-RUA, který je podporován z dotačního titulu ČRA, a dále v projektu pro podporu mobility ALFABET a projekt zaměřeny na uplatnění absolventů na trhu práce ASK Asia.	<i>Akceptováno částečně.</i> Provedená úprava textu Shrnutí viz předchozí připomínka.
v	Míra naplnění kritéria efektivnosti/účelnosti projektu <i>Inovace výuky na MUST</i> byla vyhodnocena jako spíše vysoká ; projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> spíše nízká .	Vzhledem k výše uvedeným komentářům není zřejmé, proč je spíše nízká.	<i>Neakceptováno.</i> Viz vypořádání předchozích komentářů a Příloha č. 3, která u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry obsahuje detailní zdůvodnění formulací ve Shrnutí. Vzhledem ke kvalitativnímu popisu škály naplnění kritéria využívané na MZV odpovídá zjištění k projektu ČZU-RUA hodnotě „spíše nízká“, tj. <i>významnější nedostatky v rámci projektového cyklu nebo v aplikovaných postupech a/nebo závažné problémy na úrovni externích faktorů.</i>
v	<i>Projekt Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> nedosáhl tří ze svých plánovaných výsledků; pozitivně ovlivnil pouze oblast mezinárodní spolupráce, jakýkoli dosah na úroveň dopadů je tedy velmi omezený.	Reformulace: <i>Projekt Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> nedosáhl tří ze svých plánovaných výsledků; pozitivně ovlivnil pouze oblast mezinárodní spolupráce, jakýkoli dosah na úroveň dopadů je tedy velmi omezený. Vzhledem ke komentářům výše není zřejmé, proč projekt nedosáhl předložených výstupů.	<i>Akceptováno.</i> Připomínka není korektně formulována a byla vypořádána na základě merita problému v souvislosti s diskusí na zasedání referenční skupiny. Formulace Shrnutí byla upravena následovně: V dokumentaci projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> u některých aktivit není jasný jejich výstup a jeho vazba na dosažení cíle, zcela chybí úroveň výsledků a v rámci rekonstrukce teorie změny musela být formulována i úroveň dopadů. Vzhledem k této skutečnosti a dalším omezením vyplývajícím z nedostupnosti kontaktů na podpořené studenty, lze pouze konstatovat, že projekt spíše nedosáhl tří ze čtyř výsledků schválených v rekonstruované teorii změny ve Vstupní zprávě evaluace a prokazatelně dosáhl výsledku v podpoře oblasti mezinárodní spolupráce; nicméně míru naplnění kritéria dopadu nelze vyhodnotit.
vi	Míra naplnění kritéria udržitelnosti u projektu <i>Inovace výuky na MUST</i> byla vyhodnocena jako vysoká ; u	Aktivity probíhají právě za podpory projektů z jiných zdrojů, tudíž je udržitelnost vysoká.	<i>Neakceptováno.</i> Zdůvodnění formulací ve Shrnutí obsahuje detailně Příloha č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry.

	projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> ji nelze vyhodnotit.		Na zajištění dalšího využívání výstupů projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> nebyl kladen důraz, strategie odchodu není považována za relevantní vzhledem k navazující spolupráci. S ohledem na nevyhodnotitelnost dopadu, nelze vyhodnotit jeho udržitelnost.
4-5	Podpora je nesystémová a není zřejmé, zda projekt primárně cílil na podporu pedagogů RUA a kvalitu výuky, nebo na zvýšení konkrétních znalostí přítomných studentů. Už z projektového návrhu tedy mohlo být patrné, že z hlediska svých plánovaných cílů projekt pravděpodobně nebude úspěšný.	Nepodložené subjektivní tvrzení, které není založené na objektivních faktech. - Je psaná dle formátu ČRA. Realizátor neobdržel po dobu realizace komentář, že je třeba něco doplnit či něco chybí.	<i>Neakceptováno.</i> Text byl doplněn o fakta obsažená v Příloze 3. Vzhledem ke svému omezenému rozsahu a výši dotace – cca 2,5 mil Kč – byl projekt formulován velmi ambiciózně. Projektový návrh tvoří 19 typů aktivit ve 4 odlišných oblastech (výuka, vědecko-výzkumná činnost, internacionalizace RUA, propagace projektu) pro 4 různé fakulty a univerzitu jako celek; a zcela chybí úroveň výsledků, je uveden pouze ambiciózní záměr a cíl projektu. Z rekonstrukce teorie změny projektu, která byla schválena ve Vstupní zprávě evaluace, vyšlo zjištění, že logická stavba projektu je riziková v oblasti realističnosti, kdy dostupné zdroje neodpovídají komplexnosti aktivit a ambicím v oblasti cílů. Podpora vůči partnerské univerzitě byla nadesignována především ve formě velmi krátkodobých vstupů a není zřejmé, zda projekt primárně cílil na podporu pedagogů RUA a kvalitu výuky, nebo na zvýšení konkrétních znalostí přítomných studentů. Už z projektového návrhu tedy mohlo být patrné, že z hlediska svých plánovaných cílů projekt pravděpodobně nebude úspěšný. Projektová dokumentace je obsáhlá, ale často neobsahuje konkrétní údaje (seznamy účastníků, termíny misí českých pedagogů na RUA, rozsah výuky, hodnoty indikátorů, výukové materiály k některým předmětům), podle vyjádření realizátora však dokumentace odpovídá požadavkům ČRA.
5	Výuka včetně výukových materiálů je srozumitelná: Předpoklad spíše nebyl naplněn. Úroveň znalosti angličtiny studentů RUA je všeobecně nízká	Předpoklad byl naplněn. Během přednášek byli studenti schopni běžně komunikovat v angličtině, dotazují se při hodinách v angličtině, hlásí se aktivně na mezinárodní projekty zaměřené na mobilitu studentů, kdy se přihlašují v AJ. Samotná výuka na RUA často probíhá na základě materiálů v AJ.	<i>Neakceptováno.</i> Text byl doplněn o zdroj informace. Úroveň znalosti angličtiny studentů RUA je vyjádření jejich pedagogů všeobecně nízká. Do přílohy č. 3 byly doplněny citace vyjádření tří pedagogů k úrovni znalosti angličtiny studentů RUA.
5	Podle informací od pedagogů RUA nebyly české výukové bloky přímo navázány na průběh standardní výuky, což mohlo jejich srozumitelnost pro studenty dále snižovat.	Témata byla předem schválena, případně přímo vyžádána ze strany RUA, tedy od pedagogů z jednotlivých dotčených fakult.	<i>Neakceptováno.</i> Informace vychází z rozhovorů s pedagogy RUA spolupracujícími s projektem za jednotlivé fakulty.

5	<p>Postupy a metodické listy pro práci s ichtyologickým materiálem byly převzaty a jsou využívány, část přednášek (např. cytogenetika) bude ale muset být nadále zajišťována českým partnerem, protože je svojí specializací nad současnou znalostní úrovní fakulty.</p>	<p>Určité praktické dovednosti z této výuky (metodika preparace chromozomů) byla úspěšně předána, vč. nutného know-how i podpory vybavení, čili její využití na RUA dál není závislé na externích expertech a může být využívána proškolenými pracovníky.</p>	<p><i>Akceptováno,</i> Doplněno do textu. Postupy a metodické listy pro práci s ichtyologickým materiálem byly převzaty a jsou využívány, praktické dovednosti z výuky (např. metodika preparace chromozomů) byla úspěšně předána, vč. nutného know-how i podpory vybavení, a její využití na RUA dál není závislé na externích expertech a může být využívána proškolenými pracovníky. Část přednášek (např. cytogenetika) bude muset být nadále zajišťována českým partnerem, protože je svojí specializací nad současnou znalostní úrovní fakulty.</p>
6	<p>Pedagogové RUA se nepodíleli na přípravě výukových materiálů českých kolegů, např. formou připomínek k obsahu nebo zajištěním jejich překladu do khmerštiny.</p>	<p>Témata byla ze strany RUA schválena a materiály byly prezentovány v AJ (i místní pedagogové to vyučují pomocí materiálů v AJ.</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p>
6	<p>Hodnocený projekt nenaplnil některé definované kritické kontrolní body v procesu projektu od nápadu k výsledkům.</p>	<p>Reformulace: Hodnocený projekt nenaplnil některé definované kritické kontrolní body v procesu projektu od nápadu k výsledkům. Analýza stavu a potřeb partnerské univerzity byla provedena, nicméně v nedostatečné podrobnosti; jako problém se pak ukázal nevhodně provedený výběr potřeb, na které se projekt zaměřoval – roztříštěnost aktivit se ukázala jako jeden z limitujících faktorů vzhledem k přispění k systémové změně. komplexní přístup - Analýzy v roce 2012 během projektu sloužily pro potřeby ČZU a ČRA k doplnění znalostí o stavu v oblasti výuky, výzkumných a mezinárodních aktivit RUA. - Analýzy potřeb probíhaly ještě před podáním projektu (v letech 2010-2012 viz. výše).</p>	<p><i>Neakceptováno.</i> Zdůvodnění formulací ve Shrnutí obsahuje detailně Příloha č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry. Text byl doplněn. Analýza stavu a potřeb partnerské univerzity byla provedena, nicméně v nedostatečné podrobnosti; jako problém se pak ukázal nevhodně provedený výběr potřeb, na které se projekt zaměřoval – roztříštěnost aktivit vedoucí k bagatelní míře podpory konkrétním osobám a předmětům, se ukázala jako jeden z limitujících faktorů, vzhledem k přispění k systémové změně.</p>
6	<p>Řešitelský tým byl kompetentní; spolupráce pracovníků obou škol probíhala, na kambodžské straně však zejména prostřednictvím hlavní</p>	<p>Reformulace: Řešitelský tým byl kompetentní; spolupráce pracovníků obou škol probíhala, na kambodžské straně však zejména prostřednictvím hlavní koordinátorky prof. Dr. Mom Seng a pouze v omezené míře mezi odborníky navzájem.</p>	<p><i>Neakceptováno.</i> Zdůvodnění formulací ve Shrnutí obsahuje detailně Příloha č. 3 u jednotlivých evaluačních otázek a v kapitole uvádějící evaluační závěry.</p>

	koordinátorky prof. Dr. Mom Seng a pouze v omezené míře mezi odborníky navzájem.		
9	Na RUA byla identifikace konkrétní náplně jednotlivých aktivit prováděna zejména v první fázi projektu, a to prostřednictvím „analýz“ prováděných realizačním týmem.	Reformulace: Na RUA byla identifikace konkrétní náplně jednotlivých aktivit prováděna doplněna zejména v první fázi projektu, a to prostřednictvím „analýz“ prováděných realizačním týmem. - Identifikace vhodných aktivit probíhala již před podáním projektu.	<i>Akceptováno.</i> Doplněno: Na RUA probíhala spolupráce s ČZU již před zahájením projektu, identifikace konkrétní náplně jednotlivých aktivit pak byla prováděna zejména v první fázi projektu, a to prostřednictvím analýz.
9	Kredibilitu textu snižuje fakt, že v nich nejsou uvedeny seznamy zdrojů ani osoby podílející se na sběru dat.	Metodika sběru dat je uvedena na začátku každé analýzy.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i>
10	Účinnost této aktivity z hlediska internacionalizace RUA je však snížena skutečností, že kromě místních studentů se Letní školy zúčastnili pouze studenti ČZU, nikoli z jiných škol či zemí.	Aktivita byla zaměřena právě na posílení spolupráce mezi Českou republikou a Kambodžou. Nebyl záměr projektu rozšířit tuto aktivity mimo české studenty, administrativně je to komplikované i třeba vzhledem k pojištění (ČZU je pojištěná v případě organizace vzdělávacích aktivit pro pedagogy i studenty ČZU).	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i>
10	Nejdůležitější aktivity projektu, kterými byly výuka odborných předmětů českými pedagogy (a příprava výukových materiálů předmětů) Akvakultura, Zemědělské technologie a Zemědělská ekonomika nelze považovat za účinné.	Reformulace: Nejdůležitější aktivity projektu, kterými byly výuka odborných předmětů českými pedagogy (a příprava výukových materiálů předmětů) Akvakultura, Zemědělské technologie a Zemědělská ekonomika nelze považovat za účinné. Připomínka: Aktivity projektu byly rovnoměrně rozděleny mezi oblast výuky, výzkumu a internacionalizace.	<i>Akceptováno.</i> Text byl upraven.
11	Aktivity programu pro zkvalitnění vědecko-výzkumné spolupráce (identifikace a realizace společných výzkumných témat; zajištění účasti zástupce RUA na	Byly publikovány 2 vědecké články v impaktovaných časopisech, podán a získán 1 vědecký projekt.	<i>Neakceptováno.</i> Text byl upraven do většího detailu. Aktivity programu pro zkvalitnění vědecko-výzkumné spolupráce byly částečně účinné. Aktivita <i>Analýza současného stavu vědecko-výzkumné činnosti na RUA</i> byla provedena pouze pro úroveň publikací zahrnutých do mezinárodních vědeckých databází. Hlubší analýza, která by zahrnovala i místní

	<p>mezinárodní vědecké konferenci FTZ; uspořádání odborného semináře – příklad „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti, podání společného výzkumného projektu) spíše nebyly účinné.</p>		<p>parametry hodnocení vědy a výzkumu, nebyla proveditelná s ohledem na časové a finanční kapacity projektu.</p> <p>Aktivita <i>Identifikace a realizace společných výzkumných témat</i> předpokládající sendvičové vedení diplomových prací studentů plně neprobíhala, protože od společného vedení diplomových prací kambodžských studentů bylo ustoupeno už v roce 2013 z důvodu, že témata prací schvaluje sám Ministr zemědělství a jsou psány pouze v khmerštině. Aktivita <i>zajištění účasti zástupce RUA na mezinárodní vědecké konferenci FTZ</i> neproběhla, na tuto konferenci nebyl přijat žádný příspěvek z RUA. Aktivita <i>uspořádání odborného semináře – příklad „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti</i>, které se mělo zúčastnit cca 100 studentů a pedagogů RUA ročně, proběhla, ale vzhledem k absenci prezenčních listin v projektové dokumentaci nebylo možné její účinnost vyhodnotit. Z rozhovorů s pedagogy vyplývá, že ke zvýšení vědecké činnosti RUA (články, postery) však v jejím důsledku zatím nedošlo. Zástupci RUA byli třetími autory publikovaných článků českých odborníků. Přesto lze spoluautorství kambodžských pedagogů na dvou vědeckých článcích považovat za přínos pro RUA. Aktivita <i>Podání společného výzkumného projektu</i> proběhla formou konzultace. Čeští odborníci na RUA konzultovali přípravu projektu <i>Aquaponic Production of Red Tilapia</i> do grantového programu World Bank, který byl úspěšný, k podání společného výzkumného projektu ČZU a RUA nicméně nedošlo. Aktivita <i>Identifikace a zajištění vhodného vybavení na podporu rozvoje univerzity</i> proběhla, vybavení bylo pořízeno pro několik fakult.</p>
11	<p>Od společného vedení diplomových prací kambodžských studentů bylo ustoupeno už v roce 2013 kvůli administrativním obtížím ze strany kambodžského Ministerstva zemědělství.</p>	<p>Z důvodu, že témata prací schvaluje sám Ministr zemědělství a jsou psány pouze v khmérštině.</p>	<p><i>Akceptováno.</i> Text byl upraven.</p>
11	<p>Čeští odborníci na RUA sice konzultovali přípravu projektu <i>Aquaponic Production of Red Tilapia</i> do grantového programu World Bank, který byl úspěšný, k podání společného</p>	<p>Projekt byl podán ze strany RUA a byl získán.</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p>

	výzkumného projektu ČZU a RUA nicméně nedošlo.		
11	Zástupci RUA byli pouze třetími autory publikovaných článků českých odborníků	Odpovídající realitě s ohledem na postupné získávání zkušeností s publikačním procesem ze strany pracovníků RUA.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i>
11	Hlavní nedostatek výše uvedených aktivit spočíval zejména v jejich nedostatečném rozsahu vzhledem k výsledkům, které měly naplnit.	Výstupy projektu dle navržených indikátorů byly naplněny.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Uvedená informace se nevyjadřuje k naplnění indikátorů. Dosažené hodnoty indikátorů evaluátor považoval za akceptované ze strany ČRA, ačkoliv ne vždy je z dokumentace zřejmé, že skutečně byly naplněny. Na základě této připomínky byla do Přílohy č. 3 dopracována kapitola reflektující naplnění závazků/indikátorů jednotlivých aktivit.
11	Prof. Dr. Mom Seng považuje výuku v angličtině na přínosnou, protože studenti a pedagogové mají příležitost angličtinu využít; na druhou stranu to však limitovalo množství a kvalitu předávaných odborných informací.	Překlad z angličtiny (což je univerzální jazyk většiny odborných textů) do místního jazyka naopak vede ke zkreslení a přílišnému zjednodušení předávaných informací. Prezentace v angličtině byly vždy následně předány k možnému dalšímu samostudiu. Použití angličtiny ve výuce je jedním z faktorů, které napomáhají požadované internacionalizaci a uplatnění studentů v praxi.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i>
13	Aktivity realizované mimo FF, tedy na FAERD, FA-I a FATAM/FAE, byly omezené. To bylo patrné do té míry, že oslovení odborníci z RUA vnímali projekt jako spolupráci ČZU s FF, spíše než s celou školou. Pedagogové RUA uvedení jako kontaktní osoby za dané fakulty např. v rozhovorech během evaluační mise opakovaně uváděli, že si nejsou za svoji fakultu vědomi realizovaného projektu s ČZU. Na výukové bloky si dotazovaní vzpomínali až po připomenutí.	Mimo celouniverzitních aktivit byl pro ně specificky určen 4. výukový blok: Management NGO v listopadu 2013 (účast cca 24 studentů a 4 dny) a 6. Výukový blok International trade v říjnu 2014 pro 22 studentů. - Mimo celouniverzitních aktivit byl pro ně specificky určen 3. výukový blok: Management NGO v květnu 2013 (účast 116 studentů) a 7. Blok Solar dryer pro 95 studentů.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i>

13	Veškeré projektové aktivity včetně přímé blokové výuky českými pedagogy byly vedeny v angličtině; překlady materiálů či tlumočení nebylo zajištěno.	Při výuce se studenti běžně dotazovali v AJ a nezaznamenali jsme komplikace s porozuměním. Navíc se účastnili i zástupci projektu, kteří mohli v případě potřeby s překladem pomoci.	<i>Neakceptováno.</i> Tvrzení realizátora je v rozporu s tvrzeními pedagogů RUA, kteří během rozhovorů jednak uváděli, že se osobně aktivit neměli čas účastnit v plném rozsahu, a také že všeobecná znalost angličtiny u studentů RUA je nízká. Vzhledem k tomu, že projekt zahraniční rozvojové spolupráce je realizován za účelem pomoci partnerské straně, nemůže evaluace ignorovat vyjádření pedagogů RUA. Do textu byla doplněna poznámka pod čarou uvádějící nesouhlas realizátora s tímto zjištěním.
14	Na FF tvořila česká výuka separátní přednáškové bloky, které nebyly určeny k převzetí pedagogy RUA jako samostatné předměty.	Cílem projektu nebylo vytvořit celé samostatné předměty.	<i>Akceptováno.</i> Text byl odstraněn.
14	Výstup ve formě vypracovaného manuálu evaluace kvality výuky byl pro převzetí a další využití připraven částečně, k jeho využívání však nedochází. V rámci evaluace nebyl vytvořen a předán samotný manuál, ale byla připravena prezentace na dané téma a ukázkové dotazníky, jejichž pilotní testování proběhlo na platformě www.qualtrics.com . Během evaluační mise bylo zjištěno, že IT oddělení RUA nemůže nástroj Qualtrics v podmínkách RUA využívat a přechází na Google. Převzetí struktury dotazníku a jeho hodnotících otázek je v gesci každé fakulty, jejichž zástupci v rozhovorech uvedli, že zatím nedošlo ke shodě na finálním znění.	Univerzitě byl představen systém evaluace výuky, jeho možnosti využití. Proběhla i testovací fáze. Nyní je to v rukou univerzity, jakým způsobem to využijí. Je to náročná a systémová změna, jejíž zavedení trvá dlouho dobu i na českých univerzitách.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Je však nutné upozornit na fakt zdůrazněný v Příloze č. 3, kde jsou citovány roční zprávy o realizaci projektu, které výslovně uvádí, že „ <u>byl zaveden i jeden ze základních komponentů systému hodnocení kvality výuky – evaluace výuky ze strany studentů</u> “ (RZ 2014), „ <u>Hodnocení nyní probíhá na všech fakultách univerzity</u> “ (RZ 2014). Podle informací prof. Dr. Mom Seng a ostatních zástupců fakult během evaluačních rozhovorů na RUA však hodnocení výuky ze strany studentů na žádné z fakult RUA v online formě neprobíhá. Projekt se tématu evaluace kvality výuky věnoval, proběhlo vytvoření dotazníku a jeho prezentace vedení univerzity, nicméně formulace, že „ <u>evaluace výuky byla zavedena</u> “ je více než nadsazená.
14	Už z projektového návrhu tedy mohlo být patrné, že	Je to komplexní projekt s různými aktivitami, které byly splněny. Spekulativní hodnocení.	<i>Neakceptováno.</i>

	z hlediska svých plánovaných cílů projekt pravděpodobně nebude úspěšný.		Splnění aktivit (částečné) projektu automaticky neznamená, že projekt dosáhl cílů, a že logická stavba projektu je vzhledem k osobním a finančním zdrojům alokovaným na projekt v pořádku. Více viz Příloha č. 3.
15	Hlavní plánované výsledky projektu měly být čtyři: ...	Dle projektového dokumentu výstupy projektu měly být přesně: <ul style="list-style-type: none"> • Výstup 1.1 Kvalitnější výuka odborných předmětů • Výstup 1.2 Zlepšení vědecko-výzkumné činnosti na RUA • Výstup 1.3 Internacionalizace RUA • Výstup 1.4 Propagace projektu 	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Více viz Příloha č. 3.
15	Pedagogové RUA se spíše nepodíleli na výběru témat ani přípravě výukových materiálů; ty jsou navíc omezeny pouze na heslovité powerpointové prezentace.	PPT prezentace jsou běžným výukovým materiálem používaným i na univerzitách v ČR či jinde v Evropě.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Projektový návrh výslovně uvádí, že „ <u>Českými odborníky budou připraveny materiály pro výuku v anglickém jazyce. Jedná se o powerpointové prezentace, textové podklady a další materiály, které pomohou zvýšit kvalitu daných předmětů.</u> “ Předány byly pouze prezentace.
15	Odborné semináře ohledně dobré publikační praxe rovněž s největší pravděpodobností dosud nevedly k žádnému měřitelnému výstupu.	I v institucích s rozvinutou publikační činností je tvorba a finální uplatnění vědeckých výsledků ve formě odborného článku dlouhodobým procesem, kdy od zisku primárních dat k vlastní vyšlé publikaci uplyne i několik let. Pro hodnocení dopadu v této oblasti by tak byl potřebný větší časový odstup.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Text byl doplněn: Pro hodnocení dopadu v této oblasti by však byl potřebný větší časový odstup, protože od zisku primárních dat k vlastní vyšlé publikaci často uplyne i několik let.
16	Spíše kladně lze nicméně hodnotit dosažení výstupu v oblasti internacionalizace univerzity.	Není jasné, proč je tento výstup hodnocen jako SPÍŠE kladně s ohledem na dosažené výsledky.	<i>Neakceptováno.</i> V průběhu dvou ročníků se Letní školy účastnilo <u>významně méně studentů RUA</u> , než předpokládal projektový návrh. A proto, vzhledem k formulaci evaluační otázky, která se ptá „kdo a jak“, je hodnocení „spíše“ kladné.
16	V průběhu projektu se studenti RUA začali objevovat mezi zájemci o účast v programu rozvojových stipendií.	=V roce 2015 se přihlásilo do projektu v ALFABET 41 studentů z RUA, z toho 6 bylo podpořeno na studium v EU (3 studenti přímo na ČZU). V roce 2016 se přihlásilo 67 studentů z RUA, 8 bylo celkem podpořeno (z toho 5 na ČZU).	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Informace přísluší rokům 2015 a 2016, ačkoliv evaluace hodnotila roky 2012 až 2014. Byla doplněna do Přílohy č. 3.
16	Fakulta obdržela solární sušárny, které jsou využívány při výuce; dále byla předána meteorologická stanice, která po měsíci od svého zavedení přestala fungovat	Nefunkční díl byl při další návštěvě vyměněn.	<i>Neakceptováno.</i> Kontaktní pedagogové za FA-I během evaluačního rozhovoru v roce 2016 uvedli, že meteorostanice fungovala během Letní školy, po měsíci přestala fungovat a stále nefunguje. Na situaci byl následně během evaluačního rozhovoru upozorněn spolupracující odborník za ČZU, který přislíbil zjednatí nápravy.

16	Podporu podle jednotlivých fakult lze shrnout následovně:	Doplněno: <ul style="list-style-type: none"> • Studenti všech fakult se zúčastnili aktivit celouniverzitních: • 2 x Filmového festivalu • 2x Kariérních dnů • 2x Letních škol • 2x školení na mobilitu studentů • Školení k publikační činnosti. 	<i>Neakceptováno.</i> Výčet shrnuje podporu podle jednotlivých fakult, nevěnuje se celouniverzitní podpoře.
17	Projekt poskytoval převážně bagatelní typ podpory, který z důvodu své nízké intenzity nevede k zamýšleným výsledkům; ani uplatnitelnost studentů na trhu práce tedy s největší pravděpodobností nebyla zvýšena.	Ze spolupráce ČZU - RUA v rámci evaluovaného projektu byly získány další 3 mezinárodní projekty a 1 navazující český projekt, 1 výzkumný projekt s naší podporou, publikovány 2 impaktované články ve vědeckých časopisech., uspořádáno 7 výukových bloků, 2 letní školy, 2 filmové festivaly pro více než 1700 studentů. Není proto zřejmé, proč je zde uvedeno bagatelní typ podpory.	<i>Neakceptováno.</i> <u>Princip bagatelní podpory</u> , což je odborný ustálený termín, se vztahuje <u>vůči jednotlivcům</u> . Aby bylo kohokoliv možné vnímat jako „účastníka projektu“ – tedy osobu podpořenou projektem – musí tato osoba v součtu získat vyšší než bagatelní podporu, měřenou např. počtem hodin přímé podpory. Bagatelnost podpory vyjadřuje ověřenou skutečnost, že pokud osobu podpoříme ve velmi nízké intenzitě, např. jednodenním seminářem, pouze konzultací, pouze zhlédnutím filmu, atd., nemůže mezi intervencí a chováním osoby vzniknout kauzální vazba. Pokud tedy není podpora vůči každé konkrétní osobě koncentrována na vyšší než bagatelní úroveň, běžně jde o 20 a více hodin přímé podpory, lze odůvodněně předpokládat, že podpora nemá žádný vliv na setrvání nebo změnu v chování podpořené osoby.
19	Udržitelnost projektu však negativně ovlivnila především skutečnost, že na zajištění dalšího využívání výstupů projektů nebyl kladen důraz. Zavedení nových předmětů nebylo účelem projektu a dle vyjádření projektového týmu se v některých případech nepočítalo ani s přímým využitím výukových slidů, které byly zástupcům RUA předány.	Udržitelnost je podpořena následným získáním 3 dalších EU projektů a navazujícím českým projektem.	<i>Akceptováno částečně.</i> Formulace byla doplněna o informaci, že udržitelnost nelze v současné chvíli vyhodnotit, protože navazující projekt z dotace ČRA pokračuje v zavedené spolupráci.
19	Při předávání výstupů zástupcům RUA (např. on-line dotazníky pro evaluaci výuky, ECTS) nedocházelo k navazující podpoře či	Pravidelně konzultujeme s vedením univerzity jednotlivé kroky i situaci ohledně zavedení hodnocení kvality výuky. Což můžeme doložit i emailovou komunikací.	<i>Akceptováno částečně.</i> Formulace byla upravena na základě informace od realizátora. Přesto je nutné zdůraznit, že projektová dokumentace uvádí nepravdivá tvrzení, že <u>„byl zaveden i jeden ze základních komponentů systému hodnocení kvality</u>

	ověřování, zda partner plní dohodnuté navazující kroky.		<i>výuky – evaluace výuky ze strany studentů“ (RZ 2014), „Hodnocení nyní probíhá na všech fakultách univerzity“ (RZ 2014).</i>
20	Kladně lze hodnotit fakt, že hlavními řešitelkami projektů za obě partnerské univerzity byly ženy, což je však spíše shoda okolností než záměr projektových týmů (tým ČVUT se skládal pouze z mužů, v týmu ČZU tvořili muži většinu).	Subjektivní hodnocení	<i>Akceptováno.</i> Text byl upraven. Kladně lze hodnotit fakt, že hlavními řešitelkami projektů za obě partnerské univerzity byly ženy, české projektové týmy tvořili převážně muži (tým ČVUT se skládal pouze z mužů, v týmu ČZU tvořili muži většinu).
20	Vzájemná koordinace a komunikace realizátorů projektu <i>Zvyšování kvality vysokého zemědělského vzdělávání v Kambodži</i> spíše neprobíhala, projekt nicméně přímo podporoval spolupráci RUA s dalšími donory na projektech ASKAsia (2013–2015) a ALFABET (2014–2018), jehož koordinátorem je ČZU.	Na základě jakých informací je komunikace a koordinace vyhodnocena jako nedostatečná?	<i>Akceptováno vysvětlením.</i> Text neuvádí, že komunikace a koordinace byla „nedostatečná“, ale že „spíše neprobíhala“, protože pro vzájemnou koordinaci a komunikaci neměl projekt velký prostor, protože v Kambodži v oblasti zemědělství nebyla Česká republika aktivní. Více viz informace v Příloze č. 3.
25	Zároveň navrhuje rozšíření o další aktivity typu: <ul style="list-style-type: none"> • Příprava a realizace společně vedeného kurzu • Výměna pedagogů či doktorských studentů 	V Kambodži probíhá výuka hlavně na bakalářské úrovni. Magisterská úroveň je velmi nízké úrovni, doktorské studium neprobíhá vůbec.	<i>Vzato na vědomí.</i> Připomínka nerozporuje uvedené informace.

Připomínky ČZU – 2. kolo připomínkového řízení			
Str.	Kontext	Připomínka	Vypořádání
Str. 5	Příloha 3, komentář k textu: Dostupná dokumentace k projektu, zejména roční zprávy o realizaci (za roky 2012, 2013, 2014), byla připravena s evidentní	Spolupráce probíhala dle přání partnera projektu, navíc fakulty se účastnily celouniverzitních aktivit jako Letní škola, filmový festival, Kariérní dny atd.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i>

	<p>zkušeností ve využívání vhodných formulací, které však v některých případech vedou k dojmu o realizaci aktivit projektu ve větším rozsahu, než ve skutečnosti proběhly – příklady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prvním příkladem může být např.: „<i>spolupráce probíhá především na 4 vybraných fakultách</i>“ (RZ 2014), přičemž ale podpora dvou z nich (FA-I a FATAM/FAE) v oblasti pedagogiky reálně probíhala jedním společným „výukovým blokem“ v rozsahu jednoho dopoledne na téma posklizňového zpracování v solárních sušárnách, kdy navíc pro studenty FATAM/FAE není toto téma relevantní 		
Str. 5	<p>Příloha 3, komentář k textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhým příkladem může být informace, že „<i>byl zaveden i jeden ze základních komponentů systému hodnocení kvality výuky – evaluace výuky ze strany</i> 	<p>Toto je vytrženo z kontextu. Hodnocení probíhá je myšleno hodnocení dotazníků, nikoli zavedený celý systém. Detailně je to ve zprávě popsáno.</p>	<p><i>Neakceptováno.</i> Hodnocení v Příloze č. 3 odpovídá zjištěnému stavu.</p> <p>Detail ze zprávy, citace str. 4 roční zprávy o realizaci za rok 2014: „<i>V říjnu byl zorganizován seminář zaměřený na systém evaluace kvality výuky, v jehož průběhu byl navržen postup zavedení této evaluace na RUA. Hodnocení nyní probíhá na všech fakultách univerzity.</i>“</p> <p>Detail ze zprávy, citace str. 5 roční zprávy o realizaci za rok 2014: „<i>Pod vedením Dr. Hejkrlika byl zaveden i jeden ze základních komponentů</i></p>

	<p><i>studentů“ (RZ 2014), „Hodnocení nyní probíhá na všech fakultách univerzity“ (RZ 2014). Podle informací prof. Dr. Mom Seng a ostatních zástupců fakult během evaluačních rozhovorů na RUA však hodnocení výuky ze strany studentů na žádné z fakult RUA v online formě neprobíhá. Projekt se tématu evaluace kvality výuky věnoval, proběhlo vytvoření dotazníku a jeho prezentace vedení univerzity, nicméně formulace, že „evaluace výuky byla zavedena“ je více než nadsazená.</i></p>		<p><i> systému hodnocení kvality výuky – evaluace výuky ze strany studentů. Na základě doporučení International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education byl společně s týmem místních pedagogů z různých fakult vytvořen strukturovaný on-line (www.qualtrics.com) dotazník, který bude vždy na konci semestru poskytnut studentům, aby měli možnost poskytovat pravidelnou zpětnou vazbu na jednotlivé pedagogy a jejich předměty. Prezentace je přiložena v samostatné příloze An. 2.</i></p> <p><i>Vytvoření dotazníku předcházelo školení pracovní skupiny v oblasti řízení kvality univerzitní výuky na základě standardních světových a Evropských (ENQA) na základě interních i externích standard. Byla také probírána možná úskalí zavádění systému a potenciálně negativní odezvy ze strany některých pedagogů. Dále byl rozpracován systém práce s daty a výsledky s důrazem na jejich citlivost. Představen byl dotazník používaný na ČZU a i ukázky jiných strukturovaných dotazníků pro studenty. Nakonec úvodního školení byly probírány otázky obecné tvorby dotazníků a jejich validity a spolehlivosti. Po vytvoření dotazníku a pilotním průzkumu mezi studenty Fakulty ekonomie a rozvoje venkova byl celý systém představen vedení univerzity na jednání prorektorů, děkanů a vedení dalších institucí RUA. Zavedení systému na konci semestru bylo všemi přítomnými schváleno. Nicméně, každá fakulta si vyžádala čas na doplnění a úpravu otázek dotazníku.“</i></p>
Str. 5	<p>Příloha 3, komentář k textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Třetím příkladem je oblast podpory výzkumu, ve které získala ČZU jako nositel projektu více benefitů než RUA, vzhledem k využití možnosti sbírat v rámci projektu primární data pro diplomové práce a 	<p>Bakalářské, diplomové i disertační práce jsou také odborné publikace, které jsou navíc psány v angličtině a jsou k dispozici, tudíž mají širší dosah pro využití dalšími experty. Navíc studenti se podíleli na sběru dat, tudíž byl zvolen přístup learning by doing.</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p>

	<p>vědecké výstupy českých studentů a pedagogů. V dokumentaci je uvedena formulace, že „<i>probíhal sběr dat pro diplomové a disertační práce českých studentů a pro společné odborné publikace</i>“ (RZ 2014), reálně šlo však o celkem dva společné vědecké články, kde zástupce RUA figuruje až na pozici třetího autora, přičemž jeden z nich při rozhovoru výslovně uvedl, že se na přípravě článku nepodílel. Dále je uvedena formulace: „<i>Několik diplomových prací bylo zpracováno na české i kambodžské straně.</i>“ (RZ 2014), která vyvolává očekávání, že došlo k podpoře kambodžských studentů ve větší míře, než ve skutečnosti. Na „kambodžská témata“ bylo na ČZU zpracováno českými studenty</p>		
--	---	--	--

	<p>nejméně pět prací k obhajobám titulů různé úrovně, ale pouze jedna práce byla zpracována kambodžským studentem, který získal na ČZU rektorské stipendium a studoval v Praze.</p>		
Str. 6	<p>Příloha 3, komentář k textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čtvrtým příkladem může být formulace uvádějící, že <i>„Českými pedagogy byly připraveny materiály pro výuku v anglickém jazyce. Jedná se o powerpointové prezentace, textové podklady a další multimediální materiály, které slouží ke zvýšení kvality výuky vybraných předmětů.“</i> (RZ 2014), která vyvolává očekávání, že čeští pedagogové předali kambodžským partnerům ucelené balíčky kvalitních výukových materiálů navazující na výukové bloky, které obsahují více 	<p>Ppt prezentace jsou běžně používaným výukovým materiálem. Většinou zahrnují i odkazy na odborné články či publikace, které byly během výuky prezentovány. Využívají se i odkazy na youtube atp.</p>	<p><i>Akceptováno částečně.</i></p> <p>Byla doplněna poznámka pod čarou: Realizátor projektu v připomínkovém řízení k evaluační zprávě specifikoval, že <i>„Ppt prezentace jsou běžně používaným výukovým materiálem. Většinou zahrnují i odkazy na odborné články či publikace, které byly během výuky prezentovány. Využívají se i odkazy na youtube atp.“</i> Z dostupné dokumentace nelze tuto skutečnost zhodnotit.</p> <p>Detailnější upřesnění není možné, protože projektová dokumentace ani realizátor projektu neposkytli pro potřeby evaluace všechny požadované podklady. K dispozici jsou pouze 2 prezentace k výukovým blokům (annex 1 a 3 RZ 2014), prezentace k evaluaci výuky (annex 2 RZ 2014) a další prezentace pro FF (2014) poskytnutá českými odborníky.</p>

	<p>než jen powerpointovou prezentaci. Kromě FF, kde byly předány nad rámec prezentací také metodické protokoly, však žádná z fakult (FA-I, FATAM/FAE, FAERD) slovy své kontaktní osoby nepotvrdila, že by materiály nad rámec výukové prezentace od českých pedagogů dostala.</p>		
Str. 6	<p>Jak je ilustrováno v uvedených příkladech, jsou texty zpráv o realizaci psány tak, aby projekt působil jako připravenější, detailněji propracovaný a realizovaný více do hloubky, než jak jeho realizaci potvrdila na evaluační misi partnerská strana.</p>	<p>Uvedené formulace jsou ale vytrženy z kontextu, kdy ve zprávách je to popsáno více. Formulace jsou vyjmuty ze shrnutí.</p>	<p><i>Neakceptováno.</i> Celkové shrnutí vyjádření o působení textů ročních zpráv o realizaci projektu vyjadřuje výsledek kvalitativního srovnání mezi popsaným stavem a stavem, který vznikl na základě polostrukturovaných rozhovorů v rámci evaluačního šetření. Uvedené ilustrativní příklady jsou platné citace s uvedením zdroje, kterým je oficiální dokument odevzdaný realizátorem České rozvojové agentuře.</p>
Str. 7	<p>Příloha 3, komentář k textu: Na základě zhodnocení dostupných dat z dokumentace a evaluační mise je evaluátor přesvědčen o tom, že vzhledem k malým dostupným finančním a personálním zdrojům vedly příliš vysoké ambice při formulaci cílů projektu a velké množství na sobě nezávislých projektových aktivit (viz Obrázek 2 a</p>	<p>V kapitole 3 jsou uvedeny komentáře, jednotlivé aktivity byly splněny nebo přizpůsobeny vzniklé situaci a vysvětleny, jak byly řešeny.</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka pouze upozorňuje na další připomínky.</i></p>

	kapitola 3) k nenaplnění očekávatelných výsledků projektu (detailnější zhodnocení viz kapitola 3 naplnění závazků a kapitola 4 zpracování evaluačních zjištění).		
Str. 11	Příloha 3, komentář k textu: Funkční interakce s kambodžskými VŠ pedagogy při přípravě a výuce bloků Předpoklad spíše nebyl naplněn. Projekt je centrálně koordinován přes prof. Dr. Mom Seng, což ovlivňuje přímou komunikaci mezi českými a zahraničními odborníky v jednotlivých oborech. Pedagogové RUA se nepodíleli na přípravě výukových materiálů českých kolegů, např. formou připomínek k obsahu nebo zajištěním jejich překladu do khmerštiny.	Centrální koordinace přes prorektorku Mom Seng odpovídá komunikačním pravidlům dle hierarchie na RUA. Omezená komunikace s některými zaměstnanci RUA více vychází z limitovaného zájmu konkrétních pracovníků.	<i>Akceptován, text byl upraven.</i> Připomínka nerozporuje uvedenou informaci, text byl doplněn: Funkční interakce s kambodžskými VŠ pedagogy při přípravě a výuce bloků Předpoklad spíše nebyl naplněn. Projekt je centrálně koordinován přes prorektorku prof. Dr. Mom Seng, což odpovídá komunikačním pravidlům dle hierarchie na RUA. Přímá komunikace mezi českými a zahraničními odborníky v jednotlivých oborech je omezená. Limitovaný zájem konkrétních pracovníků může být kromě jiného ovlivněn i skutečností, že pedagogové nepobírají finanční odměnu ani za spolupráci na projektu, ani za výzkumné výsledky v podobě publikací. Pedagogové RUA se nepodíleli na přípravě výukových materiálů českých kolegů, např. formou připomínek k obsahu nebo zajištěním jejich překladu do khmerštiny.
Str. 12	Příloha 3, komentář k textu: creaming-off efekt Pokud by bylo možné změřit dopady projektu na studenty RUA, pravděpodobně by bylo zjištěno, že byli prioritně podpořeni a lepšími výsledky dosáhli ti studenti, kteří již před zahájením projektových aktivit měli vyšší znalost angličtiny. Projektové aktivity nejsou přizpůsobeny aktuální průměrné znalosti angličtiny studentů RUA, není zajištěn	Simultánní překlad z angličtiny do místního jazyka naopak může vést ke zkreslení, přílišnému zjednodušení předávaných informací a narušení plynulosti výukových bloků. Prezentace v angličtině byly vždy následně předány k možnému dalšímu samostudiu. Použití angličtiny ve výuce je jedním z faktorů, které napomáhají požadované internacionalizaci a uplatnění studentů v praxi.	<i>Akceptováno částečně.</i> Připomínka nerozporuje teoreticky možný princip vzniku creaming-off efektu, ale poukazuje na skutečnost, že není v možnostech ani v odborném zájmu projektu řešit problém RUA v podobě nedostatečné úrovně angličtiny některých jejích studentů. Vyjádření bylo doplněno do poznámky pod čarou: Na základě připomínkového řízení k evaluační zprávě realizátor projektu zdůraznil, že: „ <i>simultánní překlad z angličtiny do místního jazyka naopak může vést ke zkreslení, přílišnému zjednodušení předávaných informací a narušení plynulosti výukových bloků. Prezentace v angličtině byly vždy následně předány k možnému dalšímu samostudiu. Použití angličtiny ve výuce je jedním z faktorů, které napomáhají požadované internacionalizaci a uplatnění studentů v praxi.</i> “

	<p>simultánní překlad výukových bloků do khmerštiny, ani překlad výukových materiálů. Znalost angličtiny je výběrovým kritériem pro účast na Letní škole. Projekt tím přímo cílí na studenty s lepší perspektivou projektové aktivity úspěšně absolvovat.</p>		
Str. 16 Tab. 2	<p>Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2:</p> <p><u>Aktivita 1.1.2</u> - Metodická a technická podpora revize stávajících studijních programů včetně návrhu systému hodnocení kvality výuky</p> <p><u>Závazek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bude proveden návrh na zlepšení struktury studijních programů dle evropských standardů včetně návrhu ECTS kreditů - hodnocení současného stavu kvality výuky proběhne na základě dotazníkového šetření mezi studenty a pedagogy RUA. - vypracován manuál evaluace kvality výuky - (2014) hodnocení probíhá na všech fakultách univerzity <p><u>Naplnění závazku:</u> SPÍŠE NE</p> <ul style="list-style-type: none"> - návrh struktury studijních programů včetně ECTS nebyl 	<p>- Proběhla konzultace studijních programů i systém zavedení ECTS, navíc se zástupce RUA zúčastnil přímo mezinárodní konference, kde se toto téma probíralo intenzivně. viz uvedeno níže.</p> <p>- Vedení univerzity bylo proškoleno, ohledně důležitosti zavedení evaluací a byl jim předložen návrh včetně praktické ukázky. Byl vytvořen evaluační dotazník na hodnocení kvality výuky. Dle informací pana Nguon Samnang byl studentům rozeslán evaluační dotazník, který je přiložen v příloze. Přesná citace ze zprávy: <i>Pod vedením Dr. Hejkrlika byl zaveden i jeden ze základních komponentů systému hodnocení kvality výuky – evaluace výuky ze strany studentů. Na základě doporučení International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education byl společně s týmem místních pedagogů z různých fakult vytvořen strukturovaný on-line (HYPERLINK "http://www.qualtrics.com/" www.qualtrics.com) dotazník, který bude vždy na konci semestru poskytnut studentům, aby měli možnost poskytovat pravidelnou zpětnou vazbu na jednotlivé pedagogy a jejich předměty. Prezentace je přiložena v samostatné příloze An. 2. Vytvoření dotazníku předcházelo školení pracovní skupiny v oblasti řízení kvality univerzitní výuky na základě standardních světových a Evropských (ENQA) na základě interních i externích standard. Byla také probírána možná úskalí zavádění systému a potenciálně negativní odezvy ze strany některých</i></p>	<p><i>Neakceptováno.</i></p> <p>Tabulka č. 2 obsahuje informaci o naplnění jednotlivých závazků aktivit projektu, uváděných v dokumentaci ve formě indikátorů nebo popisů v textu. Informace byly znovu ověřeny, ale výsledek hodnocení míry naplnění konkrétních závazků zůstává stejný a to v bodě škály „spíše ne“.</p> <p>V projektovém dokumentu je na str. 16 obsah aktivity popsán následovně: <i>„Na základě předchozí analýzy bude proveden návrh na zlepšení struktury studijních programů dle evropských standardů včetně návrhu ECTS kreditů (European credit transfer system), které hrají důležitou roli pro zahraniční mobilitu studentů. Hodnocení výuky je důležitou součástí vysokoškolských aktivit a při vhodném nastavení systému má významný dopad na zlepšení její kvality. Výuka na ČZU je hodnocena několika způsoby, které můžeme rozdělit na interní a externí. Každý předmět po jeho absolvování hodnotí všichni studenti přes webové rozhraní. Dále probíhají průběžné evaluace vybraných předmětů odborníky z Institutu vzdělávání a pedagogiky. Navíc je pravidelně výuka hodnocena i mezinárodní komisí. Dle této zkušenosti bychom rádi navrhli podobný systém hodnocení kvality výuky na RUA. Hodnocení současného stavu kvality výuky proběhne na základě dotazníkového šetření mezi studenty a pedagogy RUA.“</i> A dále na str. 24 v části <i>Objektivně ověřitelné indikátory k jednotlivým výstupům je uveden indikátor: „Vypracován manuál evaluace kvality výuky“.</i> A k naplnění této aktivity je v závěrečné zprávě o realizaci za rok 2014 uvedeno na str. 4 <i>„V říjnu byl zorganizován seminář zaměřený na systém evaluace kvality výuky, v jehož průběhu byl navržen postup zavedení této evaluace na RUA. Hodnocení nyní probíhá na všech fakultách univerzity“.</i> A dále na str. 5 je uvedeno <i>„Pod vedením Dr. Hejkrlika byl zaveden i jeden ze základních komponentů systému hodnocení kvality výuky – evaluace výuky ze strany studentů.“</i></p>

	<p>během evaluace u partnera k dispozici, není součástí dokumentace + proběhlo dotazníkové šetření aktuálního stavu - nebyl vypracován manuál evaluace výuky, pouze prezentace - provedeno pilotní vyhodnocení přes Qualtrics, který RUA již nefunguje - hodnocení neprobíhá</p>	<p><i>pedagogů. Dále byl rozpracován systém práce s daty a výsledky s důrazem na jejich citlivost. Představen byl dotazník používaný na ČZU a i ukázky jiných strukturovaných dotazníků pro studenty. Nakonec úvodního školení byly probírány otázky obecné tvorby dotazníků a jejich validity a spolehlivosti. Po vytvoření dotazníku a pilotním průzkumu mezi studenty Fakulty ekonomie a rozvoje venkova byl celý systém představen vedení univerzity na jednání prorektorů, děkanů a vedení dalších institucí RUA. Zavedení systému na konci semestru bylo všemi přítomnými schváleno. Nicméně, každá fakulta si vyžádala čas na doplnění a úpravu otázek dotazníku.</i> - Ze strany projektu byly provedeny kroky k zavedení hodnocení evaluace výuky. Ve zprávě je uvedeno, že si "fakulty vyžádaly čas na přípravu". Proces zavedení hodnocení výuky trvá i několik let. - Toto je vytrženo z kontextu. Je to myšleno jako hodnocení dotazníků na fakultách, což je podrobně popsáno ve zprávě.</p>	<p>Připomínka realizátora je formulována tak, jakoby hodnocení znělo „ne/vůbec ne“, což neodpovídá skutečnosti, protože aktivita je hodnocena stupněm „spíše ne“. V této tabulce nejde o zhodnocení naplnění „výsledků“ ale pouze o přehled stavu hodnot, ke kterým se zavázal projektový dokument.</p>
<p>Str. 17 Tab. 2</p>	<p>Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2: <u>Aktivita 1.1.3</u> - Příprava výukových materiálů vybraných předmětů <u>Závazek:</u> Jedná se o powerpointové prezentace, textové podklady a další materiály, které pomohou zvýšit kvalitu daných předmětů. - a další multimediální materiály <u>Naplnění závazku:</u> SPÍŠE NE - pedagogové RUA získali pouze powerpointové</p>	<p>Ppt prezentace jsou běžně používaným výukovým materiálem. Mimo jiné zahrnují i odkazy na odborné články či publikace. Využívají se i odkazy na multimedia volně dostupná online (youtube, atp.)</p>	<p><i>Neakceptováno.</i> Na str. 6 byla na základě identické připomínky již doplněna poznámka pod čarou: Realizátor projektu v připomínkovém řízení k evaluační zprávě specifikoval, že „Ppt prezentace jsou běžně používaným výukovým materiálem. Většinou zahrnují i odkazy na odborné články či publikace, které byly během výuky prezentovány. Využívají se i odkazy na youtube atp.“ Z dostupné dokumentace nelze tuto skutečnost zhodnotit. Vzhledem ke skutečnosti, že projektová dokumentace ani realizátor projektu neposkytlí pro potřeby evaluace všechny požadované podklady, a to ani dodatečně v rámci dvoukolového připomínkového řízení, vychází vyhodnocení tohoto závazku z rozhovorů s pedagogy RUA, s českými odborníky a z obsahu tří prezentací k výukovým blokům, které jsou k dispozici. Naplnění závazku odpovídá hodnotě „spíše ne“ na čtyřbodové škále. Do textu závazku bylo doplněno znění odpovídajícího indikátoru ze str. 24 projektové dokumentace: „Připraveny výukové materiály pro výuku</p>

	<p>prezentace, které pro výuku dále nevyužívají + materiály nad rámec prezentací získali pouze pedagogové F.Fisheries</p>		<p><i>vybraných předmětů v oborech Akvakultura, Zemědělské technologie, Zemědělská ekonomika“.</i> Do textu naplnění závazku bylo doplněno: „Pro evaluaci nebyly k dispozici všechny výukové materiály, nebyly získány ani od pedagogů RUA, ani od realizátora projektu.“</p>
<p>Str. 17 Tab. 2</p>	<p>Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2:</p> <p><u>Aktivita 1.1.4</u> - Vysílání pedagogů ČZU v Praze – výuka odborných předmětů pro studenty RUA</p> <p><u>Závazek:</u> Jedná se o intenzivní výuku daného předmětu během 3 týdenních seminářů, ve kterém budou probíhat jak přednášky, tak praktická cvičení.</p> <p>- Zajištění výuky českými odborníky ve 3 oborech (Akvakultura, Zemědělské technologie, Zemědělská ekonomika) pro celkem 1000 studentů</p> <p><u>Naplnění závazku:</u> SPÍŠE ANO + proběhlo 7 výukových bloků</p> <p>- výukové bloky byly různé délky, nikoliv týdenní, nejkratší trval pouze půl dne (<i>rozsah podpory formou výuky dokumentace nijak nespecifikuje</i>)</p> <p>- počet podpořených studentů 1000 pro podporu výukou pravděpodobně nebyl dosažen - počet podpořených</p>	<p>Výuka probíhala dle harmonogramu RUA na základě předchozí domluvy s vedením univerzity a jednotlivými pedagogy. Musíme respektovat běžný rozvrh a požadavky partnera projektu. Působení expertů na místě trvalo min. týden a probíhaly konzultace. Navíc další praktické školení probíhalo během letní školy (např. u sušení).</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p> <p>Tabulka s přehledem závazků projektu reflektuje výši závazku, to znamená hodnoty indikátorů a další skutečnosti, ke kterým se projekt zavázal, a na co získal finanční prostředky.</p> <p>Je nestandardní, že roční zprávy o realizaci projektu neobsahují tabulku průběžně shrnující naplnění indikátorů/závazků projektu. Zřejmě z tohoto důvodu neměl realizátor potřebu v dokumentaci zmínit, že výuka předmětů neprobíhala v rozsahu, v jakém byla předpokládána v projektové dokumentaci. Přesný rozsah u všech výukových bloků v dokumentaci ani neuvádí, chybí i některé seznamy podpořených studentů, celkově je podpořených studentů výrazně méně.</p> <p>Alespoň okrajově na tuto skutečnost poukázat je povinnost evaluace, protože omezuje vyhodnocení toho, zda za daný rozpočet obdržel zadavatel dohodnuté plnění a zda v projekt naplnil svoje závazky - předpokládané výstupy.</p> <p>Důraz na to, že aktivita proběhla, a pedagogové byli vysláni, je zdůrazněn využitím hodnoty „spíše ano“ v míře naplnění aktivity, za daného stavu ale není možné aktivitu hodnotit jako „zcela naplněnou“.</p>

	<p>studentů ve výukových blocích byl podle dostupných prezenčních listin cca 380 studentů RUA.</p>		
Str. 17 Tab. 2	<p>Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2: <u>Aktivita 1.1.5</u> - Uspořádání Kariérních dní – workshop s vládními, nevládními a komerčními organizacemi <u>Závazek:</u> - Na organizaci této aktivity se kromě ČZU a RUA budou podílet mezinárodní organizace Agrinatura a Searca. - 300 účastníků Kariérních dní <u>Naplnění závazku:</u> ANO / ZCELA - v dokumentaci není popsán průběh podpory z Agrinatura a Searca + 348 studentů (v 2013)</p>	<p>Se zástupci Agrinatura i Searca byly konzultovány aktivity projektu i aspekty realizace rozvojového projektu v Kambodži. Navíc obě organizace byly zahrnuty do projektu ASK Asia.</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p>
Str. 17 Tab. 2	<p>Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2: <u>Aktivita 1.2.2</u> - Identifikace a realizace společných výzkumných témat <u>Závazek:</u> - systém tzv. sendvičového vedení diplomových prací. Jedná se společné vedení diplomové práce odborníky z ČZU a RUA. - Vypsáno 10-15 společných diplomových či bakalářských témat - nutné studenty podpořit lokálním cestovním grantem.</p>	<p>Proto byla pozornost věnována na zpracování témat českých studentů, kteří spolu s místními studenty sbírali data – tudíž přístup learning by doing.</p>	<p><i>Neakceptováno.</i> Přesný popis aktivity dle str. 18 projektové dokumentace: <i>Jako vhodný způsob propojení společných výzkumných aktivit je navržen systém tzv. sendvičového vedení diplomových prací. Jedná se společné vedení diplomové práce odborníky z ČZU a RUA. Témata budou vybrána v oborech Akvakultura, Zemědělské technologie a Ekonomika a rozvoj venkova.</i> <i>U většiny témat se předpokládá sběr dat přímo v terénu, tedy v různých provinciích, bude tudíž nutné studenty podpořit lokálním cestovním grantem. Studenti se zúčastní grantového výběrového řízení a na základě jeho výsledků budou vybráni nejvhodnější kandidáti na daná témata.</i> <i>Výstupem z realizace společných výzkumných aktivit a diplomových prací budou podklady pro vědecké články. Zvýšení publikací činnosti bude mít pozitivní dopad pro obě univerzity.</i> <i>Z popisu aktivity vyplývá, že jejím primárním cílem bylo podpořit 10 až 15 vybraných studentů RUA společně s vedoucími jejich diplomových</i></p>

	<p><u>Naplnění závazku:</u> NE / VŮBEC (<i>Studenti píší bakalářské práce v khmérštině a navíc jsou jednotlivá témata navrhována s ročním předstihem a odsouhlasena Ministrem zemědělství.</i>)</p>		<p>prací a dosáhnout tím, mimo jiné, výstupů ve formě podkladů pro vědecké články. Skutečnost, že místo studentů RUA byli podpořeni studenti ČZU, kterým studenti RUA pomáhali sbírat data pro jejich diplomové práce, nic nemění na faktu, že závazek nebyl naplněn. O reálném přínosu, který má toto náhradní řešení pro kambodžské studenty, se projektová dokumentace nezmiňuje. Stejně tak nespecifikuje využití principu „learning-by-doing“, ani neuvádí, kteří kambodžští studenti byli podpořeni a proč, či zda proběhlo grantové výběrové řízení a zda byli studenti finančně podpořeni, aby sběr dat prováděli.</p>
<p>Str. 17 Tab. 2</p>	<p>Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2: <u>Aktivita 1.2.3</u> – Zajištění účasti zástupce RUA na mezinárodní vědecké konferenci ITS <u>Závazek:</u> - Vybranému kandidátu bude zajištěna cesta a týdenní pobyt s účastí na této konferenci, kde bude prezentovat výsledky svého výzkumu a zároveň se bude podílet na spoluorganizaci této konference. Cílem bude zvýšení jak jeho odborných znalostí, tak i získání zkušeností s organizací mezinárodní konference. <u>Naplnění závazku:</u> NE / VŮBEC - 2012/2013 neproběhlo - 2014 byla podpořena účast zástupce RUA na workshopu k Erasmus Mundus, což nenaplní deklarovaný cíl aktivity - 2014 účast 3 pedagogů FTZ na The Joint Workshop on Academic Recognition and</p>	<p>- Citace ze zprávy: "Původním záměrem této aktivity bylo pozvání odborníka RUA s nejlepšími vědeckými výstupy, který se zúčastní mezinárodní konference Tropentag pořádané na FTZ v září 2014. Nicméně na tuto konferenci nebyl přijat žádný příspěvek z RUA a tudíž byl tento záměr přeorientován na jinou společnou aktivitu." - Cílem této aktivity bylo zvýšení odborných znalostí, k čemuž došlo i na Joint Workshop a právě naopak byly posíleny znalosti v oblasti ECTS ve vztahu k aktivitě 1.1.2. Účastníci obou akcí získali zkušenosti s organizací mezinárodní aktivity.</p>	<p><i>Neakceptováno.</i> Tabulka s přehledem závazků projektu reflektuje výši závazku, to znamená hodnoty indikátorů a další skutečnosti, ke kterým se projekt zavázal, a na co získal finanční prostředky. Faktem je, že závazek spočívající v účasti vybraného pedagoga RUA na konferenci "Sustainable Use of Natural Resources in Tropics and Subtropics" konající se dne 29. 11. 2012 na ČZU v Praze (str.18 projektu) nebyl naplněn. A nebyl naplněn ani v letech 2013 a 2014, ačkoliv projektová dokumentace (RZ2014, str. 8) uvádí, že „data z procesu zpracování potravin byla také prezentována na konferenci Tropentag 2014 v Praze formou vědeckého posteru. V obou výše zmíněných případech jsou uvedeni jako autoři pedagogové z obou univerzit.“ Není tedy jasné, proč nebyl pedagog RUA na Tropentag 2014 pozván. V rámci náhradní aktivity žádný pedagog RUA neprošel výběrovým řízením, neprezentoval výsledky vlastního výzkumu a nezískal zkušenosti s organizací mezinárodní konference. Součástí projektové dokumentace není ani „zpráva z pracovní cesty“, která je pro tuto aktivitu uvedena v tabulce Objektivně ověřitelné indikátory k jednotlivým výstupům (str. 24 projektu).</p>

	<i>Credit Transfer v Siem Reap, což nenaplnuje cíl aktivity.</i>		
Str. 18 Tab. 2	Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2: - problém s nefunkční meteorologickou stanicí	Ano, část meteorologické stanice vlivem vnějších podmínek zrezavěla a řeší se oprava či výměna poškozených částí.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Míra naplnění závazku aktivity je přes problém se stanicí hodnocena stupněm „Ano/zcela naplněna“. K meteorologické stanici je v evaluaci uvedeno: <i>vzhledem k problémům se software není využívána meteorologická stanice, která byla velkým úspěchem během Letní školy 2013, ale po měsíci přestala fungovat.</i> Evaluace proběhla v červnu 2016 kdy pedagogové FA-I uvedli, že stále nefunguje.
Str. 18 Tab. 2	Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2: <u>Aktivita 1.2.5</u> – Uspořádání odborného semináře – příklad „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti <u>Závazek:</u> - Semináře se zúčastní zhruba 100 studentů a pedagogů RUA (2013) <u>Naplnění závazku:</u> SPIŠE ANO - 2013 i 2014 seminář proběhl, počet ani struktura účastníků není v dokumentaci uvedena.	citace ze zprávy: V červenci 2014 byl uspořádán odborný seminář zaměřený na ukázkou dobré praxe v oblasti vědecké a publikační činnosti pod vedením doc. Kalouse. Zároveň byly diskutovány metody stanovení cílů, design experimentu a metodiky výzkumu, analýzy dat a způsoby prezentace dosažených výsledků. V srpnu proběhlo další školení k metodice publikační činnosti v rámci letní školy. Pod vedením Dr. Petrtýla a Dr. Vermera byly zmíněny hlavní zásady pro stanovení cílů výzkumu, zvolení vhodné metodiky, zpracování výsledků a jejich prezentaci. Tyto fáze výzkumného procesu byly i prakticky vyzkoušeny studenty na zadaných tématech. V srpnu bylo pod vedením Ing. Anny Hubáčkové pro studenty a zaměstnance fakulty Agro-Industry a Agricultural Technology and Management uspořádáno školení zaměřené na sledování a záznam pomínek během sušícího procesu. Účastníkům byly předvedeny měřicí přístroje, které byly zakoupené z financí projektu. Program školení se skládal z prezentace přístrojů, praktické ukázky a následným vyzkoušením si ze stran studentů a zaměstnanců fakulty. Dále byly také prezentovány výhody využívání přístrojů při zpracování praktické části v bakalářských a diplomových prací studenty.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Tabulka s přehledem závazků projektu reflektuje výši závazku, to znamená hodnoty indikátorů a další skutečnosti, ke kterým se projekt zavázal, a na co získal finanční prostředky. Je nestandardní, že roční zprávy o realizaci projektu neobsahují tabulku průběžně shrnující naplnění indikátorů/závazků projektu.
Str. 18 Tab. 2	Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2:	Citace ze Závěrečné zprávy: S ohledem na kritéria grantové agentury je preferováno podat projekt	<i>Neakceptováno.</i> Přesný popis aktivity dle str. 19 projektové dokumentace: „ <i>Cílem společné výzkumné činnosti bude podání společného výzkumného projektu</i> “

	<p><u>Aktivita 1.2.6</u> - Podání společného výzkumného projektu <u>Závazek:</u> Podání společného výzkumného projektu do vybraných agentur podporujících vědeckou aktivitu v rozvojových zemích. <u>Naplnění závazku:</u> SPÍŠE NE - společný projekt nebyl podán - byly konzultovány projekty RUA pro World Bank</p>	<p>samostatně pod hlavičkou RUA, proto se pracovníci ČZU zapojili pouze v přípravné a konzultační fázi. Navíc byl podán a přijat projekt ASK Asia, který sice byl podán do výzy Erasmus Mundus Action 3, ale jeho náplň byla výzkumná.</p>	<p><i>do vybraných agentur podporujících vědeckou aktivitu v rozvojových zemích. Téma projektu a výzkumného zaměření bude zvoleno na základě výsledků z výše zmíněných výzkumných aktivit. Záměrem této aktivity je zároveň i udržitelnost projektu a spolupráce mezi univerzitami i po skončení předkládaného projektu.</i></p> <p>V připomínce uvedená citace závěrečné zprávy není kompletní (str.10): „S ohledem na kritéria grantové agentury je preferováno podat projekt samostatně pod hlavičkou RUA, proto se pracovníci ČZU zapojili pouze v přípravné a konzultační fázi. <u>Následná administrace projektu je řešena samostatně pracovníky RUA (Fisheries).</u>”</p> <p>Přijetí projektu ASKAsia není v projektové dokumentaci náplní této aktivity přispívající k okruhu „II. Zlepšení vědecko-výzkumné činnosti na RUA” ale je aktivitou přispívající k naplnění okruhu „III. Internacionalizace RUA”. Není jasné, čím projekt ASKAsia přispěl ke zlepšení vědecko-výzkumné činnosti na RUA, když doporučená citace výsledné zprávy je z hlediska autorství připisována koordinátorce projektu za ČZU: Country study – Cambodia, Chaloupkova P. (Coordinator), et al. 2015. <i>Ask Asia: Erasmus Mundus Alumni Employability Study in the Field of Agriculture and Related Life Sciences</i>, Report to EACEA, Czech University of Life Sciences Prague, 300 p.</p> <p>Vzhledem k výše definovanému záměru této aktivity (udržitelnost, spolupráce i po ukončení projektu ČRA) a ke způsobu jejího naplnění (konzultace bez podílu na administraci), je míra naplnění závazku hodnocena stupněm „spíše ne”.</p>
<p>Str. 18 Tab. 2</p>	<p>Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2: <u>Aktivita 1.3.2</u> Příprava a organizace Letní školy RUA - ČZU 2013 <u>Závazek:</u> - Letní škola, která bude 2 týdenní - Plánuje se účast cca 50 studentů. - Mezi lektory budou zastoupeni odborníci z ČZU a RUA. Dále pak zahraniční pedagogové z mezinárodní asociace AGRINATURA <u>Naplnění závazku:</u></p>	<p>Připomínka: - Finální počet výběru účastníků byl v rukou partnera projektu. - Se zahraničními partnery byla konzultována náplň letní školy. Z finančních důvodů nebylo možné zajistit přítomnost zahraničních pedagogů přímo na místě.</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p> <p>Byl upraven text naplnění závazku z hlediska zapojení zahraničních pedagogů. Z hlediska počtu účastníků / studentů byl detailněji uveden závazek tak, aby reflektoval nekonzistenci v projektové dokumentaci.</p>

	<p>SPIŠE ANO</p> <ul style="list-style-type: none"> - LŠ proběhla, ale s významně nižší účastí - 2013 (38 účastníků celkem, z toho 3 pracovníci ČZU, 8 studentů FTZ, 10 pracovníků RUA a 17 studentů RUA) - 2014 (33 účastníků celkem, z toho 10 studentů FTZ a 14 studentů RUA) - v seznamech zúčastněných osob nejsou uvedeni zahraniční pedagogové asociace Agrinatura. 		
Str. 18 Tab. 2	<p>Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2:</p> <p><u>Aktivita 1.3.4 - Analýza proveditelnosti pro Joint/Double Degree</u> <u>Závazek:</u> V rámci této aktivity bude navržen nový studijní obor a připraven plán jeho zavedení do výuky na RUA a ITS/ČZU. Předpokládá se studijní obor na magisterské úrovni, který bude vyučován na obou univerzitách v anglickém jazyce. <u>Naplnění závazku:</u> NE / VŮBEC - studijní obor byl navržen pouze pro FTZ nikoliv pro RUA</p>	<p>Citace ze Závěrečné zprávy: "Původní myšlenka o realizaci společného joint či double degree programu nemůže být realizována vzhledem ke dvěma hlavním překážkám (i) výuka v khmérštině na bakalářském stupni na RUA, (ii) zadávání a obhajoba bakalářských prací přes Ministerstvo zemědělství rovněž v khmérštině. Nicméně na základě společných konzultací byl připraven návrh nového bakalářského oboru na FTZ s názvem Aid Management in International Development (AMID), který má být vyučován v anglickém jazyce a sloužit především pro zahraniční studenty. " V roce 2016 byl úspěšně otevřen bakalářský obor na FTZ s názvem ICARD v anglickém jazyce a nyní na něm díky podpoře projektu ALFABET studuje i studentka z RUA.</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p> <p>Přesný popis aktivity dle str. 20 projektové dokumentace: „Mezi hlavní priority mezinárodních aktivit patří získání Joint/Double Degree mezi oběma univerzitami. Tento úkol je komplikovaný v tom, že studijní obor musí být akreditován dle zákonů a pravidel obou zemí. Prvním krokem je vybrat vhodný studijní obor, sestavit plán předmětů včetně ECTS kreditů, nastavit systém hodnocení studentů, podmínky pro závěrečné zkoušky a diplomové práce atp. V rámci této aktivity tedy bude navržen nový studijní obor a připraven plán jeho zavedení do výuky na RUA a ITS/ČZU. Předpokládá se studijní obor na magisterské úrovni, který bude vyučován na obou univerzitách v anglickém jazyce.“</p> <p>Do naplnění závazku byla doplněna informace, že se jedná o „bakalářský“ studijní obor na FTZ. Vzhledem k cíli aktivity tento závazek přípravou studijního oboru pouze na FTZ naplněn nebyl, přínos pro partnerskou organizaci je při tomto způsobu naplnění aktivity výrazně nižší předpokládaný.</p>
Str. 19 Tab. 2	<p>Příloha 3, komentář k textu v tabulce 2:</p> <p><u>Aktivita 1.4.3 - Propagace v médiích v ČR a Kambodži</u> <u>Závazek:</u></p>	<p>Citace ze Závěrečné zprávy: "Aktivity projektu jsou propagovány na webových stránkách FTZ i RUA, pomocí posterů, letáků či brožur. V Kambodži byl propagován v médiích národní zemědělský kongres, zemědělský veletrh a karierní dny a letní škola.</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p> <p>V připomínce je uveden výsledek vědecko-výzkumné činnosti - postery připravené pro konferenci.</p>

	<p>Budou publikovány alespoň 3 populární články o projektu a jeho aktivitách během jeho realizace. <u>Naplnění závazku:</u> SPIŠE ANO 1 - článek v časopisu FARMÁŘ 2 - článek v časopisu NÁŠ CHOVOV 3 <i>neuvezen</i></p>	<p>Projekt byl prezentován formou posteru na mezinárodní konferenci Tropentag pořádané v září 2014 na ČZU, které se zúčastnilo přes 700 studentů a pedagogů z ČR a zahraničí. Na této konferenci byl také prezentován vědecký poster „Using a Hybrid Solar Drier for Fish Processing“ jehož autoři jsou z ČZU a RUA.“</p>	<p>Hodnota indikátoru z tabulky objektivně ověřitelné indikátory k jednotlivým výstupům ale zavazuje v aktivitě „propagace“ projekt k přípravě 3 populárních článků, které budou zaměřeny na projekt a jeho aktivity. V dokumentaci byla dohledána informace o 2 populárních článcích, ani připomínka třetí populární článek neuvádí.</p>
<p>Str. 27 Str. 4</p>	<p>Příloha 3, komentář k textu: Hlavní ZZ, komentář k textu</p> <p>Z projektové dokumentace ani z rozhovorů se členy projektového týmu ČZU také není zřejmé, zda projekt primárně cílil na podporu pedagogů RUA a kvalitu výuky, nebo na zvýšení konkrétních znalostí přítomných studentů.</p>	<p>Připomínka v Příloze 3 Cílem projektu bylo dle projektové dokumentace: Zvýšení kvality výuky, výzkumu a mezinárodní spolupráce na Royal University of Agriculture (RUA), cílovou skupinou byli Pedagogové, technici a studenti Royal University of Agriculture (RUA, Kambodža).</p> <p>Připomínka v Hlavní ZZ: Cílem projektu bylo dle projektové dokumentace: Zvýšení kvality výuky, výzkumu a mezinárodní spolupráce na Royal University of Agriculture (RUA), cílovou skupinou byli Pedagogové, technici a studenti Royal University of Agriculture.</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p> <p>Dle str. 5 projektové dokumentace: „<u>Cílovou skupinou jsou především studenti a pedagogové z RUA.</u>“ Dle str. 9 projektové dokumentace: „<u>Cílovou skupinou jsou především studenti a pedagogové z RUA, přičemž do některých aktivit budou zapojeni i zástupci z vládních a nevládních organizací v Kambodži.</u>“ Dle str. 16 projektové dokumentace: „<u>Cílovou skupinou tedy jsou pedagogové Royal University of Agriculture v Kambodži, kteří budou zapojeni do vzdělávacích i výzkumných aktivit uvedených v tabulce výstupů níže. Aktuální počet plně zaměstnaných pedagogů je 121. Další cílovou skupinou, která bude ovlivněna výstupy projektu, jsou studenti RUA. Celkový aktuální počet studentů je zhruba 5000.</u>“ Dle str. 23 projektové dokumentace: „<u>Projekt je zaměřen na podporu lidských zdrojů, tedy studentů a pedagogů, kteří zůstávají v místě, a kterým bude poskytnut také veškerý studijní materiál tak, aby získané vědomosti bylo možné dále udržovat, rozšiřovat a předávat v rámci studijních programů RUA.</u>“ Dle str. 24 projektové dokumentace: „<u>Cílová skupina projektu: Pedagogové, technici a studenti Royal University of Agriculture (RUA, Kambodža)</u>“</p>
<p>Str. 28</p>	<p>Příloha 3, komentář k textu: Nepotvrdilo se, že by pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali v návaznosti na projektové aktivity (publikační činnost RUA je stále tažena partnery</p>	<p>Měřitelnost dopadu v této oblasti by tak byl potřebný větší časový odstup, neboť od zisku primárních dat k vlastní vyšlé publikaci uplyne i v publikačně aktivních institucích i několik let.</p>	<p><i>Akceptováno částečně.</i> Text připomínky byl doplněn do poznámky pod čarou: Realizátor projektu v rámci připomínkového řízení doplnil, že pro měřitelnost dopadu v této oblasti by byl potřebný větší časový odstup, neboť od zisku primárních dat k vlastní vyšlé publikaci uplyne i v publikačně aktivních institucích i několik let.</p>

	ze zahraničních projektů, a to i v případě projektu ČZU-RUA).		
Str. 31	Příloha 3, komentář k textu: V rámci projektu se nezvýšila jejich publikační aktivita, dosud žádný není prvním autorem nově vzniklého vědeckého článku v návaznosti na spolupráci s projektem, vznikla dvě spoluautorství na impaktových článcích s ČZU pedagogy.	Absence prvoautorských článků je logickým důsledkem postupného rozvoje publikačních aktivit a zkušeností na RUA. Při podpoře nových výzkumných kolektivů je v prvním kroku běžné spoluautorství zapojených pracovníků. Během tvorby společné publikace teprve dochází k přenosu „publikačního“ know-how na stranu pedagogů RUA, kteří se tak až v následných publikacích mohou dostat na přední místa v autorském kolektivu. Což se projevilo už v letošním roce, kdy studenti i pedagogové publikují své výzkumy za podpory malých výzkumných grantů zavedených v následujícím projektu.	<i>Akceptováno.</i> Text byl upraven vložením textu připomínky do Přílohy 3.
Str. 31	Příloha 3, komentář k textu: Účast studenta pouze na jednom výukovém bloku (který měl rozsah 0,5 až 5 dnů výuky), nebo pouze na kariérních dnech, nebo pouze na filmovém festivalu, nebo pouze na semináři k mezinárodním stipendiím, atd., je bagatelním typem podpory, který ze své podstaty nemůže mít vliv na zlepšení uplatnitelnosti studentů na trhu práce.	jedná se o čistě spekulativní tvrzení, proč by např. pouze účast studenta na kariérních dnech nemohla vést k jeho uplatnění na pracovním trhu?	<i>Neakceptováno.</i> Pokud by cílem projektu bylo „zprostředkování zaměstnání“ a projektové aktivity mířily na analýzu trhu práce, pohovory se zaměstnavateli, identifikaci volných pracovních míst, vyhledávání a doporučování vhodných uchazečů, ad., pak by součtem těchto aktivit mohla účast na Kariérních dnech naplnit cíl projektu, např. podpisem pracovní smlouvy – uplatněním konkrétního studenta na konkrétním pracovním místě. Nicméně projekt ČZU-RUA necílil na „zaměstnanost“ ale na „zvýšení zaměstnatelnosti“ studentů na trhu práce, a to prostřednictvím nárůstu jejich kompetencí, tedy teoretických znalostí a praktických dovedností, které jim byly předávány v průběhu různých aktivit vzdělávacího, popř. výzkumného zaměření. A v tomto případě, pokud je podpora poskytnuta v nedostatečném rozsahu, nelze principiálně doložit kauzální řetězec mezi podporou a výsledkem, protože na výsledek může mít dominantní vliv řada jiných faktorů.
Str. 33	Příloha 3, komentář k textu: Podpora vědy a výzkumu RUA měla vést k lepší publikační činnosti pedagogů a studentů RUA, ale	proč NEDOŠLO k rozvoji vědecko-výzkumné činnosti, když společné publikace zvyšují vědeckou činnost univerzity? Navíc RUA získala samostatně výzkumný projekt a byla zahrnuta jako partner	<i>Neakceptováno.</i> Text konstatuje že „ <i>Celkově nedošlo k rozvoji vědecko-výzkumné činnosti RUA v takovém rozsahu, aby pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali</i> “ a zdůvodnění tohoto závěru je uvedeno v jemu

<p>nepotvrdilo se naplnění žádoucího výsledku v této oblasti. Pozitivní dopad výzkumné činnosti je především na straně ČZU, jejíž studenti na různých datech z Kambodži staví své diplomové práce. Podpora studentských prací RUA studentů byla plánována, ale nebyla provedena. Účast zástupce RUA na mezinárodní konferenci FTZ neproběhla. Společný výzkumný projekt nebyl podán, český odborný tým poskytl konzultace k projektu RUA předloženému do výzvy World Bank. Semináře pro podporu dobré praxe v publikační činnosti proběhly, nebylo však možné kontaktovat jejich účastníky vzhledem k chybějícím prezenčním listinám. Ačkoliv se k tomuto typu výstupu projektový návrh nezávázal, byly během projektu publikovány dva vědecké články, které mají na třetím místě uvedeného spoluautora z RUA, což zvyšuje vědeckou činnost univerzity. Celkově nedošlo k rozvoji vědecko-výzkumné činnosti RUA v takovém rozsahu, aby pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali</p>	<p>projektu do výzkumně orientovaného projektu ASK Asia.</p>	<p>předcházejícím textu, který konstatuje naplnění jednotlivých závazných aktivit.</p> <p>Tato kapitola přímo odpovídá na EOK 4.1 <i>Jaké jsou objektivně ověřitelné dopady ve vztahu k zamýšleným dopadům projektu?</i> A proto přebírá formulace zamýšlených „výsledků“ a „dopadů“ z rekonstruované Teorie změny projektu, která byla schválena referenční skupinou ve Vstupní zprávě evaluace.</p> <p>Formulace výsledku, ke kterému se odstavec přímo vztahuje je „<i>studenti a pedagogové RUA více a lépe publikují</i>“, je to popis žádoucí behaviorální změny v oblasti vlivu projektu, ke které směřovala realizace konkrétních aktivit dle projektové dokumentace.</p> <p>Text byl upraven, aby byla jasná formulace hodnoceného výsledku:</p> <p>Celkově nedošlo k podpoře rozvoje vědecko-výzkumné činnosti RUA v takovém rozsahu, aby bylo v možné prokázat, že v návaznosti na podporu z projektu ČZU-RUA 2012-2014 „<i>studenti a pedagogové RUA více a lépe publikují</i>“.</p>
--	--	--

Str. 35	Příloha 3, komentář k textu: Evaluační rozhovory se členy českého realizačního týmu ukázaly, že se jednotliví pedagogové spíše nezajímají o další využití prezentací a vybavení, které projekt RUA předal, nevědí, zda a kým jsou výstupy projektu využívány.	spekulativní tvrzení, pořizování dotovaného vybavení a přístrojů bylo vždy pečlivě zvažováno s ohledem na možné přínosy pro jednotlivá pracoviště (sušárna, meteo-stanice, mikroskop). U tohoto vybavení byla dopředu zcela jasná představa o jejich následném využití.	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i></p> <p>Text je součástí širší odpovědi na otázku udržitelnosti (<i>EOK 5.2 Jaká je udržitelnost projektu z hlediska vlastnictví příjemci?</i>), nesměřuje na způsob pořízení vybavení, ale reflektuje zjištění o dalším využití výstupů (zejm. výukové materiály a vybavení.)</p> <p>Text byl rozdělen zvlášť na informace o prezentacích (výukových materiálech) a zvlášť vybavení (solární sušárna, meteo-stanice, mikroskopy, ad.).</p>
Str. 39	Příloha 3, komentář k textu: Základním principem pro dosažení cílů projektu uváděným v projektové žádosti je „spolupráce mezi odborníky“ ČZU a RUA, v rámci evaluačních rozhovorů se ale potvrdilo, že tyto vazby mezi odborníky vznikly pouze ve výjimečných případech. Pedagogové na české i kambodžské straně uváděli způsob koordinace za omezující pro přímou spolupráci. Vliv na intenzitu spolupráce má také nízká koncentrace podpory, kdy český expert obvykle působí na fakultě RUA pouze několik dopolední během akademického roku (podpora významnějšího rozsahu probíhala vůči FF RUA). Časový rozsah výuky byl při realizaci významně zkrácen oproti plánu, kdy projektový záměr uvádí, že se bude jednat o intenzivní výuku daného předmětu během	pouze "dopolední" aktivity?? Toto tvrzení neodpovídá skutečnosti.	<p><i>Akceptováno.</i></p> <p>Formulace v závěru byla oproti zdroji příliš zkrácena a změnil se tím její význam. Cílem bylo popsat stav, kdy český odborník dopoledne vyučuje (věnuje se fakultě a konkrétnímu partnerovi z RUA dle své odbornosti) a odpoledne se věnuje aktivitám pro celou univerzitu. Takto to probíhalo např. u FAERD, kdy 4 dny dopoledne probíhala výuka a odpoledne pedagog zajišťoval Filmový festival. V případě FA-I se také čas odborníka dělil, na výuku („celodopolední“) a další aktivity (např. účast na kongresu, schůzky na úrovni děkanů univerzít, ad.).</p> <p>I v případě FF byl čas odborníků rozdělen mezi spolupráci s fakultou a odborníkem, a celkovými aktivitami pro školu (např. účast českého pedagoga na celodenní studentské soutěži, setkání s managementem RUA), ale je fakt, že většinou nešlo o dělení na dopoledne a odpoledne (ačkoliv např. 8.5.2014 probíhala dopoledne výuka a odpoledne setkání s prorektorkou).</p> <p>Sdělení bylo přeformulováno:</p> <p>Vliv měla také nízká koncentrace a intenzita spolupráce mezi odborníky v čase, kdy český expert obvykle působí na konkrétní fakultě RUA pouze několik dní za akademický rok a svoji pozornost dělí mezi aktivity pro fakultu a aktivity pro univerzitu (podpora významnějšího rozsahu probíhala vůči FF RUA). Časový rozsah výuky byl při realizaci významně zkrácen oproti plánu, kdy projektový záměr uvádí, že se bude jednat o intenzivní výuku daného předmětu během týdenních seminářů, ve kterém budou probíhat jak přednášky, tak praktická cvičení (PD 2012), ale v krajním případě proběhl celý výukový blok během půl dne.</p>

	týdenních seminářů, ve kterém budou probíhat jak přednášky, tak praktická cvičení (PD 2012), ale v krajním případě proběhl celý výukový blok během půl dne.		
Str. 41	<p>Příloha 3, komentář k textu: Nebylo dosaženo tří ze čtyř výsledků (dle rekonstruované ToC, protože projektová dokumentace úroveň výsledků neuvádí). Pedagogové RUA nevyučují podle prezentací, které jim čeští pedagogové předali, jiné výukové materiály spíše nedostali (s výjimkou metodik a protokolů pro FF). Studenti RUA spíše nezískali podporu nebo kombinaci podpor, která by měla potenciál pozitivně ovlivnit jejich uplatnitelnost na trhu práce (výukové bloky byly krátké, podpora byla distribuována nesystematicky mezi různé ročníky a obory). Nepotvrdilo se, že by pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali v návaznosti na projektové aktivity. Jako úspěšná se jeví podpora mobility/internacionalizace RUA, kdy pedagogové a studenti RUA využívají vytvořené zahraniční příležitosti.</p>	<p>proč se NEPOTVRDIL rozvoj vědecko-výzkumné činnosti, když společné publikace zvyšují vědeckou činnost univerzity?</p>	<p><i>Akceptováno částečně.</i> Viz připomínky výše (str. 33). Formulace výsledku, ke kterému se věta přímo vztahuje je „<i>studenti a pedagogové RUA více a lépe publikují</i>“, je to popis žádoucí behaviorální změny v oblasti vlivu projektu, ke které směřovala realizace konkrétních aktivit dle projektové dokumentace (formulace zamýšlených „výsledků“ a „dopadů“ z rekonstruované Teorie změny projektu, která byla schválena referenční skupinou ve Vstupní zprávě evaluace.)</p> <p>Text byl upraven: Nepotvrdilo se, že by pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali v návaznosti na projektové aktivity, dva impaktové články byly publikovány českými odborníky společně s pedagogem RUA.</p>
Str. iv	Hlavní ZZ, komentář k textu:	Během pilotních návštěv v letech 2010 a 2011 byly identifikovány oblasti pro možnou spolupráci mezi	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i>

	<p>Jako zásadní se pro vhodné konkrétní zaměření projektových aktivit ukazuje důkladná obeznamenost s potřebami partnerské školy. Oba realizátoři vycházeli z předchozí spolupráce s partnerskými univerzitami. <i>Ve spolupráci ČZU-RUA nebyla dostatečně identifikována konkrétní potřeba univerzity, kterou by náplň jednotlivých aktivit měla řešit.</i> Vstupní analýzy nejsou pro tuto identifikaci dostatečně detailní a zástupci partnerské univerzity spíše přijímají návrhy realizačního týmu.</p>	<p>univerzitami na základě rozhovorů se zástupci univerzity, spolupráce se studenty a dále i pak díky analýze místního prostředí. Na základě těchto zkušeností byl předložen evaluovaný projekt.</p>	<p>To, že nebyla ve spolupráci ČZU-RUA dostatečně identifikována konkrétní potřeba univerzity, kterou by náplň jednotlivých aktivit měla řešit, neznamena, jak naznačuje styl připomínky, že by realizátor nevyvinul k této dostatečné identifikaci kroky. Znamená pouze to, že v daných možnostech spolupráce a při daném nastavení projektu, se nepodařilo dostatečně konkrétně identifikovat potřeby na čtyřech fakultách a univerzitě jako celku. V analýze provedené projektem, ani z rozhovorů nevyplývalo, že by RUA měla konkrétní studijní programy, ve kterých jí pro naplnění nějaké koncepce (kurikula/akreditace/přehledu/plánu) chybí určitá odbornost nebo předmět, kterou český tým konkrétně svými schopnostmi doplní tak, aby pedagogové RUA za danou oblast odpovídající, toto řešení převzali a dále využívali. Vzhledem k tomu, že RUA nemá sylaby předmětů a zároveň není příliš čitelná ve sdělování a zdůvodňování svých potřeb, jsou čeští realizátoři v pozici, kdy sami musejí navrhnout, co by univerzité mohlo pomoci. Je otázkou, zda by za této situace nebylo výhodnější řešit intenzivněji méně témat, aby bylo možné provést hlubší analýzu konkrétní situace.</p>
Str. iv	<p>Hlavní ZZ, komentář k textu: Z hlediska výzkumu dosáhla ČZU vyšších přínosů než RUA.</p>	<p>jedná se o subjektivní tvrzení. Např. spoluatorská pozice v publikačních výstupech může být s ohledem na omezené publikační výstupy RUA srovnatelně významná jako prvoautorská pozice na pracovišti s vyšší publikační aktivitou. Zároveň byla RUA (nikoliv ČZU) dotována vybavením zlepšujícím možnosti výzkumu (sušárna, mikroskop).</p>	<p><i>Akceptováno částečně.</i> Text byl upraven, aby poskytl větší detail v souladu s maticí logického rámce projektu: Část plánovaných aktivit pro podporu vědecko-výzkumné činnosti nebyla realizována, ačkoliv některé byly nahrazeny alternativním plněním. Větší detail je uveden Příloze 3 na stejném místě (účinnost): Aktivity programu pro zkvalitnění vědecko-výzkumné spolupráce spíše byly částečně účinné. <i>Aktivita Analýza současného stavu vědecko-výzkumné činnosti na RUA</i> byla provedena pouze pro úroveň publikací zahrnutých do mezinárodních vědeckých databází. Hlubší analýza, která by zahrnovala i místní parametry hodnocení vědy a výzkumu, nebyla proveditelná s ohledem na časové a finanční kapacity projektu. <i>Aktivita Identifikace a realizace společných výzkumných témat</i> předpokládající sendvičové vedení diplomových prací studentů plně neprobíhala, protože od společného vedení diplomových prací kambodžských studentů bylo ustoupeno už v roce 2013 z důvodu, že témata prací schvaluje sám Ministr zemědělství a jsou psány pouze v khmerštině. <i>Aktivita zajištění účasti zástupce RUA na mezinárodní vědecké konferenci FTZ</i> neproběhla, na tuto konferenci nebyl přijat žádný příspěvek z RUA. <i>Aktivita uspořádání odborného semináře – příklad „dobré praxe“ vědecké a publikační činnosti, které se mělo zúčastnit cca 100 studentů a pedagogů RUA ročně,</i></p>

			<p>proběhla, ale vzhledem k absenci prezenčních listin v projektové dokumentaci nebylo možné její účinnost vyhodnotit. Z rozhovorů s pedagogy vyplývá, že ke zvýšení samostatné vědecké činnosti RUA (články, postery) však v jejím důsledku zatím nedošlo. Zástupci RUA byli třetími autory publikovaných článků českých odborníků. Přesto lze spoluautorství kambodžských pedagogů na dvou vědeckých člancích považovat za přínos pro RUA. <i>Aktivita Podání společného výzkumného projektu</i> proběhla formou konzultace. Čeští odborníci na RUA konzultovali přípravu projektu Aquaponic Production of Red Tilapia do grantového programu World Bank, který byl úspěšný, k podání společného výzkumného projektu ČZU a RUA nicméně nedošlo. <i>Aktivita Identifikace a zajištění vhodného vybavení na podporu rozvoje univerzity</i> proběhla, vybavení bylo pořízeno pro několik fakult. Omezená účinnost vědecko-výzkumné spolupráce v letech 2012 - 2014 je dána omezeným rozsahem jednotlivých aktivit, které ji měly zajistit, nikoliv jejich nevhodným zaměřením.</p>
Str. v.	<p>Hlavní ZZ, komentář k textu: Nepotvrdilo se, že by <i>pedagogové a studenti RUA více a lépe publikovali v návaznosti na projektové aktivity</i> (publikační činnost RUA je stále tažena partnery ze zahraničních projektů, a to i v případě projektu ČZU-RUA, kde vznikly dva vědecké články s kambodžským autorem na třetí pozici).</p>	<p>s tvrzením nesouhlasíme, viz předchozí komentáře k publikačním výstupům.</p>	<p><i>Neakceptováno.</i> Spoluatorská pozice v publikačních výstupech nebyla přínosem, místní spoluautor doslova uvedl: „<i>We have one paper. They put my name, neither I did not involved in the field, but I changed my name to my colleague working in the field.</i>“ A dále, podle matice logického rámce projektu, mělo být v projektu 10 % studentů (cca 500) a pedagogů (cca 12) RUA zapojeno do programu zkvalitnění vědecko-výzkumné práce (<i>realizace diplomových prací, formulace výzkumných projektů, zásady publikování vědeckých prací</i>). Tento rozsah se nepotvrdil, diplomové práce studentů RUA ani nebyly realizovány. Při plánovaném zapojení více než pěti set osob nelze při publikaci dvou článků českými pedagogy se spoluautorstvím vyhodnotit, že „<i>studenti RUA</i>“ a „<i>pedagogové RUA</i>“ <i>více a lépe publikují v návaznosti na projektové aktivity</i> (formulace výsledku dle ToC). Ve zprávě ale je na několika místech uvedeno, že <i>Přesto lze spoluautorství kambodžských pedagogů na dvou vědeckých člancích považovat za přínos pro RUA.</i></p>
Str. 4	<p>Hlavní ZZ, komentář k textu: Žádoucí <u>výsledky</u> projektu po rekonstrukci teorie změny jsou: •Pedagogové RUA učí podle výukových materiálů vzniklých během projektu</p>	<p>V předloženém projektu byly uvedeny tyto <u>výstupy</u> projektu: Výstup 1.1 Kvalitnější výuka odborných předmětů Výstup 1.2 Zlepšení vědecko-výzkumné činnosti na RUA Výstup 1.3 Internacionalizace RUA Výstup 1.4 Propagace projektu</p>	<p><i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Připomínka byla vypořádána již v prvním kole připomínek. „Výstupy“ a „výsledky“ v nejsou synonyma.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> •Studenti RUA jsou lépe uplatnitelní na trhu práce •Pedagogové a studenti více a lépe publikují •Pedagogové a studenti využívají vytvořené zahraniční příležitosti 		
Str. 5	<p>Hlavní ZZ, komentář k textu: Projektový návrh tvoří 19 typů aktivit ve 4 odlišných oblastech (výuka, vědecko-výzkumná činnost, internacionalizace RUA, propagace projektu) pro 4 různé fakulty a univerzitu jako celek; zcela chybí úroveň výsledků, je uveden pouze záměr a cíl projektu. Z rekonstrukce teorie změny projektu, která byla schválena ve Vstupní zprávě evaluace, vyšlo zjištění, že logická stavba projektu je riziková v oblasti realističnosti, kdy dostupné zdroje neodpovídají komplexnosti aktivit a ambicím v oblasti cílů. Podpora partnerské univerzity byla designována především ve formě krátkodobých vstupů a není zřejmé, zda projekt primárně cílil na podporu pedagogů RUA a kvalitu výuky, nebo na zvýšení konkrétních znalostí přítomných studentů.</p> <p><i>Už z projektového návrhu tedy mohlo být patrné, že z hlediska svých plánovaných</i></p>	Nepodložená subjektivní spekulace	<p><i>Neakceptováno.</i></p> <p><i>Věta „Už z projektového návrhu tedy mohlo být patrné, že z hlediska svých plánovaných cílů projekt pravděpodobně nebude úspěšný.“ je evaluačním závěrem ke skutečnostem shrnutím v předcházejícím odstavci a přímou odpovědí na evaluační otázku formulovanou zadavatelem EOK 3.1 Má hodnocený projekt dostatečně propracovanou logickou stavbu, včetně realistických předpokladů? Nenaznačuje již návrh projektu možný neúspěch z hlediska stanovených cílů a dopadů?</i></p>

	<i>cílů projekt pravděpodobně nebude úspěšný.</i>		
Str. 6	Hlavní ZZ, komentář k textu: V teoretické rovině lze předpokládat vznik creaming-off efektu, tedy zvýhodnění již předem lépe vybavené skupiny podpořených osob – projektové aktivity se konaly v angličtině bez možnosti překladu či tlumočení, což znevýhodňovalo studenty s omezenou znalostí jazyka.	Angličtina podle nás nebyla zásadní překážkou v komunikaci. Během přednášek a projektových aktivit byli studenti schopni běžně komunikovat v angličtině, dotazovali se při hodinách v angličtině, hlásili se aktivně na mezinárodní projekty zaměřené na mobilitu studentů.	<i>Neakceptováno.</i> Připomínka byla vypořádána již v prvním kole připomínek. Prvním výběrovým kritériem pro účast na Letní škole ČZU-RUA je prokázání dostatečné znalosti angličtiny u zájemce z řad studentů RUA. Byly tedy zvýhodněny předem lépe vybavené osoby. Protože u ostatních aktivit není situace takto průkazná, a bez pozorování na místě nelze říct, zda interakce studentů lépe vybavených angličtinou během výukových bloků a výzkumných aktivit byla odlišná od studentů méně vybavených, byl efekt uveden pouze „v teoretické rovině“.
Str. 11	Hlavní ZZ, komentář k textu: Účinnost této aktivity z hlediska internacionalizace RUA je však snížena skutečností, že kromě místních studentů se Letní školy zúčastnili pouze studenti ČZU, nikoli studenti z jiných škol či zemí.	Aktivita byla zaměřena právě na posílení spolupráce mezi Českou republikou a Kambodžou. Nebyl záměr projektu rozšířit tuto aktivity mimo české studenty, administrativně je to komplikované i třeba vzhledem k pojištění (ČZU je pojištěná v případě organizace vzdělávacích aktivit pro pedagogy i studenty ČZU).	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Aktivita Letní škola není vedena mezi aktivitami přispívajícími ke „kvalitnější výuce na RUA“, ale mezi aktivitami přispívajícími k „internationalizaci RUA“. Proto evaluace konstatuje, že pokud je jejím cílem „internationalizace RUA“, pak by účinnost této aktivity byla vyšší, pokud by studenti účastníci se aktivity byli i z dalších zemí a škol, než jen z ČZU.
Str. 12	Hlavní ZZ, komentář k textu: Dalším problémem projektu jako celku byla jazyková bariéra: všechny aktivity probíhaly v angličtině, přičemž znalost tohoto jazyka je ze strany studentů (a do jisté míry i pedagogů) RUA až na výjimky omezená.	Nesouhlasíme s výraznou limitací kvůli angličtině. Komunikaci v angličtině považujeme za nejvhodnější. Navíc khmérština nepoužívá odborné termíny, ty se i mezi místními používají v angličtině.	<i>Vzato na vědomí.</i> U příkladů dobré a špatné praxe, kde je uvedena jazyková bariéra jsme doplnili, že „ <i>S tímto zjištěním nesouhlasí realizátor projektu.</i> “ Na základě výsledků evaluačních rozhovorů na zjištění trváme. Viz Příloha 3, str.11, kde je pro ukázkou uvedeno několik citací: assoc. Prof. Chhouk Borin se vyjádřil: „ <i>Students don't understand technical terms, they need to improve vocabulary first to understand. My colleague who teach aquaculture doesn't speak English. Students have to use materials in English, but the spoken language is Khmer. We don't have time to translate.</i> “ Mr. Chrun Rithy se vyjádřil: „ <i>Students attend Film festival just if they speak English, because the subtitles are very quick and if you read you cannot watch.</i> “ prof. Dr. Kang Kroesna se vyjádřila: „ <i>There are difficulties with English, it is difficult to translate the technical words. For films the subtitles are good, but sometimes very quick, for students it should be better in spoken Khmer.</i> “

Str. 13	Hlavní ZZ, komentář k textu: Obsahy výukových bloků však nebyly připomínkovány ani schvalovány ze strany konkrétních pedagogů RUA a koordinovány s předstihem tak, aby je jednotliví pedagogové mohli připomínkovat či upravit.	O tématech školení byli partneři projektu vždy informováni v předstihu a témata odsouhlasili.	<i>Vzato na vědomí, připomínka nerozporuje uvedené informace.</i> Informovat někoho o tom, že něco proběhne, je jiná situace než spolupracovat, připomínkovat, schvalovat a upravit.
---------	---	---	---

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Ministry of Foreign Affairs
of the Czech Republic

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR

VYHLAŠUJE

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA PLNĚNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY MALÉHO ROZSAHU S NÁZVEM „VYHODNOCENÍ ZAHRANIČNÍ ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY V SEKTORU VZDĚLÁVÁNÍ, PROGRAMU VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH UČITELŮ DO ROZVOJOVÝCH ZEMÍ “ A VYZÝVÁ K PODÁNÍ NABÍDKY

INFORMACE O ZADAVATELI

Název zadavatele: Česká republika – Ministerstvo zahraničních věcí
Identifikační číslo: 45769851
DIČ: MZV není plátcem DPH
Sídlo zadavatele: Loretánské náměstí č. 101/5, Praha 1, PSČ 118 00

Ve věcných rozhodnutích a ve věcech smluvních zastupuje zadavatele:
PhDr. Hana Ševčíková, ředitelka odboru rozvojové spolupráce a humanitární pomoci

Zaměstnanec pověřený organizací výběrového řízení:
Mgr. Dita Villaseca B. Kubíková, odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci MZV
tel.: 224 18 2872, e-mail: dita_kubikova@mzv.cz

Předmět veřejné zakázky (NIPEZ 79998000-6 Služby profesionálních poradců)

Předmětem výběrového řízení organizovaného formou otevřené výzvy je vyhodnocení aktivit zahraniční rozvojové spolupráce („ZRS“) České republiky realizovaných v gesci České rozvojové agentury (ČRA) v rámci dotačního titulu „Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích“ na podporu projektů v oblasti ZRS předložených nestátními neziskovými organizacemi a dalšími oprávněnými subjekty.

Cílem tohoto relativně nového nástroje ZRS ČR je prostřednictvím zapojení pedagogů českých vysokých škol a podpory meziuniverzitní spolupráce zvyšovat kvalitu vysokého školství v partnerských zemích programu ZRS ČR. V rámci jednotlivých projektů tohoto programu realizují české vysoké školy vysílání českých vysokoškolských pedagogů, kteří následně působí přímo v partnerských institucích a realizují výuku a vědeckou práci s cílem zvýšit odbornost a kvalitu vysokoškolského studia v partnerských zemích.

Východiskem pro vyhodnocení tohoto programu budou následující dva projekty realizované v gesci České rozvojové agentury v Kambodži a v Mongolsku v letech 2012 – 2014:

„Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži“

gestor:	Česká rozvojová agentura
sektor:	vzdělávání
doba realizace:	2012 – 2014
typ projektu:	dotace
realizátor:	Česká zemědělská univerzita v Praze
celková výše prostředků na projekt ze ZRS:	2,33 mil. Kč

„Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na Mongolian University of Science and Technology – využití matematických simulací v elektrotechnice“

gestor:	Česká rozvojová agentura
sektor:	vzdělávání
doba realizace:	2012 – 2014
typ projektu:	dotace
realizátor:	České vysoké učení technické v Praze
celková výše prostředků na projekt ze ZRS:	3,18 mil. Kč

Hlavní zúčastněné strany

Ministerstvo zahraničních věcí ČR („MZV“) je v ZRS ČR odpovědné za koncepční řízení rozvojové spolupráce, včetně programování její bilaterální složky a vyhodnocování výsledků (evaluace).

Česká rozvojová agentura („ČRA“) působí od 1. ledna 2008 jako implementační agentura pro plnění úkolů v oblasti ZRS ČR, zejména pro přípravu a realizaci bilaterálních rozvojových projektů. V současné době je v její gesci téměř celá šíře dvoustranných rozvojových projektů velkého rozsahu. ČRA je gestorem obou hodnocených projektů.

Zastupitelský úřad ČR v Phnompenhu zastupuje Českou republiku v Kambodži včetně oblasti rozvojové spolupráce. Konkrétně je úkoly koordinace a monitoringu ZRS pověřen diplomatický pracovník ZÚ.

Zastupitelský úřad ČR v Ulánbátaru zastupuje Českou republiku v Mongolsku včetně oblasti rozvojové spolupráce. Konkrétně je úkoly koordinace a monitoringu ZRS pověřen diplomatický pracovník ZÚ.

Realizátoři

Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU) realizovala první hodnocený projekt na základě dotací udělených gestorem – ČRA v rámci dotačního titulu „Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích“ na podporu projektů v oblasti ZRS předložených nestátními neziskovými organizacemi a dalšími oprávněnými subjekty (dotace byly uděleny ve sledovaném období každoročně).

České vysoké učení technické v Praze (ČVUT) realizovalo obdobně, tj. formou dotace udělené ČRA, druhý hodnocený projekt (dotace byly uděleny ve sledovaném období každoročně).

Partnerská instituce projektu České zemědělské univerzity v Kambodži – Royal University of Agriculture (RUA)

Partnerská instituce projektu Českého vysokého učení technického v Mongolsku – Mongolian University of Science and Technology (MUST)

Cílové skupiny (beneficienti) obou hodnocených projektů – vysoké školy a akademická pracoviště zapojená do vysokoškolské výuky v obou partnerských zemích (studenti, pedagogičtí pracovníci)

Další informace k evaluacím hodnocených projektů

Výběr projektů ZRS ČR pro tuto evaluaci byl uskutečněn na základě záměru pokračovat v další realizaci zahraniční rozvojové spolupráce České republiky v sektoru vzdělávání prostřednictvím dotačního titulu „Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích“ se zohledněním výstupů z dosavadních evaluačních cyklů včetně doporučení vzešlých z komplexního vyhodnocení evaluačních zpráv za roky 2012 – 2013 a systému evaluací MZV, které proběhlo v roce 2014. Reflektována byla také aktuální potřeba vyhodnotit a případně aktualizovat program a nastavení jeho implementace do budoucna v partnerských zemích ZRS ČR. Evaluace navazuje na vyhodnocení z let 2014 a 2015, jejichž doporučení byla plně zohledněna v aktuálních

rozvojových aktivitách ČRA. Oba projekty pro evaluaci byly vybrány i se zřetelem na skutečnost, že vyhodnocení by mělo být provedeno s důrazem na jejich **dlouhodobé dopady** a **udržitelnost** a na **doporučení procesního charakteru**. Toto vyhodnocení bude zároveň jedním z podkladů pro celkové vyhodnocení Koncepce ZRS ČR v letech 2010 – 2017.

Cíle a účely evaluace

Evaluace projektů ZRS ČR jsou realizovány na základě **zákona č. 151/2010 Sb.**, o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci, dále **Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce ČR** (usnesení vlády č. 366 ze dne 24. května 2010) a příslušných ustanovení **Metodiky projektového cyklu dvoustranných projektů zahraniční rozvojové spolupráce a jednotlivých relevantních strategických dokumentů partnerských zemí ZRS ČR**.

Vyhodnocení proběhne **dle mezinárodně uznávaných kritérií OECD/DAC** a dalších zadaných kritérií (viz níže) v mírně modifikované podobě ve vazbě na obecné principy a cíle **programu vysílání českých učitelů do rozvojových zemí**. Na systémové úrovni je hlavním účelem zadávané evaluace získat **nezávislé, objektivně podložené a konzistentní závěry, zjištění a doporučení** využitelná při rozhodování MZV ve spolupráci s ČRA o **dalším zaměření a způsobu realizace ZRS ČR v sektoru vzdělávání**. Souvisejícím účelem evaluace je poskytnout **zpětnou vazbu pro realizátory projektů** využitelnou při jejich dalších aktivitách, případně navrhnout doporučení procesního charakteru pro gestora programu – ČRA.

Specifickým cílem této konkrétní evaluace je u výše uvedených dvou víceletých projektů realizovaných v gesci ČRA v letech 2012–2014 vyhodnotit aktivity s důrazem na jejich **dopady a udržitelnost**, případně posoudit, do jaké míry a za jakých podmínek lze toto hodnocení provést. Dalším cílem evaluace je **nezávislé vyhodnocení souladu projektů** s obecnými principy a cíli vyčtenými ve strategických dokumentech ZRS ČR i partnerských zemí.

Evaluační kritéria dle OECD/DAC

Zjištění a závěry z nezávislé evaluace mají poskytnout komplexní pohled na působení ČR v sektoru vzdělávání v oblasti podpory zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích v hodnoceném období, včetně vyhodnocení obou projektů z hlediska mezinárodně uznávaných evaluačních kritérií OECD/DAC, tj. relevance, efektivity (hospodárnosti), efektivnosti (účelnosti) a zejména **dopadů a jejich udržitelnosti**. Stručné definice těchto kritérií dle OECD/DAC jsou následující:¹

Relevance – míra, ve které rozvojové intervence odpovídají potřebám, prioritám a koncepcím cílových skupin, partnerských (přijímajících) zemí a dárcovské země.

Efektivita (hospodárnost) – míra využití zdrojů (časového plánu, odborných znalostí, administrativy a managementu, finančních prostředků atd.) s ohledem na reálně dosažené výstupy. Realizované aktivity projektů se hodnotí co do jejich adekvátnosti, účinnosti a hospodárnosti, popřípadě mohou být navržena alternativní řešení k dosažení stanovených výstupů méně nákladným způsobem, v kratší době, s větším zohledněním místních podmínek apod. Hodnotit lze také, zda byly cíle a výstupy stanoveny realisticky. Hodnocení využití optimálně nákladných zdrojů k dosažení potřebných výsledků se provádí z hlediska kvantitativního i kvalitativního.

Efektivnost (účelnost) – teorie změny a míra dosažení (dosažitelnosti) cílů rozvojových intervencí - konkrétní potvrzené či předpokládané využití výsledků intervencí. Cílem je chápána změna chování, postupů či situace na úrovni cílových skupin.

Udržitelnost – míra, resp. pravděpodobnost **pokračování pozitivních důsledků projektu pro cílovou skupinu po ukončení aktivit a financování ze strany donorů/realizátorů**. Udržitelnost by měla být

¹ Více k uplatnění kritérií OECD-DAC při vyhodnocení projektu ZRS je k dispozici v osnově evaluační zprávy v příloze a dále v publikacích OECD-DAC, např. „Evaluating Development Cooperation: Summary of Key Norms and Standards“ a „Quality Standards for Development Evaluation“ (viz www.oecd.org/development/evaluation)

Doporučuje se také důkladné prostudování Metodiky projektového cyklu dvoustranných projektů ZRS ČR (k dispozici na stránkách www.mzv.cz/rozvoj).

hodnocena s důrazem na posouzení významu, který byl během projektového cyklu přikládán motivaci a spolupráci s příjemci a místními partnery, sdílení vlastnictví a identifikaci subjektů zodpovědných za návazné financování při zohlednění objektivních překážek a předpokladů, například na úrovni legislativních, institucionálních a dalších podmínek v místě realizace intervencí.

Dopady – pozitivní i negativní, přímé i nepřímé a zamýšlené i nezamýšlené krátkodobé i dlouhodobé důsledky rozvojových intervencí pro cílové skupiny a v partnerských zemích obecně.

U kritérií efektivnosti, dopadů a udržitelnosti se musí evaluace důkladně zabývat také **vnějšími vlivy prostředí, ve kterém byly projekt realizovány a specifikovat objektivní překážky**, které mohly výsledky intervence ovlivnit.

Základní evaluační otázky společné pro hodnocení obou projektů:

Relevance

- Jak byly rozvojové aktivity hodnocených projektů provázané se strategickými dokumenty ZRS ČR a dotčených partnerských zemí?
- Do jaké míry odpovídají hodnocené projekty potřebám cílových skupin v sektoru vzdělávání?

Efektivita

- Lze identifikovat příklady dobré (nebo špatné) praxe u spolupráce realizátorů s partnerskými institucemi?
- Získaly místní vzdělávací instituce v průběhu projektů potřebné znalosti pro převzetí a využití výstupů?
- Které z aktivit byly z hlediska dosahování cílů projektů nejúčinnější? Lze na základě potvrzených potřeb a možností identifikovat vhodnější alternativní řešení pro posilování kapacit a zkušeností místních pedagogických pracovníků?
- Jakým způsobem probíhala vzájemná koordinace a komunikace s dalšími českými iniciativami ZRS v dané partnerské zemi?
- Existuje efektivní propojení projektů s aktivitami ostatních donorů v sektoru vysokoškolského vzdělávání?

Efektivnost

- Mají hodnocené projekty dostatečně propracovanou logickou stavbu, včetně realistických předpokladů? Nenaznačuje již návrh projektů možný neúspěch z hlediska stanovených cílů a dopadů?
- Kdo a jak využívá výsledky projektů?
- Jaké změny se díky projektům projeví v chování či přístupech cílových skupin?
- Lze posoudit míru zlepšení uplatnitelnosti cílových skupin na trhu práce v rámci stanovených cílů projektů?
- Jaké iniciativy, navazující na projekty, učinily partnerské instituce nebo další cílové skupiny?

Dopady

- Jaké jsou objektivně ověřitelné dopady ve vztahu k zamýšleným dopadům projektů? Jaká je míra zlepšení kvality života cílových skupin projektů?
- Zasáhly aktivity či dopady projektů i předem nezamýšlené další cílové skupiny?
- Jaké vnější vlivy pozitivně či negativně ovlivnily výsledky a dopady projektů?

Udržitelnost

- Byla součástí projektů „strategie odchodu“ (tedy zajištění dalšího využívání výsledků projektů po jeho ukončení realizátorem)?
- Jaká je udržitelnost projektů z hlediska vlastnictví příjemci?
- Byly hodnocené projekty dostatečně koordinované s aktivitami státních institucí partnerských zemí, které jsou zodpovědné za sektor vysokoškolského vzdělávání?

Doplňující evaluační otázky pro hodnocení programu:

- Budou z pohledu střednědobých a dlouhodobých priorit (cca 3 – 5 let) v sektoru vzdělávání obou partnerských zemí témata řešená v rámci projektů stále relevantní? Je žádoucí, aby program ZRS tuto oblast i nadále podporoval?
- Vyplývají z výsledků evaluace nějaká systémová doporučení pro úpravu zaměření nebo pro zvýšení efektivnosti programu vysílání učitelů? Jeví se jako vhodné rozšíření tohoto nástroje ZRS i do dalších rozvojových zemí?
- Jaké jsou zjištěné či doporučené synergie s dalšími nástroji ZRS ČR (rozvojová stipendia, bilaterální projekty v sektoru vzdělávání, případně projekty ekonomické diplomacie, aj.)?

Doplňující evaluační otázky pro doporučení procesního typu:

- Vyplývají z výsledků evaluace nějaká procesní doporučení k danému typu projektů (dotace)? Jakým způsobem lze posílit kvalitu projektů, které jsou předkládány v rámci dotačních výběrových řízení?
- Jakým způsobem lze zvýšit zapojení dalších realizátorů do programu v zájmu větší konkurence a kvality?

Další evaluační kritéria

Evaluace posoudí program a hodnocené projekty také z hlediska jejich **vnější prezentace** (viditelnosti) v ČR a partnerské zemi a z hlediska uplatnění **průřezových principů ZRS ČR** definovaných v Koncepci zahraniční rozvojové spolupráce ČR na období 2010–2017²: **řádná (demokratická) správa věcí veřejných; šetrnost k životnímu prostředí a klimatu; dodržování lidských práv příjemců včetně rovnosti mužů a žen**. Evaluátoři by měli zejména posoudit, zda a jak průřezové principy (resp. některý z nich) přímo souvisí s tematickým zaměřením hodnocených projektů a aktivit; zda a jak realizátoři zohlednili průřezové principy při formulaci a realizaci projektů; zda realizátoři během přípravy a realizace projektů v rámci snahy o zohlednění průřezových principů narazili na protichůdné cíle, zájmy či hodnoty na straně příjemců a/nebo partnerských zemí a jak tuto situaci řešili. Evaluační tým by tedy měl ke zmíněným aspektům vnímavě sbírat údaje a zjistit postoje konečných příjemců projektu (resp. i dalších relevantních osob). Ze získaných informací by měl učinit celkový závěr, do jaké míry hodnocené projekty u jednotlivých průřezových principů využily či podpořily existující příležitost a vyvarovaly se nežádoucích situací.

Doporučení vyplývající ze zjištění a závěrů vyhodnocení

V evaluační zprávě budou uvedena **konkrétní a realizovatelná doporučení**, s přidanou hodnotou, s uvedením stupně závažnosti a adresně určená evaluačním týmem MZV, ČRA, realizátorům či jiným aktérům ZRS, případně dalším adresátům. Doporučení budou dostatečně podložena **konkrétními zjištěními a závěry, řazena dle hlavního adresáta** či **stupně závažnosti** s indikací další realizace navrženého opatření, časového horizontu, apod. Za účelem dalšího vypořádání a praktické implementace ze strany adresátů by jednotlivá doporučení neměla být adresována více rozdílným subjektům.

² Koncepci ZRS ČR na období 2010 – 2017 lze dohledat na www.mzv.cz/rozvoj

Vyhodnocení by mělo být primárně zaměřeno na **systémová doporučení** pro další možné zaměření rozvojových aktivit v oblasti podpory projektů zahraniční rozvojové spolupráce („ZRS“) České republiky realizovaných v gesci České rozvojové agentury („ČRA“) v rámci dotačního titulu „Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí - podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích“ na podporu projektů v oblasti ZRS předložených nestátními neziskovými organizacemi a dalšími oprávněnými subjekty.

Očekávána jsou také o **doporučení procesní** k danému typu projektu (dotace). Zadavatel je připraven ve zprávě obdržet i ponaučení **širšího charakteru** (*lessons learned*) pro řízení a realizaci ZRS, případně systémová ponaučení pro řízení procesu evaluací, pokud jsou tato ponaučení dostatečně konkrétní, relevantní a využitelná také pro ZRS v jiných zemích a sektorech.

Požadované výstupy vyhodnocení, termíny

Spolu se zadavatelem bude na průběh evaluace dohlížet v poradenské roli také **referenční skupina** složená ze zástupců **MZV – odboru rozvojové spolupráce a humanitární pomoci** („MZV-ORS“), **MZV – odboru států Asie a Pacifiku** („MZV-ASIE“), **České rozvojové agentury** („ČRA“), **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** („MŠMT“), **zastupitelského úřadu** („ZÚ“) **Phnompenh, zastupitelského úřadu Ulánbátar a nezávislého odborníka na evaluaci**. Komunikaci mezi evaluačním týmem a referenční skupinou bude zprostředkovávat pověřený zástupce MZV-ORS. Členové referenční skupiny budou mít, za předpokladu zachování nestrannosti, právo připomínkovat zprávy odevzdané evaluačním týmem.

- Zadavatel požaduje po zpracovateli odevzdání jedné **vstupní zprávy** a jedné **závěrečné evaluační zprávy** (se 2 přílohami shrnujícími evaluační zjištění, výsledky a doporučení vyhodnocení k jednotlivým projektům), která bude následně zveřejněna na webových stránkách MZV.
- **Vstupní zpráva**, se strukturou dle přiložené povinné osnovy, detailně rozpracovává metodologii hodnocení, popisuje okruhy evaluačních otázek a hypotéz formulovaných na základě studia dokumentů a rozhovorů vedených v ČR, které mají být ověřeny na misích v partnerských zemích. Vstupní zpráva dále obsahuje **harmonogram** obou misí do partnerských zemí včetně plánů setkání, rozhovorů, fokusních skupin, pozorování, odborných měření, dotazníkových šetření, apod.
- Vstupní zpráva musí být projednána se zadavatelem i referenční skupinou a odevzdána zadavateli v listinné (svázané) podobě i elektronické podobě se zpracovanými připomínkami **nejpozději 5 pracovních dnů před odjezdem týmu na evaluační misi** do první partnerské země.
- Podoba **závěrečné evaluační zprávy** se musí řídit **osnovou závěrečné evaluační zprávy ZRS ČR³**. Délka zprávy bude max. 4 strany A4 manažerského shrnutí a max. 25 stran A4 textu (bez příloh). Zadavatel očekává, že text závěrečné evaluační zprávy bude obsahovat, vzhledem ke stanovenému rozsahu, především klíčové body evaluace, **včetně nezávislých zjištění, závěrů a vyplývajících doporučení**. Úvod závěrečné evaluační zprávy bude obsahovat jasné a stručné shrnutí základních poznatků vyhodnocení. Ve 2 přílohách budou uvedena shrnující evaluační zjištění k jednotlivým projektům; dále budou v přílohách uvedeny obecně známé skutečnosti, stejně jako případné přehledy zdrojů ověřitelných zjištění, kvantitativní fakta, vzory a výsledky hodnocení dotazníků apod. - dle použitých metod evaluace.
- Evaluační zpráva je vyžadována v **českém jazyce** (s anglickým shrnutím). Přílohy evaluační zprávy mohou být ponechány v původním jazyce zpracování.
- Návrh **finální verze závěrečné evaluační zprávy**, v editované podobě a se všemi náležitostmi dle závazné osnovy, musí být odevzdána zadavateli k připomínkám do **5. listopadu 2016**. Zadavatel shromáždí připomínky od referenční skupiny a předá tyto zpracovateli, který je povinen obsahové připomínky písemně vypořádat (tzn. zpracovat do textu zprávy, nebo se zdůvodněním odmítnout, v každém případě písemnou formou). K zaslání připomínek budou vyzváni také realizátoři projektů, i jejich uplatněnými podněty se evaluační tým musí zabývat.

³ Osnovy vstupní a závěrečné evaluační zprávy ZRS ČR jsou přílohou tohoto dokumentu.

- Zadavatel od zpracovatele očekává **představení evaluační zprávy** s již vypořádanými připomínkami referenční skupiny a realizátorů, případně i místních partnerů, tj. představení zejména **hlavních zjištění, závěrů a doporučení, na prezentaci s diskusí** uspořádané ze strany MZV-ORS. Případné zásadní dodatečné poznatky vzešlé z diskuse budou zpracovány ve formě **samostatné přílohy finální verze zprávy**. Termín prezentace bude stanoven po vzájemné dohodě v dostatečném časovém předstihu. Evaluační tým zašle vizuální osnovu prezentace (powerpoint) alespoň 2 pracovní dny před prezentací zadavateli k odsouhlasení.
- **Finální verze evaluační zprávy**, včetně přehledu o způsobu zohlednění jak všech písemných připomínek zadavatele, referenční skupiny, realizátorů a případně i místních partnerů, tak případně dalších poznatků z osobní prezentace zprávy, musí být odevzdána zadavateli do **15. prosince 2016**, následně bude zveřejněna na webových stránkách MZV. Závěrečnou evaluační zprávu je nutné odevzdat zadavateli v listinné podobě v **1 svázaném výtisku a v elektronické formě na CD/DVD nosiči**.

Evaluační mise a další upřesnění pro zpracovatele

- Zkoumání výsledků projektů v Kambodži i v Mongolsku formou **evaluačních misí** je povinnou součástí procesu vyhodnocení. **Minimální** délka výzkumu v **každé partnerské zemi** je **5 pracovních dnů** – v závislosti na charakteru projektů, jejich geografickém rozprostření, podmínkách místní dopravy po partnerských zemích, počtu relevantních partnerských a státních institucí, apod. Zejména se však odvíjí od metod zvolených zpracovatelem. S ohledem na místní klimatické podmínky, vzdělávací cykly i celkový harmonogram evaluační zakázky očekává zadavatel **realizaci evaluační mise v Kambodži a Mongolsku** (návazně či jako dvě samostatné mise) v období od počátku května do konce června 2016. Konkrétní termín stanoví evaluační tým v součinnosti se ZÚ Phnompenh a se ZÚ Ulánbátar, realizátory a místními institucemi v rámci hodnocených projektů.
- V průběhu vyhodnocení povede zpracovatel **rozhovory** se zástupci MZV, ČRA, MŠMT, ZÚ Phnompenh a ZÚ Ulánbátar, realizátory projektů, se zástupci partnerských institucí a konečných příjemců v Kambodži a Mongolsku, dále s představiteli tamější státní správy a s dalšími respondenty dle potřeby.⁴
- Těžiště svých **zjištění, závěrů a doporučení** by měl zpracovatel začít písemně formulovat ještě na misi v partnerských zemích. V průběhu obou evaluačních misí zpracovatel uspořádá **zahajovací a závěrečný brífink** pro zúčastněné strany (relevantní úřady dané partnerské země, zástupce příjemců projektů, partnerské instituce, ZÚ apod.), na kterém lze předpokládaná a poté získaná zjištění a závěry vyhodnocení otestovat v diskusi s těmito zainteresovanými aktéry, a získat tak první zpětnou vazbu. Zápisy či prezentace ze závěrečného brífingu by měly být zařazeny do příloh závěrečné evaluační zprávy.
- Od evaluátorů se očekává také **konzultace** se **ZÚ Phnompenh a ZÚ Ulánbátar**. Evaluační tým se může na daný zastupitelský úřad obrátit se žádostí o logistickou podporu nebo s žádostí o zprostředkování rozhovorů na ministerstvech a dalších úřadech partnerské země; měl by však asistence ZÚ využívat jen **v míře nezbytně nutné**.

Vyhlášení výběrového řízení a příjem nabídek

Výběrové řízení probíhající formou otevřené výzvy je veřejně vyhlášeno na webových stránkách MZV dne **22. února 2016**.

Nabídky uchazečů budou zpracovány na základě vybraných dokumentů k hodnoceným projektům, které si zájemci mohou vyžádat na e-mailové adrese zaměstnance pověřeného organizací této evaluační zakázky.

⁴ Při evaluační misi v partnerské zemi však nemusí jít pouze o formu individuálních rozhovorů – způsoby zjišťování a ověřování informací vycházejí z metodologického postupu evaluačního týmu.

Příjem nabídek končí dne **15. března 2016 ve 14:00 hod.**

Nabídky uchazečů budou zaslány **doporučeně** (nebo doručeny **osobně**) v listinné i elektronické formě na datovém nosiči – např. CD na následující adresu:

**Ministerstvo zahraničních věcí ČR
Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci
Loretánské náměstí 5, 118 00 Praha 1**

Nabídky se podávají v obálce označené:

- názvem veřejné zakázky;
- plným jménem (názvem) uchazeče a adresou;
- textem „**NEOTEVÍRAT**“.

Nabídky zaslané jiným způsobem (např. faxem nebo e-mailem), doručené na jiné adresy nebo obdržené po termínu uzávěrky je zadavatel oprávněn nepřijmout.

Nabídky mohou být podávány v jazyce českém či slovenském. Nabídky v jiných jazycích nebudou přijaty.

Zadavatel si vyhrazuje právo odmítnout nabídky, které nesplní zcela jednoznačně podmínky stanovené ve výzvě k podání nabídky.

Evaluační tým

Evaluaci může provést buď **tým složený z více fyzických osob** (z nichž jedna působí jako vedoucí týmu s odpovědností za celý výstup vůči zadavateli) nebo **právnícká osoba** disponující adekvátním týmem expertů (z nichž jeden působí jako vedoucí týmu zajišťující komunikaci se zadavatelem).

Zadavatel považuje za optimální tým složený ze **3-5 osob, tj. hlavního evaluátora** s odpovědností za celý proces vyhodnocení a odevzdání dohodnutých zpráv, jehož odbornost spočívá zejména v metodách evaluace; **experta(-y) na vzdělávání v ČR a rozvojových zemích** a též **lokálního experta** (nebo juniorního člena týmu) pro každou partnerskou zemi hodnocených projektů s důkladnou znalostí místního prostředí.

Nabídky uchazečů budou povinně obsahovat:

- **Metodologický přístup** evaluačního týmu, vč. plánu prací (tzn. konkrétně popsaná metodologie, navržená specificky pro vyhodnocení projektů vysílání českých učitelů do rozvojových zemí v Kambodži a v Mongolsku);
- Závazně definovaný **počet dnů na evaluačních misích v Kambodži a v Mongolsku** (nezahrnující dny příjezdu a odjezdu ze země);
- **Složení evaluačního týmu**, tj. jména a specializace expertů, kteří se na evaluaci budou podílet, a to včetně **jednoznačného stanovení jejich účasti na obou misích, popř. na částech misí** (jaké části, kolik dnů); a včetně jejich plánovaných rolí při vypracování evaluační zprávy;
- **Životopisy expertů** tvořících evaluační tým, s uvedením konkrétních údajů ke vzdělání, odbornosti a zkušenostem relevantním pro předmětnou evaluaci;
- **Čestné prohlášení** o splnění kvalifikačních předpokladů (viz níže); před podpisem smlouvy musí předkladatel být schopen jejich splnění prokázat pomocí dokumentů/potvrzení; v případě zahraničního evaluačního týmu lze prokázat jejich splnění obdobným zahraničním vzděláním a praxí;
- **Čestné prohlášení předkladatele** o pravdivosti (viz příloha);

- **Nabídkovou cenu** uvedenou bez i včetně DPH (resp. u neplátců DPH uvedenou jako jediná cena opatřená prohlášením předkladatele o tom, že není plátcem DPH). Zadavatel předpokládá hodnotu zakázky v **orientačním rozmezí 520 000 Kč – 690 000 Kč bez DPH**,⁵
- Závazně vyplněnou **tabulku výpočtu nákladů na evaluaci** (viz příloha). Diety (stravné) v tabulce, rozpočtované na osobu a počet dnů v zahraničí, musí odpovídat příslušným českým předpisům. Dovolujeme si upozornit předkladatele, že MZV v roli zadavatele bude před proplacením odměny požadovat doložení rozsahu realizace podle jednotlivých položek schváleného nabídkového rozpočtu. V odůvodněných případech a po předchozím odsouhlasení ze strany zadavatele je možné provést přesun mezi položkami do výše max. 10 % celkového rozpočtu a to při dodržení celkové nabídkové ceny. Bude-li celkové čerpání ve skutečnosti nižší než rozpočtované v nabídce předložené do výběrového řízení, zadavatel o tento rozdíl sníží konečnou odměnu oproti nabídkové ceně vítězného předkladatele; budou-li náklady ve skutečnosti vyšší než rozpočtované v nabídce, nebudou tyto zadavatelem proplaceny.
- Podepsané **čestné prohlášení o nezávislosti** všemi členy evaluačního týmu. **Všechny fyzické osoby, případně experti z týmu právnícké osoby, musí splňovat všechny níže uvedené podmínky nezávislosti současně a jednoznačně** - podmínky platí pro **oba projekty zahrnuté do tohoto vyhodnocení v Kambodži a v Mongolsku v sektoru vzdělávání**. Čestné prohlášení o nezávislosti podepisují všechny fyzické osoby, případně právnícká osoba a všichni zúčastnění experti z jejího týmu.

Podmínky nezávislosti členů evaluačního týmu

- Žádný z členů evaluačního týmu se nepodílel na přípravě, výběru či realizaci hodnocených projektů v jakékoli fázi. Nepodílel se ani na přípravě projektových návrhů, které s hodnocenými projekty soutěžily ve výběrovém řízení.
- Žádný z členů evaluačního týmu není zaměstnancem ani externím spolupracovníkem gestora, ani jím nebyl v období přípravy a realizace hodnocených projektů; žádný z členů evaluačního týmu nepůsobí jako zaměstnanec ani externí spolupracovník realizátorů projektů, ani tak nepůsobil v období přípravy a realizace hodnocených projektů v daných partnerských zemích (Kambodži a Mongolsku) a sektoru (vzdělávání).
- Žádný z členů evaluačního týmu se kromě výše definovaných podmínek nepodílel na realizaci projektů zahraniční rozvojové spolupráce ČR v zemích hodnocených projektů (Kambodža a Mongolsko) ani projektů v programu vysílání učitelů v roce předcházejícím evaluaci, v roce dané evaluace, ani se na nich nebude podílet v roce následujícím.

Kvalifikační předpoklady evaluačního týmu

- Ukončené vysokoškolské vzdělání – u vedoucího evaluačního týmu a u dalších expertů specifikovaných výše;
- Minimálně 4 roky pracovních zkušeností – u vedoucího evaluačního týmu;
- Dokončená participace na alespoň jedné evaluaci (ve smyslu komplexního vyhodnocení výsledků) projektu, programu či podobné intervence – u kteréhokoliv člena evaluačního týmu;
- Absolvované alespoň jedno školení nebo vysokoškolský předmět k evaluaci, nebo k řízení projektového/programového cyklu (*project cycle management*); nebo k řízení orientovanému na

⁵ Tato zakázka je zadávána dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů v režimu **veřejné zakázky malého rozsahu s předpokládanou hodnotou od 500 tis. Kč bez DPH**. Očekávaným rozmezím zadavatel nedefinuje striktně ani minimální, ani maximální cenu. Nabídková cena musí zahrnovat všechny náklady evaluačního týmu, tj. např. na čas strávený prací v kanceláři (analýza dokumentů, psaní zpráv, zapracování připomínek), náklady na evaluační mise do partnerských zemí (odměna členům týmu, letenky, místní doprava, ubytování, stravné, tlumočení, telefonní hovory), odměnu členům týmu za čas strávený závěrečnou prezentací, apod.

výsledky (*results-based management*); nebo realizovaná evaluace v rámci diplomové nebo disertační práce v průběhu VŠ studia, která byla úspěšně obhájena a kladně hodnocena – u kteréhokoliv člena evaluačního týmu;

- Znalost anglického jazyka u všech členů evaluačního týmu, kteří se budou účastnit misí do Kambodži a do Mongolska. Uchazeč doloží znalost cizího jazyka certifikátem o složení jazykové zkoušky minimálně na úrovni B1 nebo čestným prohlášením uchazeče, že příslušný člen evaluačního týmu ovládá požadovaný jazyk na komunikativní úrovni. V případě čestného prohlášení je zadavatel oprávněn před uzavřením smlouvy úroveň jazykových znalostí členů týmu ověřit.

Hodnotící kritéria (0-100 bodů celkem)

Za hodnotící kritérium stanovil zadavatel **ekonomickou výhodnost nabídky**.

Jednotlivá hodnotící dílčí kritéria byla stanovena následujícím způsobem:

1. Nabídková cena (porovnávány jsou ceny bez DPH): 0-40 bodů

Nabídka s nejnižší nabídkovou cenou obdrží 40 bodů. Ostatním nabídkám budou přiřazeny body dle vzorce: /hodnota nejnižší nabídkové ceny/ x /40 bodů/ : /hodnotou nabídkové ceny daného uchazeče/ = /počet bodů pro nabídku daného uchazeče/.

2. Odborná kvalita, konkrétnost zpracování a proveditelnost předložené metodologie evaluace, vč. harmonogramu a postupu prací a rozdělení úkolů v evaluačním týmu: 0-30 bodů

Maximum bodů náleží takové metodologii, která stanoví jak teoretický rámec navržených metod a jejich limitů, tak konkrétně rozpracuje kombinaci evaluačních kritérií OECD/DAC a navržených metod – zpravidla do podoby evaluačních otázek, způsobu zjišťování a triangulace údajů apod. Očekává se **striktní dodržování osnovy evaluační zprávy a logické propojení zjištění, závěrů a doporučení se stanovenými, konkrétními a realistickými evaluačními otázkami**. Dále optimální metodologie stanoví též **harmonogram prací**, vč. přibližného programu misí do obou partnerských rozvojových zemí a rozdělení úkolů a kompetencí mezi jednotlivé členy evaluačního týmu; přičemž tyto postupy jsou navrženy realisticky. Zadavatel uvítá, pokud se evaluace bude opírat o **Formální standardy provádění evaluací České evaluační společnosti**⁶. Důraz bude kladen na **odbornou kvalitu, konkrétnost zpracování a proveditelnost předložené metodologie evaluace**, vč. harmonogramu a postupu prací a rozdělení úkolů v evaluačním týmu.

3. Míra odbornosti a předchozích zkušeností týmu v tématice evaluací rozvojových projektů zaměřených na podporu vzdělávání v rozvojových zemích: 0-20 bodů

Maximum bodů náleží evaluačnímu týmu, jehož členové dohromady disponují dostatečnou odborností v tématice evaluací rozvojových projektů a oblastech souvisejících s vysíláním vysokoškolských učitelů a podporou zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích. Odbornost je zde chápána jako kombinace teoretického vzdělání a pracovních zkušeností. Má-li tým předkladatele odbornost v příbuzných oblastech, obdrží nabídka část bodů dle hloubky, šíře a přenositelnosti znalostí. Kritérium odbornosti a předchozích zkušeností evaluačního týmu v sektorové tematice bude hodnoceno na základě předložené nabídkové dokumentace.

4. Rozsah předchozích zkušeností členů týmu z rozvojových zemí, zejména z teritoria Asie a zkušeností členů týmu v oblasti rozvojové spolupráce: 0-10 bodů

⁶ Viz www.czecheval.cz

Maximum bodů náleží evaluačnímu týmu, jehož členové dohromady mohou prokazatelně nabídnout rozsáhlé zkušenosti jak z pracovního, výzkumného nebo podobného pobytu v rozvojových zemích a to včetně některé ze zemí Asie; tak z rozvojové spolupráce jako činnosti a součástí zahraniční politiky, tj. např. plánování, implementace, monitoringu či vyhodnocování konkrétních rozvojových projektů či širších programů pomoci, práce v koncepční či výzkumné rovině ZRS apod. Zkušenost přímo z Kambodži a/nebo Mongolska je výhodou.

Kritérium předchozích zkušeností evaluačního týmu z rozvojových zemí a v oblasti rozvojové spolupráce bude hodnoceno na základě předložené nabídkové dokumentace.

U 2. – 4. dílčího hodnotícího kritéria nemusí žádná nabídka dosáhnout nejvyššího počtu bodů. Body přisuzuje odborná hodnotící komise.

Vyhodnocení nabídek

Nabídky doručené ve stanoveném termínu budou otevřeny pověřenou **obálkovou komisí**, která je zkontroluje po formální stránce z hlediska požadavků stanovených ve vyhlášeném výběrovém řízení. Vyhovující nabídky budou předány **hodnotící komisi**, která je posoudí a na základě **hodnotících kritérií** vybere vítěznou nabídku. Výsledek výběru hodnotící komise bude zveřejněn do **15. dubna 2016** na webových stránkách zadavatele.⁷

Mandátní smlouva

S vítězným evaluačním týmem uzavře zadavatel mandátní smlouvu o vyhodnocení ZRS ČR v sektoru vzdělávání v rámci dotačního titulu vysílání učitelů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích (v daném případě v Kambodži a v Mongolsku a to v souladu s ustanovením § 1724, odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Součástí smlouvy je prohlášení obou smluvních stran, že skutečnosti uvedené ve smlouvě a jejich případných následných dodatcích nepovažují za obchodní tajemství ve smyslu ust. § 504 zák. č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, a udělují svolení k jejich zpřístupnění zejména ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, a k jejich zveřejnění bez jakýchkoliv dalších podmínek. Povinnou přílohou mandátní smlouvy je seznam povinných náležitostí evaluační zakázky.

Závěrečné ustanovení

MZV ČR nevrací nabídky projektů, které byly přijaty v rámci tohoto vyhlášení. MZV ČR si jako zadavatel výslovně vyhrazuje právo uveřejněné podmínky výběrového řízení kdykoliv změnit nebo toto výběrové řízení zrušit bez udání důvodů.

Přílohy:

závazná osnova vstupní evaluační zprávy intervencí ZRS ČR

závazná osnova závěrečné evaluační zprávy intervencí ZRS ČR

vzor čestného prohlášení o nezávislosti členů evaluačního týmu (povinná součást nabídky)

vzor čestného prohlášení předkladatele o pravdivosti uvedených údajů (povinná součást nabídky)

vzor tabulky nákladů vyhodnocení pro výpočet nabídkové ceny (povinná součást nabídky)

⁷ Viz www.mzv.cz/rozvoj

PŘÍLOHA 15: PREZENTACE ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY

Evaluace programu Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí, 2016

Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na MUST - ČVUT

Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži - ČZU

výzkumný tým nezávislých evaluátorů

Anna Kunová, MSc

Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA

Závěrečná prezentace, 5.12. 2016

E v a l u a t i o n 4 A c t i o n

Struktura prezentace

- I. základní údaje o hodnocené intervenci, harmonogram evaluace
- II. metodologie evaluace
- III. zjištění a závěry evaluace
- IV. logika dotačního titulu
- V. doporučení

Základní údaje o hodnocené intervenci

Inovace výuky průmyslové automatizace a elektrických pohonů na MUST (Mongolsko)

- realizátor: ČVUT v Praze; partnerská univerzita: MUST
- období realizace: 10/2012 – 12/2014; rozpočet: 3 376 444 Kč
- koncentrovaný projekt (výuka - inovace úzkého výseku kurikula)

Zvyšování kvality vysokého zemědělského školství v Kambodži

- realizátor: ČZU v Praze; partnerská univerzita: RUA
- období realizace: 10/2012 – 12/2014; rozpočet: 2 487 718 Kč
- komplexní projekt (výuka, výzkum, internacionalizace)

+ zhodnocení dotačního titulu **Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí**

Harmonogram evaluace

- **Přípravná fáze: 22.4. – 23.5.2016**
 - sběr dat: desk research, rozhovory, příprava nástrojů
 - 28.4. zasedání referenční skupiny k evaluaci
 - 18.5. odevzdání vstupní zprávy
- **Evaluační mise: 24.5. – 16.6.2016**
 - sběr dat: rozhovory, pozorování, de-briefing
 - 24.5. – 2.6. Mongolsko (Ulánbátar)
 - 6.6. – 16.6. Kambodža (Phnompenh)
 - .
- **Fáze analýzy a zpracování výstupů: 17.6. – 15.12.2016**
 - dodatečný sběr dat v ČR: rozhovory, expertní panel
 - 5.11. odevzdání návrhu závěrečné zprávy
 - 15.11. zasedání referenční skupiny k evaluaci
 - 1.12. odevzdání závěrečné zprávy po zapracování připomínek
 - 5.12. závěrečná prezentace zjištění
 - 15.12. odevzdání finální závěrečné zprávy

II. část

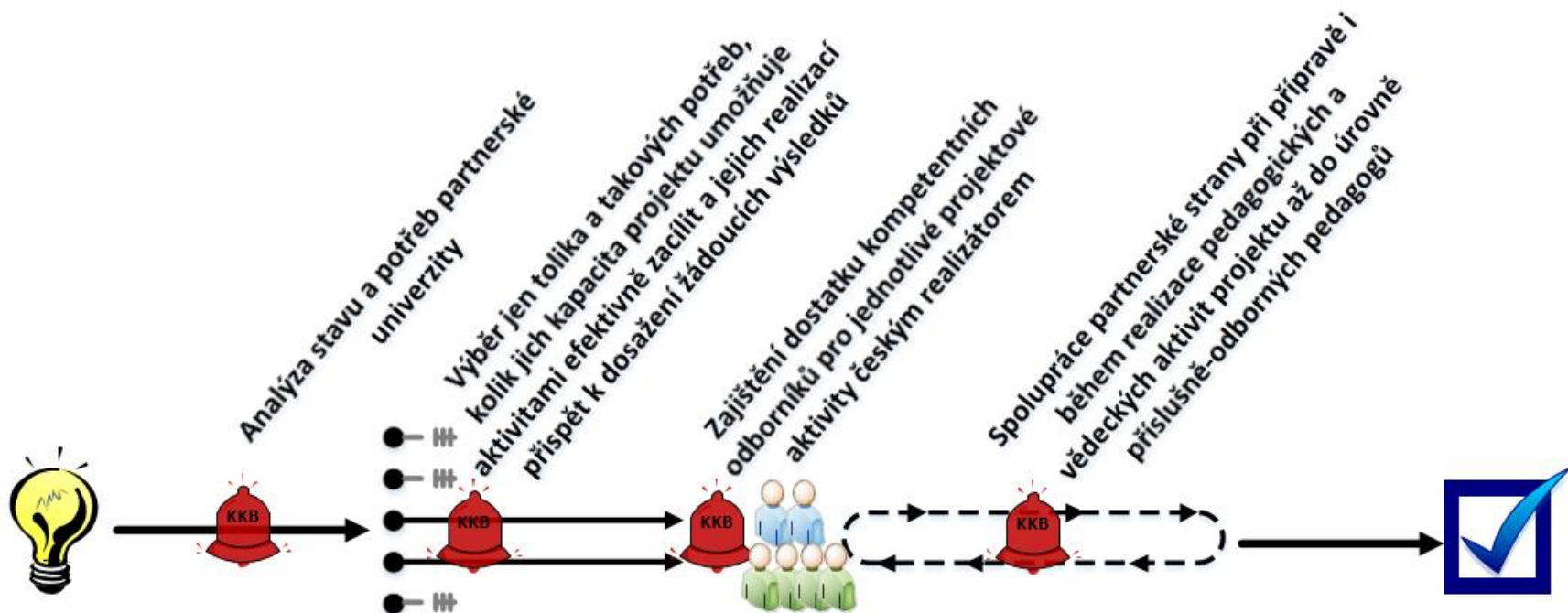
METODOLOGIE EVALUACE

- **Využité metody, limity evaluace**
- **Kritické kontrolní body**

Metody sběru dat

- desk research primárních zdrojů a literatury
- polostrukturované rozhovory
 - všichni odborníci projektových týmů českých univerzit
 - zástupci partnerských škol
 - studenti / absolventi partnerských škol
 - pracovníci ČRA, ZÚ, ORS
- pozorování
- hodnocení expertním panelem
- **omezení:** nemožnost provést dotazníková šetření – limitující faktor k hodnocení dopadů a udržitelnosti (projekty nemají povinnost evidovat kontakty na podpořené osoby)

Kritické kontrolní body v procesu projektu

Úvaha o možnosti realizace projektu v programu *Vysílání učitelů*

Období přípravy a schválení projektu včetně nastavení výsledků které chce projekt dosáhnout

Období realizace aktivit projektu a plnění jejich výstupů

Měřitelný příspěvek k žádoucí změně na partnerské univerzitě

III. část

ZJIŠTĚNÍ A ZÁVĚRY EVALUACE

- Srovnání designu projektů
- Hodnocení designu projektů
- Naplnění evaluačních kritérií

Hodnocení designu projektů

- ČVUT-MUST

- projektová logika jednoduchá, přímá; jednotlivé prvky úzce provázané
- realistický design vzhledem k finančním a časovým podmínkám
- založeno na adekvátních očekáváních

- ČZU-RUA

- komplexní styl podpory bez objasnění mechanismu vzniku očekávaných kauzálních vazeb mezi aktivitami a jejich výstupy a výsledky; jednotlivé prvky realizovatelné samostatně
- ambiciózní rozsah vzhledem k finančním a časovým podmínkám
- očekávání, že sama komplexnost vede k systémové změně nepotvrzeno

Relevance – hlavní zjištění

- ČVUT-MUST
 - **v souladu** se všemi relevantními strategickými dokumenty
 - zaměření aktivit i jejich náplně k potřebám MUST, fakulty *Power Engineering School* i studentů

- ČZU-RUA
 - **v souladu** se všemi relevantními strategickými dokumenty
 - zaměření aktivit - **relevantní** pro studenty, pedagogy i RUA
 - **problematický zásah** aktivit projektu - podporování různých pedagogové a studenti z různých oborů a ročníků, bez ucelené koncepce, kam by se působením projektu měly kvalitativně posunout konkrétní osoby, skupiny osob, organizační celky nebo systémové prvky.

Efektivita – hlavní zjištění

- ČVUT-MUST

- aktivity vyhodnoceny expertním panelem jako koncepční, logicky provázané a **odborně kvalitní**
- účinnost podpořena **dvojazyčným vedením výuky**
- veškeré výstupy předány v odpovídající kvalitě

- ČZU-RUA

- účinnost aktivit snižuje **zmenšení plánovaného rozsahu**
(méně studentů letní školy, kratší výukové bloky, méně typů výukových materiálů, omezení vstupních analýz, nerealizovaná účast na konferenci, nezrealizované „sendvičové“ práce studentů, ad.)
- účinnost výuky snižuje **jazyková bariéra** u cílových skupin
- účinnost snižují **omezení přímé komunikace mezi experty**
- výstupy byly předány částečně

Efektivnost – hlavní zjištění

- ČVUT-MUST

- inovované předměty zařazený do výuky; lze usuzovat na zvýšení znalostí studentů – dosažení obou výsledků
- vliv na zvýšení pracovní uplatnitelnosti lze dovozovat, ale ne doložit
- zasazení do strategického plánu *Power Engineering School*

- ČZU-RUA

- 19 typů aktivit jen za 2,5 milionu Kč a 365 pracovních dnů + podpora celouniverzitní a zároveň prioritně 4 fakultám směřující na až 121 pedagogů a více než 1 500 studentů RUA = **velké ambice** ➔ bagatelnost podpory vůči jednotlivcům
➔ nenaplnění cca třetiny závazků
- projekt si nenaformuloval (dosažitelné) výsledky

Dopady – hlavní zjištění

- ČVUT-MUST

- oba výsledky (rekonstruované v ToC) dosaženy – lze očekávat přispění k dopadu
- nejsou kontakty na podpořené studenty – **nelze vyhodnotit**

- ČZU-RUA

- spíše nebyly dosaženy výsledky (rekonstruované v ToC); nejsou kontakty na podpořené studenty RUA odpovídající struktuře podpory, a proto **nelze vyhodnotit dopad**
- projekt významně působil jako podpora RUA pro zařazení do EU projektů mobility

Udržitelnost – hlavní zjištění

- Udržitelnost nelze vyhodnotit vzhledem k nevyhodnotitelnosti dopadů
- ČVUT-MUST
 - vysoká míra vlastnictví příjemci
 - relevance k zájmům vedení *Power Engineering School*
- ČZU-RUA
 - necíleno – navazující projekt z dotace ČRA ve shodné struktuře
 - pedagogové RUA nemají vnější motivaci ke spolupráci
 - pedagogové tří ze čtyř podporovaných fakult vnímají projekt pouze jako spolupráci mezi fakultou *Fisheries* a ČZU

Další evaluační kritéria – hlavní zjištění

- projekty byly adekvátně prezentovány (propagace)
- životní prostředí zatíženo v obvyklém rozsahu; projekt ČZU-RUA podporuje k přírodě šetrné posklizňové zpracování produkce solárním sušením; na festivalu ekologicky zaměřené filmy
- nezjištěno žádné problematické jednání v oblasti správy věcí veřejných; pozitivní transparentní výběr studentů RUA pro účast na Letní škole
- nezjištěna žádná známka institucionalizované ani faktické diskriminace
- nezjištěno žádné porušení lidských práv

Příklady dobré a špatné praxe

DOBŘÁ PRAXE

- zapojení projektu do strategie rozvoje partnerské univerzity
- intenzivní komunikace zástupců obou škol, včasná koordinace aktivit
- systémový charakter zaváděné změny
- přenos praktických postupů pro vytvoření sbírky ryb

ŠPATNÁ PRAXE

- tvorba analýz bez zpětné vazby partnerské školy
- nedostatečná koordinace obsahu výukových bloků s konkrétním pedagogem v předstihu
- krátkodobá podpora mnoha různým subjektům

IV. část

LOGIKA DOTAČNÍHO TITULU **PROGRAMU VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH UČITELŮ DO** **ROZVOJOVÝCH ZEMÍ**

- **Hlavní závěry**
- **Specifikace očekávání**
 - současné znění
 - návrh na změny

Hlavní závěry

- dlouhodobá relevance vůči potřebám partnerských zemí
- **projekty jsou kladně přijímané partnery** (partnerskými univerzitami) a **přispívají k řešení jejich rozvojových potřeb**
- nízká relevance k zájmům realizátorů (českých univerzit)
- synergie s programem stipendií velmi omezená
- příliš obecně definována očekávání zadavatele a gestora od realizátorů projektů
- současné nízké požadavky na interní monitoring projektů omezují možnost evaluovat dopady a udržitelnost

Předmět dotace výběrového dotačního řízení

Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí

DOPAD
žádoucí
systémová
změna

VÝSLEDKY
žádoucí
behaviorální
změna

podporované
VÝSTUPY

podporované
AKTIVITY

PODMÍNKY

zvýšení kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích

V „předmětu dotace“ není nijak odlišena úroveň dopadů od výsledků.

Popis cíle - žádoucí systémové změny, ke které má projekt **přispět**, se překrývá s výsledky - žádoucí změnou v chování, které by měl projekt **dosáhnout**.

zvýšená úroveň a odbornost
VŠ výuky

zvýšená odbornost a kvalita
VŠ studia

V „předmětu dotace“ je dvakrát různým způsobem formulován cíl. Proč? Má to žadatel chápat tak, že výuka je změna z hlediska pedagogů a studium je změna z hlediska studentů?

realizovaná výuka
českými VŠ
pedagogy

realizovaná vědecká
práce českými VŠ
pedagogy

V „předmětu dotace“ jsou popsány výstupy ve formě aktivit

zapojení/působení pedagogů českých
VŠ na partnerské škole v RZ ve formě
asistence

podpora
meziuniverzitní
spolupráce

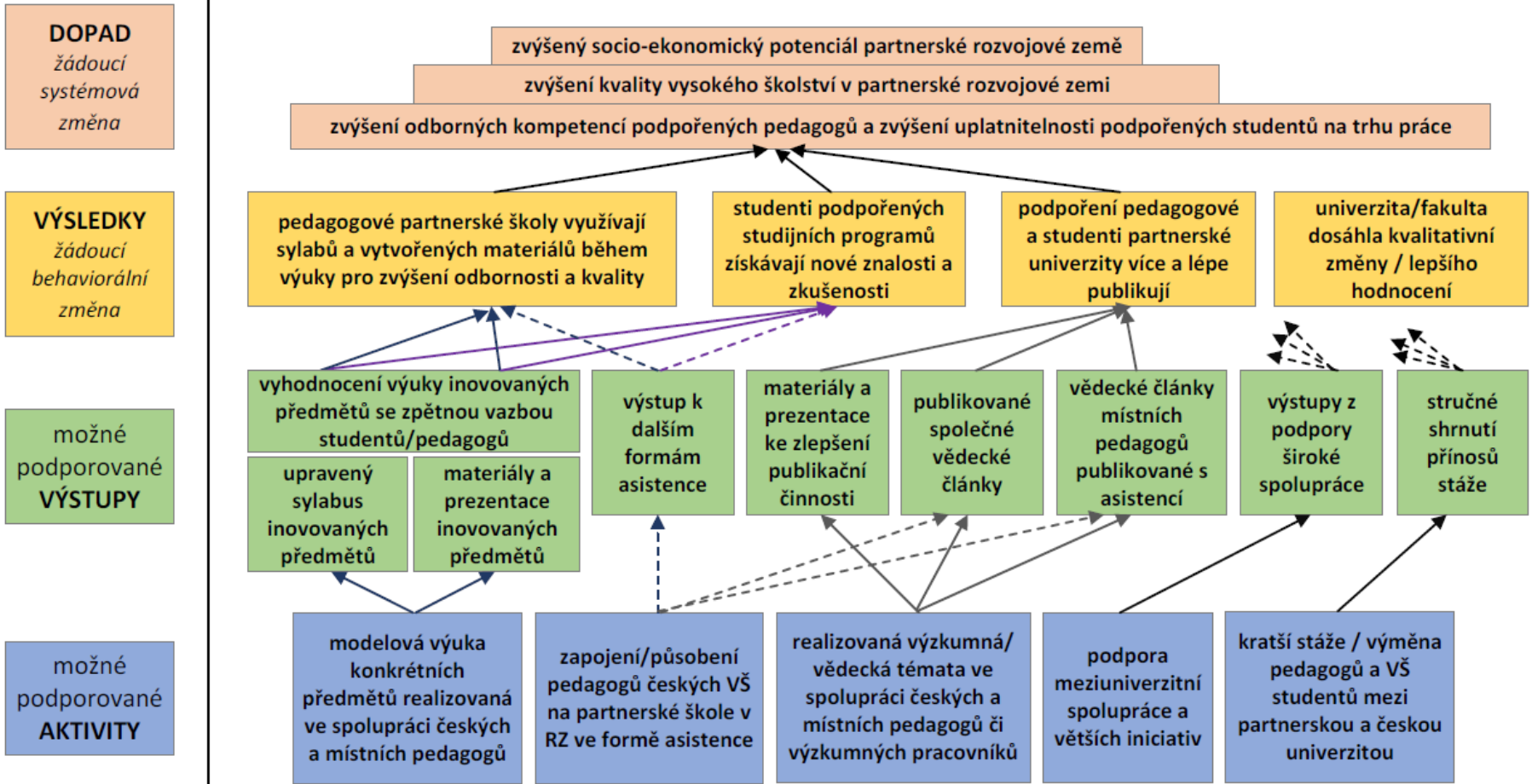
kratší stáže pro pedagogy a VŠ
studenty z RZ na české
univerzitě

Podmínka 1: výběr pouze z podporovaných rozvojových zemí pro spolupráci
Podmínka 2: sektorové a oborové zaměření projektů odpovídající prioritám partnerské země
Podmínka 3: projekt musí obsahovat jasně stanovený záměr a cíle působení českého VŠ pedagoga v partnerské zemi, popis aktivit a výstupů jeho činnosti
Podmínka 4: zřetelně prokázaný zájem instituce

Pozn. Schválený projekt ČZU-RUA 2012 nesplnil podmínku č.3 - k jednotlivým pedagogům neuváděl konkrétní cíl jejich působení ani výstupy jejich činnosti.

Návrh úpravy ToC dotačního titulu

V. část

DOPORUČENÍ

- **Na úrovni sektoru**
- **Systemová a procesní**
- **Na úrovni projektů**

Doporučení na úrovni sektoru

- podporovat realizaci systémových a intenzivních aktivit
- upozorňovat žadatele na vznik rizika *bagatelní podpory* vůči podpořeným osobám v komplexních projektech s nízkou finanční a časovou alokací (1 rok / 1 milion Kč)

Systemová a procesní doporučení

1. provést online **šetření mezi českými univerzitami** při vyhlášení výzvy pro zjištění míry a důvodů ne/zájmu
2. doplnit text výběrového řízení o **očekávání zadavatele** a gestora od výsledků a dopadů dotačního titulu
3. v projektových žádostech požadovat informaci o **intenzitě podpory vůči osobám** v klíčové cílové skupině
4. informovat o výběrovém řízení **přímo potenciální realizátory**
5. v **časovém plánu** evaluací projektů z dotačního titulu *Vysílání učitelů* zohlednit fáze akademického roku

6. vytvořit sadu **údajů**, které budou realizátoři vykazovat v závěrečných zprávách:

- **Počet dnů činnosti českého pedagoga pro partnerskou organizaci**

„Den jako jednotka 8 výukových hodin nebo 6 běžných hodin, věnovaných přímé výuce, přípravě výuky, konzultacím, laboratorní činnosti, psaní společných vědeckých článků, jednání s partnery.“

- **Rozsah přímé výuky studentů a přímé podpory pedagogům**

„Rozsah přímé pedagogické interakce odborníka s cílovou skupinou v jednotce výuková hodina (45 min) nebo výukový blok (4 hodiny) nebo výukový den (2 bloky).“

- **Seznam účastníků podpořených přímou výukou**

- jméno a příjmení (v rozsahu dle místních zvyklostí)
- označení pozice a fakulty: student /pedagog /ad.
- email (Facebookový účet /Linked-in profil /ad.)
- další volitelné informace dle uvážení projektu (např. gender, zapojení do synergické aktivity)

Doporučení na úrovni projektů

- provést detailní **identifikaci potřeb** spolupracující partnerské školy (katedry / fakulty)
- v návaznosti na identifikaci potřeb školy zaměřit projekt na **omezené množství témat**
 - intenzivní podpora pro řešení konkrétních potřeb
- přizpůsobit **pracovní jazyk(y)** reálným znalostem podpořených osob
- zajistit **sdílení** všech relevantních materiálů se zástupci partnerské školy

Děkujeme za pozornost!

Tým Evaluation4Action

- **Anna Kunová, MSc** vedoucí týmu (kunova@evaluation4action.cz)
- **Ing. Jiřina Svitáková, PhD, MBA** seniorní evaluátorka, expertka na zemědělské vzdělávání (jirina.svitakova@gmail.com)
- **Veronika Štěpková, MSc** místní expertka Kambodža
- **Mgr. Klára Kočková** místní expertka Mongolsko
- **PhDr. Martin Buchtík, PhD** konzultant pro hodnocení vzdělávání
- **Veronika Zikmundová, PhD** konzultantka pro Mongolsko

PŘÍLOHA 16: SHRnutí VÝSLEDKŮ ROZHovorŮ A HODNOCENÍ EXPERTNÍM PANELEM

Uvedená shrnutí představují zápis nejdůležitějších poznatků získaných z polostrukturovaných rozhovorů. Nejedná se o doslovné přepisy rozhovorů, ale o zápisy evaluátorů shrnující zásadní poznatky dále využitě v evaluačním výzkumu. Rozhovory byly vedeny polostrukturovaně – probíhaly podle scénářů (Příloha 8), podle potřeby však byly upravovány konkrétní formulace v jednotlivých otázkách či jejich pořadí. Shrnutí neobsahují neformální část rozhovorů.

Shrnutí jsou řazena chronologicky tak, jak byly jednotlivé rozhovory vedeny v průběhu evaluačního výzkumu.

DOC. ING. PAVEL PIVOŇKA, CSC., ING. PAVEL MALÝ, PHD, ING. JAN BRADNA, PHD, ING. JAN BAUER, PHD

Vazba na projekt: vedoucí a členové projektového týmu k projektu ČVUT-MUST

Instituce: ČVUT

Místo: Praha, ČVUT

Datum: 4.5.2016 a 19.7.2016

Jak vznikla potřeba realizovat projekt? Z jakého důvodu jste se rozhodli pro realizaci projektu v této tematické oblasti, s tímto partnerem?

- Po zapojení ČVUT v této oblasti byla z mongolské strany poptávka; projednávalo již v minulosti

V čem spatřujete hlavní cíle projektu?

- Důležitým motivem bylo pomoci Sergelen s výukou; dále také připravit studenty na práci v evropských firmách, které vyžadují evropské standardy. Projekt sekundárně mířil také na rozvoj jazykové vybavenosti.

Se zástupci partnerské univerzity jste dle projektové dokumentace v minulosti již spolupracovali. Jak probíhala tato spolupráce?

- Prof. Sergelen Byambaa je absolventka ČVUT (90. léta), dlouhodobé osobní vazby s pracovníky ČVUT, setkávají se i při jiných příležitostech než projekty ČRA
- V minulosti byla MUST zařízena laboratoř na řízení elektrických pohonů za asistence ČVUT; obě školy byly se spoluprací spokojené

Jakým způsobem probíhala identifikace jednotlivých aktivit?

- Ještě před začátkem projektu proběhlo setkání se Sergelen v Praze, byla navržena a odsouhlasena konkrétní náplň projektu.
- Původní dohoda ČVUT s prof. Byambaa zahrnovala zavedení tří předmětů v angličtině

Jakým způsobem probíhala komunikace se zástupci partnerské univerzity před začátkem projektu a v jeho průběhu?

- Proběhla setkání v Praze a Ulánbátaru, projekt byl koordinován centrálně přes prof. Byambaa

Jakým způsobem byla prováděna a realizována příprava jednotlivých aktivit, jejich provedení a následné předávání výsledků?

- Před každou přednáškou byl probrán její obsah – byly provedeny drobné úpravy, určité kapitoly byly rozšířeny, měnil se důraz. Na základě již odučených přednášek a cvičení se pozměňoval obsah těch následujících.

Co považujete za nejslabší místo projektu?

- Jedinou obtíží bylo pozdní obdržení peněz ze strany ČRA, nicméně potíže v realizaci to nepřineslo.
- Druhou nepříjemností byla změna kontaktních osob V ČRA, nebylo jasné, na koho se obracet.
- Projektová přihláška byla koncipovaná spíše pro NGO a podobné subjekty, nereflektovala realitu univerzity (bylo potřeba např. dokládat, že škola není v insolvenční).

Za jakým účelem byla realizována inovace odborných předmětů MTD317 a MTD704? Jak byla propojena se zájmy školy?

- Největší motivací Power Engineering School bylo získání německé akreditace, k čemuž bylo zavedení těchto předmětů potřeba.
- Vysoká relevance vyučovaných předmětů pro praxi – a to jak elektrických pohonů, tak MATLAB (firmy si program kupují) – konkrétní návaznost bude lépe vědět prof. Byambaa

Za jakým účelem byl realizován kurz MATLAB? Jak byla propojen se zájmy školy?

- MATLAB byl vyučován na následnou žádost ze strany prof. Byambaa, zamýšlen hlavně pro učitele a spolupracující firmy – účastníky tvořili pedagogové, účast byla fakticky povinná (doporučená vedením)
- V průběhu výuky se ukázalo, že studentům v tomto ohledu chybí základy; pedagogové se v MATLAB neorientovali natolik, aby to mohli učit.
- Na MATLAB by byl ideální blokový kurz; všechny materiály k němu byly předány, výuka neprobíhá

Jak probíhala spolupráce s partnerem během aktivit?

- Bez problému – díky přítomnosti českých vyučujících na místě.

Dosáhly podle Vás aktivity svých výstupů? Které ano, které ne, jakým způsobem a proč?

- Jako nejdůležitější celkový efekt projektu prof. Pivoňka vnímá zvýšení vědecké a studijní kompatibility MUST s Evropou (díky akreditaci)
- Kompatibilita umožňuje další mezinárodní spolupráci a výměny studentů

Jaké aktivity byly podle Vašeho názoru nejužitečnější? Proč? Jaké aktivity byly podle Vašeho názoru nejméně užitečné? Z jakého důvodu? Jak by mohly být užitečnější?

- Všechny aktivity na sebe byly navázané – nelze určit.

Myslíte si, že výstupy z Vámi realizovaných aktivit partnerské univerzity dopomohly k plánovanému cíli? Jak a do jaké míry?

- To je spíše otázka na Sergelen.

Ovlivnil podle Vašeho názoru projekt i osoby či instituce, se kterými se původně nepočítalo?

- Nejsou si vědomi jiných ovlivněných skupin.

Vyskytl se v průběhu realizace nějaký zásadní problém (způsobený vnějšími okolnostmi nebo interně)? Jaký, co ho způsobilo, jak jste ho řešili?

- Implementace bez problémů, všechno bylo důkladně připravené mongolskou stranou

Jak se v průběhu let systémově proměnily projektové aktivity, jestli nějak?

- Ne, projekt byl krátký, všechno jelo víceméně podle plánu. Byl přidán kurz MATLAB na žádost mongolské strany.

Jaká byla Vaše osobní motivace podílet se na projektu?

- Pro vyučující zapojené do projektu je výhodná zkušenost ze zahraničí, možnost vyzkoušet si výuku v angličtině, práce s jinou mentalitou studentů a obecně možnost profesního rozvoje.
- Osobností a profesní růst
- Dále je motivací prof. Pivoňky a týmu zkrátka realizace projektu jakožto koníček – finanční odměna motivační není, zvláště v daném oboru

Co pro Vás naopak bylo obtížné či nevýhodné?

- Pobyt v Mongolsku není nijak zvláště příjemný, zejména v zimním semestru (smog...), zájem tam pobývat dlouho je omezený (zvláště v kombinaci s výše zmíněnou odměnou)

Jaké přínosy projektu vidíte? Pro...

- > **studenty a pedagogy partnerské univerzity**
- > **partnerskou univerzitu jako organizaci**
- > **zemi**

- Pro školu i pro studenty: Jako nejdůležitější efekt projektu prof. Pivoňka vnímá zvýšení vědecké a studijní kompatibility MUST s Evropou (díky akreditaci)
- Kompatibilita umožňuje další mezinárodní spolupráci a výměny studentů
- Pro studenty – angličtina a hlavně evropská angličtina.

Jaké přínosy má projekt pro...

- > **domácí univerzitu / fakultu**
- > **členy projektového týmu?**

- Pro ČVUT, potažmo FEL, je výhodná viditelnost školy (fakulty, katedry). Dále je důležité, že prostřednictvím podobných projektů lze uplatnit interní doktorandy, kteří by jinak byli nuceni ze školy alespoň částečně (a v praxi často zcela) odcházet do soukromé sféry z důvodu nedostatku úvazků.
- Vytvořené přednášky k inovovaným předmětům MTD317 a MTD704 se na ČVUT využívají pro studenty programu Erasmus – nebylo je nutné příliš upravovat

Co pro Vaši školu či univerzitu bylo naopak obtížné či nevýhodné?

- Jediná komplikace – mongolština na MUST zavedená jako oficiální jazyk výuky; bylo potřeba povolení vedení, nakonec se ČVUT s Byambaa dohodli na angličtině a překladu

Víte o jiných českých iniciativách, které probíhaly v Mongolsku současně s vaším projektem? Pokud ano, koordinovali jste s nimi svůj projekt? Jak, co bylo výsledkem této spolupráce?

- Koordinace neprobíhala s jinými českými institucemi (nebo alespoň se tak, aby o tom prof. Pivoňka věděl)

Víte o iniciativách zahraničních donorů, které nějakým způsobem souvisely s vaším projektem? Pokud ano, koordinovali jste s nimi svůj projekt? Jak, co bylo výsledkem této spolupráce?

- MUST spolupracuje s celou řadou zahraničních institucí, zejména s Japonskem
- Hodnocený projekt ČVUT-MUST s žádným zahraničním projektem ani programem koordinován nebyl – nebyl k tomu důvod, projekt probíhal izolovaně

Jak byla plánována udržitelnosti jednotlivých aktivit a jejich výstupů?

- Byly předány materiály (slidy, řešené úkoly a cvičení s ukázkami řešení).

Víte o tom, jak se aktivity a výstupy projektu daří na partnerské univerzitě udržet? Jakým způsobem?

- Udržitelnost s největší pravděpodobností funguje – předměty se vyučují, návaznost se nicméně neplánuje

Jste v kontaktu se zástupci partnerské univerzity i po skončení projektu, a pokud ano, jak?

- Ne, v současné době žádná spolupráce neprobíhá. MUST zvažoval jiný projekt, který se ale neuskutečnil.
- Z mongolské strany by byl o další spolupráci zájem, nicméně český projektový tým se rozpadl

Doporučili byste realizovat projekt v tomto dotačním titulu i dalším fakultám/univerzitám a proč?

- Leda jako zájmovou aktivitu (viz výše)

Jakým způsobem by podle Vaší zkušenosti s partnerskou univerzitou bylo nejlepší zorganizovat dotazníkové šetření mezi studenty (elektronicky/papírově, anglicky/mongolsky)?

- Na dohodě s prof. Sergelen Byambaa.

Můžeme dostat k dispozici seznamy studentů a pedagogů zapojených do aktivit Vašeho projektu a kontakty na ně? Můžeme dostat k dispozici další materiály relevantní k projektu (výukové materiály, zpracované analýzy atd.)

- Materiály jsme obdrželi buď již jako součást projektové dokumentace, případně od zástupců MUST. Od projektového týmu jsme obdrželi doplňující seznamy účastníků projektu (bez kontaktů).

Můžeme dostat k dispozici výukové materiály (prezentace, pedagogické publikace či jiné texty), které jste předali partnerovi během vaší výuky pro další využití?

- Učebnice a technický slovník jsme obdrželi od zástupců MUST, všechny ostatní relevantní materiály byly součástí projektové dokumentace.

Další poznámky

- Nad rámec projektu bylo vytvořeno nastavení kreditového systému ECTS; podepsáno memorandum o spolupráci obou škol
- Kreditové hodnocení bylo původně zamýšleno jako pomůcka pro vyučující, ne pro studenty. Na základě zájmu MUST však ČVUT poskytlo materiály, odbornou pomoc a rady tak, aby bylo možné ECTS na MUST převzít. Iniciativa byla čistě z mongolské strany.

ING. PETRA CHALOUPKOVÁ, PH.D.

Vazba na projekt: koordinátorka projektu za realizátora projektu

Instituce: ČZU, FTZ, Mezinárodní oddělení

Místo: Praha – ČZU

Datum: 5. 5. 2016

Za jakých okolností vznikla potřeba připravit a realizovat tento projekt?

- Respondentka odpovídá, že projekt vznikl na základě konzultace s ČRA. Napřed 2010-2014 probíhal Erasmus Mundus podporující mobilitu studentů, takže už před vypsáním programu hledala ČZU možnost spolupráce s RUA. Bylo předem identifikováno, co má partner za problémy, a že jeho hlavním problémem je výzkum. Situace pedagogů RUA je komplikovaná – musí mít vedlejší příjem. Screening potřeb probíhal částečně předem, ale jinak hlavně během první mise na konci roku 2012.

Proč má projekt tak široký záběr z hlediska podporovaných aktivit?

- Respondentka odpovídá, že širokost projektu je nastavena na základě osvědčení aktivit z ČR. „Kambodžani to tu viděli a chtěli to také“. V projektu probíhá výuka, ale zaměření je hlavně na výzkum, který probíhá, ale neprodukuje vědecké články. Výběr témat probíhal jednak podle zájmu RUA a za druhé podle dostupné kapacity FTZ.

Domníváte se, že je kambodžský partner plně schopen plně zajistit výuku již bez vaší podpory? A pokud ne, tak v které oblasti a proč?

- Respondentka odpovídá, že výuka měla za cíl vytvoření konceptu a vychytání problému, aby na to pak navazovala pouze supervize. Podpora byla určena především pedagogům – zůstávají materiály, vybava, sušárny, laboratoř, rybí sbírka, aby s nimi mohli dále pracovat.

Jak probíhala výuka/spolupráce se studenty, resp. které aktivity přímo cílí na zvýšení uplatnitelnosti absolventů RUA na trhu práce?

- Respondentka odpovídá, že student měl výuku externím lektorem v rámci běžného studia dané fakulty, např. sušení a zpracování produktů, marketing, tzn., že byli podporováni různé fakulty a různí studenti. Měli možnost účasti na Letní škole (získali kredity + certifikát), byli vybíráni ze všech fakult RUA, v projektu je to řešeno jako 14 denní kurz. Pro všechny byl organizován filmový festival; kariérní dny za spolupráce Člověka v Tísni, kde si mohli získat kontakty; možnost přihlásit se na mobilitu; + student získal na ČZU rektorské stipendium; byla založena rybí sbírka. Problém nastal s Bc. pracemi RUA studentů, které schvaluje je ministr zemědělství. Témata těchto prací jsou hodně praktická oproti Evropě (např. v návaznosti na produkci univerzity) a méně odborně-metodická.

Domníváte se, že má RUA přehled o uplatnění absolventů, které váš projekt podpořil?

- Respondentka hovoří o evropském projektu „*Alumni center*“ na sledování absolventů (až nyní leden/únor 2016). RUA to zajímá, ale je to nákladné, takže nijak systematicky.

Doplňující dotaz na provázanost s programem stipendií –

- Respondentka uvádí, že se nestává, že by se studenti nevraceli. Obor zemědělství s evropským titulem jim doma zajistí vyšší pozici a prestiž, ačkoliv v jiných oborech to může být problém, zde je tendence zůstat.

Jaké přínosy z realizace projektu vidíte pro partnera projektu?

> **studenty a pedagogy**

> **RUA**

> **Kambodžu**

- Respondentka uvádí, že „*projekty mají malé rozpočty, nelze očekávat rozsáhlé dopady*“.
- Doplnující dotaz na evaluaci výuky – povedlo se představení vedení univerzity, běží to v khmerštině, ale nechtějí výsledky poskytnout, dotazník nám nedají.

Jaké přínosy má realizace projektu pro ČZU?

> z hlediska organizace ČZU, resp. fakulty FTZ

> z hlediska zapojených osob (realizačního týmu)

- Respondentka odpovídá, že aby FTZ mohla realizovat ČRA projekty, zavedla blokovou výuku i doma.
- Na FTZ jsou příklady z Kambodži dávány studentům na ČZU, podporuje to multikulturní prostředí. Umožňuje to získání nápadů, až po tom, co viděli prostředí, a pak jsou získávána data pro výzkum, témata diplomových a Bc. prací, což je velký benefit. Na FTZ už se nežadá o všechny ČRA projekty, ale jen o ty relevantní, zemědělství a výuka.

Co považujete za nejslabší místo projektu, největší překážku nebo komplikaci během jeho realizace?

- Respondentka uvádí, že motivace pedagogů odpovídá tomu, že jejich mzda na univerzitě je malá a nemá motivační složky. Hladká spolupráce běží jen díky přidruženým projektům, tento projekt je tak malý, že jeho kontrola (monitoring + evaluace) je dost výrazná.
- Komplikací je jazyková bariéry partnerské strany a málo peněz na další aktivity (český tým a jejich motivace). Problém je, že nechodí včas peníze od ČRA, takže partnerem může být pouze silná organizace, která není závislá na cash flow.
- Krátkodobost projektu zvyšuje administrativu, je to obdobně náročné jako mnohem větší evropské projekty, a to ačkoliv nelze očekávat, že změny nastanou hned, systémové změny vyžadují čas, univerzity nejsou flexibilní, probíhá tam schvalování na různých úrovních.

Projekt nadále probíhá, jak se v průběhu let systémově proměnily projektové aktivity, jestli nějak?

- Respondentka odpovídá, že přenos zkušeností do 2015-2016 je zejména v zavedení interních grantů pro studenty, resp. pro tým student + pedagog.

Jaká další spolupráce probíhá mezi ČZU (FTZ) a RUA?

- Respondentka odpovídá, že spolupráce probíhá na dalších dvou projektech. ASKAsia (analýza toho, co znamená, když vystudují v Evropě, a pak se vrátí domů – je to studie zaměstnanosti absolventů). Díky současnému projektu s ČZU byl pro zjištění údajů do této studie větší prostor na diskusi, probíhající výuka umožnila delší čas pro sběr dat do této studie. Projekt ALFABET byl propagován na kariérních dnech organizovaných v tomto projektu, a díky tomu se přihlásilo 100 kandidátů (z celkových 400 ze všech asijských zemí). V rámci projektu ČRA bylo také možné pomáhat studentům se zpracováním životopisů, pochopení systému mobility.

Doporučila byste dalším fakultám realizaci projektu v tomto dotačním titulu, a proč ano/ne?

- Respondentka odpovídá, že v projektu bez osobní znalosti partnera by byla situace složitější. Postavení aktivit projektu se těžko cílí, když člověk neví, jak výuka na místě probíhá. Je potřeba identifikační části – zejm. v Asii se vztahy budují dlouho, důvěra vzniká až cca po 10 letech.
- Dalším doporučením je model spolupráce s Japonskem, kde senior pedagogové jsou na RUA učit na 2 roky.

Podívejme se na Teorii změny, kterou jsme na základě projektové dokumentace připravily. Mohly bychom projít jednotlivé vazby, zda nám žádná neunikla?

- *Další připomínky zaslat následně písemně.*

S kterými všemi osobami by podle vás bylo vhodné se v Kambodži na misi sejít pro rozhovor o průběhu a výsledcích projektu? Kontaktovat je napřímo, nebo přes prof. Mom Seng?

- Respondentka odpovídá, že studenti z let 2012 – 2014 už nyní na RUA nejsou a po projektu nikdo nechce, aby vedl kontakty na studenty. V Kambodži je také problém s nedostupností internetu.
- Kontaktovat pedagogy přes prof. Mom Seng.

PHDR. IVANA GROLLOVÁ, ING. OLDŘICH ZAJÍČEK

Vazba na projekt: PhDr. Grollová – velvyslankyně, Ing Zajíček – pracovník ZÚ

Instituce: Zastupitelský úřad v Ulánbátaru

Místo: Ulánbátar

Datum: 25.5.2016

Máte povědomí o tom, za jakých okolností vznikla potřeba připravit a realizovat tento projekt?

- Respondenti uvádí, že o hodnoceném projektu mají jen povšechný přehled (s realizátory nespolupracovali).

Byli jste nějakým způsobem zapojeni do identifikace či formulace projektu?

- Ne, ambasáda má jen poradní hlas, respondenti nijak zapojeni nebyli.

Jak prakticky probíhá koordinace jednotlivých iniciativ ZRS v Mongolsku?

- Jednotliví realizátoři nemají zájem se mezi sebou koordinovat, nemají příliš důvod, prostředí je spíše konkurenční.

S jakými problémy a negativními vnějšími vlivy se rozvojová spolupráce v Mongolsku potýká?

- Jako hlavní problém ZRS v Mongolsku je respondenty vnímáno plánované vyškrcnutí země ze seznamu prioritních zemí české ZRS. V současné chvíli není vnímáno jako definitivní. Jako hlavní argument potřebnosti respondenti uvádí prudké zastavení ekonomického růstu, ke kterému došlo v posledních letech – Mongolsko je sice zemí se středním příjmem, ale dle respondentů je rozvojová spolupráce stále potřebná. Dalším argumentem je jisté místo, kontakty a renomé, kterých česká ZRS v Mongolsku dosáhla, a které postupným odchodem ze země ztratí.

Je podpora vzdělávání v Mongolsku nadále relevantní? Jaká je v Mongolsku situace v oblasti technického vysokého školství, s čím se nejvíce potýkají studenti a s čím pedagogové?

- Existuje silná tradice spolupráce v oblasti vzdělávání (před revolucí do ČR Mongolové jezdili na techniku zejména). ČR je Mongolsku blízká z historických důvodů – spolupráce v rámci sovětského bloku; zejména v oblasti techniky má přenos know how tradici. Pro ČR je to velmi relevantní sektor.
- Česká republika má v Mongolsku konkurenční výhodu, kterou postupem času ztrácí; je potřeba využít stavu, kdy Mongolové chtějí studovat v zahraničí a mají k tomu čím dál víc prostředků, ale zároveň ještě není rozšířená znalost angličtiny – Mongolové tedy mají zájem se učit česky a studovat v ČR (jakožto samoplátci).
- Do ČR jezdí studovat střední vrstva, láká bezplatné školství, které má zároveň poměrně dobrou pověst (zejména v porovnání s mongolským). Z tohoto hlediska by bylo vhodné, aby v Mongolsku působili učitelé češtiny a studenti se mohli připravovat už dopředu, např. už v Mongolsku složit jazykové zkoušky.

Cílil dle Vašeho názoru projekt na oblast, ve které je podobná intervence potřeba?

- Jako důležitá je respondenty vnímaná ekonomická návaznost, jako se to povedlo např. u elektrárny v UB, příp. fy Bohemia Muller. Přestože tedy podpora VŠ vzdělávání není klasický projekt (ani obecně, ani v Mongolsku), i zde by návaznost měla být, jinak ZRS ztrácí hlavní účel.

Máte informace o tom, že probíhala součinnost hodnoceného projektu s jinými? Doplnuje podle Vás projekt nějakým způsobem program rozvojových stipendií?

- Respondenti neuvádějí žádnou synergii na konkrétní bázi.

Máte informace o tom, zda a příp. jak probíhala koordinace projektu s aktivitami mongolských státních institucí, které jsou zodpovědné za sektor vzdělávání?

- V oblasti vzdělávání v Mongolsku působí mnoho aktérů – např. Německo (GIZ), Japonsko, Turecko, US Millenium Challenge, např. Němci založili celou novou univerzitu zaměřenou na těžbu. Zástupci ZÚ o žádné spolupráci českých realizátorů s projektem ČVUT-MUST nevědí. Stejně tak nejsou obeznámeni s koordinací hodnoceného projektu se zahraničními donory či realizátory.

Máte zájem o účast na závěrečném setkání k prvním zjištěním evaluace? Kde jej uspořádat?

- Respondenti uvádí zájem, setkání se nicméně z časových důvodů neuskutečnilo.

Doplnění:

Otázky, které by respondenti navrhovali začlenit do evaluace:

- zda dochází k šíření znalostí i na jiné univerzity
- je nově vyučované metody skutečně možné využívat – zejména vzhledem k zákonným úpravám? S některými technologiemi problém
- je podpořené vzdělávání potenciálně užitečné i pro distribuční síť z elektráren, pro hydroelektrárny a pro solární elektrárny?

SERGELEN BYAMBAA, PHD

Vazba na projekt: Odpovědná osoba partnerské instituce podílející se na projektu

Instituce: MUST

Místo: Ulánbátar, MUST

Datum: 26.5.2016

Prosíme, popište, jaké bylo Vaše zapojení do projektu.

- Hlavní koordinátorka na straně MUST, iniciátorka projektových aktivit.

Popište, jakým způsobem a na základě jakých skutečností byla provedena úvodní identifikace potřeb MUST.

- Potřeby MUST byly diskutovány se zástupci projektového týmu; obě univerzity spolu spolupracovaly už v minulosti.
- Od roku 2004 má MUST výborně vybavené laboratoře (za příspěví z prostředků USA, ČR a dalších), ale skripta a další materiály v oblasti elektrických pohonů a mechaniky nebyly aktuální a kvalitní; chyběla odborná literatura, skripta a podklady pro laboratorní cvičení. Předměty MTD317 a MTD704 jako takové neexistovaly, projekt cílil na jejich vytvoření.

Popište, jakým způsobem byly připraveny studijní materiály k předmětům MTD317 a MTD704.

- Příprava byla velmi dobře koordinována p. Pivoňkou. Materiály byly českým projektovým týmem vytvořeny v angličtině, mongolští pracovníci texty přeložili. Zejména oceňujeme načasování – anglické podklady byly mongolským pedagogům zaslány už v červnu, takže je přes prázdniny přeložili a od začátku zimního semestru se mohlo učit. Užitečným prvkem bylo i vytvoření podkladů pro laboratorní cvičení k daným přednáškám. Vytvořená skripta jsou velmi kvalitní, výhodná je i kombinace mongolského a anglického provedení.

Popište, jakým způsobem probíhala výuka předmětů českými pedagogy na MUST a spolupráce projektového týmu s mongolskými vyučujícími.

- Oba předměty byly vyučovány v angličtině za mé stálé asistence – tyto předměty na MUST běžně vyučuji, v případě potřeby jsem vykládala obtížné pasáže mongolsky. Tento způsob se osvědčil – výuka v angličtině je užitečná a žádaná; přínosná tedy byla i forma výuky, nejen obsah.

- Přednášek se dále zúčastňovalo okolo 17 doktorandů, kteří k daným předmětům vedou laboratorní cvičení.
- Předmět měli studenti relevantních oborů povinně, studenti jiných fakult si ho vybírali jakožto volitelný.

Popište, jakým způsobem probíhala výuka kurzu MATLAB českými pedagogy na MUST a spolupráce projektového týmu s mongolskými vyučujícími.

- Kurz MATLAB byl určen především pro pedagogy MUST, aby si rozšířily odborný přehled. Navštívilo ho celkem 50 vyučujících z různých fakult MUST – větší počet, než s kterým bylo v projektu původně počítáno. Mimo zmíněné pedagogy kurz navštívili i dva doktorandi a dva magisterští studenti.

Popište, jak probíhala asistence projektového týmu ohledně přijetí systému ECTS na MUST. (Nebylo součástí projektu).

- Přijetí systému ECTS bylo navrženo a iniciováno českou stranou (zejm. p. Bauerem), brzy se pro MUST ukázalo jako velmi vhodné a užitečné. Systém byl vytvořen podle vzoru z ČVUT, MUST jej přijala jako první VŠ v Mongolsku ECTS. Dosud fungovala podle akreditace USA, nicméně ECTS je výhodnější (zejména v souvislosti s akreditací a mezinárodními vztahy školy).

Popište, jakým způsobem probíhala tvorba technického slovníku.

- Slovník byl vytvořen českými pedagogy na základě studijních materiálů a skript v excelu, následně byl dopracován mongolským odborníkem, emeritním vyučujícím odborné angličtiny. K angličtině byla jako další jazyk přidána ještě ruština.

Které z výše zmíněných aktivit považujete za nejužitečnější, pro koho a proč?

- Nejužitečnějším aspektem projektu byla výuka v angličtině – umožnilo to akreditaci Bc. i Mgr. oboru. Akreditace ASIIN a EUR-ACE Master získala MUST v roce 2015 (v roce 2013 o ně bylo žádáno – MUST obdržel pouze dočasnou, podmíněnou – kvůli nesplněnému kritériu internacionalizace.) Akreditace umožňuje mezinárodní uznání diplomu z MUST, díky čemuž mohou studenti jednak studovat navazující studium v zahraničí (bez nutnosti opakovat již absolvované studium), tak pracovat v zahraničních firmách vyžadujících standardy zajištěné touto akreditací (např. Siemens). Škole akreditace rozšiřuje pole možností spolupráce s jinými univerzitami v zahraničí (v současné době je možné absolvovat 2 roky studia na MUST, 2 na partnerské, nejčastěji čínské univerzitě). Do budoucna se plánuje i obdobný program – 1 rok na MUST, jeden v cizině (ČR, Německo, Rakousko).
- Výuka v angličtině také ve svém důsledku rozšířila celkovou možnost vyučovat anglicky, protože prorektorka MUST rozvolnila pravidla pro anglickou výuku a nově ji povolila i mongolským vyučujícím.
- Užitečný je i slovník – dosud nic podobného nebylo k dispozici. Studenti používali Google Translate, který je nevyhovující. Většina odborné literatury je anglicky, rusky nebo čínsky – slovník je velmi potřeba. Slovník zároveň napomáhá tvorbě norem mongolského odborného jazyka v oblasti elektrotechniky. (Velký problém mongolské vědy obecně – neustálená terminologie). Slovník je distribuován i na další univerzity a pracoviště – přesný náklad nevíme, nicméně min. 1000 ks. Je distribuován přes absolventy, se kterými se pracovníci univerzity stýkají. Předpokládáme, že je využíván ve všech ulánbátarských elektrárnách, v Darchanu, Sanishandu, v Erdenetu, dole Oyu Tolgoj, v distribučních elektrických sítích.

Které z výše zmíněných aktivit považujete za dobrou praxi, kterou byste doporučila dalším univerzitám, a proč?

- Jako dobrou praxi lze označit výuku v angličtině a výměnu profesorů – přednášky hostujících vyučujících a zvyšování kvalifikace vlastních odborných pracovníků v zahraničí.

Které z výše zmíněných aktivit považujete za nejméně užitečné či zcela zbytečné a proč?

- Žádné – všechny aktivity byly důkladně diskutovány a předem formulovány s projektovým týmem (zejm. p. Pivoňkou), takže se zbytečným aktivitám předešlo.

Bylo by z Vašeho pohledu možné dosáhnout cílů projektu i jiným způsobem než realizovanými aktivitami?

- *Ne – viz odpověď na předchozí otázku.*

Jaké vnější okolnosti pozitivně či negativně ovlivnily realizaci aktivit či dosahování výsledků projektu?

- Výuka byla ovlivněna na začátku projektu, když byla omezená výuka v angličtině; nyní je bez omezení. Získání akreditace umožňuje další předávání znalostí dále.

Jak a kde jsou znalosti předávané projektem bezprostředně využitelné?

- Předměty MTD317 a MTD704 i kurz MATLAB jsou mimořádně prakticky využitelné; MATLAB využívají např. všechny mongolské elektrárny. S praxí jsou provázány i závěrečné (zejm. magisterské a doktorské práce) – řeší konkrétní, reálné problémy, například rozvodné elektrické sítě či problémy Erdenet Mining Company.
- Všichni magisterští studenti, kteří se zúčastnili projektu (10), jsou zároveň zaměstnanci různých průmyslových podniků. Získané znalosti ve své práci okamžitě využívají.
- Do budoucna se počítá s uplatněním v další budované elektrárně, v Saikhan Ovoo, v Takeviku, na řízení ulánbátarského letiště a dalším budoucích projektech (metro, smart city projekty). Automatizace elektrických měření se rozvíjí, potřeba absolventů bude stále.

Uveďte prosím, kolik studentů/pedagogů se zúčastnilo jednotlivých projektových aktivit. Jakým způsobem byli podle Vašeho názoru ovlivněni?

- *K této otázce byly předány relevantní materiály.*

Zvýšil projekt podle Vašeho názoru zaměstnanost či zaměstnatelnost studentů? Pokud ano, jak a kde?

- Ano – zástupci mongolské pobočky firmy Siemens, která se zabývá opravou motorů, sami přišli s žádostí o umístění některých studentů. Studenti absolvovali nejprve test z angličtiny, poté z odborných znalostí; 7 z nich nastoupilo na stáž.
- O absolventy je zájem – mají přehled o reálném fungování provozů, protože to je součástí nově vytvořených skript. Největší uplatnění je v elektrárnách (vč. vodních), dolech a dalších firmách (např. nápoje vyrábějící firma APU. Obecně akreditace napomáhá uplatnění (studijnímu, výzkumnému i pracovnímu) studentů nejen v Mongolsku, ale i v zahraničí (zejm. Austrálii, Japonsku, Německu).

Uveďte prosím, jak, kde a do jaké míry jsou využívány výsledky projektu po jeho skončení.

- Výsledky jsou především předávány dál – podle vytvořených skript a kurikula předměty MTD317 a MTD704 nadále vyučují. Vedle toho studenti, kterým absolvování předmětů umožnilo zlepšit si angličtinu, mimo program školy učí ostatní.

Realizoval MUST aktivity, které z projektu nějakým způsobem vycházely či na něj navazovaly?

- *Viz výše zodpovězené otázky.* Jsou zadávány závěrečné práce, které z vyučovaných předmětů vycházejí (například mapování rozvodných sítí v celém Mongolsku). Disertace jsou vedeny mongolskými pedagogy, nicméně někteří studenti mají stále možnost obrátit se na český projektový tým.
- Do budoucna bych chtěla na projekt navázat větším množstvím přednášek v Aj.

S jakými dalšími donory či zahraničními univerzitami MUST spolupracoval v posledních letech?

- Každý rok je přijímáno několik zahraničních studentů (Švýcaři, Řekové, Češi), byla snaha o spolupráci s univerzitou v Berlíně, dopadla neúspěšně. Existuje spolupráce s elektrárnami, které na

MUST školí své zaměstnance, a s firmou Siemens. S hodnoceným projektem nic z uvedeného nesouviselo.

Jakým způsobem jste informovali studenty a pedagogy MUST a odbornou či širokou veřejnost o realizaci projektu?

- Studenti MUST byli osloveni prostřednictvím letáčků rozmístěných ve škole a studentských klubech a upozorněním na webových stránkách MUST. Odborná veřejnost byla o projektu informována článkem v odborném časopise. (Je možné, že touto cestou se o aktivitách dozvěděli zástupci Siemens, kteří pak školu sami oslovili).

Máte přehled o tom, zda projekt nějakým způsobem navazoval na vládní aktivity v oblasti vysokého technického vzdělávání?

- Projekt navazoval především na strategii univerzity (získání evropského standardu studia, který je nutný pro uplatnění absolventů v mezinárodních firmách). V širším pohledu se tento vývoj dá považovat za součást vládních strategií (byť to není takto výslovně formulováno).

Jaké potřeby a plány má MUST do budoucna (3-5 let)?

- Obecně má MUST velký zájem spolupracovat na zvyšování standardu vysokého technického vzdělávání. Máme zájem o další případné obdobné projekty, zejména předměty vyučované v angličtině. Zájem by byl i vysílat studenty na ČVUT.

O. NYAMDAVAA

Vazba na projekt: Podpořená osoba – doktorand

Organizace: MUST

Termín: 26.5.2016

Místo: Ulánbátar, MUST

Prosíme, popište, jaké bylo Vaše zapojení do projektu.

- Zapojil jsem se jako posluchač kurzu MATLAB; jsem magisterský student. Předměty MTD317 a MTD704 jsem absolvoval před realizací projektu.

Z jakého důvodu jste se kurzu zúčastnil?

- Potřeboval jsem se naučit pracovat s MATLAB kvůli své magisterské práci; mimo tento kurz jsem neměl možnost se ho naučit.

Byla pro Vás výuka srozumitelná? Do jaké míry jste v rámci předmětu získal/a nové znalosti?

- Ano, výuce jsem rozuměl. Kurz byl z hlediska nových znalostí velmi užitečný.

Využili jste nějak poznatky získané v rámci studia daných předmětů? Pokud ano, jak a kde?

- Využívám je ve své akademické práci – v magisterském projektu, ve výzkumné činnosti a při výuce; asistuji u laboratorních cvičení elektrických pohonů.

Jakým způsobem předáváte či rozvíjíte výstupy projektu? Navazujete na ně nějak?

- Ano, ve výše zmíněné výuce – pomáhám předávat znalosti dál. V budoucnu plánuji pokračovat na MUST v doktorátu, v němž znalosti dále využiji.

Jste nadále v kontaktu s českými vyučujícími? Jakým způsobem?

- Ne, nejsem, není to potřeba.

Co jste na výuce nejvíce ocenil/a? Co se Vám na výuce naopak nelíbilo? Co byste v rámci dané výuky navrhol udělat jinak?

- Při výuce pro mě bylo všechno zcela nové, snažili jsme se to pochopit, jsem rád, že se kurz konal. Je škoda, že neexistuje podobný navazující kurz, rád bych ve studiu MATLAB pokračoval dál a není v k tomu příležitost.

D. CHIMEDSUREN

Vazba na projekt: Podpořená osoba – doktorandka

Organizace: MUST

Datum: 26.5.2016

Místo: Ulánbátar, MUST

Prosíme, popište, jaké bylo Vaše zapojení do projektu.

- Absolventka kurzu MATLAB – jakožto doktorandka a vyučující.

Z jakého důvodu jste se kurzu zúčastnila?

- Jedná se o téma potřebné k mé disertační práci; projektový kurz byl jedinou možností, jak tyto znalosti získat.

Byla pro Vás výuka srozumitelná? Do jaké míry jste v rámci předmětu získal/a nové znalosti?

- Téma pro mě zcela nové nebylo, ale získala jsem nové poznatky, které jsou pro mou práci důležité.

Využili jste nějak poznatky získané v rámci studia daných předmětů? Pokud ano, jak a kde?

- Připravuji doktorskou práci v oblasti rozvodu tepla a elektrické energie – rozdělení zátěže mezi jednotlivými turbínami.

Jakým způsobem předáváte či rozvíjíte výstupy projektu? Navazujete na ně nějak?

- Vyučuji předmět zaměřený na turbíny, práce v MATLAB je jeho součástí – získané znalosti tedy předávám studentům dál.

Jste nadále v kontaktu s českými vyučujícími? Jakým způsobem?

- Ano, s otázkami ohledně své disertační práce se mohu obracet na p. Bauera. Mou práci nevede, ale je k dispozici.

Co na výuce českými vyučujícími oceňujete a co byste naopak navrhovala zlepšit?

- Kurz byl pro mě potřebný, jsem ráda, že jsem ho mohla absolvovat – jeho případné nedostatky neřeším.

CH. RENCHINDORJ

Vazba na projekt: Podpořená osoba – doktorand

Organizace: MUST

Termín: 26.5.2016

Místo: Ulánbátar, MUST

Prosíme, popište, jaké bylo Vaše zapojení do projektu.

- Absolvoval jsem kurz MATLAB jakožto doktorand a vyučující.

Z jakého důvodu jste se kurzu zúčastnil?

- V rámci snahy vedení fakulty o zvýšení kvality výuky ve škole jsem byl na kurz poslán, stejně jako ostatní vyučující.

Jakým způsobem využíváte výstupy projektu (znalosti získané v kurzu)?

- Využívám ho ve své současné výzkumné práci – pracuji na programu, který z MATLAB vychází. Jedná se o program, který bude bezprostředně využitelný ve firmách. Ve spolupráci s B. Sergelen jsem také publikoval článek, jehož obsah je na MATLAB založen.

Jakým způsobem předáváte či rozvíjíte výstupy projektu? Navazujete na ně nějak?

- Ano, MATLAB se věnuji v rámci samostudia. Pokud by to bylo možné, rád bych navázal pokračujícím kurzem.

Co na výuce českými vyučujícími oceňujete a co byste naopak navrhovala zlepšit?

- Velmi jsem ocenil výuku v angličtině, která mi umožňuje pokračovat ve studiu MATLAB samostatně pomocí zahraniční literatury.

MGR. LUCIE CHUDÁ

Vazba na projekt: Pracovnice ČRA – teritoriální oddělení Asie (Mongolsko)

Instituce: ČRA

Termín: 26.5.2016

Místo: Ulánbátar

Z jakého důvodu byl hodnocený projekt vybrán k podpoře?

- Respondentka se nepodílela na výběru projektů, možnou souvislost vidí ve vztahu k projektům pracujícím s elektrárnami a se stipendii.

Jaké jsou podle Vás žádoucí reálné výsledky a cíle daného projektu? Zatímco projektový dokument, projektový tým i podpořené osoby chápou projekt zejména ve vztahu ke zlepšení výuky, z rozhovoru s referenční skupinou vyplývá velký důraz na zaměstnatelnost absolventů.

- V projektech se s bezprostřední návazností na spolupráci s českými firmami nepočítá – jejich cílem je spíše rozvoj škol (nebo obecně míst, v nichž pracují). Ani realizátor, ani příjemce přímo necílili na zvýšení zaměstnanosti, ale na zvýšení kvality výuky – dle respondentky je to tak v podstatě správně. Schválený projekt nebyl nikdy konfrontován s připomínkou, že by se měl více věnovat podpoře zaměstnanosti.
- Respondentka se ztotožňuje s výstupy, výsledky a dopady projektu tak, jak jsou znázorněny v teorii změny.

Co je podle Vás žádoucím reálným výsledkem dotačního titulu vysílání učitelů?

- Lze říct, že to patří do strategie rozvojové spolupráce v oblasti podpory vzdělávání obecně. V tomto případě je také důležitá zamýšlená vazba na potřeby zaměstnavatelů (např. elektráren) – dotační titul by jim mohl pomoci. Zároveň je důležité, že projekty v tomto dotačním titulu nevznikají na zelené louce, ale mezi školami, které spolu již v minulosti spolupracovaly a mohou se na sebe spolehnout.

Byla v době schválení projektu schválení k podpoře zamýšlena nějaká návaznost či komplementarita s jinými projekty či aktivitami ČRA v oblasti?

- Neví přesně, v době schválení na ČRA nepůsobila.

Je ze zpětného pohledu patrná nějaká návaznost či komplementarita hodnoceného projektu s jinými projekty ČRA? V jakém vztahu je hodnocený projekt k programu vládních stipendií či např. k technickým projektům podporovaným v Mongolsku?

- Ano, existuje další projekt na vysílání učitelů (univerzita a ČvT)
- Komplementarita stipendií a vysílání učitelů je teoreticky možná a dobrá myšlenka, ale prakticky to propojeno příliš nebylo.
- Stipendisté se hlásili do programu z jiných důvodů než díky setkání s českými pedagogy v rámci tohoto projektu.

- Většímu zájmu může bránit problém nostrifikací.

Dle informací poskytnutých ORS MZV bude v podpoře vysokého školství v Mongolsku pokračováno i v dalších letech – a to i přesto, že Mongolsko již nebude programovou zemí. Na základě jakých skutečností je tento plán postaven?

- To přesně neví, nepodílela se na rozhodování
- Převládá představa, že se ekonomická situace v Mongolsku velmi dobře vyvíjí. To však byla pravda spíše před několika lety, kdy HDP velmi rychle rostlo – nyní je země zasažena ekonomickou krizí, situace je horší, než se zdá z Prahy; podpora by neměla být ukončována.

TODMAGNAI GALBADRAH

Vazba na projekt: Podpořená osoba

Instituce: MUST

Termín: 2.6.2016

Místo: Ulánbátar

Jaký předmět jste absolvovali a z jakých důvodů (v případě, že se nejednalo o povinnou složku studia)?

- Electric Drive (bakalářský) a kurz MATLAB.

Účinnost: Do jaké míry pro Vás byla výuka srozumitelná?

Velmi srozumitelná, protože po anglickém výkladu následovalo vždy mongolské vysvětlení od Prof. Sergelen Byambaa. Tento způsob výuky oceňuje.

Do jaké míry jste v rámci předmětu získal/a nové znalosti?

- Ano, získal, bylo to užitečné – zejména díky tomu, že studenti obdrželi i doplňující materiály.

Myslíte si, že by pro Vás bylo možné získat dané znalosti jinak a jinde? Pokud ano, jak a kde?

- Ano, teoreticky by šly dané informace získat z anglických materiálů, případně z internetu. Od vyučujícího na MUST asi ne.

Co jste na výuce nejvíce ocenil/a?

- Bylo to užitečné, dobře rozuměl.

Co se Vám na výuce nelíbilo? Co byste v rámci dané výuky navrhoval udělat jinak?

- Čeští učitelé byli pouze na přednáškách, cvičení obstarávali doktorandi MUST. Bylo by dobré, kdyby pedagogové ČVUT mohli i cvičit.

Využili jste nějak poznatky získané v rámci studia daných předmětů? Pokud ano, jak a kde?

- Ano, v magisterské práci využil Matlab. To označuje jako důležité, bez této znalosti by práci nenapsal. Znalosti z předmětu Electric Drive používá v práci na denní bázi.

Pokud jste zaměstnán/a, kde pracujete a na jaké pozici?

- Pracuje jako elektroinženýr ve firmě ElektroMon Set Mongolia v Ulánbátaru.

Naučili jste se v rámci výuky něco, co jste následně využili při získávání práce či při jejím vykonávání?

- Ano, využívá znalost elektrických pohonů (viz výše). Velmi užitečná je znalost anglické terminologie.

Pokud byste danou výuku neabsolvovali, odrazilo by se to nějak ve Vaší současné práci?

- Znalost pohonů při získání práce rozhodně pomohla, využívá, co se naučil.

Působíte v současnosti v akademickém sektoru? Pokud ano, kde a na jaké pozici?

- Nepůsobí; obhájil magisterskou práci, do budoucna uvažuje o doktorátu v dané problematice.

Dozvěděli jste se prostřednictvím českých pedagogů o možnosti studijních stipendií v ČR?

- Ne, o stipendiích neví.

TSERMAA NYAM

Vazba na projekt: Podpořená osoba

Instituce: MUST

Termín: 2.6.2016

Místo: Ulánbátar

Jaký předmět jste absolvovala?

- Electric Drive (bakalářský)

Do jaké míry pro Vás byla výuka srozumitelná?

- Bylo to velmi těžké – předmět byl nový, učitelé cizí. Pedagogové však byli velmi dobře připraveni, před hodinami obdrželi podkladové materiály, což velmi pomáhalo. Oba vyučující vykládali srozumitelně. Občas je přerušila Prof. Sergelen a mongolsky vysvětlila látku studentům s horší znalostí angličtiny.
- Knihy (učebnice) stále má, jsou velmi užitečné – především kvůli odborným výrazům (v mongolštině a angličtině). Pro studenty bylo velmi těžké zvládnout výuku v angličtině, všichni si nosili slovníky a překládali podklady, a to jak doma, tak v hodinách. Na začátku byli všichni hodně nervózní.

Do jaké míry jste v rámci předmětu získal/a nové znalosti?

- Všechno učivo bylo nové, ale předmětu předcházely jiné kurzy, v nichž se probíraly základy. Předmět byl dobře propojený s ostatními – souvisel s nimi, ale nepřekrýval je.

Myslíte si, že by pro Vás bylo možné získat dané znalosti jinak a jinde? Pokud ano, jak a kde?

- Knihy a učebnice v této oblasti nejsou v Mongolsku k dostání. Možná by něco z toho mohla vyučovat prof. Sergelen Byambaa, případně by něco šlo zjistit na internetu. Nicméně čeští pedagogové předali znalosti tak přehledně, uceleně a kvalitně, jak bychom je jinde nezískali.

Co jste na výuce nejvíce ocenil/a? Co se Vám na výuce nelíbilo? Udělala byste v rámci dané výuky udělal/a jinak?

- Předmět byl velmi těžký; intenzivní domácí příprava byla nezbytná. Museli se připravovat více než na jiné předměty.

Využili jste nějak poznatky získané v rámci studia daných předmětů? Pokud ano, jak a kde?

- Znalosti zatím přímo nevyužila, protože nepracuje na inženýrském místě, ale spolužačce, která pracuje na odborném místě v energetickém sektoru, předmět velmi pomohl.

Pokud jste zaměstnán/a, kde pracujete a na jaké pozici?

- Asistentka ředitele Ulaanbaatar Electricity Distribution Network. Ráda by ale pracovala na odborné elektroinženýrské pozici.

Naučili jste se v rámci výuky něco, co jste následně využili při získávání práce či stáže?

- Bezprostředně zatím ne, ale plánuje pokračovat v magisterském studiu inženýrství v Kanadě. Tam se jí jistě bude hodit znalost anglické terminologie.

Pokud byste danou výuku neabsolvovali, odrazilo by se to nějak ve Vaší současné práci?

- Ne

Působíte v současnosti v akademickém sektoru? Pokud ano, kde a na jaké pozici?

- Ne, nikde

Dozvěděli jste se prostřednictvím českých pedagogů o možnosti studijních stipendií v ČR?

- Ano, v rámci neformální diskuse se o tom některý z učitelů zmínil, neproběhlo žádné intenzivní informování.

MGR. JANA GAŠPARÍKOVÁ

Vazba na projekt: vedoucí zastupitelského úřadu:

Organizace: Zastupitelský úřad ČR v Phnompenhu, Kambodža

Kdy: 6. 6. 2016

Kde: Phnompenh

Jak jste byla zapojena do identifikace a formulace projektu?

Máte povědomí o tom, za jakých okolností vznikla potřeba připravit a realizovat tento projekt?

- Respondentka uvedla, že od počátku projektu, včetně identifikace, jezdí do Kambodži pan Náprstek (ČRA), sama tu v roce 2012 nebyla. Fáze identifikace a formulace byla bez zásahu ZÚ, protože zde ještě nebylo velvyslanectví. Od 2013 se účastnila podzimní monitorovací mise s M. Náprstkem (všichni rozvojoví diplomati suplují práci ČRA na místě). Teď to bude jinak, v Kambodži by měl být jak samostatný diplomat, tak zástupce ČRA. Na kariérních dnech má velvyslankyně úvod, kde studentům doporučuje, aby studovali a mohli získat stipendium do Čech.
- Spolupráce univerzit se líbí, velvyslankyně uvádí, že by bylo dobré finanční prostředky navýšit, protože univerzity by dokázaly dělat i víc.

Jak probíhá koordinace jednotlivých iniciativ ZRS v Kambodži?

- Respondentka uvádí, že pro strategii po roce 2017 by bylo ideální, kdyby realizátoři dokázali spolupracovat (private-public-university and NGO partnership).
- V současné době není propojenost na jiné dárce. Česká univerzita se nedomlouvá s dalšími dárci, že by společně něco dělali.

S jakými problémy a negativními vnějšími vlivy se rozvojová spolupráce v Kambodži potýká?

- Respondentka uvádí, že nelze očekávat ekonomickou návratnost projektů. Cílem je spíše budovat jméno ČR, abychom se „zavedli“ a znali nás. Obtížné je přesvědčit místní, aby se sami rozvíjeli, v Kambodži dávají lidé peníze raději do pagod, a to i na chudých vesnicích.

Předpokládáme, že tento projekt má být do určité míry komplementární s programem rozvojových stipendií, jak to je?

- Respondentka uvádí, že mladá generace Kambodžanů neví, kde ČR je, a proto je hlavní náplní ZÚ propagovat ČR. Díky projektu (ČZU-RUA) se začali stipendisti z oboru zemědělství hlásit. Kvóta je cca 5 studentů/ stipendistů ročně, ale minimální požadavky splnilo přes 100 studentů. A mezi těmi úspěšnými je alespoň jeden ze zemědělků.
- Problém u stipendií je s odpadáváním žadatelů. Vypadá to, že studenti schopní získat stipendium v ČR, jsou schopní ho získat i na jiné evropské/americké univerzitě. Navíc povinná finanční spoluúčasť část zájemců vyřazuje (ostatní donoři např. platí i letenky).

Do jaké míry je projekt provázaný s dalšími nástroji ZRS ČR (bilaterální projekty v sektoru vzdělávání, případně projekty ekonomické diplomacie, aj.)?

Je podpora vzdělávání v Kambodži nadále relevantní?

- Respondentka uvádí, že komplementarita je s projektem středního školství, tzv. projekty z dluhu (memorandum o odpuštění kambodžského dluhu vůči ČR umožňuje podpořit obory zdravotnictví, vzdělávání, energetika a životní prostředí). Zajišťuje to ZÚ, očekává se, že SŠ studenti půjdou dál studovat na RUA. Střední odborné školství v Kambodži téměř není, jsou zde cca 4 SŠ technické školy.
- Respondentka považuje relevanci projektu za „velikou“, ale je dobře, že i přichází konkurence, dosud zde fungoval jen ČvT, neregistrovaně Charita ČR, Magna Děti v tísni. Nyní vstupuje i UNIDO, AidforTrade (přes ČZU dělá K.Rušarová capacity building of agribusiness). Projekty industrial development policy 2015-2020, minulý týden navštívil ZÚ i zástupce Mendelovy univerzity a Geotestu. V roce 2008 Ministerstvo financí podepsalo memorandum, ale rozvojovka se rozjela až po otevření velvyslanectví. Teď tu fungují všechny nástroje rozvojové spolupráce.
- Podařilo se, že místní 3 SŠ učitelé jeli do ČR a chodili po výuce na zemědělských SŠ. Bylo to pro učitele velkým přínosem.

Jak probíhala koordinace projektu s aktivitami kambodžských státních institucí, které jsou zodpovědné za sektor vzdělávání?

- Respondentka uvádí, že prioritou kambodžské vlády je capacity building ve všech směrech, aby byla dosažena vyšší added-value (V Kambodži mimo jiné vzniklo cca 100 soukromých univerzit).

Jaká je v Kambodži situace v oblasti zemědělského vysokého školství, s čím se nejvíce potýkají studenti a s čím pedagogové?

- Respondentka uvádí, že celkový systém školství je v Kambodži hodně založen na memorování, učitel u tabule, žáci v lavici. ZÚ chodí na univerzity přednášet o Evropě a studenti jsou pasivní a nezvyklí na interakci, a navíc se stydí pokusit se komunikovat v angličtině. I z EU doporučují, ať si přednášející diplomat na začátku přednášky ověří znalost AJ v auditoriu.

Doplňky:

- Respondentce se líbí Letní škola. A Filmový festival, protože to bylo pro studenty něco nového, co jinde nevidí.
- Je nám doporučeno, ať ověříme, zda je výuka dále prováděna místními pedagogy. Dobře z hlediska respondentky vypadá podpora fakulty Fisheries, protože je prováděna systematicky. Některé vstupy jsou nahodilé, např. mají za branou do RUA veterinární ordinaci, a pro ni se také něco kupovalo. Nicméně i nesystematické vstupy občas logiku mají – např. sušárny na ovoce. Kambodžské firmy teď budou umět usušit, zabalit a marketovat – problém je v tom, že i rýže, kterou tady vypěstují, odvezou do Vietnamu, tam to zabalí a pak přivezou zpět / vyvezou do světa.
- Většina mladých Kambodžanů chtěla v roce 2013 pracovat pro mezinárodní NGO, protože jsou to nejlépe placená místa na trhu.
- Je nutné brát v úvahu, že rok 79 byl v Kambodži rokem 0 a RUA patří k nejlepším univerzitám, které v místních podmínkách jsou.
- Spolupráce univerzit je výborný model, a chtělo by jej rozšířit, snad se spolupráce podaří i s univerzitou v Liberci a v Pardubicích.
- ČR univerzity se snaží získávat samoplátce, nabízejí studium v AJ za rozumné ceny.
- Respondentka by navrhovala odstoupit od podpory zdravotnictví, protože současná situace/postoj je neudržitelná, zatímco technické vzdělávání má potenciální dopad.

PROF. DR. MOM SENG

Vazba na projekt: Odpovědná osoba partnerské instituce podílející se na projektu – koordinátorka, prorektorka (zástupce managementu univerzity)

Instituce: RUA, Phnom Penh

Termín: 7. 6. 2016 a 17. 6. 2016 (doplňující otázky při de-briefingu)

Místo: Phnom Penh - RUA

Please describe your personal involvement in the project during the period 2012-2014.

- Respondentka uvádí, že je koordinátorkou projektu, jednotlivé projektové aktivity si pamatuje – vyjmenovává je bez vyzvání. U Kariérních dnů a Filmového festivalu dodává, že je ČZU nabídla. U Letní školy dodává, že je užitečná pro české studenty, aby poznali Kambodžu.

What were the circumstances and conditions affecting the identification and formulation phase of the project?

- Respondentka uvádí, že předchozí spolupráce probíhala přes Petru (Chaloupkovou) a přes Erasmus Mundus.
- Každý rok dělají schůzku, kde se baví o tom, co by se učilo a dalo dělat pro visibilitu mladých vědců.
- Na doplňující otázku o přesném způsobu identifikace věcného obsahu aktivit uvádí, že zapojeny byly pouze 3 fakulty (FF, AE, A-I) a „lectures were selected about experience of CULS staff“. U témata rybářství specifikuje, že Miloslav (Petrtýl) využíval stejné aktivity ve Vietnamu.

What do you consider as the main goal of the project?

> support of development in the area of research

> pedagogical activities

> international activities

- Respondentka uvádí, že projekt je rozpočtem malý, a že je tam více aktivit, které přispívají rozvoji univerzity. Největší zacílení bylo na „Fish diversity – Bokor identification.“

Who benefitted most?

> students from RUA

> teaching staff from RUA

- Respondentka uvádí, že nejvíce spolupráce získali na fakultě Fisheries, na kterou je projekt primárně zaměřen. Problém v zapojení studentů je v jejich slabé angličtině, ale projekt je pro ně dobrou příležitostí pro její využití.

Did you obtain and use those initial analysis of the current situation?

- Respondentka uvádí, že si vzpomíná na dotazník, ale jeho výsledek/analýzu k dispozici nemá.

Let's speak about the lectures from Czech teachers for Cambodian students...

- Respondentka uvádí, že někdy byly lekce pedagogie sdíleny, ale především šlo o předávání zkušenosti – například v ichtyologii tu *best practise* přinesli na fakultu Češi a vytvořili sbírku ryb. Podklady se zřejmě sdílely přes *Google drive*. Dále upřesňuje, že výuka je běžná praxe univerzity, zatímco projekt se primárně věnoval novým aktivitám, jako je organizace kariérních dnů nebo filmový festival. Výuka českých pedagogů byla otevřená všem, nebyla součástí standardního rozvrhu.
- Na doplňující otázku o rozsahu výuky uvádí příklad, ve kterém popisuje, že „*Mr. Banout was here mainly for agricultural fair, it was more formal visit, dean to dean.*“
- Na doplňující otázku, kdo rozhoduje, kdy a na jak dlouhou dobu český pedagog přijede, respondentka uvedla, že návrhy jsou zasílány z české strany a zde se rozhodují, zda jim termín vyhovuje, nebo ne. Někdy jsou cesty napojeny na jiné cesty českého týmu, například do Vietnamu.

Tell us about your experience with the implemented system of quality evaluation. Is it useful? How widely is it used?

- Respondentka uvádí, že to byl pouze „pilot trial“ a „it was not emplaced properly“. Respondentka upřesňuje, že problém je s kolegy, kteří byli do aktivity zapojeni, ale již na univerzitě nepracují. V současné době se dvě fakulty učí používat Google, protože Qualtrics, který jim projekt ukazoval, nemohou využívat, kvůli nastavení *system maintenance*. Fakulty RUA jsou nezávislé ve vytváření svých hodnotících dotazníků, je to zodpovědnost každé fakulty, přístupem *bottom-up*. Evaluace na papíře je *time-consuming*, a proto ji mají zájem dělat elektronicky, bylo by to pro ně užitečné.

As how effective do you consider the Career days? Did they meet your expectations?

- Respondentka uvádí: „we do it, it is supply driven“. Upřesňuje, že kariérní dny slouží pro diskuzi mezi univerzitou a firmami ohledně zaměření absolventů. Tato spolupráce není nová, ale dříve byla dělána *one-to-one*, nyní z toho byla vytvořena viditelná událost. Žádný monitoring o vlivu kariérních dnů na uplatnění studentů univerzita nedělá, ale považuje to za příležitost, kdy se studenti s firmami mohou setkat a nemusí je osobně obcházet.

As how effective do you consider the Film festival? Did it meet your expectations?

- Respondentka uvádí, že Filmový festival byl zcela navržený a zorganizovaný ze strany ČZU, obdobně jako jsou v jiném projektu organizovány „scientific days“. Studentům to umožňuje vhléd do nových témat, jinak si musí příklady hledat na YouTube. Jako problém byl uveden „copyright“ a cena filmů. Hlavní přínos pro studenty je otevření obzorů vzhledem k moderním technologiím, a také to, že si mohou poslechnout u některých filmů angličtinu.

Let's speak about the support of scientific activities of RUA...

- Respondentka uvádí, že nejdůležitější je, aby se vědci RUA stali viditelnějšími. O seminářích dobré praxe v publikační činnosti nemá povědomí, říká, že už je to zřejmě velmi dávno a jednalo se o něco neformálního.
- Od českých kolegů vzešel požadavek na publikaci vědeckého článku v oblasti *fish ichthyology*.
- Bylo také nakoupeno vybavení, především pro potřebu Letní školy, aby si studenti mohli prohlédnout (mikroskopem) ryby a usušit je (solární sušárny).
- Respondentka uvádí, že výzkum je navrhován a prováděn českými vědci. V jeho realizaci nejsou kolegové z RUA dominantní, spíše se podílejí na sběru dat, proto nemají vlastní články.

As how effective do you consider the Summer school? Did it meet your expectations?

- Respondentka uvádí, že to není nová aktivita, ale je mnohem delší, než byli zvyklí ji dělat. Je hodnocena jako dobrá, protože kombinuje marketing i další předměty z oblasti ryb a vody, včetně jejich zpracování. Pro pedagogy i studenty je dobrou zkušeností tato integrace různých témat, získávají také širší rozhled. První Letní škola byla plně organizována českým týmem, teď na tom již hodně spolupracují. Pokud by byla organizována v Čechách, přineslo by to kambodžským studentům více zkušeností.

Which of the supported activities do you consider as:

(most effective? recommendable? – good practice? not so helpful? omittable?)

- Respondentka uvádí, že některé aktivity pomáhají zlepšit „*university system and visibility*“, že nejsou zaměřeny pouze na ryby a jejich zpracování. Zdůrazňuje, že univerzita je slabá v institucionální komunikaci a ve vědecké visibilitě. Za úspěšné považuje z tohoto pohledu kariérní dny, protože ty vyžadují pouze trochu koordinace a univerzitu zviditelňují. Dále uvádí online evaluaci výuky, která sice v současné době nefunguje, ale jestli fungovat bude, půjde o systémové zlepšení. Mezi aktivity, které by mohly být vynechány, uvádí Filmový festival, což zdůvodňuje jeho vysokými náklady.

Were the project activities somehow connected or coordinated with other donors activities?

- Respondentka uvádí ASKAsia jako projekt zaměřený na výzkum zaměstnanosti absolventů. Na doplňující otázku uvádí, že nejvíce efektivní jsou bilaterální projekty. RUA je projekty různých

donorů téměř zahlcena a je obtížné je koordinovat, ale fakultám to pomáhá, protože mohou nakoupit nutné vybavení. Rozpočtové požadavky jsou striktní, ale fakulty dostanou to, co potřebují.

Are you aware about any initiatives related to the project?

- Respondentka uvádí kombinaci kariérních dnů se zemědělským veletrhem (*Cooperative day*), kde se zmiňuje, že bylo velmi obtížné vyjednat vhodný termín. Dále uvádí realizaci kariérních dnů společně s konferencí, kde dodává, že příprava byla extrémně hektická a rozhodně by nedoporučila znovu aktivity slučovat.

Are you aware about any positive or negative external factors influencing the project results?

- Mezi externí faktory respondentka uvádí, že část pedagogů RUA odešla pracovat na jiné univerzity. Dále zdůrazňuje, že RUA by pro práci na projektu potřebovala samostatného koordinátora, kterého jí ale projekt neplatí. Je velmi obtížné zkoordinovat všechny projektové aktivity do harmonogramu univerzity, protože těch aktivit je velmi mnoho, ale projekt sám neplatí RUA asistenta, který by tuto práci dělal, takže to respondentka buď dělá osobně, nebo zadává jednotlivé úkoly několika svým asistentům. Zdůrazňuje, že projekt obsahuje nutné „*pre and post*“ aktivity, které projekt neplatí: „*if we could allocate more staff, we could do it more effectively*“.

Did the project intervention addressed the needs of RUA?

- Respondentka odpovídá: „*I am not a winner but I am not a loser also*“. V oblastech, které potřebují vylepšit, uvádí, že RUA potřebuje získat více vědeckých benefitů. Respondentka dále uvedla: „*There is missing individual interest from Czech experts, they should propose more topics and projects. We did not find any additional proposal for more join activities.*“

Doplňující otázka na zavádění ECTS na RUA

- Respondentka uvádí, že ECTS je navázáno na projekt ASkAsia a další projekty mobility a není součástí tohoto projektu. RUA má vlastní kreditový systém, ale ECTS zvažuje.

Doplňující otázka na relevanci v dalších letech

- Respondentka uvádí, že projekt pokračuje, jako nové aktivity zmiňuje především „*small grants*“ a web pro prezentaci vědců z RUA, na kterém se pracuje v současné době (projekt 2015 – 2016).

MR. SENG VEYANET, ASSOC. PROF. CHHOUK BORIN (A MR. HOK SENSAMPHEA, MR SOTH VITHUN), PROF. DR. KANG KROESNA, MR. EK SOPHEAP (A MR. CHRUN RITHY)

Vazba na projekt: Odpovědné osoby partnerské instituce podílející se na projektu za jednotlivé fakulty a jimi přizvaní kolegové

Organizace: RUA: FAERD, FF, FATAM(FAE), FA-I

Termín: 7. - 13. 6. 2016

Místo: Phnom Penh - RUA

Please describe your personal involvement in the project during the period 2012-2014.

- Dva ze čtyř pedagogů uvedli, že studovali na ČZU, další z pedagogů studoval v Bratislavě a v Německu. Zapojení bylo nejvýznamnější za FF, kde bylo identifikováno více osob, které se na projektových aktivitách různou měrou podílely. Byly uvedeny také příklady navazující komunikace k tématům výzkumu. V případě FAERD bylo uvedeno, že projektové aktivity probíhající na univerzitě jsou dobré, ale že tato fakulta není do projektu zapojena „*Our fakulty we actually do not have project with Czech university. They should work with our fakulty also.*“ (během rozhovoru zopakováno dvakrát). Bylo popsáno zapojení na Filmovém festivalu a během Letní školy. Za FATAM(FAE) bylo uvedeno, že projekt fakultu podpořil nákupem vybavení „*We bought some equipment for the teachers to teach the students*“. Kontaktní osoba za FA-I odmítla první evaluační rozhovor s odůvodněním, že o projektu ví, ale nepodílela se na implementaci, takže si nepřeje žádné

otázky zodpovídat. Následně byl domluven rozhovor za účasti pedagoga, který byl zapojen do projektu v roce 2013, ten svoje zapojení směřoval především do tématu nákupu a využití solárních sušáren a meteorologie.

Please describe the process of formulating particular project activities. Who was involved and how?

- Na otázky k identifikaci témat a zaměření aktivit na jejich fakultách pedagogové shodně odpovídali, že projekt koordinuje prof. Dr. Mom Seng. K doplňující otázce na výběr témat odpovídají, že se začátku projektu neúčastnili. Vlastní iniciativu projevil pouze zástupce FF, který sám navrhuje českému týmu další možnosti výzkumu, který by mohli v Kambodži zrealizovat.
- ZA FATAM(FAE) bylo uvedeno, že potřeby fakulty byly identifikovány v rámci projektu, podle toho, jaké měl projekt nastaveny cíle a možnosti rozpočtu.

What do you consider as the main goal of the project for your faculty?

- Respondenti shodně směřují svoje odpovědi k nákupu vybavení. Na FF odpověď směřuje k výzkumné cestě do Bokoru. Žádný z respondentů nezmiňuje výuku (výukové bloky) realizovanou českými pedagogy jako zásadní (ani po doplňující otázce).

What are the main challenges RUA faces in the field of...? Has the project addressed them?

- Respondenti uvádějí zejména nedostatek finančních prostředků na vybavení fakult, a také nedostatek finančních prostředků, které by umožnily praktickou část výuky. Za FAERD bylo uvedeno: „*we are lack of funds and we cannot teach them (our students) to experiment, to survey, to experience in the field side. It would be better to go outside, students are bored all day long inside the class. There should be more activities to see the practise, more class activities are useless.*“ Za FA-I odpověď směřovala k nedostatku metodické podpory a nefunkčnosti části vybavení: „*We want to do some research on solar dryers, but cannot measure the sun radiation, humidity and wind speed. The meteorology station was a success for the Summer school 2013, but after 1 month it stopped working after it.*“ Pedagogové FA-I vyjádřili nedostatečnou metodickou podporu k výpočtům při využívání solárního sušení, uvedli také, že ČZU kontaktovali emailem, ale nedostali odpověď.
- Za FATAM respondentka uvedla, že v současné době pracuje jako děkanka Veterinární fakulty, která do projektu zapojena není, ale bylo pro ni z projektu nakoupeno vybavení do veterinární stanice, které je velmi užitečné.
- Na FF oceňují zaměření na výzkum, pořízení dobrých mikroskopů a rybí sbírky.

What are the main challenges of tertiary education in Cambodia?

- Respondenti shodně uvádějí teoretický přístup k výuce, nedostatek peněz a nedostatek kvalitních výukových materiálů. Pět ze sedmi respondentů uvedlo v této souvislosti nízkou znalost angličtiny u studentů i kolegů, kteří nerozumí odborným termínům v angličtině.
- Například bylo uvedeno: „*For the students of agriculture should have more activities in the field. To send them to make questionnaires, to interview farmers and make conclusions on that. That is what they need to do. Now they are too much in the class.*“

Who benefited the most and how?

> **Out of the students from RUA**

> **Out of teaching staff from RUA**

- Tři ze sedmi respondentů uvedli studenty v rámci Letní školy, jeden zmínil české studenty, kteří do Kambodži přijíždějí. Další odpovědi byly ve smyslu nevím/nemohu říct.

Did you obtain and use the initial analysis of the current situation? If so, how apt it was? How do you use it now?

- Všichni respondenti shodně uvedli, že o vstupních analýzách nevědí.

The lectures from Czech teachers for Cambodian students...

- Celkově bylo pro respondenty obtížné si výuku vybavit a vzpomínali si na jméno spolupracujícího českého odborníka až po nápovědě, nejlepší odezva byla za FF. Pedagogové zdůrazňovali, že komunikaci s českým týmem zajišťuje především prof. Dr. Mom Seng.
- Za FF bylo k výuce uvedeno, že různí pedagogové FF lekce českých kolegů různě navštěvovali, podle svých časových možností a v závislosti na znalosti angličtiny (ne všichni se účastnili). Byly jim předány prezentace a protokoly, přímo kontaktní osoba je k dispozici nemá, ale zúčastnění studenti by je podle jejího vyjádření mít měli. K přípravě výukových materiálů bylo uvedeno „*There was a discussion about the topic, but not later about the materials.*“, pedagogové také uváděli, že prezentace obdrželi zpětně, nikoliv předem. K průběhu výuky pedagogové RUA uváděli, že se naučili pracovat s mikroskopem. Účastníci „*Bokor river Expedition*“ uváděli nové schopnosti v odchytu, identifikaci a klasifikaci ryb, i jejich následné konzervaci. Z hlediska přínosu studentům fakulty pedagogové hovořili o pokroku ve výuce identifikace ryb, taxonomie.
- Za FAERD bylo k výuce uvedeno „*something like that had happened*“ (po upřesnění obsahů výukových bloků). Kontaktní pedagog se výuky převážně neúčastnil, protože měl mnoho práce se zajištěním vlastní výuky. Na otázku, dalšího využití předaných prezentací bylo odpovězeno: „*I do not know if there is somebody to teach it.*“
- Za FA-I bylo k výuce uvedeno, že proběhla za 1 den, s komentářem, že to bylo velmi rychlé. Pedagogové mají zájem o další technické detaily, protože předaná prezentace „*is very short and not detailed*“. Z hlediska výukových materiálů byla předána prezentace a dokumentace k použití solární sušárny.
- Za FATAM(FAE) bylo k výuce uvedeno, že žádná neprobíhala. Na doplňující dotaz k účasti studentů na výuce k solárním sušárnám bylo uvedeno: „*this is relevant only for Agro-industry, not for FATAM. I do not know nothing about it.*“

Tell us about your experience with the implemented system of quality evaluation. Is it useful? How widely is it used?

- Všichni pedagogové shodně uvedli, že online evaluace výuky na jejich fakultách neprobíhá.
- Na FF nám ukázali papírový evaluační formulář s vysvětlením „*it is our internal affair, not related to the project.*“
- Na FAERD zástupce uvedl, že v současné době se k tomuto tématu často scházejí a snad se jim systém podaří nastavit, snaží se získat informace od studentů a předat je vyučujícím. Problém je především v tom, že studenti nemají ve škole přístup k internetu, protože tento je velmi pomalý a využívají ho pouze učitelé.
- Na FATAM(FAE) uvedli, že je potřeba prostudovat ten systém a vytvořit otázky splňující vlastní potřeby. Projekt jim nabídl pohled, jak to udělat jednoduše v online podobě, protože to zatím dělají papírově.

Let's talk about the support of scientific activities of RUA...

- Všichni pedagogové z hlediska výzkumu jako první uvedli, že jde o spolupráci mezi FF a ČZU: „*They went many times to the Fischeires faculty*“. Ani jeden z pedagogů FAERD, FATAM(FAE) a FA-I si nevzpomíná, že by probíhaly semináře dobré praxe v publikační činnosti, kterých by se za jejich fakultu někdo účastnil.
- Na FF byly uvedeny praktické příklady z výzkumné spolupráce, zejména v souvislosti s expedicí do Bokoru. Z hlediska publikovaných článků bylo uvedeno: „*We have one paper. They put my name, neither I did not involved in the field, but I changed my name to my colleague working in the field.*“ Byla zmíněna vazba na projekt World Bank v tématu akvaponie, ale nepodařilo se ji přesně objasnit. Semináře dobré praxe v publikační činnosti se měli účastnit mladší kolegové respondenta.
- Na FA-I byla zmíněna spolupráce na výzkumu pro diplomovou práci Anny Hubáčkové z ČZU: „*she was here just for 2 weeks, so I did for her thesis some measurements.*“

- Na FAERD ani FATAM(FAE) výzkumná spolupráce neprobíhala.

Questions for activities - Were you somehow involved in Summer school CZU-RUA (2013, 2014), Film festival, Career days, ...? (if not – who was?)

- Na FF bylo uvedeno k Letní škole, že jde o velmi zajímavou aktivitu a dále, že *“I observe Czech students to be very happy getting into field. Cambodian student from different fields (agromachinery, economy) they learn about fish, from net to spoon. Also other teachers understand about fish. I help to organize it, to be in contact with the farmers.”*
- Zástupce FAERD si Letní školu pamatuje, protože facilituje spolupráci se státní správou, aby bylo získáno povolení pro sběr dat na trzích. K filmovému festivalu bylo upřesněno, že umožňuje „*open the brain*“ u studentů, a že by potřebovali ty filmy vidět víckrát, aby je pochopili a provázali je s příčinami a důsledky. Také bylo zdůrazněno, že pokud by festival měl být udržitelný, měl by každý film provázet doprovodný článek, který by uváděl, proč je dobré se na tento film podívat a v jakém předmětu ho mají pedagogové znovu pustit.
- Zástupci FA-I upřesnili, že *„students attend film festival just if they speak English, because the subtitles are very quick and if you read, you cannot watch.“* K Letní škole uvedli, že je dobrá pro české i místní studenty a všichni si ji užívají a získávají hodně zkušeností s rybami. Také navrhli, že by bylo dobré, kdyby Letní škola změnila téma, aby se jí mohly účastnit i jiné fakulty, protože není potřeba vždycky sušit jenom ryby, ale dalo by se to dělat i s ovocem, bylinami nebo zeleninou, případně celou letní školu zaměřit na jinou živočišnou produkci, než jen ryby. Za užitečné považují Kariérní dny jako prostor pro diskusi výrobců a firem s univerzitou.
- Zástupce FATAM(FAE) uvedla, k filmovému festivalu, že téměř všichni studenti fakulty ho musí vidět, ale že: *“there are difficulties with English, it was difficult to translate the technical words. Subtitles are good, but sometimes very quick, it should be better in spoken Khmer.”* Také doplňuje, že by bylo efektivnější pouštět také filmy se zaměřením na Kambodžu, ne pouze zahraniční. Za pozitivní považuje organizaci Kariérních dnů, které umožňují studentům setkat se s firmami, protože hledat informace online je pro studenty obtížné. Také je přínosné, že při této příležitosti navštívili univerzitu i její absolventi.

Which of the supported activities do you consider as:

(most effective? recommendable? – good practice? not so helpful? omittable?)

- Respondenti shodně jako nejefektivnější uvádějí Letní školu a jedenkrát byly uvedeny Kariérní dny. Jako neefektivní byla dvakrát uvedena výuka ve třídě bez praktické části.

Were the project activities somehow connected or coordinated with other donors activities?

- Respondenti zmiňují realizaci dalších projektů od jiných donorů, nechtějí o nich ale mluvit detailně. Dochází k situacím, kdy *„sometimes projects from different donors do similar things, so we try to do it together“*. Jako příklad je uvedeno zavádění ECTS kreditů, kdy dva české projekty a jeden EU projekt měly společný workshop.

Are you aware about any initiatives related to the project?

- Respondenti si nejsou vědomi dalších iniciativ.

Are you aware about any positive or negative external factors influencing the project results?

- Respondenti odkazovali na prof. Dr. Mom Seng, která vše domlouvá, sami si nejsou externích faktorů vědomi.

Doplňky:

- Na FF byly zmíněny plastové zásobníky na vodu pořízené z projektu, které jsou užitečné, protože univerzita používá vodu pouze povrchovou a v některých letech dochází k vyschnutí rybníků.
- Na FF byl zmíněna situace: *„All the staff here, is getting old, and we do not have young staff, because young staff leave abroad. We old, we do not need training, we learn online.“*

- Na FF bylo dále uvedeno, že studenty z let 2013-2014 již nelze kontaktovat, na fakultě již nejsou a „our reporting system must be improved, we do not have a list of students“.
- Na FAERD byla zmíněna potřeba zamyslet se nad důvody rozhodování studentů: „Why the students nowadays choose to study school? We should think about why our students after high school go to work abroad.“
- Na FAERD také bylo doporučeno, že „this project should do something to be sustainable, long-term.“ ale ani na doplňující otázku nebylo dále upřesněno, co by to mělo být.
- Na FATAM(FAE) byly doplněny informace o nákupu vybavení pro Veterinární fakultu, kde je kontaktní osoba projektu nyní děkankou.

MS. HOR RATHNA, MR. HIN LYHOUR

Vazba na projekt: asistenti projektu na RUA:

Organizace: RUA

Termín: 13. 6. 2016

Místo: Phnom Penh - RUA

Please describe your personal involvement in the project during the period 2012-2014.

- Respondenti uvádějí, že nejvíce byli zapojeni do organizace Letní školy, Filmového festivalu a Kariérních dnů. O tom, že probíhaly výukové bloky na jednotlivých fakultách, nevědí. Uvádějí, že fakulty si svoje studenty zvou na aktivity samy. Práce asistentů spočívala především v kontaktování farmářů, tržišť a firem, zajištění logistiky během Letní školy, kontaktování studentů Letní školy.

Were you somehow involved in the selection of topics?

- Respondenti uvádějí, že všechny aktivity byly již vybrány, než se začali na projektu podílet.

How the length and the dates (schedule) of individual Czech lectures were set up?

(Do you have a list of provided lectures with their length in academic hours and date?)

- Respondenti uvedli, že výukové bloky ani výzkumné aktivity organizovat nepomáhali, o existenci obdobného přehledu nevědí.

How were the students and teachers invited to participate?

- Respondenti popisují způsob výběru účastníků Letní školy (zájem o účast je velký, prvním kritériem pro postup do užšího výběru je prokázání dostatečné znalosti angličtiny). V případě filmového festivalu si studenti musí koupit vstupenku, aby měli zajištěné místo (vstupenka je levná a v ceně obsahuje jeden nápoj).

Who benefited the most and how?

- Za přímé beneficienty respondenti považují studenty RUA a české studenty, kteří se účastní Letní školy. Pro české studenty jsou zajímavé návštěvy památek Kambodži (jako Killing fields), pro kambodžské pak možnost spolupracovat a použít angličtinu: „At first, the Cambodian students are usually shy to speak with Czechs. Not many Cambodian have opportunity to speak English, so now they have to speak.“ Za zajímavé považují také společné návštěvy tržišť, kdy kambodžští studenti českým studentům překládají při rozhovorech s trhovci.

Imagine the project was not implemented. What would be different?

- Respondenti uvádějí příklad kariérních dnů, kam přicházejí firmy s nabídkou volných pracovních míst, což je dobré. Potvrzují, že byly předávány životopisy, ale není nijak sledována navazující úspěšnost, žádnou statistiku si škola nevede.

Do you have any recommendation for effectivity increase in future projects?

- Respondenti se vyjadřují k tématu Letní školy: „*In my opinion, it is all the time about fish. We would like to suggest other topic, like vegetable production. We should not neglect other productions, Cambodia is not just a fish. We have to improve vegetable production also.*“
- Respondenti také vyjádřili názor, že pokud by se Letní škola konala v Praze a kambodžští studenti viděli, jak probíhá výuka na CULS, možná by více zvažovali možnost stipendií mimo Kambodžu, nejen v Čechách. Je to hlavně problém nedostatku peněz.

How much time did you as a project assistant spend on work for project? Was it adequately honored?

- Oba respondenti odhadují rozsah své práce na 25 dnů až 1 měsíc, ale zapláceno dostali pouze za 14 dnů, kdy přímo probíhala Letní škola.

Are you aware about any (former) student or teacher with higher involvement in project activities, who continues to do something directly related to project activities?

(life-changing experience for a case study)

- Respondent uvádějí, že o takovém člověku nevědí.

Doplňky:

- Jeden z asistentů v současné době pracuje i pro další český projekt.
- Filmový festival považují za dobrý, protože univerzitní studenti by se měli naučit anglicky.
- Kariérní dny byly pro studenty výhodné, protože byly spojeny se zemědělským veletrhem, kde studenti mohli prodávat svoje produkty (např. sušenky, sušené ovoce, džusy, a další.)
- Nemají povědomí o tom, že by byly organizovány semináře dobré praxe v publikační činnosti.

DOC. ING. LUKÁŠ KALOUS, PHD; ING. MILOSLAV PETRTÝL, PHD; ING. JIŘÍ HEJKRLÍK, PHD; DOC. ING. JAN BANOUT, PHD

Vazba na projekt: odborníci zajišťující spolupráci s jednotlivými fakultami RUA - výuka, výzkum na FF, FAERD a FA-I

Institute: ČZU (FTZ a FAPPZ – Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů)

Kdy: 13. 7. – 30. 8. 2016

Kde: Praha - ČZU

Jaká je vaše role/pozice v projektu? (Za jakých okolností jste vstoupil do realizace projektu? Jaký je váš vliv na projekt z hlediska realizovaných aktivit?)

- Respondenti uvádějí, že jsou specialisty na daný obor, projektová a administrativní problematika jde „mimo ně“. Od více pedagogů bylo specifikováno, že začátek projektu byl postaven na dlouhodobé spolupráci hlavní koordinátorky s odborníky přes ichtyologii na FAPPZ, především přes projekty ve Vietnamu; a dále přes projekty v Angole, kde byly také „řešeny ryby“; a projekty v Peru, kde bylo jedním z témat solární sušení.

Z jakého důvodu jste se rozhodli pro realizaci projektu v této tematické oblasti, s tímto partnerem?

- Jeden respondent uvedl, že významný vliv měly podmínky výzvy, která byla „šitá“ na univerzity a s RUA již probíhala spolupráce přes projekt pro podporu mobility Erasmus. Většina odborníků uvedla, že na výběr témat měl vliv především jejich profesní zájem, kdy doc. Kalous má zájem o výzkum biodiverzity (využití pro produkci a její ochranu), Dr. Petrtýl má předchozí zkušenosti s akvakulturou v projektu v severním Vietnamu, Dr. Hejkrlik se věnuje oblasti řízení NGO v mezinárodním rozvoji a ekonomickým tématům, doc. Banout je specialistou na solární sušení využitelné v podmínkách rozvojových zemí a děkanem FTZ.

V čem spatřujete hlavní cíle projektu?

- Pro FF bylo podle respondentů nejdůležitější předat přes klíčové osoby schopnost „dělat řemeslo,“ protože prezentaci si lze stáhnout i na YouTube. Cílem byl praktický postup s praktickým výstupem, kdy se klíčová osoba naučí jak odchytnit rybu, jak ji správně identifikovat, jak to zdokumentovat. V případě, že by se našel na RUA dostatečně motivovaný zájemce, vidí čeští pedagogové pro něj příležitost fantastické kariéry a možností výzkumu. Respondenti za ostatní fakulty uvádějí přínosy jednotlivých aktivit (např. u filmového festivalu otevření diskuze se studenty, předání způsobu výuky u výukových bloků, apod.)

Jakým způsobem probíhala identifikace jednotlivých aktivit?

- Pro FF byla identifikována témata výuky na základě dohody s assoc. Prof. Chhouk Borinem.
- Realizace filmového festivalu byla inspirována praxí z ČZU, podle respondentů je to aktivita, kterou ČZU dělá ve všech svých projektech rozvojové spolupráce, např. i v Mongolsku a v Gruzii. Filmy byly převzaty z českého filmového festivalu organizovaného Harvest films.
- U aktivity zavádění online evaluace výuky studenty jeden respondent uvedl, že na RUA proběhla inspekce z jejich ministerstva školství a jedním z nálezů byla povinnost zlepšit vnitřní řízení kvality.

Jakým způsobem probíhala komunikace se zástupci partnerské univerzity před začátkem projektu a v jeho průběhu?

- Respondenti uváděli, že rozsah komunikace se zvyšoval s blížícím se obdobím spolupráce. Komunikace probíhala hierarchicky (viz dále). Pro podporu komunikace by bylo užitečné využít „senior“ pedagoga z ČZU na RUA (viz doporučení).

Jakým způsobem byla prováděna a realizována příprava jednotlivých aktivit, jejich provedení a následné předávání výsledků?

- Všichni respondenti se shodně vyjádřili, že nikdy neřešili, kdo přijde na výukové bloky – přítomnost studentů byla vždy zodpovědností místní fakulty. V případě FA-I bylo upřesněno, že výukový blok je typu „introduction“ a musí se studentům každý rok opakovat. Na FF probíhaly separátní výukové bloky, ne předmět od A do Z, nikdy se nečekalo, že se to vezme a bude se to dál učit (u novějších seminářů to snad lze). Důvodem je mimo jiné to, že semináře musely být velmi flexibilní, protože v úvodu je vždy nutné zjistit background posluchačů. RUA neví, co studenti umí, nemají osnovy jako v ČR. Některé semináře byly těžké a nejsou v současné době replikovatelné (např. cytogenetika), protože na to by se na RUA musel najít člověk se zájmem o tuto konkrétní práci. Na FAERD byla v letech přednášena jiná témata a více se povedla druhá návštěva, která díky osobnímu kontaktu proběhla za podpory ředitele firmy Signatures of Asia (importuje rýži z Kambodži do Čech). Nebylo cílem předat celý kurz, ale pedagogové FAERD si mohli některé části převzít pro svoje předměty, a také převzít způsob výuky, který obsahoval např. i hru.

Co považujete za nejslabší místo projektu?

- Dva respondenti uvedli, že z dotačního titulu není zřejmé, co je cílem tohoto typu rozvojové spolupráce, kdo má získat benefity. Také bylo poukázáno na fakt, že ČRA posílá pozdě finanční prostředky, což zvyšuje administrativu a tlak na realizační tým z hlediska času dostupného na realizaci aktivit.
- Jako úzké hrdlo projektu byla dvakrát označena komunikace a rozhodování, kdo bude v týmech na fakultách RUA, jak se k němu dostanou informace. Jako překážka byla uvedena komunikace s klíčovými osobami, kdy cokoliv, co se řeší, musí jít „odshora“ přes prof. Dr. Mom Seng. Z praktických věcí bylo zmíněno chybějící ubytování v kampusu pro účastníky Letní školy.

Na jakých datech byly v prvním roce projektu zpracovány vstupní analýzy?

- Zpracovatel Vstupní analýzy za pedagogické aktivity v rozhovoru uvedl, že v době sběru dat v Kambodži nebyl. Analýza vědeckých aktivit byla zpracovatelem označena slovy „lepší než nic“, protože v současné době nelze podle publikační činnosti říct, co škola vlastně dělá. Z analýzy vyplynula závislost na projektech, kdy zahraniční partneři publikují výsledky svých projektů. Ani web RUA není informačně moc dobrý pro odborné kontaktování.

Jaký byl rozsah Vašich výukových bloků pro studenty?

- Na FAERD byly výukové bloky půldenní (cca 3 hodiny) po 4 dny, dopoledne probíhala výuka, dopoledne filmový festival. Na FA-I proběhl jednodenní výukový blok. Pro FF je rozsah uveden ve zprávách z cest, které evaluátor dostal k dispozici (v 2013 se jednalo především o expedici do Národního parku Bokor a zpracování biologického materiálu, výuka vůči studentům FF proběhla během dne 20.3. V rámci druhé cesty proběhla Letní škola. V roce 2014 byl workshop pro studenty dvoudenní a proběhl 16. – 17. 7. 2016).

Byl proveden výzkum pro zpracování společného vědeckého článku?

- Respondent za FA-I uvedl, že pokusy běží celoročně, fakulta praktikuje solární sušení, prodávají se usušené produkty, studenti v této oblasti dělají své bakalářské práce. Problémem je vědecky to zarámovat, protože dochází k nedodržování postupů, nezaznamenávání porovnání různých typů, k špatné předsušící přípravě.
- Za FAERD probíhala podpora diplomové práce studenta Keo Socheat „Value chain of rice in Kampong Thom province, Cambodia“, který získal na ČZU rektorské stipendium a studoval v Praze.
- Za FF respondenti uváděli k vědeckým článkům a jejich přípravě informace v souladu s dokumentací k projektu. Dále se vyjádřili k seminářům pro dobrou praxi v publikační činnosti, kdy se zjistilo, že pedagogové z RUA často nevědí základní postupy (co znamená publikovat, k čemu to slouží, jaké existují databáze, jak získat informace, ad.). Stejně jako u výuky čeští odborníci neřešili, kdo na semináře přijde, byla to záležitost školy. Problém vidí v nastavení priorit u kolegů z RUA, u kterých nemá publikování vliv na jejich finanční ohodnocení, protože jejich plat se odvíjí pouze od počtu odučených hodin. Systematicky jsou tyto semináře pořádány až od roku 2015.

Co účasti na projektu získala univerzita či fakulta? Jaké přínosy projektu vidíte? Pro...

(domácí univerzitu / fakultu, členy projektového týmu?)

- Respondenti uváděli, že pro ČZU jako univerzitu je přínos v plnění celkové koncepce VŠ vzdělávání, příspěvek k naplnění internacionalizace, prohloubení spolupráce s partnery ve světě. Pro FTZ je výhodné navázání kontaktů s RUA jako zahraniční institucí z rozvojové země, a dále že fakulta získala pro studenty možnost praxe v dané zemi, kde zároveň mají zázemí u partnera. Dále byla jako velký benefit uvedena možnost získat pro studenty ČZU témata pro bakalářské a diplomové práce. Projekt také pomohl lépe identifikovat kambodžské studenty pro stipendia a studenti RUA získali informaci, že se dá na FTZ studovat. Osobní návštěvy na RUA by také měly českým odborníkům umožnit nalézt na RUA osoby, s kterými budou schopní dále komunikovat.

(partnerská univerzita / fakulta / pedagogové RUA / studenti RUA)

- Respondenti uvedli, že postupně byla na RUA předána organizace Letní školy, kterou si během projektu vyzkoušeli a otestovali, a pokud to budou chtít, mohou si ji nyní zorganizovat sami a pozvat si zahraniční studenty. Jako další byl uveden přínos konzultací pro grantový projekt do výzvy World bank, který byl schválen. Pedagogové po ukončení výuky získali powerpointové prezentace (příp. manuály a protokoly), které mohou začlenit do své výuky. Na úrovni managementu univerzity bylo díky projektu zapuštěno povědomí, o tom, jak lze dělat evaluaci výuky.

Co pro Vaši školu či univerzitu bylo naopak obtížné či nevýhodné?

- Respondenti uváděli celkovou obtížnost zapojení VŠ pedagogů do rozvojové spolupráce. Česká univerzita nemá žádnou motivaci k tomu, aby dávala vlastní zdroje na to, aby její učitel jel učit do rozvojové země (na vědecky horší/méně úspěšné pracoviště). Benefitem pro nadřízené na ČZU, aby dovolili svému pedagogovi zahraniční cestu je pouze publikace výzkumu (rozvoj oboru). To, že učí „v Kambodži“ nemá pro českého pedagoga žádný bodový přínos. Naopak by to šlo dělat formou zakázky, kdy by ale finanční ohodnocení pedagoga muselo být na tržní úrovni – „pojedu, odučím, ale zaplat'te mi to“.

- Dále byl uveden příklad, že ne vždy lze spolupráci dělat. Kambodža vytvořila tlak na úředníky, aby si sehnali VŠ tituly, chtějí-li zůstat na svém pracovním místě (musí být Bc. nebo Mgr, když...). Takoví studenti v podstatě nechtějí nic umět, ale potřebují titul, aby neztratili práci.
- Dále byla s respondenty diskutována délka zahraničních cest, jsou přesvědčeni o tom, že dlouhodobé vysílání pedagogů by šlo dělat jen za řádově jiný rozpočet.
- Jako obtížná byla vyhodnocena také délka projektu, kdy ačkoliv je projekt opakovaně prodlužován, nelze s tím koncepčně počítat. Bylo by dobré, aby projekt nějakou dobu běžel (min 3 roky), aby měli realizátoři větší jistotu, a aby bylo možné dlouhodoběji spolupracovat s konkrétními studenty např. na diplomových pracích. Dlouhodobost je dobrá také pro to, že se během let objeví témata, která pak lze začlenit (např. výzkumná platforma).

Doplňky:

- Z hlediska FF je na RUA velmi dobré propojení s praxí, hned za univerzitou je farma u jezera, kde mohou studenti praktikovat, vyzkoušet si.
- Z výukových bloků FF a seminářů pro podporu vědecké praxe nejsou listiny účastníků, pouze fotografie.
- Zásadně by projektům dopomohla ke kvalitnější realizaci a hladší komunikaci přítomnost českého senior pedagoga na RUA. Musel by to být ale člověk se zkušeností, nikoliv čerstvý absolvent, který by fungoval pro projekty jako kontaktní osoba. Obdobně to v místě dělají Japonci, jsou na RUA jako volunteers s hrazenými náklady. Česká republika by si v Kambodži měla držet seniorní kontakt, který by kromě výuky dělal především pro různé projekty a usnadňoval jim spolupráci.
- Z hlediska podpory výuky a výzkumu je na RUA nutná změna systému, aby následně šlo implementovat dobrou praxi. Bylo by dobré nastavit kontrolní body kvality, ale jinak nechat proces na nich.
- Na základě dlouhodobé spolupráce mezi odborníky byl k projektu přizván Jorg Bohlen, specialista na JV Asii v ichtyologii.
- Kambodža je pro vysílání pedagogů daleko a jezdit tam je drahé.
- V JV Asii je dobrý potenciál v univerzitní spolupráci (např. oproti africkým zemím), obtížné je nakontaktovat pracovní týmy.
- Mnohé univerzity v rozvojových zemích mají z investičních projektů nakoupeny drahé a složité přístroje, se kterými ale neumí zacházet. Bylo by přínosem směřovat podporu i tímto směrem, naučit je s těmito přístroji pracovat.

ING. MARTIN NÁPRSTEK

Vazba na projekt: Pracovník ČRA – Oddělení vztahu s partnery, Kambodža

Instituce: ČRA

Termín: 26.7.2016

Místo: Praha

Existuje celková strategie podpory (vysokoškolského) vzdělávání, kterou by měly reflektovat jak program vysílání učitelů, tak strategie poskytování stipendií?

- Ne, programy fungují samostatně, nesledují žádnou jednotící linii.

Podle dosavadních informací se zdá, že za cíl programu považují jednotliví aktéři rozdílné věci. Jak vidíte cíl programu vy, potažmo ČRA?

- Hlavním důvodem pro vznik programu bylo doplnění programu stipendií, které byly vyhodnoceny jako málo efektivní a „výtěžné“ vzhledem k potřebám jak partnerských zemí, tak ČR (stipendisté se nevracejí, často ale ani nezůstávají v ČR). Od roku 2012 byly tedy doplněny

vysíláním učitelů, jehož mechanismus působení je obrácený a mají tedy potenciál zasáhnout více studentů.

- Cíle jsou de facto dva: prvním z nich je zvýšit kvalitu výuky na partnerských školách a případně ji obohatit o extra-kurikulární prvky (jako byly například kariérní dny na RUA). Druhým cílem je zvýšení uplatnitelnosti absolventů na místním trhu práce.

Existují nějaké plánované synergie na úrovni programu?

- Na úrovni programu žádné synergie plánovány nebyly; žádoucí byly nicméně synergie na úrovni jednotlivých projektů (s ostatními projekty ZRS ČR v daných zemích). Minulý projekt v Mongolsku (stejný realizátor i partner) byl celý realizován s ohledem na potřeby Elektrárny č. 4, která intenzivně spolupracovala s ZAT a.s. Příbram. Jednou z obtíží v této oblasti byl nedostatek kvalitních odborných pracovníků. Hodnocený projekt měl pokračovat v podobném směru.

Jakým způsobem měla fungovat synergie programu vysílání učitelů se stipendii?

- Programy měly působit společně k jednomu cíli (kvalitnější vzdělání), konkrétní provázanost (např. zvýhodnění absolventů univerzit s českou vazbou při výběru stipendistů) není.

S čím se v současnosti program jako taková potýká?

- Hlavním problémem programu je malý zájem škol o realizaci projektů. Tento problém je na úrovni ČRA obtížně řešitelný (např. časnější platby prakticky zajistit nelze, podporu na více let taky ne). S nízkým zájmem souvisí i často nižší kvalita jednotlivých projektů.

V jakých obrysech se s programem vysílání učitelů počítá v připravované nové koncepci?

- V podobné formě jako doposud. ČRA se snaží prosadit, aby byla spolupráce nebyla soustředěna jen do programových zemí, ale byla co nejširší.

Další závěry

- Je zřejmé (zejm. u projektů ČZU v Kambodži), že realizátoři implementací sledují i vlastní cíle, příp. cíle univerzity. To je přípustné, nicméně nemělo by to převážít benefity, které projekt přináší partnerské škole. V zásadě jsou benefity pro realizátora nutné, protože bez nich by to univerzita nedělala (její funkce jsou jiné než funkce např. NGO). Pokud by ČRA striktně vyžadovala, aby projekt nebyl využíván k jiným než deklarovaným cílům a neumožnila např. sběr vzorků, dat, benefity pro české studenty atd., školy by vůbec na dané projekty nepřistoupily.

MGR. OLGA HAJFLEROVÁ

Vazba na projekt: přímý žádný – práce na agendě programu stipendií pro studenty z rozvojových zemí

Instituce: Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci MZV

Datum: 10.10.2016

Místo: Praha

Existuje celková (nepřisaná) strategie podpory vysokoškolského vzdělávání, kterou by měly reflektovat jak program vysílání učitelů, tak strategie poskytování stipendií?

- Oba programy se drží linií vytyčených Koncepcí ZRS, žádná užší strategie (oficiální nebo nepřisaná) neexistuje. Lze říci, že se program jako takový drží svého rozvojového záměru v hrubých obrysech a „selského rozumu“.

Strategie rozdělování stipendií formuluje jako potenciálně partnerské země všechny „rozvojové země“ dle definice OECD s přihlédnutím k prioritám ČR. Na které země je program v současnosti zaměřen? Jakým způsobem jsou rozdělovány kvóty jednotlivým zemím?

- Z každého regionu je ročně vybrána skupina zemí, které obdrží určitý počet stipendijních míst (nízké jednotky, rozděleno na stipendia v českém a anglickém jazyce). Podle toho, jak jsou využívána (a dalších faktorů, např. politické situace, konkrétně třeba v případě Ukrajiny), jsou v dalších letech tyto počty upravovány. Na zemi a rok vychází nejčastěji 1- cca 7 míst, prioritní země se pohybují u horní hranice.

Jak jsou v současnosti obsazována stipendia pro Kambodžu a Mongolsko?

- V ČR momentálně studuje (ve všech ročnících) 15 mongolských a 17 kambodžských studentů; na příští rok jsou kvóty 3 místa (2 české, 1 anglické) pro Mongolsko a 5 míst (3 české, 2 anglické) pro Kambodžu. Zájem výrazně převyšuje nabídku; na uvedená místa se přihlásilo 66 zájemců z Mongolska a 119 z Kambodži.

Dle Strategie měla být stipendia doplněna o vysílání učitelů, kteří by vytipovávali nadějně studenty. V hodnocených projektech se tak nedělo. Máte informace o tom, že by se to někde dělo?

- Ne, informace o tom nemám, i kdyby se to tak dělo, je spíše šance to zjistit na ZÚ, kde studenti chodí na pohovory, než na ORS. Kromě toho ani není jasné, zda by to vůbec bylo správné – výběrový proces funguje stejně pro všechny studenty a „doporučení“ realizátorů v něm není kritérium. Jediná oblast, v níž by toto doporučení mohlo fungovat, je motivace a úmysly zájemců – v např. bezpečnostně problematických zemích (např. Afghánistán) jsou uchazeči motivováni spíše snahou dostat se ze země (zejm. do západní Evropy) spíše než využít stipendium v ČR a vrátit se do vlasti.
- Užitečná by nicméně byla prezentace programu stipendií na školách – zatím to dělají spíše ZÚ.

Měla nastat ještě nějaká synergie, jaká? Nastala?

- Ne, o žádné nevím. Mohly nicméně proběhnout synergie s malými lokálními projekty (bude ověřeno).

S čím se v současnosti program stipendií jako taková potýká? Existuje způsob, jak by mohla být stipendia podpořena programem vysílání učitelů?

- žádném zásadním problému nevím.

V jakých obrysech se s podporou vysokoškolského vzdělávání a s programem stipendií počítá v připravované nové koncepci?

- Zatím se počítá s tím, že program stipendií bude, jeho podoba však bude velmi záviset na jeho vyhodnocení v příštím roce.

Jméno expertního hodnotitele: Jan Koprnický

InSTITUTE: Fakulta mechatroniky, informatiky a mezioborových studií, TUL

	Hodnotící otázky k předmětu MTD317 Electric Drive	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
A1	Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive vhodně zasazený do celkové koncepce bakalářského oboru Electrical Power Supply? Zdůvodnění, poznámky: Tomuto kurzu předchází dva kurzy „Electrical Machine I“ (2B), „Electrical Machine II“ (3A). Jejich obsah neznám, ale předpokládám, že budou pojednávat o elektrických strojích točivých i netočivých, tedy o podobném tématu, co kurz „Electric Drive“. Otázkou zůstává, zdali kurz „Electric Drive“ na tyto kurzy navazuje.					X
A2	Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě? Zdůvodnění, poznámky: Z větší části se zdá být ucelený. Avšak jsou zde části, které by tu být nemusely (11, 12, 13, 14). Část 11 je o logickém řízení (žádný předmět v sylabu sice nevidím, ale jedná se o základy Booleovy algebry, což je na kurz ve 4. ročníku pozdě). Části 12, 13 se pravděpodobně opakují z předchozích kurzů (Electrical measurement technique, Automatic control of electrical motors), ale jejich obsah mi není znám. Část 14 se zabývá příliš detailním matematickým popisem jednoho typu pohonu.		X			
A3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive kvalitní a vyvážené po odborné stránce? Zdůvodnění, poznámky: Podklady jsou kvalitní. Délka některých prezentací je poměrně dlouhá. Nevím, kolik času je na prezentace, ale např. poslední prezentace o stroji pro těžbu uhlí s aplikací pohonů s počtem stránek 102, je poměrně hodně v porovnání s ostatními prezentacemi.		X			
A4	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive srozumitelné? Zdůvodnění, poznámky: Prezentace obsahují pár překlepů a na některých stránkách v obrázcích zůstaly české texty.		X			
A5	Vaše celkové hodnocení kurzu MTD317 Electric Drive: Zdůvodnění, poznámky: Kurz je vystavěn zajímavě a prezentovanou problematiku popisuje komplexně z mnoha úhlů pohledu (zdroje energie, převodová ústrojí, elektrické motory, řízení atd.). Bohužel bez znalosti souvislostí s ostatními kurzy nejsem schopen posoudit jeho zasazení do celého studijního oboru.	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
						X

	Hodnotící otázky k předmětu MTD704 Technological Processing Automatic Control	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
B1	<p>Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control vhodně zasazený do celkové koncepce magisterského oboru Electrical Power Supply?</p> <p>Zdůvodnění, poznámky: V sylabu je sice uveden název „Automatic control of technological process“, což by se dalo chápat trochu odlišně od „Technological Processing Automatic Control“. Náplň předmětu odpovídá spíše „Technological Processing Automatic Control“, tedy spíše technologickým procesům a v závěrečné třetině automatickému řízení.</p>	X				
B2	<p>Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?</p> <p>Zdůvodnění, poznámky: Umístění logického řízení do závěrečné přednášky nedává příliš smysl.</p>		X			
B3	<p>Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control kvalitní a vyvážené po odborné stránce?</p> <p>Zdůvodnění, poznámky: Podklady jsou kvalitní, u částí s řízením by se však nemuselo jít tolik do hloubky, aby byla zajištěna vyváženost popisu, jako u předchozích částí. Popis klopných obvodů bez předchozích kurzů číslicové techniky není příliš přínosný.</p>		X			
B4	<p>Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control srozumitelné?</p> <p>Zdůvodnění, poznámky: U části řízení (09) by jistě k větší srozumitelnosti prospěl odkaz na další literaturu. Na jednu přednášku je v této části poměrně dost informací.</p>		X			
B5	<p>Vaše celkové hodnocení kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control:</p> <p>Zdůvodnění, poznámky: Kurz je situovaný do závěru magisterského studia. Jedná se o shrnutí technologických procesů v těžebním průmyslu zakončené možnostmi jejich (a nejen jejich) automatického řízení. Tyto informace mohou být vhodným východiskem pro následné řešení magisterské práce.</p>	<p>Výborný</p> <p>X</p>	<p>Spíše dobrý</p>	<p>Spíše špatný</p>	<p>Velmi špatný</p>	<p>Nedovedu posoudit</p>

	Hodnotící otázky ke kurzu MATLAB	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
C1	Do jaké míry je kurz MATLAB ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?	X				
Zdůvodnění, poznámky: Kurz je ucelený od seznámení s prostředím až po použití speciálních balíčků jako je PowerSim Toolbox.						
C2	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB kvalitní a vyvážené po odborné stránce?	X				
Zdůvodnění, poznámky: Podklady obsahují teoretickou a praktickou část v odpovídajícím rozsahu.						
C3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB srozumitelné?	X				
Zdůvodnění, poznámky: Postupuje se od jednoduššího k složitějšímu. Předpokladem je znalost diferenciálního a integrálního počtu. Tato znalost se dá očekávat u bakalářského a samozřejmě magisterského stupně studia.						
C4	Vaše celkové hodnocení kurzu MATLAB:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
		X				
Zdůvodnění, poznámky: Výborně strukturovaný kurz. Srozumitelnou formou je posluchač seznámen s komplexním systémem Matlab (prostředí, řešiče, programování, Simulink, simulace, vizualizace atd.). Znalosti může absolvent využít při zpracování studentských prací, ve vědecké práci, nebo jako pomůcku při dalším studiu (řešení matematických úloh nejen z oblasti elektrických rozvodů, jak je naznačeno v závěru kurzu).						

Jméno expertního hodnotitele: Ing. Radek Štohl, Ph.D.

Instituce: vysoké učení technické v Brně

	Hodnotící otázky k předmětu MTD317 Electric Drive	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
A1	Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive vhodně zasazený do celkové koncepce bakalářského oboru Electrical Power Supply?	x				
Zdůvodnění, poznámky: Tento kurz by měl patřit k základním kamenům uvedeného oboru.						
A2	Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?	x				
Zdůvodnění, poznámky: Jednotlivé části přednášek na sebe logicky navazují.						
A3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive kvalitní a vyvážené po odborné stránce?	x				
Zdůvodnění, poznámky: Jsou uvedeny historické i moderní konstrukce a trendy v dané odborné oblasti.						
A4	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive srozumitelné?	x				
Zdůvodnění, poznámky:						
A5	Vaše celkové hodnocení kurzu MTD317 Electric Drive:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
		x				
Zdůvodnění, poznámky: Absolvent uvedeného kurzu získá nejen základy ale i hlubší znalosti a umožní mu se uplatnit v odborné praxi.						

	Hodnotící otázky k předmětu MTD704 Technological Processing Automatic Control	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
B1	Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control vhodně zasazený do celkové koncepce magisterského oboru Electrical Power Supply?	x				
Zdůvodnění, poznámky: Budoucí absolvent uvedeného oboru bude v technické praxi potřebovat uvedené poznatky.						
B2	Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?		x			
Zdůvodnění, poznámky: Připravené podklady k přednáškám Minerals, Mining, Tribology, Bearing, Corrosion & Oxidation vyžadují návaznost na automatizované řízení Automation Control.						
B3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control kvalitní a vyvážené po odborné stránce?	x				
Zdůvodnění, poznámky:						
B4	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control srozumitelné?		x			
Zdůvodnění, poznámky: Podklady postrádají didaktická pravidla pro vzdělávání studentů. Chybí souhrn informací na konci podkladů. Postrádat kontrolní otázky v průběhu prezentací.						
B5	Vaše celkové hodnocení kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
		x				
Zdůvodnění, poznámky: Uvedené poznámky nemají zásadní vliv na celkové hodnocení kurzu.						

	Hodnotící otázky ke kurzu MATLAB	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
C1	Do jaké míry je kurz MATLAB ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?	x				
	Zdůvodnění, poznámky: Jednotlivé části kurzu na sebe navazují. Posluchači se nejprve naučí používat nástroj MATLAB, budou umět jej používat a nakonec dokáží simulovat a vytvářet matematické modely pohonů a jejich řízení.					
C2	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB kvalitní a vyvážený po odborné stránce?	x				
	Zdůvodnění, poznámky: Po odborné stránce velmi dobře zpracované. Jen občas jsem našel u bloků v Simulinku české popisy.					
C3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB srozumitelné?	x				
	Zdůvodnění, poznámky: Od nejjednodušších úloh ke složitějším jsou pěkně srozumitelné. Základy zvládnou i studenti ze střední školy. U složitějších je už vyžadována znalost vyšší matematiky.					
C4	Vaše celkové hodnocení kurzu MATLAB:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
		x				
	Zdůvodnění, poznámky: Ze tří hodnocených kurzů je tento nejlépe provedený.					

Jméno expertního hodnotitele: Ing. Petr Mrázek, Ph.D.

Instituce: Technická univerzita v Liberci, Fakulta mechatroniky, informatiky a mezioborových studií,
Studentská 1402/2, 461 17 Liberec 1

	Hodnotící otázky k předmětu MTD317 Electric Drive	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
A1	Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive vhodně zasazený do celkové koncepce bakalářského oboru Electrical Power Supply?		X			
Zdůvodnění, poznámky: Kurz je vhodně situován do závěrečné doby studia bakalářského oboru Electrical Power Supply, kdy jsou studenti dostatečně vybaveni znalostmi z matematiky, fyziky a elektrotechniky.						
A2	Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?	X				
Zdůvodnění, poznámky: Kurz MTD317 má logickou strukturu, je ucelený a je vhodně doplněn příklady.						
A3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive kvalitní a vyvážené po odborné stránce?		X			
Zdůvodnění, poznámky: Podklady kurzu obsahují popis základních principů elektrických pohonů včetně typických charakteristik, typů řízení a metod nastavení PID regulátoru včetně simulací, je doplněn i speciálními typy pohonů a příklady možných aplikací.						
A4	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive srozumitelné?	X				
Zdůvodnění, poznámky: Podklady kurzu v podobě předložených prezentací jsou srozumitelné včetně doplňujících ilustrací.						
A5	Vaše celkové hodnocení kurzu MTD317 Electric Drive:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
			X			
Zdůvodnění, poznámky: Náplň kurzu MTD317 Electric Drive je seznámení studentů s pohony používanými v praxi. Tento kurz je zpracován pečlivě a je na dobré úrovni.						

	Hodnotící otázky k předmětu MTD704 Technological Processing Automatic Control	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
B1	Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control vhodně zasazený do celkové koncepce magisterského oboru Electrical Power Supply?		X			
Zdůvodnění, poznámky: Kurz je vhodně zasazený do druhé poloviny studia magisterského oboru Electrical Power Supply a podává rozšiřující pohled na regulaci pohonů včetně jejich základních metod řízení (PID, PSD, PLC atd.).						
B2	Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?		X			
Zdůvodnění, poznámky: Sám o sobě má uvedený kurz MTD704 z větší části logickou stavbu, důraz je kladen na automatické řízení základních technických procesů.						
B3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control kvalitní a vyvážený po odborné stránce?		X			
Zdůvodnění, poznámky: Některé pasáže týkající se automatického řízení by bylo vhodné v prezentacích podrobněji teoreticky popsat, zejména pokud se jedná o magisterský obor.						
B4	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control srozumitelné?	X				
Zdůvodnění, poznámky: Údaje v uvedených podkladech kurzu Technological Processing Automatic Control jsou pro čtenáře srozumitelné, byť v některých úsecích strohé.						
B5	Vaše celkové hodnocení kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
			X			
Zdůvodnění, poznámky: V současnosti se používá jako Laplaceův operátor znak „s“ (je správně používán i v kurzu MTD317 Electric Drive) oproti uvedenému „p“, který se používal v dobách minulých. Z mého pohledu by bylo vhodné v magisterském oboru Electrical Power Supply (zejména v předmětu Technological Processing Automatic Control) vyčlenit větší prostor a trochu podrobněji se věnovat stabilitě a teorii dynamických systémů (jak lineárních tak i nelineárních).						

	Hodnotící otázky ke kurzu MATLAB	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
C1	Do jaké míry je kurz MATLAB ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?	X				
Zdůvodnění, poznámky: Kurz MATLABU je dle mého názoru pojat koncepčně, jednotlivé pasáže na sebe logicky navazují a je též vhodně doplněn ilustrativními příklady.						
C2	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB kvalitní a vyvážený po odborné stránce?	X				
Zdůvodnění, poznámky: Podklady kurzu MATLAB hodnotím po odborné stránce jako kvalitní, obsahují základní operace s maticemi a daty včetně vizualizace a tvorby simulačních schémat a zobrazení regulačních pochodů doplněné návrhem regulátorů používaných v pohonných jednotkách. Jsou použity základní i specifické toolboxy (Simulink, SimPowerSystem atd.).						
C3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB srozumitelné?		X			
Zdůvodnění, poznámky: Podklady kurzu MATLAB v podobě předložených prezentací jsou z větší části vytvořeny srozumitelně, obsahují základní popis a práci se SW včetně doplňujících a názorných screenshotů, tvorbu m-file a použití jednotlivých toolboxů a demosouborů k simulačním experimentům.						
C4	Vaše celkové hodnocení kurzu MATLAB:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
		X				
Zdůvodnění, poznámky: Struktura a náplň kurzu MATLAB je dle mého názoru navržena a zpracována velmi dobře.						

Jméno expertního hodnotitele: Prof. Ing. Petr Pivoňka, CSc.

Institute: VUT FEEC, Ústav automatizace a měřicí techniky UAMT

	Hodnotící otázky k předmětu MTD317 Electric Drive	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
A1	<p>Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive vhodně zasazený do celkové koncepce bakalářského oboru Electrical Power Supply?</p> <p>Zdůvodnění, poznámky: Předmět MTD317 je vhodně zařazený z hlediska koncepce až ke konci bakalářského studia, využívá a podstatně rozšiřuje získané poznatky z předchozích kurzů. Kurz považuji za jeden z velmi náročných kurzů pro posluchače oboru Electrical Power Supply.</p>	Ano				
A2	<p>Do jaké míry je kurz MTD317 Electric Drive ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?</p> <p>Zdůvodnění, poznámky: Kurz představuje ucelený pohled na problematiku elektrických motorů, koncepčně i logicky provázanou. Podrobně se zabývá všemi aspekty použití elektrických pohonů, jejich rozdělením, principy, komponenty, řízením, jejich výběrem a vybranými aplikacemi. Rozsah kurzu je přiměřený a adekvátní danému typu studia.</p>	Ano				
A3	<p>Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive kvalitní a vyvážené po odborné stránce?</p> <p>Zdůvodnění, poznámky: Předložené prezentace považuji za velmi kvalitní, systematicky zpracované, logicky obsahově navazující a vyvážené, a to jak po teoretické, tak i po praktické stránce.</p>	Ano				
A4	<p>Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD317 Electric Drive srozumitelné?</p> <p>Zdůvodnění, poznámky: Jak už bylo řečeno, předmět je velmi náročný a vyžaduje předchozí znalosti posluchače, požadované znalosti jsou přístupným způsobem zopakovány a srozumitelným způsobem rozšířeny. Předložené prezentace jsou navíc pro posluchače realizovány zajímavým způsobem!</p>	Ano				
A5	<p>Vaše celkové hodnocení kurzu MTD317 Electric Drive:</p>	<p>Výborný</p> <p>Ano</p>	<p>Spíše dobrý</p>	<p>Spíše špatný</p>	<p>Velmi špatný</p>	<p>Nedovedu posoudit</p>
<p>Zdůvodnění, poznámky: Realizaci prezentací předmětu považuji za velmi zdařilou, zajímavou a splňující požadavky kurzu. Přesto bych autorovi doporučil doplnění kurzu o v poslední době výrazně rostoucí program Motion Control např. fy. B&R. Dále mám výtku: ideální D složka regulátoru není realizovatelná, musí být filtrována! Kurs hodnotím celkově jako výborný.</p>						

	Hodnotící otázky k předmětu MTD704 Technological Processing Automatic Control	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
B1	Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control vhodně zasazený do celkové koncepce magisterského oboru Electrical Power Supply?	Ano				
Zdůvodnění, poznámky: Předmět MTD317 je vhodně zařazený z hlediska koncepce až ke konci magisterského studia, využívá a podstatně rozšiřuje získané poznatky z předchozích kurzů. Kurz považuji za zřejmě nejnáročnější kurz, velmi obsažný pro posluchače oboru Electrical Power Supply. Z hlediska jeho názvu v programu školy (Automatical control of technological process) mám však výhrady, jde spíše o předmět Automatizační prostředky. Absolvent oboru získá výborný přehled o automatizaci, ale seřizovat regulační obvod bude pro něj velmi obtížné.						
B2	Do jaké míry je kurz MTD704 Technological Processing Automatic Control ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?	Ano				
Zdůvodnění, poznámky: Kurz představuje ucelený pohled na problematiku elektrických motorů, koncepčně i logicky provázanou. Podrobně se zabývá všemi aspekty použití automatizačních prostředků na různé technologie, jejich rozdělením, principy, komponenty, řízením, jejich výběrem a vybranými aplikacemi. Snaha autora prezentace byla postihnout pokud možno úplný přehled technologií a jejich automatizaci. Rozsah kurzu je přiměřený a adekvátní danému typu studia.						
B3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control kvalitní a vyvážené po odborné stránce?	Ano				
Zdůvodnění, poznámky: Předložené prezentace považuji za velmi kvalitní, systematicky zpracované, logicky obsahově navazující a vyvážené, a to jak po teoretické, tak i po praktické stránce. V prezentaci 09, slide 32 je přenosová funkce reálného D regulátoru chybně, má být např. $F(p)=K_s.Td.p/(eps.p +1)$, I regulátor má být vynásoben K_s a odezva jde z nuly.						
B4	Do jaké míry jsou podklady kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control srozumitelné?	Ano				
Zdůvodnění, poznámky: Jak už bylo řečeno, předmět je velmi náročný a vyžaduje předchozí znalosti posluchače, požadované znalosti jsou přístupným způsobem zopakovány a srozumitelným způsobem rozšířeny. Předložené prezentace jsou navíc pro posluchače realizovány zajímavým a přitažlivým způsobem!						
B5	Vaše celkové hodnocení kurzu MTD704 Technological Processing Automatic Control:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
		Ano				
Zdůvodnění, poznámky: Realizaci prezentací předmětu považuji i přes drobné výtky za velmi zdařilou, kvalitní, zajímavou a splňující požadavky kurzu. Přesto bych autorovi doporučil doplnění kurzu o v poslední době výrazně rostoucí program Motion Control. Prezentaci Modern Drive proto doporučuji rozšířit např. o Motion Control (Intelligent Servo Drives, Motors, Powerlink) fy. B&R, nebo fy. Siemens. Kurz hodnotím celkově výborně!						

	Hodnotící otázky ke kurzu MATLAB	Vaše hodnocení				
		Zcela	Z větší části	Z menší části	Vůbec	Nedovedu posoudit
C1	Do jaké míry je kurz MATLAB ucelený, koncepční a logicky provázaný sám o sobě?	Ano				
	Zdůvodnění, poznámky: Předmět MNG_2014 není pevně zařazený z hlediska koncepce do bakalářského nebo magisterského studia, je ucelený sám o sobě, první část prezentací může být vhodně využita i v bakalářském studiu, druhá část zabývající se simulací dynamických systémů je vhodná spíše pro magisterské studium. Kurz považuji za základní výpočetní pomůcku pro posluchače v průběhu celého studia kurzů oboru Electrical Power Supply. Kurs je základním nástrojem pro výpočty a simulace, je koncepční a logicky provázaný.					
C2	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB kvalitní a vyvážené po odborné stránce?	Ano				
	Zdůvodnění, poznámky: Prezentace kurzu jsou velmi kvalitní, logicky vyvážené, motivují posluchače k používání tohoto programu. MATLAB sám o sobě je nástroj, který může podstatně rozšířit a pochopit praktickou i teoretickou podstatu řešení problémů. Zejména lze ocenit autorovu snahu pro vytvoření simulačních modelů různých typů modelů motorů!					
C3	Do jaké míry jsou podklady kurzu MATLAB srozumitelné?	Ano				
	Zdůvodnění, poznámky: Prezentace kurzu je velmi uživatelsky přátelská a srozumitelná, náročnější partie v simulaci dynamických systémů jsou velmi dobře vysvětleny přitažlivým způsobem.					
C4	Vaše celkové hodnocení kurzu MATLAB:	Výborný	Spíše dobrý	Spíše špatný	Velmi špatný	Nedovedu posoudit
		Ano				
	Zdůvodnění, poznámky: Realizaci prezentací předmětu považuji za velmi zdařilou, kvalitní, zajímavou a splňující požadavky kurzu. Kurs byl pro studenty velmi přínosný, seznámili se se špičkovým nástrojem používaným na všech světových univerzitách. Kurz hodnotím výborně!					

Seznam povinných náležitostí evaluační zakázky – příloha k mandátní smlouvě č. SM 1116-006

Všeobecné podmínky	Splněno	Kdy	Poznámka
Použití min. tří evaluačních metod	Ano	Průběh výzkumu	
Realizace mise v partnerských zemích	Ano	22.5.- 21.6.2016	
Zahajovací a závěrečný briefing na misi/misích	Ano	26.5.2016 2.6.2016 7.6.2016 17.6.2016	
Řádné vyúčtování	Ano	15.12.2016	
Vypořádání připomínek	Ano	1.12.2016, 16.12.2016	
Závěrečná prezentace na MZV	Ano	5.12.2016	
Dokumenty	Splněno	Kdy	Poznámka
Vstupní zpráva v českém jazyce se strukturou dle povinné osnovy	Ano	18.5.2016	
Přílohy vstupní evaluační zprávy dle povinné osnovy	Splněno	Kdy	Poznámka
Seznam a vysvětlení použitých zkratk	Ano	18.5.2016	
Seznam prostudovaných dokumentů	Ano	18.5.2016	
Seznam interview (přehled klíčových respondentů) a skupinových diskusí (fokusních skupin) v ČR a partnerských zemích	Ano	18.5.2016	
Navržený harmonogram mise do partnerských zemí včetně plánu setkání, rozhovorů, fokusních skupin, pozorování, odborných měření, dotazníkových šetření, apod.	Ano	18.5.2016	
Navržené dotazníky, okruhy pokládaných otázek (případně evaluační matice)	Ano	18.5.2016	
Závěrečná evaluační zpráva se strukturou dle povinné osnovy a dvěma (2) přílohami - za každý hodnocený projekt: Identifikační formulář Zodpovězení evaluačních otázek	Ano	4.11.2016	

Zohlednění kritérií DAC Stupnice míry naplnění evaluačních kritérií Zohlednění průřezových principů Provázanost zjištění, závěrů a doporučení Adresnost doporučení Soulad se standardy ČES Rozsah textu zprávy maximálně 25 stran A4 (bez příloh) Korektnost překladu do anglického jazyka			
Povinné přílohy závěrečné evaluační zprávy dle povinné osnovy	Splněno	Kdy	Poznámka
Shrnutí zprávy v anglickém jazyce (se shodným obsahem a strukturou jako shrnutí v českém jazyce)	Ano	4.11.2016	
Seznam a vysvětlení použitých zkratk	Ano	4.11.2016	
Zásadní výsledky vyhodnocení dílčích intervencí (v případě, že závěrečná zpráva uvádí jejich souhrnné hodnocení)	Ano	4.11.2016	
Seznam prostudovaných dokumentů	Ano	4.11.2016	
Seznam interview (přehled klíčových respondentů) a skupinových diskusí (fokusních skupin) v ČR a partnerských zemích	Ano	4.11.2016	
Analýzy výsledků průzkumů, dotazníkových šetření, faktická zjištění	Ne		Není relevantní – výsledek dotazníkového šetření (viz Příloha 11) nebyl využit jako podklad pro zjištění a závěry evaluace z důvodu nereprezentativní skladby a nízkého počtu respondentů.
Využité dotazníky, okruhy pokládaných otázek	Ano	4.11.2016	
Výsledky průzkumů, dotazníkových šetření, faktická zjištění	Ano	16.12.2016	
Tabulka vypořádání (<i>zásadních</i>) připomínek referenční skupiny, gestora a realizátorů	Ano	4.11.2016	
Shrnutí zásadních výsledků rozhovorů a fokusních skupin s klíčovými respondenty (nejsou-li v textu)	Ano	16.12.2016	
Zadávací podmínky výběrového řízení	Ano	4.11.2016	

Přehled připomínek vzešlých z diskuse při prezentaci a jejich vypořádání ze strany evaluačního týmu (v případě potřeby)	Ano	16.12.2016	
Checklist povinných náležitostí evaluační zakázky	Ano	4.11.2016, aktualizace 15.12.	
Doporučené přílohy závěrečné evaluační zprávy dle povinné osnovy	Splněno	Kdy	Poznámka
Itinerář evaluační mise do partnerských zemí	Ne		Veškerá data setkání jsou uvedena v seznamu rozhovorů.
Rozsáhlejší tabulky a grafy	Ne		Vzhledem k charakteru dat není relevantní.
Schéma intervenční logiky (v případě potřeby rekonstruované)	Ano	4.11.2016	Přiloženo je i schéma intervenční logiky dotačního titulu.
Mapka lokalit realizace hodnocených projektů	Ne		Vzhledem k umístění projektů není relevantní.
Výběr fotografií z evaluačních misí	Ano	4.11.2016	
Citace stanovisek zainteresovaných stran (např. cílových skupin), případové studie, atd.)	Ne		Citace jsou uvedeny v hodnocení jednotlivých intervencí.
Doplňující informace k evaluačním metodikám sběru dat a analýz, případně k evaluačnímu týmu	Ano	4.11.2016	
Doplňující informace ke zjištěním a závěrům evaluace	Ne		Není relevantní.
Prezentace výsledků evaluace (z debrífinku v místě realizace či závěrečné prezentace na MZV)	Ano – Kambodža	4.11.2016	V Mongolsku se závěrečné setkání odehrálo bez prezentace ve formě formální diskuse.